బ్రహ్మ జ్ఞానానందము

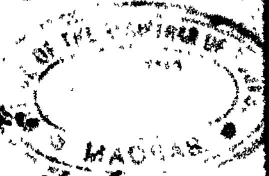

mohan
PUBLICATIONS
ఆధ్యాత్మిక గ్రంథ నిలయం

మోహన్ పబ్లికేషన్స్
కోటగుమ్మం, అజంతా హోటల్ ఎదుట,
రాజమహేంద్రవరం - 533101.

శ్రీ.

పరంబ్రహ్మణేనమః

బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

ఇది

పెర్వర్క జమీనాకు

యఱ్ఱా రామస్వామి నాయనిచే

రచియింపబడినది.

మొదటికూర్పు 1000 ప్రతులు.

ఈగ్రంథమునందు 1 వ పేజీమొదలు 126 వ పేజీవరకు
గ్రాంట్ యిండస్ట్రియల్ ప్రెస్ ముద్రాక్షరశాల
యందుముద్రించి-

127 మొదలు 381 వ పుటవరకున్నగ్రంథభాగము
గ్రంథపరిశోధకున్న-

తెనాలిపుర మః డి. వి. రమణారావుపంతులుగారి
శ్రీసౌదామినీ ముద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రింపబడినది.

1913.

 వెల రూ 2—0—0

ఓమ్

జగద్గురువేదము

బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

గ్రంథ ప్రభావము

భగవంతుని కృపవలన ప్రకాశించుచున్న ఈ ప్రపంచము చరా—చర—భూతములచే శోభించుచున్నది. వాటి—వాటి—చర్యల స్వభావము ఈగ్రంథమువలన విశదమాగును.

1 శ్లో॥ (1) చంద్ర—చందనయో ర్మధ్యే శీతలం సాధు సంగతం.

1 శ్లో॥ (2) సూర్య—అగ్న్యోర్మధ్యే —ఉష్ణం—దుర్జన సంగతం.

3 ఈగ్రంథమును చదివినవారు చంద్రుని చందన మధ్యమున్న శీతలమనే సాధు సాంగత్యము నభ్యసించి సూర్య అగ్నిమధ్యమున్న ఉష్ణమువంటి దుర్జన సాంగత్యమును వదలి పావనులగుదురు. పాపము లేనివారగుదురు.

1వ పీఠిక.

4 (1వ పీఠిక.) గ్రంథఆరంభమును గురించి ప్రశ్న ప్రత్యుత్తరము లుపదేశించినవారికి మోక్షము అరచేతనుండును. గ్రంథసారాంశము [illegible] దున కనుగొనవచ్చును. 1వ పీఠిక చూడుము,

బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

అవతారిక.

5 అవతారిక 6 వ్రతములు 22 సంఖ్యలుగల పద్ధతులు గ్రంథమూలము తెలియపర్చును. 1టవ పత్రమునుంచి 6వ పత్రమువరకు చూడుము.

2వ పీఠిక.

6 (2వ పీఠిక) ప్రపంచసృష్టిక్రమమును గురించి ప్రశ్నస్తోత్రమును పఠించినవారికి భగవంతుని ప్రాప్తించేవిధము తెలియును. 2వపీఠిక చూడుము. పత్రముసంఖ్య. 7—

ప్రపంచసృష్టిక్రమము.

7 ప్రపంచసృష్టిక్రమము ఆరంభమునుంచి 6వ్రతములు.32సంఖ్యలుగల పద్ధతులు 1టవ ప్రకరణము చూడుము.

8 శ్రుతి॥ (3) సృష్టేఃపురా—నామరూప—వివర్జితం,జగత్॥
తా॥ సృష్టికిపూర్వము ఈప్రపంచము నామరూపములేనిదిగానుండెను.
శ్రుతి॥ (4) సదేవ, సౌమ్య. ఇదమగ్ర, ఆసీత్॥ ఛాందోగ్యోపనిషత్తు॥
తా॥ సృష్టికిమునుపు ఈప్రపంచము నామరూపములేనిదై కేవలనిర్విశేష, నిర్వికార, అచలము, విరాటుపరిపూర్ణ బ్రహ్మమైయుండెను. మరియొక్క—అ—బ్రహ్మమే రెండవవాడు లేక యొక్కటియై యుండెను.—

9 శ్రుతి॥ (5) చైతన్యము బ్రహ్మ॥ నిరాలంబోపనిషత్తు॥
తా॥ నిర్విశేషశుద్ధజ్ఞానమే అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మము. శ్రుతి॥ (6)తత్పవిత్రం, పరమేశ్వరాఖ్యం॥ అద్వైతరూపం విమలాంబరాధరం॥ పైంగలోపనిషత్తు॥ తా॥ అక్షరబ్రహ్మము పరమపావనమైనది సర్వోత్కృష్టమైనది. తనకురెండవ పదార్థములేనిది.ఒక్కటియై వెలుగుచున్నది. ఆకాశమువలె స్వరూపము లేనిది. నిర్వికారమైనది.

10 శ్రుతి॥ (7) స్వయంభూః చతురాననః॥ టీ॥ "చతురాననః" అనగా అతి చలపరిపూర్ణబ్రహ్మము "స్వయంభూ" అనగా తానే ఉద్భవించినవాడు. ఒకరివల్లసృష్టించ బడనివాడు. పుట్టుగిట్టుటలు లేనివాడు. శరీరఅవయవాంగములు లేనివాడు, కులగోత్రములు లేనివాడు, పొడుగు, పొట్టి,లావు, సన్నము, గొప్ప, కొంచెము, అణువు అను పోల్చులు, మొదలగునామ రూపములు లేనివాడు, ఇట్టిశుద్ధ నిర్గుణ నిరాకార, నిర్వికార, పరబ్రహ్మమునందు మాయప్రకృతి యనను, లేని, మాయ ఒకటి కలిగెను. ఆపరబ్రహ్మము ఆమాయను స్వాధీనము చేసికొని, సూక్ష్మమైన (1) పృథివి, భూతము, (2) జలభూతము, (3) అగ్నిభూతము, (3) వాయుభూతము. (5) ఆకాశభూతము, వీటిలో (1) పృథివికంటే, జలము శ్రేష్ఠమగును. (2) జలముకంటే, అగ్ని అధికమగును. (3) అగ్నికంటే వాయువు అధికమగును. (4) వాయువుకంటే ఆకాశము అధికమగును. ఇట్లుపంచభూతములుగా ఉద్భవింపచేసెను. ఈపంచభూతముల వలన ప్రపంచమాయెను. ప్రపంచమునకు, శ్రుతి॥ 8 శరీః పంచభూతాని॥ అన్నశ్రుతి చెప్పిన పంచభూతములతో సకల చరా, చర, భూతములను ఉద్భవింపచేసి. బ్రహ్మ. విష్ణు, రుద్రరూపములతోడ ప్రపంచమునందు సృష్టి, స్థితి, సంహారములు, చేయుచున్నాడు. అఉద్భవించిన పంచభూతములలో శ్రేష్టమైన జలభూతము వృద్ధిపొంది భూమ్యాకాశములమధ్య జలప్రళయమువలెనిండి యుండెను. చీకటిగాయుండెను. మాయవలన భూమినుంచి ఉప్పొంగిన జలమునందంతటా ఆ అచలపరిపూర్ణపర బ్రహ్మమే వ్యాపకాలిగానుండెను.

11 పైనిఉదాహరించిన శ్రుతులలో చెప్పినప్రకారం ప్రపంచసృష్టిక్రమము తెలియుటకయి 9వ పత్రమునుంచి 14వ పత్రమువరకు చూడుము. చూచినమొదల ప్రపంచసృష్టి బ్రహ్మాండముగు సత్తు

చినవారగుదురు. మా తువిషయమై 18వ పత్రము 50వ సంఖ్యవద్ద తెప్పాము.

12 అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మమునకు నామము లేదని చెప్పినము అచలపరిపూర్ణబ్రిహ్మమని చెప్పుటయే ఒకనామముగా నున్నదని శంక రాగా:—

13 అచలపరిపూర్ణ బ్రిహ్మమను నామము సృష్టికిలోబడిన వస్తువులకు గలిగిన నామములవంటిది కాదు. అయితే లోకుల కంటికి కనబడినట్టి వస్తువుకు గలిగినవాదు మగును.

14 మతిన్ని—లోకులకంటికి కనబడినట్టి దేవునికిబదులుగా, ఒకవిగ్రిహమును చూపి, దేవుడొక్కడున్నాడను జ్ఞప్తిపుట్టించునట్టి (ఏకుక.)

15 సృష్టికిపూర్వము రూపనామములులేని నాశనరహితముగు వస్తువొకటి తనకుతానే స్వతస్సిద్ధముగా నుండెను. పైనిఉదాహరించిన 8వ సంఖ్యవద్దతినిచూడుము.

16 అవస్తువుకు, పరమపదము, బట్టబయలు విరాటుఅచలము పరిపూర్ణము అనే బ్రిహ్మమను నామములుఉపచారవార్తగా ఈగ్రంథమునందున్న మొదటిప్రకరణము ప్రింపంచసృష్టిక్రమములో 12 వ పత్రము 27వ సంఖ్యవద్దతిలో చెప్పిన ప్రకారము ఆర్యులవలన చెప్పబడ్డనామములగును. ఉపచారవార్త అనగా గొప్పమర్యాదకేల నామములకు చెప్పబడును. అట్టినామములు అద్భుతముగా ఉద్భవించిన నామరూపములేని వస్తువునకు మనవారు యుగములలో నెవ్వరికిన్ని కలుగజాలదు. అవిఅనగా—తనకుతానే ఉద్భవించినదే పరమపదము. జనన మరణములులేనిదే, పరమపదము. ద్వంద్వములు కానిదే పరమ పదము స్థూల, సూక్ష్మ, శరీరాత్మలు లేనిదే పరమపదము. ఇట్టిదట్టిదని నిర్దేశింపరానిదే పరమపదము. సర్వకాలముల యందును, సర్వదేశముల

యందును, సగుణ వస్తువుల యందును, చలించక, నిండి—నిర్వికల్పక ముగా నుండునదే పరమపదము. మాయకు చిక్కనిదే పరమపదము. సత్తు, చిత్తుల, సంగతినెఱుగుట తెలియునదే పరమపదము. భూతభవిష్య ద్వర్తమానములు తెలిసినదే పరమపదము. పరమపదమెట్టిదయితే శాశ్వతపరిపూర్ణబ్రహ్మము, అట్టిదయిన శాశ్వతపరిపూర్ణబ్రహ్మమే పరమపదము. అట్టిదయిన శాశ్వతపరిపూర్ణ బ్రహ్మమే త్రిలోకములను పరిపాలించు చున్నది. ఈదిగువ నుదాహరించిన శ్రుతులను చూడుము.

అభిన్నత్వనిర్ణయము.

17 సృతి॥ (9) నేహనానాస్తి—కించన । పురుషాన్న పరం కించిత్, కఠోపనిషత్॥

18 తా॥ ఈజగత్తు బ్రహ్మముకంటెను వేఱుగా లేదు. బ్రహ్మము నకంటెను అన్యముగా కించిత్ వస్తువైనను లేదు.

19 శ్రుతి॥ (10) ఏకమేవాద్వితీయం బ్రహ్మ। సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ। ఇదంసర్వం యదయమాత్మా। ఆత్మైవేదం సర్వం॥ ఛాందోగ్యోపనిషత్.

20 తా॥ తనకు రెండవపదార్థములేక సర్వము తాను గానుండునదే బ్రహ్మము ఈప్రపంచము సర్వముబ్రహ్మము! ఆబ్రహ్మమే ఆత్మగాను ఆదియే సర్వప్రపంచముగానున్నది.

21 శృతి॥ (11) సర్వం చిన్మాత్రమేవహి, బ్రహ్మైవ సర్వం చిన్మాత్రం। బ్రహ్మమాత్రం జగత్త్రయం॥ తేజోబిందూపనిషత్.

22 తా॥ సర్వచిన్మాత్రమే, సర్వముబ్రహ్మమే, త్రిలోకంబులు న్నుబ్రహ్మమే॥

23 శ్రుతి॥ (12) ఏకఏవ, నారాయణః॥ నద్వితీయోస్తి, కశ్చిత్ ।నారాయణ ఏవేదం, సర్వం॥ నారాయణోపనిషత్.

24 తా॥ నారాయణ పరబ్రహ్మము ఒక్కడే, అతనికి రెండవ వస్తువు లేదు. జగత్తుసర్వము అపర బ్రహ్మమే.

25 శ్రుతి॥ (13) చైతన్యంవినా, కించిన్నాస్తి॥ నిరాలంబోప నిషత్తు.

26 తా॥ చైతన్యమే పరబ్రహ్మము దానికి రెండవపదార్థము ఏదిన్ని లేదు. ఈవిషయమై 260వ పత్రిం 208వ సంఖ్యనుంచి యున్న శృతులను శ్లోకములను చూచుము, ఈబ్రహ్మమహత్తు యావత్తుయిం దున్న [ప్రపంచసృష్టి— సాంఖ్య— తారక— అమనస్క—పరిపూర్ణ భాగములయందు కనుగొనుము. మోక్షపదవి చెందుము.

ప్రపంచ లయము.

మూ ర్తి గ్రా హి త.

27 శృతి—(14) నదీనాం సాగరోగతిః అనునట్లు సకలనదుల జలము సముద్రములోబడి కలిసిపోవునట్లు సకలచరా—చర—జగత్తు ఆదినిర అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మమునందుండి కలిగెనో, మరల అపరిపూర్ణ బ్రహ్మమహిమచే ప్రజలప్రళయమువలన అకలిగినసకల చరా—చర, జగత్తునామరూపములు లేక లయమైనవి. పైనిదిదాహరించినట్లు ఆది నిర అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మమునందు కలిగినట్లు ఆ అచలపరిపూర్ణబ్ర హ్మమునందే యిమిడియుండును. అయిమిడియుండిన సకలచరా చర జగత్తు నామరూపములులేనివి మరల ఆ అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మము నందేపుట్టించునామరూపములతోతోచుచు మరల జలప్రళయమువలన నామరూపములు లేక లయించినవి ఆఅచల పరిపూర్ణ బ్రహ్మమునందు యిమిడియుండి ఏకచక్రముగా తిరుగుచున్నను ఆ అచలపరిపూర్ణబ్ర హ్మమున్మాత్రము ఏవికారము లేక ఏకరీతిగానే సత్యముగా నుండును. ఈవిషయమై 11వ పత్రము 12—18 సంఖ్యలవద్దనున్న 216 వవ

త్రము. 710వ సంఖ్యపద్ధతిన్నీ చూడుము. చూచినమొదల గ్రహింపు లోకి రాగలదు.

(1) సాంఖ్యయోగమనగా శరీరలక్షణ పరిభాషను గురించి.

3వ పీఠిక.

28. (3వ పీఠిక.) సాంఖ్యయోగమునుగురించి యున్న పాత్రమును పఠించినవారికి జ్ఞానము తెలివి గలుగును. 3వ పీఠికనుచూడుము. పత్రిముసంఖ్య 15—

(2) సాంఖ్యయోగమనగా శరీరఉత్పత్తి

24 ఇంద్రియములుగలది.

29 సాంఖ్యయోగమనే శరీరఉత్పత్తి మొదలైన లక్షణములు ఆరంభమునుండి 18వ పత్రములు 78 సంఖ్యలు గలపద్ధతులు 3వ పరికరణముచూడుము.

30 శృతి॥ (15) సాంఖ్యయూత్మ రూపవిచారకంబు॥ శృతి॥(16) సాంఖ్యదేహ విచారణంచ॥ తా॥ శరీరలక్షణఅవయవాంగములు తేటగా తెలియవచ్చు బ్రహ్మఇష్టిశక్తిగల వాడని తెలియవచ్చును. తెలివిగలుగును. ఇంద్రియజ్ఞానులుగా చేయును. ఇంద్రియములను బలపర్చుటమే భువిసారము అఇంద్రియముల బలమును తగ్గించదమే బ్రహ్మజ్ఞానము 16వ పత్రమునుండి 40వ పత్రమువరకుచూడుము.

(2) తారకయోగమనగా తత్వజ్ఞాన పరిభాషము.

4వ పీఠిక.

31 (4వ పీఠిక) తారకయోగమును గురించియున్న ప్రొత్రమును పఠించినవారు పుణ్యాత్ములగుదురు. 4వ పీఠికను చూడుము. పత్రిము సంఖ్య—41

తారకయోగమనగా తత్వజ్ఞానఉత్పత్తి.

32 తారకయోగమనే తత్వజ్ఞానము ఆరంభమునుండి 177వ పత్రములవ 461 సంఖ్యలుగల పద్ధతులు 4వపరికరణము చూడుము.

33 లౌకిక, కర్మ, కర్తృ, క్రియలుం బొరయక అందువలననే, అంటక మిశ్రమవ్యసనగా సంచరించు విధమున్ను, స్వాధిష్ఠానత్రమార్గమును జరిగించే విధమున్ను, జనన మరణములు, పునర్జన్మములు, ప్రారబ్ధకర్మములు, పునర్వివాహము, పూర్వజన్మమందు చేసిన (1) పాపము (2) పుణ్యము (3) భక్తి యనుమూడి ఫలములు ఈజన్మమందనుభవించుచు ఈజన్మమందే అంత్యకాలమువరకు చేయునట్టి (1) పాపము, (2) పుణ్యము, (3) భక్తి, అనుమూడును అనాదిసంచితములుగానుండి అనాదియులుగానుండి పునర్జన్మమందు లభించే విధము మొదలయినటువంటివి తెలియవచ్చును. శ్లో॥ (17) "తారకంబు మనస్సాక్షికారకంబు" అను శ్లోకముబట్టి బ్రహ్మజ్ఞానము సాధించుటకై మనస్సంశుద్ధిచేసే విధమున్ను, ఉల్లమును భక్తిమార్గమువలన రంజింపం జేయును. తత్వజ్ఞానులనుగా జేయును. విముక్తులనును. అనగా నిర్మలులగును. సద్గతిజెందుటకు అర్హులగును.:—

34 నరకలోకములు ఐదు. వాటి—వాటి—పేర్లు శ్లోకనువర్తును.41వ పత్రమునుంచి 217వ పత్రమువరకు చూడుము.

3 అమనస్క-యోగమనగా బ్రహ్మజ్ఞాన ప్రభావము.

5 వ పీఠిక.

35 (5 వ పీఠిక.) అమనస్కమును గురించిన స్తోత్రించిన స్తోత్రమును పఠించినవారు బ్రహ్మజ్ఞానము పొందుదురు. మోక్షమార్గము తెలుసుకొని యుందురు. (5 వ పీఠికను) చూడుము.—మతము పంక్తి—218.

అమనస్క-యోగమనగా బ్రహ్మజ్ఞానఉత్పత్తి.

36 అమనస్క-యోగమనే బ్రహ్మజ్ఞానము ఆరంభము నుంచి 102వ పత్రములు 420 సంఖ్యలుగల పద్ధతులు, 4 వ ప్రకరణము చూడుము.

37 శ్రుతి (18) "అనుభవజ్ఞాన మనునకు మల్లు గాని" అన్నాకు తెలిపిట్టి బ్రహ్మజ్ఞానమును, వేదములను, మాత్రి—మంత్రార్థ—మంత్రమూల—మంత్రసారములతో బీజాక్షరమూలములను—పూజ, పుణ్యస్థానములు, పుణ్యక్షేత్రములు, పుణ్యనదులు, శ్రీరాములవారి జననము, రావణుని యుద్ధము. నైగా నిత్యగాలు తెలుపును. విద్యాధికారము లు, వారి—వారి—సంస్కృతి తెలుపును. వరిమా దరువు, వ్యాలని దము, 219వ శతమునుంచి 320వ పత్రములవరకు చూడుము.

4 పరిపూర్ణయోగమనగా సకలంత్యాగము చేసుకున్న పరిపూర్ణజ్ఞాని పరిభావము.

6వ పేజి.

38 (6వపేజి) పరిపూర్ణమును గూర్చి ప్రారంభప్రార్థనను పఠించి పరిపూర్ణమును గుర్తించిన వారికి పునర్జన్మము లేదు 21వపత్రము చూడుము.

39 పరిపూర్ణమనగా సకలముత్యాగము చేసుకున్నవారికి దక్ష సంధానము—పారమార్థికముక లుగును—పరిపూర్ణముఆరంభమునుంచి 51 పత్రములు 164సంఖ్యలుగల పద్ధతులు

5వప్రకరణము

40 అనంతంగా వేద అనుస్మృతులను ననుసరించి చూడగా వాడుకగానున్నవి శ్రు (9) ఋగ్వేదోథ యజుర్వేదసామవేదో హ్యథర్వణః తా॥ వేదములు నాలుగు ఆవేదములసారాంశశ్రుతులున్ను ఆవేదములు ఏర్పర్చిన ఋషుల పేర్లున్ను, సప్తమహాఋషులపేర్లున్ను షోడశమహారాజుల పేర్లున్ను, షట్చక్రవర్తులపేర్లున్ను, అద్యులుఏర్పర్చిన బ్రహ్మచారి కల్పిత నామములున్ను। శ్రు॥ (20) గురుబ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః గురుర్దేవో మహేశ్వరః గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ తస్మైశ్రీగురవేనమః వ్యాఖ్యాతిన్ని శిష్యుల తనివిన్ని శ్రు॥(21) త్రైమా

ష్ఠాపించు అనునట్లు భక్తిని చేకొనినవారు వైకుంఠపదవి పొందుదురని న్ని భగవద్గీతయందున్న తెలియవచ్చును. మానవులు ముముక్షువులగా చేయును. ముక్తికి అర్హులగుదురు. పరమార్థము పొందుదురు అనగా ఎక్కువైన నిజస్థితిగలుగును 321వ పత్రమునుండి 371వ పత్రముల వరకు చూడుము.

5 భగవంతుని ప్రభావము.

7 పీఠిక.

41—(7 పీఠిక) గ్రంథపూర్తి విగురించి స్తోత్రించిన స్తోత్రమును పఠించినవారికి జనన—మరణములు నశించి పరమార్థమును పొందుదురు. 7వ పీఠిక చూడుము.

6 గ్రంథపూర్తి ప్రభావము.

42 గ్రంథపూర్తి ఆరంభమునుంచి 8వ పత్రములు 12సంఖ్యలుగల పద్ధతులు 6వ ప్రకరణము.

43॥శ్లో॥ (22) గురుమూర్తిం సదా ధ్యాయేత్ అనునట్లు గురువును ధ్యానించు విధమున్ను ॥శ్లో॥ (23) అవని సమస్త జంతునివహంబుల పోషక సత్యతుండవై అనునట్లు ఈ జగమునందున్న సకలచరాచరములను అమృతుండై పోషించుచున్నట్టి భగవంతుని ప్రఖ్యాతిని తెలియవచ్చును 376వ పత్రమునుంచి 381వ పత్రములవరకు చూడుము.

ముఖ్య తాత్పర్యము

ఈ గ్రంథమునందున్న :—

44 (1) ప్రపంచసృష్టి గ్రహించినవారు మాయను గుర్తెరిగినవారగుదురు.

45 (1) సాంఖ్యయోగమును గ్రహించినవారు ఇంద్రియజ్ఞులగుదురు.

46 (2) తారకయోగమును గ్రహించినవారు తత్వజ్ఞులగుదురు. మోక్షమార్గమును కనుగొనగలుగు సద్గతి పొందుటకు అర్హులగుదురు.

47 (3) అమనస్కయోగమును గ్రహించి[illegible]నవారు [illegible]లగుదురు. పరమపదమార్గమును సుగ్రాహ్యముగా గలరు నిజస్థితిని కనుగొనగలరు.

48 (4) పరిపూర్ణయోగమును గ్రహించినవారు ముముక్షుల లగుదురు అనగా సకలం విడువనిచ్ఛగలవారగుదురు. ముక్తికి అర్హుల గుదురు. అనగా శివాత్మను పరమాత్మలో చేర్చుకొనే వారగుదురు. జీవు లుడు పరిశుద్ధుడగును. విముక్తులగుదురు అనగా సకలంత్యాగము చేసు కున్నవారు బ్రహ్మైక్యమును పొందేవారగుదురు.

49 (5) భగవంతుని ప్రఖ్యాతిని పొగడి స్తుతించినవారు పరమా ర్థము పొందుదురు. వైకుంఠవాసులగుదురు. జనన—మరణములు వశిం చినవారగుదురు.

50 బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే ఈగ్రంథములో పైనిదాహరించి న యోగములకు ముఖ్యమైనవి (1)సాంఖ్యయోగము (2)తారకయోగ ము(3)అమనస్కయోగము (4)పరిపూర్ణయోగము (5)భగవత్ ప్ర ఖ్యాతియోగముచే పంచరంగులుగా శోభించుచుండును. వీటిలో ప్ర పంచము నంతయు సకల—చరా—చర—భూతముల రీతిచర్యల స్థితియు నున్నవి. గ్రహించినవారు వైకుంఠవాసులగుదురు. వీటినిగ్ర హించనివారు సిద్ధాంతులైనను పండితులైనను వైకుంఠపదవి పొంద జాలరు. వీటినిగ్రహించనివారు భక్తులుగానున్నను మూఢభక్తులనబడు దురు. ఒకరికిబోధించేశక్తి కలుగజాలదు.

సాంఖ్యతాత్పర్యము.

51 క॥(24) కోరినవారల కెల్లను। చేరును కైవల్యపదము చేరువ దీనిన్॥
దీని గోరని వారల కెల్లను। దూరము మోక్షప్రాప్తి యెన్ని త్రోవలనైనన్॥

జనులగుణములు.

52 వేదాంతసారంబు వేదాంతులెరుగుదురు. విద్యలోసారంబు విద్యార్థులెరుగుదురు, విరాగులకు ప్రేమ కవితార్థులకును, గురువృత్తి

కుపేరిమశిష్యులకు బోధించుటకును, సుజనులకు ప్రేమచిత్తశుద్ధిశాంతాదిగుణములు రాజయోగప్రేమ దైవమంత్రరసంబును, భగవంతునిపై ప్రేమభక్తునకును భక్తులపై ప్రేమ భగవంతునకు కలుగుటువలె ఇష్టులారికి కైవల్యపదవి చేయవగానుండును. పామరులకు మోక్షాప్తి దూరముగా నుండునని ఈగ్రంథము తెలుపును—

63. ఈగ్రంథములోనున్న బ్రహ్మ క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రాదులలో, బాల్యయౌవన, కౌమార, వార్ధక్యములోనున్న వారిందరిలో కలిమి గలవారు ఈబ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంథమునుకొనదమునకూజ సేయుటను—లేమివారు గానున్న వారునుకొని చదివి ముక్తి పొందుటకు ప్రేమగలుగును. భాగ్యలక్ష్మితో సమానమైనదేదియు లేకుగాని సుజ్ఞానభాగ్యలక్ష్మి యనియు అజ్ఞానభాగ్యలక్ష్మి యనియు రెండుగలవు. వీటిలో సుజ్ఞానభాగ్యలక్ష్మి వలన మోక్షము ప్రాప్తించును. అజ్ఞానభాగ్యలక్ష్మి వలన నరకము ప్రాప్తించును.

64 సుజ్ఞానభాగ్యలక్ష్మిని పొంది సుజ్ఞానకార్యములను జరుపువారే సాంప్రదాయకులు. ఎప్పుడున్ను భాగ్యలక్ష్మిని విడువకూడదు. అభాగ్యలక్ష్మిని పొందకూడదు. సామెత॥ జాగ్రతః భయంనాస్తి అనునట్లు జాగ్రత్తగానున్న వారికి భయము లేదు.

కలిమి లేములు కావటికుండలు.

65॥ పద్యం ॥(25) సిరిదావచ్చినవచ్చును। సలలితముగ నారికేళజలముల భంగిన్। సిరిగాపోయినపోవును। కరిమ్రింగిన వెలగపండుగ దరా సుమతీ॥

అయినట్లు భాగ్యలక్ష్మి వచ్చునపుడు టెంకాయయందలిజలము వచ్చునట్లువచ్చును. పోవునపుడు ఏనుగభక్షించిన వెలగపండులో గుంజుహరించినటువలె హరించిపోవును. ఈ రెండున్ను అశాశ్వతములు. శరీరముతో నశించిపోవును. తనతో కూడ రాదు.

56॥ పద్యా (26)వ్యాపింకెందరవగవక। పాపింపిన లేశమైన| పదివేలను మఱి। తృప్తింకెందిన మనుజులు। సప్తద్వీపంబులందుచక్కం బడునే॥

అనువట్లు గృహస్థధర్మములోనున్న వారుగాని ఇతరులుగాని తమ తమకుగలిగే చింతలన్నియు మనస్సునందుంచక తమకులభించేవస్తువులు లేశమైనను వాటినే గొప్పగానెంచుకొని తృప్తిజెందినవారే యోగ్యులు.సిరి—సంపదలు దైవయోగము వలనగలుగును—అనగా—వారివారి—అదృష్టమువలన గలుగును—దానికి చింతించుట లాభము లేదు.

ముక్తిమార్గము

57 తత్వము (27)మూడుదినముల ముచ్చటగని—యుప్పొంగకే మనసా॥ ఈ—పాడుశరీరము—బాసినపుడు—నీ—వాపిపోయేదెవరు మనసా॥మూ॥

58(2) మనుజజన్మము—ఎంతో దుర్లభ—మిది యెఱుగవె ఓమనసా। ఇంక। హీనజన్మములు—నెత్తక—మోక్షము—తెలిసికోవె మనసా॥మూడు.

59 (3) హత్య—అసత్యము—అన్యాయ—చౌర్యము—వ్యభిచారమును మనసా।ఇవి—పరిత్యక్తమునీ—బ్రతుకునదోగతి పాలు సేయు మనసా॥ మూ॥

60 (4) కామక్రోధ—వికారసంగమును—కడతేర్పకు మనసా। ఈ—భూమివిడాదనీ—భోగముస్థిరమని బొర్లబడకె మనసా॥మూ॥

61(5) వారి—వీరిని—వాకలుబెట్టగ—వలదే ఓ మనసానీ—దారిలోన—నీచర్యలోను గలతప్పులు మనసా॥మూ॥

62 (6) దారాపుత్రాదుల మాకీ సోదరులపై (అతి) ప్రేమవడకె ఓమనసా।యమదూతలుపిలువగ—తోడువదరు—బంధువులెవ్వరు మనసా॥మూ॥ అనుతత్వమును బట్టి ఈగ్రంథమునననుసరించి చిత్తశుద్ధి

పొంది మోక్షమార్గమును కనుగొనినవారు ధన్యులగుదురు. ఈవిషయములో సద్గోష్ఠిని వినియోగించవలెను. అనగా మంచిసంభాషణ.

జాగ్రతః భయంనాస్తి ఇందులో రెండు విధములు గలవు అవి అనగా:— దైవజాగ్రత। లౌకికజాగ్రత॥ వీటిరెంటిని మనసావహించుకొని మెలగుచున్నయెడల యేయొక్క కొరత లేక ముప్పుదప్పి పరము వేదమోక్ష మార్గమునందుదురు. మఱిన్ని—ఎవరికివారే—యమునాతీరే॥ అన్న జనశ్రుతిని కూడా మదిలోనుంచి ఈగ్రంథమునను సరించి బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది మోక్షమార్గముకనుగొని పరమపదముజెందినవారే వైకుంఠవాసులు.

64 ఈగ్రంథమునందున్న 207—259 పత్రములలోనున్న షట్కర్మలవివరము.

(1) యజన (2) యాజన (3) అధ్యయన (4) అధ్యాపన (5) దాన (6) ప్రతిగ్రహ ఈఆరున్ను షట్కర్మలనబడును.

(1) యజనఅనగా:—యజ్ఞముచేయు హవిస్సులను ఋత్విజులు.

(2) యాజన—అనగా—యజ్ఞము చేయించువారు యజ్ఞమందుగల అగ్నిహోత్రమందు హవిస్సులను ఋత్విజులు వ్రేల్చిహోమము చేయుదురు. ఆఫలముయజ్ఞము చేయించేకర్తకు వచ్చునుగాని ఆఋత్విక్కులకు రానేరదు. ఆకర్తకు మోక్షము లేదుగాని పుణ్యలోకమునందు భోగభాగ్యము లనుభవించిన పిదప ఇహలోకమందు పునర్జన్మములో పురుషుడుగానో స్త్రీగానో జన్మించి మంచిఐశ్వర్యవంతులగుదురు.

(3) అధ్యయన—అనగా—వేదములు చదవడము.

(4) అధ్యాపన—అనగా—వేదములు నేర్పించడము. వీరువు వైకుంఠవాసులగుదురు.

(5) దానమనగా దానమివ్వడము.

(6) పరిగ్రహ అనగా దానముపుచ్చుకొనటము. పిదప చేసిన సత్కృత-
ములవలన పుణ్యలోకము నందు భోగ భాగ్యము లనుభవించిన పిదప
ఇహలోకమునందు పునర్జన్మములో పురుషుడుగానో—స్త్రీ—గా
నో జన్మించి మంచి ఐశ్వర్యవంతులగుదురు—.

65 దివ్యమైనట్టువంటి వేదాంతమార్గమును పెడమార్గమున బెట్టివిప
రీత మార్గముగా తెలియచెప్పుచు బోధించు వారు కుష్ఠు— వేదాంతులన
బడుదురు. కార్య గురువు లనబడుదురు. కృష్ణలీలలు నేకాముకీర్తనలు వ్రా
సి విరాయలు వెల్లడి చేయుచున్నారు. ఇది దైవనింద యగును. వ్యభి-
చార, జారత్వమును నేర్పువాదియగును. అట్టి గ్రంథము పాపమునకు కుదుర-
గును. అట్టి గ్రంథములను చూడకూడదు. తాను చెడ్డకోరి వనమంతా [illegible]
కిపినట్లగును. అబోధ॥ శ్రుతి॥ (28)- జ్ఞాన హీనానాం॥ తా॥ జ్ఞాన హీనులకు స
మ్మతించును గాది॥ శ్రుతి॥ (29) జ్ఞాన చక్షుషాం॥ తా॥ జ్ఞానదృష్టి గలవారికి సం
మతించదు. జ్ఞాన—అజ్ఞాన—బోధ మధ్యనున్న మేలు కీడు లు గ్రంథ
ము ననుసరించి గ్రహించుము

66 శ్రుతి॥ (30) "ఆత్మబుద్ధి సుఖం చైవ" అనునట్లు తనఆత్మను జ్ఞాన
వెలుతురు వలన కార్యములను జరిగించు కొనువారు కడతేర గలరు.

67 శ్రుతి (31) "అజ్ఞాన తిమిరాంధస్య" అనునట్లు తన అజ్ఞానమనే
చీకటి వలన కార్యములను జరిగించు కొనువారు కడతేరలేరు.

68 శ్రుతి॥ (32) "యద్భావం తద్భవతి॥" అనునంస్కృత భాషలోదీని
అనేక అర్థములు గలవు ఎవటి వాని మనోవికారము వలెనే—తన మ
నోవికారము అటు వలెనే పుట్టును—ఎట్లాతలంచితే— అట్లాగే
అవును.

69 జగములో నున్న కొందరు జనులు మిట్టవేదాంతము నెరుగని
గురువులను భక్తులను గ్రంథములను తిరస్కరించుచు ఏక్రియములను
వచ్చిన గ్రంథమును తనకు తటస్థించినపద్యమునకు గ్రంథము.లను

కానివారిని కానివిద్యకు అందుకు తగిన మిట్టవేదాంతము చెప్పుచు తిరిగె దరు. నమ్మెవారు—నమ్ముదురు. నమ్మనివారు నమ్మరు—ఇట్టి దుర్బోధలు చేసేకార్యగురువులు అనగా ఉదర పోషణ జరిగించు కొనువారు నరకపాలగుదురు సుమా. ఇట్టిమట్టి కొగాంతికుల మిట్ట వేదాంతులనే, కార్యగురువుల, బోధను చెవిని బెట్టకుము. తుదిపోతులు కోరికలు కోరుదురు.

70 శ్రుతి॥(33) కం. దుర్జన సాంగత్యంబున। కష్టంబులు గలిగివారుకడతేరరుగా। సజ్జనసాంగత్యంబున। సౌఖ్యంబులు కలిగివారు కడతేరుదురె మనసా॥ తా॥ దుర్జనసాంగత్యంబున కష్టములు కలిగి కడతేరరు. సజ్జనసాంగత్యంబున సౌఖ్యములు గలిగి కడతేరుదురని టె—

71 గీ—(34) చెడ్డవారితో స్నేహంబు చేసితేని। కీడుతప్పక నరునకు మూడుచుండు అనువాక్యములను వినవలెను బెట్టి॥ గీ॥(35) మంచివారితో మైత్రిఘటించితే—మేలు జనులకు కలుగును చాలగాను. అనువాక్యములను మదిని నిలిపి నడిచినవారే యోగ్యులు.

72 సామెత॥ (36) సహవాసదోషము గుణాభవంతి॥ అనునట్లు ఎట్టి సాంగత్యము చేయుదురో అట్టిగుణములు పొందుదురుగావున—

73 హిందూమతస్థులలో ఏకులస్థులవారైనను జ్ఞానశీలురైనగురువుల వారివల్ల ఏకులస్థులుగానున్న వారును నిస్సందేహముగా జ్ఞానోపదేశము పొందిన యెడల చాలాదుర్గుణములుమానును. ఈ గ్రంధము పఠనచేసినందు వలననున్ను దుర్గుణములు నశించి సద్గుణములుకలుగును.

74 గురువుల ప్రఖ్యాతి—

జగద్గురు—వనగా—త్రిలోకములు పరిపాలించేవాడు—సృష్టి—స్థితి—లయములకు—కర్త. నరుల—పాప—పుణ్య—భక్తిని—బట్టి వారి—వారి—కర్మలకు తగినఫలముల నిచ్చేవాడు—

75 సద్గురువు — | అనగా—పరిపూర్ణజ్ఞానులు అనగా బ్రహ్మ
76 కారణగురువు— | మహిమను కనుగొనినవారు. పరిశుం
77 విహితగురువు— | త్యాగముచేసికొని బ్రహ్మనే ధ్యానించు
వారు—వీరే పరిపూర్ణజ్ఞానులు.

78 గురువు—అనగా—జ్ఞానశీలుడు—భ్రమ—భ్రాంతి—ఆశాపాశములను ఖండించుకర్త—మోహమగ్నమును జాపుప్రభుత్వ. గురువును నరుడని భావించకూడదు.

జ్ఞానిలక్షణము

79—ఈగ్రంథముచదివిన మనుజుడు వినినమనుజుడు జ్ఞానశీలతగలగురుబోధ వినినమనుజుడు ఇదితప్పు అదితప్పు అనిచెప్పక కపటి న్యాయమార్గముననే ప్రవర్తించుచుండును. ఎల్లకార్యములయందు స్వభావవిహితమైనబుద్ధితో మెలగుచుండును. అతనికి దేనిపైనను రాగాను—రాగములుండవు. అట్లు మిక్కిలి విరక్తిచేత కార్యములు చేయకయుండడు. అనగా అతడునొకదాని పైనను ఎక్కువఆశలేక కార్యములుజరిపించుకొనుచుండును. అతనికి వైరాగ్యముగాని వాంఛగాని అపరిమితముగానుండదు. అన్నియుసమముగానే యుండును. ఇతరులనెవ్వరిని దూషింపడు. భూషింపడు. తానేకార్యమునందును కోపపడడు. ఇతరులసమాచారములను తానుచెవియొగ్గిపూనికతో వినడు. గృహకృత్యములయందు క్రమముగాజరుపుకొనును. జ్ఞానేంద్రియకర్మేంద్రియములనగా—జ్ఞానేంద్రియములనగా (1) చెవులు (2) దేహము (3) నేత్రములు (4) నాలుక (5) ముక్కు—కర్మేంద్రియములనగా (1) నోరు (2) చేతులు (3) కాళ్లు (4) స్త్రీ—పురుషులమర్మస్థానము—వీటిని చెడుకార్యములకు పోనివ్వక వీటికి రాజైనమనస్సును వశపర్చుకొని ఇతరచింత లేకక్షే

ర్మాగలిగి నేర్పుతోనుండును. ఇతరేశ్వరాస్థనర్మమార్గమువనుండు జ్ఞాని యనబడును.

జనులస్వభావము.

80 సజ్జనులు—ఎల్లప్పుడు భగవచ్చింతలోనేయుందురు.

81 దుర్జనులు—ఎల్లప్పుడు మన్మథునికేళీవిలాసమే చాలాకోరుదురు.

82 సజ్జనులు—ఎల్లప్పుడు భగవంతుని నామకీర్తనలు పఠనచేయుచుందురు.

83 దుర్జనులు—ఏవేళను దాసులనుచూచి పరిహాసము చేయుదురు.

84 సజ్జనులు—సకలప్రాణికోట్లను తమవారిగా సమముగానెంచుదురు.

85 దుర్జనులు—సకలప్రాణికోట్లను తమవారిగా సమముగా నెంచక అన్యాయపడుదురు.

86 సజ్జనులు—శరణన్నవారిని ప్రాణమైననిచ్చి సంరక్షణచేయుదురు.

87 దుర్జనులు—సకలకార్యాలు దుష్టకార్యములచే తమపొట్ట నింపుకొనచుందురు.

88 సజ్జనులు—సంకటములు వచ్చెసంసారమునందు నీతిపరివర్తనగా సంచరించుచు వెంకటపతిని వినావేరొక ఉంచరు.

89 దుర్జనులు—సంకటములు వచ్చెసంసారమునందు చాలాకొరగలవారై వెంకటపతిని మరచియుందురు.

90 పైనిచెప్పినప్రకారము సజ్జన—దుర్జనులలో ఇట్టిమొదలైన పటుతరచర్యలున్నవి. గ్రాహించుకొని గ్రాహ్య ఈగ్రంథము ననుసరించినందువలన దుర్జన సాంగత్యమును విసర్జించి సజ్జనసాంగత్యమును

పొంది॥ శ్రుతి॥ (28) భక్తే మోక్షం విష్ణు అనుస్త్రితి బట్ట భక్తి నిసాధించువారే పరమపదము జెందగలరు. సాక్షాత్ జ్ఞానానందుని చెందగలరని అర్థమగును. సజ్జనత్వమే బ్రాహ్మణత్వము, దుర్జనత్వమే చండాలత్వము.

91 వేద॥ శ్రుతి (37) వేదవేదార్థ శబ్దార్థం। త్రైలోక్యం మాతృ రూపిణి —

92 ॥తా॥ ఓం ఈ వేదార్థ శబ్దార్థము త్రిలోకములకు తల్లిస్వరూపమయినటువంటిది.

93 వేద॥ శ్రుతి (38) జ్ఞాతవ్యం వేదవాక్యంచ। బుద్ధిసర్వప్రయత్నతః॥

94 ॥తా॥ వేదవాక్యమును ఎవరు భోధపడుచున్నారో వారు సర్వప్రయత్నములయందున్ను బుద్ధిగలవారని చెప్పబడుచున్నది—

95 వేదశ్రుతి॥(39) వేదశబ్దంన జానాతి। సర్వథా సర్వశాస్త్రవిత్॥ వేద శబ్దముయొక్క రహస్యము ఎవరెరుగరో వారు ఎన్ని శాస్త్రములు చదివినా వృథా అని వేదశాస్త్రములు చెప్పుచుండగా భగవత్స్మరణ చేసితే పాపము లేలవచ్చునని ఆలోచించి ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించిన వేదశ్రుతులను పఠించి కడతేరవచ్చును. ఎవరైనను వేదములను ధారాళముగా పఠించవచ్చునని వేదశ్రుతులు పలుకుచున్నవి. ఇదిగాక ఋగ్వేదసారమైన స్తోత్రప్రకరణములలో శూద్రులకు యజుర్వేద ఉపదేశములు చేసినదని చెప్పియుండలేదా? అధర్వణ వేదమంత్రములు శూద్రులభ్యసించవలదా? ఈ ప్రకారముగా కృతయుగము త్రేతాయుగము ద్వాపర యుగములలో వేదములు నాలుగు వర్ణస్థులున్ను సమముగా అనుష్ఠించబడియుండగా ఈ కలియుగములో మాత్రం వేదములు శూద్రులు పఠనచేయకూడదని చెప్పుమంత్రభేదములు యేమి? యజుర్వేద అధ్యాయము లోరెండో శ్రుతివాక్యము॥

96॥ శ్రుతి (40) యథేమాంవాచంకళ్యాణీ—మావదానిజనేభ్యః। బ్రహ్మరాజన్యాభ్యాగుం—శూద్రాయచార్యాయచ—స్వాయచారణాయచ॥ అనినాలుగు జాతులు వేదములు పఠనచేయుమనియున్న దేయ విజ్ఞానవేదపారసంగ్రహము" అనేగ్రంథములో ప్రచురపరచియున్నారు ఇదిగాక ఎవ్వరైనను వేదాంతమార్గమును కనుగొనినవారే ద్విజులు అన బడు బ్రాహ్మణులు అనగా॥కు॥(41)బ్రహ్మజ్ఞానాత్తుబ్రాహ్మణః॥ అనగా బ్రహ్మజ్ఞానము పొందినవారే బ్రాహ్మణులుఅని ఈబ్రహ్మజ్ఞానానంద ము చేత తెల్లముగా తెలియువచ్చుచున్నది.(ఈవిషయమై 260పత్రిం 208 వసంఖ్య నుందిచూడుము.) ఇట్లుండగా శ్రీమహా భారతము అనుశా సనికపర్వములో శూద్రులవిషయమై ప్రచురపరచిన వాక్యములను నమ్ముటకు వీలులేదు. మఱియొక—శూద్రులవిషయమై వ్రాసినది కప టమాత్రముగా నున్నదనుటకు సందేహములేదు.

—భగవత్స్మరణ—

97 ॥శ్లో॥ (42) శతవర్షాణిజీవతి, మరణంనిశ్చయంజగత్ ॥ తా॥ జగమునవున్న జీవకోట్లుయావత్తు నూరు సంవత్సరములు జీవించినను మరణమునిశ్చయము. అంతములేని భగవత్స్మరణకు మించినవస్తువు యేమియులేదు. గనుక అట్టి కైంకర్యమనే భగవత్స్మరణ ఎవరుచేయు చున్నారో అట్టినిజభక్తునియందు భగవంతుడు ప్రసన్నమగును. అనగా భగవంతుడు సంతుష్టిని పొందును. విడవలేనిభక్తి హెచ్చు ఐనకొలది ఆభ క్తునకు భగవంతుడు దర్శన మిచ్చును. కైంకర్యమనగా భగవంతు నకు చేయుసేవయని అర్థమగును.

98—ఈబ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంథపత్రికలను లెక్కించి చూడగా 381—పత్రములగును. ఈపత్రములలోనున్న సంఖ్యలు 303 రత్నములగును. ఆరత్నములను చదివి వల్లించివెదకి నిజమైన

రత్నమును కనుగొని (మేలిమిబంగారు వస్తువులలో, వజ్ర, వైడూర్య గోమేధిక, మరకత, మాణిక్య, పుష్యరాగ, నీలములు మొదలైనటు వంటివి స్థాపించినటువలె) ఆరత్నమును మనస్సునందు స్థాపించుకొన్న మొదల పరమపదము జెందగలరు. జననమరణములునశింపజేయు ఈగ్రంథము తెలియపర్చుచున్నది.

99 ఈగ్రంథమునందున్న ఒక్కొక్కసంగతి రత్నములవంటి యని తలంచవచ్చును.

110—ఈగ్రంథము రచించినవారు ఇందున్న బీజాక్షరీ మంత్రములను ఈగ్రంథమువర్పర్చిన జ్ఞానశీలతగల గురువు శ్రీ ... శోభితురాలయినవందిగాంతుల శమ్మగారి వలన జ్ఞానోపదేశము పొందినటువలె నభావించుకొని త్రికరణశుద్ధిగా పఠించేవారి శ్రుతి—(4) పునరపిజననం—పునరపిమరణం—అనుశ్రుతినిబట్టి జనన మరణములునశించిపరమపదముజెందుదురు. ఇటువలెనే ఈగ్రంథమునందున్న వేదశ్రుతులతోనున్ను అనేక గ్రంథములలోనున్ను ప్రచురపరచి యున్నారు.

101—॥శ్లో॥ (44)గురుబ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః। గురుర్దేవో మహేశ్వరః॥ గురుస్సాక్షాత్పరబ్రహ్మ। తస్మై శ్రీగురవేనమః॥

॥తా॥ గురుడేబ్రహ్మ గురుడేవిష్ణువు, గురుడేమహేశ్వర సదాశివులు. ఈపంచకర్తలే, సాక్షాత్పర బ్రహ్మస్వరూపుడని గురునిభావించుకొని తస్మైశ్రీ గురవేనమః అనునట్లు గురువులగువారలకు ఎవ్వరైతే నమస్కరించుచున్నారో వారే సత్యజ్ఞానులనబడుదురు—

102—గురువులగు వారలు వాక్యాలముగా ఉపదేశమిచ్చిన మంత్రములను గాని—వారు చేసిన గ్రంథములయందు చెప్పిన మంత్రములుగాని స్థిరిగా పఠించినవారు వైకుంఠవాసులగుదురు.

108 పరమపదము. పరమార్థమునది మహామోక్షమనిన నిజముగలిగినది. ప్రకృతిద్వయము లేనిది, అరహస్యము కనుగొని చెప్పు

టరు అలవిగానిది. అదివిగాను రూపములేనిది. తామవ్యక్తించినటుల్యం వలన ఉపచార వర్తనగా విధాతలనే అచల పరిపూర్ణ బ్రహ్మ యని కల్పితనామము వహించిన బ్రహ్మమే స్వయంభువుడు, అనగా తనకుతానే ఉద్భవించినవాడు, ఒకరివల్ల సృష్టించ బడనివాడు, నిరామయుడు, అనగా రోగములు లేనివాడు, నిర్జరుడు అనగా ముదిమిలేనివాడు, అంతములేనివాడు పుట్టుగిట్టుటలు లేనివాడు, అనగా, చావుపుట్టుకలు లేనివాడు, స్వపరికాశి, నిర్భయుడు బట్టబయలుగనున్నాడు, యుగములను భూతములను సృష్టించేవాడు ఆభూతములను పోషించేవాడు, కడపట, ఆభూతముల కర్మానుసారమునుబట్టి వారి—వారి ఆయుస్సుముగించిన తోడనే ప్రాణులను రక్షించుకొను చుండువాడు. మరల భూతములకు వారి వారి కర్మానుసారమును పట్టి పునర్జన్మము ఆయుస్సు కలుగచేయువాడు—కలుగచేయనివాడు.

104 పునర్జన్మము లేనివాడు ఒకడే పరమాత్మం ప్రథమదేవత లెపుడనబడును. త్రిమూర్తులు వకరే యగుదురు.

105 యుగములు మారునపుడు వైకుంఠము జెందిన భూతములు మరుయుగముకు రాక వైకుంఠ వాసులుగానే భగవత్స్వరూపులుగా నుందురని ఆర్యులు చెప్పిన వాక్యము.

106 యేమివ్రాసినానని తలంపు తలచకుడి, యిందున్నగ్రంధ ఆరంభము 1 టపకీశకనుంచి చదువుడి, ఆనందించుడి. మోక్షము చెందుడి. క్షమించుడి.

107 ఈగ్రంధము నెవరు ఎవరు చదివినను ఆవాక్యములు ఒకరికి బోధింప వటువలె నున్న భగవంతునితోను స్మరించి నటువలె నుండును.

108 ఈగ్రంధము చదివినవారికి వినినవారికి సకలైశ్వర్యపుత్రపౌత్రసామ్రాజ్య వృద్ధికలుగును.

109 ఈగ్రంథమును పఠించిన పురుషులకు బాలురకు— స్త్రీలకు బాలికలకు వారి—వారి వాక్కులును మనస్సులును పవిత్రమగును. అత్యంతానంద ప్రదము.

110 గ్రంథప్రధానము ముగిసెను.

111 ఇహ—పరలోకములకు కర్తయైన

ఈ శ్వ రు న కు

న మః న మ స్కా ర ము .

బ్రహ్మజ్ఞానానందము

వినాయకుని స్తోత్రం.

తొండము యేకదంతమును తోరపు బొజ్జయు. వామహస్త
మున మెండుగ మ్రోయు గజ్జెలును మెల్లని చూపుల మం
దహాసమున కొండొక గుజ్జురూపమున, కోరిన విద్యలకెల్ల
నొజ్జవై యుండెడి పార్వతీ తనయ ఓయి గణాధిపనీకు
మ్రొక్కెదన్

శ్లో॥ గురుర్బ్రహ్మా గురుర్విష్ణు గురుర్దేవో మహేశ్వరః।
గురుస్సాక్షాత్పరబ్రహ్మ తస్మైశ్రీగురువేనమః॥ 1

శ్లో॥ బ్రహ్మానందం పరమసుఖదం కేవలంజ్ఞానమూర్తిం అను
వేదశ్రుతిని బట్టిన్ని.— 2

శ్లో॥ ఆహారనిద్రాభయమైథునానిసమానిచైతే పశుభిర్నరాణాం
జ్ఞానంనరాణామధికం విశేషోజ్ఞానేనహీనాః పశుభిస్సమానాః॥
అను స్మృతిని బట్టిన్ని.— 3

4 ।శా। ఈ మానవజన్మమెత్తినందుకు జ్ఞానముపొంది మోక్షము సంపాదించుటయే ఫలము, ఆత్మజ్ఞానము లేని మానవులు పశుప్రాయులని ఎన్నబడును

5 ఈ కలియుగమునందున్న మానవజన్మమెత్తినట్టి మనుజులగుదు లెల్ల ఎట్లి జ్ఞానముపొంది మోక్షము సంపాదించుటే ఫలము గనుక అజ్ఞానము తొలగించి సుజ్ఞానము కలుగుటకై అనేక గ్రంథములను పరిశీలించి ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంథము వలన మానవులు కడతేరుటకు బ్రహ్మజ్ఞానము తేటతెల్లగా తెలియుటకై సాధారణమైన తెలుగు వాడుక మాటలచే ఆ బ్రహ్మజ్ఞానము యొక్క అన్వయం వచన కావ్యముగానున్ను అందున అచ్చటచ్చట (1) ఇతిహాసములు (2) పురాణములు (3) వృత్తాంతములు (4) సామెతలు (5) దృష్టాంతములు ఇట్టివియునగు నటువంటివి ప్రయోగించి గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గమున నుండి కష్టనష్టములు ద్రవ్యవ్యయము కలుగకనే సునాయాసముగా బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది మోక్షము చెందుటకై బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంథముగా వివ్వర్చి అన్ని తెగలకును సమానమైనట్టి వంటి వాక్యములచే రచియింపబడినది

(6) బ్రహ్మజ్ఞానమే పరమపదమునకు ప్రధానమైనదని వేదములు ప్రతిపాదించుచున్నవి.

(7) ఈ బ్రహ్మజ్ఞానమనే బోధ శివమతస్థులకున్ను విష్ణుమతస్థులకున్ను అనుకూలముగా నుండును ఇందులకు సందియము లేదు.

(8) ఈ గ్రంథమునందున్న సంగతులు విన్నవారికి చెవులకానందమై వెలయుచుండును.

(9) ఈ గ్రంథమునందున్న శ్లోకములను భక్తితో విన్న మాత్రముచే సత్ఫలము గలుగును.

10 ఈ గ్రంథమును రొప్పక పూజించినను భూతబాధలంతయు తొలగిపోవును.

11 హిందువులలో నాలుగు వర్ణములవారిలో బాల్యయౌవన కౌమార వృద్ధులు మొదలైనవారగు పురుషులు స్త్రీలు ఈ గ్రంథమును పొంది ప్రతి దినము పారాయణము చేసినను వినినను విదేహకైవల్యంబునందు చెందుటకు సందియంబులేదు.

12 గృహస్థాశ్రమధర్మమార్గములో నున్న పెద్దలైనవారు బాలురు బాలికలకు కూడా ఈ గ్రంథమునందు అన్వయమగుచున్న (1) పతివ్రతాధర్మము, (2) రజోగుణము. (3) తమోగుణము (4) శాంతగుణము (5) జనసమూహములు (6) ఆయుక్తగుణము (7) పుణ్యపాపములు (8) సుఖదుఃఖములు (9) కలిమిలేములు (10) ప్రారబ్ధకర్మములు (11) పునర్జన్మములు (12) మతఆచారములు (13) హింస (14) అహింస (15) అరిషడ్వర్గములు ఆరు (16) రాగద్వేషములు ఏడు (17) ఈషణాత్రయములు. మూడు, (18) ఆశాపాశములు నాలుగు (19) షడ్రుచులు ఆరు (20) మంచి చెడ్డలు (21) స్వర్గనరకములు ఇవి ఉండబడ్డటువంటి మేలు కీడు గల సంగతులను బోధించిన మొదల వారికి జ్ఞానము కలిగి యౌవనమునందే దుష్టకార్యములు చేయక బ్రహ్మజ్ఞానమును సాధించుచుందురు ఎవరైనను బ్రహ్మజ్ఞానమును సాధించినవారే బ్రాహ్మణులు బ్రహ్మజ్ఞానంతు బ్రాహ్మణో

18 ఈ కలియుగమునందలి జను లెల్లరును నల్పమతులు నల్పాయుష్కులు గనుక తపోయోగధ్యాన ధారణలచేత గడచే రుటకు మిక్కిలి దుర్లభమని యోచించి 'కలి సంతారక' పరిపుష్టులకు మొదలైన వేదములను పూర్వము నిర్ణయించబడ్డవి. ఆ వేదములను ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించబడెను. వేదములను చదివిన మొదల మోక్షము లభించేలోనుండును

14 సప్తకోటి మంత్రములలో ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించిన మంత్రములచే కలి మానవులు పఠించి కడతేరుటకు సులభమైనవని వేదములు తెలియచెప్పుచున్నవి గనుక ఈ కలియుగమునందు ఆ మంత్రములే పఠించి చాలా భక్తులు కడతేరి యున్నారు. ఆ మంత్రములు ఆ మంత్రములయొక్క మంత్రార్థ, మంత్రమూల, మంత్రసారములతో బోధించిన వేదములను సహా ఈ గ్రంథమునందు సంపూర్తిగా ముద్రించబడెను వాటిని పఠించి మోక్షము సంపాదించవలెను గాని ఇంతకంటె ఎక్కువ ఉపాయము సమస్త వేదములయందు లేదు.

15 స్నానముల వివరణము అందుకు తగినమంత్రములు

16 మంత్రములు పఠించుట త్రైకాలములు.

17 అన్నము భుజియించే కాలమందు పఠించె మంత్రము.

18 మోక్షలోకములు 5 నరకలోకములు 5 ఈ లోకములు వాటివాటిపేర్లతో ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించడమైనవి ఇవిగాక.—

19 ఈ కలియుగమునందు ప్రథమమున చరా—చరములను కెంటిని సృష్టికర్త సృష్టించెను వాటి చర్యలన్నియు ఈ గ్రంథ

మునందు ముద్రించబడ్డవి ఈ రెంటివలననే ప్రపంచమున్ను ఈ గ్రంథమున్ను ప్రకాశింప బడుచున్నవి. దిగి చూచి లోతు కనుగొన వలయును. దిగి చూచి రుచి తెలిసి కొనవలయును.

20 ఈ గ్రంథమును మొదటనుంచి తుదవరకు చదివి సారాంశమును గ్రహించిన వారికి సువర్ణము దొరుకును యేమో ప్రాప్తి మానును అనే తలంపు తలువకుడి. పఠించుడి.

21 ఈ గ్రంథమునందున్న ముఖ్య తాత్పర్యము

1 ప్రపంచసృష్టి క్రమము		1వ ప్రకరణము
2 బ్రహ్మలక్షణము		" " "
3 శరీరలక్షణము	సాంఖ్యము	2వ ప్రకరణము
4 తత్వజ్ఞానము	తారకము	3వ ప్రకరణము
5 బ్రహ్మజ్ఞానము	అమనస్కము.	4వ ప్రకరణము
6 బ్రహ్మముతో ఐక్యమగుట పరిపూర్ణము		5వ ప్రకరణము

7 (19)వ సంఖ్యనందు చెప్పిన చరాచరముల రెంటి చర్యలు వీటియందున్నవి—వీటికి తగుమైనట్టి (1) ఇతిహాసములు (2) ఉపఖ్యానములు (3) వృత్తాంతములు (4) సామెతలు (5) దృష్టాంతములు ఇట్టి మొదలైనట్టివి చాలాగలవు.

22 ఇహలోక ఆనందము, పరలోక ఆనందములని రెండు గలవు చంకలు కొట్టుకుంటూ ఇహలోక ఆనందమహిమ గర్వము పొంది నరక కూపములోపడి దుఃఖించుటకంటె ఈ గ్రంథమును పొంది ఇహలోకములోనే పరలోక ఆనందము పొంది పరలోకములో సుఖించుట ఎంత మేలో గ్రహించుడి.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము

బ్రహ్మ నిర్ణయించిన గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గమున నిత్య ప్రవర్తకగా నడచినంతను ఆత్మ జ్ఞానమువలన ప్రపంచమాయాశక్తిని మించి ఎప్పుడును భగవంతుని గాని యూ... చిద్విలాసమే బ్రహ్మజ్ఞానానంద మనబడును. (సాంఖ్య, తారక, అమనస్క, యోగముల క్షేమము తెలుగులో ...) ముక్తిపొందగలరు

పరమపద మార్గము—వైకుంఠము

ఈ గ్రంథమునందున్న బ్రహ్మజ్ఞానమును సాధించుకొనుటయే పరమపద మార్గము (Salvation) ముక్తి

మోక్షమార్గము—కైవల్యము

ఈ గ్రంథము నందున్న మంత్రములను త్రికరణశుద్ధిగా త్రికాలములయందు అనగా ప్రాతః కాలము, మధ్యాహ్న కాలము, సాయంకాలము, లేక ఎప్పుడును, దీక్ష, నిష్ఠ, దృష్టి, ధ్యాన, ఈ నాలుగింటిని మనస్సుయందు నిలిపి పఠించుటయే మోక్షమార్గము.

విదేహ కైవల్యము—బ్రహ్మైక్యము

ఈ గ్రంథము నందున్న సాంఖ్య, తారక, అమనస్కముల సారమును గ్రహించి పరిపూర్ణము పొంది బ్రహ్మములో ఐక్యము పొందిన వైకుంఠమే విదేహ కైవల్యము.

ఈ గ్రంథమును ఎవరు చదివినను ఆ వాక్యములు ఒకరికి బోధించినటువలెనున్ను ఆ భగవంతుని తాను స్మరించినటువలె నుండును..

అవతారిక ముగిసెను.

2 వ పీఠిక.

ప్రపంచ సృష్టిక్రమము ఆరంభము.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

బ్రహ్మజ్ఞానానందము

మొదటి ప్రకరణము.

ప్రపంచసృష్టిక్రమము.

10 శ్లో॥ సకలంబుల ప్రాణుల సృజించునట్టి, కమలాసనుండగునై,
(2) యవని సమస్తజంతు నివహంబుల బ్రోవగ నచ్యుతుండగునై
(3) ప్రళయములజీవసంఘముల ప్రాణముఁ జంపి హరించు రుద్రుడై
యునట్టి శ్రీమూర్తిత్రయాత్మకుఁడగు నాద్యుని భగవంతుని మ్రొక్కి వేడెదన్

(1) ఈ జగమునందు భూతములను సృష్టించను బ్రహ్మ యైనట్టియు
(2) ఆసృష్టించిన సకల చరాచర జంతువులను పోషించను విష్ణు వైనట్టియు
(3) అట్లు పోషించుచున్న జీవులను చంపుటకు రుద్రుడైనట్టియు
యిట్టి త్రిమూర్త్యాత్మక స్వరూపుండైనట్టి భగవంతుని మ్రొక్కి వేడుచున్నాను ఈదిగువనున్న 18 వ సంఖ్యనున్న 8 వ ప్రకరణ తారకములో 6 వ ఇతిహాసమునుచూడండి.

12 శ్లో॥ ఆహారనిద్రాభయమైథునాని సమానమేతత్పశుభిర్నరాణాం। జ్ఞానం నరాణామధికం విశేషో, జ్ఞానేన హీనాః పశుభిస్సమానాః

ఈ మానవ జన్మమెత్తినందుకు జ్ఞానము పొంది మోక్షము సంపాదించుటయే ఫలము అట్టి జ్ఞానములేని మానవులు పశుప్రాణులని ఎంచబడుదురు.

1 కృతయుగం, త్రేతాయుగం, ద్వాపరయుగం, కలియుగం, ఇవి నాలుగు యుగములని ఎన్నబడును.

2 ఆదిని ఈయుగములు ఎటువలె ఎవరివల్ల ఉత్పత్తియైనదిన్ని, ఉత్పత్తిచేసినవారు యేటువలె ఉద్భవించిరని గ్రహించుటకై గ్రంథములను చూడగా, ఆగ్రంథములలో అనేకవిధములుగా ప్రచురించబడియున్న వాటిలోనివి కొన్ని సంగతులున్ను ఈకలియుగమునందున్న ద్వీపాంతరములలో నివసించియున్న పండితజనులవలన వివిధములుగా గ్రంథములలో ప్రచురింపబడిన వాటిలోని కొన్ని సంగతులను, పరిశీలించిచూడగా ఒకటి కొకటి సంబంధించనందున ఈయుగముల ఉత్పత్తిన్ని, ఉత్పత్తిచేసినవారు ఇటువలె ఉద్భవించినారని వక్కాణించుటకు అలవికాదు.

3 తుదకు యోచించగా ఇదివరకు నుదహరించిన ప్రకారము జలప్రళయము నందంతట స్వప్రకాశుండై ఆదిని యుగములను సృష్టించినవిధము ఆసృష్టికర్తకే ఆయన మహిమ ఆయనకే తెలియును.

4 ఆయనస్వయంభువుడు వకరివల్ల సృష్టించబడనివాడు.

5 ఆభగవంతుండొక్కడే సర్వభూతములయందు నివాసముగానున్నాడు.

6 మాయాశక్తి ప్రపంచమందంతటను అలుముకొనియున్నది

7 ఆయన మహిమ కనుగొనుటకు ఎవరి శక్యముకాదు.

8 సర్వ ప్రపంచమునందు వ్యాపించియున్నాడు.

9 పుణ్యపాపకర్మములచేతను, మాయచేతను, మొదలు, తుదయు, కనుబడని ప్రపంచముచేతను, అంటబడక, సృష్టికిరాని లయముకు పోని, కేవల జ్ఞాన రూపుచే పరిశుద్ధుడైయున్నాడు

10 సకలచరా—చర—భూతములుండే—ప్రపంచము నం

దు రూపులేని, కేవలజ్ఞానరూపముచే వ్యాపించియున్నాడు.

11 సర్వప్రపంచము, లోపల, వెలుపల, ముందు, వెనుక యిరుపార్శ్వముల, క్రింద, మీద, సర్వత్రా పరిపూర్ణముగా అన్ని నిండియున్నట్టియు, పరబ్రహ్మమైనట్టియు, అనగా బాల్య, యౌవ్వన, కౌమార, వార్థక్యములు లేనివాడు, మరణము లేనివాడు నాశము లేనివాడు భయములేనివాడై యున్నాడు.

12 నామరూపములు లేని మొదట ప్రపంచమును, మరల నామరూపములు లేక లయము చేయు సర్వబ్రహ్మము మూలోపము నిర్వికారములు లేక ఏకరీతిగానే యుండును.

13 ప్రపంచమంత్యమున ఆయన మహిమచే గలిగిన జలప్రళయము సందర్భంబు స్వప్రకాశంబై లయముచేసిన ప్రపంచమును మరల కలుగచేయునట్టియు. అదిగాక సైతముగా విగ్రహము లేకనే మహిమ వలన భూతముల వికారాలను సృష్టించి మరి వీరువారి ఆ భూతముల వికారములవలన భూతములను సృష్టించను. పోషించను, మృగ్బాధించను. శక్తిమైనట్టి భగవంతుని గొలచెదను.

14 పక్షులకు, పంజరమువలెను, చిత్రములకు వస్త్రదారమువలెను, పుష్పములకు సన్నపురికొసవలెను ప్రపంచమునకును పునాదిగా నుండునట్టి భక్తవత్సలుని ప్రార్థించెదను.

భూమ్యాకాశములను సృష్టించిన విధము.

1 సృష్టికి మునుపు ఈ ప్రపంచము నామరూపము లేక జలప్రళయమహిమగానుండెను ప్రపంచమునగా భూతములు నివసించు స్థలము

16 అంతట తనకు తానే స్వయంభువుడై సృష్టికి జల ప్రళయమును పొందించి స్వప్రకాశంబై భూమ్యాకాశములను

సృజించెను. వీటి అంతుకనుగొనినవారు లేరు

17 ఆభూమ్యాకాశముల మధ్యను జలముగానున్న చీకటిగా నుండెను.

18. ఆభగవంతుడు ఆజలమును వేరు పఱ్పదలచి భూమి యొండి యుండుటకున్ను ఆభూమిమీద ద్వీపాంతరములను కలిగించి ఆద్వీపాంతరముల క్రింది భాగమునన్ను ఆద్వీపాంతరముల చుట్టున్ను సముద్రముగా నుండుటకు ఆజలముకు ఆజ్ఞాపించెను. అటువలెనే ఆ జలమాయెను ఆజలమువల్లనే పృథ్వి పండుచున్నది.

19 ఆసముద్రమునొక్క అంతు కనుగొనినవారు లేరు.

20 ఆకాశమునందు సూర్య, చంద్ర, నక్షత్రములను, వాయువును అగ్నినిన్ని సృష్టించెను. అప్పట్లో రాత్రి, పగలు, ఆయెను.

21 సూర్యకిరణములవలన వేడిగల వెలుతురు గలిగెను.

22. చంద్ర కిరణముల వలన చల్లని వెలుతురు కలిగను.

23 ఆరాత్రి, పగలు, ఒకరోజుగానున్ను, అట్టి యేడురోజులు ఒక వారముగానున్ను ముప్పది రోజులు ఒక నెలగానున్ను అట్టి పండ్రెండు నెలలు సంవత్సరముగానున్ను ఆపరబ్రహ్మామే ప్రపంచము నందంతటా ప్రకాశింపచేసెను.

24 తరువాత భూమియందు సంచరించుటకై సకలచరా—చర—జంతువులను, సృజించుటకు ముందే వారి వారికి కావలసిన పదార్థములన్ను, కలుగచేసెను. ఆరుఋతువులను ఏర్పర్చెను.

25 తరువాత సకలచరా—చర—జంతువులను వారి—వారికి—తగిన భాషాంతరములతో సృష్టించెను.

26 ఈవిషయమై 2 వ ప్రకరణ శరీరలక్షణమును చూడుము.

27 ఇట్లు సృజించిన జగమునకాధారభూతుండై ఆయన కృపచే సృష్టించిన మానవులలో విద్యాభ్యాసముపొందిన ఆర్యులచే అనంతనామములు ఆసృష్టి కర్తకు కలిగెను.

28 ఆ అనంత నామములలో ఈగ్రంథమునందున ముద్రించిన

మంత్రములే ప్రధానమైనవని వేదములు చెప్పుచున్నందున ఆమంత్రములు జపించుచుండు వారికి నమః-స్వా-నమస్కారము.

29 ఇటువలె స్మరించిన భక్తులకు ఆ కోరిన కోరిక యునట్టి సందర్భమునందు ఈశ్వరియగు సంపూర్ణ కటాక్షము యున్నారు.

పరబ్రహ్మలక్షణము

12 శ్లో॥ అచింత్యా వ్యక్తరూపాయ। నిర్గుణాయ గుణాత్మనే।
సమస్తజగదాధార। మూర్తయే బ్రహ్మణే నమః॥

30 ఆపరబ్రహ్మము పరిపూర్ణమైనది 2 పరునిచే సృష్టించబడనిది 3 నామరూపము లేనిది 4 గుణములు లేనిది 5 అభేదముగానున్నది 6 నిరాకారముగానున్నది 7 నిరంజనమైనది 8. సృష్టికి రానిది 9 లయముకు పోనిది 10 ప్రపంచసృష్టి లయములకు కర్తగా నున్నది. 11 యేకరీతిగానున్నది 12 అఖండజ్ఞానము కలిగినది 13 సత్తుగానున్నది 14 అచలముగానున్నది 15 ద్వైతముగా నుండనిది 16 అద్వైతముగా నుండునది 17 ప్రత్యగాత్మగానున్నది. 18 ప్రపంచమంతయు తనకు తానే స్వప్రకాశముగానున్నది. 19 సదాశివముగానుండునది 20 అంతము లేనిది 21 నాశనము కానిది 22 శాశ్వతముగా నుండునది 23 సజాతీయ 24 విజాతీయ 25 స్వగత భేదములు లేనిది. బట్టబయలుగానుండునది యిట్టి బట్టబయలైన సర్వసాక్షి భూ శాశ్వత బ్రహ్మమును ఈ సిద్ధాంతములవలన తెలిసికొన్నవారే ధన్యులు వారే జ్ఞాని వారే మోక్షమునకు అర్హులగుదురు. పరబ్రహ్మము భగవంతుండనియు ఈశ్వరుండనియు నారాయణుండనియు భక్తవత్సలుండనియు చెప్పబడుచున్నాడు. 32-33 సూత్రములను చూడుము

31 పైని చెప్పు లక్షణాలతో వేదాంత శబ్దములకు అర్థము.

15 ద్వైతము అనే శబ్దము, భగవంతుడు వేరు, జీవులు. జగత్తు వేరగుననిన్ని జీవాత్మ పరమాత్మలకు భేదమున్నదను మతము.

16 అద్వైతము అనే శబ్దము, ("ఏకమేవా ద్వితీయం బ్రహ్మ" బ్రహ్మంవినహా అన్యవస్తువేదియు లేదు "సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ" సమస్తము బ్రహ్మ మను మతము) అభేదము. భేదము లేదనుట.

17 ప్రత్యగాత్మ అనే శబ్దము, పరమాత్మగాను పరమాత్మయే ప్రత్యగాత్మగాను సమరసైక్యమును బొందుచుండును అని అర్థము, అభేదము.

-ఏకమేవా-

23 సజాతీయ మనగా సక్క మనుష్య జాతియందే బ్రహ్మ క్షత్రియ, వైశ్య శూద్రాది భేదములు బ్రహ్మకు లేదనుట

ద్వితీయం

24 విజాతీయ మనగా, మనుష్యులకును, మృగములకును, పక్షులకును పురుగులకును చెట్లకును రాళ్లకునుగల వేరు వేరు భేదములు బ్రహ్మకు లేదనుట

బ్రహ్మ

25 స్వగత మనగా ఒక దేహమందే అవయాంగములు, తల, కన్నులు, చేతులు, మొదలగు సట్టి భేదములు బ్రహ్మకు లేదనుట

32 ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానంద మనే ఈ మొదటి ప్రకరణము యెవ్వరైనను భక్తియుక్తుడై త్రికరణశుద్ధిగా దీక్షా। నిష్ఠా। దృష్టి। ధ్యాస। ఈ నాలుగింటిని మనస్సునందు నిలిపి సంపూర్తిగా చదివినను విని నను అట్టి వారలకు ఐశ్వర్య ఆయుస్సు వృద్ధి కీర్తియు కలుగును, మరిన్ని ఈ ప్రకరణము శరీర లక్షణము చూచేటంతి శక్తి కలుగును.

ప్రపంచ సృష్టి క్రమము ముగిసెను.

శివపీఠిక.

సాంఖ్యయోగము ఆరంభము.

శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకా సాంబశివా త్రిపుర హరా స్మరహరా పాపవిదూరా పరమకళ్యాణగుణాకరా దయామయా ధర్మనిలయా పరమపావనా పాపహరణా చంద్రచూడావతంసా పరబ్రహ్మస్వరూపుడవైన సదాశివా సర్వలోకపూజితా నాయందు కృపగలవాడవై బ్రహ్మజ్ఞానానందములో చేరిన మొదటిది తమరుసృష్టించిన "సాంఖ్య" మనే శరీరలక్షణములయొక్క అవయాంగములు తరచి రచియించుటకై "శ్రీలక్ష్మీ" దేవిని నామనస్సునందునిలిపి అమృత గుటికలతో సమానమైనటువంటి వాక్యములచే రచియింపం జేసి పామరులను ఇంద్రియజ్ఞానులుగా జేయుటకై నిన్ను ప్రార్థించుచున్నాడను.

2. నాకుపదేశమిచ్చిన గురువు కుంకుమతోభురాకైన నందిగాం తులశమ్మగారికి స్తనపదాకృతజ్ఞుడనై యున్నాడను.

3. ఇందలి తప్పులు మన్నింప పండితులు ప్రార్థితులు.

విధేయుడు,
యర్రా రామస్వామి,
హెడ్ జమాదార్.

వోషించే, విష్ణుపురం }
వయ: వయస్సాంతము. }

అలకట్టుతోట,
రాజమండ్రి.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము

2వ ప్రకరణము.

1 సాంఖ్యము

అనగా

శరీరలక్షణము.

18 సీ॥ చేతులారంగ శివుని పూజింపడేని
నోరునొవ్వంగ హరికీర్తి నుడువడేని,
దయయుసత్యంబు, లోనుగా దలచడేని,
కలుగ నేటికి తల్లుల' కడుపుచేటు.

ఈ మానవజన్మంబెత్తి నందుకు పరమాత్ముని నామమును స్మరించి మోక్షము సంపాదించుటే ఫలము.

ఈ దిగువ నుదహరించిన "సాంఖ్యము" అనే శరీర లక్షణమును చదివి, తాత్పర్యమును గ్రహించినయడల, తేజః పుంజము అనే వెలుతురు, తిమిర సంఘమనే, చీకటిని హరించినటువలె, విద్య" అనే అమృత జ్ఞానము ఆత్మకు లభించి "అవిద్య" అనే లోభగుణము వలన పుట్టిన అజ్ఞానమును నశింపచేయును.

ఆత్మజ్ఞానమువలన మోక్షమార్గమును తెలిసికొనవచ్చును

ఆత్మజ్ఞానములేని యెడల నెన్నివిద్యలన్నియు, సంపాదించిన ధన మంతయు నిష్ప్రయోజనమగును.

1 ఆకాశపంచభూతములు.

1 పృథివి అనగా భూమి

2 అప్పు అనగా నీళ్లు

3 తేజస్సు అనగా అగ్ని

4 వాయువు అనగా గాలి

5 ఆకాశమనగా ఆకాశము

2 జ్ఞానేంద్రియములు.

1 శ్రోత్రము-అనగా-చెవులు.

2 త్వక్కు-అనగా దేహమందు కప్పినచర్మము

3 చక్షువులనగా-నేత్రములు

4 జిహ్వాము-అనగా-నాలుక

5 ఘ్రాణము-అనగా-నాశికము

3 కర్మేంద్రియములు

1 వాక్కు-అనగా-నోరు

2 పాణి-అనగా-చేతులు

3 పాదములు-అనగా-కాళ్లు

4 గుహ్యముఅనగా-స్త్రీపురుషుల మర్మస్థానము

5 పాయు-అనగా-గుదము

4 పంచతన్మాత్రలు

1 శబ్దము-అనగా-ధ్వని

2 స్పర్శము-అనగా-దేహమునకు ఏవస్తువైనా తాక డము

3 రూపము-ప్రతివస్తువు యొక్కరూపము

4 రసముఅనగా-సారము

5 గంధము-స్వాసమీాద అరగ తీసేదిగంధము.

5 అంతరేంద్రియములు.

(1) మనస్సు, (2) బుద్ధి, (3) చిత్తము, (4) అహంకారము.

6—ఇవి అన్నియు లెక్కించినయెడల 24 యింద్రియములగును లేక తత్వములగును ఇవి. జడపదార్థములగును దీనినే క్షరమనబడును అనాత్మయనబడును ఈ 24 తత్వములు కదలవు, మెదలవు గనుక "సత్తుఅనబడును"

7 ఈ 25వ తత్వము "జీవము" ఈ జీవము 24 తత్వములతో చేరినప్పుడు చలనము గలిగి, కాయాపురమనిగాని, క్షేత్రమనిగాని స్థూలశరీరమని గాని, దేహమనిగాని, శరీరమనిగాని, ప్రకృతిఅని గాని అనబడును. ఈ శరీరము నాశమయేవస్తువు గనుక అసత్తు అనబడును.

8 ఈ "జీవి" చిత్తుఅనబడును. చిత్తుఅనగా జ్ఞానస్వరూపుడగుట ఇది నాశనముగాని-వస్తువుగనుక అక్షర మనబడును సత్తు అనబడును.

9 ఈ శరీరమునకు, రజోగుణము, తమోగుణము, సత్వగుణము, ఈ మూడుగుణములు కలిగి యుండును.

10 రజోగుణమువల్ల, కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద మాత్సర్యంబులనే అరిషడ్వర్గములున్ను, సుఖ దుఃఖాదిద్వంద్వములు కలుగుచుండును.

11 తమోగుణమువల్ల, పొరపాటు, భయము, పిచ్చ స్వభా

వము, అలసట నిద్రించుట. మొదలగునవి కలుగుచుండును.

12 సత్వగుణము అనగా శాంతిగుణమువల్ల, ధైర్య శక్తియు జ్ఞానమును, శ్రద్ధయు, జాగ్రతయు, దయాసంతోషములను . ఈగుణములు కలుగుచుండును.

13 ఈ 25వ తత్వమగు "జీవుడు" 26 వ తత్వమగు పరమాత్మ అనే అమృతమును తానుగా నెరిగి ఆపరమాత్మయే తానైయుండుటయే మోక్షమని చెప్పబడును.

14 లోకములో జనులు ఈ 26 వ తత్వమునే తనలో పరమాత్ముడున్నాడని చెప్పుదురు.

15 ఆ పరమాత్ముని యందు పైన ఉదహరించిన వికారపు గుణములులేవు నిరహంకారిగానున్నాడు సర్వప్రపంచమును వ్యాపించియున్నాడు.

జీవిలక్షణము.

16 ఈ 25 వ తత్వమనెడి "జీవి" లేక ఆత్మ తల్లి గర్భములోనున్న శిశువు గర్భమునందు మొలువలె వొచ్చినదియు అస్సృష్టి కర్తకే గోచరముగానుండును. ఈ విషయమై మహా--మహా--గొప్ప తపశ్శాలులు సప్త మహారుషులు సహా కనిపెట్టలేక పోయిరి.

17 అయితే ఈ "జీవి" శిశువయి జన్మించి రేచక పూరకంబులనెడు ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలు విడుచుచుండును.

18 పూరకం లేక ఉచ్ఛ్వాస, వెలపలనున్న ప్రాణవాయువును ఊర్ధ్వరూపముగా అనగా గర్భములోపలకి లాగునపుడు "హ్వాం" అనే శబ్ధమునిచ్చును.

19 రేచకము, లేక నిశ్వాస, అధోరూపముగా అనగా గర్భములోనుంచి బైటికి విడుచు నపుడు "సోహాం" అనే శబ్ధము

నిచ్చును ఈ విషయమై 63 వ సంఖ్యను ముఖ్యముగా చూడుము.

20 వెలపలివాయువు లోపలికి, లోపలివాయువు వెలపలికి బట్టి విడిచినపుడు, ప్రథమది, పూరకం, రెండవది రేచకమనబడును.

21 పైన ఉదహరించిన "హం" అనేశబ్దమునున్ను "సో హం" అనే శబ్దమునున్ను, రెంటిని కలిపిన యెడల "హంసోహం" అనే అజపగాయత్రిమహామంత్రమగు.

22 ఈ "హంస" యే "జీవి" ఈ జీవియే హంసోహం అనే అజపగాయత్రీ మహా మంత్రమును ఇడాపింగళయనెడి "సూర్య చంద్ర నాడుల మార్గమున అనగా నాశికా ద్వారముల గుండా రేచకపూరకంబున తనకు తానే (నేనే బ్రహ్మము నేనే బ్రహ్మము)అని జపించుకొనుచుండును. ఇట్లు జపించుచు వెడచెవిని పెట్టి మోహాంధకారములో జిక్కి ఈ దిగువ 28 దో సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారం జననమరణములకు లోబడుచున్నది 63వ సంఖ్యను చూడుము.

23 ఈ "హంస" ప్రభావము ఈ గ్రంథమునందు పరమ రహస్యమంత్రముల పత్రమునందు చూడుము.

24 ఈ "హంస" అనే "జీవి" సకలజంతు దేహ మధ్యంబున సంచరించుచుండుట వల్లనే వారు జీవించి యుందురుగాని, లేకున్న (ప్రేతములనగా) పీనుగులుగా నుందురు.

25 పైన ఉదహరించిన 24 తత్వములయందు రేచక పూరకంబులనెడు, లేక ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలు ప్రాణ అపానవాయువులు చేరబడనందున జడపదార్థములుగా కదలక మెదలక నుండును.

26 ఈ 24 తత్వములతో "జీవి" అనే 25 వ తత్వము రేచక, పూరకంబులనెడు, లేక ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలు అనే అజప కుండలి ప్రాణ అపాన వాయువులతో నాశికారంధ్రములగుండా

చేరబడినయెడల చలనము గలుగును. ఈ విషయమై 68 వ సంఖ్య చూడుము.

27. ఈ జీవిని (1) ఆత్మ (2) అఫజ్యోతి (3) జీవనజ్యోతి, (4) పరంజ్యోతి, (5) జ్యోతి (6) హంస (7) పరమహంస అనుబడును లక్ష్యార్థము ఇది గర్భములో వుండెవస్తువ కనుబడని వస్తువ.

28. ఈ 25 వ తత్వమనే "జీవి"తో చేరిన 26 వ తత్వము పరమాత్మయని చెప్పబడును. గనుక 25 వ తత్వమనే "జీవి" పరమాత్మ ప్రతిబింబముగనుగాని ఈ "జీవి" అనే ఆత్మ, అంతఃకరణ అనే నాలుగు అంతరేంద్రియములు అనగా—మనస్సు—బుద్ధి—చిత్తము—అహంకారము—వీటివలన హరిషడ్వర్గములనగా, కామ—క్రోధ—లోభ—మోహ--మద--మాత్సర్యములనున్ను, కర్తృత్వ, భోక్తృత్వమనగా, కర్తృత్వ, నేను కర్తను, నాదేహం నా భార్య, నాబిడ్డలు, నాయిల్లు, నాసంపాదన, అని అహంకారము గలిగి, భోక్తృత్వమనగా, ఆసంపాదన ఫలము అనుభవింపుచున్నాను. నిన్న, మొన్న నేను సంపాదనపరుడను' నాకుటుంబమును నేను పోషించువాడను, అని ఆనందమహిమ గర్వముచే, యిట్టి వికారములను కలిగించుకొనెను గావున జననమరణములకు లోబడి మరణించిన తరువాత, ఈ "జీవి" స్వప్నావస్తలో శరీరము యొక్క ప్రతిబింబమును కనుగొని నటువలె తనస్థూల శరీరము విడిచిన తోడనే దయివ మాయ వలన తాను సూక్ష్మ శరీరమును పొంది స్వర్గనరకాదులకు చేరును ఈ విషయములో 3 వ ప్రకరణ పిండోత్పత్తిని చూడుము.

29. ఈ 26 వ తత్వము పరమాత్మ అతీయ్యుడగును అవ్యక్తము విష్ణుశివుడు అనబడును. అమృతమనియు అనబడును సత్తు అనబడును నిత్యమైన వస్తువ నాశనములేని వస్తువు మూడులోకములకు

ఆధారమయిన పరమాత్మయగును. మూడులోకములనగా పరలోకము యిహలోకము, పాతాళలోకము, లేక స్వర్గలోకము, మర్త్యలోకము, నాగలోకము, లనబడును. మర్త్యలోకమనగా భూలోకము.

30 మనుష్యులు, పక్షులు, చతుష్పాదజంతువులు, పురుగులు లయమగును ఇది నాశనమయే వస్తువ అసత్తు అనబడును వ్యక్తము. జ్ఞాని అనబడును. మృత్యువు అయ్యే భూతములు.

31 జీవి, లేక, ఆత్మ, భగవంతుని ప్రతిబింబము గనుక అవ్యయుడగును సత్తు అనబడును. చిత్తు అనబడును దీనికి మరణము లేదు. నిలకడ అయినవస్తువు చిత్తు అనగా జ్ఞానస్వరూపమగుట ఈ పైన ఉదహరించిన 29-30-31-ఈ మూటియందున్న విషయములను తెలిసికొనిన వారికి మోక్షము లభించును ఈ గ్రంథము వలన తెలిసికొనవలయును.

32 "జీవి" పైన 28 దో సంఖ్యలో ఉదహరించిన వికారగుణములను కలిగించు కున్నందున అజ్ఞానమనే చీకటిలోపడి పూర్వము చేసిన సంచిత కర్మములను బట్టి, గూడు మార్చి జీవి చేసిన సంచిత కర్మములు నశించే వరకు మరివక గూటిలోకి ప్రవేశించుచుండును. దీనినే పునర్జన్మ మనబడును యీవిషయమై మూడవ ప్రకరణ తత్వజ్ఞానము చూడుము

33 ఈ ప్రపంచమునందున జన్మించే జంతువులన్నియు పూర్వసంచిత కర్మములున్న వారవుదురు.

34 పూర్వసంచిత కర్మములేని వారయినట్టయితే బ్రహ్మములో ఐక్యమయి యుందురు ఈ విషయములో 4 వ ప్రకరణ బ్రహ్మజ్ఞానము చూడుము.

35 ఆకాశ పంచభూతముల చర్యలు.

1 భూమి కఠిన గుణము, మెత్తని గుణము, కలిగియుండును రూపము, రుచి, శబ్దము, వాసన, అయిదుగుణములు ఈ భూమి వలననే లోకములు స్థావరమై యున్నవి, అధోముఖం లేక అధో కుండలి యనబడును. అనగా క్రిందిభాగమని అర్థము.

2 నీళ్లు భూమియందు పుట్టి సంచరించుచుండును. రూపము, రుచి శబ్దము, నాలుగు గుణములు గలవు.

3 అగ్నికి స్పర్శము శబ్దము రూపము, 3 గుణములు.

4 వాయువు, చలన రూపము గలియుండును, శబ్దము, స్పర్శము 3 గుణములు.

5 ఆకాశము, ప్రాణాయువునకు ఆకాశ శబ్ద రూపమైయుండును గొప్పశబ్దము గలుగును ఊర్ధ్వముఖం లేక ఊర్ధ్వకుండలి యనబడును. అనగా పైభాగమని అర్థము

36 (2) జ్ఞానేంద్రియముల చర్యలు.

(1) చెవులు నానావిధ శబ్దములను వినుచుండును.

(2) దేహచర్మము, ఇది, శీత, ఉష్ణ, మృదువు కఠినం అను నాలుగు విధములగు స్పర్శములను ఎరుగుచుండును.

(3) నేత్రములు, రూపములను చూచుచుండును.

(4) నాలుక, ఇది, ఉప్పు, పులుసు, తీపు, చేదు, కారము వగరు అనెడి షడ్రుచులు ఎరుగు చుండును అంగిలి యందకుండా గంగను నానుచున్నట్లు చేయును.

(5) ముక్కు, సుగంధ దుర్గంధములను ఎరుగుచుండును.

37 (3) కర్మేంద్రియముల చర్యలు.

(1) నోరు మాట్లాడుచు, పాడుచు, దుర్భాషలాడుచు అన్నపానాదులు, మొదలయినవి, భుజించుచుండును.

(2) చేతులు ఇచ్చుట, పుచ్చుకొనుట, పుణ్యపాప కార్యములను, నంచి, చేయును.

(3) కాళ్లు నడుచుట, కూర్చుండుట, నిలుచుట, పరుగెత్తుట. తీర్థయాత్రలను, గ్రామాదులకు, పోవుట. ఈ మొదలగు కార్యములను చేయుచుండును.

(4) గుహ్యము, స్త్రీ, పురుషుల యొక్క మర్మస్థానము, ఇది, మూత్రము విడుచుట, సంభోగించుట శుక్ల, శోణితములు విడుచుట, మొదలగు కార్యములను చేయును. శోణితమనగా రక్తము.

(5) పాయువు అనగా గుదము ఇది అపాన వాయువును విడుచుట మల విసర్జనము చేసినమీదట, మురల మూసుకొనును.

38 (4) పంచతన్మాత్రలచర్యలు.

(1) శబ్దము-ఏ శబ్దముపుట్టినను, ఆకాశ శబ్దమైయుండును చెవులు వినును.

(2) రూపము-ప్రతివస్తువయొక్క రూపము నేత్రములు తెలుగును.

(3) స్పర్శము-ఇది వాయువుయొక్క, తన్మాత్ర. దేహమునకు, ఏవస్తువు తాకిన, ఎరుగుచుండును.

(4) రసము-అనగా-ఉప్పు, పులుసు, కారము, చేదు, వగరు, తీపు, వీటి సారము, నాలుక ఎరుగును.

(5) గంధము-సుగంధ సుగంధ మిశ్రదుర్గంధ దుర్గంధ దుర్గంధ మిశ్రసుగంధ, ఈనాలుగు విధముల వాసనలను, ముక్కు తెలుసును.

39 (5) అంతరింద్రియముల చర్యలు.

(1) మనస్సుశ్శక్తి-ఇది వకటిని తలచుట, మరల మరచుట, మొదలయినవి-సంకల్ప వికల్పము లనబడును. కంఠస్థానము నం దుండును. మొదటిది సంకల్పము రెండవది వికల్పము.

(2) బుద్ధి-ఇది యేకార్యము నైనను చేయుటకు నిశ్చయించుచుండును. ముఖస్థానము నందుండును.

(3) చిత్తము-ఇది శరీరేంద్రియములకు చలనము కలిగించి, యింద్రియముల వల్ల కార్యములు చేయించును అనగా కాళ్లు చేతులు మొదలగువాటితో, కార్యములు చేయించును. నాభిస్థానమందుండును.

(4) అహంకారము-ఇది, నేను, నేను, అని అహంకరించి, యోచన లేక, పాపకర్మములను చేయించును హృదయస్థానమందుండును. ఈపైన ఉదహరించిన మనస్సు బుద్ధి చిత్తము అహంకారము ఈ నాలుగింటిని, అంతఃకరణ మని అనబడును. ఈఅంతఃకరణము జీవుని ఆవరించుకుని యున్నది. కామాదులకులోనై యున్నది. ఈఅంతఃకరణ నేత్ర స్థానమును హృదయ స్థానమందును యుండును. ఈవిషయమై 12 వ పత్రము 28 వ సంఖ్యను చూడుము.

40 పంచభూతములు శరీరమునందు మిళితమయిన వివరము,

(1) పృథివి-అనగా-భూమి — అరిపాదము

(2) అప్పు-అనగా-జలం — నాలుకయందువున్న గంగ

(3) తేజస్సు-అనగా-అగ్ని — గర్భములోనున్న జ్యోతిలేక ఝటరాగ్ని.

(4) వాయువు-అనగా — స్వాస, పూరిక.

(5) ఆకాశం అనగా — బ్రహ్మకపాలం-అనగా-నెత్తి.

ఈ పంచభూతములు అయిదున్ను మిశ్రితమయినందున ఈ ప్రపంచమయినది.

41 చతుర్దశ వాయువులు.

1 ప్రాణవాయువు ఎగువకు నడుచును. భుజించిన పదార్థములను, జీర్ణము చేయును.

2 అపానవాయువు-దిగువకు నడచును, మలమూత్రములను విడిపించును మరియును వీర్యస్థానమును గిరిగొనుచుండును. దీనినే అధోవాయు వనబడును.

3 వ్యానవాయువు-మానవుఁడు భుజించు అన్నములు పిప్పివేరు రసముగా చేసియుంచును, ఈ రసము రక్తమయి దేహమంతట (సర్వాంగములను) వ్యాపించియుండును మరిన్ని అన్నరసము వలన ఇంద్రియములు కలుగును. ఉదకము వలన మూత్రము కలుగును.

4 సమానవాయువు-నాభిస్థానమందుండుకొని ఆకలి, దప్పులు, పుట్టించుచుండును.

5 ఉదానవాయువు-అన్నము మ్రింగునట్లు, కక్కునట్లు చేయును.

6 నాగవాయువు-గీతరాగాదులను, చేయించును, స్ఫురించును అనగా వల్లు ఇరుపు

7 కూర్మవాయువు-ఎక్కిళ్లు, ఆవలింతలు, కన్నుల రెప్పపాటు ఉన్మీలనంబును అనగా కునికిపాట్లు చేయించును.

8 కృకరవాయువు-తుమ్మించును.

9 దేవదత్తవాయువు-నవ్వించును.

10 ధనుంజయువాయువు-కర్ణరంధ్రములలో ప్రవేశించి, సముద్రమువలె ఘోషించుచుండి, మరణకాలమున నిర్గమనమయి పోవును.

11 వైరంభవాయువు-కీళ్లయందుండి, వాత, పైత్య, శ్లేష్మ, రోగములచే, శరీరమును, క్షీణింపచేయుట మొదలుగాగలవి చేయును.

12 ముఖ్యవాయువు ఎముకలయందుండి, ముడుచుట. ఈ మొదలగు పనిచేయును

13 అంతర్వ్యానివాయువు-అంతటనుండి, వాహనమువలె, నడిపించుట మొదలగుపని చేయును.

14 పృష్ణవాయువు-ఆకలి, దాహము నిద్ర, స్త్రీకూటమి గలిగించును మల మూత్రములను, విడిపించును.

42 పంచాగ్నులవివరం.

(1) జ్ఞానాగ్ని-ఆత్మయందుండును. జ్ఞానం
(2) కాలాగ్ని-పాదములయందుండును. తిరిగెడము.
(3) క్షుదాగ్ని-నాభియందుండును. ఆకలి.
(4) శీతాగ్ని-హృదయమందుండును. శీతలం
(5) కోపాగ్ని-నేత్రములయందుండును. తామసం.

43 పంచకోశములు.అంతరింద్రియములు.

1 అన్నమయకోశము.

అహంకారము (మనస్సు, బుద్ధి చిత్తము) వ్యష్టి,సమిష్టి, భూతములతో కూడిన అన్నమయకోశమనబడును. ఇదే స్థూలాంగము 17 వ పత్రమునందు చూడుము.

వ్యష్టి-అనగా-నీవు-నేను అని అహంకరించుట భిన్నభావము, గలవాడు—సమిష్టి-అనగా-భిన్నభావము. లేనివాడు భూతములు అనగా మనుష్యాదులు. మృగములుపక్షులు వగైరాలు.

2 ప్రాణమయకోశము.

బుద్ధి, పంచప్రాణులతోగూడిన అనగా ప్రాణవాయువు అపాన వాయువు ఉదానవాయువు వ్యానవాయువు సమానవాయువులతో గూడిన ప్రాణమయకోశము. ఇదే సూక్ష్మాంగము. 41 వ సంఖ్యను చూడుము.

3 మనోమయ కోశము.

మనస్సు కర్మేంద్రియములతో గూడినది అనగా వాక్కు-నోరు పాణి చేతులు పాదములుకాళ్లు ఉపస్థ మూత్రము గుదము వీటితోగూడిన మనోమయకోశము ఇదియును సూక్ష్మాంగము. 16 వ పత్రమునందుచూడుము.

4 జ్ఞానమయకోశము.

బుద్ధి, జ్ఞానేంద్రియములతో గూడినది అనగా, శ్రోత్రము చెవులు, త్వక్కు చర్మము, చక్షువునేత్రములు, జిహ్వనాలుక వీటితోగూడిన విజ్ఞానమయకోశము ఇదియును సూక్ష్మాంగము.

5 ఆనంద మయ కోశము.

చిత్తము, జ్ఞాతయగు, సమిష్టిని గూడిన, ఆనందమయకోశమగును. అనగా మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము వీటి చెడువృత్తులు మాని జ్ఞానముతోచేరిన తొడల ఆనందమయకోశమగును ఇవి శాంతబుద్ధిగల వారియందు సమీపించియుండును.

44 ఈశరీరమునకు మూడు ప్రళయము.లు

1 వృత్తి ప్రళయము-వృత్తులు పుట్టుచు, గిట్టుచుండును.

2 అవస్థా ప్రళయము-పస్థ అవస్థలు.

3 శరీర ప్రళయము-మృతినొందుట

45 ఈ శరీరమునకు షడ్రుచులున్ను వికారములున్ను గలవు.

(1) వుప్పు (2) పులుసు (3) కారము (4) తీపు (5) చేదు

(6) వరకు ఇవి ఆరు షడూర్ములు అనబడును.

46 1 ఆకలి, దాహము ఈ రెండున్ను ప్రాణవాయువు యొక్క వికారములు.

2 శోకము, మోహము ఈ రెండున్ను మనస్సు యొక్క వికారములు.

3 చావు, పుట్టుకలు ఈ రెండున్ను స్థూల శరీరము యొక్క వికారములు.

47 పురుష, స్త్రీ, దేవతారూపములు.

మొదటి ప్రకరణము 11-12-సూత్రములయందు చెప్పబడిన ప్రకారం సృష్టికర్త సృష్టించిన 1 ఆకాశమునను, ఆకాశవాసి అనిన్ని 2 భూమిని, భూమాదేవి అనిన్ని 3 పగలు ప్రకాశము నిచ్చు సూర్యునకు, సూర్యమండలమనిన్ని 4 రాత్రి వెలుతురు నిచ్చు చంద్రునకు చంద్రమండలమనిన్ని 5 నక్షత్రములకు నక్షత్రమండలమనిన్ని 6 సప్తద్వీపాంతరములనిన్ని 7 సప్తసముద్రములనిన్ని 8 పదునాలుగు భువనములనిన్ని (అనగా ఈ రేడులోకములనిన్ని) 9 భూమ్యాకాశమధ్యను, ఉత్పత్తి చేసిన గాలికి నధిపతి, వాయుదేవుడనిన్ని 10 అగ్నికి, అధిపతి, అగ్ని దేవుడనిన్ని 11 వర్షము కురిపించను, అధిపతి, ఇంద్రుడనిన్ని 12 జలమున కధిపతి, వరుణదేవుడనిన్ని 13 ఆహార మిచ్చుటకు, నధిపతి, కుబేరుడనిన్ని 14 చప్పన్న భాషలు, నేర్పించుటకు, సరస్వతీదేవి అనిన్ని; 15 అష్టఐశ్వర్యములకు నధిపతి, లక్ష్మీదేవి అనిన్ని, అష్టకష్టములు నిచ్చుట కధిపతి, శనేశ్వరుడనిన్ని, లేక, మూదేవి అనిన్ని, ప్రపంచసృష్టిక్రమములో 37 వ సంఖ్య యందు చెప్పబడిన ప్రకారం ఆర్యులనగా సకలం తెలిసినవారు ఈ పేరులిడిరి.

(1) వసంతఋతువు అనగా చిగురుకాలము.

(2) గ్రీష్మఋతువు అనగా యెండాకాలము.

(3) వర్షఋతువు అనగా వర్షకాలము.

(4) శరదృతువు అనగా మంచుకాలము.

(5) హేమంతఋతువు అనగా చలికాలము.

(6) శిశిరఋతువు అనగా శ్రాన్నం శీతలం మిక్కిలమైన కాలం.

ఈ 6 కాలములు క్రమముగా వ క్రిందవి యుండు ఇవే నామములనగా కరువ్వుకుకారణగురున్పులు. ఇవి దైవమహాత్మియున్నవి.

48 సప్తద్వీపములు.	49 సప్తసముద్రములు.
జంబూద్వీపం.	1 లవణా ఉప్పుసముద్రం.
ప్లక్షద్వీపం	2 ఇక్షు చెరుకుపాలసముద్రం
3 శాఖద్వీపం.	3 సురా కల్లుసముద్రం.
4 శాల్మలద్వీపం.	4 సర్పి నేతిసముద్రం.
5 పుష్కరద్వీపం.	5 దధి పెరుగుసముద్రం.
6 కుశద్వీపం.	6 క్షీరా పాల సముద్రం.
7 క్రౌంచద్వీపం.	7 శుద్ధోదక మంచినీళ్లసముద్రం.

50 ఈరేడు లోకములు.

ఊర్ధ్వలోకములు అనగా పైలోకములు	అధోలోకములు అనగా క్రిందిలోకములు.
1 భూలోకము.	1 అతల.
2 భువర్లోకము.	2 వితల.
3 సువర్లోకము.	3 సుతల.

4 మహర్లోకము.	4 తలాతల.
5 జనర్లోకము.	5 రసాతల.
6 తపోలోకము.	6. మహాతల.
7. సత్యలోకము.	7 పాతాళ
51 అష్టైశ్వర్యములు.	52 అష్టకష్టములు.
1 దాసీజనము.	1 దాస్యము.
2 భార్య	2 సేవచేయువారు లేకుండుట
3 పుత్రులు.	3 భార్యలేక యుండుట.
4 మిత్రులు.	4 స్వయంకృషి.
5 బంధువులు.	5 చేయి చాచి యడుగుట.
6 వాహనములు.	6 అడిగిన లేదనుట.
7 ధనము.	7 అప్పుబడుట.
8 ధాన్యము.	8 త్రోవ నడుచుట.

పయిన ఉదహరించిన 17 వ సంఖ్యలో హంస ప్రభావము, కొరత, ఉడిగుట నుదహరించడ మయినది.

53 నాడుల వివరము.

1 ఇడానాడి అనగా, చంద్రనాడి, ముక్కుకు ఎడమ భాగ ద్వారమనబడును. ఈద్వారము గుండా, శ్వాస, వెలపలివాయువు గర్భములోపలికి లాగును, గర్భములోనుంచి వెలుపలికి విడుచును.

2 పింగళనాడి అనగా, సూర్యనాడి, ముక్కుకు కుడి, భాగ ద్వారమనబడును. ఈ ద్వారముగుండా శ్వాస, వెలపలివాయువు, గర్భము లోపలికి లాగును గర్భములోనుంచి వెలుపలికి విడుచును.

3 ఈ శ్వాస, ఒక నాశికా రంధ్రముగుండా, పోట్లుగా, వచ్చుచుండును, గాని రెండు నాశికా రంధ్రములగుండా

వెళ్లుచు వచ్చుచుండును. ఈ నాశికారంధ్రములగుండా (ఊర్ధ్వరూపముగా అనగా) పైభాగముగా ఉచ్ఛ్వాసగర్భములోనికి పోవును అటులనె ఆనాశికారంధ్రమునుంచి (అధోరూపముగా అనగా) క్రిందిభాగముగా నిశ్వాస గర్భమునుంచి బయిటికి వచ్చుచు ఇట్లు దినం వక్కంటికి సుమారు 21600 సార్లు "హంసోహం" అని జపించుచు--కుడి—యెడమ—నాశికారంధ్రములకు—మారి—మారి తిరుగుచుండును. ఈ జీవియొక్క అనిత్య శరీరమునకు వ్యాధులుకలిగియుండును. అందుకు తగిన వనమూలికలు వల్ల వ్యాధ్యణగును. ఆత్మశ్వాసమునకు యేమూలికయు పనికి రాక పోవును.

54 పంచవన్నెలు.

1 తెలుపు, 2 ఎరుపు, 3 ఆకుపచ్చ, 4 పసుపు, 5 నలుపు వీటి మిశ్రితమువలన, అనేక రంగులు కలుగును అనేకరంగుల పక్షులు, పురుగులు, పుష్పములు, పండ్లు. వస్త్రాలు, వృక్షాది. మనుష్యులకు, మృగములకు, వృక్షతనువున చాయగలదు వీటి కన్నిటికి. రూపసౌంధర్యములుగలవు కురూపిరూపములు కూడా గలవు. ఆకాశమునందు అనేక వన్నెలుగలవు ఇదిఅంతయు దైవమాయ ఐయున్నది. వీటి కన్నిటికంటె కపటముల కలిమాయ మించిన వన్నెయగును.

55 పంచాంగగణితము యొక్క మేషరాసులు

1 మేషము అనగా—మేక	7 తులా అనగా త్రాసు
2 వృషభము ,, ఎద్దు	8 వృశ్చికము ,, తేలు
3 మిధునము ,, జంట	9 ధనస్సు ,, విల్లు
4 కర్కాటకము,, యండ్రకాయ	10 మకరము ,, మొసలి
5 సింహాము ,, సింహాము	11 కుంభము ,, కడవ
6 కన్య ,, పడుచు	12 మీనం ,, చేప

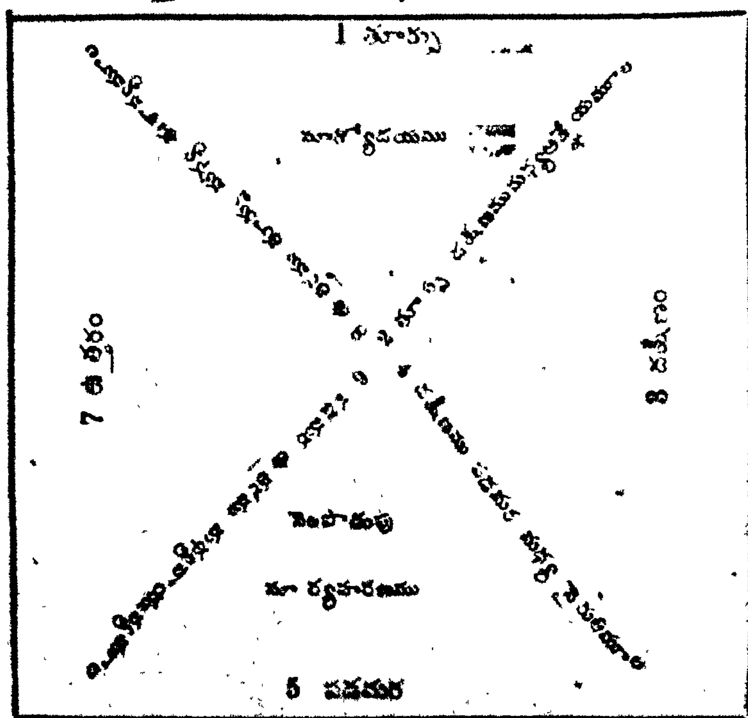
56 నవగ్రహములు	57 అష్టదిక్పాలకులు
1 సూర్యుడు	1

2 చంద్రుడు
3 అంగారకుడు
4 బుధుడు
5 బృహస్పతి
6 శుక్రుడు
7 శనైశ్చరుడు
8 రాహు
9 కేతు

2 అగ్ని
3 భరద్వాజుడు
4 విశ్వామిత్రుడు
5 వసుగుడు
6 వాయువు
7 కుబేరుడు
8 ఈశానుడు

58 అయినములు. చతుర్దిక్కులు అష్టదిక్కులు.

1 ఉత్తరాయణము. | 2 దక్షిణాయనము

59 భూతముల పుట్టుక.

1 అండజములనగా—గుడ్లు—వీటివల్ల—పక్షులు, సర్పములు, కీటకములనగా పురుగులు, తొండలు, బల్లులు చీమలు, నల్లులు, మొదలయినవి, ఇవిగూ బలుగలవి, గుడ్లలోనుంచి ఉద్భవించినవియగును గుడ్లు సంభోగమువల్ల కలిగినవి.

2 పిండజములు లేక జరాయుజములు అనగా పిండములు దీనివలన, నర అనగా మనుష్యాదులు, మృగ అనగా నాలుగుకాళ్ల జంతువులు అనగా పశు అనగా పశువులు, మర్కటము అనగా కోతి, మార్జాలము అనగా పిల్లి, శునకము అనగా కుక్క మూషక అనగా ఎలుకలు, పందికొక్కులు, ఇంకా ఉండబడ్డ మృగములు మొదలయినవి యోనివల్ల బుట్టినవి అగును పిండములు సంభోగమువల్ల కలిగినవి యగును ఇవి చెవులుగలవి.

3 బుద్బుదములు అనగా నీళ్లమీద బుడగలు దీనివల్ల మత్స్య అనగా చేపలు, కూర్మ అనగా తాబేలు, మండూకము అనగా కప్ప, కీటకములు అనగా పురుగులు కర్కాటకము అనగా యండ్రకాయ, శంఖ అనగా శంఖు, మౌక్తికములు నగా ముత్యములు మొదలయినవి నీళ్లయందుగలుగును. వీటికి నీళ్లే ఆధారము వీటిలో కొన్ని గుడ్లలోనుంచిన్ని కొన్ని నీటివల్ల ఉద్భవించినవి యగును. కొన్ని వర్షబింధువుల వల్ల, ముత్యములు వగైరాలు ఉద్భవించినవి యగును,

4 స్వేదజములు అనగా చమట నీటివలన, చీరపేలు, పిడుదులు పేలు, మొదలయినవి పుట్టును ఇవిగాక మనము చూచే పురుగులలో, నేధాన్యములయందున్ను, అనేకవిధములయిన వస్తు,

ళులయందును, అణువ్రతంటే అనగా అవాలువి గ్తనముకంటే మరీన్ని వటభీజమనగా మర్రి విత్తనముకంటే, చిన్న పురుగుల. ఉత్పత్తి, అన్నృష్టించే, సృష్టికర్తకే, గోచరము గాని, ఇతరుల నెవ్వారి గోచరము కాదు.

5 భూరుహములు లేక ఉద్భిజ్జములు అనగా తరులనగా చెట్లు, వృక్షములు, మానులు, లత అనగా పాకేతీగ, గుల్మమము అనగాపొద, చిన్న చెట్లుమొదలయినవి, మరీన్ని ధాన్యాదులు మొదయిలనవి, విత్తనములు, వలన బుట్టినవి యగును.

6 శిల అనగా రాళ్లు మొదలయినవి, భూమియందు ఉత్పత్తి అయినవి అగును.

60 ఇట్లు సృష్టించిన, సృష్టికర్తను, స్తుతించినందువలన మోక్షము పొందుదురనిన్ని విగ్రహారాధనచేయుట వలన మోక్షము పొందరని శృతి చెప్పుచున్నది. ఇట్లుండగా.

61 పారంపార పరంపరముగా "అర్యులు" అనగా సకలం తెలిసిన వారు విగ్రహారాధనచేసి, "దక్షిణాం సమర్పయామి" అన్న వచనము చెప్పున అందున వచ్చే కానుక ఫలితము అనుభవించడము చూడగా మహాఅద్భుతముగా నున్నది నితరుల విషయమున గురించి, విచారింప నేల ఇప్పుడైనను బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది విగ్రహారాధన నివర్తించుకుని, అందుకు బదులు నిర్గుణారాధనము నవలంభించి అనగా భగవంతుండొక్కడేయని తలంచి, అన్నృష్టించిన,సృష్టికర్తకు "నైవేద్యంసమర్పయామి" అన్న వచనము చెప్పున వండిన పదార్థములను, ఫల, ఫలాదులను, అయునకు అర్పణచేసిఅనగా సమర్పించి భుజించడము వలన మోక్షముగలుగును తద్విషయమై ఋగ్గంధము వ 6 వ వృతము, 18 వ సంఖ్యమున్ను 4 వప్రకరణములో పరమర

సాక్ష్యమయిన మంత్రముల అర్థమును 37 వ సంఖ్యను చూడుము. వీని న్ని ఈవిషయములో సగుణారాధన—నిర్గుణారాధన అని రెండువి ధములైన ఆరాధనలు గలవు

62 సగుణారాధన అనగా పైన చెప్పిన ప్రకారం విగ్రహారా ధనయునిజమును విగ్రహారాధనవలన హిందువులు ముక్తులగుదురను టవారు — "శివ"—హింసచేసి అఫలమును. అనుభవించుచున్నా రు పైన ఉదహరించిన కానుకలమున్నా, ఈ శివహింసఫలమున్ను ఈ రెండును ఇహలోకసౌఖ్యము కేగాని పరలోకసౌఖ్యమునకుంగాదు

63 నిర్గుణారాధన అనగా విగ్రహారాధన విసర్జించుట, భగవం తుండొక్కడే యని, ఆగ్ధమును అయనను స్తుతించినందున మోక్ష షమున్ను కలుగదు గనుక. ఇహ, పర, లోకముల రెంటియందును సౌఖ్యముగలుగును ఈ విషయమై 4 వ ప్రకరణ బ్రహ్మోపాసనము ప్రథమ పత్రమునందు తెలియపర్చబడియున్నది దయచేసి చూచుము తుదకు, మేలు, కీడు, తెలిసిగి వారి, వారి, యిష్టానుసారముగా నడుచుకొనవచ్చును

64 భూతములయొక్క పుట్టుక భేదములు:

కదిలెడిజంతువులయందును, కదలకయుండెడి వృక్షాదుల యందును కదిలెడి జంతువులు శ్రేష్టమగును,

65 భూతములలో పుట్టుక (1) యోనివలనను (2) గుడ్లవలనను (3) భూమివలనను (4) చెమటవలనను (5) భ్రమరము నేతుమ్మెద, కీటకములు అనే పురుగులను దెచ్చి తాను చేసిన మట్టిగూటియం దునుంచి మూతులు కప్పి, ప్రతిదినము, ఆగూటి చుట్టు, ప్రణవనాద మనగా "ఓం" అనే ఝూంకారమును (ప్రయోగించిన మీదట అ నగా) చేసిన మీదట పక్వదినములు కాగానే, పురుగులు, తుమ్మెద

స్వరూపములు పొందిన వలనను (6) మలములవలనను (7) నీటి వలనను (8) విత్తనములవల్లన కదలక యుండెడి వృక్షాదులు, 9 శిలారాళ్లు భూమియందును పుట్టినవియగును. ఇట్లు, పుట్టిన జంతువులలో, అనేకములగు కాళ్లు కలిగియు, (2) భూమియందు పాకుటయు (3) నాలుగు కాళ్లు కలిగియు (4) రెండు కాళ్లు కలిగినవియు (5) కొన్నిటికి రెండు కాళ్లు కలిగియు రెక్కలు కలిగినవి గానున్ను, రెక్కలు లేనివిగానున్ను, మరియును (6) కాళ్లు రెక్కలు లేని చెట్లు మొదలయినవన్ని శిలారాళ్లు స్థావరముగానుండును అందు నీమనుష్యులు శ్రేష్టములుదురు గనుక పైన చెప్పిన మధుపము నే తున్మీద విషయములో "భగవంతుని" మహిమను యెంతని కొనియాడవచ్చును. గ్రహించండి.

66 అండాండం, పిండాండం, బ్రంహ్మాండం

అనుట వ్యాఖ్యానము.

అండం పిండం బ్రహ్మాండములు అనుట

అన్వర్థము.

వ్యాఖ్యానము అనగా బట్టబయలుగా కను బకునది.

అండాండం అనగా:— చక్రం గుండ్రనివస్తువ పృథివి కెల్లను అవును.

పిండాండం అనగా:—స్థావర జంగములవబడును, అనగా నిలకడగా వున్న వస్తువులు అనగా భూమిలో మొలచేవి అన్నియు కదలని వస్తువులు అచరా అని కూడా అనబడును వీటికి "జీవి" కలదు గాని "అజీవికి" వికారపు గుణములు లేవు.

బ్రహ్మాండ మనగా:—అనేకరంగులు గల ఆకాశము.

67 లక్ష్యార్థము అనగా--బట్టబయలుగా కనబడునది.

త్రికూటము.

ఖండము అనగా:— 1 కనుగ్రుడ్డు తెల్లనది ఉదకం (1) జ్ఞాన శక్తి. ఆ తెలుపులో మెరుపు గీతలు పృథివి (2) క్రియాశక్తి.

పిండము అనగా:— 2 కనుగ్రుడ్డులో తెలుపు మధ్యను నల్లని గ్రుడ్డుగా వుండు వస్తువ అగ్ని (3) ఇచ్ఛాశక్తి.

బ్రహ్మాండ మనగా:—3 నల్లని గ్రుడ్డులో మధ్యనున్న బిందువు అనే స్ఫటికపు సిలమువంటి పాప వాయువు (4) ఆదిశక్తి, బిందువుమధ్యనున్న తళతళ యను పరిశుభ్ర అనే జ్యోతి ఆకాశము (5) పరాశక్తి. ఆజ్యోతి నిమ్మళి తాను అనే పరబ్రహ్మం. ఆనిమ్మళిలోనే పంచవర్ణకిరణములు గలవు అనిమ్మళియునే కాంతిచేతనే జగత్తు కానవచ్చును ఆనిమ్మళియునే సిలనుగుణ పాపను

ముక్తి కాంత యనబడును ఉపంచ శక్తులే ఆకాశపంచ భూతములు.

68 శ్లోకం. బ్రహ్మమేగావాం బ్రహ్మమేగాత్యాం బ్రహ్మమేళోపాసకం మనః బ్రహ్మమేనేత్వర శ్రావత్యాం బ్రహ్మమూలం మిదంజగత్ ॥ అని యీ స్మృతి గనుక;

భ్రమే భ్రాంతి భ్రాంతే వాంఛ భ్రమే మాయ మాయ ను వదలనదే పాశ బంధకమనే భ్రాంతి పశకీరులందరును అనగా నాశకీరమునేవారు భ్రాంతిలోనే యున్నారు అ-శకీరులకు భ్రాంతి లేదు అనగా బ్రహ్మజ్ఞాని అని అర్థం! సర్వము భ్రమ! జగత్తుకంతా భ్రమే మూలముగానున్నది ఈము కీకాంతముచే వస్తి టియందు భ్రమకలిగించుచు అవి యున్నియు "మిధ్య" అనగా నాశనము యేవ స్తువులు "దృశ్యం" దృశ్యము,, కనుబడది .యావత్తు కల్ల ఈజగత్తు యావత్తు కల్ల మాయకు అంత్యము లేదు ఇట్టిమాయను గుర్తెరుగు టకై ఈగ్రంథమును చూడుము ఈగ్రంథము నందున్న వేదాంతమే భ్రాంతి రహితము వేదాంతమనగా బ్రహ్మజ్ఞానము ఈబ్రహ్మజ్ఞాన మే బరమపదమని గ్రహించినవారు విదేహకైవల్యంబునం జెందు దురనుటకు సందేహము లేదు. విదేహకైవల్యమనగా బ్రహ్మము నందైక్య మగుట జననమరణములు లేవని అర్థము.

జీవాంగతనువులు	70 ఈశ్వరతనువులు.
1 జీవాత్మ	1 ఆనంద
2 పరమాత్మ	2 చిన్మయ
3 అంతరాత్మ	3 చిద్రూప
4 నిర్మలాత్మ	4 శుద్ధ

71 బ్రహ్మజ్ఞానానందము

అనగా

గృహస్థాశ్రమములోనుండి ప్రపంచమాయను మరచి యల్ల ప్పుడు భగవంతుని కొరకు యాడే చిద్విలాసమే బ్రహ్మజ్ఞానానంద మనబడును.

73 సాంఖ్యము అనే శరీరలక్షణమునకు కలిగిన ద్వంద్వములు.

1	జననము	మరణము
2	సుఖము	దుఃఖము
3	సగుణము	నిర్గుణము
4	పుణ్యము	పాపము
5	స్వర్గము	నరకము
6	సమిష్టి	వ్యష్టి
7	ధర్మము	అధర్మము
8	ఆకలి	దప్పి
9	జ్ఞానము	అజ్ఞానము
10	కర్తృత్వము	భోక్తృత్వము
11	సత్తుపరమాత్మ	చిత్తుజీవాత్మ
12	అవ్యక్తము	వ్యక్తము
13	అక్షయుడు	క్షయుడు
14	భ్రమ ఆశ	భ్రాంతి పొంద
15	కలిమి	లేమి
16	వున్నది	లేనిది
17	బంధము	నిర్బంధము
18	వివేకము	అవివేకము
19	శోకము	మోహము
20	యెరుక	మరుపు
21	సంకల్పము	వికల్పము
22	చేయదగినది	చేయరానిది
23	జీవి	నిర్జీవి
24	ఆత్మ	అంతరాత్మ పరమాత్మ. అనాత్మ
25	మేలు	కీడు
26	సశరీరము	అశరీరము
27	సత్యము	అసత్యము
28	రజోగుణము	తమోగుణము శాంతము శమము దమము
29	మంచి	చెబ్బర
30	దృక్కు	మిథ్య
31	దృశ్యము	అదృశ్యము
32	జన్మము	పునర్జన్మము
33	స్థూలశరీరము	సూక్ష్మశరీరము
34	తేజఃపుంజము	తిమిరఘనము
35	వెలుతురు	చీకటి
36	విద్య	అవిద్య
37	కామక్రోధములు	రాగద్వేషములు
38	మోక్షము	విదేహా[illegible]

ఈ మొదలగు ద్వంద్వములను ఈ సాంఖ్యమనే శరీరలక్షణ ముసందలి. ఉన్న వాటిని గ్రహించి శాంతి శమదమాది గుణములు కలిగి ఈ దిగువ నుదహరించిన గురుబోధ ప్రకారము నడచుకున్న మొదల బ్రహ్మజ్ఞానము పొందేమార్గమును కనుగొనగలరు.

73 గురుబోధ

ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంథమునందున్న 3 వ పత్రము లో, విషయాదుల ఫలసూచికయను మొదటి ప్రకరణము నందున్న ప్రపంచ సృష్టిక్రమము చక్కగా నెరింగి ఈ రెండవ ప్రకరణ "సాంఖ్యము "అనే శరీరలక్షణము" నందు—దృష్టి—నిలిపి—చదివి శరీరములో నుండు పరి—పరి—విధములయిన, శిల్పములు కీల్మ- నరములు—22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, ఈ 7 పత్రములలో నున్న ఇంద్రియముల ధర్మాలు మొదలైన వాటిపని యేమిటో అని గ్రహించినవారినే ఇంద్రియజ్ఞానము తెలిసినవారనబడుదురు. మరి న్ని, 3 వ ప్రకరణమునందున్న "తారకము" అనే దేహజ్ఞా నము లేక తత్వజ్ఞానము చూచేటంత శక్తిగలుగును వీరిని అభ్యాసికు లనబడుదురు. అభ్యాసికులనగా జ్ఞానబోధ నేర్చుకునే వారవు దురు జ్ఞానబోధ: ఆత్మస్వరూపానుభవమును కలుగజేయు జ్ఞానము ఈ జ్ఞానమును పొందనివారు పామరులనబడుదురు పామరులనగా. భగవద్భక్తులు కారని అర్థమగును జ్ఞానమార్గమున అజ్ఞానులనబడుదురు.

1 "సాంఖ్యముయొక్క"

ప్రథానము ముగిసెను.

మధురమైనటువంటి
పలుకులచే స్తుతింపబడ్డ అన్సృష్టి కర్తకు
నమః—నా—నమస్కారము.

ఓం శ్శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః

4వ పీఠిక

తారకయోగము ఆరంభము.

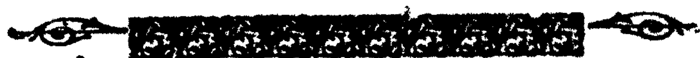
శ్రీ సదమలానందకోటి బ్రహ్మాండనాయకా పరమేశ్వరా పరమపావనా భక్తజనరక్షకా కరుణాకరా దీనజనశరణ్యా దీనరక్షకా దీనపరాయణా దీనబంధో దీనదయాపరమూర్తీ భూతదయా పరమూర్తీ నరకాంతకా జనార్దనా పరమపురుషా పరంజ్యోతిస్వరూపా పరంధామా పరాత్పరా సకలతత్త్వార్థ సిద్ధిప్రదానాయందుదయగలవాడవై బ్రహ్మజ్ఞానానందములో చేరిన "సాంఖ్య"మనే శరీరలక్షణమును సంపూర్తిగావించినటువలె, 2 వది "తారక"మనే తత్వజ్ఞానము జననమరణాది విషయములను, పునర్జన్మ ప్రారబ్ధకర్మములు మొదలైనటువంటివాటిని తరచి రచియించుటకై "సావిత్రీ"దేవిని నామనస్సుయందునిలిపి అమృతగుళికలతో సమానమైనటువంటి వాక్యములచే రచియింపజేసి ఇంద్రియ జ్ఞానులను తత్వజ్ఞానులుగా చేయుటకై నిశ్చలభక్తితో నిన్ను ధ్యానించుచున్నాడను.

2. నాకుపదేశమిచ్చిన గురువు కుంకుమతోటరాజైన నందిగాం తులశమ్మగారికి నేనుపదాశ్రితుడనైయున్నాడను.

3. ఇందలి తప్పులుమన్నింప పండితులుప్రార్థితులు.

విధేయుడు,
యర్రా రామస్వామి,
హెడ్ జమాదార్.
ఆలకట్టుకోట,
రాజమండ్రి.

భూతదయాపరుడైనట్టి
ఈశ్వరునకు
నమః నమస్కారము.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము

3 వ ప్రకరణము.

2 తారకము.

అనగా

దేహజ్ఞానము లేక తత్వజ్ఞానము

14 శ్లో॥ శ్రీవైకుంఠ పదంబు గోరి మదిలో, శేవింతు నెల్లప్పుడున్
శ్రీవత్సాంకుని నిష్కళంకుని మహా, శేషాహిపర్యంకునిన్
దేవాగ్రామణి నాశ్రితామరమణిన్, సత్యాక్షరత్వామునిన్
భావాతీతుని భద్రశైలనిలయున్, భద్రేశ్వరున్ రామునిన్

1 ప్రపంచ సృష్టిక్రమము.

12 వ పత్రములో 24-25 సంఖ్యలయందు సకల-చరా-చర-అని ఉదహరించిన వాక్యముల అన్వయం ఈ దిగువ ఉదహరించడ మైనది.

2 సకల-చరా-చర-అనగా-కదిలికగల వస్తువులు సకలభూతములన్నీ (2) కదిలికగలగనివియన్నియు స్థావరజంగములన్నీ, అర్థమగును. వీటిసృష్టిక్రమము 33, 35 పత్రములలో 59,64 సంఖ్యలను చూడండి

3 ఈ కలియుగమునందు ఈ రెంటిని సృష్టికర్త సృష్టించెను. ఈ రెంటివలన ఈ కలియుగము ప్రకాశింపబడుచున్నది. ఈ రెండింటి గతుల విభజన ఈ దిగువ నుదహరించడమైనది.

1 వ తరగతి.

3। టీ: సకల, అనగా, సకలగ, భిన్న, అని అర్థమగును.

4 చరా అనగా కదిలెడి వస్తువులు అవి అనగా స్థావరముల వలనను భూతములు, అనగా, (1) మనుష్యాదులు, (2) జంతువులు లేక మృగములు, (3) పక్షులు (4) సరీసృపములు అనగా, క్రిమి, కీటకములు, పురుగులు మొదలైనవి నాలుగు విధములగును వీనిలో (1) మనుష్యాదులయందు కొంచెనాలుకయున్ను, పరమాత్మ ప్రతిబింబమున్ను ఉన్నందున ఆత్మజ్ఞానము కలిగి మాట్లాడగల శక్తి కలిగెను. ఆత్మజ్ఞానము కలిగిన్ని కొంచెనాలుక లేనియెడల మాట్లాడ శక్తి కలుగదు (2 వ ది) జంతువులలోనున్ను (3 వ ది) పక్షులలోనున్ను, పరమాత్మ ప్రతిబింబము లేనందున మాట్లాడేటంత శక్తి కలుగలేదుగాని నాలుక వలన కూత అనే శబ్దము కలిగెను. ఆకూత శబ్దమే వాటికి భాషాంతరము (4 వది) పురుగులు మొదలైనటువంటి వాటికి నేత్రదృష్టి మాత్రం, కలదు ఈ భూతములు వారి వాటికి తగిన ఆహారములను భుజించుచుందురు.

2 వ తరగతి.

5 (2) అచరా అనగా కదలనివస్తువులు లేక స్థావరజంగములు అనబడును. స్థావర జంగములనగా (1) తరు (2) లతా 3 గుల్మము (4) పర్వతములు మొదలైనవి నాలుగు విధములగును ఉద్భిజ్జము నేలను ప్రక్కలించుకొని పుట్టిన వాటిలో తరు అనగా వృక్షములు (2 వది) లత అనగా తీగె (3 వది) గుల్మము అనగా పొద, చిన్నచెట్లు కపవ్రు (4 వది) పర్వతములు, అనగా కొండలు

చెట్లవివరము

మొదలైనవాటికి "జీవి" కలదు గాని ఆత్మజ్ఞానము లేదు. అనాత్మ యనబడును

6 ఈ చెట్లకు నీరే ఆధారము అనగా భూమియందు చెట్లవే రులను కలిసి రసమగును. చెట్టు మొదటనుండి కొనవరకు చెట్టు నంతటా వ్యాపించుచూ పోవును. ఆచెట్టు ఆసనమును తనవేరు లచేతను ఆకులచేతను ఆక్రమించును రావిమొక్కను, వేపమొక్క- ను కలిపి, భూమిలో మొలవేసిన మొక్కల, ఈ రెండున్ను కలిసి ఎదు గును. ఒకవృక్షము మీది జంటలలో మరిఒక వృక్షపు, విత్త నము పడిన మొక్కల మొక్క మొలుచును. గాని అంతగా పెద్దచెట్టు కానేరదు. వీనిని "బదనిక" అనబడును. చెట్ల మీదికి తీగెలు గల చెట్లు పెన వేసుకుంటూ పాకును మామిడి మొక్కకును ము దుమామిడి చిన్నకొమ్మను కలిపిన మొక్కల అంటుమామిడి అన బడును. చెట్ల కొమ్మలు గాలివలన ఒకటి కొకటి రాపాడిన మొ దల అగ్ని ఉత్పత్తి యగును. ప్రపంచమునందుండు, వృక్షము లన్ని రకములని చెప్పుటకు సాధ్యముగాదు ఈ చెట్ల యందు మొండిపోకు టచేత. వాతావరణము, వాయువువలన. కదులుట, శక్తియు కలుగును ఈ చెట్లలో వివిధములైన చెట్లుగలవు ఈ చెట్లు, ఆకులు, పుష్ప ములు, వివిధములైనట్టి రంగులుగలవిగానుండును. ఈ చెట్లలో సువాసన, పుష్పములు గల చెట్లు గలవు మరిఒక విచిత్రము కల దు. అది అనగా గుల్మము అనే మూలికములు గల చిన్న చె ట్లు భూమియందు ఉత్పత్తి యైనవాటికి స్పర్శ తగిలినను ఆకులు ముడుచుకొనును మరల కొంతసేపటికి ఎప్పటివలెనే ఆ-ఆకులువిక సించును. వీటిని స్ప్రదకన్నిక అనబడును. మరియొక ఒక చిన్న

చెట్టు గంధము దాక్షి తొకులు. స్థూల శరీరమునకు తగిలినతొకల దుర దగలుగును. దీనివల్ల కొద్ది బాధకలుగును. దీని పేరు దూలగొండి చెట్టు, అనబడును. ఈ చెట్ల వేరులు, దుంపలు, తీగెలు, బెరడు, ఆకులు పుష్పములు, కాయలు, పండ్లు, పాలు, రసము, జిగురు వీటిని వనమూలికలు అనబడును వీటిని బట్టి ఔషధములను వర్పరుచుదురు. "జీవిమొక్క- అనిత్య శరీరమునకు" వ్యాధులు కలుగును. ఈ వనమూలికల ఔషధముల వలన వ్యాధులు స్వస్థమగును. <u>అంత్యశ్వాసమునకు</u> యేవనమూలిక ఔషధము పనికిరాకపోవును. ఈ చెట్లకున్ను వ్యాధులు గలవు. <u>చావున్ను కలదు</u> ఈ ప్రపంచమునందున్న చెట్ల "సంఖ్య" సృష్టించిన సృష్టికర్త అంతరంగమున నుండును. గాని, సప్తమహా ఋషులునహా కనిపెట్టలేకపోయిరి. ఈ చెట్లవేరులు, దుంపలు, తీగెలు, ఆకులు, పుష్పములు కాయలు, పండ్లు, నీటిమీద తేలుచున్న చెట్ల కూరలు. కసవువగైరాలు, మానవులకును. మృగములకును, పక్షులకును, పురుగులకును. వారి వారికి తగిన ఆహారములగును. వీటికిన్ని వ్యాధులు, చావుగలదు.

7 వీటికి ఈ ఆహారములేనా ! మరియేమైనా, ఆహారములు గలవా అని శంకరాగా యిందుకు ఉదాహరణములు.

12 వ పత్రము_24 వ సంఖ్యనందున్న 42 వ పత్రములో 4 వ సంఖ్యనందున్న.—

1 టవ తరగతిలో

1 మానవుల

ఆహార విషయమై వున్న వాటి వివరము

8 (1) మానవులలో (1) పంచపదార్థములు (2) పిండివంట

లు (3) అన్న పానీయములు, మొదలైనటువంటివి (4) సాధాన్యము లనగా పప్పువగైరాలున్ను (5) కాయకూరలు (6) కందమూల పదార్థములు (7) ఫలఫలాదులు, ఋచిగాక, వారివారికి ఇష్టమైన (8) మాంసము (9) చేపలు వగైరాలు (10) పక్షులు అనగా కారము, ఉప్పు, పులుసు, తీపు, చేదు. వగరు వగైరాలు, భక్షించుచుందురు. సుగంధ వాసనలలో మునుగుచుందురు. (11) మధుపానము వగైరాలు త్రాగుదురు. మరికొన్ని అరణ్య ప్రదేశములలో నున్న వారిలో కొందరు నరమాంస భక్షణచేయుదురు.

2 వీటిలో మధుపానము, నీచుపదార్థములను, నివర్తించి, మిగతపదార్థములను, భుజించుచున్నవారు, శ్రేష్ఠులగుదురు. మరికొన్ని ఉత్తములగుదురు.

ఈమానవులలో వున్నతమైన చాయ రూప సౌదర్యములు గలవు కురూపములు కూడాకలవు వారికి వివిధములైన గుణములు కూడా కలవు.

2 మృగముల

ఆహారవిషయము

9 (1) చతుష్పాద జంతువులలో అనగా నాలుగు కాళ్లజంతువులు (1) చెట్ల కొమ్మలపట్టున్ను చిన్నకొమ్మలు, ఆకులు, కాయకూరలు ఫలాదులు, సాధాన్యములు, తీపివస్తువులు, పిండి వంటలు, తవుడు కసవు వగైరాలను భుజించుచుందురు. జలము, కముగు, త్రాగును.

(2) పులులు వగైరాలు, మాంసము మాత్రము భక్షించును, జలము త్రాగును.

(3) కుక్కలు వగైరాలు, అన్న పానీయములు పిండివంటలు

ఫలాదులు, కూరలు, మాంసము, మత్స్యములు, వగైరాలను, భక్షించును.

(4) ఎలుగుగొడ్డు, అన్నపానీయములు, కందమూల, పదార్థములు పండ్లు వగైరాలు, భక్షించును. పుట్టలలోనున్న చీమలను పీల్చును. తేనె త్రాగును. మధుపానము వగైరాలు, త్రాగును.

5 పందులు వగైరాలు, మలము, అన్నపానీయములు, కందమూల పదార్థములు, పండ్లు, తవుడు భక్షించును. గేదెలువలె బురదలో ద్రొల్లును వీటిని పంచమహాపాతకులనబడును.

10 (2) ఈ జంతువులలో, మధుపానము, నీచు పదార్థములను నివర్తించి మిగత పదార్థములను భక్షించునవి శ్రేష్ఠమగును. ఇవి మధ్యమం

ఈ జంతువులలో, వివిధములైన జంతువులు ఉన్నవి వీటికి వివిధములైన గుణములున్ను కలిగిఉన్నవి,

3 పక్షుల,

ఆహారవిషయమై

11 (1) పక్షులు, అన్నపానీయములు, ఫలాదులు, తీపు, మాంసము మత్స్యములను, పురుగులను, భక్షించును మధుపానమును త్రాగును ఈపక్షులు, పురుగులను భక్షించనియెడల మనుష్యులకు, మృగములకు పురుగులవల్ల చాలా హానికలుగును. ఇవి యేఅథమం.

12 (2) పక్షులలో, ఫలాదులు భక్షించినవి శ్రేష్ఠమగును.

ఈ పక్షులలో వివిధములైన పక్షులు ఉన్నవి. వీటికి వివిధములైన గుణములు కలవు.

4 పురుగుల,

ఆహారవిషయము

13 (1) ఫలాదులలోనున్ను, చెట్లయందున్ను, ఆకులయందున్ను, కసవులోనున్ను కాగితపువస్తువులలోనున్ను, పుస్తకములలోనున్ను మట్టిలో పుట్టిన చెదలున్ను వస్త్రములయందున్ను తేనెటీగలు, నవధాన్యములలో ఉద్భవించిన పురుగులు శ్రేష్ఠమగును. ఇవి ఏటియందు పుట్టినవైనా వాటినే భక్షించును ఇవి అందునే నశించును పురుగులలో ఉత్తమైనవి అగును.

14 (2) చెమటవలనన్ను జలములోనున్ను భూమిలోనున్ను నీచవస్తువులలోనున్ను, భూతములశరీరమునందున్ను పుట్టినవి, పురుగులను పురుగులు చేపలను చేపలు, తినును నీచవస్తువులో పుట్టినవి అనీచవస్తువునే తినును, నశించును ఈపురుగులు పశరీరమునందు పుట్టిననులు శరీరరక్తమును పీల్చును. నల్లులు నరశరీరరక్తమునుపీల్చును దోమలు వగైరాలు భూతములశరీరరక్తమునుపీల్చును. ఇవి మధ్యమమగును.

15 (3) మలములోనున్ను, బురదగుంటలలోనున్ను భూతముల గర్భములలోనున్ను, పుట్టినవి, పంచమహాపాతకులనబడును. ఇవి అధమం ఈ 3 రకములు ఏవస్తువునందు పుట్టినవైనా ఆవస్తువుననే తినును ఆరక్తమునే పీల్చును అందునే నశించును.

16 ఈపైని ఉదహరించిన నాలుగు వర్ణములలో కాయకూర పదార్థములు, ఫలాదులు భక్షించినవి. శ్రేష్ఠమైన వర్ణములుగా కనుబడుచున్నవి. ఈపురుగులలో వివిధములైన పురుగులుగలవు. వివిధములైన గుణములున్ను కలవు.

భగవంతుడు,

(ఈ పైని ఉదహరించిన మానవులను, మృగములను, పక్షులను, పురుగులను, 42 వ పత్రము 1 టవ తనగతిలో వివరించిన ప్రకారము ఈ కలియుగమునందు ఈనాలుగు వర్ణములను సృష్టించిన సృష్టికర్త వారి వారి ప్రారబ్ధకర్మానుసారమును బట్టి వారి వారికి తగిన పదార్థములను నిర్ణయించి యున్న వాటిలో మనకు తగిన పదార్థములను భుజించుచు మనము అష్టైశ్వర్యములను, అష్టకష్టములను పొందుచు ఆసృష్టించిన సృష్టికర్తైన మహాదేవుని మనము మరచి అనిత్యమైనటువంటి వ్యాపారములను జరిగించుట వలన వారి వారి కర్మములు వారు వారు అనుభవించగలరని (కోపం తాపం పాపమునుంగను అన్న తత్వజ్ఞానము చెప్పిన) ఆమహాదేవుడు లేశమాత్రమైన మన యందు కోపముంచక ప్రపంచమును పరిపాలించుచున్నాడు. ఈ విషయమై ఈ దిగువ ఉదహరించిన 29 వ సంఖ్యనందున్న ఆమహాదేవుడు నిర్ణయించిన ఆరు ఋతువులయొక్క చర్యలను శ్రద్ధతో చదివిన మొదట గోచరమగును.

17 ఈ పైని చెప్పిన చెట్ల విషయములో తాటిచెట్టు, ఈతచెట్టు; టెంకాయచెట్టు, జీలుగచెట్టు, అన్ని కార్యములకు ఉపయోగించును,)

18 ఈ చెట్లలో టేకు వృక్షము మహాశ్రేష్ఠమైనది అగును ఈ చెట్లవలన గృహములు వగైరాలు కట్టుకొని యుందురు.

19 ఈ చెట్లలో మర్రి వృక్షము విస్తారమైన నీడనిచ్చును:

20 ఈ చెట్లకు నీరే ఆధారము. గాలి వలన చాలావృద్ధి పొందగలవు. ఈ చెట్లలో సంజీవి అనే వనమూలిక గలదు.

21 సుగంధ వాసనలలో గంధవృక్షము మహాప్రసిద్ధమైనది యగును. చెట్లలో విషముగల చెట్లు ఉన్నవి. సవనాభి సోమధములకు మిక్కిలి శక్తితో యున్నది. భూమియందున్నట్టు కొండలయందున్ను గొప్ప అరణ్యములు గలవు. అరణ్యమనగా ఇప్పై నివివరించిన. చరా—చర—జంతువులు నివసించే స్థలముగును. భయంకరముగా ఉండే భూమియున్ను. దిబ్బలమీద ఉండే చెట్లున్ను, చిట్టి అడవి అనబడును. ఈ మొనాగిఅనే స్థలములో చెట్లున్ను, ఉదకమున్ను ఉండకను మహాలరుడు ఎడారిఅనే స్థలము యిసుక భూమిగా ఉండును. చాలా దూరము బట్టబయలుగా ఉండును.

22 చెట్లనున్ను, తుప్పలనున్ను, నరికి, వంటచెఱకులు క్రింద వాడుకొందురు. ఈ చెట్లను, తుప్పలను, నరికే వాడికి పాపము పొందునా! పొందదా అని శంకరాగా ఇందుకు ఒక యుక్తిమానము చెప్పుటకు కారణమైనది అది అనగా మనుష్యులగువారు ఒకరిని చంపజాలరు. లోకమందుగల సకలకార్యములను ఈశ్వరుని ఆజ్ఞ చేత జరుగుచున్నవి. ఓధర్మరాజా! గొడ్డలిచేతబట్టుకొని చెట్టును నరికెడివాడు, ఆచెట్టును నరికిన పాపమును, పొందునా పొందడు—ఆగొడ్డలిచేత చెట్లును నరికెడి మనుష్యులు అందువచ్చెడి పాపములను పొందరు. అటువలెనే, సమస్త కార్యములను చేయువాడు ఈశ్వరుడనెడి తలంపు మనస్సున దృఢముగా నుంచినను చాలును. అట్టి సంకల్పము మనస్సునందున్న మనుష్యుడు కొంత దుష్కార్యములైనను కర్మాధీనత వలన చేసిన కొంతల అట్టి పాపము వానికి రాజాలదు. ఓధర్మరాజా! మనుజుచేయు కర్మ ఫలమంతయు ఈ శ్వరునికే చెందునుగాని మనది కానేరదు. కర్తృత్వము

యుద్ధము చేసి యుద్ధమందున చచ్చినందున నీకు పాపముకలుగదు ఆచచ్చిన వారియొక్క యే దుష్కర్మములు వారిని చంపినవో నీకు తెలియదు వారి వారి కర్మములను ఈశ్వరుడు యెరుగును. దానిని కనుగొనుటకు యెవరికిని శక్యముకాదు. వారి వారి పూర్వజన్మములయందు చేయబడిన కర్మములను బట్టి ఈశ్వరుడు వారి వారిని చంపుటకు సిద్ధపడియుండగా నీవు చింతనొంది యుండడము ఒక పిచ్చితనముగానున్నదని వ్యాసుడు ధర్మరాజుతో చెప్పెను. యుద్ధమునందు, చచ్చినవారు స్వర్గలోక సౌఖ్యములను అనుభవించుచుందురు.

23 చెట్లు కాయకూరలు తెంపరాదని శంకరాగా ఈ పైని ఉదహరించిన ఇతిహాసమును బట్టి చూడగా చెట్లు కాయకూరలు తెంపి భక్షించుటవలన పాపముపొందదు.

చెట్లప్రస్తావము ముగిసెను.

కొండల వివరము.

24 (4 వది) కొండలనగా పెద్దపెద్ద పాషాణములు రాయి రప్ప గలది ఎత్తుగానుండునది కొండయనబడును. మిక్కిలి యెత్తు లేనిది దిబ్బయనబడును. వీటికి జీవిగలదు. గాని ఆత్మజ్ఞానము లేదు అనాత్మయనబడును.

25 ఈ రాళ్లకు అన్న పానీయములు లేనందున "చర్మ" అనే వస్తువలేదు. గాని జలమును ఆకర్షించే గుణముగలదు. ఈ రాళ్లయందు అగ్నిగలదు. చిన్నరాయిని చెక్కి ఆరాతిమీద దూది నునిచి ఉక్కుబిళ్లతో కొట్టిన యెడల అగ్నికలుగును. ఈ రాతిని చెకుముకిరాయి అనబడును. ఈ భరతఖండమునందు ఆ

గ్నిపెట్టెలు లేకముందు జనులు యీవన్నెంది చెకుముకి రాయివలననే అగ్ని కలుగజేయుచుందురు. గంధకము పుల్లలతో దీపములు వెలిగించుకొను. రాళ్లతో గోడలు కట్టడములకును విగ్రహములు చేయుటకును ఉపయోగమగుచున్నవి. రాళ్లలో పలకరాళ్లు భూమియందు బయలుదేరుచున్నవి. ఆపలకరాళ్లు యిండ్లమీద కప్పుకున్న చావిళ్లలోను, అరుగులమీద పరచుటకును స్లేటుపలకలకును, ముద్దరాళ్ళ రాతిచిప్పలకును ఉపయోగించుచున్నవి. రాళ్లలో వివిధములైన రాళ్లు గలవు. వివిధములైన రంగులు గల రాళ్లున్నవి. రాళ్లలో సువర్ణమయరాళ్లుకూడా వున్నవి. ద్రావకములవలన కరిగించి బంగారము చేయుదురు. పారావార పరంపరముగా అర్యులైన వారు శాస్త్రములను బట్టి రాళ్లున్న స్థలములలో త్రవ్వించి (1) వజ్రములు (2) వైడూర్యములు (3) గోమేధికములు (4) పుష్యరాగములు (5) మరకతములు (6) మాణిక్యములు (7) నీలములు మొదలైనటువంటివి ఆత్రవ్విన గనిలో కనిపట్టి తీసి సానపట్టించిన వాటిని విక్రయించుదురు. గొప్ప గొప్పధనాఢ్యులు వాటివద్ద కొని ఆభరణములయందు పొదిగి పురుషులు స్త్రీలు ధరించుకొనుచున్నారు. మరియు గొప్పగొప్ప పట్టణముల మహారాజులు, రాజులు. వారివారి సింహాసనములకు స్థాపించుకొనుచున్నారు. కొండలయందు బంగారము వెండి, రాగి, ఇత్తడి, సీసము ఇనుము ఉక్కు మొదలైనట్టివి అనేక వస్తువులు దొరుకును. వీటి మిశ్రితమువలన అనేక వస్తువులగును ముద్దిబంగారము దొరుకును. దేవుని మహిమను గ్రహించుడి.

పాషాణాదుల ప్రకరణము ముగిసెను.

తీపుజలము విషయమై

26 ప్రపంచమునందు కొండలను భగవంతుడు సృష్టించెను. సముద్రములోనున్ను దిబ్బమీదనున్ను సృష్టించిన కొండల, శిఖరము నుంచి గాని మధ్యనుంచి గాని ఉత్పత్తి యైన మధురమైన నటువంటి, తియ్యని, తేట, జలధారలు ఎల్లప్పుడు నెల్లునగా పారుచు నదులలో కలియును. ఆ కొండల క్రింది భాగమునున్న ద్వీపములలోనున్ను దిబ్బమీదనున్న పట్టణములలోనున్ను గ్రామాదులలోనున్ను అడవి ప్రదేశములలోనున్ను నివసించుచున్న సకల చరా—చరములు చెరువులలో నిండిన వర్షజలమువలననున్ను నదులలో పారేజలము వలనున్ను బావులలో ఊరిన ఊటజలము వలననున్ను జీవించుచుందురు.

27 వర్ష బిందువుల జలము వలన పంటలు వగైరాలు పుష్కలముగా పండును. పక్షియుందు చేపలు, పురుగులు వగైరాలు నివసించును. వీటికిన్ని, వ్యాధులు, బాధలుగలదు.

28 పైన ఉదాహరించిన కొండలకు వ్యాధి, బాధ, లేదు ప్రపంచము అంత్యమున జలప్రళయము వలన ఆపర్వతములు నశించును కాలమును ఆవిషయమై వాటిని సృష్టించిన సృష్టికర్తకే గోచరముగా నుండును. పర్వతములలో హిమాలయ పర్వతము గొప్పదియగును.

ముఖ్యతాత్పర్యము:

(పైన వివరించిన, మనుష్యాదులకు, మృగములకు, పశువులకు, పక్షులకు, [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], కొమా

ర, వృద్ధాప్యములు, చావులు కలవు. శాస్త్రవేత్తలింత విషయమై స్ప
ష్టించిన, సృష్టికర్తకే గోచరముగా యుండును. వీటిలో జీవరాశు
లకు మాత్రం ఉచ్ఛ్వాస, నిశ్వాసలు కలవు. జీవరాశులలో
మనుష్యులకు మాత్రం, ఆత్మజ్ఞానము కలిగినందున పాపపుణ్య
ములు కలవు అందుకు తగిన ఫలములు వెంటనే కలిగి యున్నవి. మృగ
ములకు, పక్షులకు, పురుగులకు, పూర్వజన్మమందు చేసిన ప్రారబ్ధ
కర్మ ఫలము అనుభవించటమే కాని, ఈ జన్మములయందు వీటికి
ఆత్మజ్ఞానము లేనందున, పాప, పుణ్యములు, లేవు. వీటికి పూర్వ
సంచిత కర్మములు నశించే పర్యంతము పుట్టు, గిట్టుటలు కలవు.)

ఋతువులు.

29 శరీరలక్షణము 29 వ పత్రములో చెప్పబడిన ప్రకారము ఆరు ఋతువులు జీవరాసుల విషయమై భగవంతుడు ఏర్పర్చెను. ఈ ఆరు ఋతువులు క్రమముగా వర్తించని మొదల ఏది అని మనగా కరువుకు కారణగురువులు క్రమముగా వర్తించక పోవడమునకు కారణమేమనగా మానవజన్మమెత్తిన వారి వలన భగవద్భక్తి తక్కువ వ కపటముల కలిమాయ ఎక్కువవటినమొదల ఈ ఆరు ఋతువులు క్రమముగా వర్తించవని స్పష్టముగా తెలంచవచ్చును. మానవుల వలన కపటముల కలిమాయ తగ్గిన భగవద్భక్తి హెచ్చినమొదల ఈ ఆరు ఋతువులు క్రమముగా వర్తించును. ఇందుకు సందియము లేదు.

సముద్రము

యొక్క

ప్రభావము.

30 అర్ణవము అనగా సాగరము సముద్రము ఈ సముద్రము, లవణమనే ఉప్పు కడలి లేక ఉప్పు సముద్రముగా నుండును. సముద్రముయొక్క అంతు కనుగొనినవారు లేరు. వశిష్టమహా ఋషులు సహా కనిపెట్టలేక పోయిరి. సముద్రమునకు అనేక శాఖలు కలవు. శాఖలు అనగా ఉప్పుకాలీలు అనబడును. ఈ ఉప్పు కాలీలు అనగా ఉప్పుకాలువలు నీటిజలమువలన ఉప్పు పండును సముద్రమునకు పోటు పాటుగలదు. పోటు అనగా నీరు ఎచ్చు అగును. పాటు అనగా నీరుతగ్గును. ఈ కాలీలుకూడా అటువలెనే అగును. ఎడతెగక సముద్రమునకు పోటు పాటు ఉండును. కొండలయందున్ను, అడవి ప్రదేశములయందున్ను, గ్రామాదుల యందున్ను, వర్షించె జలము కాలువలుగా నదులలో చేరి సముద్రమునందు కలియును. ఈ నదులకు సముద్రము, తల్లిగర్భమగును. ఈ నదుల జల ప్రవాహము, సముద్రము భరించనియెడల ఈ ప్రపంచము ఆ జలము వలన మునిగి పోవును.

31 సముద్రమునందు "రెండు అలలుగలవు." అలలు అనగా కెరటములు. ఈ అలలులో వొకటి చిన్నది. మరివొకటి పెద్దది. చిన్న అల వడ్డుకు వచ్చినతోడనే దాని వెంటనే పెద్దఅల, దాని మీద పడును. ఈ రెండు అలలలో, చిన్నది, వెనకకుతగ్గి వళించును. పెద్ద అల దానివెంటనే వెనకకు తగ్గి వళించును. ఈ

లాగునసే యొడతెగక వస్తూ పోతూ యుండును. మనుష్యుల ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలవలెనె పైకి వచ్చును. లోపలికి పోవును. మనుష్యులకు అంత్యశ్వాసగలదు. ఈ కెరటములకు అంత్యశ్వాస లేదు. ఈ కెరటములు, సముద్రము ఒడ్డున మాత్రము గొప్ప ధ్వని నిచ్చును. గాలి వాన విసిరినప్పుడు, గాలి వలన గొప్ప గొప్ప అలలును ఓడలు వస్త్రాలను ముంచును. గాలివాన అనగా తుపాను అనబడును. గాలి హెచ్చువిన కొలది కెరటముల ధ్వని హెచ్చుగాగును.

32 సముద్రమునందు ద్వీపములుగలవు. ధాన్యపు పంటలు కాయకూరలు, కందమూల పదార్థములు, వనములు గలవు. వనములలో భరతఖండములో వున్న మృగములు పక్షులకంటె మంచి ఉన్నతమైన ముచ్చటగల పక్షులు మృగములు అనగా సింహములు రాజహంసలు రామచిలుకలు గోరువంకలు గండభేరుండ పక్షులు, అగినిరిన పక్షులు, ఆద్వీపములయందు గలవు. మరిన్ని వివిధములైన వర్ణములు గల జీవరాసులుగలవు. సముద్రజలములో వివిధములైన జీవరాసులు నివసించుచుండును ఇవి అణువు మాత్రముగా వుండినను కోట్లకొలది నిటనుండును. వీటిని మ్రింగి చిన్నచేపలు బ్రతుకును. వాటిని మ్రింగి పెద్దచేపలు మొదలగు జలచరములు జీవించును. నీటియందు జంతువులలో కొన్ని గాలిని పీల్చుటకు నీటియంది వెలుపలికి రావలసియుండును. ఇందు ఛల్లూకములు, నీటికుక్కలు, నీటిపిల్లులు, నీటిమనుష్యులు మొదలగునవి పిల్లలకు పాలిచ్చు జంతువులు. చేపలలో. తిమింగలము అనేచేప మహాగొప్పది యగును. గాలి పీల్చుకొనుటకు నీటిపైకి వచ్చుచుండినను యితర జంతువులవలె నీటిని విడుచుటలేదు. గొప్ప గొప్ప ఓడలు వస్త్రాలను ముంచివేయును.

33 భూగోళము చూచుచు భూభాగము ఎంత ఉన్నదో గమనింపుము జలభాగము, భూభాగముకంటె కనీసము రెండు రెట్లు ఎక్కువ అని కనుపడుచున్నది గదా! బీడుగా ఉండు ఉప్పునీరు ఇంత స్థలము ఆక్రమించుకొనుట యెందుకు ? భూభాగమే ఎక్కువ స్థలమును ఆక్రమించుకొని ఉండినయెడల పైని వివరించిన ప్రకారము ఎంత పంటపండును, ఎన్ని వృక్షములు సృష్టి యగును. ఎన్ని జంతువులు జీవించును, ఎంతమంది జనులకు ఇవి ఉపయోగకరముగా ఉండును. ఇటువంటి సముద్రమునే గొప్పచేసి భూభాగమును ఇరుకుచేసిన సర్వేశ్వరుని అభిప్రాయము ఏమై ఉండవచ్చును.

స్వాతివర్షమునకు ముత్యపుచిప్పలు నోళ్లు తెరచుకొని ఉండును అన్న వచనము వాస్తవ ద్వీపముల సముద్రతీరములయందు ముత్యపు చిప్పలలో ప్రవేశించు పురుగులు పడగానే నోళ్ళుమూసికొనును అవర్షబిందువులు గట్టిపడి ముత్యములు అగును. పగడములున్ను ఆ ద్వీపముల యందే ఉత్పత్తియగును.

34 కలియుగ మంత్యమున అర్ణవము అను సముద్రము సృష్టికర్తమహిమ వలన, ఉప్పొంగిన జలప్రళయము నందంతట అస్పృష్టికర్త స్వప్రకాశకుండై కలియుగమును లయింపుచేసి మరల యేయుగమును కలుగచేయునో అస్పృష్టికర్తకే గోచరముగా నుండును. ప్రస్తుతము అచ్చటచ్చట సముద్రము పొంగిన కెరటముల వలననున్ను నదుల జలప్రవాహము అనగా వరద వలననున్ను పట్టణములు పల్లెటి గ్రామములు నశించడము మనము వినడము చూడడము కూడా కలదు గనుక అస్పృష్టికర్తమహిమ యెవరున్ను కనుగొనలేరు.

సముద్ర ప్రభావము ముగిసెను.

35 ఇట్లు సృష్టించిన, సకల—చరా—చర—ములు జగము నందుంచినటువంటి, "నిర్ద్వయసాక్షి" అనిపించుచున్న. సృష్టి కర్త, అంతరంగమున ఉంచునుగాని, ఇతరులకు, గోచరము కాను, చెప్పుటకు అలవి కాను.

సకలచరా చర అనే వాక్యముల అర్థము ముగిసెను.

---

36 పైన వివరింపబడిన, ఘోరతములలో, ఎట్టివారైనను కాలము గడచినంతను శోధనే, గ్రంధమునందున్న 3 వ ప్రకరణ 6-7 వ ఇతిహాసములలో, మృత్యుదేవతా ప్రభావములో చెప్పినట్లు మృత్యుదేవత వలలో చిక్కి, స్వర్గ నరకాదులకుపోయి వారు వారు చేసిన పూర్వసంచిత కర్మములననుసరించి, మరల పునర్జన్మములో పరజన్మమై, జన్మించిన వారికి, లభించిన, సుఖ, దుఃఖంబులను, గురించి, (ప్రారబ్ధకర్మము అనుభవించక, శివనారాయణ దేవుడైనను అన్న తత్వజ్ఞానము చెప్పినట్లు) పూర్వప్రారబ్ధవశమైన కర్మఫలమని, గ్రహించుకొని, ఈ జన్మమందైనను, తెలిసి తెచ్చుకొని తాను, మరల పునర్జన్మము పొందకుండుటకై, చరా—చర—ప్రపంచమునకు, అధిపతియగు, పరబ్రహ్మమును, స్తుతించుచు. మోక్షము, జ్ఞానమయముల నెడి, యొంటికట్లయందు, విజ్ఞానము నెడి, అగ్నిని, ప్రబల పర్చిన యెడల, ముదిమి చావులు మొదలగు దుఃఖములు లేని, అమృత రూపము మోక్ష స్థానము లభించి పునర్జన్మమనే జనన మరణములు నశించును.

37 ఈ గ్రంథము నందున్న, విషయసూచికనున్న 2 వ ప్రకరణ "సాంఖ్యము అనే శరీరలక్షణము" లోనుండు పలు-పలు-విధములైన, శల్యములు, క్లేశ, నరములు, 22, 23, 24, 25, 26, 27,

37, ఈ 7 పత్రములలోనున్న ఇంద్రియముల చర్యలు మొదలైనవాటి పనియేమిటో అని గ్రహించవలెను. గ్రహించినవారికే ఇంద్రియ జ్ఞానానుభవము, తెలిసిన వారనబడుదురు. మరియు, పరబ్రహ్మ స్వరూపము ఇట్టిదని తెలిసికొన్న వారనబడుదురు. పిమ్మట పైని దిగువ ఉదాహరించిన "తారకమనే" దేహజ్ఞానము, లేక తత్వజ్ఞానానుభవమునందు "సృష్టి" నిలిపి, చదివి, జనన, మరణముల, తాత్పర్యమును గ్రహించవలెను. మరియు, మనస్సును పరిశుద్ధము చేయునట్టిది యగును. పిమ్మట కపటముల కలిమాయను మరచి "అవ్యక్తమనే దివ్యజ్ఞానమునది" "అవిద్యయనే అజ్ఞానము నుండి" నివర్తించు ఉపాయమును ఈ గ్రంథములవలన నేర్చి నివర్తించుకొని అమనస్కమనే పరబ్రహ్మముయొక్క జ్ఞానమునుపొంది, సచ్చిదానందము, పొందడము కంటె, సర్వోత్తమమైన సుఖము మరి ఒకటి లేదు.

38 "అవ్యక్తము" శ్రేష్టమగు ధర్మస్వరూపమని వేదములు చెప్పుచున్నవి.

39 ఈ విషయమై "సాంఖ్యము అనే శరీరలక్షణము"

20 వ పత్రములో 29 39 సంఖ్యనందు చూడుడి.

40 "వ్యక్తము అవ్యక్తము" అని ఈ రెంటిని తెలియని వారికి మోక్షమార్గము లభింపనేరదు.

41 అవ్యక్తమనగా అమృతమనియు చెప్పబడును ఇట్టిదని చెప్పరానిదని కూడా అర్థమగును.

42 వ్యక్తమనగా మాయాకార్యములకు వికారములగును. ఈ విషయమై 20 వ పత్రము 30 వ సంఖ్యలో చూడుడి ఇటువలె ఈ గ్రంధమును తరచిచూడగాచూడగా ఈ గ్రంథములో సువర్ణము దొరుకును.

పిండోత్పత్తి

43 మొదటి ప్రకరణము, 11 వ ప్రశ్నలో 18 వ సంఖ్య యందు వివరింపబడిన ప్రకారము సృష్టికర్త అనది బీజమనగా విత్తనము తో కూడా ఉన్నందువలన 'మొలకలో' స్త్రీ, పురుషరూపము లుగా, జీవరాసులను, ఒక్కొక్క జతగా, సృష్టించి, ఆటుతరువాత, ఆ జీవరాసుల బీజమువలన మరల జీవరాసులను, సృష్టించిన వాటిలో మానవులు పుట్టిన విధము ఈ దిగువ నుదాహరించబడుచున్నది.

44 ప్రథమమందు స్త్రీని వాణి అనిన్ని, పురుషుని నరుడనిన్ని అనబడెను. శరీరము మంటిలో పుట్టినది గనుక మంటిలో కలిసి పోతున్నది

45 ధాన్యాదుల వలన అన్నము అయెను, అన్నము పాకారము అయెను, పంచపదార్థములు అయెను అనగా భక్ష్యము, భోజ్యము, లేహ్యము, చోష్యము, అన్నపానీయంబులనగా, పరమాన్నము పులగము, పాయసము, హల్వా, అమృతము, మొదలైనటువంటి పదార్థములగును. భుజించే వస్తువులలో అమృతమును, స్తుతించే వస్తువులలో, సృష్టికర్త, నామామృతమును, ఈ రెంటికంటె, మధురమైనటువంటి పదార్థములు మరిలేవు. అన్నము అనగా ధాన్యపదార్థములు. పానీయములు అనగా త్రాగతగినవి అన్నియు అని అర్థమగును. మరియు, పిండివంటలు ఫలహారములు, నానా యకూరలు, (1) లవణము (2) కారము (3) పులుపు (4) వగరు (5) చేదు (6) తీపు మొదలగు, షడ్రసంబులను అనుభవించగా, ఉదరాగ్నియందుపడి (1) మాంసము (2) రక్తము (3) క్రొవ్వు, మదము, జిడ్డు, (4) మజ్జ అనుమూలగ మెదడు (5) శల్యములు (6) నరములు (7) శుక్లము మొదలగు సప్తధాతువుల యుక్తంబై ఉండును, శుక్లము, తెల్లగను, చిముడివలె జిగటగనుండును

కూడి కొలుకతోడ ఒకబొట్టు వీర్యమును తొత్తి మైక్రాస్కోపు అనగా, భూతదర్పణయంత్రము అనే అద్దముతో పరీక్షించి చూచి నట్లైతే అందు సూక్ష్మమైన నూలుపోగులవంటి జీవ రేణువులు కానంబడును. వేడిమిచే ఆసన్నపోగులు కదులు చుండును. ఈ జీవరేణువులే జీవికి మూలాధారము. ఇవియే రక్తనరములు.

46 కాముని అనగా, పురుషుని, స్త్రీ సంభోగాంతమున, 2 వ ప్రకరణ 20, 21, వ పత్రములలో 28, 29, 31, సంఖ్యల యందు చెప్పబడిన, "సత్తు" "చిత్తులు" రెండున్ను, కలిసి, జ్ఞాన స్వరూపమగు ఆత్మ ప్రకాశము, శుక్లమునందు వ్యాపించుట వలన శుక్లము, స్త్రీ యొక్క స్థానమునుంచి, గర్భాశయమున, ఉదయించు అండరూపమగు, గ్రుడ్డులో, శుక్లముచే, గర్భమును కలిగించును.

47 కామునివలన, సర్వభూతోత్పత్తి ఆయెను. సత్తు చిత్తుల సంధానమే, ఆనందము ఇదియే తత్పదము త్వంపదము అసిపదము ఈ మూడు పదములు. తత్వమసియగును. ఇదియే సచ్చిదానందము. సచ్చిదానందమే జన్మరహితము అని అర్థమగును. 5 వ ప్రకరణము నందున్న మహావాక్యములను చూడుడి.

48 జీవరేణువులు, అనే, శుక్లము. శోణితము, శుక్లము అనగా, ఇంద్రియము, లేక వీర్యము, శోణితము అనగా, రక్తము, ఈ రెండున్ను అగ్రుడ్డులోగూడి, ఒకరాత్రి నీటిబుగ్గచందంబున నుండి మూడుదినములకు గుజగుజలై ఏడుదినములకు, పనసవలె అర్ధమాసమునకు పిండంబగును.

49 జీవరేణువులు గ్రుడ్డుతో గూడినపుడే, స్త్రీ, పురుష, శిశు భేదమునకు మూలము ఏర్పడును.

50 రెండవ ప్రకరణ శరీరలక్షణమునందు 17 వ పత్రము 6-వ 7-వసంఖ్యలలో చెప్పిన ప్రకారం 24 తత్వములతో కూడా, 25 వ తత్వమనే "జీవ" చేరి ఒక రూపమునకు శిరము ఏర్పడును.

51 ఒకని తల్లి గర్భములోనున్న శిశువు గర్భమునందు ఎట్లు హెచ్చునో సృష్టించే సృష్టికర్తకే గోచరముగానుండును, ఈ విషయమై మహామహా గొప్ప తపసులు. సప్తమహాఋషులు. ముక్తేశ్వరులు యోగులు మునులు సిద్ధులు శుద్ధసాధులు మొదలైన టువంటి వారు సహా, కనిపెట్టలేక పోయిరి.

2 వ మాసమున బాహువులు ఏర్పడును.

3 వ మాసమున ఉదరము ఏర్పడును.

4 వ మాసమున సర్వాంగములు ఏర్పడును.

5 వ మాసమున "జీవుడు" గర్భమందు కొద్ది కదిలికగా నుండును. జీవుడు సంపూర్ణముగా నుండును.

6 వ మాసమున "జీవుడు" కదలుట తల్లికి తెలియును రోమంబులు ఏర్పడును.

7 వ మాసమున నఖంబులు ఏర్పడును.

మాసమున స్పష్టమైన తన జన్మ పరంపరలను తలచుచు, దుఃఖించుచు, పరాత్పరుని ధ్యానించుచుండును.

9 వ మాసము పూర్ణముకాగానే పసిశిశువై నేలంబడుటకు సిద్ధముగా నుండును."

52 స్థూలశరీరము.

శిశువుయొక్క స్థూల శరీరము సృష్టికర్త యొకడు మాత్రము దానిని చేయగలడు. దానిలోని ప్రతిభాగమును ఆయన యొక్క జ్ఞానమును దయారసము బుద్ధిన్ని గనబడుచున్నది. దానికి పదునొకటి ద్వారములు గలవు ద్వారములనగా రంధ్రములనబడును,

ద్వారముల వివరణము

నేత్రములు రెండు నాసిక ద్వారములు రెండు చెవులు రెండు

కోశ ఒకటి గుదద్వారము ఒకటి మర్మస్థానమునకు ఒకటి నాభిస్థానము ఒకటి బ్రహ్మకపాలము ఒకటి ఇవి అన్నియు లెక్కించగా పదునొకటి ద్వారములగును. సాధారణముగా జనులు ఈ దేహమునందు నవద్వారములున్నవని చెప్పెదరు గాని కపాలమందు ఒక రంధ్రమున్నది. అదియునగా తల్లిగర్భమునుంచి శిశువు జన్మమయ్యే సమయమందు ఆశిశువుకపాలముమీదనున్న బ్రహ్మరంధ్రము చర్మముతో కప్పబడి మెత్తగా నుండును. ఆరంధ్రమును సాధారణముగా మాడపట్టు అందురు. ఆమాడపట్టుమీద ఆముదము వ్రాయుటము వాడుక గలదు. క్రమక్రమముగా ఆరంధ్రముగట్టి బడును.

53 ఒక భగవద్భక్తుడు తన హృదయకమల కర్ణికామధ్యమున బరాత్పరుని నిలుపుకొని యవిచ్ఛిన్నముగా కొంతసేపు ధ్యానముచేసి మడిముల నపానస్థానమునమూగ్గి, యుచితాసనమున గూర్చుండి, ప్రాణవాయువును మూలాధారమునుండి లేపి, క్రమక్రమముగా నాభియందును, హృదయమునందును, వక్షమునందును కంఠమునందును, భ్రూమధ్యమునందును శిరో, కడపట, బ్రహ్మరంధ్రమును భేదించుకొని, దివ్యజ్యోతిరూపమున, నెగసిపోయి కైవల్యము కొందెనని ఒకగ్రంథమునందు ప్రచురించబడెను. కాబట్టి కపాలమునందున్న రంధ్రము బ్రహ్మరంధ్రమని తెలిసికొనుము.

54 నాభిరంధ్రముకూడా శిశువు జననమయ్యే సమయమందు మూసికొని పోవును. అందులో చేయున్న పేగుకోసి వేయబడును.

55 స్త్రీ పురుషులు, రమించుచుండగా జనులు పుట్టుట అట్టి జనులకు చర్మము, మాంసము, రక్తము ఇవి స్త్రీ గుణము

వలన కలుగును, ఎముకలు అందుండు మూలుగ, ఉదర నాళములు అనగా రక్తనరములు పురుషుని గుణము వలన కలుగును.

(1) ఎముకల విషయమై

ఎముకలలో ప్రధానమైనది మూలాధారము మొదలు కపాలము పర్యంతము, వీణాదండమువలె, బ్రహ్మదండి, మేరువు, వెన్నెముక, అనే వెన్ను పూసయున్నది. దీనిలో మెత్తని మూలుగ యున్నది. దీనియందు 24 ఎముకలు చేరియున్నవి. అవియన్నియు నొకటితో నొకటి కూర్పబడియున్నవి. ప్రతిరెండెముకల నడుమను రబ్బరు వంటి యొకపదార్థము కలదు. దీనిమూలమున నది యొకదానితో నొకటి రాచుకొనకపోవుటయేగాక యీ వెన్ను వంచినను పటు దారాళముగా వంగును, మరియు దానియందు 24 ప్రక్కటి ఎముకలు కలవు. ఒక్కొక్క ప్రక్కను పన్నెండుగలవు. మరిన్ని దాని వంటి చక్రములున్నవి.

(2) చక్రముల వివరణము.

(1) ఆధార కమలము అనగా గుదస్థానము.
(2) స్వాధిష్ఠకమలము. ... . లింగస్థానము.
(3) మణిపూరకము. .... నాభిస్థానము.
(4) అనాహతకమలము. ... ... హృదయస్థానము.
(5) విశుద్ధ కమలము. ... ... కంఠస్థానము.
(6) ఆజ్ఞేయ కమలము. ... ... భ్రూమధ్యమున్ త్రికూటము
(7) సహస్రార చక్రము బ్రహ్మరంధ్రము.

(3) దశద్వారములు.

(1) భ్రూమధ్యము (2) కంఠము (3) హృదయము (4) నాభి, ఈ నాలుగున్ను దశద్వారములగును.

(4) స్థూలాకారమున సంబంధము గలుగునట్లు 180 కీళ్లుగలవు.

(5) తలలో 63 ను, వెన్నెముకలో 53 ను, చేతులలో భుజము లలోను 64 ను, క్రింది అవయవములలో 60యును, మొత్తము 240 ఎముకలు శరీరములో నున్నవి.

(6) పసి శిశువుగా నున్న తరుణమున సుమారు 20 పళ్లుండును, వానిని పాల పళ్లనబడును. అవి యూడి పోయిన వెనుక వానికంటెను పెద్దవైన 32 పళ్లువచ్చును. అన్నిటి కంటెను వెనుకనుండి నాలుగు దంతములు యౌవనము వచ్చువరకు రావు. పైవరుస 6 దంతములును 10 పళ్లును క్రిందివరుస 6 దంతములును 10 పళ్లును మొత్తము 32 వుండును.

(7) కపాలము కోడిగ్రుడ్డువలెనుండును. దాని ఎముకలు నుదురునుండి కపాలము క్రిందువరకు కుట్టినట్టు యుండియుండును. వానిని జనులు (నుదుటను వ్రాసిన వ్రాలుకన్న గలదా అన్న వచనము చొప్పున) బ్రహ్మవ్రాత యని యందురు. మనుష్యుల నుదుటను బ్రహ్మవ్రాసినట్టు అనుభవించవలెననియు బ్రహ్మవ్రాత నెవరు తప్పించ లేరనియు చెప్పుదురు. యీ విషయమై సృష్టించిన సృష్టికర్తకే గోచరముగా నుండును.

పర్వర్భ బడినశిరము.

(8) మెడ శిఖరము, లేక శిఖరము, శిరస్సు తల, శిరస్సు స్థూల శరీరమునకు శిఖరము. దీనిలో మిక్కిలి శ్రేష్టమైన వస్తువులుంచబడి నవి. దీనికి ద్వారములు గలవు. పైని వివరించిన 53 వ సంఖ్యను చూడుము శిరము మధ్యనున్న మెదడు మిక్కిలి మెత్తని దగు తెల్లనైన చర్మము చేత మూయబడియున్నది. ప్రజ్ఞలో మెదడు బహువిధమైన తెలివిగానుండును. మనములో పుట్టిన తలంపులన్నియు మెదడు నుండి వచ్చునని పెద్దలు చెప్పుదురు.

పైని వివరించిన వెన్నుపూస పైభాగమందలి పుఱ్ఱెమీఁద తలయుంచఁబడినది.

(9) స్థూల శరీర మునందంతటను వెండ్రుకలు కలవు. అయితే అఱచేతులలోను, అఱకాళ్లలోను ఉండవు. తలమీఁద నెక్కువగా యున్నవి. వానికి కుదుళ్లుగలవు వాని చుట్టురక్త నాళము లుండుట వలన అవి పెరుగును. బట్టి తలమీఁద వెండ్రుకలు మెండు. వృద్ధాప్యములో కొందఱికి వెండ్రుకలు ఊడిపోయి బట్టతలయగును. వెండ్రుకలు తలకు దెబ్బతగలకుండ తలను కాపాడును. గనుక పురుషులు, స్త్రీలు, వెండ్రుకలను మిక్కిలి జాగ్రతగా కాపాడుకొన వలయును. తలకు అందము కలిగించును.

(10) స్థూల శరీరమునకు చేతులు అనేకవిధముల ఉపయోగకరముగా నున్నవి. ప్రతి భుజము యెముక మోచెయ్యి వరకు ఒకటిగానే యున్నది. మోచెయ్యినుండి మణికట్టువరకు రెండెముకలు కలవు. మోచెయ్యి యెముకను మూరచెయ్యి అనబడును. మణికట్టులో 8 యెముకలును హస్తములో 19 యెముకలు కలవు. ప్రతి అఱచేతికి (5) వ్రేళ్లు కలవు. (1) అంగుష్ఠము లేక బొటనవ్రేలు (2) చూపుడువ్రేలు లేక తర్జనవ్రేలు జుట్టువ్రేలు (3) నడిమివ్రేలు (4) అనామికవ్రేలు పవిత్రమువ్రేలు లేక ఉంగరపు వ్రేలు పెండ్లి కుమార్తె తరపున ఇచ్చిన ఉంగరము (5) చిటికెనవ్రేలు కనిష్ఠకవ్రేలు ప్రతి వ్రేలుకి నాలుగు కణుపులు కలవు. బొటన వ్రేలుకు మాత్రం మూడు కణుపులు గలవు. ప్రతి వ్రేలికి గోళ్లు కలవు. కణుపులవల్ల వ్రేళ్లు ముడుచుటకు వీలుగా నుండును. గోళ్లున్నందున వస్తువు లైన సులభముగా తీయఁగలము.

(11) శరీరము నడుమునుండి, (1) తొడయెముక (2) కాలి యెముక (3) పాదపు యెముక అనబడును. కాలిమధ్యనున్న కణుపు మోకాలి చిప్ప అనబడును. దీనివల్ల కాలు ముడుచుటకు వీలుగానున్నది. అరికాలు వెడల్పుగానున్నది. పాదము

ఒక్కొంటికి 5 వ్రేళ్లు గలవు. పాదములవలన కీళ్లవలన మనము నడువగలము. వ్రేళ్లకు అపాయముకలుగకుండా గోళ్లువున్నవి.

(12) ఎముకలు తేలికగా దంతమువలె బోలుగానుండును. బోలయెముకలలో మజ్జ యనిన మూలగ ఉండును.

(13) స్థూల శరీరముయొక్క కడుపులో రెండు ద్వారములున్నవి. మనము భుజించే పదార్థములు గర్భములోనికి ఒకటవ ద్వారము గుండ గుటకతో ప్రవేశించి జీర్ణమయి మలమై రెండవ ద్వారము గుండా బైటికి పోవును. అన్నరసమువల్ల రక్తమున్ను ఇంద్రియమున్ను కలుగును. ఉదకము వలన మూత్రము కలిగి శిశ్నము గుండ బైటికి పోవును. ఇంద్రియము కూడా శిశ్నముగుండ బైటికి పోవును. ఈ విషయమై 25 వ పత్రము 41 వ సంఖ్య చతుర్దశ వాయువులను చూడుము. పేగులు వున్నవాటిలో పెద్దవిలో యించుమించు 18 మూరల పొడుగుయుండును. మొత్తము 30 మూరల పేగులుండును రక్తము, కండ, కాలేజము, పైత్యపు తిత్తి, శ్లేష్మము, మెదడు, ఇవి యుండును. నరములు చాలా ఉండును. రక్తము రక్తనరములగుండ మాంసమునంతట వ్యాపించును. ("నీరే ప్రాణాధారము" అన్న వచనము చొప్పున) ఈ శరీరములో సుమారు తొమ్మిది భాగముల నీరు ఉండును. మిగత ఒక భాగము ఇతర పదార్థములున్నవి. నీరే పిపీలికము లు మొదలు గాగల సమస్త జంతువులకును ఆధారముగా ఉండును ఈ విషయమై 56 వ పత్రము 88 వ సంఖ్యనందు జలభాగము భూభాగముకంటె రెండు రెట్లు ఎక్కువ అని చెప్పియున్నది. పిపీలికములు అనగా పురుగులు

56 శరీరముపై చర్మము

స్థూలశరీరముయావత్తు చర్మముతో కప్పబడియున్నది చర్మము మెత్తగా ఉన్నతమైన చాయగలదిగా యున్నది అనగా పంచరంగుల మిశ్రితమైన చాయ. చెప్పుటకు అలవి కాదు.

పిండోత్పత్తి యగుటను

శిశువు జననము

యొక్క

వివరణము.

57 పైని 59 వ పత్రమునందు చెప్పబడ్డ, పిండము, పంచ భూతములతో సహా శిశువై తల్లిగర్భమునుండి జన్మించే వివరము.

పంచభూతముల వివరము.

(1) పృథివి అనగా	భూమి	
(2) అప్పు, ఆపస్సు	జలము	
(3) తేజస్సు	అగిని	
(4) వాయువు	గాలి	
(5) ఆకాశము	ఆకాశము	

ఈపంచభూతములు శరీరములో నిలిచియున్న విషయము పై 2 వ ప్రకరణ 24 వ పత్రం 40 వ సంఖ్యను చూచి నమోపిల విశదమగును. స్త్రీ పురుషుల ఈపంచభూతముల వలనను, శుక్ల, శోణితము, వలనను, కోమలాంగిగర్భమందు పైని చెప్పబడిన ప్రకారము పిండమై, రెండవప్రకరణములో శరీరలక్షణమునందు చెప్పబడ్డ అవయవాంగములతో సిటివరావిలో మలమూత్ర కుక్షిలో స్థూలశరీరముగా నగుచు నవమాసములు విను లభుక్త ఆహారములు బ్రహ్మరంధ్రము గుండా భక్షించుచు మరావితా, శిశువు, జననము చేసిన పూర్వజన్మ ప్రారబ్ధకర్మములనగా, పుణ్యపాపములనుబట్టి అందున కష్ట దుఃఖ సుఖభోగము లనుభవించుచు ఈగ్రంథమునందున 4 వ ప్రకరణ బ్రహ్మజ్ఞానములో ప్రపంచవైరాగ్యమునందు వివరించినటువలె, తల్లి యనటువంటి కోమలాంగి చింతించుచు, ప్రసవవేదనను జయించుకొని, శిశువు, మృత్యుదేవతను, తప్పించుకొని, కోమలాంగి, మర్మస్థానమునుండి, స్త్రీ రూపముగానో, లేక పురుష రూపముగానో, జన్మించిన తక్షణమే, కర

మాయలో జిక్కి జన్మమేనరకమని, ఘట్టిగా, అఱచి ఏడ్చుచు, శరీరలక్షణమునందు చెప్పబడ్డ, 26 వ తత్వమునున్ను, తానుతల్లి గర్భములోనుండి 8 వ మాసములో తనజన్మపరంపరులను తలచి తలచి దుఃఖించుచుండుటనున్ను, దివ్యజ్ఞానమునున్ను, మఱచి 'వ్రసంధయు'

శిశువృద్ధి

చనుపాలుతో చిన్నపాపగా వృద్ధిపొందుచూ "స్వప్న" నిద్రయుండు వకప్పుడు, ముఖవర్చస్సు, దుఃఖంచెట్టటన్ను, నవ్వేట్టున్ను, ఇట్టి చిన్నెలు కలిగించుకొనను. ఎందువలన ఆ-చిన్నపాప దుఃఖంచునో, నవ్వునో, ఆకారణము అంతరంగమునుండి ఆడించే, సృష్టికర్తకే, గోచరముగాని ఇతరులు కనిపెట్టలేకపోయిరి. అటు పిమ్మట ఆ చంటిబిడ్డ 44 వ పత్రములో మానవుల ఆహారవిషయమై చెప్పిన ప్రకారము అన్నపానాదులతో బాల్యమై ప్రభలి యవ్వనముసందు ఆత్మ అంతఃకరణ రాగద్వేష, కామాదులకు లోనై "అవిద్య" అనే అజ్ఞానమాయచే పామరంబులందు జిక్కి జిక్కక, నీమము తెలియనివారై నప్పటికి, తెలిసినవారై నప్పటికి, ధన, దారా, పుత్రా, పాత్రం, మిత్ర వాహనాదులతో, మలదూగుచూ ఉండగా, గాని జీవితకముగా ఉండగా గాని వారి వారి పూర్వజన్మ ప్రారబ్ధసంచిత కర్మము అనగా పుణ్యపాపములను బట్టి వ్యాధుల వలన, తీరని బాధలనుభవించుచు ఔషధములవలన వ్యాధులుకుదురుచు కుదరకను తుదకు మరణవ్యాధి వలన సునాయాసముగా గాని కష్టముగా గాని, స్వగృహమునో, పరూరనో, ప్రయాణమునో, ఉదకమందునో, అగ్నియందునో, మఱిన్ని,

(మరణవ్యాధివలన)

(1) మాతృగర్భ, పిండః. — తల్లి గర్భమందు 1 మాసములోపుగా పిండముగా ఉండగానో, ఇది కడచి

(2) మాతృగర్భ, శిశుః. — తల్లి గర్భమునందు 9 మాసములు లోపుగా శిశువుగా ఉండగానో, ఇదికడచి

(3) స్తనంధయః, స్తనపః. — తల్లిగర్భమునుంచి జన్మించి 3 సంవత్సరములలోపుగా చన్నుగుడుచు చిన్న పాపగా, వంటిబిడ్డగా, ఉండగానో ఇదిగడచి

(4) బాలః. — అన్న పానాదులు భుజించుచు, 3 సంవత్సరమునుంచి 12 సంవత్సరములకు లోపుగా, పసితనముగా ఉండగానో, ఇది కడచి

(5) కుమారవశి, బాలః — 12 సంవత్సరములనుంచి 16 సంవత్సరముల కులోపుగా, పూర్ణ బాల్యముగా ఉండగానో, ఇది గడచి

(6) వయస్థః. — 16 సంవత్సరములనుంచి 50 సంవత్సరములకు లోపుగల (ఉత్తమ) యవ్వనమందునో, ఇది కడచి

(7) తరుణః. — 50 సంవత్సరములనుంచి 70 సంవత్సరముల లోపుగల (మధ్యమ) ముదిమి కౌమారమందునో, ఇది కడచి

(8) ప్రవయాః, వార్ధక్యః — 70 సంవత్సరములనుంచి 80 సంవత్సరములలోపుగా (అధమ) వార్ధక్యము ముదిమిగా ఉండగానో, ఇది కడచి

(9) వృద్ధ, వర్షియాన్, వార్ధక్యః — 80 సంవత్సరములు పైగా మిక్కిలి వృద్ధ ముదిమిగా ఉండగానో,

ప్రతిరోజనవచ్చే 8 ఝాములలో ఏఝాముననో, ఏనిమిషమునవో స్థూలశరీరమునకు గల పదిరంధ్రములలో ఒకరంధ్రము ద్వారా నిర్ణయప్రకారం ప్రాణవాయువును సూక్ష్మదేహము లేక మాయాదేహమును పొందించి యమదూతలు యముని వద్దకు తీసుకొని వెళ్లి ఒప్పగింతురు (ఆయుష్యము పూర్తిగాని ప్రాణులను తక్షణమే వారి వారి దేహములయందు ప్రవేశపెట్టుదురు.) ఇట్లు రానిమొదల,

పిమ్మట (1) జలసమాధినో, (2) భూసమాధినో, (3) శ్మశానాగ్నిలో దహించిపోవునో, (4) అరణ్యసమాధినో, ఈస్థూలశరీరము నశించిపోవుట నిశ్చయమని, జగత్తుకంతా, తేటతెల్లనగా తెలియును గావున వారి వారి పూర్వసంచితకర్మములను బట్టి ప్రాణవాయువు స్వర్గనరకాదులకుంచేరి "జీవి" బ్రహ్మమునందైక్యమవని మొదల పునర్జన్మము పొందవలసి వచ్చును. కొందరు చావడముతోనే పిశాచరూపమై మనుష్యులను బాధించుచుందురు. "జీవి" యిటువంటినే జననమరణములవలన బహుబాధలు పొందుచు దరిగానక యుండుట నిజముగనుక జన్మమే నరకము, జన్మరహితమే మోక్షము అని గ్రంథములవలన గురుతెరిగి "సంసార సాగరందుఃఖం" అనే అసత్యపాశమువంటి అనగా నిలకడలేని గృహకృత్యములన్నిటియందు మితప్రవర్తనముగా నెరవేర్చుకుంటూ భక్తి శ్రద్ధలతో గ్రంథములోనున్న మంత్రములను, త్రికరణశుద్ధిగా అనగా ఇతర తలంపులు మాని, చెవులతో వినినను గాని వాక్కువల్ల ఉచ్చరించుటవల్లగాని మనధ్యానము వలన గాని "శివాయ విష్ణురూపాయ శివరూపాయ విష్ణవే" అన్నశ్లోకము చొప్పున శివ మతమునన్ను, విష్ణుమతమునన్ను, [illegible] భేదము ఎంచక సమముగా స్మరించి

న మొదలగాని లేక వారి వారి ఇష్టప్రకారం (భేదములేక) స్మరించి, సచ్చిదానందమనుభవము పొందుటకంటే, సర్వోత్తమమైన సుఖము మఱియొకటిలేదు. అట్టివారికి మరల జననమున్నారము.

58 స్థూలశరీరముల వివరం.

స్థూలశరీరము, సూక్ష్మశరీరము, కారణ మహాకారణములని నాలుగు శరీరములని చెప్పెదరు కొందరు మూడు అని చెప్పెదరు.

ఏటిలో స్థూలశరీరము కనబడుతూ ఉన్నది స్వప్నావస్థలో ఈశరీరము యొక్క ప్రతిబింబము కనబడుతూ ఉన్నది గనుక సూక్ష్మదేహమని చెప్పవచ్చును. తతిమ్మా వాటిని గురించి వర్ణించుటకు వీలులేదు. ఈవిషయమై 20 వ పత్రము 28 వ సంఖ్యను చూడుడి.

జనన మరణములు ముగిసెను.

59 పునర్జన్మము విషయమై

పునర్జన్మము లేదని కొందరు వాదించుదురు.

ఇందుకు దృష్టాంతములు

(1) లోకమునందు పూర్ణముగా పాపము చేసినవారు కొందరుందురు.

(2) పుణ్యపాపములు సమముగా చేసినవారు కొందరుందురు.

(3) పుణ్యమధికముగాను, పాపమల్పముగాను చేసినవారు కొందరుందురు.

(4) పాపమెక్కువగాను, పుణ్యము తక్కువగాను చేసిన వారు కొండరుందురు.

60 ఏరికండటి వారి వారి (ప్రారబ్ధకర్మమనగా) పాప పుణ్యములననుసరించి పునర్జన్మములు గలవు. అందులో మానుషజన్మమునకు తగ్గిన అవయవాంగములతో భిన్నము లేక, కలుగదయేమ మహాదుర్లభము మరియొక్క మానుష జన్మములో పురుష జన్మము కలుగుట మహా అరుదు.

61 ఇట్లు జన్మించినవారిలో "ప్రారబ్ధసంచిత కర్మము అనుభవించక విడవాడ దెవ్వరికైనను" అన్న వచనము చొప్పున

63. (1) "కర్మ" అనగా చేసినపుణ్యపాపములు.

(2) "సంచిత" అనగా పుణ్యపాపములు పోగు అయిన మూట.

(3) "ప్రారబ్ధ" అనగా, అదృష్టము, పుణ్య పాపముల యొక్క ఫలము సుఖ దుఃఖములు అనుభవించుట

కా! "జీవుడు" పూర్వజన్మమందు యావజ్జీవ పర్యంతం ఆర్జించిన పాప పుణ్యముల యొక్క ఫలము సుఖ దుఃఖములను ప్రాలు లనుభవించవలయును.

(4) "ఆగామి కర్మమనగా" పూర్వపు సుఖ దుఃఖములనుభవించు "జీవి" ఈజన్మమందు ఆర్జించే కర్మములు.

62 ఈకలియుగమునందునే మానవులలోనున్ను మృగములలోనున్ను, పక్షులలోనున్ను, పురుగులలోనున్ను, జనన, మరణములు బట్టిన్ని అందున ప్రాణులనుభవించె, కష్ట, దుఃఖ, సుఖములను బుద్ధిమంతులైనవారు పరిశీలించి చూచినమొదల వేరేదృష్టాంతములు కావలసిన అయినను ఇందుకు తగిన ఋజువులు ఏదిగు వలె దాహరించదగినది. నమ్మవలసినది.

1 వ ఇతిహాసము

63 మానవుల రోగుల వివరణము

మానవులలో కొందరికి పుట్టుకనుంచి గాని, లేక మధ్య కాలములోనుంచిగాని, కుష్టరోగములు, వాతరోగములు, కేతులు కాళ్లు లేకపోవుట, గ్రుడ్డివాళ్లుగా ఉండుట, పిచ్చి ఎత్తుట, మూగగా ఉండుట వివిధములైనకుష్ఠరోగములుగా ఉండుట మూర్ఛకలిగియుండుట ఇట్టి మొదలైనట్టి వ్యాధులు కలిగి ఈదిగువ ఉదాహరించిన 76 సంఖ్య ప్రకారం అష్ట దరిద్ర దశవలన అన్నపానాదులు దొరకక, సేవచేయువారు లేక, నరక మలినములో దొర్లుచూ ఉండడమున్ను ఉత్కృష్టకష్టము పొంది మృతిపొందడము మనము చూచుచుంటిమి కదా ? మరిన్ని ఇంతకష్టములో ఉండిన్ని ఒకప్పుడు వీరికి సంతోషమున్ను కలదు ఇది అటుండనిమ్ము,

64 (2) మరికొందరికి పైని ఉదాహరించిన వ్యాధులు కలిగిన్ని ఈదిగువ ఉదాహరించిన 75 సంఖ్య ప్రకారం అష్టైశ్వర్యముల వలన, అన్నపానాదులున్ను, సేవచేయువారున్ను, నరక మలినములో పడి దొర్లక సుఖ, భోగము, లనుభవించి మృతిపొందడము మనము చూచుచుంటిమి కదా ? మరిన్ని ఒకప్పుడు వీరికి దుఃఖమున్ను, కలదు అనగా ఇంత అష్టైశ్వర్యములు వుండిన్ని ఇట్టి వ్యాధిసంభవించినది అని దుఃఖించుదురు.

: 65 మొదటి వాళ్లు రోగులుగా వుండి అష్టదరిద్రము వలన ఉత్కృష్ట కష్టము పొంది చావడమేమి ?

66 రెండవవాళ్లు రోగులుగా వుండి అష్టైశ్వర్యములు కలిగి భోగభాగ్యములు అనుభవించి చావడమేమి ?

67 కొందరు పుట్టుకనుంచి దేహసౌఖ్య మనుభవించి మధ్య కాలమును వ్యాధిపీడితులై మరణించడము.

68 కొందరు పుట్టుకనుంచి వ్యాధిపీడితులై మధ్యకాలమును దేహసౌఖ్య మనుభవించడము.

69 కొందరు పుట్టుకనుంచి అష్టైశ్వర్యములోనుండి చావడము

70 కొందరు పుట్టుకనుంచి అష్టకష్టములోనుండి చావడము.

71 కొందరు పుట్టుకనుంచి అష్టదరిద్రములోనుండి మధ్యకాలములో అష్టఐశ్వర్యము పొందిచావడము.

72 కొందరు పుట్టుకనుంచి అష్టఐశ్వర్యములోనుండి మధ్యకాలములో అష్టదరిద్రము పొంది చావడము.

73 కొందరు సాధారణమైన కలిమి లేమినుండి చావడము.

74 ఇట్టి మొదలైనటువంటి ద్వంద్వములను యోచించి పుణ్యమును పున్నది. లేనిది గ్రహించుకొనుడి

(75) అష్టైశ్వర్యములు	76 అష్ట కష్టములు
(1) దాసీజనము	(1) దాస్యము
(2) భార్య, ధార, కళత్రము	(2) సేవచేయువారు లేకుండుట
(3) పుత్రులు	(3) భార్యలేక యుండుట స్త్రీకి పెనిమిటిలేక యుండుట
(4) మిత్రులు	(4) స్వయం కృషి.
(5) బంధువులు	(5) చెయిజాచి అడుగుట
(6) వాహనములు	(6) అడిగిన లేదనుట
(7) ధనము	(7) అప్పుబడుట
(8) ధాన్యము	(8) త్రోవనడుచుట.

8 వ ఇతిహాసము ముగిసెను.

2 వ ఇతిహాసము

77 పునర్జన్మ మనగా మరల పుట్టుక అని అర్థమగును. సూక్ష్మ శరీరములతో పుట్టుట జన్మ మనబడును. పునర్జన్మమువిషయమై, దేవతలు సహా పునర్జన్మము ఉన్నదో లేదోయని సంశయించుచుందురు, అట్టి సంశయము జనులకు కలుగుటతప్పగాదు బ్రహ్మజ్ఞానము లేనివారికి పునర్జన్మము కలుగును గాని బ్రహ్మజ్ఞానము కలిగి బ్రహ్మములో ఐక్యమైన వారికి పునర్జన్మముకలుగనేరదు.

78 (1) స్త్రీ, పురుష సంభోగము, (2) పురుషబీజము, (3) స్త్రీయొక్క రక్తము, (4) పూర్వజన్మ కృతకర్మ సంస్కారము, ఇవి నాలుగును గర్భమందు ఆత్మ ప్రవేశించుటకు కారణమగును. అట్టి ఆత్మ అహంకార సంబంధముచేత, జన్మమనెడి నరక మందు పడినవారై అనేక విధములగు కష్టములను పొందుచున్నారు. మరియును అహంకారమువలన కర్మముకలుగును. అజ్ఞానమువలన, అవివేకము, అవివేకము వలన, నేను, నాది, అనెడి, అభిమానము, అభిమానమువలన, కామక్రోధాదులు, కామక్రోధాదులవలన అనేక కర్మములు కలుగును, ఆకర్మములవలన, దేహసంబంధము విడువక ప్రసరించి వలసివచ్చును. ఈప్రకారముగ ఇక మీదను అనేక జన్మములు గలుగుచుండును. సూక్ష్మశరీరములతో ఆత్మ చేరి పుట్టుట జన్మమనబడును. అట్టి సూక్ష్మశరీరములతో జీవుడు కూడుకొని గర్భమందు గలమూత్ర పురీషములలో వృద్ధిబొందుచు తుదకు స్త్రీయొక్క మర్మస్థానమునుంచి బయటబడి సంసారదుఃఖమందు మునిగి మనుష్యుడు దుఃఖించుచుండును. మరియు (1) మనుష్యులు (2) మృగములు (3) పక్షులు (4) పురుగులు పూర్వము చేసిన పాపముపశమించే వరకు ఏదో ఒక జన్మమెత్తుచుండును.

౩ వ ఇతిహాసము

79 లోకమునందు పాపాత్ములు నిర్భయముగా జీవులను హింసించి పాపములను గట్టుకొని ఎవరు లోకమందులో తక్కువగు సొమ్ము అపహరించినట్టైనను, ప్రాణహింస చేసినట్టైనను, పుత్రమిత్రకళత్రాదులను, దిక్కులేని యక్కర గలిగి మక్కువతో నెంత పోషించినను, తుదకు సర్వమును వదలి వెళ్ల వలసినవారు కానొక్కరు గదా ? ఇంతమాత్రమునకు పాపములను గట్టుకొననేల గృహస్థాశ్రమధర్మము నందు మితప్రవర్తనగా సంచరించుచు ఇతరుల హింసించక నితరుల సొమ్ముఅపహరించక తన సంపాదన కొలది బంధువులతో ఆనందించుచు పెద్దల ననుసరించి బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది మోక్షమార్గమును నెఱింగి విముక్తులై కాలము తటస్థించిన నోడనే సాధించి బ్రహ్మైక్యమైన మొదల జననమరణములు పొందజాలరు.

80 ఇది తెలియక మూఢు లనేకులు దుర్మార్గములలో ప్రవేశించినయులను హింసించి దుర్గతిక పోవుదురు. అనగా పైని ఉదాహరించిన కర్మములను బట్టి ఇహలోక దండనయు, పరలోకమున యమదండనయు కలిగి మరియు మరల మర్త్య జీవి చేసిన సంచితకర్మములు నశించువరకు మరియొక గూటిలో ప్రవేశించుచుందురు. ఈ విషయమై చాలా ఇతిహాసములు కలవుగాని ఈమూడు ఇతిహాసములనుబట్టి ఆలోచించి చూచినట్లైతే ఈవిషయమైనట్టి సంశయములు నశించిపోవును. ఇందుకు సందేహము లేదు.

పునర్జన్మముయొక్క ఇతిహాసములు ముగిసెను.

81 ప్రారబ్ధసంచితఆగామికర్మఫలము

(1) "కర్మ" అనగా — మనచేసిన పుణ్యపాపకర్మములు

(2) "సంచిత" అనగా - పుణ్యపాపములు పోగైనవియొక్క

(3) "ప్రారబ్ధ" మనగా - అదృష్టము పాపపుణ్యములు యొక్క ఫలము సుఖ దుఃఖము లనుభవించుట

(4) "ఆగామి కర్మమనగా" పూర్వపు సుఖ దుఃఖములను భవించుచు ఈజన్మమందు చేసే పాప పుణ్యములు

82 "ప్రారబ్ధకర్మము లనుభవించక విడవాడదు వ్యక్తినను" అన్న వచనము వేదాంతులు మాటవ్రాలో బ్రహ్మైక్యమును చేరినవారు తప్ప ఇతరుల నెవ్వరిని విడనాడినది కాదు. పూర్వజన్మమందు చేసిన పాపకర్మములచేత పిడుగుమీద పిడుగు పడినటువలెను, గున్నపిగిమీద పడినటువలెను, భయంకరమైన నష్ట తలంపులు కలుగును. మనుష్యుడు పూర్వ జన్మమందు చేసిన పుణ్యమువల్ల మంచి అదృష్టవంతుడై యుండెనేని తాను తలంచిన పన్ని కార్యములు సమకూడును అష్టైశ్వర్యములు పొందియుండును. పూర్వజన్మమందు చేసిన పాపమువల్ల దురదృష్టుడై యుండెనేని తాను తలంచిన అన్నియు భగ్నమగును. అష్టదరిద్ర దశ కలిగియుండును.

83 ఇందులో రెండు విధములు గలవు. అవి అనగా కొంత. కాలము అష్టైశ్వర్యములు పొంది మరి కొంత కాలము అష్ట దరిద్రము కలిగియుండును.

84 కొంత కాలము అష్టదరిద్రము కలిగి కొంత కాలము అష్టైశ్వర్యములు కలిగి యుండును.

85 పాపపుణ్యములు సమముగా చేసియుండిన యెడల సుఖదుఃఖములు రెండున్ను సమముగా కలిసి వచ్చును.

86 చేసే పాప పుణ్యములు రెండున్ను తాను సమముగా నప్పుడు కూర్చున్నప్పుడు, పరుండినప్పుడు మరిచించినప్పుడు సిద్ధమై కూడానే యుండును

4 వ ఇతిహాసము

87 ప్రారబ్ధకర్మ ప్రభావమును చెప్పుటకు ఎవరి శక్యము కాదు

88 రంజన జెడి పాండవులు బంజనులై విరటుని గొల్వ పాలైరి కటా సంజయ విధి నేమందును కుంజర యూధంబు దోమ కుత్తుక జొచ్చెన్

89 కర్మమెవ్వారికైన, కడకు ద్రోయగరాదు రామునంతటివానిని తెచ్చి తగనిచోట కంకుభట్టును జేసెకటకటా దైవంబు యేమి చేయవచ్చు ఈశ్వరాజ్ఞ, అన్నట్లు

(1) ధర్మరాజు కంకుభట్టుగానున్ను,

(2) అర్జునుడురథసారథిగానున్ను,

(3) భీముడు వంటవానిగానున్ను,

(4) నకులుడు అశ్వశిక్షకుడుగానున్ను,

(5) సహదేవుడు పశువులకాపరిగానున్ను,

(6) ద్రౌపది సైరంధ్రి గానున్ను వీరు ఒక సంవత్సర కాలము అజ్ఞాతవాసము గడుపలేదా ఈశ్వరాజ్ఞకు యేమిచేయగలము ద్వాపరయుగమునందు ఇట్టివారికే ప్రారబ్ధకర్మ తప్పలేదు గదా కలియుగమునందుండెడివారి విషయమై చెప్పనేల.

పైని ఉదాహరించినవారు త్రేతాయుగమునందు చేసిన కర్మ ద్వాపరయుగమునందు వారు చేసిన యుద్ధములో ననింద్రులుకాని విధమై వల్లాంబునను బొందినారు.

6వ ఇతిహాసము

90 ధనము వీధిబడిన దైవశాంబ... యున్న నైన, నదవింతక లేని యుబలుంను వర్ధిల్లు రక్షితుండు మందిమ్మున జమ్ము. అన్న వచనము చొప్పున పురుషుడు పుణ్యాత్ముడైన మొదల ఆర్జించిన ధనము వీధిని బడికేసినను మూలమందదు. బాలుని అడవిలో పోషణ జరిగ పోయినను ఆయుష్మంతుడైన మొదల వర్ధిల్లును

91 ఆబాలుడు ధనధాన్యమునందుదూగుచున్నప్పటికి అల్పాయుష్మంతుడైయుండెనని, మందిరములో నున్నను జచ్చును అయినలెనే పురుషుడు గొప్ప ప్రయత్నము చేసి భాగ్యము కలుగు ననియు అట్టి ప్రయత్నము చేయనందున దరిద్రము కలుగుననియు తలచకూడదు. అట్లు తలంచుటయే పనికిమాలిన తనమగుచున్న ది. ఆపురుషుని పూర్వజన్మ కర్మ సంస్కారము వలన సకలము లభించును. మరికొన్ని నశించును, తాను కర్తనని చెప్పరాదు.

92 పురుషుడు సంపాదన కొరకై ప్రయత్నము చేయవలెను ప్రయత్నించిన పిమ్మట లభించినను లభించకపోయినను పూర్వసంచిత కర్మమని తలంచి సంతోషించను కూడదు. నొచ్చుకొనను కూడదు. ఇట్లు కలిగిన సంపాదన లన్నియు నిత్యములుగావని అనిత్యములని తలంచవలెను. ఇవియు కాలవశమున కీడు మేలు కలుగుచున్నవి గాని ఒకనివల్ల కలిగినదని చెప్పరాదు.

93 ఆగామి కర్మమనగా పూర్వపుణ్య దుఃఖములు అనుభవింత్రు చు ఈజన్మమందు చేసిన పుణ్యపాపముల, ఫలితము ఈ జన్మమం దు లభించదు. మరుజన్మమునందు ప్రారబ్ధ సంచితకర్మముల బట్టి లభించును.

94 పునర్జన్మములో అనేక జన్మములు కలవు. మానవులుయోగ్య ములు, పశువులు, పురుగులు, మహాలోకములో మెలుకు ఫలిత

లోకములో నరకఫలము పొందిన పిమ్మట వారివారి ప్రారబ్ధ సంచిత కర్మములను బట్టి యెదో యొక జన్మము ఎత్తవలసివచ్చును ఆజన్మమందు కష్టదుఃఖ, సుఖములు ప్రాణు లనుభవించవలయును.

98 కర్మానుభవము తప్పించుటకు ఏవరికిన్ని శక్యముకాదు, ఈ కలియుగము సంహారసే జనన మరణముల బట్టిన్ని అందున ఈ ప్రాణు లనుభవించే దుఃఖ సుఖముల బట్టి బుద్ధి మంతులైనవారు పరిశీలించిచూచినయెడల వేరే దృష్టాంతములు వెదుకనేల ఈ రీతి వలనను పరలోకమునందు స్వర్గ నరకములు, పిమ్మట ఇహలోకమునందున్ను కష్ట దుఃఖ, సుఖకములు, అనుభవించవలయును

(1) కాగల పనులెల్ల కానియ్యమనిన్ని,
(2) రాగలనిందలెల్ల రానియ్యమనిన్ని,
(3) పోగలకర్మములంతా పోనివ్వమనిన్ని,
(4) రానున్నది రాకమానదనిన్ని,
(5) పోనున్నది పోకమానదనిన్ని,
(6) కానున్నది కాకమానదనిన్ని,
(7) కానిది కానేరదనిన్ని,
(8) అవవలసిన పనులు అవకమానవనిన్ని

(9) కాకన్ మానవు పోనివృద్ధులు మహారణ్యంబులో దాగినన్ పోకన్ మానదు దేహ మెవిధమునన్ పోషించి రక్షించినన్ అనునట్లు అడవియందున్న నవచ్చేటిఆపదలు రాకమానవనిన్ని దేహమును నెవిధముగ పోషించి రక్షించినను పోయేదేహము కాలము తటస్థించినతోడనే పోకమానదనిన్ని ఇవియున్ని యుపూర్వజన్మమందు చేసినప్రారబ్ధసంచితకర్మమువల్లలభించినవిఅని నిశ్చయించుకొనినిర్వికారముగానుండి పెద్దలననుసరించి ఈగ్రంథములోనున్న సత్కార్యము లుచేయుచున్నయెడల భగవన్మరణ ప్రకరణశుద్ధి గానున్ వేదము తేటపర్చింపినయెడల మోక్షమార్గములభించును.

96 ‹‹జాతస్యహి ధ్రువోమృత్యుః›› అన్న వచనముచొప్పున, పుట్టినప్పుడే జీవులనుమృత్యువుకనిపెట్టుకొని యుండును ‹‹ఋణానుబంధరూపేణ పశుపత్నిసుతాలయః›› ఋణానుబంధము తీరగానే వసే ప్రేమానుబంధముతొలగిపోయి ఎవరెవరిత్రోవల వారు పోవుదురు. ఇందుకై మతిమంతులుచింతించరు కర్మానుసారముగా దేహమునకుజననమరణములుసహజమైయుండును ప్రపంచమునందు జన్మించేజీవరాసులలో ప్రారబ్ధకర్మము లేనివారు లెరు.

97 క ॥ ‹‹పుట్టినప్పుడే, మృత్యువుపొందియుండు,
చచ్చినప్పుడె జన్మంబునంభవించు
దీనిమాన్పంగ బ్రహ్మాదిదేవతులకు
వశముగాకుండు దీనికై వగువనేల.

98 ప్రాణులుపుట్టగానే పుట్టినరోజుమొదలుకొని, ఒక రోజున కొకరోజు ఆయుర్దాయము కలుగుటగుర్తు ఉంగక మానవులుశిశువు పుట్టగానే సంతోషింతురు.

99 కలియుగమునందున ప్రతివారికి—కష్ట—సుఖములు—రెండున్ను— కలిమి—లేములు— రెండున్ను—కలవు— ఇదివారివారిప్రారబ్ధ కర్మములనుబట్టిలభించుచున్నవి.

100 గనుక—సుఖము—కలిమి—కలిగినపుడు సంతోషమున్ను కష్టము—లేమి—కలిగినపుడు—వ్యసనమున్ను పడకూడదు— వీటిని సమానముగా నెంచిప్రవర్తించినవాడేధన్యుడు.

101 జనన—మరణములు—రెండును, అందునకలిగిన కష్ట దుఃఖములు—రెండున్ను ప్రాణులనుభవించ వలెను.

102 ఈ విషయమై చాలా ఇతిహాసములు కలవు గాని ఈ రెండు ఇతిహాసములను బట్టి ఆలోచించి చూచినట్లైతే ఈ విషయమై ఉన్న సంశయములు నశించి పోవును ఇందుకు సందియంబు లేదు.

ప్రారబ్ధకర్మ ఇతిహాసములు ముగిసెను.

మృత్యు దేవత ప్రభావము

సృష్టికర్తయొక్క చర్యలు.

6 వ ఇతిహాసము

"శివకరలీల ప్రాణుల సృజించు నెడన్ కమలాసనుండనై
2 యువనిసమస్త జంతు, నివహంబుల బ్రోవగనచ్యుతుండనై
3 ప్రవిమలజీవ సంఘముల ప్రాణులసంహరింప రుద్రుడై
4 యనలత్రిమూర్తులొక్కరగునాద్యుననంతుని బ్రొక్కి వేడెదన్,,

(1) జగమునందు సకలచరాచరములనుసృష్టించను బ్రహ్మావిన ట్టియు.

(2) అసృష్టించిన సకలచరాచరములను పోషించను విష్ణునై నట్టియు

(3) అట్లు పోషించుచున్న జీవులను చంపుటకురుద్రుడైన ట్టియు ఇట్టిత్రిమూర్త్యాత్మకస్వరూపుండని అర్యులచే కొనియాడబడుచున్న భగవంతుండొక్కడే యని గ్రంథమునందు మొదట ప్రపంచ సృష్టి క్రమము 12వ పత్రము 27వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారము జగమునకు నాధారభూతుండైన ఆయనకృపచే సృష్టించినమానవుల లోవిద్యాభ్యాసముపొందినఆర్యులచే అనగానకలము తెలిసిన పెద్దలచే అనంతనామములు ఆసృష్టి కర్తకు కలిగెను శివాయవిష్ణురూపాయ శివరూపాయవిష్ణవే శివస్య హృదయంవిష్ణు, విష్ణోశ్చ హృదయంశివః అన్న వచనము చొప్పున "హరి" "హరు" లొక్కరే యని పలికించబడునది.

104 సకలచరా—చరములకు ఆధారమైన, (1) భూమి, (2) జలము (3) అగ్ని, (4) గాలి, (5) ఆకాశము, (6) సూర్యుడు, (7) చంద్రుడు, (8) ఆత్మయనెడిఅష్టమూర్తులైనట్టి—జననమరణాది వికారములులేని—బ్రహ్మమే—(1) శివుడని, (2) సాంబశివుడని, (3). ఈశ్వరుడని, (4) మహేశ్వరుడని, (5)శివశంభుడని, (6) ఉమాపతిఅని, (7) రుద్రుడు (8) సదాశివుడని (9) త్రిపురహరుడని, (10). కమలాసనుండని, (1) విష్ణువని, (2) నారాయణుండని, (3) గోవిందుడని, (4) అచ్యుతుండని (5)శ్రీరామమూర్తిఅని (6) కృష్ణుడని, దేవుండని,భగవంతుడని, భక్తవత్సలుండని ఇట్టి మొదలైనట్టి నామములుగల సృష్టికర్తకునమః నానమస్కారము

105 ఆదిని ప్రపంచము, నామరూపములేక, జలప్రళయముగా నుండెను, స్వయంభువైన సృష్టికర్త, ఆజలప్రళయము నందంతట, స్వప్రకాశకుండై, భూమ్యాకాశములను సృజించెను. ఆసృష్టికర్త నిరాకారి గానున్న, నామరూపములేనివాడుగా నున్నాడు ఇట్లుండగా-ఆసృష్టికర్త "గుణరహితుడా-గుణరహితుడు కాడా"-అన్నశంకరాగా, "ఉట్టికి ఎగరనివారు-స్వర్గమునకు ఎగురుదురా, అన్నట్లు మానవుల్కు ఇట్టి శంక తేవడము మహా అద్భుతముగానున్నది. ఈ విషయమై చక్రమువలె తిరుగుచూ గతించిన నాలుగు యుగములలోనున్న వారిలో, దేవతలు, ఋషులు, షట్చక్రవర్తులు, త్రికాల జీవులు, వైకుంఠవాసులు సహా కనిపెట్టలేకపోయిరి. ఈ కీలుకనిపెట్టి నట్లైతే, దైవమని తలంచే వారు ఎవరు? గనుకనే ఆయన మహిమను చాలామట్టుకు కనుగొన నివ్వలేదు. మానవులగు వారము ఆ సృష్టికర్తను స్తుతించి "కడతేరే వారమేగాని ఆయన గుణరహితుడని, గుణము కలవాడ"

వర్ణించే అవసరము మనకు లేదు. ఆయన మహిమ ఆయనకే తెలుసును. ఈ గ్రంథము నందున్న మొదటి ప్రకరణ ప్రపంచ సృష్టిక్రమమును చూడుడి ఈ విషయమును గురించి తన అల్పజ్ఞానము వలన తోచిందివమొదల బోధపడును.

106 ఇట్లు సృజించిన భూతముల వలన భూభారమైనందున భూమహాదేవి మొరలిడినందున ఆ మొరవిని బ్రహ్మ ఒక మృత్యుదేవతను సృజించి ఆ మృత్యుదేవతతో ఇట్లనెను.

107 ఓ మృత్యువా! బలాబలములను తోచించక ప్రజలను సంహరించెడి నిమిత్తమై నీవు పుట్టితివి గనుక, పక్షపాతము లేనిదానవై, సకల జంతువులను సంహరింపుచుండుము.

108 ఆ మాటలను మృత్యుదేవత విని, దుఃఖపడి కన్నులనుండి నీరుకార్చి, అట్లు దుఃఖించుచు నీకు పుట్టిన నేను క్రూరకర్మమగు ప్రజాసంహారమును చేయుదునా? చేయను గనుక పుణ్యకార్యములు చేయుటకు పంపిన మొదల, చేయుదుమని చెప్పగా, అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు, ఆ మృత్యుదేవత యొక్క కంటియందు కారెడు నీళ్లను దోసిలచేత పట్టుకొని యిట్లనియె లోకహితము కొరకు ఆ మృత్యుదేవతను అనేకవిధములుగా ప్రార్థించి అప్పుడు ఆ మృత్యుదేవత, గాలిచేత చలించెడి తీగవలె, గడగడవణకుచు, రెండుచేతులను జోడించుకొని నమస్కరించుచు బ్రహ్మదేవునితో నిట్లనియె.

119 ఓ దేవ, దేవ, బ్రహ్మదేవా! నీవలన నేను పుట్టితిని నీవు నాకుతండ్రి వగుదువు నీయంత మహాత్మునకు నేను పుట్టినదానవై, క్రూరకర్మమయిన ప్రజాసంహారమును చేసినపుడు వారి వారి బంధుజనులు దుఃఖించి అనేక విధములుగా నన్ను తిట్టుచుందురు. ఆ తిట్లను నేను వినజాలను. గనుక అధర్మముగా ప్రజాసంహారమును చేయుటకు నేను భయపడుదును.

110 ఓ మహాత్మా! బ్రహ్మదేవా! సుఖించియుండెడి ప్రాణులను పెదలు విడిచిదంపుటకు నన్ను నియమించను ఈ పనిచేయుటకు నన్ను పంపకుము ప్రజాసంహారము చేయుట అధర్మముగును ఆ అధర్మభయముచేత నిన్ను ఆశ్రయించెదను. దుఃఖముచేత పీడింపబడుచున్నాను. నన్ను రక్షింపుము అని యిట్లు ప్రార్థించి నమస్కరించగా అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు యిట్లనెను.

111 ఓ మృత్యువా! ప్రజలను సంహరించుట అధర్మము గాదు. నా ఆజ్ఞప్రకారం నీవు ప్రజలను చంపినయెడల నీకు అధికపుణ్యము కలుగును. మరియు నీకు నిర్మలమయిన కీర్తియు గలుగగలదు. ఈ ప్రకారమునకు పుణ్యకీర్తులు గలుగునట్లుగా నేను, వరమిచ్చెదను. నేను, చేయదలచిన ప్రజాసంహారమునకు నీవు భయపడవలసిన పనిలేదు. భూమివలన పుట్టిన చెట్లు మొదలగునవి ఉద్భిజ్జము లనబడును, చెమట నీటివల్ల పుట్టిన పేలు మొదలగునవి, స్వేదజము లనబడును, గ్రుడ్డువలన బుట్టెడి పక్షులు సర్పములు మొదలగు జంతువులు అండజము లనబడును, యోనివలన. పుట్టెడి మనుష్యులును, పశ్వాదులును, జరాయుజము లనబడును ఈ నాలుగు విధములయిన భూతకోటులకు నీవు సంహరింపుచుండుము. అని యిట్లు బ్రహ్మదేవుడు చెప్పగా అప్పుడు మృత్యుదేవత యిట్లనియె.

112 ఓమహాత్మా! బ్రహ్మదేవా! నీ ఆజ్ఞను నాశిరస్సునయుందుంచుకొని అవశ్యముగా ప్రజలను సంహరింపుచుండెదను ఒకవిన్నపమును చేసికొనెదను చిత్తగింపుము లోభము, క్రోధము, ఈర్ష్యయు, అసూయయు, యీనాలుగు గుణములును జంతువుల శరీరములకు వికారమును కలిగించవలయును అని యిట్లు మృత్యుదేవత చెప్పుకొనగా అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు యిట్లనియె.

113 కంటియందుకారిన నీటిని నేను దోసిలతో పట్టివుంచితినిగదా, ఆకన్నీరు యెన్ని బిందువులై యుండెనో, అన్ని బిందువులును, రోగములై జంతువులను బాధింపుచు చంపుచుండును మరియు, కామక్రోధములును, ఆవ్యాధులకు, సహాయములై జనులను బాధింపుచుండును, అట్టి కామక్రోధములచేతను వ్యాధులచేతను, జనులుచచ్చెదరు నీవు నిమిత్తమాత్రము గలిగి యుండుము. మరియు నీకు వరమిచ్చెద తీసుకొమ్మని, మరియు బ్రహ్మదేవు డిట్లనియె.

114 ఓ, మృత్యువా ! నీవు మొగవాడవుగాను ఆడుదానివిగాను, నపుంసకుడవుగాను వుండుము నీవు మొగవానిని చంపినను, ఆడుదానిని చంపినను, నపుంసకుని చంపినను, ఆ పాపములు నీకు రానేరదు నీవు సకలజీవులయందును పక్షపాతము లేనిదానవై, ప్రాణములను తీయుచుండుము అట్లు ప్రాణములను నిష్పక్షపాతముగా తీయుచుంటివేని అధర్మస్వరూపమగుచు పాపాత్ములను వారి అధర్మమే, చంపుచుండును గనుక, నీవు భయపడక వెళ్ళి సకలభూతములను కాలపరిపక్వముచేత చంపుచు నిష్పక్షపాతముగా ప్రవర్తింపుచుండుము అని యిట్లు బ్రహ్మదేవుడు చెప్పగా ఆమాటలను మృత్యుదేవతవిని శాపముకలుగునని భయముచేతను పాపము కలుగదని బ్రహ్మదేవుడు చెప్పిన వాక్యము చేతను ప్రజాసంహారముచేయుటకు సమ్మతించి అప్పటినుంచి మృత్యుదేవత ప్రాణములను అపహరించుచుండె.

115 అంతట ఆ బ్రహ్మదేవుని వాక్యముల ప్రకారము లోభాదిగుణములను వ్యాధులను జంతువులయొక్క దేహములకు, వికార రూపములయిన, కీడును కలుగచేయగా ఆ మృత్యుదేవత, జంతువుల ప్రాణములను తీసుకొనుచున్నది.

7వ ఇతిహాసము.

116 శాంతముగల గౌతమి అనెడి ఒక బ్రాహ్మణస్త్రీగలదు ఆ స్త్రీయొక్క కొడుకు సర్పము కరచుటచేత కాలవశమువలన చచ్చె, అట్టి కొడుకును గురించి ఆ గౌతమి దుఃఖించుచుండగా, అప్పుడు, ఒక కిరాతుడు కోపముచేత ఆ కఱచినపామును త్రాడులచేత కట్టుకొని తెచ్చి ఆ గౌతమియనెడి స్త్రీయొక్క యెట్ట యీపామును కత్తిచేత రెండు తుండ్లుగా నరికెదను అని చెప్పగా ఆ గౌతమి యిట్లనియె.

117 ఓ కిరాతుడా! యీపామును చంపవద్దు దైవవశము వల్ల వచ్చిన కీడుకు అవివేకులు దుఃఖింతురుగాని వివేకులగువారు శాంతగుణములు గలిగి సంసారమందు మితప్రవర్తనగా ప్రవర్తించు
మ కృతార్థులగుదురు, నీవు యీపామును చంపినయెడల నాకొడుకుమరల బ్రతుకునా! బ్రతుకడు గనుక విడువుమని చెప్పగా కిరాతుడు యిట్లనెను.

118 ఓ తల్లిగౌతమీ. జనులకు బాధను కలిగించెడి జంతువులను చంపుట వలన, పాపము గలుగనేరదు, గనుక, చంపెదనని పామును చూడగా చంపవద్దని గౌతమిచెప్పె అప్పుడు కిరాతుడిట్లనియె.

119 ఓ తల్లీగౌతమీ! యీ పామును చంపి జనుల బాధను పోగొట్టెదను అని చెప్పగా.—

120 దయాబుద్ధిగల ఆగౌతమి, పామును చంపుటకు సమ్మతించక పోయె, అప్పుడా పాము కిరాతునితో నిట్లనియె.

121 ఓ కిరాతుడా! నేనేమి తప్పితమును చేయలేదు. మృత్యుదేవత ఆధీనము వలన, పిల్లవానిని కఱచితిని, గాని, నాకు నన్నునందు కామ క్రోధాదులు లేవు, ఆపిల్లవాడు కాలవశము వ లన చచ్చెనని నీవు తెలియక యున్నావు, అని చెప్పగా ఆ కిరాతు డిట్లనియె.

122 ఓ సర్పమా! నీవు మృత్యుదేవతవలన ప్రేరింపబడి జనులను కఱచి చంపెదవు. గనుక నీవు మృత్యువునకు సహా యముగానున్నావు. గనుక నిన్ను చంపెదను. అని చెప్పి అపుడు పామిట్లనియె.

123 ఓ కిరాతుడా! నేను మృత్యువునకు సాధనముగా నుందును, నేను కఱచినను ఆయుస్సుగలవాడు చావడు ఆయుస్సు లేనివాడు నేను కఱవక పోయినను మఱియొక జంతువుచే నయిన ను చావగలడు. గనుక ఒకరిని చంపుటకు నాకు సాధ్యము గాదని పాము చెప్పగా, కిరాతుడిట్లనియె.

124 ఓ సర్పమా! మృత్యుదేవత పంపగా వచ్చి కఱచి తిగాని, బాలుని నేను చంపినదానను గానని చెప్పెదవు. నీవు చెప్పినది సరికాదు, గనుక, క్రూరజంతువగు నిన్ను చంపినయెడల నాకు పాపము కలుగదు నీవు మృత్యువునకు బుద్ధిగల సాధన ములయి యున్నావు. గనుక, నిన్ను సకల విధములచేతను, చం పుదునేగాని, చంపక విడువనని చెప్పగా, సర్పమిట్లనియె.

125 ఓ కిరాతుడా! మృత్యువునకు మేము బుద్ధిగల సాధన ములే యగుదుము, యజ్ఞమందు గల అగ్నిహోత్రమందు, హవి స్సులను ఋత్విజులు వేసి హోమము చేయుదురు, ఆ ఫలము, యజ్ఞకర్తకు వచ్చునే గాని ఋత్విజులకు రానేరదు. అటువలె

నే, మాకును చంపినదోషము రానేరదు, అని యిట్లు సర్పము
కిరాతకునితో చెప్పుచుండగా, మృత్యుదేవతవచ్చి, అట్లువచ్చిన
మృత్యుదేవత, పాముతో నిట్లనియె.

126 ఓ సర్పమా! యీ బాలుని చావుకారకునిన్ను నే
ను పంపినట్లు, యీ బాలుని చావుకారకే నన్ను కాలుడు పంపిం
చె, గనుక, యీ బాలుని చావునకు, నీవును నేనును హేతువుల
ముగాము, మరియు, సూర్య, చంద్ర, అగ్ని భూమి, ఆకాశ, జల,
వాయువు, మొదలగు వస్తువులన్నియు, కాలుని ఆజ్ఞచేతులోను
న్నవి యగును గనుక, సకలము, కాలుని అధీనమైయుండుననగ తెలిసి
కొనుము ఇట్లు కాలుని అధీనముసందు సర్వలోకములుండగా, అవి
వేకులగు వారు నన్ను నిందింపుచున్నారు. ఇట్లు నన్నునిందించి
నపుడు నిన్ను నిందించుట యాశ్చర్యముగాదు, అని యిట్లు మృత్యు
దేవత చెప్పగా సర్ప మిట్లనియె.

127 ఓ మృత్యుదేవతా! నీవలన గుణదోషము, లున్న
వియని నేను చెప్పను, కాలుడు నన్ను పంపించినాడని చెప్పితివి,
నామీదగలిగిన దోషమును నేను పోగొట్టుకొనుట ధర్మమే య
గుగదా, అని చెప్పగా, అపుడు మృత్యువు యిట్లనియె.

128 ఓ సర్పమా! యిక్కడ కాలునియందు దోషము
వున్నదనియు, లేదని చెప్పుటకు నాకు అవశ్యములేదు. దోష
విచారణచేయుటకు నేను తగను, అని యిట్లు మృత్యుదేవత చెప్ప
గా, పాము కిరాతుని మొగముచూచి ఆ కిరాతునితో నిట్లనియె.

129 ఓ కిరాతుడా! కాలుని అధీనమువందుండి, మేము
ఆకాలుడు చెప్పినట్లు ప్రవర్తింపుచున్నాము, మాకు పాపములు క

గద్య. ఇట్లు చెప్పినప్పుడు, అక్కడికి వారి వంశయమును పోగొట్టుటకు కాలుడువచ్చె, అవచ్చిన కాలుడు ఆకిరాతునితో నిట్లనెను.

180 ఓ కిరాతుడా! మృత్యువును, నేనును, యీ బాలుని మృతికి కారణులము గాము, యీ బాలుడు పూర్వమునందు యేయే కర్మములను చేసియుండెనో ఆకర్మములవలన, యీ బాలుడు చచ్చెను. మరియు, ప్రతిజంతువునకును, కర్మము, జనన మరణములను, సుఖ, దుఃఖములను, కలిగించుచున్నది. తాను చేసిన కర్మమును, తాను తప్పించుకొనుటకు, పరమేశ్వరుడగు, శివునికైనను సాధ్యముగాదు, అనియిట్లు కాలుడు చెప్పి, మరల యిట్లనియెను, మీరందరును. వాదమును విడువుడు, సకల లోకములకును కర్మమే కారణముగాని మరియొకటి కారణము కాజాలదు, అని యిట్లు కాలుడు చెప్పగా ఆ బ్రాహ్మణస్త్రీయగు గౌతమి, కిరాతకునితో యిట్లనియె.

181 ఓ కిరాతుడా ! నావంటి స్త్రీలు యిటువంటి పుత్ర దుఃఖములను కలిగించెడి కర్మములను చేసికొన్నందున, ఇటువంటి దుఃఖములు గలిగినవి. ఇట్లు మరణమును గలిగించెడి కర్మములను చేసినవారలు యిట్లు పుట్టి బాల్యమందే చచ్చుచుందురు, గనుక మీరు వాదించుట వలన, ప్రయోజనము లేదు, సకలజంతువులును కర్మమునకు సమానమగు ఫలములను బొందుచుందురు. ఇందుకు శోకదుఃఖములను విడువుము. శాంతమును ధరించుకొనుము అని యిట్లు గౌతమి చెప్పగా కిరాతుడు తెలిసి దెబ్బకొని పామును విడిపించె, అంతట మృత్యుదేవతయు, కాలుడును వెళ్లిరి.

132 స్త్రీ, పురుషుల

చర్యలు.

స్త్రీలలోనున్ను, పురుషులలోనున్ను, నాలుగు తరగతుల వారుగా నున్నారు.

వారెవరనగా.

స్త్రీలలో	పురుషులలో
(1) పద్మిని	(1) ఉత్తముడు
(2) హస్తిని	(2) అబద్ధికుడు
(3) చిత్తిని	(3) జారుడు
(4) శంఖిని	(4) చోరుడు

133 పైన తెలుపబడిన స్త్రీ, పురుషులు, వారు వారు చేసే చర్యలు ఆగామి కర్మమనబడును. ఆగామి కర్మమనగా, పూర్వజన్మమందు చేసిన, పుణ్య-పాపముల-యొక్క, ఫలము-కష్ట-సుఖ-దుఃఖములు, ఈ జన్మమందు అనుభవించుచు, అంత్యకాలము వరకు, చేయునట్టి, పుణ్య-పాపములు-ఆగామి సంచితముగానుండి మరుజన్మమందు లభించును. అప్పట్లో తన పుణ్యాతిశయముచేత, బ్రహ్మజ్ఞాని యయ్యుండి బ్రహ్మములో ఐక్యమైన యెడల, మరు జన్మము లభించదు. లేదా-పూర్వజన్మమందు గొప్పదనము చేసు కొని పుట్టినవారు అన్నపానములేని యట్టో మంచి గొప్ప అదృష్టవంతులై జన్మించును (తనపుణ్యాతిశయము బాగుగా యుండకపోయిన మరో ఒక జన్మమును జన్మించును.)

184 ఈజన్మమందు ఏట్టియన్నింటి పొందినల మనుభవించుచు న్నవారు ఉదాసీనత్వము మంచిది నందిరము కాంతి అనునట్లు" పూర్వమందు చేసిన పుణ్య ఫలము ఇంత కల్పించినదని మనమున తృప్తిపడుచుగాని [illegible] ఎన్నటికైనను ఆత్మ గలదైన్యులైన లోపరా దము, తన్ను గృహార్థకేయునని, తదజ్ఞానము పోవునున్న, పరోపకారార్థ మిదం శరీరం అనునట్లు" పరోపకారములు చేయుచు ప్రజ్ఞానము పొంది సత్పురుషుడైన మొదల బ్రహ్మముతో ఐక్యము గలుగుటకుగాని యుండులేదు. అట్లుగాని మొదలు 5 మహాలోకములలో ఒక మహాలోకమున గల భోగభాగ్యములు లభించును.

ప్రారబ్ధకర్మ వల్ల

సేవకావృత్తి

సంభవించుట

185 ప్ర. ఒకడు చాలని శేళ బ్రహ్మజ్ఞానైన, హీనంబు నచేయు నదియెట్లు, సరిశ్రులు రానుక ఒక నేను ప్రభువా సహా నేత్రి నేమి చేయనున్న [illegible].

ఉ. పూర్వజన్మ ఫలము, ఎంత దివ్యులైన, మూర్పరాదు. దైవమాయచేత, విద్య నేరిచినను తర్క శిక్షణనైన, నేమి చేయ వచ్చు [illegible] పూర్వ కర్మఫలము కాదు గదా? మానవులకు తప్పనే తప్పదు. గనుక వారి వారి కర్మము సారము

కర్మవలన

పరాభవ-దౌర్భాగ్యములు

సంభవించుట

186 ఎట్టి జ్ఞానులైనను, పరాభవమునకు లైనను, [illegible] [illegible] కుటి కుండలో సరిదప్పకయుండరో కాలము తప్పుంది

[illegible] అపూర్వకర్త అనే మాయలవల్ల, ఎట్టి దశాకార్యములైనను [illegible] దశాకార్యములైనను [illegible] చేయుచున్నది. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] చింతించినందున [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఫలమేమి?

మృత్యువు సంభవించుట

137 క. కాలము వచ్చిన ఆయువు, [illegible] భగము ఘోరముతోడగా, కాలము జరిగిన కాలం, గాలి పోయేటట్లు ఇట్టి గుణవంతుడికి. అన్న[illegible]

ఎట్టి గుణవంతుడైనను, కాలము తట్టిందిన తోడనే

(1) జీవహింస (2) అగ్నిపాత్ర (3) దేహాకాయము. వీటిలో ఎట్టి దాని వలన దాని వలన [illegible] అట్టి మృత్యువును సంభవింప చేయును.

---

138 జీవహింసచేసి

(1) మాంసాదులు భక్షించుట.

(1) నరుడు-(జంతువు) నరుని వంటి భక్షించుచున్నాడు.

(2) వ్యాఘ్రము-(జంతువు) వ్యాఘ్రమును వంటి భక్షించుచున్నది.

(3) పక్షి-(జంతువు) పక్షిని వంటి భక్షించుచున్నది.

(4) [illegible] (జంతువు) [illegible] వంటి భక్షించుచున్నది.

వీటిలో గా [illegible] ఒకజాతి జంతువులను ఒకజాతి జంతువు భక్షించి [illegible] [illegible] చున్నది

139 జీవహింస

(1) నరుడగువాడు-నరుని చంపుచున్నాడు.
(2) నరుడగువాడు-మృగమును చంపుచున్నాడు.
(3) నరుడగువాడు-పక్షిని చంపుచున్నాడు.
(4) నరుడగువాడు-పురుగును చంపుచున్నాడు.

(1) మృగము-నరుని-చంపుచున్నది.
(2) పక్షి-నరుని-చంపుచున్నది.
(3) పురుగు-నరుని-చంపుచున్నది.

వీటిలో కొన్ని ఒకజాతి జంతువు మరొక జాతి జంతువును చంపుచూనే వున్నది.

(1) నారియగు నది జీవరాసుల నన్నిటిని చంపుచున్నది.
(2) జీవరాసులన్నియు నారిని చంపుచున్నవి.

140 ఇట్లు చచ్చుచున్న వాటిలో, జీవహింస కాక, దేహవ్యాధులవల్ల మరణములు కూడా కలుగుచున్నవి

141 ప్రపంచమునందు వ్యాపించిన-చరా-జీవరాసులలో రోజు 1 టి- కోటాన కోట్లు చచ్చుచున్నవి. గణించుటకు అలవికాదు కోటానకోట్లు పుట్టుచున్నవి.

142 ప్రపంచమునందు వ్యాపించిన-అచరా-స్థావర జంగములలో రోజు 1 టి- కోటాన కోట్లు నరకి బడుచున్నవి. గణించుటకు అలవికాదు. కోటాన కోట్లు మొలచుచున్నవి.

143 పైని ఉదాహరించిన మరణించే వాటి విషయమై వాటి వాటి ప్రారబ్ధ కర్మానుసారముగ భుక్తి కాలము తటస్థించిన తోడనే మృత్యుదేవత వలన మరణించుచున్నవి. మృత్యుదేవత వాటియందు నిమిత్త మాత్రముగా

144 పైని ఉదాహరించిన-చరా-చర-ముల వల్లనే ప్రపంచము ప్రకాశింపబడుచున్నది.

145 ఏటన్నిటికి అధారభూతుండైన

శ్రీమదఖిలాండ కోటి

బ్రహ్మాండ నాయకుండైన

పరమేశ్వరుడగు

నారాయణమూర్తి కర్తగా నున్నాడు.

146 మానవ జన్మమెత్తి ఇట్టి పరాత్పరుని జ్ఞానహీనత చేత మరచి పామరుడుగా యుండుటకంటె ఈ గ్రంథము ననుసరించి బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది ఆ యనను స్మరించి స్వర్గలోకము చేరి సుఖము నొందగుట ఉత్తమం కాదా, ఆభగవంతుడొక్కడె సృష్టికర్తయని తలంచిన మానవులకు కేవలము పరమార్థము సిద్ధించును.

---

147 అనేక సంవత్సరముల నుండి రాజాజ్ఞ ప్రకారం జీవహింస చేయుటకై నిర్ణయించిన కులస్థులలో తప్పక కులాచారము ప్రకారము జీవహింస చేయుచున్నారు యిప్పుడు జీవహింసచేయకూడదని చెప్పుటకు అలవికాదు కనుక సర్వభూతములు పూర్వజన్మమున తాముచేసుకొన్న కర్మమువలన జనించుచు కాబట్టి జంపినవారు నిమిత్త మాత్రుడని పెద్దలు చెప్పుదురు. అది ఎట్లనగా దీపములో పతంగములనే ఎగిరే పురుగులు దోమలతో సమానమైనటువంటివి దీపము యొక్క కాంతిని చూచి భ్రమసి అందుక

155 కొన్ని వ్యాధులకు మాంస భక్షణమే ఔషధమైనట్లు భగవంతుడు సెలవిచ్చి అందుకు తగిన జంతువులను సృష్టించియున్నాడు. అటువంటి మానవులు కూడా తినవలసిన జంతువులను హింసచేసి ఆ మాంసమును తిన్నచో అన్యాయమేయగును. ఉదాహరణ పాపమగును.

156 మాంసమును భక్షించని వారు జీవహింస చేయుట పాపమగును అయితే ప్రాణిజంతువును హింసించుట గొప్ప పాపము కాదు. యిందుకు ఒక దృష్టాంతము గలదు. ఏమనగా...

9 వ ప్రకరణము

157 భీష్ముడు ధర్మరాజునకు చెప్పుట, ఓ ధర్మరాజా! మనుష్యులగువారు ఒకరిని చంప జాలరు. లోకమందు గల సకలకార్యములను ఈశ్వరుని ఆజ్ఞచేత జరుగుచున్నవి.

158 ఓ ధర్మరాజా! గొడ్డలి చేతబట్టి కొని చెట్టును నరుకువాడు ఆ చెట్టును నరికిన పాపము పొందడా! పొందడు. అగ్గిని చేత పట్టినట్లే మనుష్యులు అందువలవచ్చెడి పాపములను పొందరు అటువలెనే · సమస్త కార్యములను చేయువాడు ఈశ్వరుడనెడి తలంపు మనమున దృఢముగా నుండిన చాలును.

159 అట్టి సంకల్పము మనస్సు నందున్న మనుష్యుడు ఎంత దుష్కార్యములైనను నిర్మోహత వలన చేసిన యెడల అట్టి పాపము వానికి రాజాలదు. గనుక వేదవేత్తలగు పెద్దలు వైదికములగు సకల కర్మములను ఈశ్వరార్పణ బుద్ధిచే చేయుచుందురు.

160 ఓ ధర్మరాజా! మనము చేయు కర్మఫలమంతయు ఈశ్వరునకే యగునుగాని మనది కాదు.

161 ఇట్లు ఈశ్వరార్పణ బుద్ధిచేత కర్మములను చేసిన యెడల అందుల కలిగెడు పుణ్యపాప ఫలములు వానికి అంట జాలదు. మనుజునకు పుణ్యపాపములు అంటని యెడల ముక్తి కలుగుచున్నది.

162 ఈశ్వరార్పణచేయక తాను కర్తనని అభిమానించిన మనుష్యునకు పుణ్యపాపములు లభించుచున్నవి.

అహింసవిషయము

163 తను తనకు సాధ్యమయినంత వరకు జీవహింస చేయక తొలగి నడచినది మాత్రము ముఖ్యకర్తవ్యము అట్లు తొలగుటయే అహింసయని చెప్పబడును.

164 ఈశ్వరార్పణ లేక తాను గ్రహించి తానుకర్తనని అభిమానించి దప్పాపకార్య హింసచేయుట మనుష్యునకు పాపపుణ్యములు లభించుచున్నవి.

165 తనకు తెలియకయే కర్మవచ్చి నాప్రారబ్ధకర్మ మని చెప్పవచ్చును.

166 క॥ కరణత్రయంబు చేతను।
జరుగు కర్మంబు లెయ్యవి యేవేళ।
హరికర్పణ మని పలుకుట।
పరిశుద్ధి జ్ఞానమండ్రు పరమ మునీంద్రా।

తా॥ మనోవాక్కాయములచే జరుగు కర్మంబులు చేసిన ఈశ్వరార్పణ చేయుటే నిర్మలమైన జ్ఞానమని పెద్దలు చెప్పుచున్నారు.

2 మత్స్యములను భక్షించుట

విషయము.

167 పాశ్చాత్య పరంపరగా మత్స్యములను వల వలన పట్టుటకై గాలములు మొదలైనవి వాడుకగా వ్యాపించియున్నాయి. వీరికుల వృత్తి విధానములు పట్టుటకున్న ఓడలు, పడవలు, వారి లు నడిపించి జీవనోపాయము జరిగించుకొనుటకై విధాయకముగా నున్నది. వీరిని జీవహింస చేయకూడదని చెప్పుటకు అలవికాదు అయితే గాలంబున మేత యమర్చి వ్రేలగించి పిట్టకైన వానిమీద మాంస పంబునకై మొకమత్స్యము వచ్చి ఆగాలమును మ్రింగిన పిదప ఆగా లము వేసినవాడు అమానము గాలమును మ్రింగిన పైగకని అమానము ను గట్టుపైకి లాగివెయ్యగా అమానము విలవిల కొట్టుకొనుచు ప్రా ణమునొందనము పొందునని పెద్దలు చెప్పుదురు. ఇది జీవహింస అని కూడా చెప్పుదురు. జీవహింస ఫలము గాలము వేసిన వాడు అనుభవించవలెను.

168 సముద్ర తీరమునున్న కొందరు మానవులు మత్స్య ములను భక్షించి జీవించుచున్నారు. గాని ఇతర భక్ష్య, భోజ్య, అన్నము కాయగూరలు కందమూల పదార్థములు మాంసాహారము వగైరాలు భక్షించుట. ఒకవేళ యీ పదార్థములను బలవంతముగా భక్షింపచేసిన వారలు రెండు మూడు రోజులలోగా చచ్చుదురు వీరు కొన్ని కాలు అనుభవించుచున్నారు. వీరు అడవి మనుష్యులు వీరు ఏమి తెలియని జనము పుట్టు కట్టుకొని మానవులు కాకపో గాని ఎవరు, వీరు ద్రవ్యమును చేతులతో పట్టరు వీరికి ద్రవ్య మ క్కర లేదు. వీరు వలల వల్ల పట్టి చేపలు పెద్దవిగానుండును అదే పనుల కాల్చుకొని తిని ఎదుగు. వస్త్రములు అన్న లేవు. పులుసు

కారము, తీత్ర, చేను, వగరు, వగ్గరాలు వీరి జన్మాకు అంటకూ-
మధుపానము ఎప్పుడో వీటి గోచరము లేదు.

169 కలియుగమునందు యిటువంటి వారిని కూడా దైత
వము స్మరించి యున్నారు. అయిన మహిమను కనుగొనిన వారు
ఎవ్వరు లేరు అట్టియునామ్ము ఎంతనిగాని యూకతర్కరు.

---

3 బోధఅనగా కైపు

కైపువస్తువుల

విషయము.

170 సారాయి, కల్లు, వల్లమందు, గంజాయి, సుకాను, చు
ట్టలు, బీడీలు సిగరెట్లు నల్లం, భంగు, మునకు, తాంబూలము
మొదలైనటువంటివి విషావస్తువులగును వీటియందు కాముము కలి
గియున్నది. వీటిని నివృత్తిచేసినవాడే ధన్యుడు వీటిని భుజించి భ
రించినవాడే పశువు. భరించని వాడు ఈ మాటలను దావారించిన
ప్రకారం పోవుదుగును.

171 ఇవి పానము చేసినందున మోక్షమార్గము కనుగొన
లేదు. వీటివలన ద్రవ్య కర్చును, మనస్సు హీనత కలుగును.

172 వీటివల్ల అనేకులు ద్రవ్యము ప్రయుమర్చుగాని. విశాం
దేహులై, అష్టదరిద్ర దశనుపొంది యున్నారు.

173 అనేకులు ప్రాణహీనులై మరణము చెందియున్నారు.

174 అనేకులు శిక్షలు వహించియున్నారు.

175 వీటిని విడనాడిన వారు అష్టదశను పొంది మోక్షమా-
ర్గమును కనుగొనగలరు మోక్షమార్గమును కనుగొనినవారే ధన్యులు-

176 సన్యాసులు, వైరాగులు, మొదలైనటువంటి వారు గృహములను విడిచి ఏకాంతములోకి చేరుచున్నారు. గాని దాని వల్లను ముక్తి పొందజాలరు. వారు మూర్ఖులవలె భ్రమించినందువలన కలిగిన దేహ కష్టము కొరకు గాని వేరొక లాభము లేదు.

177 ఇళ్లు ముంగిళ్లు వాకిళ్లు విడువకుండునట్టి, గృహము మొదలగువానిలో నున్న వారు గృహములోనే ఏకాంతముగ వర్తిల్లుచున్న వారు భగవదర్పిత సేవ చేయగలరా? ఆలోచించుడి.

178 సంసార సముద్రము.

స్త్రీలలోనన్న, పురుషులలోనన్న, గృహములో బిడ్డవారిగా తల్లిదండ్రులుగానున్న, గృహములో చిన్నవారిగా పెద్దలుగానున్న, మతస్థులలోనన్న, లోకములోనన్న, కుల మతములను వాని నియమములను కట్టిపెట్టి నడిచిన స్త్రీ, పురుషులను, దేవుడు కాపాడవచ్చును. అట్టి వారు, ఇహలోకమునందు కీర్తియు, పరలోకమునందు భోగభాగ్యములు, పొందగలరు.

మనుజుడు, లోకములోనున్న అన్ని వ్యాపారములను గ్రహింపవచ్చును. సముద్రమును ఈదవచ్చును గాని, ఈ సంసారము ఈదరాదు, అందుచేతనే "గోవ జాలవే" అన్న వచనము చెప్పెను, మహా మహా గొప్ప ఋషులు సహా "సంసారబంధమందు ఈదలేరు" భగవంతుని సేవచుండిరని పూర్వపు ఆర్యులు చెప్పుచున్నారు.

అట్టి సంసారమునందు కాంత చిత్తుడై నిత్య ప్రమాణముగా సంచరించుచు తనను సృష్టించిన భగవంతుని కొనియాడుచున్నవాడే ధన్యుడు.

179 ఆయుష్షు, చచ్చి...

విషయమై.

ఉ॥ మద్భిక వీరిశల్లి; బహుమాత్రము చోద్యము కేక పుట్టుచుగా, చచ్చుచుండ జూచెదము, చావక యూనెదము, వారి తండ్రి, పీతచ్చినవారి కేద్చినము, చాపున గొల్లకదాగవచ్చునే, యవ్వరు పుట్టినప్పటికి, నేటుట నైజము ప్రాణిగోటికిగా, అట్ల క్రమింప బట్టి భర్త, భార్యలు, పుత్ర, మిత్ర, బాంధువర్గములలో చచ్చినవారి విషయమై, ఇకను చావబోయ్యే వారు రోగములు గొట్టుకొనుచు తలచెంద్రుకలు విడబోవుకొని అతీతుగవిూనపతి అనేక విధములుగా ప్రలాపించుచు ఏడ్చుదురు. కొందరు అంతరంగమునందే దుఃఖించుచుందురు. మనేన్ని "జాతస్య మరణం ధ్రువం అనునట్లు" పుట్టినది చావక్క తప్పదు మనము చూచుచున్నాముకదా? చాపున గొల్లకదాగదమునకు వీలు లేదు. ఎచ్చటనుండి వచ్చితిమో అచ్చటకు ఆయుష్యాంతము ముగించిన తోడనే వెళ్లుటకు విధాయకము. అట్లుండగా ఏడ్చుట వల్లను దుఃఖించుట వల్లను ప్రయోజనము మెంతయు లేదు. ఒకరి వంతడుగా చేసేవారును చనిపోయినారు అనిన్ని లేక చనిపోయెదని ఏడ్చుదురేమో ఇందుకు ఇతిహాసములు కలవు.

10 వ ఇతిహాసము

180 క॥ [illegible]
గమువిన్నలమై [illegible]
[illegible]

181 క॥ ఎచ్చట [illegible]
[illegible]

బిడుచు పోలారతుడై, అన్నప్రకృతి చొప్పున, పైని చింతించే మా నవుల విషయమై వారిని సృష్టించిన సృష్టికర్త అనంతుండై వారి వారి ప్రారబ్ధ కర్మాను సారమును బట్టి గర్భములోనున్న శిశువును ఎటువలె పోషించెనో అటువలెనే వారిని సంరక్షణ చేయును. ద్రవ్యం బును, కలిగినవారై యుండగా వారు చింతించ నవసరము లేదు.

11 వ ఇతిహాసము.

182 కి॥ ధనము కీడుబడిన దైవవశంబున నందు లోభమూ లమన్నట్లైన, నడచి రహితేని యాచకులుందు వ్రేల్లు, రక్షితుండు వం తిరమునజచ్చు, అన్నప్రకృతిని బట్టి. పురుషుడు పుణ్యాత్ముడైన యెడల ఆర్జించిన ధనము పీడని బడవేసినను మూలమందును. అడ విలో కాలునకు పోవగ జరగక పోయినను అయుష్మంతుడైన తొడల వ్రేల్లును, బాలుడు ధన ధాన్యమునందు దులదూగుచు న్నప్పటికి అల్పాయుష్మంతుడై యుండెనేని మందిరములో నున్న ను జచ్చును, గనుక వ్యసనము పొందినందున లాభము లేదు.

183 నరుడు వృద్ధినపుడు సంతోషించడమున్ను చెడిపోయి నపుడు దుఃఖించడము ప్రయోజనము లేదు. రెండున్ను సమము గానే ఎంచవలెను.

184 మానవులకు వారి వారి కర్మాను సారమును బట్టి దీర్ఘ ఆయుర్దాయము గాని కావాలె, అన్న వాక్యార్థమని బట్టి పూర్ణాయుష 100 ఏండ్లలో ఆయుర్దాయము కావడమున్ను సుఖమున్ను, కష్ట మున్ను, సంతోషమున్ను, దుఃఖమున్ను, కలిమి లేములున్ను, జన న మరణములున్ను, స్వర్గ నరకములు, ఇవి యన్నియు కలుగుచు న్నవి. గనుక ప్రారబ్ధమనుభవించవలెను.

185 పశుల జంతువులును కర్మమునకు సమానముగు ఫలము లను పొందుచుందురు. గనుకనే, మానవులు శాంతిగుణము కం డనన్న భగవద్భక్తి వలననన్న ముక్తి పొందవలెను ఈ రెండు వాటిలో లేకున్న యెడల ముక్తి పొందరు

స్త్రీ

తలిదండ్రులకును భర్తకును

చేయవలసిన శుశ్రూషలు,

186 జీవి తల్లి గర్భమునందు 59-67 వ సూత్రములో వివ రించినప్రకారము నరక కుండలో ప్రవేశించి స్త్రీగా జన్మించి తల్లిపాలు త్రాగి, పెరిగి, బాల్య అవస్థనుంచి కడలి యౌవన దశ పొంది తన తలి దండ్రులకు శుశ్రూషలు చేయుచు; అన్నదమ్ములు అక్క చెల్లెళ్లు, ఇంటా ఉండబడ్డ ఒడ్డవాళ్లు మొదలైన వారితోనున్న (పాఠశాలకు వెళ్లుచు) పాఠశాలలోనున్న ఉపాధ్యాయునితోనున్న, బాలికలతోనున్న కలహించక వారికి అనుకూలముగా ప్రవర్తించుచుండుట స్త్రీకి విధాయకమైయున్నది. ఇట్లు ప్రవర్తించిన యెడల మంచిసుగుణముగల బాలికయని పేరువహించును.

వివాహమైన పిమ్మట

187 తన భర్తకు ఈ దిగువ ఉదాహరించిన ప్రకారము నాలుగు శుశ్రూషలు చేయుచు భర్తయొక్క అనుమతి ప్రకారం నడుచుకొనుచూ ఉండవలయును.

188 అ. మానము కాయు ఎండబడి, మాటలి వచ్చిన ప్రాణ

వ త్తుల, బ్యారి పాటలో మాటల దాకొనదర్శ ని

శిష్యురాలు, యాహారము తెచ్చి యిచ్చిన, యనసూయాదేవి వివాహ శయ్యపై, యూకృష్ణాన్ని చిత్రమునకు భావించుట ధర్మ మింతేకా

అన్న వచనము పొప్పిన, భర్తయూనము నూచిగాని, యూనలకి అలపి వచ్చుచున్న ప్రాణనాథుని ద్వారకవాటము వరకు ఎదు రొ్కని శిష్యురాలు అనగా.—

(1) శిష్య శుశ్రూష — చెంబుతో జలమిచ్చి.

(2) స్నాన శుశ్రూష — స్నానము చేయునప్పుడు కావలసిన శుశ్రూషలు చేసి.

(3) భోజన శుశ్రూష — అన్న పానీయంబులు వడ్డించి ఆయన భుజించు వరకు భక్తి శ్రద్ధలతో నిలువబడి యోగ్య శుశ్రూషలు చేయుచు ఆయన అన్నపానాదులు భుజించిన తరుణమే

(4) శయ్యా శుశ్రూష — శయ్యపై పరుండునప్పుడు ఆయనకు తగిన శుశ్రూషలు చేసి శయ్యపై భర్త యూర్పున్న పిమ్మట విషయము తెలిసంగి, అందుకుతగిన శుశ్రూషలు చేయుచు యూకృష్ణుని పైని వివరించిన నాలుగు శుశ్రూషలు వలన వినయముతో చిత్తము రంజిల్ల చేయుట స్త్రీలకు ధర్మశాస్త్రము యున్నది. గనుక ఇట్లు చేయుట వలన ఆ స్త్రీ, ఇహలోకమునందు కీర్తియు పరలోకమునందు, భోగభాగ్యములు కలుగుటకు సందేహ మెంతయు లేదు.

189 భర్తనే తనకు దైవముగా భావింపవలయును.

మీయిన్ని. భక్తిపూజ పురస్కారములు చేసినంతల ఆ యాగాలము లయందు చేసే పూజలకు తగిన ఫలితములు త్రికరణ శుద్ధిగా భక్తి శ్రద్ధలతో చేసిన పనులకు పరలోకమునందు ముక్తి పొందగలరు. కనుక భక్తిలేని పూజలెందుకు పనికిరావు గాని అనుసర్లు గాక భక్తి శ్రద్ధలతో తామున్న పూజ పురస్కారములు చేయవచ్చును.-

మరియొక్క కనా «హాసియుల్లి పగోడులు లోగా అనువారు అనుకొన్న" స్త్రీలు ప్రాతఃకాలము నందు స్నానముచేసి వంట పాత్రలు మొదలైన వంటి వాటిని ముట్టవలెను పిమ్మట స్నానము చేసిగాని మడికట్టు కట్టుకొని మతాచారమును పట్టుకుందురు కోటు రాత్రి వంటపనులు పూనుకొనవలెను స్త్రీకి విధాయకమైయున్నది. ఇట్టి ఆచారము అభ్యసించినవారిని మంచి మడిగల వారనబడుదురు. వీరియింట లక్ష్మితాండవ మాడుచుండును: ఇట్టి ఆచారమును నభ్యసించని వారిని అనాచారులనబడుదురు, వీరియింట దుర్లక్ష్మి తాండవ మాడుచుండును.

190 వది గలకు భక్తిప్రపత్తికి ప్రధానమగును. తన పెనిమిటిని పూజించుట ముక్తిమార్గము ఇందుకు ఇతిహాసములు గలవు. అవి తడిగున నుదాహరింపబడినవి.

12 వ ఇతిహాసము.

191 స్త్రీకి తన భర్తయే ప్రభువగును, గతియగును, అతడే దైవముగా తలచును, అగుటవలన ఇట్టి ప్రకారము నడుచుకొనవలయును. అట్టి భర్తకంటె దైవము మరి ఒకటి ఇల్లింది వెదకినను కానం

దశేదు. గనుక సౌభాగ్యత కలదానిగాను స్త్రీయనునది తనభర్తకు భక్తురాలై యుండవలెను. అట్టి స్త్రీకి సకల శుభములును కలుగ గలవు,

భర్తనడువడిక

192. చ. నడువడి కొరగాకున్నను, బధిరుడైన, కురూపి యైన,
పామరుడైనం ఝటుడైన, రోగియైనను, విడుచుట మర్యా
దగాదు విభుసం సతికిగా అన్న వచనము చొప్పున

193 ।తా। భర్తయొక్క నడువడి, కొరగాక పోయినను. బధిరుడైనను, కురూపిగానున్నను, పామరుడుగానున్నను, ఝటుడైనను, రోగియైనను, తనభర్తకు ఈపైవివరించిన నాలుగు శుశ్రూషలు చేయక విడనాడిన మొదల పాతివ్రత్యమునకు భంగము కలిగి, ఇహలోకమునం దపకీర్తియును, పరలోకమున యమదండనయును కలుగుటకు సందేహమేమియు లేదు.

194 ఆ॥ ప్రాణనాథ తనదు పతిని గొల్చుటకంటె,
వేరు పనులుగలవె చారు మతికి,
గాన నీదు సేవ గావించుట కాని,
యొండు కోర్కె లేదఖండమూర్తి.

195 తా॥ సర్వ పరిపూర్ణ పర బ్రహ్మ స్వరూపుండైన ఓ ప్రాణనా
థా జ్ఞానముగల స్త్రీకి తన మగనికి శుశ్రూషలు చేయు
చు ఉండుట కంటె శ్రేష్ఠమైన పనులు లేవు గనుక నీకు
శుశ్రూషలు చేయవలయుననెడు కోరిక తప్ప మఱియొక
కోరిక లేదు అని పార్వతీదేవి పలికె నని తాత్పర్యము

106 ఓ ప్రాణనాథా! పరమేశ్వరా! స్వామి! స్త్రీ యైనది తన స్వగృహమును కనిపెట్టుకొని, సర్వదా గృహమందే యుండి, భర్తకు కావలసిన, మంచి రుచిగల పదార్థములను చేయుచు భర్తకు తృప్తి గలిగించుచు తనతో భర్త రమింపదలచి నపుడు తన హృదయమును భర్తకు నిచ్చుచుండవలయును. మఱియు భర్త చెప్పిన పనులయందు మాఱు మాటలను చెప్పక ధర్మార్థములను కలుగజేసెడి కార్యములను చేయుచు భర్తయొక్క మనస్సును నొప్పింపక అతని అనుమతి ప్రకారము ప్రవర్తింపుచుండవలయును, అట్లు ప్రవర్తించెడి స్త్రీ దైవ స్వరూపమగును. అట్టి స్త్రీని సకల జనులును సమస్కరింపుచున్నరు. మఱియు భర్త తన చేతికి దాచుటకై యిచ్చిన పదార్థములను దాచిపెట్టి మరల భర్త తెమ్మని చెప్పునప్పుడు సమ్మతము చేత ఆపదార్థములను తెచ్చి భర్తకు నిచ్చుచుండవలయును. మఱియు భర్త తనకు యేపదార్థ మిచ్చినను అది తీసికొని సంతోషించవలయును. లేని పదార్థములను తెచ్చి యిమ్మని భర్తను తొందర పెట్టరాదు. మఱియు యేకాంత స్థలమందు ఒక పీటయందు కొడుకుతో నైనను కూర్చుండ కూడదు. అట్లు కూర్చుండిన మోసము తప్పక నింద రాగలదు మఱియు తన భర్త ధనవంతుడనియు ధనహీనుడనియు, రూపవంతుడనియు, అరూపియనియు, వివేకియనియు, మూర్ఖుడనియు, రోగవంతుడనియు, ఆరోగియనియు యెంచక యెట్టువంటి దుర్గుణము గలవాడైనను, అట్టి భర్తను పూజింపుచు భక్తిపూర్వకముగా ప్రవర్తింపుచుండవలయును. సర్వదా తనభర్తకు మేలు కలిగింపగోరి ప్రవర్తింపుచుండవలయును. అని పార్వతి చెప్పెను.

197 ఈ ఇతిహాసములను బట్టి స్త్రీలు పతివ్రత ధర్మమార్గముగా ప్రవర్తించిన యెడల ఇహలోకమునందు కీర్తియు పరలోకమునందు భోగభాగ్యములు పొందగలరు.

13 వ ఇతిహాసము

198 ఓ ధర్మరాజా? లోకమునందు అనేకులగు స్త్రీలు సౌభాగ్యవతులైయున్నారు. అట్టి పతివ్రతా స్త్రీలవలన, భూమియు అపాయము లేక సుఖవంతమైయుండును, మఱియు పతివ్రతయగు స్త్రీకంటె, దైవము మఱియొకటి లేదు. అనగా పతివ్రతయగు స్త్రీయందు దైవము నివసించియుండు నని తెలిసి, కామము మంచి గుణవంతురాలగు భార్యవలన, ధర్మార్థకామముల నెడి పురుషార్థములు గలుగుచున్నవి. అని భీష్ముడు ధర్మరాజునకు చెప్పెను.

199 పద్యం॥ కలశాల ముక్కగతిగా పూనలో ధారంబు మా
టి పతిమదిలోనం, వెలగేడు పురుషుడు కలుగుట,
లో దివ్యము సోము ఫలము, లోయజ న్నతి. అ
న్న వచనము వాక్యన..

200 గద్య కలశాలయందు ముక్కటితిగా, పూనలో ధారుణుగుచ్చినటువలె, పతిముక్క మదిలో వెలిగి తిరిగెడు పురుషుడు కలుగుట, లో దివ్యములో చేసిన సోము ఫలమును పొందుకొనవలెను.

201 సమస్త భోగభాగ్యము, రోగిగాయుండు, భర్త సోదు కుటు పూర్వజన్మ ఫలమును పొందుకొనుచున్నారు. ఉంటిని. పద

పొందుట అధర్మమగును. ఇట్టి మందైనను తెలిసి తెల్పుగా అట్టి భర్తను స్వీకారము చేయుచున్న యెడల ముక్తిమార్గము కలిగి మోక్షము లభించును.

202 పూర్వ ప్రారబ్ధ కర్మమును బట్టి మధ్యకాలమునందు సంభవించిన పైని ఉదహరించిన రోగముల పురుషునకు అట్టి కన్యక స్త్రీ భార్యగా సంభవించియుండెనని అతిస్నేహ తాను చేసిన పూర్వసంచిత కర్మఫలమని యెంచుకొని సంతోషించుచు ఆ భగవంతుని స్మరణ చేయుచు ముక్తిమార్గమును కనుగొన వలయును.

203 వీరిద్దరు కలసియుండి గృహకృత్యములు నడపుకుంటూ ఆ భగవంతుని యెల్లప్పుడు స్మరించిన యెడల మోక్షము లభించుటకు సందేహమేమియు లేదు.

204 స్త్రీ, పురుషులు వివాహమయ్యే కాలమందు క్షేమము గానే యుందురు. వీరి వివాహకాలమందు అరుంధతీ సాక్షిగా మాంగల్యమును కట్టుచున్నారు. అట్టి కట్టిన పురుషునకు మధ్యకాలములో వ్యాధిసంభవించి స్త్రీ క్షేమముగా యుండినను, లేక స్త్రీకి వ్యాధి సంభవించి పురుషుడు క్షేమముగా యుండినను వీరిద్దరు విడిచికొని విడనాడుట ధర్మము కాదు. విడనాడిన యెడల అఘోరమైన పాపము సంభవించును. ఇట్టి అనేకులు విడనాడి యున్నారు. అనేకులు విడనాడికొని యున్నారు. పురుషులు కొందరు [illegible] వివాహము చేసుకొని ప్రథమ స్త్రీని విడనాడి పోషించుచున్నారు. [illegible] పురుషులు ధర్మాత్ములగుదురు. [illegible] ప్రథమ స్త్రీని విడనాడుచున్నారు. ఇట్టి వారు పాపాత్ములగుదురు [illegible]

పద్మిని స్త్రీ

పతిని పొగడుట.

205 (1) పద్మిని స్త్రీ-పతిసంకర్షణము చేయని ఈపాపము కన్నులందుకలదన్ని, పతిని వినుతింపని ఈపాపము నోరందుకలదన్ని, పతి వచనములు వినని ఈ పాపము చెవులందు కలదన్ని, పతిపదములొత్తని ఈ పాపము చేతులందుకలదన్ని, పతిని నమస్కరించని ఈ పాపము శిరమునందుకలదన్ని, పతిసేవకు ప్రయోగింపని ఈ పాపము దేహమందుకలదన్ని, శోధించుచు ఈపనులు నెరవేర్చుటపద్మిని స్త్రీ లక్షణమగును.

206 (2) హస్తిని-స్త్రీ సంసారమును సాధారణముగా జరుపుకొనుచుండును. హస్తిని స్త్రీలక్షణమగును.

207 (3) చిత్తిని-స్త్రీ వ్యభిచారము చేయును చిత్తిని స్త్రీ లక్షణమగును (పాపాత్మురాలు).

208 (4) శంఖిని-స్త్రీ తలిదండ్రులను భర్తను నిర్లక్ష్యముగా చూచుచుండును. గృహకృత్యములో వస్తువులను స్వల్పముగా అమ్మి సొమ్ము చేసుకొని దాచుకొనుచుండును. అత్త మామలు ఉండగను వారిని గద్దించును గృహకృత్యములో ఇష్టమైన పనులు చేయుచుండును. కోపముతప్పినప్పుడు ఇతర జంతువుల మీదపెట్టి తిట్టుచుండును. బిడ్డలను కొట్టుచుండును. ఇట్టి విషయములో భర్త కోపము తిట్టును కొట్టును, పెద్దగోడపెట్టి ఎక్కి ఏడ్చుచుండును. పతిమాట అత్తమామల మాటలు వినక ఇంటింటి తిరిగినప్పుడు తనయింటి సంసారము సంతయు వెల్లడిచేయు

ను. భర్తయింటనున్నప్పుడు ఆగ్రహముగా మాటలాడును అతను యిల్లు వెడలినతోడనే సంతోషముగా మాటలాడి వారిం ధించును ఎల్లప్పుడు ఇంటి వారితోను ఇతరులతోను కలహములను కలిగించుచుండును. యిట్టి స్త్రీవలన ప్రాణహాని కలుగునని ఆర్యులు చెప్పియున్నారు (సా॥ స్త్రీయొకవాదులాడక "అన్నవచనము వొప్పని' స్త్రీతో వాదాడిన నరకాగ్నములో తెచ్చినభర్తయే భర్త అల్లు భర్తమాట వినని యెడల అట్టి స్త్రీని విడనాడడము ఉత్తమమగును. అట్టి స్త్రీని చూచి హత్యగాని, ప్రాణహత్యగాని, చేసిన యెడల యిహలోకమునందు శిక్షయు పరలోకమునందు యమదండనయు కలుగును. అట్టి స్త్రీని శిక్షించుటకు భగవంతుడున్నాడని తలంచవలెను. అట్టి స్త్రీని కంటకి అనబడును. పాపాత్మురాలు. సాధారణముగా స్త్రీలు అల్పబుద్ధిగల వారగుదురు. పాప విశేషమువల్లనే స్త్రీలుగా బుట్టుదురు స్త్రీజన్మము కంటెను నీచమైనది ఏదిన్ని లేదు. కనుక ఈ జన్మమందే తన పాతివ్రత్యమును నిలుపుకొని, గృహస్థాశ్రమ ధర్మమును క్రమముగా నడుపుచు కేవల జ్ఞానమార్గము పొందుటే పాతివ్రత లక్షణములగును. యిట్టి పతివ్రత శిరోమణులు అనేకులున్నారు

209 మంచిగుణములు.

(1) ఉత్తములు. పురుషులు, స్త్రీలు, శాంతస్వభావము గల వారగుదురు.

210 చెడుగుణములు

(2) అధములు—పురుషులు గాని, స్త్రీలు గాని, మనఃపూర్వకముగా ఒకరికి "మేలుచేయరు" అన్ని [illegible]

నొప్పిన ఆకయనది భూతములో చక్క నదిని వివాహకి అర్థమ్ము చెప్పుటయు,

(3) జారులు "కామాతురాణాం న భయం న లజ్జ" అన్న వాక్యమునుబట్టి భయము లజ్జ [illegible] పరపురుషుని స్త్రీని పురుషుడు ఆకర్షించుటయు, పరపురుషుని స్త్రీ ఆకర్షించుటయు,

(4) చోరులు—పురుషులు గాని స్త్రీలు గాని ఆత్మహత్య ము చేయుటయు "ఆత్మహత్య" ప్రయత్నము ఆచరించుటయు "అహింసా పరమోధర్మః" అన్న శ్రుతిని జనవరించినట్టి వారి హత్య చేయుటయు [illegible] ఇహలోకమునందు శిక్షకున్న పరలోకమునందు యమదండనకు పాత్రులై యుందురు ఈవిషయము లో ఈశ్వరాజ్ఞ ప్రకారం జరిగిన వని చెప్పకూడదు,

211 శ్లో॥ ఒకనదికి జనిము వచ్చుకుని, గుర్రాలవాడు
కూడిన చెంబుకవనుకుగా, ముఖ్యముగా ముగ్గు
రు కూడిన మగువా కిది పుట్టుగులు మక్కలు
ప్రాలుగా,

213 తాత్పర్యం-ఒకనదికి జనము వచ్చుకునని అర్థము గుర్ర ను స్త్రీలుకూడిన తొలల నముద్రము ఒంటుకునని అర్థమగును. ము ఖ్యముగా ముగ్గురు కూడిన తొలల పట్టె పగకొమ్మలు ప్రాలున ని అర్థమగును.

213 కులాంతర పనులు చేసి కులములో తలవంపు తెచ్చు స్త్రీ చాండాలి అనబడును.

214 స్త్రీ, పురుషులతో గాని అన్యవారితో గాని వరియా చె సంబంధమైన మాటలున్ను, నవ్వు కూడదు. అట్టి విషయములో అనేకులు ఆసక్తి గలుగును. హాస్యమగును. అది నివర్తించేను గాన్న స్త్రీ పతివ్రతరాలనబడును.

215 శ్లో॥ నపితా నాత్మజో నాత్మా, నమాతా నసఖీజనః
ఇహ ప్రేత్యచ నారీణాం పతిరేకో గతిస్సదా,

216 తా॥ తండ్రి, తల్లి, బిడ్డలు బాంధవులు కెవరును భర్తృహీ
నా నాథుడు గనుక భర్తను సేవించి మోక్షపదవి
పొందవలెను. పతిసేవ స్త్రీ కినుగుణ్య ప్రధానము.

217 శ్లో॥ నాతంత్రీ వాద్యతే వీణా, నాచక్రో యాతి స్యందనః,
నాపతి స్సుఖమాప్నోతి, నారీ పుత్రశతైరపి,

218 తా॥ తీగెలేని వీణకు వాద్యములు కలుగునా, చక్రము
లు లేని బండికి నడక కలుగునా? నూరుగురు పుత్రులు
పుట్టినప్పటికి స్త్రీకి పతిలేనియెడల సుఖము కలుగు
నా? కలుగదు గనుక స్త్రీకి పతియే ముఖ్యాధారము

219 శ్లో॥ దరిద్రో వ్యసనీ వృద్ధో, వ్యాధితో విఫలస్తథా
పతితః కృపణో వాపి, స్త్రీణాం భర్తా పరాగతిః

220 తా॥ వృద్ధాప్యములో దరిద్రము వ్యసనము కలిగినను
వ్యాధిగ్రస్తుడు వ్యాధితీరవరకు వ్యసనము వికల్పము
లో నుండును.

కృతిలో సమానమైనట్టి నడవడిలో వర్తించరి పాపా
త్ముడు నరకకూపములో పడియుండును.
స్త్రీ, భర్తయొక్క సేవలోనే యుండవలయును.

221 శ్లో॥ పితా రక్షతే బాల్యే, భర్తా రక్షతే యౌవనే,
రక్షంతి వార్ధకే పుత్రా, న స్త్రీ స్వాతంత్ర్యమర్హతి,

222 తా॥ బాల్యమందు తండ్రి తల్లి సంరక్షణలో నుండును.
యౌవనమునందు స్త్రీ భర్త సంరక్షణలో నుండును.
వార్ధక్యములో పుత్రుని సంరక్షణలో నుండును.

ఆయుష్యమునకు స్వాతంత్రము చంపడము గాని ఇతర స్వాతంత్రములు లేవు.

228 శ్లో॥ గంధైర్మాల్యైస్తథాధూపైః శ్రేయసి దైర్వ్యాపనైరపి
నానాభోగైశ్చ వస్త్రైశ్చ విధవా నాంశ లిప్యతి॥

224 తా॥ భర్తవలన స్త్రీకి పసుపు కుంకుమ, భూషణ, ద్రవ్య అలంకారములు, సుగంధ వాసన, శయ్యా సుఖములు కలుగుచున్నవి. విధవకు వీటివల్ల ప్రయోజనము ఏమి? తన పూర్వజన్మకృత కర్మ సంస్కారమును బట్టి విధవరాలగుట విధాయకమే? పురుషుడుండగా ఆపురుషుని విడనాడి విధవరాలగుట కూడదు. పాపాత్మురాలగును. ఇందుకు ఒక ఇతిహాసము కలదు.

225 విధవరాల్య స్త్రీలు పునర్వివాహము చేసుకున్న యెడల పైన ఉదాహరించిన అలంకారముల స్థితియు కలుగుచున్నవి.

14 ఇతిహాసము.

226 శ్లో॥ పురుషుడొక వేళ్ల కోపించు బూని సతుల,
బలిమిముల బట్టి కొట్టిన తిరుగబడక,
ఓర్పుగొని యుండి శాంతులై యున్నయపుడు,
హితము బోధింపవలయుఁబో ఇందుముఖులు,

227 తా॥ ఒకవేళ్ల పురుషుడు కోపముచే తిట్టినను కొట్టినను తిరుగబడక శాంతగుణము పొంది ఓర్పుగొని యుండి పురుషుడు శాంతుడై యున్నపుడు సందర్భ మూచించి ప్రియమైన మెత్తటి పలుకులచే ఆయనకు బోధ

వచ్చి మంచితమై యుండుట స్త్రీకి పతివ్రత ధర్మమా ర్గముగును, అలాగున వితటి మూఢత్వమును పొంది హింసింన్తూవున్న మొదలవదుర్మార్గ కార్యములు చేయక తన పెనిమిటికి మాంగల్యము తప్పవస్తు అభరణములు ఊడ్చివేసి కట్టుకున్న బట్టతో తన పుట్టింటికి గాని బంధువుల యింటికి గాని వెళ్లి తన స్థితి వారికి తెలియ వచ్చి కష్టము ఫలితమని వారి యింటనుండినందున పెనిమిటి హింసించే ప్రవర్తన అంతటితో నిలచి పోవును ఇట్లు నడచినందుకు ఆ స్త్రీకి దోషము లేదు లేక ఏమి హత్యాదులైనా చేసిన మొదల నరకప్రాప్తి ఆస్త్రీకి సిద్ధించును.

228 ఎప్పటికైనను తన పెనిమిటి సన్మార్గములో ప్రవేశించి తనవద్దకు వచ్చినప్పట్లో తానున్ను తన పెనిమిటి మంచితమై యథా ప్రకారముగా ఉండవచ్చును.

229 కనవేళ ఆ స్త్రీ తనవద్దనుంచి తెలియచేస్తే తెలియచేయక ఆ బాధ నివర్తిచేసుకొనుటకై వెళ్ళినప్పుడు ఆ స్త్రీమీద ఏదొక అబాండము పెనిమిటైనవాడు వెయ్యకూడదు. అబాండము వేసి న మొదల ఇహలోకములో దండన లేక పోయినను యమలోకము లో దండన కలదు.

230 ఎవరైనను శరణు జొచ్చినవారిని రక్షించవలెయును.

231 స్త్రీ ఏనాడి క్రోధ తలంపు చేసికొని పెనిమిటికి కోపము వచ్చేలాగు చేసినట్టుదల అట్టి స్త్రీకి నరక ప్రాప్తిసంభవించును.

232 పరమన్నే నమ్ము పురుషుని విడనాడిన స్త్రీ దౌర్భాగ్య స్త్రీ గతియగును. రెండవది నరక ప్రాప్తి సంభవించును.

233 స్త్రీ, పర పురుషుని వద్ద అక్రమైశ్వర్యములు కలిగి నప్పటికి ఏ విధమునకు తప్పక యమ దండన కలదు.

దేవతా పతివ్రతలు

224 పతివ్రతలు—(1) అనసూయ (2) రేణుక (3) బృంద (4) అరుంధతి (5) శచీదేవి.

ఇంతటితో స్త్రీల ప్రకరణము ముగిసెను.

గృహస్థమార్గము

---

225 గృహస్థాశ్రమధర్మ మార్గమునందున్న మానవుడు స్త్రీ వల్లగాని, తనగృహములో తనయిలాకాలో వున్నవారి వల్లగాని, గృహకృత్యములో గలిగే అనుమానమైన కలిగినపుడు, "అనుమానం పెను భూతమన్న" సామెత చొప్పున, అనుమానమును తన వివేకస్వరూపముచేత శాంతగుణము వలన తెలిసికొని మందలించడము ఉత్తమము.

226 గృహస్థాశ్రమధర్మ మార్గమునందున్న మానవుడు గృహకృత్యములలో ఏవిషయములోనైనా లోపాలోపములు కనిపెట్టిన యెడల విచారణ చేసి యుక్తము అట్లు చేయకుండా శాంత క్షమ దమాది గుణములను పొంది ధర్మ మార్గము బోధించుట ఉత్తమం.

227 గృహస్థాశ్రమధర్మ మార్గమున నున్న మానవుడు స్త్రీ యొక్క వ్యభిచార దుర్నడతలు కంటితో చూచినను చేతులతో పట్టినను ఆ స్త్రీ విషయములో అప్పటికే శాంతగుణముపొంది ఆ స్త్రీతో మాట్లాడకుండుట మంచిది లేదా ఆ స్త్రీని కాపురము విడనాడుట ఉత్తమం గాని ఆ స్త్రీని హింసగాని ప్రాణహత్యగాని చేయకూడదు. చేసిన యెడల అఘోరమైన పాపము కలుగును ఆ స్త్రీ దుర్నడతను గురించి శిక్షించేవాడు భగవంతుడు కర్త

నే యుండగా మానవుడు శిక్షించుటకు కర్త కాడు. ఇట్లు తొలగుట చే అహింసయని చెప్పబడును. లేదా, రజోగుణమును నవలంబించి ఆ స్త్రీని దేహహింసగాని, ప్రాణహార్యగాని, చేసిన మొదల ఇహలో కమునందు శిక్షయున్ను యమలోకమున యనుభవింపను కలుగును.

238 దేహ హింస గాని, ప్రాణహార్యగాని, చేయుట మొదల "అ హంకారం, పాపకృత్యం" అనునట్లు అహంకరించి, హింస, ప్రాణహార్య చేసినదే యనబడును. పాపము సంభవించును.

239 దేహ హింస గాని, ప్రాణహార్యగాని, చేయుట మొదల శాంతి, శమ, దమాదిగుణముల వల్ల "అహింసా పరమో ధర్మః" అన్న స్మృతిని బట్టి అహింస యే యనబడును. మోక్షము కలుగును.

240 ఈ విషయములలో ఈశ్వరాజ్ఞ ప్రకారం వారి-వారి కర్మలవలన జరిగినదని చెప్పుటకు అలవికాదు. ఐనను ఈ రెంటి మధ్య మున్న భేదము కనుగొనుటకు ఆ సృష్టించిన సృష్టికర్త వినహా ఎవ రున్ను కనుగొన లేరు.

241 మానవుని తల్లితండ్రి పుత్రికగా గాని, మానవుని పుత్రికగాగాని, వివాహము చేసుకున్న స్త్రీ సాధ్వియుగానున్నను లేక అం ధవికారముగానున్నను, ఆ స్త్రీ వన్యాస్తురాలుగా వున్నప్పట్లో ఆమె ను విసర్జించుట ఆమె మనస్సు ఎంత చింతించుచుండునో, అంతవరకు ఘోరమైన పాపము పొందగలడు.

242 (188) వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం అట్టి స్త్రీ మా నవునకు భార్యగా సంభవించవలయు నంది అదృష్టమని తలంచుకొని పెనిమిటి భార్యలు అన్యోన్యమైత్రీత్వముగా నున్న మొదల గృహకృత్యములో మేలు కలుగుచుండును. ఐతే యిట్లున్న పెద్ద లుగుడు గృహస్థాశ్రమ ధర్మ మార్గమందు అంటి అంటక అనగా

బురద కుమ్మరి పురుగుకుంట నట్టున్ను, భువిదింగనందుపై బొబ్బరంటనట్టున్ను, తామరయందు జలముంటనట్టున్ను, యిటువలె వీరిరువురు సంసారమునందు ప్రవర్తించుట గృహస్థాశ్రమధర్మమగును ఈ గ్రంథమున గృహస్థాశ్రమ ధర్మములో ముద్రించిన నీతి వాక్యములను చూడుము.

పురుషుని నడవడిక.

243 పురుషుడు స్త్రీలతో యెగతాళి మాటలాడుటయు, విశేషముగా స్త్రీలయందు అనురాగము గలిగి చూచుటయు, ఇవి మొదలగునవి చెడుకార్యములగును. ఇట్లు సుందర స్త్రీల యెడల ప్రవర్తించిన యెడల, ఆ స్త్రీలు అట్టి జనుని మనస్సునందు ప్రవేశించెదరు. సుందర స్త్రీలను చూచినపుడు ఆ స్త్రీల దేహము రక్తమాంసమనియు, యెముకల నరములమయమనియు, వివేకించి చూచిన యెడల ఆ స్త్రీల యందు మనస్సు చిక్కుపడదు.

244 ఇంద్రియములను చెడువర్తనలకు పోనివ్వని వాడే ధన్యుడగును. పోనిచ్చిన యెడల పాపము సంభవించును.

245 పరస్త్రీలయందు ఆశపడిన పురుషునికి కలిగే ఫలములు ఈ దిగువ నుదాహరించిన పద్యము వలన గ్రహించుకొనుము.

16వ ఇతిహాసము.

సీ॥ పరకాంతపై యాశపడిన మానవులకు,
వగుబాటు మనమున దగని దిగులు.
(౨) నిగడు విరుద్ధంబు నాచారహీనత,
చేసొమ్ము పోవుట సిగ్గు చెడుట.
(౩) అపకీర్తి బంధుజనాళి దూషించుట,

నీతియు దొంగుల న్నిద చెడుట.

(4) పరలోక హాని లంపట నొంది మూల్గుట,

పరువు దప్పుట దేహబలము చెడుట.

(5) తనయాలి చేతి పోటున కృశించుట.

దాని వరుసు గన్గొనిన జీవంబు గోలుట.

(6) ముజ్జగము నేలు వాడిరాజ్య ప్రాప్తికైన,

(7) కాని దుర్వ్యక్తి దగిలెంత వాడికైన

అని వేమ గోపాలశతకములో చెప్పినట్లు యింద్రియములను చెడునడతలకు పోనివ్వనివారే మోక్షమార్గమును కనగలరు. మన పాపములు మనల నెట్టుకుని పిసుకుట లేదు.

పురుషుడు,

246 స్త్రీలను మోసపుచ్చినట్టు దిగువ నుదాహరించిన పద్యముచలన తెలియబడుచున్నది:

అది అనగా:-

247 గీ. ద్యంగనమ్మరాదమ్మ తెలుగువారి కైనగుణము,
ఇద్దరికి పు మాటలాడి వేదించికైన,
కూడువేళ్ల నికేశ్లు గామపటంచు,
మాయచేయుదు ఎటువంటి మగువకైనా.

248 అన్న స్త్రీవాక్యమును బట్టి చూడగా నిశ్చయమే? పురుషులైన వారిలో కొందరు దుర్మార్గులు మగని మత్తనిగల స్త్రీలను వైటటి తియ్యాడము వలన మహాపాతకము కలుగును ఆ స్త్రీలకున్ను యమదండనగలదు. ఈ పాపము పెరుగుచుండగా రెండవది అందులో కొందరి స్త్రీలను అధోగతి పాలు చెయ్యడమును గురించి నరకమును చెందుదురు. అధోగతి నిన స్త్రీలకు పాపము పె

నాగకన్యకలు

256 (1) కాంతామణి (2) చంద్రకాంతామణి (3) పూర్ణచంద్రకాంతామణి (4) పరిపూర్ణ చంద్రకాంతామణి (5) సర్వ పరిపూర్ణచంద్ర కాంతామణి ఏరు నాగకన్యకలు

257 ఇట్టి వారివలె ఉన్న కలికోత్తలను చూచి, వారి సౌశీల్య చాపలు చిత్తుడై తత్తర పడెను చూడగా:-

258 సా॥ "కించిత్ భోగం భ్రష్టా కారత్య" అన్న వచనము చొప్పునను్ను సా॥ కామాతురాణాం, నలజ్జనభయం అన్న వచనము చొప్పునను్ను, సా॥ మూరుని పదపద్మంబులు మరువక యుందురు దుర్జనులు, అన్న వచనము చొప్పునను్ను సా॥ వినాశకాలే, విపరీతబుద్ధి అనునటును్ను, మోహాంధకారములో పడి పెల్లుబ్బిపడుటకంటె పెద్దలననుసరించి ఈ గ్రంథము వలన నిర్మలమైనట్టి బ్రహ్మజ్ఞానమును పొంది మోక్షమార్గమును గ్రహించి కడతేరుట ఉత్తముడగును. పైని వివరించిన మోహపాశములను నివర్తించుకొనినవాడే విమలుడు అనగా పరిశుద్ధముగా మన్న వాడని అర్థమగును.

259 పైని ఉదాహరించిన అప్సరసలవల్లను్ను నాగకన్యకలవల్లను్ను ఋషులు మొదలైనటువంటి వారు మోసపోయి, తపము, భగ్నము చేసికొనిరి. శుభమహాఋషి విశ్వామిత్రమహాముని పంచ భాగములను రామబాణమువలన ఖండించి రంభను జయించుకొనెను.

బాల్యవివాహము

260 ఆచార-వ్యవహార-పరంపరముగా సిద్ధాంతమునందు బ్ర

హ్మ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రాదులలో, బాలికలకు వివాహము చెయ్యడము వాడుకగా ఉన్నది ఈ వాడుక తప్పించుటకు అలవి కాదు. ఇదివరలో ననేకులు అమ్మలు పత్రికల వలన ఈ విషయమై ప్రచురపరచియున్నారు ఆ పత్రికలలో ఉన్న సుగుణములైన వార్తలను చదివినవారున్ను, విన్నవారున్ను, మేలు, కీడు, విచారించక తెరచెవిని పెట్టి ఎప్పటి ఆచారములోనే అనుభవించుచున్నారు. ఇకను తెలిచి మరి చెప్పనేల.

బాల్యములో విధవలగుట

261 పైని ఉదాహరించిన ప్రకారం బాలికలకు వివాహము చేయుటవలన అనేకులు విధవలై యున్నారు ఎన్నతగను కాదు.

పునర్వివాహవిషయమై

262 కొన్ని సంవత్సరములనుంచి బ్రాహ్మణులలో బాల్యవిధవలుగా ఉన్న స్త్రీలు పుష్పవతి దశ పిమ్మట వారి ఇష్ట ప్రకారం వారి కులస్థులలోనే భర్తలను ఏర్పరచుకొని వివాహము చేసుకొనుచున్నారు. ఇది ధర్మకార్యమగును

263 ఇండియా సందంతటా శూద్రులలో మున్నపాటక వర్ణములలో వారా-వార-పరంపరముగా పునర్వివాహములు జరుగుచూనే ఉన్నవి. ఇదిధర్మ మార్గముగును వారి వారి కులస్థులలో కంక తేక వారా వారా పరంపరముగా మితముగానే యున్నారు.

264 రాజులు, వెలమలు, కోమట్లు, కమ్మవారు, వెలగాలు మొదలైనట్టివారికి పునర్వివాహము యొక్క తలంపులేనే లేదు. మిక్కుట్టు

బాల్యవిధవలగు స్త్రీలు పుష్పవతి కాగానే పునర్వివాహము చేయుట ధర్మమగును. ఈ స్త్రీలలో, పునర్వివాహమందు ఇష్టమైనవారికి వివాహము చేయవచ్చును. అయిష్టమైనవారికి వివాహము చెయ్యక మానవచ్చును.

265 [illegible] స్త్రీలకు పునర్వివాహము చేసుకొనుటకు వారి పెద్దలువల్ల అనుజ్ఞ పొంది [illegible] [illegible] ఇప్పటికి పునర్వివాహములు జరిగించుచున్నారు. ఇట్లుండగా వారిలో కొందరు ఆచారమును పూనుకొనక పోవుటయు అధర్మమగును. విధవ స్త్రీలుగా ఉన్నవారిని చెరశాలలో ఉంచినట్లు ఉంచుటయు పాపమగును.

266 విధవస్త్రీలు వారితల్లి దండ్రుల వద్దగాని అన్నదమ్ముల వద్దగాని బంధువుల వద్దగాని పోషణవర్గము జరుగుచో [illegible] మొదల వారి అనుమతి [illegible] తాము చెప్పు వాక్యములను శిరసావహించుకొని [illegible] కులములో తలవంపులు లేక కుమారి అన్నట్లు గృహకృత్యములు జరుపుకొనుచూ పుట్టుమొదల వారిని [illegible] స్త్రీలకంటె ఒకమెట్టు ఎక్కువ అనబడుదురు. వారికి ఇహలోకమునందు కీర్తియు పరలోకమునందు భోగభాగ్యములుగలవు. ఇందుకు సందియంబు లేదు.

267 [illegible] అనగా పెనిమిటి బిడ్డలు ఎవ్వరు ఆధారము లేని వారు పునర్వివాహము చేసికొనవచ్చును. లేదా, వారు దుర్మార్గ నడతలు నడువక యోగ్యమైన కూలివరులుగాని, వ్యవహారపరులు, గాని వారి బంధువుల యిండ్లలో వుండి, పనిపాటలు చేసికొని బ్రతికిన వారికి ఇహలోక కీర్తియు పరలోకములో భోగభాగ్యములు పొందగలరు. ఇందుకు విస్మృతి:-

16 వ ఇతిహాసము.

28౽— శ్రుతి॥ "కొలదినోములు నోచి ఎక్కువ ఫలంబులో పగవచ్చునే" అనునట్లు తక్కువ నోములు నోచి ఎక్కువ ఫలము కావలయునని కోరినయెడల కలుగునా? కలుగదు. మఱియు శ్లో॥ "లలాటలిఖితే ప్రాప్తే" అనునట్లు పూర్వజన్మ పాపకర్మములను బట్టి "బ్రహ్మ" ఎందరో తల వ్రాసినాడో అంతే ప్రాప్తించును. చింతించినందున ఫలములేదు. మఱియు ॥వ॥ అనవుగానివేళ నధికులమనరాదు. కాలముక్కుడి గరుడవలయు ద్రౌపది ఒకపని తగుబాటుచేయదా? ఏమిచేయవచ్చు ఈశ్వరాజ్ఞ" అనునట్లు (ద్రౌపదీదేవికే ప్రారబ్ధకర్మ తప్పలేదుకదా? కలియుగమందున్న మానవులకు తప్పునా? తప్పదు. గనుక విధవలలో ఆదరణలేనివారు పునర్వివాహము చేసికొనవచ్చును. లేదా, వ్యవహారము గాని కూలిపనులు గాని లేక వారిబంధువుల యిండ్లలో పనిపాటులు అనగా (ప్రాతఃకాలము లేచి "శుద్ధికట్టవాండారమ్మను" చేతబట్టి ఇండ్లవాకిళ్లు తుడిచి గోమయముతో ఇండ్లు వాకిళ్లు శుద్ధిపరచి ముగ్గుపెట్టి పాసపాత్రలు శుచిపరచి స్నానము చేసికొని మడిబట్టకట్టుకొని జలము తెచ్చి వంటప్రయత్నము చేయుట విధవస్త్రీలకు విధాయకము. ఇట్టి పనులవల్ల జీవనోపాయముగా చేసికొన్నందున దోషములేదు. ఇట్టి స్త్రీలకు భూలోకమునందు కీర్తియు పరలోకమునందు భోగభాగ్యములు గలవు. గాన వీరి బంధువులయిండ్లలో మినహా వేరేయితర ఇండ్లలో పనిపాటులు చేసికొని జీవించుచున్నయెడల వారు దాసిపని వాళ్లని పిలువబడుదురు. పూర్వము చేసిన పాపము వలన ఈ పేరు గలుగును. ఈ జన్మమందైనను ఈ పనులు చేసికొంటూ సుగుణవతిగానుండి భగవంతునిధ్యానించుచున్నయెడల మోక్షమార్గము కలుగును.

269. ఇట్లు వారి పుణ్యాతిశయమువలన భాగ్యవంతులుగానుండి రేని అట్టివారు “పురుషార్థమును” వహించి అనగా “ధర్మమార్గమును గ్రహించి” గృహకృత్యములను మిత వ్యయముగా సంచరించుచు, వారి పుత్రమిత్రాదులనున్ను, చేతిక్రింద నున్న యుద్యోగస్థులనున్ను, పనివాండ్రనున్ను, మిక్కిలి ప్రేమగా చూచుచు, వారు చేయవలసిన పనులను వారికి చెప్పి “శాంతి” గుణము వలన కనికరముతో వారివద్ద పనులు పుచ్చుకుంటూ (సామెత) “చల్లలో వెన్న కలయనటువలెనున్ను” “వెన్నవాలికకు అంటనటువలెనున్ను” అనునట్లు మనయజమానురాలు మహాశ్రేష్ఠమైన మర్యాదగల వారని పేరువహించిన యెడల, పతివ్రతలకంటె నాక మొగలుక అనబడుదురు. ఇట్టివారు భూలోకమునందు, కీర్తియు, పరలోకమునందు భోగభాగ్యములు పొందగలరు.

270—(సామెత) “పాపాయ పరపీడనం” (ఇందుకు సమ్మతి శ్లో॥ “స్మృతి ముధర్మ సంహితా”) అన్నస్మృతియనే ధర్మశాస్త్రమునుబట్టి పరులను హింసించినపాపము సంభవించునని అర్థమగును. ఇది గ్రహించినడుచుచున్నవారే ధన్యులు.

271—ఈ గ్రంథమునందు 111 వ పత్రం 204 వ సంఖ్య యందు చెప్పిన “ భర్త ” భార్యను విడనాడిన విషయమై కొరత ఈ దిగువ నుదాహరించబడియున్నది.

272—సై వాహిక నిబంధన మీరి అనగా వివాహకాలమందు ముప్పది ముక్కోటి దేవతలు సాక్షిగానున్ను దేవతాపతివ్రతయగు “అరుంధతి”యనే నక్షత్రము సాక్షిగానున్ను వధూవరు లిద్దరున్ను ప్రమాణములు చేయించినటువలె మాంగల్యము కట్టించిన నిబంధనలను మీరుచునున్నారు. అది అనగా:—

273—స్త్రీ వ్యాధిగ్రస్తగా నుండినను లేక మహామార్గగామి

గానుండిన స్త్రీనిన్ని అన్యస్త్రీయందు పురుషుడు ఆసక్తిపొంది విడనాడుట ఉత్తమము కాదు. ఆస్త్రీయొక్క కాలము నిర్దోషత్వము దోషము ఆపురుషునికి తప్పక తగులుచుండును. ఆపురుషుడు ఎంత సంపాదన గలవాడై నప్పటికీ భార్యను విడనాడిన వాడు పాపాత్ముడగును. ఆస్త్రీనిర్దోషిగానున్నపుడు భర్త విడువరాదు విడనాడకూడదు.

274—పురుషుడు విడనాడిన స్త్రీ తలిదండ్రుల వద్దకుగాని అన్నదమ్ములవద్దకుగాని అక్కచెల్లెళ్లవద్దకుగాని వెళ్లిచేరవలయును విధాయకము ఆస్త్రీకి దోషములేదు.

మనోవర్తి విషయము

275—స్త్రీ తల్లితండ్రిగాని అన్నదమ్ములుగాని బంధువులుగాని, భాగ్యవంతులుగా నుండినను లేక పేదవారుగా నుండినను, మా, వరాజధానివారి ధర్మశాస్త్ర ప్రకారం మనోవర్తికి వ్యాజ్యమువేసి మనోవర్తిని బట్టుకోవడము నీచముకాదు. ధర్మమార్గమగును. పెనిమిటి సొత్తే ఆస్త్రీకి ఆధారమగును. పెనిమిటి ఆస్త్రీని విడనాడినప్పటికి ఆపెనిమిటిని అడుగవచ్చును. అందువల్ల ఆపెనిమిటికి కొంత దోషము నివారణయగును.

276—స్మృతి: "దుర్లభో బాల్యవివాహో దుఃఖదో శంకరః" అనునట్లు బాల్యఅవస్థను జరిగిన వివాహము తెలియకయున్నను వధూవరులిరువురు లేకమున్నే జేసిన వివాహములు వారు న్యాయముగా చేసికొన్న తొలుత వివాహము ఆస్త్రీకి కలుగ నేరదు.

277—వధూవరులిరువురకు తెలియకయే తలిదండ్రులు అన్నదమ్ములు బంధువులు కూడకలిసినప్పటికి వారు చేసిన వివాహము గనుక ఆస్త్రీ కట్టుబాటు కలిగినది.

278—స్త్రీయొక్క పెనిమిటికి మనస్సు యిచ్చుటకు దా
రిద్ర్యము లేని మొదలనున్ను చిన్నమొదలనున్ను స్త్రీని పోషించే
భారము వివాహము చేసిన వారిదేయగును. స్త్రీనిమొదలున్ను దుర
దృష్టిరాలని దూషించకూడదు. అతిప్వవివాహము చేసిన వారిదే
యగును. స్త్రీని దూషించిన మొదటి నాటి మొదలు ముఖంమునో
అంతో దోషము దూషించిన వారికి తగులును తప్పదు.

స్త్రీ పురుషుల వివాహము

279—సారా—సార—పరంపరముగా బాలురకు, బాలిక
లకు, వివాహము చేయడము, ఈ భరతఖండమునందు, ముఖ్యా
చారమై ఉన్నది. ఈ సదాచారమును విడనాడి ఇది కలియుగము
గనుక—స్త్రీ—పురుషులకి మైనరులవారిమున్ను, శ్లో॥ దుష్టానాం, బా
ల్య వివాహో అనువచనము తప్పించి, పురుషునకి 16 సంవత్సర
ములకు పైగా శ్లో॥ యౌవనో ఋతుమంతీ అనువచనము అచరించి,
యౌవనమునందు వివాహము చేయుటము ధర్మమార్గము. ఈ
గ్రంథమునందు 69 వ పత్రములో చెప్పిన ప్రకారం 16 సంవత్సర
ములకు బాల్యమయున్ను వదలి యౌవనము కలుగును. శూద్రకుల
స్థులలో కొందరు ఇదే ప్రకారముగా జరిగించుచున్నారు.

280—బాలికలకు వివాహము చేసినప్పటికి వారిలో విధవ
లైన వారికి శ్లో॥ నద్వేషీ పునర్వివాహా॥ అనుసత్తాపునర్వివాహ
ము చేసినందున ఏదోషమున్ను లేదు,

281—స్త్రీ—పురుషులు. ఏకమనస్కులై, వివాహము చే
సుకొనడము మహోత్తమము.

282—ఈ భరతఖండము నందున్న జనులు ఈ సదాచారము
లను విడచివిడిచి, పూర్వపు ఆచారములను సేకొని యుండుచున్నారు.
అందువలన సామ్రాజ్యములు గెలుపులున్నయములను, ఈ సామా

శాస్త్రులతో విమచు అట్టి మూర్ఖులకు గల ఆచారము మానవలె విధము ఉచితము కాదు.

233—పురుషుడు. భార్య చనిపోయిన పిమ్మట మరల వివాహము చేసికొనవచ్చును గాని.—

234—స్త్రీ—పురుషుడు చనిపోయిన పిమ్మట పునర్వివాహము చేసికొనకూడదా?—

235—ఈ విషయమునకై, మిగుల ముఖ్యమైనటువంటి ఇతిహాసములు గలవు. ఆ ఇతిహాసములను దిగువ నుదహరించవలసియున్నది. వాటిని బట్టి ఆలోచింపుడు.

17 వ ఇతిహాసము.

236—"ఇప్పుడున్న మన రాజధాని వారిలో, ప్రథమవివాహమున్ను, పునర్వివాహమున్ను, గాంధర్వ వివాహమువలె, వధూవరు లిరువురు, ఏకస్వార్థ వివాహమును మన్నించు. మూడు పద్ధతులు మహామత్తైనవిగా నున్నవి" ఘనత పొందిన ఇంగ్లీషు దేశస్థురాలైన "కేవింగేళా" అనువారు స్త్రీ విధవరాలై యుండి—"ఘనత పొందిన కెంటు ప్రభువైన ఎడ్వర్డుగారిని" పునర్వివాహము చేసికొనిన పిమ్మట వారికి ఒక్క కుమార్తె మాత్రము 1819 వ సం॥ మే నెల 24 వ తారీఖున జన్మించెను. ఆచిన్నది యే మొన్నటివరకు మన దేశమునకు చక్రవర్తినిగా నుండెను. ఆమె నామధేయము "విక్టోరియా" అని ఆమె తల్లి పేరు పెట్టబడెను.

237—మహాఘనము పొందిన లేటు విక్టోరియా చక్రవర్తిని గారు బాల్యమునుంచి మరణించేవరకు "కర్తవ్యో ధర్మసంగ్రహః" అను "సత్కృతి స్త్రీధర్మసహితా" యనే ధర్మశాస్త్ర ప్రకారము చేసిన పుణ్యకర్త్రి ప్రభుత్వము చెప్పుటకు అలవిగాదు. మరిన్ని రాజధాని వహించి నప్పటినుండియున్ను సెపయి చేసిన మేలు చెప్ప

తరముగాదు. ఈ చక్రవర్తిగారు తనభర్త భక్తిలోనున్న రాజ్యపరిపాలనలోననున్న దానములోనున్న దైవభక్తిలోనున్న మిక్కిలి కీర్తినొందినవారని గ్రంథములవల్ల తెలియబడుచున్నది. ఈచక్రవర్తిగారిని యేమైన కాని యనదవచ్చునా? ఆలోచించుడి! ఈ విక్టోరియారాజ్ఞిగారవనియందున్న పతివ్రత స్త్రీలకంటె 10 మడుగు లెక్కువయగును. ఈమె పరిశుద్ధా ఆత్మమోక్ష పదవి నొందియుండును. ఇందుకు సందేహమేమియు లేదు. ఈ మెసంతానములో సంతోషించి కాలము చేసెను.

288—రెండవది, మహమ్మదీయులలో పారా—వార—పరంపరముగా పునర్వివాహాచారముకద్దు.

289—మూడవది, పైని ఉదాహరించిన 262 వ సంఖ్యయందు చెప్పినప్రకారం బ్రాహ్మణ వితంతువులలో కొందరు గాంధర్వ వివాహమువలె వధూ—వరు—లిరువురు—ఏకమ్మగా పునర్వివాహము చేసుకొంటున్నారు. మరిన్ని అచ్చటచ్చట వీరిలోనే పునర్వివాహములు జరుగుచూనే యున్నవి.

290—నాలగవది, కోమట్లలోనున్న కొంతకాలము నుంచి కోరిన వితంతువులకు పునర్వివాహము జరుగుచూనే వున్నది.

291—ఐదవది, పైని ఉదాహరించిన 265 వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం శూద్రులలోనున్న యాదవ విధవరాండ్రలలో పునర్వివాహము కోరిన [illegible] వారి పెద్దలు ఆ—ఆచారమును జరుపుచూనే వున్నారు.

292—ఆరవది, పైని ఉదాహరించిన 263 వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం శూద్రులలో పాదక కులస్థులలోనున్న పెద్దలు ఆలోచించిన ప్రకారం విధవలలో కోరిన వారికి పునర్వివాహము చేయుచున్నారు.

293—ఇట్టి హేయమైనటువంటి ఆచారమును కొందరు విడనాడరేమి ఈ గ్రామము కాదని తలంచవచ్చును.

294—హిందువులలో, పురుషులకు మరల వివాహము చేసికొనుటకు అధికారము కలదుగనుక, ఆ ప్రకారమే వివాహము చేసికొనుచున్నారు.

295—హిందూవర్గములోనే పాటకకులస్థులు మినహా మిగత కులస్థులలో వివాహ విషయమై స్త్రీలకు అధికారము లేనందున విధవలైన వారిలో కొందరికి పునర్వివాహము చేసికొనుటకు మనస్సు యందున్నప్పటికి, కులకట్టడివల్ల పైకి తెలపక మనస్సునందు కృశించుచున్నారనవచ్చును. వారు కృశించుచున్న మొదల వారిని పోషించేవారికి ఆదోషము తప్పక తగులును. సందేహము లేదు. ఈ దోషమును నివర్తించుకున్నవారే ధన్యులు. ఈ విషయములో ఈ దిగువ నుదాహరించిన 292-293 సంఖ్యలను ముఖ్యముగా చూడుము.

296—బ్రాహ్మణులలోనున్ను, కోమట్లలోనున్ను కులకట్టడికిలోబడనివారు, మేలు కలిగించునట్టి పునర్వివాహమును అభ్యసించుచున్నారు. ఇదిధర్మమార్గమగును.

297—కులకట్టడివారున్ను, పైన ఉదాహరించిన 292 సంఖ్యయందు చెప్పిన దుర్గుణముగల పూర్వపు ఆచారమును విడనాడి, 230 లో చెప్పిన ప్రకారం మేలుకలిగించునట్టి పునర్వివాహమనే యాచారమును అభ్యసించదము ఉత్తమమగును. ధర్మమార్గమగును.

298—ఈ ధర్మమార్గమును పండితులైనవారున్ను బ్రహ్మజ్ఞానులుగానున్నవారు ఎవరెవరో ఆలోచించి, మేలుకలిగించునట్టి పునర్వివాహములు జరిగించుచున్నారనవచ్చును. వారు ధర్మాత్ములగుదురు.

299—నిశ్చరాంశ ద్మ్గ్వితిని తొలగించుటకై పైని ఉదా హరించిన దుర్గుణములు గలిగినట్టువంటి వివాహములను జనులకు శాస్త్ర జ్ఞానములో తెలుపుటకు కారణమైనదా "తత్త్వ" మనగా (1) పర మాత్మ (2) నిశ్చయంబనే వాక్యము అర్థమగును (**Knowledge of the eternal truth**)

ముఖ్యతాత్పర్యం

300—ఈ కలియుగమునందు మానవ జన్మమెత్తిన వారు మోక్షమార్గము కొరకై మేలుకలిగె ఫలములను పొందవలెనినగాని కీడుగలిగె ఫలముపొందడము న్యాయముకాదు.

301—నరునకు ఈ భూమియందు లేశమాత్రమైన హక్కు లేదు. నరునకు గలిగిన, భార్యా పుత్రాదులు మొదలైనవారిని మ మ్కువతో నెంత పోషించినను, తుదకు సర్వము వదిలి వెళ్లవలసిన వాడు తానొక్కడేగదా? తాను యీజన్మమందు చేసినపుణ్యపాప ములు, భార్యా—పుత్రాదులు మొదలైనవారు పంచుకొనజాలరు, ఇంతమాత్రమునకు మేలుగలిగించే పునర్వివాహమనే ఆచారము ను అటంక పఱచనేల? ఆపాపమును వడికట్టుకొననేల? మనపాపము లు మనలగట్టికుడుపక విడుచుటలేదు. గనుక పైని ఉదాహరించిన వివాహ సంగతులలో మేలు—కీడు—నెత్తింగి—మేలుగల ఫలము ను పొంది మోక్షమార్గము [illegible]ందుట ఉత్తమమగును. ఈ విషయ మై 76 వ పత్రం 79 సం[illegible]మానము. ఈ పాఠ మీదిగువ నుదా హరించిన 302 వ సంఖ్యయందున్న 4, 5 సంఖ్యల వరేచ్ఛ అనిచ్ఛ కర్మములనబడును. అనగా ఇతరుల వల్లగాని తెలియకగాని కలిగిన పాపము.

పుణ్యపాపముల విషయమై

302 ప్ర (1) పుణ్యమనగా...ఎట్టిది? (5) కర్తవ్యకర్మ అనగా ఎట్టిది?
(2) పాపమనగా ...ఎట్టిది? (6) అకర్తవ్యకర్మ అనగా ఎట్టిది?
(3) ప్రారబ్ధమనగా. ఎట్టిది? (7) నిషిద్ధకర్మ అనగా ఎట్టిది?
(4) స్వేచ్ఛకర్మ అనగా.. ఎట్టిది? (8) ఆగామికర్మ అనగా ఎట్టిది?

303—ఈ కర్మములు ఎప్పుడు నశించును? ఉ॥ ఈ పైని దిగువనుదాహరించిన సంఖ్యలనుబట్టి గ్రహించుము.

1 జారత్వవ్యభిచారముల
వివరణము.

304—జారత్వ, వ్యభిచారము (1) కొంపలుకూల్చునది (2) సిరిమాలినది (3) కులహీనత గలది (4) భ్రష్టాకారి (5) చండాలి (6) దరిద్రము పొందినది (7) అనాచారము కల్గినది (8) మానభంగముగలది (9) ప్రాణహానిచేయునది (10) లజ్జ, సిగ్గు, లేనిది (11) పరువు, ఉరువు, లేనిది (12) దుర్దశ కలిగినది (13) కీర్తి కులోలదిది. (14) అన్నిటికంటె హీనమైనది (15) నీచమైనది, ఇట్టి జారత్వ, వ్యభిచారములకంటె హీనత పని మరియేదియు లేదు.

జారత్వ పుట్టుక.

305—ఇట్టి జారత్వమువలన అంటు రోగము వాళ్లయినట్లు పుట్టినదియగును. రోగమువాళ్లకు దయయు లేదు, రోగము వాళ్లు ఎప్పటికైనను ఉంకుమగనిగా చేరదీసుకొనగలరు. మోహాంధకారమైన మృదువాక్యములచే ఆటపాటలచే, సరసల్లాపములచే వానివద్ద ద్రవ్యము అర్జించుకొనిపోవును. అంతా హరించిపోయిన పిమ్మట, వానితో మాటలాడదు. వాకిము ఇవ్వకొని పోదురు. తుదకు

దపట్టుకొని సుఖముగ నిలువలేక గంటి కయిపోనిదరు. కొందరువాని ఋ ర్యాద ఉంచుదురు. వీరిలో కొందరు భగవద్భక్తులుగలరు. వాని ఉష్ట ములను భరించినంతన, వానిని నమస్కరించి ఆదరించుదురు. వీ రిజన్మ 302—వ సంఖ్యయందున్న ప్రారబ్ధకర్మమువల్ల కలిగినదని, చెప్పవచ్చును. కుష్ఠున్ని, దిగువ నుదాహరించిన 307 వ సంఖ్యను చూడుము.

వ్యభిచార ప్రభావము.

306—పారావార పరంపరముగా గృహకృత్యములోనున్న వారిలో కొందరు పురుషులు అట్టిపాపిష్టివ్యభిచారములో పడి (సా॥ "ముచ్చటచేసివచ్చును ముందు, చేటువచ్చును వెనుక" అనుజనశృతి చొప్పున అష్టదరిద్రముపొంది విఱ్ఱవీగి నశించి పోవుచున్నారు. ఇట్టివారినిమాది దైనను దుర్మార్గులు ఆ ఆచారము మానకయు న్నారు. వారి భార్యలు ఎంత దుఃఖించుచుందురో అంత యమదండన ఆ నశించిన పురుషులకు సంభవించును. ఇందుకు సందేహమేమియు లేదు, ఈ పాపిష్టి ఆచారము నివృత్తిచేయుటకై ఆర్యులు అనేక సామెతలు గ్రంథములయందు తెలిపియున్నారు.

307—(సామెత॥ "కలియుగ మందున కండలు పెంచుక కావర ముంచకె పోమనసా!" అన్న తత్వజ్ఞానము చొప్పున, పైని ఉదాహరించిన పురుషులు చేసిన చర్యలు కామములో కూడిన కండకావర మనబడును. పైనుదాహరించిన 302 సంఖ్యయందున్న ప్రశ్నలకు ఉదాహరణ మిదియే (1) పాపమనబడును. (2) స్వకృపాపకర్మమనబడును. (3) నిషిద్ధకర్మమనబడును. (4) ఆగామికర్మమనబడును. అనగా పూర్వజన్మమందు చేసిన పాపపుణ్యములు ఈ జన్మమందు అనుభవింపుచు, ఈ జన్మమందే క్రొత్తగా సంపాదించిన పాపములనబడును.

2 జారత్వ వ్యభిచారముల విషయము.

308—శ్లో॥ జారత్వే వ్యభిచారో, పాపకృత్యం అన్యస్త్రీయ ము చేవ్వన, పారా—పార—పరంపరముగా, ఇట్టి పాపిష్ట, జారత్వ వ్యభిచారములను స్త్రీ, పురుషులలో కొందరభ్యసించి, మానభంగమై నశించిపోతున్నారు ॥సామెత॥ "నేర్చిన విద్య గాల్చినను పోదనునట్లు" ప్రాణహాని కలిగించే జారత్వ వ్యభిచారములను ఇప్పటికి మానకయున్నారు. ఇట్టి స్త్రీ యొక్క పెనిమిటికి, పురుషునియొక్క భార్యకు, బంధువులకు నలుగురిలో నగుబాటులు.

309—పైని ఉదాహరించిన స్త్రీలు, వారి పతివ్రత ధర్మమును భంగపరచుకొని జారుతనేలంకు మగని పాలబడినమున్న, పురుషులు గృహస్థాశ్రమ ధర్మమును విడచివిని పెట్టికొందరు భార్యలను విడనాడియు విడనాడకయు వ్యభిచారిణి అనే అంకటాలు పాలుబడడము, వీటివలన శిక్షలు పొందడము, ఏమికర్మమో తెలియదు. లోకమువాళ్లు నవ్వుచున్నారు.

310—ఇట్టి పాపకృత్యము విషయములో పరలోకములో యమునిచేత బడి యేమిశిక్షలు పొందుదురో తెలియదు. వినను 71 నుంచి 76 వ పత్రిమువరకు ఈ గ్రంథములో చెప్పిన ప్రకారం భువిని ప్రజలు అనుభవించే, అష్టకష్టములు, (2) తీరని వ్యాధులు (3) భిన్నములగల శరీరములను, వీటిని తలచి చూచినయెడల ఏపాపమువల్ల అనుభవించుచున్నారో తెలియదుగాని "మొట్టుకు" పాపమువల్లనే ఆబాధలనుభవించుచున్నారనవచ్చును.

311—ఇట్టి ఘోరకృత్యమైన వ్యాధులను చూచుచు ఉభ్రిస్త్రాలి జారత్వ వ్యభిచారములనే అంకులను మానకయున్నారు.

312—పురుషులు పరస్త్రీలయందు గమనముంచినను అధికారుల వలన శిక్షనున్ను పరలోకములో యమదండన తప్పక గలుగును. ఇట్టి విషయములో ఈ భువిలో అధికారులవల్ల శిక్ష పొందడము మనము చూచుచున్నాము కదా? ఇకను తఱచి చెప్పనేల? ఇందుకు సమ్మతి.

313—కోరికలు గోరువారికి ధారణలో నరకమందు" అన్న వచనము చెప్పిన పైని ఉదాహరించి స్త్రీ—పురుషుల చర్యలు కోరికలనబడును. 302 సంఖ్యయందున (1) పాపము (3) స్వేచ్ఛకర్త (4) నిషిద్ధకర్త (5) ఆగామికర్మలనబడును. అనగా పూర్వజననమందు చేసిన పాపపుణ్యములు ఈ జన్మమందు అనుభవించుచు ఈ జన్మమందే క్రొత్తగా సంపాదించిన పాపములనబడును.

భోగముకాండ్ల విషయమై

314—సానికులస్థులు, భోగము కులస్థులు, గుడిసేటులు అని మూడురకములు గలవారు గలరు.

315—(91-92 వ పత్రములలో చెప్పిన ప్రకారం) వీరిలో నున్న, పద్మిని, హస్తిని, చిత్తిని, శంఖిని అని పేర్లు గలవారు గలరు.

316—ఆర్యులనగా సకలం తెలిసినవారు. స్త్రీలు చేసే చర్యలను బట్టి అనగా వారి నడతలను బట్టి ఈ పేరు లిడిరిగాని మఱి వేఱొకటి కాదు.

317—సాని కులస్థులలోనున్న, భోగము కులస్థులలోనున్న కొందరు వివాహములు చేసికొని సంసారులుగానున్న మఱికొందరు వ్యభిచారిణీలుగా నున్నారు. వ్యభిచారులనగా జంకటాలనబడుదురు.

318—పైని ఉదాహరించిన 200 వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం సానులలోనున్న భోగముకాండ్లలోనున్న వ్యభిచారిణులుగానున్నవారు జంకటాలనబడుదురు. ఈ జంకటవారియింట పాపసత్యముగా జరుగుచున్నది.

319—వీరిలో కొందరు స్వర్ణ్యగోత్ర వివాహములలో జనించినవారు గానుందురు. వీరిలో భగిద్యత్తులు గలరు.

320—వీరిలో నాలుగు వర్ణములలో ఎవరినైనను ఒకరిని ఉంచుకొని వానివల్ల జీవనోపాధి చేయవచ్చును. ద్రవ్యము పుచ్చుకొనవచ్చును.

321—ప్రథమ పురుషుడు తనయొక్క వద్దనుంచి తొలగించిన మొదట మరి ఒకరిని ఉంచుకొనవచ్చును. ఇటువలె జరిగించుకొన్నయెడల జన సోపాన క్రమ ప్రకారము, చేసికొనవచ్చును. తనవద్దనున్న పురుషుని మినహా రెండవ పురుషునితో దుర్నడత సంభాషణలు సంభాషించకూడదు. ఒకరి పుష్ప, ఫలము తినుచూ మరియొకరికి కొరకు చేయుట యమదండనకు లోబడవలయును.

322—(2 వ ఆచారము) భోగముది తన గృహమునకు వచ్చు పురుషుని చేరదీసి వాని ద్రవ్యశక్త్యనుసారముగ 106 వ పత్రములో చెప్పిన నాలుగు తంత్రములలో ఆయన కోరిన కోర్కెలు చేయుచు చిత్తము రంజిల్లచేయుట వలన విహారాదుల సుఖము లనుభవించగలదు.

323—ఇట్టి ఆచారముగల భోగమువాళ్లు పవిత్రులగుదురు. వీరికి మోక్షముగలదు. సందేహములేదు. భోగివాళ్లు వారి తండ్రులను గుర్తెరగని వారగుదురు వీరికి గోత్రములులేవు. వీరి జన్మ 302 వ సంఖ్యయందున 2 వ సంఖ్య ప్రారబ్ధకర్మలో చేర్చవచ్చును.

324—వైవాహిక నిబంధన దారి అనగా వివాహకాల మందు ముప్పది ముక్కోటి దేవతలు సాక్షిగానున్న దేవతా పతివ్రతయగు అరుంధతియనే అరుంధతి జ్యోతి సాక్షిగానున్న ప్రమాణము లు చేసికొని వివాహమాడిన వారు అట్టి నిబంధనలు మీరుట

న్నారు. పైని ఉదాహరించిన 111 సంఖ్యలను బట్టిన్నీ ఈ దిగువ నుదాహరించిన 222 సంఖ్యను బట్టిన్నీ పరీక్షించి చూడగా నరకకూపములకు అర్హులగుటకు సందేహము లేదు.

కాముకు విషయమై

325—బ్రహ్మ పర్వరచిన గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గమును మీరి వివాహమైనవారున్ను, వివాహము కానివారున్ను, పురుషులు చాలామంది స్త్రీలను—స్త్రీలు చాలామంది పురుషులను తీసికొనిపోవుచున్నారు. ఇది అధర్మమార్గము.

326—"కాను చెడ్డకోతి, వనమంతా చెరిపినట్టు" కవిరాయులలో కొందరు వ్యభిచార కామకీర్తనలు పాడి పెల్లడి చేయుచున్నారు. ఇది వ్యభిచార, జారత్వమునకు పునాది యగును. ఇదిన్ని అధర్మమార్గము.

4 గుడిసేటుల విషయమై

327—పైని ఉదాహరించిన ప్రకారం, స్త్రీ—పతివ్రత ధర్మమును భంగపరుచుకొని, జారుడనే అంతు మగనిపాలు పడిగాని లేక, తనంతట తానుగాని, సంసారములోనుంచి బైటికి వచ్చిన స్త్రీ గుడిసేటిది యనబడును. ఇహలోకమునందు శిక్షపొందక పోయినను యమలోకములో తప్పక శిక్షకు అర్హురాలగును. గుడిసేటులలోనున్ను ప్రాణహత్య జరుగుచున్నది.

328—పెనిమిటిని, బంధువులు వగైరాలను, విడనాడినందున ఆ స్త్రీకి అపకీర్తి కలుగును. సిగ్గుమాలినది అనబడును. ఈ స్త్రీ చేసిన చర్య, ఆగామికర్మ మనబడును. ఆగామి అనగా పూర్వజన్మమందు చేసిన పుణ్యాపాపముల యొక్క ఫలము, కష్ట, దుఃఖ, సుఖములు, ఈ జన్మమందు అనుభవించుచు ఈ జన్మమందే అంత్యకాలము వరకు చేయునట్టి, పుణ్యాపాపములు, ఆగామి సంచితము గా

న్నంచి అనగా మూటగానుండి మఱుజన్మమందు లభించును. యిది యే తనంతట తాను క్రొత్తగా చేసిన పాపమనబడును. 302 వ సంఖ్యయందున్న (1) పాపము (3) స్వేచ్ఛాకర్మ (4) నిషిద్ధకర్మ [illegible] ఆగామికర్మలనబడును. ఇట్టి, స్త్రీపురుషులు, పుణ్యకర్మములుగాని, దైవభక్తిగాని చేసినయెడల ఇవన్నీ ఆగామి సంచితములుగా, నుండును. అనగా మూటగానుండును.

329—ఇట్టి స్త్రీ, పురుషులు ఈ జన్మమందు అనుభవించుచున్న పుణ్యపాపములు ఈ జన్మమందే శరీరముతో నశించి పోవును. పిమ్మట మఱల ఏజన్మమందు జన్మింతురో ఆ జన్మమందు ఈపైని ఉదాహరించిన 320 వ సంఖ్యయందు క్రొత్తగా చేసినపాప పుణ్య ఫలములననుభవించుదురు. ఇందుకు సందేహ మేమియు లేదు.

330—“హా మిత్ర! “శంఠశావరమున దిరిగే నరులకు దండగయమబాదోరా” అన్న తత్వజ్ఞానము చెప్పిన పైని ఉదాహరించిన, స్త్రీ, చేసిన చర్యకూడ శావరమనబడును.

5 పెంపుడు బిడ్డలవిషయమై

331—గుడిసేటులలో పుట్టిన బిడ్డలలో కొందరిని భోగము వాళ్లు కొని పెంచుకొని వారిలో చేర్చుకొని యుందురు.

332—అనేకులు బిడ్డలు లేనివారు బిడ్డల మీద అపేక్షచే కొని పెంచుకొని యుందురు.

333—ఏబిడ్డనైనను ఒకరియింటపుట్టి, మఱియొకరియింట పెరిగే విషయములో అందుకు తగిన సామెతలు గలవు. అవి అనగా “ప్రారబ్ధకర్మము అనుభవించక తీరనాదెవ్వరికైనను అనుపట్టున్న” “యూగాను బంధుయా మేగా” అనునట్లున్న, “మదయాక వ్రాసిన వ్రాతకన్న గలదా” అనునట్లు—విధి—అని చెప్పబడును.

334—ఇష్టబిడ్డలను పెంచుకునే వారికి దోషములేదు.

335—గుడిసేటులకు పుట్టే బిడ్డల జన్మ 284 సంఖ్యయందున్న స్వేచ్ఛకర్మ అని చెప్పవచ్చును.

ముఖ్యతాత్పర్యం

336—స్త్రీలలో పురుషులలో, దుర్నడత చర్యలు జరిగించే చర్యలను బట్టి అర్హులైనవారు ఈ దిగువ నుదాహరించిన పేర్లు కనిరి.

1 వ్యభిచారమనగా వ్యభిచారిణి—లంకుటాలు.
2 జారత్వము అనగా జారుడు—లంకుమగడు.
3 చోరత్వము అనగా చోరుడు—దొంగ
4 అనృతము అనగా అబద్ధకుడు—అసత్యమాడేవాడు.

337—పారంపర్యా—స్త్రీ పురుషులు వల్ల జరుగుతూవున్న ఈ పాపిష్టిచర్యలు కలియుగము అంత్యమయ్యేవరకు నశింపవని తలంచవచ్చును పుట్టులు, గిట్టులు, జరుగుతూనే ఉండును. వీటివలన పాపపుణ్యములు, జరుగుతూనే ఉండును.

338—ఈ పాపిష్టి చర్యలను కలుగచేసి కొనని వారే ధన్యులు.

339—జగమునందు సకల—చరా—చర—జంతువులకు నీతి చర్యలకు, అర్హులు పెట్టిన పేర్లేయున్నవి.

340—ఈ పైని ఉదాహరించిన—3—వ సంఖ్య చోరత్వమున్ను, 4వ సంఖ్య అనృతమున్ను 302 సంఖ్యయందున్న (1) పాపము (3) స్వేచ్ఛకర్మ (4) నిషిద్ధకర్మ (5) ఆగామికర్మలో చేరిపోవును.

పురుషుల విషయమై.

341—పురుషుడు పరస్త్రీలతో కూడిన యెడల (1) ఆయుః హీనత కలుగును. (2) దుఃఖహేతువు గలుగును. (3) సర్వేశు వుండదు. (4) నమ్ముడు కాడు. (5) సరసంబు విరసంబగును. (6) సత్యహారము. (7) సౌఖ్యము కలుగనేరదు. (8) పొందు నాశనమగును. (9) భువిలో శిక్షలు కలుగును. 10 యమునిచే ఘోరత గలుగును. ఇట్టివన్నియు శాస్త్రముల వలన వినుచు పరస్త్రీలను కోరువాడె కెరివాడనబడును. భ్రష్టుడనబడును.

స్త్రీల విషయమై.

342—స్త్రీ—పరపురుషునితో కూడిన యెడల. (1) చాలా బాధకలుగును. (2) భువిని నపకీర్తి కలుగును. (3) వ్రతము చెడును. (4) బంధుహీనత గలుగును. (5) పొందు నాశనమగును. (6) సర్వేశు వుండదు. (7) నమ్మికాదు. (8) భువిలో శిక్షలు గలుగును. (9) యమలోకదండన కలుగును. ఇట్టి వన్నియు పెద్దలవల్ల వినుచు పరపురుషుని భ్రమించినదే భ్రష్టవనిత యనబడును.

1—జారత్వ వ్యభిచారములు కూడి జరిగే చర్యలగును. వంశిల్లు ప్రాప్తించును.

పాపము.

343—పైని ఉదాహరించిన పాపముల వలననే అష్టదరిద్రములు కలుగును, హింసబాధలు కలుగును. నరకయాతనలు కలుగును. ఇట్టిపాపములను చేయకుండువారే ధన్యులగుదురు.

జార అజార వ్యభిచారుల విషయమై.

344—పైని ఉదాహరించిన (1) జారత్వము వల్లనున్ను,

(2) వ్యభిచారత్వము వల్లనున్ను (3) చోరత్వము వల్లనున్ను, (4) ద్వేషమనే పగవల్లనున్ను, (5) దొమ్ములాట మొదలైనట్టి వాటివల్లనున్ను, ఈ ఐదింటిలో స్త్రీ—హత్య—పురుషహత్యలు, జరుగుచున్నవి. (6) వ శక్తి జరిగించినవారికి ఇహలోకములోనే విచారణహత్య బహిరంగముగా జరుగుచున్నది. ఈ విషయములో—కాల—మృత్యువన్నీ—అకాల—మృత్యువన్నీ, చెప్పుటకు అలవి కాదు. జనులలో కొందరు ఈ విషయమై అకాల—మృత్యువులన్నీ—కొందరు—కాల—మృత్యువులన్నీ చెప్పుచు వాదాడెదరు గాని ముఖ్యతాత్పర్యము తెల్పుకొనుటలేదు. కాబట్టి ఈ కిటుకు కనుగొనుటకు వీలుచిక్కదు.

345—కొన్ని గ్రంథముల యందు (1) రాగుపోతుదనము వల్లనున్ను, (2) తిండిపోతుదనమువల్లనున్ను (3) పోకిరితనమువల్లనున్ను (4) దేహబాధవ్యసనమువల్ల, నూతులలో చెరువులలో, గుంటలలో నదులలో పడి చావడము (5) స్వయముగా హత్యచేసుకొనడము. ఈ అయిదున్ను. అకాల—మృత్యువులని చెప్పియున్నది, గాని ఈ విషయములోనున్ను కాలమృత్యువన్నీ అకాల మృత్యువన్నీ, వాదించుటకు శంక గలదు.

ప్రపంచమంతటా మాయవేషధారియై సదా—(ఎల్లప్పుడు) జగజ్జ్యోతియై ప్రకాశించుచుండే ఆనిరామయము వెలుగులో ఆయా కాలములయందు జరిగేలయస్థితుల కిటుకు అన్నసృష్టికర్తకే గోచరముగా నుండును. లయస్థితి కిటుకు అనగా మానవహత్య దాని మర్మము అని అర్థమగును. పైని ఉదాహరించిన హత్యవిషయములో ఈ గ్రంథమునందు 118 వ పరిచ్ఛేదమందున్న సంఖ్యలు 235 నుంచి 240 వరకు ముఖ్యముగా చూడుము.

పృథివిలో ను జన్మమందు

346—జనులకు కలిగే ఫలా ఫలములు.

(1)	జనన	మరణములు.
(2)	కష్ట	సుఖములు.
(3)	సుఖ	దుఃఖములు.
(4)	కలిమి	లేములు.
(5)	లాభ	(అ) లాభము.
(6)	జయా విజయము.	అపజయము.
(7)	అష్టైశ్వర్యములు	అష్టదరిద్రములు.
(8)	సంపదైశ్వర్యములు	సంపద దరిద్రములు.
(9)	వ్యాధి పీడితులు	ఛిన్నముగం దేహములు
(10)	సంయోగ	వియోగములు.
(11)	యోగా	(అ) యోగములు.
(12)	అదృష్టము	దురదృష్టము.
(13)	దశ	దుర్దశ.
(14)	భాగ్యవంతుడు	నిర్భాగ్యుడు దౌర్భాగ్యుడు
(15)	నిష్టా	అనిష్టా దశ [illegible] ప్రారబ్ధ

దశమున ప్రాప్తించును. గనుక 302 సంఖ్యయందున్న ప్రారబ్ధకర్మలో చేర్చవచ్చును,

కలిమి విషయము.

347—కోటికి పడగనెత్తినప్పటికి, హెచ్చుగాసంపదలు వచ్చినప్పటికి, ఏనుగ, గుఱ్ఱములు, పల్లకీలు, బండ్లు వగైరాలు ఎక్కినప్పటికి, అష్టైశ్వర్యములు గలిగి, భోగభాగ్యములతో తులదూగుచున్నప్పటికి, రాజరాజులని రాజులని జమీందారులని, బహద్దరులని

శ్రీలు, రాణించి బిరుదులు వహించి నప్పటికీ, పాశ్చాత్య వైద్యము నన్నప్పటికీ, భూరివిద్యలు, కావ్యనిర్మాణములు, అనేక చిత్రములు, నేర్చి విద్యావంతులై మిఱ్ఱెక్కి నప్పటికీ, సకల శాస్త్రములు చదివి శాస్త్ర విదులైనప్పటికీ (ద్రావిడ, కన్నడ, సంస్కృత, ఆంధ్ర), వ్యాకరణ, వర్ణపరిచ్ఛేద పదపరిచ్ఛేద సులక్షణ సారములు తెలిసినవారై నటువంటివి చదివి పండితులై కవిరాయులై నప్పటికీ, వేద ఉపనిషత్తుల సారమును సంగ్రహించి బ్రహ్మజ్ఞానము నొంది దాసులై, గురువులై, వ్రాసిని నప్పటికీ ।జనశృతి। ఇంతటికంటె కలిమి బలములేదని జనులు చెప్పినంత మాత్రమున భ్రమించక, పూర్వము చేసిన పుణ్యకర్మ ఫలమువలన వచ్చిన వన్నీ ఇవియన్నియు శాశ్వతములుగావనియు అశాశ్వతములనియు "దృశ్య" కంటితో చూచుచున్నవన్నియు "దృశ్యము" చూడదగినవన్నియు "మిథ్య" అసత్యములని తలంచి "ముక్తి" నొందుటకై ।శృతి। ।కీర్తనశాఖ। "రాముని మఱవకవే మనసా! రాముని మరవకే" అని భక్తులు పాడినటులనేమున్నా "ఈశ్వరా! పరమేశ్వరా! కరుణించరా" అని పాడినటులనేమున్నా, "నమః శివాయ మనరా" అనిపాడినటులనేమున్నా, ఈ గ్రంథము నందున్న మంత్రములను పఠించుచు అర్థ తత్త్వములని మరవక, రాత్రింబగళ్లు, తీరని గలదేశతో త్రికరణ శుద్ధిగా అనగా ఇతర తలంపులు మాని మనస్ఫూర్తిగా ధ్యానించుచున్నయెడల మోక్షమార్గము లభించి జనన మరణములు నశించును. ఈ విషయమై 91-92 వ వృత్తములయందున్న 133, 134 సంఖ్యలను ముఖ్యముగాచూడుము.

లేమివిషయమై.

348.—దారిద్ర్యము మిక్కిలి వ్యాప్తి కలదిగా నున్నప్పటికి, అష్టదరిద్రములు గలిగి బీదరికముగానున్న నిరుపేదరికముగా నున్నప్పటికీ ।జనశృతి। "గోచికంటె లేమి లేదని చెప్పినప్పు,

ఘోరకష్టములుచెందుచున్నారు" రోదించుకొని ఇది యన్ని
యూ పూర్వము చేసిన పాపకర్మ ఫలములని భావించుకొని కాలము
గడుపుకుంటూ, ఇవి శాశ్వతములు గావనియు అశాశ్వతములనియు
మనము చేసిన పాపములు మనల గట్టి కుడువక విడుచుటలేదని,
రోదించు కొని, ధ్యానించక స్మరణ! "శివా!—ఈశ్వరా!—రామా!
కృష్ణా!—గోవిందా!—నారాయణా! యని పలుకుచున్నచొ మరల మరు
జన్మమునందు క్షేమము గలుగును.

349—పైని ఉదాహరించిన వ్యాధులు పేదరికములు, ఈ
జన్మముతో నశించిపోవును. ఈ జన్మమందు చేసిన భగవత్స్మరణ
ములు జన్మమునందు తలకాచును. పైని ఉదాహరించిన ఉత్కృష్ట
కష్టములో నుండి పాపపుణ్యకర్మములు చేసియున్నచొ మరల అందుకు
తగిన జన్మము లెత్తవలసివచ్చును.

350—జీవత్వమను అనగా బ్రతియుండు కవచము అని అ
ర్థమగును. దేహముగా తలంచె కీసుగ అనబడును. కాక కీసుగ
గనక దేహమని యార్యులు చెప్పిరి.

2—ఈ ద్రవములో లక్షాధికారియనియు, భిక్షాధికారియనియు
రెండు పేర్లు గలవు.

3—పూర్వజన్మములో చేసిన పుణ్యకర్మవలన ఈ జన్మమం
దు లక్షాధికారియనియు రెండవది పాపకర్మమువలన భిక్షాధికారియని
యు వాటి స్థితినిబట్టి యార్యులైన వారు ఈ పేరులిడిరి.

4—అంత్యకాలములో ఈ రెండున్ను, దేహ పతనముతో
నశించిపోవును.

5—ఈ రెండు పేర్లున్ను మరుజన్మమున్ను రాకుండుటకై
ఈ జన్మమందే అందుకు తగిన ప్రయత్నములు చేసి గొనినవారే
ధన్యులగుదురు. ఇందుకు సమ్మతి.

(16)—శ్లో॥ ఆగతాయదివాలక్ష్మీ ర్నారికేళ ఫలాంబువత్ నిర్గతాయదివాలక్ష్మీ ర్గజభుక్తకపిత్థవత్ అనుశ్రుతి చెప్పిన ॥తా॥ భాగ్యలక్ష్మి వచ్చినప్పుడు టెంకాయ యందలి జలము వచ్చినట్లు భాగ్యలక్ష్మి వచ్చును. పోవునప్పుడు ఏనుగ భక్షించిన వెలగపండులోని గుంజుపోయినటువలె హరించిపోవును. ఇది గ్రహించినవారే తెలివిపరులు ఈ రెండున్ను, శరీరమునకు అనిత్యయములే యనబడును.

మానవ జననము.

251—శ్లో॥ దుర్లభో మానుషో దేహః దుర్లభో పురుషాకృతిః॥
దుర్లభో వ్యాధి గ్రస్తో దుర్లభో స అవయాంగ జనః

అన్నశ్లోకము చెప్పిన ఈ కలియుగమునందు చరా—కదిలెడిగల జగములో మానవజన్మమెత్తుటయున్ను, అందులో పురుషజన్మమెత్తుటయున్ను, వ్యాధిగ్రస్తుడుగాక యుండుటయున్ను, అవయాంగములలో చిన్నము లేక జన్మించుట మనకరుదు. ఇట్లు జన్మించుట పూర్వజన్మకృత సంస్కారము. కృత మనగా చేయుదము. సంస్కారమనగా వాసనాత్రియం అనగా పూర్వజన్మమందు చేసిన ఫలము అని అర్థమగును.

షడ్భావవికారములు.

252—(1) అస్తి అనగా — స్త్రీ గర్భములో నుండుట.
(2) జాయతే అనగా — స్త్రీ గర్భమునుండి శిశువు భూమిమీద బడుట.
(3) వర్ధతే అనగా — బాలుడు దినదినము వృద్ధిపొందుట.
(4) పరిణమతే అనగా — బాలుడు కలితంపు పిల్లముద్దుగా వుడు యౌవనవంతుడగుట.

(5) అపక్షీయతే అనగా బాలుడు వృద్ధాప్యమును పొందిశరీరము దిన దినము క్షీణించుచు వచ్చుట.

(6) వినశ్యతే అనగా క్షీణించుచు వచ్చిన దేహమును విడిచి మరణించుట.

7—శ్లో॥ సర్వస్యగాత్రస్యశిరః ప్రధానం సర్వేంద్రియాణాం నయనం ప్రధానం అనునట్లు దేహమున కంతటికి శిరస్సు ప్రధానం ఇంద్రియము లన్నిటికి కన్నులు ప్రధానము.

354—స్థూల శరీరమునకు అనేక ద్వంద్వములు గలవు. వాటిలో ఈ దిగువ నుదాహరించిన ద్వంద్వములు మహాఘోరమైనవిగా నున్నవి. అవిఎవనగా.

1—పుట్టుమూగగా జన్మించుట. 2 బాల్య యౌవన, కౌమార, వార్ధక్యములో మూగవాడగుట.

2—పుట్టుచెవుడుగా జన్మించుట 2· బాల్య, యౌవన, కౌమార, వార్ధక్యములో చెవుడు తనము గలుగుట.

3—పుట్టుగ్రుడ్డిగా. జన్మించుట 2 బాల్య, యౌవన, కౌమార. వార్ధక్యములో అంధకుడగుట.

4—ఇట్టి ద్వంద్వములుగల జీవ జంతువులు ప్రపంచమందు పుట్టుట, పూర్వపాప కర్మదుఃఖములువార ననుభవించుటయే కాక ప్రపంచ గోచరమై జ్ఞానము సంపాదించుటకే గాని మరి ఒకటికాదు.

355—(1) మూగవాడు మాట్లాడనేరడు.

(2) చెవిటివాడు శబ్దమును వినజాలడు.

(3) జన్మాంధుడు అనగా పుట్టు గ్రుడ్డివాడు.

భూమ్యాకాశము సకల తత్వ— తరము లెట్టివో చూడజాలడు.

355—వీరిజన్మము ప్రారబ్ధకర్మమని చెప్పదగ్గును.

356—ఇట్టివారిని చూచి దైవమను భగవంతుని స్తుతించుట మేలు కలుగును.

షడూర్ములు.

357—(1) క్షుత్తు ఆకలి (2) పిపాస దాహం (3) నిద్ర (4) శోకము దుఃఖము (5) జననము పుట్టుక (6) మరణము చావు స్థూల శరీరము వీటితో పుట్టినది యగును.

358—ఇట్టి స్థూలాంగంబున, జీవాత్మ—పరమాత్మ—అంతరాత్మ—చిదాత్మ—కమలాత్మ—మొదలగు—పంచాత్మలు—వ్యవించెను. ఇది గాక పంచభూతములు గలవు. 14 వ పత్రం 1 వ సంఖ్యయున్ను, 24 వ పత్రం 40 వ సంఖ్యయున్ను చూడుము.

359—ఈ స్థూల శరీరముగలవారిలో, కొందరు 1 క్రూర మనస్సుగలవారును, (2) లోభగుణము గలవారును, (3) దురాచారము గలవారును, (4) లేని పోని మాటలు చెప్పెడి వారును (5) మంద బుద్ధిగలవారును (6) ।పాపెంత। ఉపకారమునకు అపకారమిచ్చినట్లు న్నుత్యాదులవలెనే పాపం చెందుదురైనట్లున్ను (7) చేసిన మేలును మరచి ఎదిరించేవారును, (8) అబద్ధమాడుటకు కొంకుటకు నేర్పుగల దురాత్ములును (9) కపటము కలిగి వర్తించెడి వారును (10) అసత్యమాడేవారును, (11) భక్తజనుల బాధించువారును (12) గురువు (13) దైవము (14) వేదములను నమ్మనివారును (15) నరహత్యలేక పశువుల కొట్టి చంపేవారును (16) అప్రమాణములు చేసెడివారును (17) నమ్మించి మోసపుచ్చువారును (18) చేసిన కూలి యివ్వక ఇబ్బందులు కలుగజేసే వారును, (19) ధర్మకార్యములకు విఘాతము చేయువారును, (20) యాచకుల తిరస్కరించు వారును (21) అగ్గి పెట్టెడివారును (22) మతములను పాడుచేయువారును (23) సజ్జ

ములు నిందించెడివారును, (24) కొండెములు చెప్పెడివారును (25) కీ
ములను బోధించేవారును 26 పెద్దలను గొప్పలని యవమానించే వారు
ను ఇట్టిమొదలైనట్టి వారికి, రజ స్తమోగుణములు బాగుగావృద్ధి
పొందియున్నవని తెలిసికొనవలెను. ఇట్టి వారికి నరకము సంభవించును.
ఇహలోకమునందును కీర్తులు పొందరు.

360—(1) నీళ్లలో జాడలను తీయుచేర్చువాడును (2) అశుచిం
చిన కోర్పులు నరయువాడును (3) ముగిసిన గరి భావము గ్రహిం
పఁగిన వాడును కొంపలు తీయువారగుదురు.

361—అదిగో భగవంతుని మాయవలన, భూతము సృ
ష్టించబడిన తరువాత వారు వారు చేసిన కర్మానుసారమును బట్టి
వచ్చు స్వర్గ నరకాదులకుం జేరి జీవి దశ్యవనియుదల జూడుః—

362 (1) మానుషజన్మమందునో,

(2) మృగజన్మమందునో,

(3) పక్షిజన్మమందునో,

(4) క్రిమిపురుగుల జన్మమందునో,

363—వారివారి—కర్మానుసారమును బట్టి అయుమ్నరిగి
ఏదోయొక జన్మమందు బుట్టుచుండును. ఇట్లుపుట్టిన జంతువులలో మా
నుష జన్మమై పుట్టినవారిలో వారి—వారి—కర్మానుసారమును
బట్టి సుఖఫలముయొక్క భోగభాగ్యములు కష్టఫలముయొక్క
దుఃఖములు కలుగుచుండును. (శృతి) "ఆత్మవత్సర్వభూతాని"
అనుశృతినిబట్టి, సకల భూతములను తనవలెనే చూచుచు వీటన్ని
టికి నాధాభూతుండైన శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకుం
డైన భగవంతుండొక్కడే సృష్టికర్తయని తలంచిన మానవులకు తే
లము పరమార్థము సిద్ధించును.

364—ఇదిగాక తపము ఇహసౌఖ్యంబులచే మదాంధుండై

కామాంధకారములో మునిగి తుచ్ఛభోగంబుల ననుభవింపుచు తన్ను కు శాశ్వత సంకటములను గుర్తెఱుంగక తుదకు గాలంబు మ్రింగిన మీనంబు మిగుల పరితాపంబు చెందునటువలె తాపము చెందుచుండును.

365—ఎట్లనగా నొక గ్రామంబున జాలరియొకడు తటాకంబునందలి మీనంబులఁ బట్టనెంచి వలయు పరికరంబులం గొని యా తటాకమునం జారబోసి గాలంబున నొక యెఱ్ఱింగీలించి నీటనైచిన నా యెఱ్ఱ మాంసంబునకై యొక మత్స్యం, బటనిటు పొంచి పొంచి తిరుగుచుండుటంగని గాలంబుననుండు నెఱ్ఱ యా మీనంబుతో నిట్లనియె:—

366—"నన్నావుపోకార్తు, నాకొరకు, వచ్చికూర్చున్నాడు నీకొరకూ యెకుమచ్చియున్నాను నీకొరకు, వచ్చినా వచ్చేవు నాకొరకూ" అనెడు మాటలు నా మీనంబు వరకు గొనక గాలమును మ్రింగి విల విల తన్నుకొని మృతినొందిన చందంబున నీప్రపంచమునందలి మానవులు పాపకృత్యములను జేయుటవలన తమకు ముందు యమదండన గలుగునని తెలిసియున్నను కామాంధకారముచే నొడలెఱుంగక తుదకు మిగుల వగచుచు నశింతురు, కావున భగవంతుని భజించనేరని నరజన్మంబు వృథాయయి యున్నది.

367—ఎట్లనన ॥గీతపద్యం॥ "చేతులారంగ శివుని పూజింపఁడేని నోరు నొవ్వంగ హరికీర్తి నుడువఁడేని దయయు సత్యంబులోనుఁగాఁ దలఁపఁడేని కలుగనేటికి తల్లులకడుపుచేటు." అను భాగవత ప్రమాణమువలన నరజన్మమెత్తినందుకు పరమాత్ముని నామమును స్మరించి తరించుటకు బదులుగా, నీవు ఇంద్రియములం జిక్కి మిక్కిలి ప్రయాసచే ధనమును సమకూర్చి:—

368—॥కందపద్యం॥ "కానసుభవించ నర్థము, మానవ పతి

నేను కొంత మరి భాగవతా॥—అనినట్లు లోకమును కానక
బింపలేక యితరుల పాలుచేయుచున్నారు. కావున:—

369—చ॥ ॥తను పినపాముఁబట్టుకొన, తద్వదనంబున నుం
డి యూగలం, గని తినఁజేసి కప్పగతి, కాలభుజంగము తన్నుమ్రింగ
గా॥ అను న్యాయంబున నొక కీటకము సంచరించుచుండ మండూ
కమొకటి దానిని దినుటకయి దానికై పొంచియుండి వేచియున్నదై యుం
డు తరి నా దానిని మ్రింగనే నివాసంబుగనున్న పన్నగ మొకటి యా
కప్పను బట్టి భక్షించుచుండె నా మండూకము తనకొరకై చేరువ
సంచరించుచున్న పురుగుల బట్టి తినుచున్న గతి దినదినంబును తన
యాయువు క్షీణించుచుండ దెలియక కలకాలమును బ్రతుకుదునని
యెంచి యొకని కొకడు తోడుపడలేక నతనిని కష్టపరచి తాను వృ
ద్ధిపొందవలయునని కోరువానిని దైవము తప్పక శిక్షించుటకు నం
దంబున మాఱుచి దీపమునం బడి నశించు పతంగములవలెనె మ్రు
లు కలిమాయలలోన జిక్కి జగత్కర్తయగు శ్రీహరిని మఱచి
రౌరవాది మహానరకంబు లనుభవించుచుందురు.

370—ఇంకొక సమానమైన మఱియొక యుపాఖ్యానము గ
లదు. అది అనగా:—

371—శ్లో॥ యథా హిమగిరి ప్రమూణాద్ధంశా భక్షయ
మిచ్ఛతి। తథా మృత్యువశో లోకో। భోగాన్ భోక్తు మిహేచ్ఛతి॥
తిండిపోతు.

372 ॥తా॥ పాముచేత చిక్కిన కప్ప, దోమలను భక్షింప
దల్చుయుండి నట్లు, మనుష్యులుకూడా తిండిపోతుల తినుటకై
ఏదైనా ఉంటె కొందరికి అంతే చాలును. కడుపేదవారికి దేవుడు, భో
జనము చూపితే వారి ప్రాణముపోయిన దానిని వదల రనునట్లు, మృ
త్యువుపాలై యుండు దేహం అస్థిరమైనట్టియు, తుచ్ఛమైనట్టి

యు, ఐహిక భోగములను అనగా విషయ సుఖములను, అపేక్షిం
చుచున్నారు. కాబట్టి విష తుల్యమైన విషయ భోగములను కాంక్షిం
చక మెలకువగా నుండి పరమ పురుషార్థమగు మోక్షసిద్ధికై భగవం
తుని ప్రార్థింపవలయును.

పాప పుణ్యముల నశింపు.

302 వ సంఖ్యయందున 6 వ ప్రశ్నకు

ఉదాహరణము.

373—ఈ లోకములో మానవజన్మమెత్తి అనుభవించుచు
న్న పూర్వజన్మపు పాప పుణ్యముల ఫలములు ఈ జన్మమందే శరీ
రముతో నశించిపోవును. ఈ నశించిన శరీర మంత్యకాలము వరకు
జరిగిన దినములలో అంతమున్న జీవి మాటల నేమొక్క కర్మములతో
నీ కృతార్థుగాయని ఆ టించుకొనక యుండెనేని, ఆజీవి బ్రహ్మ
ములో నైక్యమై వైకుంఠ పదవినొందును. ఈ జీవి పరలోక పదవికి
నేగునప్పుడు పరిశుద్ధముగా వెళ్లి చేరవలెను. బాల్యమునుంచి ఏకర్మ
లు చేయక భగవత్ స్మరణ చేయుచున్నయెడల అన్మరణ పాపము
లకు బదులుగా జీవికి తోడుగా నుండును. ఇందుకు సమ్మతి:—

374—"కీర్తన: "ఎవరు వెంటరారు చూడు, యమునిచేత
బడిన నాడు భువిని తాను చేసినట్టి పుణ్యపాపములె తోడు" అనువ
ట్లు జీవి పరలోక పదవికేగు నప్పుడు భగవత్ స్మరణతోడుగా నుం
డునని అర్థం లేదా జీవితో ఈ మాటున్ను వెళ్లును.

375—(2 పది) ఎటువంటి పుణ్యకర్మ చేసి పాపకర్మలేనిడు
తల పరలోకమునందున్న 5 మోక్షలోకములలో నొక మోక్షలోక

ష్టిలో గల భోగభాగ్యములు గలుగును. ఇవియు శాశ్వతములు గావు. మరల నీ లోకములోన గొప్ప ఐశ్వర్యముపొంది, స్త్రీగానో, లేక పురుషుడుగానో, జన్మించును.

376—(3 వది) నరుని పుణ్యకర్మ లెగ్గ పాపకర్మ హెచ్చై యుండెనేని, లేక, సమముగా నుండెనేని, వాటి ఫలము లను భవించుటకై ఈ లోకములో నేదోయొక జీవిగా జన్మించును. ఈ విషయమై పైనిఉదాహరించిన 320, 321 వ సంఖ్యలను చూడుము, మరియు పునర్జన్మ విషయమై 71 వ పత్రికనుండి చూడుము.

377—జీవునకు పునర్జన్మము గలదు. ఇది సర్వశాస్త్ర సమ్మతమైన పద్ధతిగనుక పైని ఉదాహరించిన వాక్యములను ధారాళముగా నమ్మవలసినదే.

ముఖ్యతాత్పర్యము.

378—జీవి పరలోకమునకు నేనుపక్షము పుణ్యపాపములు లేనట్టి లేక పరిశుద్ధముగా నున్నమొదలజీవి బ్రహ్మైక్యమొంది జనన మరణములు నశింపు చేసుకొనును.

శ్రుతిమతములు.

379—సా॥ "ఆత్మా సర్వభూతాని" అనునట్లు సర్వభూతములయందు ఆత్మనిండి యున్నది.

380—సా॥ "జన్మనా జాయతే శూద్రః" అనునట్లు, తల్లి గర్భమునుండి పుట్టిన జనులందరు. శూద్రులనబడుదురు

381—సా॥ "అన్నం పరబ్రహ్మ" అనునట్లు, అన్నమందు హెగ్గుచేయకూడదు.

382—వ॥ బ్రాహ్మణ బాలకులు వడుగు అయ్యే పర్యంతం శూద్రులుగా భావించబడుదురు.

383—స్త్రీలు అందరు అజ్ఞానముతో గూడుకొన్నవారు గనుక నే శూద్రులని చెప్పబడుదురు.

384—శ్లో॥ "జన్మనా జాయతే శూద్రః। కర్మణా జాయతే ద్విజః। వేదపాఠంతు విప్రాణాం। బ్రహ్మజ్ఞానంతు బ్రాహ్మణః॥"

జాతులవిషయమై

385—బ్రాహ్మణః, క్షత్రియః, వైశ్యః, శూద్రః, ఈ నాలుగు జాతులలో బ్రహ్మజ్ఞానము ఎవరైతే పొందుచున్నారో వారే బ్రాహ్మణులనబడుదురు.

386—కలియుగమునందు పూర్వము ఆయావర్ణములకు తగిన ధర్మానుష్ఠానములును కర్మములును కులమతములు ఏర్పడినవి. ఏకముగా చేయుటకు నెవరికి శక్యముకాదు. కులములు లేవని వాదించుట నిష్ప్రయోజనము. ఎందుకనగా:—

387—ఈ భరతఖండమునందున జనులు వారి వారి వృత్తులను బట్టియు, నీమ, నిష్ఠలను బట్టియు కులములు ఏర్పడినవి. యింతే గాని మరియొకటికాదు. ఇందున బట్టి కులభేదములు వాదించకూడదు.

388—కులభేదములు లేవని కొందరు వాక్కువల్ల బోధించతముకాని వారు బ్రహ్మజ్ఞానివలె బహిరంగముగా నటించి ప్రవర్తనలో లేరు వ్యష్టిగానే యున్నారు.

389—స్వమతము వదలి ఇతర మతములలో ప్రవేశించువారు స్వమతమును గాని, ఇతర మతములను గాని నిందించకూడదు.

390—బ్రహ్మజ్ఞాని మాత్రం అభేదముగా నుండును. శ్రీ గీ॥ "జాతిభేదంబు లెంచుట నీతిగాదు। జ్ఞానవంతుల జన్మమే జాతంబు॥" ఎందున జూచినా నందు లేకుండగా, పొందియున్నట్టిదే విశ్వమంతట్టి భగవంతుండొక్కడే గనుక ఆయా కులమతములలో నుం[illegible]గుణముతో భగవద్ధ్యానము చేసిన తొందర మోక్షము లభిం

చదా! గనుక వారి—వారి—కులములలోనుండి త్రికరణశుద్ధిగా భగవంతుని నామమును స్తుతించిన తొడల ముల్లముగా మోక్షము లభించును.

391 క. వర్ణాశ్రమ ధర్మంబుల
నిర్మల కర్మములఁ జేయ నిఖిల జగత్సం
పూర్ణుఁడు హరియను నారఁజె
వర్ణింపఁగ భాగవతుఁ డనుభావిశా!!

392—వారి—వారి—కులధర్మములు తప్పక చేయుచు సత్కర్మములు హరికర్పణ చేయువాడు భాగవత శ్రేష్ఠుఁడగును.

393—మనము సకల మతములను గౌరవింపవలయును.

జాతిభేదములు.

394—ఈ భరత ఖండమునందు బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య శూద్ర, ఈ నాలుగు జాతులలోనున్న, సముద్రతీరము ద్వీపములలోనున్న జాతులలోనున్న అనేక జాతులు గలవు, వాటికి తగిన భాషాంతరములు, వేరు, మతములు వృత్తులు వేరు, దుస్తులు వేరు, వునికి వేరు. ఈ విషయమై భగవత్ సంకల్పము అనుకోవచ్చును.

395—అడవి మనుష్యులకు దైవ తలంపే లేదు.

ఆస్తిక మతము.

396—(1) ద్వైతము (2) విశిష్టాద్వైతము (3) అద్వైతము.

నాస్తిక మతము.

397—(1) బౌద్ధమతము (2) చార్వాకమతము (3) యోగ సాంఖ్యమతము (4) వైశేషిక మతము, (5) తార్కిక మతము (6) అర్హతమతము (7) పూర్వ మీమాంస మతము.

విగ్రహారాధనములు.

398(1) సగుణ ఆకార విగ్రహారాధన.

(2) నిర్గుణ ఆరాధన   విగ్రహారాధన నిషేధించుట.

(3) సగుణ ఆరాధన   (1) బ్రహ్మోసమాజము (2) ఆర్యసమాజము అను రెండున్ను ఇవి నూతనమత సమాజములు.

మతములు.

399—(1) శివమతం (2) విష్ణుమతం (3) వైష్ణవమతం (4) వీరవైష్ణవమతం (5) శైవవైష్ణవమతం (6) సాతానిమతం.

400—(1) అయ్యారు వైష్ణవ సన్యాసి.

401—(2) బ్రాహ్మణులు—శివమతస్థులు.

(3)—శ్రీవైష్ణవులు వైష్ణవమతస్థులు.

(4)—శైవులు, లేక విశ్వబ్రాహ్మణులు వైష్ణవమతంలో చేరినయెడల సీలామంతులనబడుదురు.

(5) వైశ్యులు లేక కోమట్లు వైష్ణవ మతంలో చేరినయెడల త్రియవరకులనబడుదురు.

(6)—శూద్రులు శివమతం వైష్ణవమతం రెండు తెగలు.

(7)—శూద్రులు వైష్ణవమతములో చేరిన యెడల వైష్ణవులనబడుదురు.

(8)—మాలవాండ్లు వైష్ణవమతములో చేరిన యెడల నిశ్చయులు లేక దాసులు సాతానులనబడుదురు.

(9) మాదిగ వాండ్లు వైష్ణవమతములో చేరిన యెడల వాత్రీకులు.

గోత్రముల వివరణము.

402—(1) భరద్వాజ గోత్రం (1) కాశ్యపగోత్రం.

403—(1) నేను పౌరాణికుడను, (2) నేను దక్షకుడను (3) నేను అవధానిని, అనిన విశేష భేదములున్నా, ఇట్టి మొదలైనవి

త్పన్నము, స్థూలశరీరము అన్నమయకోశము కంటె, సూక్ష్మ దేహమునకు అతీతుడు ఎంతమాత్రమున్ను కాడు.

404—ఆ ఆత్మను జీవుడనియు, "జీవో" ఆత్మయనియు, "జీవో" పర బ్రహ్మయనియు, పరబ్రహ్మను "శివుడ" యనియు [illegible] వ నుదాహరించిన శ్రీశాస్త్రం [illegible] సృష్టించిన దేహమును భేదించుటకు వీలులేదు.

405—[illegible] భగవంతుడె ఆధారభూతుడనియు, అంతటను నిండియుండిన్ని, ఆయన సృష్టించిన దేహమును మలినమైనదన్ని, ఇంద్రియములు భేద [illegible] దమనె, నిందించరాదు, శివమతమన్ని విష్ణుమతమన్ని కల్పించుట ద్వైత [illegible] వారగుదురు.

406 శ్లో॥ మద్భక్తః శంకరద్వేషీ,
మద్ద్వేషీ శంకరప్రియః
ఉభయో నరకం యాతి
యావత్ చంద్రదివాకరౌ॥

407 తా॥ విష్ణుభక్తుడుగా ఉండి, శివుని ద్వేషించరాదు.
శివభక్తుడుగా ఉండి విష్ణువుని ద్వేషించరాదు.
వీరిద్దరు చంద్రసూర్యులున్నంతవరకు
ఉండేవరకు నరకప్రాప్తి నొందుదురని—అర్థము.

భగవంతుని.

[illegible]

408—కొందరు హిందూమతస్థులలో భగవంతుడు లేడు. జగత్తు లేదు, జీవుడు లేదు, అని అనుకొనుచుంటున్నారు. [illegible]

409—మనుష్యు లెవ్వరును శుద్ధసత్త్వోపాధి గలవారగుదురు. "జీవుడు మలిన సత్త్వోపాధి గలవాడగుట వలన నిట్టి తారతమ్య జ్ఞానాది భేదములకు గారణమైన దనివింటున్నాను.

410—సూర్య కిరణములు భగవంతునివే గనుక సుగంధ దుర్గంధములను, ఆసూర్యుడే ఆకర్షించుచున్నాడు.

411—ఇదియే గాక ఈ దేహ ఉత్పత్తి ఆయనవల్లనే కలిగి నది. ఈ భూతముల దేహమెట్టువంటి దనగా, దుర్గంధ, మలమూత్ర, శుక్ల, శోణిత, మాంసము పిండాదండము వలె బ్రహ్మరంధ్ర వెన్నెముకల, నరములతో కట్టబడియున్నది. అందుపైని చక్కని చర్మము కప్పబడియున్నది. ఇది అందరికి తేట తెల్లముగా తెలిసి యున్నది.

412—ఇట్టి శరీరమునందు గర్భముకలదు. మధురమైనట్టి అన్నపానములు భక్షించినతోడనే గర్భమందు ఇముడి మలినమై పో తున్నది. ఆ మలినమైన మలము, గుదముద్వారానున్ను మూత్రి మూత్రస్థానము ద్వారానున్ను విసర్జనము చేయుచున్నది. ఈ జగజ్జాల ములు, ఆత్మకు లేవుగాను. ఇది భగవత్సృష్టికర్తమార్గమే గనుక "ఏకమేవాద్వితీయం బ్రహ్మ" "సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ" ఆత్మ యే "శివ" అనియు "శక్తి" "ఆత్మ" అనియు, "జీవ" "పరబ్రహ్మ" మనియు, "పరబ్రహ్మమే" "శివు" డగుచున్న ట్టున్ను, ఆత్మస్వరూపుడగు, నేను - బ్రహ్మము, అపరబ్రహ్మము నే ను అన్నట్టున్ను కలియుగమందు అంతయు, కలియుగ మంత్ర ముల, బ్రహ్మత్వమై యుండునని ఈ మహిమ యంతయు సృష్టించి న సృష్టికర్తకే గనుక, ఆయన మహిమ ఆయనకే తెలియునని ఈ గ్రంథము యొక్క 10 వ పత్రములో తెలియవచ్చుచున్నది.

413—అట్లు ఆయన చేసిన వస్తువులను తెలుసుకొనుటకు

భ్రష్టముగాదు. అయిన స్పర్శించిన దేహము మలినమైనది. అని తె ల్పుటకున్ను సంశయించుటకున్ను వీలులేదు.

414—ఇయ్యన మహిమచే స్పర్శించిన దేహమును స్నాన, పానాదులవల్ల, శుద్ధిపరచుచు అన్నపానాదులవల్ల బలపరచుచు వ స్త్రములు కట్టుకుని గృహస్థాశ్రమమునందుండి అందు అంటి అంటక కామ్యార్థ లోకగుణములు మాని, ఈ గ్రంథమునందు అనుభవ ములో ముద్రించిన మంత్రములవలన భగవత్స్మరణ రాత్రింబగళ్లు త్రికరణ శుద్ధిగా చేయుటవలన మోక్షము అరచేత నుండునని త లంచవలెను. ఇదియే ముఖ్యమైన పని గనుక, వేరే గ్రంథములను బ్రహ్మజ్ఞాన విషయమై చూడవలసిన అవసరము లేదు.

415—లోకగుణములను నివృత్తి చేసుకున్నవాడె విముక్తుడు.

స్త్రీలకు పురుషులు రహస్యసంగతులు

తెలుపకుండుటకు సమ్మతి.

415—కుంతీదేవి సూర్యునికి కన్నకర్ణుడు తనకొడుకని ధర్మ రాజునకు తెలుపకుండుటన ధర్మరాజు స్త్రీలకు రహస్య, రక్షణము, లేకుండ శపించుట.

417—సకల లోకములయందు స్త్రీలకు రహస్యమైన విష యమును పరులకు చెప్పక రక్షించుటయందలి శక్తి మనస్సుల యందు కలుగకుండ వలయునని ధర్మరాజు శపించెను. గనుక:—

418—స్త్రీల నోటియందు రహస్యాంశము దాగదన్న పాఠమును మనస్సులో మనస్సు కలిసిన స్త్రీకి నైనను పురుషుని గుట్టు యివ్వ కూడదు. రహస్య సంగతులు చెప్పకూడదు. చెప్పకూడదు. చెప్ప కూడదు.

419—పురుషుడు, స్త్రీలతోనున్న, పురుషులతోనున్న, స్త్రీ స్త్రీలతోనున్న, పురుషులతోనున్న, వాదాడకూడదు.

[illegible] పాపబుద్ధికి [illegible] తెచ్చురును. అటువంటి పాప బోని కలుగును. కోపము, ఈర్ష్య, గొప్ప వస్తువలయుగును. ఓర్పరిగా ఉండుట ఉత్తమమగును. ఓర్పరిగా ఉన్నందున నలుగురు మెచ్చుదురు. ఆవరం వారిని దూషించుదురు: ఈ వాక్యములను మనమ్మ యందుంచిన వారు ధన్యులగుదురు.

రాణివాస గృహస్థధర్మమార్గము.

[illegible]—గార్హస్థ్యధర్మమార్గములోనున్న రాణివాస పుణ్యస్త్రీ పాపకాలము లమరిపో శాఖ్యశ్రేమలను బట్టి కయ్యమంది లేని భర్త కమ్మనైపై యున్నను లేక రాణివాస స్థలమునందు ఎచ్చోట నున్నను, ఆయనకు నమస్కారముచేసి గృహకృత్య పనులు నెరవేర్చుటకై ఆయనవద్ద సెలవు పుచ్చుకొని పనివాళ్లవద్ద శ్లో॥ "శాంతం భావనం ధురితం మరణం॥" "అన్నవచనము చొప్పున శాంతగుణముతో, ఓర్పాయించి యున్న పనులు వారు చేసేవి కంటితో చూచుచు పనులుపుచ్చుకుంటూ॥ శ్లో॥ "నిత్యం సన్నిహితో మృత్యుః కర్తవ్యోధర్మ సంగ్రహః॥" అను ధర్మసూత్రిని బట్టి తా మృత్యువు ఎల్లపుడు దగ్గరయుండును. కాబట్టి ధర్మమార్గమును చేబూని "శ్లో॥ భక్తి మోక్షము జూపును "భక్తి చింతించు భోగభాగ్యము లిచ్చుగా భక్తి బ్రహ్మైశ్వర్యము నొందించును భక్తి నిధ్యానించు వారె ధన్యులగుదురు" అన్న వేద స్మృతిని బట్టి భక్తిని వహించి॥ "పామిత్ దల్లిలో చిన్నగలయ వట్టువలెయున్ను, వ్యాపించు జవాత్మ యుండంట వటువలెనున్న" గృహకృత్యములు నెరవేర్చుచున్నప్పుడు పనివాళ్ల వల్లనున్ను, గ్రామస్థుల వల్లనున్ను మనరాణిగారు మహాకీర్తిపైన మర్యాదగల వారనిన్ని పతిభక్తిగల వారనిన్ని పుణ్యస్త్రీరాలని దైవ భక్తిగలవారనిన్ని ఇహలోకమునందు పేరు వహించుచున్న [illegible]

క్షించినా ముక్తి సుఖము ననుభవింపగలరు. కనుక ‘‘జనవా క్యంతు కర్తవ్యం’’ అని యార్యుల వాక్యము.

గృహస్థ ధర్మమార్గము.

2—గృహస్థ ధర్మమార్గములోనున్న పుణ్యస్త్రీలు ప్రాతఃకాలమె సుఖ నిద్రనుండి లేచి కర్తవ్యమైయున్న భర్తకు నమస్కారము చేసి గృహకృత్య పనులు నెరవేర్చుటకై అందున వస్త్ర తెల్లపుచ్చుకని కుద్దికట్ట నాంచారమ్మను చేతపట్టుకొని ఇండ్లు వాకిండ్లు ఊడిచి పేడతో ఇల్లు వాకిళ్లు కుంచల్చి ముగ్గుపెట్టి పాచిపాత్రలు కడిచి స్నానము చేసి మడిబట్ట కట్టుకొని జలము తెచ్చి కులాచారపు బొట్టుపెట్టుకొని వంటప్రయత్నము చేసి ఇంటనున్న వారికందరికి భోజన తృప్తిచేయుట పుణ్యస్త్రీకి విధాయకమగును. పుణ్యస్త్రీ అనగా పునిస్త్రీ స్త్రీ అనిన్ని ముత్తైదువ అనిన్ని పెనిమిటి గలస్త్రీ అనిన్ని అర్థమగును. కుద్దికట్టె నాంచారమ్మ అనగా చీపురుకట్ట అనబడును.

3 ।పద్యం॥ కార్యేషుదాసీ కరణేషుమంత్రీ
రూపేచ లక్ష్మీ క్షమయా ధరిత్రీ
స్నేహేచ మాతా శయనేచ వేశ్యా
షట్కర్మ యుక్తా కుల ధర్మపత్నీ

4—।తా॥ (1) ఇంటి కార్యములయందు దాసివలెను, (2) ఆలోచన యందు మంత్రివలెను, (3) రూపమందు లక్ష్మివలెను, (4) ఓర్పుయందు భూదేవివలెను (5) స్నేహమందు తల్లివలెను. (6) శయనమందు వేశ్యవలెను. ఈ ఆరింటి నీతిగా ప్రవర్తించువారి కులస్త్రీ యనబడును. ఈ విషయము 185 వ సూత్రము మొదలుకొని 187 వ సూత్రము వరకు వివరముగా చూడవలెను.

గృహస్థాశ్రమము.

421—భార్య భర్త లిరువురు ఎక్కడనో పుట్టి ఎక్కడనో పెరిగి అరణ్య ప్రదేశమునందు కాచు యుసిరిక కాయలు, సముద్రజలమునందుండు లవణము చేరి కొట్లు రుచియించునో అట్లే వీరిరువురు ఒక్కటి యగుచున్నారు. సృష్టికర్త చాతుర్యమును ఏమని కొని యాడవచ్చును. భర్త యగువాడు చక్కగా బోధించి ముందు తనకు గలుగబోవు మంచికొరకై తనభార్య పుత్రబంధువులయందు ప్రేమగా సంచరించుచు అందరియందును కరుణగలిగి యుండుటయు ఓర్పుగలిగి యుండుటయు స్నానము చేయుటయు పూజాపునస్కారములు చేయుటయు తమయిష్టప్రకారము వండుకున్న అన్నము కూరలు, వస్త్రాలు దేవునకర్పణచేసి ఈ గ్రంథమునందున్న అనుబంధములో 37 వ సంఖ్యనున్న మంత్రమును చదివి భుజించవచ్చును.

422—దిగువ నుదాహరించిన ఇతిహాసములోనున్న ప్రకారము తామరాకునందు జలమంటనట్టున్ను, అద్దమునందు రూపమంటనట్టున్ను, కుమ్మర పురుగుకు బురదంటనట్టున్ను, వెన్న జిహ్వాయందంటనట్టున్ను, చింతపండు పైబొబ్బరంట నట్టున్ను వెన్నతో చల్ల యంటనట్టున్ను, చీకటిదీపము నంటనట్టున్ను, ఆకాశమునకు వాయువంటనట్టున్ను, బ్రహ్మవేత్తలు మాయా ప్రపంచమందు నిఖిల వ్యవహారములు చేసి, అంటకుండ నట్లున్ను సంసారమునందు కోపము వచ్చి మూర్ఖులవుదురు మరికొందరు "సాకొంత" "దిట్టి పదక మిడిసిరాలకు" అనునట్లు, గాక శాంతముతోంది "సౌభాగ్యము" అనగా భూలోక సంబంధమైన కష్ట సుఖములను అంటి అంటక జాలిసొందక మిత ప్రమాణముగా భార్యా భర్త లిరువురు సమాధానముగా సంచరించుట గృహస్థాశ్రమధర్మమార్గమగును. స్త్రీ రత్నములో

సహాయము పురుషుడు స్త్రీకి మనోహరముగా నుండవలెను. శ్లో॥ "అద్వైతం వ్యసనే భార్యా॥"

[illegible]—గృహస్థాశ్రమధర్మమార్గము బిడ్డలకున్ను, బ్రాహ్మణులకున్ను, పశువులకున్ను, పురుగులకున్ను, జీవనార్థము గలిగియుండును.

[illegible]—గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గములోనున్న మానవుడు తన భార్య యుండగా "స్త్రీ వాంఛా నిబంధనమూలము" రెండవ వివాహముచేసికొనుట అధర్మమగును. శృతి "భార్యామూలమిదంగృహం" అనునట్లు గృహమునకు భార్య మూలము.

17 వ ఇతిహాసము.

[illegible] (1) సీ॥ వాలిన పతిమనందు నలిలి యుంటని యట్లు,
అష్టమందున రూపమంటు నట్లు,
(2) బురద యూరకుమ్మర పురుగు కుంటనియట్లు,
నాట్యంబు జివ్వాయుందంట నట్లు,
(3) ఘనచింత పండుపై బొబ్బరంటని యట్లు,
బలుదల్లలో వెన్న గలయనట్లు,
(4) చిత్రభానుందు చీకటి నంట నట్లు,
నాకాశమున వాయువంట నట్లు,

[illegible] (1) బ్రహ్మవేత్తలు మాయా ప్రపంచ మందు,
(2) సకల వ్యవహారములు చేసియుంటకుందురు,
(3) రమ్యగుణభావమర్థబాహ్యవికారము, సత్య
(4) కామకరుణా [illegible]

[illegible]—గృహస్థాశ్రమధర్మ మార్గమున ఇతర సంబంధి [illegible]

(2) గృహస్థాశ్రమము.

428—గృహస్థాశ్రమధర్మము పొందకుండుటయు, వేద శాస్త్రములు చదువుటయు, హరిభజన చేయుటయు, విద్యార్థులకు భోజనం బిడుటయు, కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మాత్సర్య, రాగ ద్వేషములు లేకుండుటయు, శాంతి, శమ, దమాది, గుణములు కలిగియుండుటయు, కాషాయవస్త్రములు ధరించుకొని యుండుటయు, ఒక స్థలమునందు నిలకడగా నుండుటయు, నిలకడగాయుండ కుండు టయు, ఇది గృహస్థాద్యాశ్రమధర్మములగును.

(3) వానప్రస్థాశ్రమము.

429—వానప్రస్థాశ్రమమును జేరువాడు మహారణ్యము వెళ్లి ఫలపుష్పాదులు భక్షించుచు, పానీయంబులు త్రావుచు, కౌపీనము ధరించుకొని, వెండ్రుకలు జడలుగా కాయించుకొని, విభూది ధూళి శరీరమునందంతట పూసుకొని, కమండలువును, చేత నుంచు కొని, అడవియందు సంసార సంబంధముతో నుండిరైనను, లేక నైనను, శాస్త్రములను చదువుచు సంసారమునందు విరక్తి పరివర్తన గా సంచరించుచు, తపస్సంపన్నులతో గూడి వర్తించుచుండవలెను. ఇది వానప్రస్థాశ్రమధర్మములగును.

(4) సన్యాసాశ్రమము.

430—సన్యాసాశ్రమమును పొందువాడు స్థూలశరీరము నందంతట విభూది పూసుకొని వలయును కావలసియుండు ఎక్కు డనైనను నిమిత్తముగా నుండుకొనవచ్చును. గాని స్థావరముగా నుండ కూడదు. కౌపీనము ధరించుకొని వెండ్రుకలు జడలుగా గాయించు కొని కమండలువును చేత[illegible]కొని, సూర్య, చంద్రాదులు వెలి గించు తీర్థములు నంతట ప్రదక్షిణ[illegible] చేయుచుండవలెను. కామ, క్రోధ, లోభ రాగద్వేషములను విడిచి, శాంతి, శమ, దమాది, గుణము [illegible] కలిగియుండవలెను.

431—ఆహారముకొరకు పాదాత్ర్యత్రగాని, లేక భిక్షగాని కోరి సన్యాసి సంతోషించకూడదు. దొరికినవస్తువులతోనే తృప్తినుండ కూడదు. సన్యాసులు సంసారము నివర్తించవలెను. ఇందుకు వరహా వెంతగలదు. అనగా

432—సంసారి తిరిగి చెడ్డాడన్న్నా, సన్యాసి తిరగక చెడ్డాడని సామెతగలదు.

433—సంసారులగువారు కావి వస్త్రములు ధరించుకొని భిక్షాన్నము భుజించుట విధాయకము. సంసారములో విరక్తవర్తన గానుండవచ్చును. సంసారము లేకనైనను నుండవచ్చును.

434—వైరాగులు శాస్త్రములను చూచి ఇతరులకు బోధనములు చెప్పుచు జీవించడము విధాయకము.

సాధువులు సన్యాసుల వలెనే ప్రవర్తింతురు.

435—పైని ఉదాహరించిన నాలుగు ఆశ్రమములలో గృహస్థ ధర్మము శ్రేష్ఠమైనదని పెద్దలు చెప్పియున్నారు. గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గములో నుండి త్రికరణ శుద్ధిగా సృష్టించిన సృష్టికర్త యైన భగవంతుని స్తుతించిన మోక్షము సూక్ష్మముగా లభించును.

436—(1 వది) అరిషడ్వర్గములు ఆరును, (2 వది) రాగ ద్వేషములు పదియును, (3 వది) ఈషణత్రయములు మూడును, (4 వది) గుణములు మూడును, (5 వది) త్రితాపములు మూడును, వీటిచర్యలతో కూడా ఈ దిగువ నుదాహరించడమైనది.

అరిషడ్వర్గముల చర్యలు.

(1 వ వది)

437—(1) కామమనగా [illegible], తోటలు, నాణ్యములు, ధనములు, పశువులు, స్త్రీలు, [illegible]లగు, వాని నెక్కువగా సంపాదించవలె ననే చిత్తవృత్తి. దీనివలన సన్యాసులును అనేక స్త్రీలను

కట్టి చెరబట్టినందున, శ్రీకృష్ణమూర్తి వానిని చంపెను. [illegible] యములను నివర్తించుటకై స్వకల్పితమును విడువవలయును. [illegible] స్త్రీ, పురుషుని యొక్క అవయవాంగములు అనగా ముక్కు, చెవి, రక్తముల్లోనున్న, వరకల్పితమైన, చర్మమాంసములలోనున్న, మలమూత్రములతోనున్న, దేహము, దుర్గంధములతో, నిండియు న్నదని. బోధించిన యెడల, స్త్రీ, పురుషులయొక్క కామము న శించుచున్నవి. కామములు నశించిన యెడల పరపురుష, పరస్త్రీ గ మనము నుండ నేరదు. గృహస్థధర్మమార్గముగా నుండవలెను. న్యా యమునను. పరస్త్రీ, పరపురుష పరియాచకము వలన పాతకము సం భవించునని బోధించవలయును. స్త్రీ, పురుషుడు గృహస్థమార్గ ముగా నుండినను వానిని అంటే, అంటకుండా ఇంద్రియములను ని గ్రహించడము వల్ల శాంతగుణములు గలిగి పరమపదమును పొం దగలరు. ఇంద్రియములకు చిక్కవడనివాడే ధన్యుడు, మనోవ్యా పారములను విడచినవాడే ఘనుడు.

438—(2) క్రోధమనగా తాము చేయునట్టి పనులకు విఘ్న ము చేయు వానిని శిక్షించ వలయునని యాగ్రహము గలిగెడి చిత్తవృ త్తి. యిందువలన బకాసురుడు యేకచక్రపురిని వాసులగు బ్రాహ్మ ణులను బాధించుచుండ వారల ప్రేరేపణంబున భీముడా రక్కసు జంపెను. అట్టి క్రోధము మిక్కిలి చేతనవలననున్న, మనోనిగ్ర హము వల్లనున్న, నశించుచున్నది.

439—(3) లోభమనగా దేహములు అస్థిరమనే వివేకములే కందున తనకు లభించిన పదార్థములు ఇతరుల కివ్వకూడదను చిత్త వృత్తి. ఇతరుల వద్ద [illegible] దుర్యో ధనుడు తన [illegible]

[illegible] సోదర తన సైన్యముతో కూడగాని చేరను [illegible] లు స్థిరములు గావని వివేకము చేరనున్న, పెద్దల సాంగత్యము చేరనున్న, అట్టి లోభగుణము నశించును.

440—(4) మోహమనగా [illegible] అనగా (ధనము) ధనధాన్యములు (దారలు) భార్య (పుత్రులు) బిడ్డలు వీనియందభిమానము చేత మిక్కిలి ప్రేమగల చిత్తవృత్తి. ఇందువలన దశరథ మహారాజు తన భార్యయగు కైక యందలి ప్రేమచేత సత్యశీలాది సద్గుణ విశిష్టుడైన శ్రీరాముని భార్యతో సహా అడవులకంపి భరతునకు పట్టము గట్టి అందుచే తాను వ్యసనము పొంది మృతిపొందెను, ఇందుకు కారణము కృతయుగమునందు రావణాసురుడు తనలంకలో మునులను, రాక్షసులను హింసించినందున వారి మొరలిని ద్వాపరయుగమునందు రావణుని. సంహరించుటకై భగవానుడు రామావతారమున అవతరించెను. గనుక ఇంద్రియనిగ్రహము వలననున్న యమునిచేత, చిక్కినప్పుడు తన వెంట ఎవరు రారని తెలిసికొనిన మోహము నశించును.

441—(5) మదమనగా సకలసంపదలు గలిగి గర్వాంధుడై నేనేమిచేసినను చెల్లునని తోచు చిత్తవృత్తి. ఇందువల్ల జమదగ్ని మహామునియొక్క హోమధేనువు వలన కార్తవీర్యార్జున [illegible] తండ్రియగు కార్తవీర్యుడును, వీరి అష్టమదము నశించుటకు సకల సంపదలు తనకు ఎటువలె వృద్ధియైనవి తెలిసి వలన తెలుసుకొన్న మొదల మదము నశించును.

442—(6) మాత్సర్యము అనగా ఇతరులు తనకంటె ఎక్కువ విద్యయును, ఐశ్వర్యమును ధన[illegible]ము, భోగమును, శరీర బలమును, పరాక్రమము, గలవారై యుండగా జూచి ఓర్వజాలక మండిపడు చిత్తవృత్తి. ఇందువలన [illegible]

చేయు రాజసూయ యాగమందు కృష్ణుని వైభవమును జూచిరో ర్వనంకున చక్రాయుధముచేత గిట్టెను. మాత్సర్యము నశించు విధము పూర్వజన్మ సంచితార్థకము బట్టి వారికి యిట్టి దైశ్వర్యము లభించినది. అన్ని యిప్పుడు తాను పూర్వజన్మమందు చెప్పిన ఫలితార్థమునకు తగిన ఫలము తనకు ఈ జన్మమునందు లభించినది. అవి తెలివివల్ల తెలిసికొన్నయెడల మాత్సర్యము నశించును పునర్జన్మము విషయమై ఈ గ్రంథము నందు తత్వజ్ఞానములో తేటగా తెలియపర్చబడ్డది.

రాగద్వేషములచర్యలు.

(2 వది)

443—<u>రాగమనగా</u> పరస్త్రీ విషయమై గలిగెడు చిత్తవృత్తి రెండవ భవంబునకై కేపియును రాక్షసికి ఈ దిగువ ఉదాహరించిన మడిసిన హిరణ్య కశిపు, హిరణ్యాక్షులు, రావణ. కుంభకర్ణులై సంభవించిన వారిలో రావణుడు, సీతాదేవిని చెరబెట్టినందున విశ్వంభరుండు రఘుకులంబున రాఘవుండై యవతరించి వారిని వధించె ఇంద్రియ నిగ్రహము వలన రాగము నశించును.

444—(2) ద్వేషమనగా వుపకారికి నపకారము చేయవలెనన్నై చిత్తవృత్తి. ఇందువలన, శిశుపాల దంతవక్త్రులు దొల్లి విష్ణుమందిర ద్వారపాలకులు, విప్రశాపంబునం బదభ్రష్టులై, భూతలంబున, హిరణ్యకశిపు, హిరణ్యాక్షులన, దితికి జన్మించి రందుక నిష్టుండైన హిరణ్యాక్షుని, హరి వరాహరూపంబున సంహరించె నగ్రజుండైన హిరణ్యకశిపుండు సోదరుని జంపిన పగకై ద్వేషించినందున నరసింహ మూర్తియైన శ్రీహరిచేత విధతుండయ్యెను, శాంతగుణమువలన, ద్వేషము నశించును,

445—(3) ఈర్ష్యఅనగా తాకువచ్చిన కష్టములు యితరులకు రావలెననే చిత్తవృత్తి యిందువలన అరుణాక్షుడను వాడు తనతో

[illegible]మానుడను శాంతనకు దుఃఖములు రాగోరి అతనిచేత ప్రాణములు గోలుపోయెను. పూర్వజన్మఫలము యెవ్వరికైనా విడువదు. నకులుడు విరాటరాజువద్ద అశ్వశిక్షకుడయిన విధములను తెలివివల్ల తెలిసికొనినను [illegible] నశించును.

446—(4) అసూయ యనగా తనకుతగిలిన సుఖములు యితరులకు గలుగ రాదను చిత్తవృత్తి. యిందువలన పౌండ్రక దేశపు రాజు వాసుదేవుడను పేరునాకు దగునుగాని మరియొకనికి దగునా యనెడు విరోధముచేత వాసుదేవుడయిన శ్రీకృష్ణమూర్తితో [illegible]రించి చచ్చెను. పూర్వజన్మఫలమువల్ల అంతకంటె రెడంతలు ఫలముగలుగును, మూఢులు అసూయ తలచుదురేగాని, జ్ఞానులు తలవరు నాకంటే యెక్కువ యితరులకు కలుగవలెననే చిత్తవృత్తి గలవారు ఈర్ష్యపొందరు.

447—(5) దంభమనగా తాను చేసిన పనులు పరులెరింగి హెచ్చుగా మెచ్చవలయునను, చిత్తవృత్తి. యిందువల్ల అపూర్వుడు తనయాగమును జూడుమని దుర్వాసునితో బలికిన అతడు యిదిడంబ మనగా అందుకు అపూర్వుడలిగి దుర్వాసుని దూషించి విఫలము నొందెను. గనుక కలిగిన మట్టుకు భుజించుచు, ధరించుచు, యుండడమే యుక్తము గాని యితరులు మెచ్చుటకు యెక్కువ కార్యలు చేసిన యెడల తుదకు నష్టము సంభవించును; శాంతగుణము వల్ల దంభము నశించును.

448—(6) దర్పమనగా నేను సర్వవిషయముల యందు సమర్థుడ నాకు సాటియయిన వారు యెచ్చోటను లేరను చిత్తవృత్తి. యిందువల్ల త్రిలోక కంటకుడయిన దశకంఠుడు [illegible] అలక్ష్యపెట్టి నాకెవ్వరీడని తిరుగుచుండ విష్ణుదేవుడు శ్రీరాముడై యుదయించి కదనంబున వానిని వధించెను. తనకు దగిన సమర్థ

తపాటుల గలిగినదని వివేకముచేత తెలిసికొనిన మొదల, దర్పము నశించును.

449—(7) <u>అహంకారమనగా</u> వారి నన్ను శిక్షించువాడని తలచుటగాని నేను (అహం) పట్టినపట్టు కొండముట్టించక వదలను విడిచిపెట్టోట్టే వాడను గాను అని యితరుల నిందించు చిత్తవృత్తి. అహంకారము రజో, తమోగుణములలో చేరి యందున శాంతిగుణమును పొందిన మొదల అహంకారము నశించును.

450—(8) <u>మమకారమనగా</u> ఇది నాది, ఇదినాకు కావలయును. అనుటయే మమకారము మమకారము లేదనుట జ్ఞానానంద సర్వ పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమే నేను కాబట్టి ఈ దేహాది ప్రపంచము ఏదిన్ని నేనుకాను, ఏదిన్ని నాదికాదు. అని తలంచుటే, మమకారము లేక పోవుట, ఈ రెండు భావములే బంధముక్తులకు కారణములు. మమకారము వలన బంధము మమకారము లేక పోవుట దీని లక్ష్యము.

451—(9) <u>కోపమనగా</u> ఒకరు చేసిన పనిమీద నమ్మతించని చిత్తవృత్తి చండప్రచండముగా వచ్చే కోపము పాపముకు కుదురు. శాంతగుణము లభించిన మొదల కోపము నశించును.

452—(10) <u>రోషమనగా</u> శత్రువుని జయించవలెనను చిత్తవృత్తి మరిన్ని, అనేక దుర్వృత్తులు గలవు అవి తటస్థించిన మొదల రోషము కలుగును. శాంతము వలన నశించును. ఇట్టివి ఈ శ్వరాజ్ఞ ప్రకారము కలిగినవి అని చెప్పకూడదు.

452—మనుష్యుని హృదయము నందు ఇట్టి దుఃఖ విషయములు చిక్కు పెట్టుచుండగా జనుడు ఆయాకార్యములను చేయుచుందునుగాని ముదిమి చావులుచేత తనదేహము నశించెడి విషయమును తెలియక అజ్ఞానమందు మునిగియున్నాడు. గనుక, ధన, బం

భోగములు, పొందదగునవి యన్నియు స్థిరములు గావని తలచిన యెడల జ్ఞానము గలిగి అజ్ఞానము నశించి మోక్షమార్గము చెందగలరు.

ఈషణత్రయములు.

(3 వది)

454-(1) ధనేషణ అనగా — ధన సంపాదన.

(2) దారేషణ అనగా — వివాహము చేసికొన్న భార్య.

(3) పుత్రేషణ అనగా — బిడ్డలు.

455—పత్రము. — సంఖ్యనందు చెప్పిన ప్రకారం బ్రహ్మవేత్తలు మాయా ప్రపంచమందు సకల వ్యవహారములు చేసి పైని ఉదాహరించిన వాటియందు అంటక సంచరించిన వారు కడతేరగలరు.

గుణములు.

(4 వది)

456-(1) రజోగుణము — దిగుల దట్టమును దుఃఖమును పుట్టించుటకు కారణమగును.

(2) తమోగుణము — అజ్ఞాన భావమును గలిగించుటకు కారణమగును.

(3) సాత్విక గుణము — సౌఖ్యమును బుట్టించుటకు కారణమగును.

ఆశాపాశములు.

(5 వది)

457-(1) మంచి ఆశ — ధనములు సంపాదన

(2) స్త్రీల ఆశ   పరస్త్రీ గమనము.
(3) వస్తువుల ఆశ   పంచలోహముల సంపాదన

వీటియందు 8 -38- పీఠ్రములు 68 సంఖ్యను చెప్పబడిన ప్రకారము నడుచువాడె జ్ఞాని అనబడును.

పంచమలముల
వివరణము.

453—(1) ఆణవమలము (2) కార్మికమలము (3) మాయికమలము (4) మాయేయమలము (5) తిరోధాన మలము

1—ఆణవ మలమనగా బ్రహ్మజ్ఞానము తలంచుచుండగా సంకల్ప వికల్పములను మనస్సునందు జెప్పించి దానిని మరుగు పర్చును.

2—కార్మిక మలమనగా వేదాంత శాస్త్ర విషయమై ఎవరైనను బోధించుచుండగా శ్రవణముల యందు చొరనివ్వక భేద బుద్ధి కలిగించును

(3)—మాయిక మలమనగా పరబ్రహ్మ విషయిక జ్ఞాన వాసనను ఎప్పుడున్ను, తలంచ నివ్వక మోసపుచ్చును.

4—మాయేయిక మలమనగా ఎల్లప్పుడు పాపకార్యముల యందు మనస్సును పోనిచ్చును.

5—తిరోధాన మలమనగా పరబ్రహ్మకంటె వేరుగను అనిత్యమైనటువంటి వస్తువులయందు విగ్రహారాధనలయందు భ్రమకలిగించి పుట్టు గిట్టుటలు దుఃఖములనుభవింపజేయుచును ఈ పంచ మలములు లేనివారే బ్రహ్మజ్ఞానులు వీటిని నివర్తి చేసికొన్నవారె ధన్యులు ఇట్టి చంచల గుణమును తనలో నున్న ఉకాన్యానిస్వా వలనే పొంద మాత్రమున కర్గవేసిన రెండల బ్రహ్మజ్ఞానము పంచు తిరిగానుండును గాని ఇంతటికన్నా వేరొక్క ఉపాయముచేతను కట్టుబడి కుదిరికగా నుండదు.

459—శ్లో॥ విచిత్రా దేహసంపత్తి । రీశ్వరాయ నివేదితః । పూర్వమేవ కృతా బ్రహ్మ । హస్తపాదాది సంయుతం॥

460—తా॥ మనము జీవించుటకు సాధనముగ, కరచరణాద్యవయవములతో గూడిన విచిత్రమగు దేహసంపత్తి, భగవదనుగ్రహముచే మనకు సిద్ధించెను. ఆయన వలన సిద్ధించిన యీ అవయవ సహితమైన దేహమును ఆజగన్నాథుని విషయమున వినియోగించక పోతిమేని, మనము దానిని, దుర్వినియోగముచేసిన వారమగుదుము. అందుచే యమదండనకు తప్పదు. కాబట్టి మనము తెలివిగలవారమై వ్యర్థమైన అంహాకార మమకారములను శాంతిగా విడనాడి విషయములనెడి కూరసర్పములను భారీకత్తి వాసుదేవుని పాదపద్మముల నాశ్రయించవలయును. అందుచే మోక్షము సిద్ధించును. 4 వ ప్రకరణ మనవ్యాయమును చూడుడు. చూచి.జ్ఞాని భావమును గ్రహించిన వారే ధన్యులు.

దేహము దహించే విషయమై.

461—జీవి ఘటములో ఉండగానే "దేహతీతి దేహః" అనగా దహింపబడునది దేహమని భావము.

462—ఇందుకు సమ్మతి (1) "అధ్యాత్మికము" ఆత్మవలన గలిగిన తాపత్రయము (2) అధిభౌతికము భౌతికమువలన గలిగిన తాపత్రయము (3) అధి దైవికము దైవము వలన గలిగిన తాపత్రయము. ఈ మూటి తాపత్రయాగ్నివల్ల దేహము దహించబడుచున్నది. ఈ మూటినిగ్రహించిన వారే ధన్యులు.

463—ఇట్లు దేహము దహించుచు, కాలము తటస్థించిన తోడనే 70 వ పత్రములో చెప్పిన ప్రకారము దేహము లయమై పోతున్నది.

షట్కర్మల వివరణము.

364-(1) ప్రారబ్ధకర్మ అనగా—పాపపుణ్యముల మూటయొక్క ఫలము సుఖ దుఃఖము లనుభవించుట.

(2) స్వేచ్ఛకర్మ అనగా—ఈ జన్మమందు స్వయముగా చేయు పాపపుణ్యములు.

(3) పరేచ్ఛకర్మ అనగా—ఈ జన్మమందు ఒకరివల్ల కలిగిన పాపపుణ్యములు.

(4) అనిచ్ఛకర్మ అనగా—ఈ జన్మమందు తెలియక వచ్చు పాప పుణ్యములు.

(5) నిషిద్ధకర్మ అనగా—పరస్త్రీ గమన నరహత్య పరద్రవ్య చోరత్వము మొదలైనవి.

(6) ఆగామికర్మ అనగా—పూర్వ జన్మమందు చేసిన పాపపుణ్యముల సుఖదుఃఖము లనుభవించుట.

వ్యాఖ్యానము.

365—శ్లో॥ "పితావత్పర పురుషాశ్చ" అను శ్లోకము చెప్పిన పరపురుషుని తండ్రివలెను శ్లో॥ "మాతృవత్పరదారాశ్చ" అను శ్లోకము చెప్పిన పరస్త్రీని తల్లివలెను. శ్లో॥ "సుతావత్పర యౌవనాశ్చ" అను శ్లోకము చెప్పిన యౌవనములో నున్న పరపురుషుని సుతునివలెను ఎవరూ భావించుకొనుచున్నారో వారు తెలివి పరుల నబడుదురు. శ్లో॥ "పరద్రవ్యాణిలోష్టవత్" అను శ్లోకము చెప్పిన పరద్రవ్యము మంటి పెళ్లవలెనున్ను శ్లో॥ "ఆత్మవత్సర్వ భూతాని" అను శ్లోకము చెప్పిన సకలభూతములను తనవలె ఎవరు చూచుచున్నారో వారే ఉత్తము లనబడుదురు.

విషయము.

466—శ్లో॥ (1) ఉత్తమం క్షణకోపంచ,
(2) మధ్యమం క్షణబంగరః,
(3) అధమం అహోరాత్రించ,
(4) కపటీ మరణాంతకః

తా॥ (1) ఉత్తమం క్షణకోపస్య అనగా సత్పురుషుల కోపం నీటి మీద గీతవలె క్షణమాత్రముండునని అర్థము
(2) మధ్యమం క్షణ బంగరం అనగా మధ్యముల కోపము బంగరం తిరిగేటంత సేపుండునని అర్థము
(3) అధమం అహోరాత్రించ అనగా దుష్టుల కోపం రాత్రి నంతటా నుండునని అర్థము.
(4) కపటీ మరణాంతకః అనగా కపటస్థుల కోపం చచ్చేవరకు నుండునని అర్థము.

467—ఇది కలియుగము గనుక ఉత్తమ సత్పురుషులు చేసే కర్మలు వలె నడుచుచున్నవారే ధన్యులు. వీటిన్ని జనన మరణాద్యవస్థలున్ను, కించిత్ జ్ఞత్వాది స్వల్పగుణములు కలుగచేసుకొననివాడే ధన్యుడు.

468—మొదటి ప్రకరణము 23 వ సంఖ్యలో ఉదాహరించిన సంవత్సరము నెలలు వారములు దినములు ఆ సాక్షాత్తు పరబ్రహ్మము వలననే ద్వీపముల నందంతటా విశంబరమైనవి యగును.

469—భూత భవిష్యద్వర్తమానములు ఆ పరబ్రహ్మము నందే యున్నవి గనుక సకల—చరా—చరములకు కావలసిన పదార్థము లన్నియు వీటి సృష్టికి ముందే కలుగ చేసియుండెను.

470—భూతాత్మయైన బ్రహ్మము మనల నందరిని మనము చేయు కార్యములన్నిటిని. మనకు ప్రారబ్ధకర్మ వలన సంభవించ బోవువాటిని ఎరుగును. కాబట్టి మనము జాగ్రతగా మసలవలెను

మహాతత్త్వము మనదేహమా! భూతాగ్రము.

471—భూత భవిష్యద్వర్తమానములు అనగా

(1) భూత కాలము—ఇదివరకు జరిగినట్టిది—జైనది.

(2) భవిష్యత్ కాలము—ఇకను జగరగోవునట్టిది—కాగలది.

(3) వర్తమాన కాలము—ఇప్పుడు జరుగుచున్నట్టిది.—జరుగుచున్నది.

తత్వజ్ఞాన శ్లోకములు.

472 శ్లో॥ సత్సంగత్వే నిస్సంగత్వం నిస్సంగత్వే నిర్మోహత్వం

473 నిర్మోహత్వే నిశ్చల తత్వం నిశ్చల తత్వే జీవన్ముక్తిః

474 తా॥ సత్సంగత్వే అనగా భగవచ్చింతన గల మహాపురుషుల స్నేహము దొరుకుటచేత నిస్సంగత్వం అనగా పుత్రమిత్ర కళత్రాదులు అంటి అంటక పామర జనులను చేరక యుండుట కలుగును.

475 నిస్సంగత్వే యెప్పుడు పామర జనసాంగత్యము లేక పోవునో నిర్మోహత్వం ధన ధాన్యాదుల యందు గల యభిమానమును విడుచుచున్నాడు.

476 అట్లా నిర్మోహత్వే ధన, ధాన్య, దారా, పుత్రాదుల యందు గల యభిమానమును ఒదిలిన వాడు కాగానే నిశ్చలతత్వం అనగా విషయ రహితుడౌచున్నాడు.

477 ఎప్పుడు నిశ్చల తత్వే విషయ రహితుడౌచున్నాడో నిర్మల జ్ఞానము కలుగును. నిర్మల జ్ఞానము గలిగి సర్వసంగ పరిత్యాగుడగునో యటువంటి వానికి "జీవన్ముక్తి" సునాయాసముగా విదేహ కైవల్యము చెందగలడు.

478—ఇందు సూక్ష్మార్థాత

∴ (1) సత్సంగత్వం — భగవచ్చింత గలవారి స్నేహితము.

(2) నిస్సంగత్వం — పుత్ర, మిత్రాదులయందు అంటీ అంటక యుండుట.

(3) నిర్మోహత్వం — ధన ధాన్యములు అనిత్య మనితలంచుట.

(4) నిశ్చల తత్వం — విషయ రహితుడగుట.

(5) జీవన్ముక్తి — నిర్మల జ్ఞానము పరిపూర్ణము.

479 శ్లో॥ 1 జన్మదుఃఖం, జరా దుఃఖం జాయా దుఃఖంపునః పునః
సంసార సాగరం దుఃఖం తస్మాజ్జాగ్రత జాగ్రత॥

480 2 మాతానాస్తి పితానాస్తి నాస్తిబంధు సహోదరాః
అర్థంనాస్తి గృహం నాస్తి తస్మాజ్జాగృథ జాగృథః

481 3 ఆశాయాబద్ధతేలోకో, కర్మణా బహుచింతయా
ఆయుః క్షీణంన జానాతి తస్మాజ్జాగృథ జాగృథః

482 4 కామం క్రోధశ్చ లోభంచ, దేహేతిష్టతి తస్కరాః జ్ఞానరత్నాపహారాయా, తస్మాజ్జాగృథ జాగృథత॥

అష్టమదముల వివరం.

483—కులమదం నేను కులముకు ఎక్కువ గల్వాడననీ దర్పించుట బ్రహ్మజ్ఞానము విచారించిన యడల కులగర్వము నశించును.

484—(2) ధనమదం నాకు బాగుగా ధనమున్నదని గర్వించుట తన మనోధనములు, శాశ్వతము గావని ఓడలు బండ్లు అవును బండ్లు ఓడలవును అని తలంచిన మొదల ధనమదం నశించును.

485—(3) బలమదం నే నెట్టియున పగసాధించెదననుట తన మనో శాంతమును పొందిన మొదల బలమదం నశించును.

486—(4) విద్యామదం నేను మహా పండితుడనని గర్వించుట సరస్వతి వలన విద్య లభించినదని యోచించిన యడల విద్యామదం నశించును. శాంత చిత్తత గలిగి యుండవలసినది.

477—(5) రూపమదం నేనుమిగుల రూపవంతుడననిన్ని సౌందర్యవంతుడననిన్ని గర్వించుట. రూప సౌందర్యములు శాశ్వతములు కావనిన్ని వృద్ధరూపమును తలంచిన యెడల రూపమదం అణుగును.

488—యౌవనమదం నేను యౌవన ప్రాయముగల వాడ ననిన్ని గర్వించుట. యీ దేహం స్థిరముగాదని వ్యాధులను గమనించిన యెడల యౌవనమదం నశించును.

489—రాజ్యమదం నాకు చాలా రాజ్యములున్నవనిన్ని సైన్యము చాలా వున్నవని గర్వించడము యివి యన్ని దైవ అనుగ్రహము వలన పొందినవి. అని తెలిసికొనిన యెడల రాజ్యమదం నశించును..

490—తపోమదం నేను తపస్సు చేయుచున్నానని అన్నపానాదులువిడిచి వాయు భక్షణచే యుచున్నానని గర్వము సద్గురుమూర్తి కటాక్షమువల్ల తపోగుణం సంభవించినది. అని యోచించిన యెడల తపోమదం నశించును.

తను వ్యసనములు.

491—(1) మనో వ్యసనము (2) ధనవ్యసనము (3) రాజ్యవ్యసనము(4) విశ్వాస వ్యసనము (5) పుత్రాపేక్షా వ్యసనము (6) కలహ వ్యసనము (7) తను వ్యసనము (8) సేవకావ్యసనము ఇట్టి వ్యసనములు మనో వ్యసనములనబడును. ఇవి కర్మాధీనత వలన కలుగును.

492—తన్నుతా తెలిసిన వాడు ఇట్టి వ్యసనములను పొందనేరడు. మరిన్ని తాను చేసి నటువంటి సత్కార్యముల వల్లను సద్గురుమూర్తి కటాక్షమువల్ల ఈ వ్యసనములు నశింపగలవు.

లక్ష్మీప్రభావము.

493—(1) విద్యాలక్ష్మి (2) వీర్యలక్ష్మి (3) విజయలక్ష్మి (4) ధాన్యలక్ష్మి (5) ధనలక్ష్మి (6) శాంతలక్ష్మి (7) సౌభాగ్యలక్ష్మి (8) సర్వలక్ష్మి ఈ 8 లక్ష్మిప్రభావములు తాను పూర్వము చేసిన పుణ్య ఫలమువల్ల తనకు లభించునుగాని మఱిఒకరి వల్లకాదు. ఈజన్మమందు చేసిన సత్కార్యములకు గాను దుర్ నడతలకు గాను మఱివక జన్మమందు వీటి ఫలము లభించును.

సామెత.

494 (1) మిణుగురు పురుగు సూర్యుని గెలువ వలయు ననియు.
(2) రంకులాడి యరుంధతి పదవికి రావలెననియు
(3) నీటి బుగ్గ సముద్రమును మించవలెననియు
(4) పొగ, మేఘములను మ్రింగవలెననియు
ఎంత ప్రయత్నము చేసినను కానేరదు.

ఎఱుక మఱుపుల
ప్రభావము.

495—ఎఱుక—అనగా జ్ఞాత ఒకవస్తువ తోచుచుండుట.

496—మఱుపు—అనగా ఒకవస్తువు తోచకుండుట.

దృష్టాంతములు.

497—నిద్రయందుండు వపుడు స్థూల శరీరము యొక్క ప్రతిబింబము కనుబడడము. ఎఱుక అనబడును. లేక మనస్సుచే తెలుసుకొనుట "స్వప్న అవస్థ"

498—నిద్రయందున్నపుడు ఏదిన్ని తోచకుండుట మఱుపు అనబడును.

లేక మఱుగు "సుషుప్త్యవస్థ"

499—ఈ ఎఱుక—మఱుపులే—సంకల్ప వికల్పములు.

ముఖ్యతాత్పర్యము.

500—చూచినవస్తువులన్నియు తలంచిన వస్తువు లన్నియు ఎఱుక అనబడును. జ్ఞాత అనబడును.

501—చూచిన వస్తువు లన్నియు తలంచిన వస్తువులన్నియు కనుబడనియెడల మఱుపు అనబడు.

502—బ్రహ్మమే ఎఱుక అనబడును.

503—బ్రహ్మము లేనిదే మఱుపు అనబడును.

504—బోధ.

(1) బోధ అనగా	ఒకరి మనస్సునందు పట్టేటట్లు మాటలు చెప్పడము.
(2) బోధ అనగా	కైపు, లేక, నిషా, అనబడును
(3) గురువు అనగా	శ్లోకం "గుకారో అంధకారశ్చ. రుకారో తేజముచ్యతే" అన్నవచనము చొప్పున "గు" అనే అక్షరము అనే చీకటిని "రు" అనే అక్షరము. హరించె వెల్తురు గురువుల అనబడును.
(4) గురుబోధ అనగా	గురువు మాటలను మనస్సునందు పట్టేటట్టు చెప్పడము.
(5) అచల బోధ / వేదాంత బోధ — అనగా	"ఏక మేవాద్వితీయం బ్రహ్మ" అన్న సూక్తినిబట్టి బ్రహ్మ మినహా అన్య వస్తువ లేదని తెలియ చేయుట
(6) సన్మార్గబోధ అనగా	మంచిమాటలు మనస్సునందు పట్టేటట్టు చెప్పుట.

(7) దుర్బోధ అనగా — చెడ్డమాటలు మనస్సునందు పట్టునట్టు చెప్పుట.

(8) దైవబోధ అనగా — దైవవస్తువులలో నున్నగుణములు మనస్సునందు పట్టునట్లు, చెప్పుట.

మాయయొక్క ప్రభావము.

505—(1) సమస్త దేశకాలముల యందును వ్యాపించి యుండెడి మాయ భగవంతుని గర్భస్థానమున నుండును.

(2)—మాయయొక్క స్వరూపము ఇట్టిదని చెప్పుటకు అలవికాదు. మాయే లోకమాత.

(3)—మాయ చరా—చరముల యందు కప్పుకొని యున్నది.

(4)—మాయ యెండమావులవలె భ్రమింపజేయుచున్నది.

(5)—భ్రమే మాయ, మాయే భ్రాంతి, మాయేము క్రాంత.

(6)—మాయను గణించుటకు అలవికాదు.

(7)—మాయ భూమి ఆకాశముల మధ్యను ఆయము గొని యున్నది.

(8)—మాయ యొక్క స్వరూపము నుగాని క్షయమును కనుగొనిన వారు లేరు.

(9)—మాయ యైనటువంటిది చెన్నలలో «అధ్యారోపయుక్తివలన రజ్జువనే త్రాడును గాని మరియేవస్తువునుగాని సర్పమువలె నున్న, చీకటి కాలమందు పాదములకు, పర్వర్పదగిలినను సర్పమనే తలంపు కలిగించి భయము కలిగించును.

(10)—మనుష్యులకు జననమరణములయందు దుఃఖావేశము కలిగించును.

(11)—స్త్రీలయొక్క మాయ ఇట్టిదే అనుకోవచ్చును.

(12)—స్త్రీలయొక్క మాయలో పడినవారు కడతేరుట అరుదు

(13)—స్త్రీలయొక్క మాయ గణించుటకు అలవికాదు.

(14) స్త్రీ ఈ మాయను సా॥ ''మాయను నటికే మర్మము లున్నవి'' అన్న సామెత చొప్పున, శాంత, గుణముచే అవ్యయుని యొక్క భక్తివైరాగ్యమనే ఖడ్గముచే ఖండించిన వాడే ధన్యుడు.

మనస్సు విషయమై.

506—మనస్సు యందు రెండు గుణములు గలవు.

అవిఅనగా

507—(1) ఈ సద్గుణము—మంచిబుద్ధి.

508—(2) దుర్గుణము—చెడుబుద్ధి.

509— సద్గుణ, నిర్గుణములను వర్ణించుటకు అలవికాదు. ఐనను ముఖ్యమైనవి కొన్ని యీ దిగువ నుదాహరించడమైనది.

సద్గుణము విషయమై.

510 (1) మనస్సే సద్గుణములను కలిగించుచున్నది.

(2) మనస్సే దయా ధర్మములను కలిగించుచున్నది.

(3) మనస్సే సంతోష, భోగ భాగ్యములను కలిగించుచున్నది.

(4) మనస్సే భక్తి యందు ప్రేమించ చేయుచున్నది.

(5) మనస్సే మేలు కార్యములు మొదలైనటువంటివి రొనర్పుచున్నది.

(6) మనస్సే సంసార వృక్షమునకు దుంపగానున్నది.

(7) మనస్సే అష్టైశ్వర్యములను కలిగించుచున్నది.

(8) మనస్సే వైకుంఠమును కలిగించుచున్నది.

దుర్గుణముల విషయమై—

511 (1) మనస్సే మహా మాయ యనబడును. ఈ మాయే మనస్సు అనబడును.

(2) మనస్సుకు వాత శ్లేష్మాదుల వలన వికారములు కలుగుచుండును.

(3) మనస్సే జనన మరణములు కలిగించును.

(4) మనస్సువల్లనే దుఃఖములు గలుచుండును.

(5) మనస్సువల్లనే సంకల్ప వికల్పములు పుట్టుచుండును.

(6) మనస్సు చంచలమువల్ల పరితపించుచుండును.

(7) మనస్సు ముక్తి కాంతను పొంది భ్రమ, భ్రాంతి, వాంఛ, ఆశ, ఈ నాలుగింటిని కలిగించును.

(8) మనస్సే బుద్ధి, చిత్తము, అహంకారము, మమకారములు 4 గింటిని, అరిషడ్వర్గములు 6 టిని రాగద్వేషములు 7 టిని, అంతఃకరణను ఆవరించువాని లోభాది గుణములుగా మారుచుండును.

(9) మనస్సే నానావిధ కార్యములను జరిపించును.

(10) మనస్సే వ్యాధి పీడితునిగా చేయుచున్నది.

(11) మనస్సే అష్టదరిద్రమును కలిగించుచున్నది.

(12) మనస్సే నరకమును కలిగించుచున్నది

ముఖ్యతాత్పర్యము

ఇట్టి, సద్గుణ దుర్గుణములు గల మనస్సు నానాదిక్కులయందు పరుగెత్తి సంచరించుచుండుటకు యుక్తులు వస్నే సత్వగుణమున్ను, రజ, స్తమో, శాంతగుణములుగలిగిన శుక్లవర్ణమున్ను, మోహాది

నే మదము పట్టిన ఏనుగవలెనున్ను, ఇతరుల కష్టార్జితమువల్ల తీస్కొంచి అఫలమంతా దాచిపెట్టికొనే బద్ధకమునకును దొంగతనమునకును లోభత్వముగలిగే ఎలుక వలెనున్ను, గంతులువేసే కోతివలె నానా విషయముల యందు విచ్చలవిడిగా వ్యాపించి తిరుగుచు భ్రమించుచుండేమనస్సును తనలోనున్న ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలనే హంససూత్రమునందు కట్టివేసిన మొదల ఎక్కడికి పారిపోక అక్కడనే నెమ్మదిగా నుండునుగాని, ఇంతకంటె వేరే ఏ యుక్తి ఉపాయముచేతను కట్టుపడి కుదురు పడదు.

ముఖ్యతాత్పర్యము.

512 (1) జీవము—ప్రాణవాయువు 68 వ పత్రం 51 వ సంఖ్యనున్న ప్రకారం ఈ జాలమును కనుగొనుటకు నెవరి శక్యము కాదు.

513 (2) జ్ఞాత—ఒకదాని తెలిసి కొనుట లేక గ్రహించుట.

514 (2) మనస్సు-తలంచును. తెలిసికొనును "హితము" మీా మనస్సు ప్రకారం జరిగించుడి.

515 (3) చిత్తము-మనస్సు కార్యములచేయించును. ఇందుకు "హితము" మీా చిత్తప్రకారము జరిగించుడి.

516 (4) బుద్ధి—మరి ఇచ్ఛ తలంపు తెలిసికొనుట ఇందుకు "సాధ్యకము" ఏ కార్యము నైనను చేయుటకు నిశ్చయించును. ఈ మూడున్ను సమిధల నెడి ఉడుకలగును.

517 (5) అహంకారము—పాపమునకు కుదురు.

మనస్సు వాక్కు-కంఠ

ద్వారము విషయమై,

518—ఉదానవాయువు మనకు, ఇవిరెండును గూడి, ప్రేరే

ఖ్యగిచేయగా ఆ రెంటి వలన వాక్కు కలుగుచున్నది. గనుక ఈ రెంటిలో వాగ్దేవి కంటె మనస్సు అధికమైన దగును ఇందుకు సమ్మతి—

419—ఈ శరీరమునందు స్థావర మనస్సనియు, జంగమ మనసనియు రెండుగలవు. ఆ రెంటిలో స్థావర మనస్సు శరీరము నందుండును. జంగమమనగ వాగ్దేవివలన గలిగెడినాగవాయువుతో చేరిన వర్ణమంత్రకంఠ స్వరములు జంగ మన్నని తెలిసికొనుము.

520—ఆజంగ మనస్సు కంటె వాగ్దేవి అధికమైనదగును.

521—వాగ్దేవికంటె స్థావర మనస్సు అధికమైనది యగును.

422—వీటి కన్నిటికి "జీవి" ప్రధానమైనది యగును.

మనస్సు విషయమై

523—జీవి—అనే జ్ఞాతవల్ల మనస్సు చిత్తముగలుగును. మనస్సు చిత్తమువల్ల బుద్ధి అనే తెలివిగలుగును. తెలివి అనే జ్ఞానము వల్ల భక్తి కలుగును. భక్తివిషయమై ఈ గ్రంథముననున్న అమనస్కము చూడుము భక్తిని చేకొనినవారే ధన్యులగుదురు.

పాపము విషయమై.

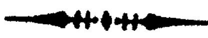
524—మనస్సు అనే చిత్తము అవివేక బుద్ధి తెచ్చును. అవివేకమనే అజ్ఞానము అహంకారము తెచ్చును. అహంకారము పాపము తెచ్చును. పాపము నరకము జెందించును. అష్టదరిద్రము దెచ్చును, తీరని వ్యాధులు దెచ్చును, పుట్టుగిట్టుటలు గలుగును. ఇది, గ్రహించి పాపమును చేకొనని వారే ధన్యులగుదురు.

పద్యము—"పాపము అష్ట దరిద్రం బిచ్చును, పాపము చింతించె హింసబాధలనిచ్చు" పాపము నరకము జెందించును. పాపము చేకొనని వారే ధన్యులగుదురు.

నాలుక విషయమై.

శ్లో॥ "జిహ్వాగ్రే వర్తతే లక్ష్మీ (2) ర్జిహ్వాగ్రే మిత్రబాంధవాః (3) జిహ్వాగ్రే బంధన ప్రాప్తి (4) ర్జిహ్వాగ్రే మరణంధ్రువం॥"

తా॥ నాలుక వలన సంపత్తు గలుగును. (2) నాలుకవలన చుట్టాలు స్నేహితులు వత్తురు. (3) నాలుకవలన సంకెళ్ల ప్రాప్తియగును. (4) నాలుక వలన చావును గలుగును.

పుణ్యము లభించే మార్గము.

Charity Bgins At home·

525—గృహస్థాశ్రమ ధర్మమునుండి దారాపుత్రాదులను మిత ప్రవర్తనగా పోషించుచున్నదే దానము వారికి మించని ధర్మము చేయరాదు. శ్లో॥ "శక్తవ్యో ధర్మ సంగ్రహః" అను శృతి చొప్పున అష్టైశ్వర్యములు పొందినవారు.

చేయవలసిన దానములు.

(2) భిక్షకులకు భిక్షయిడిన దానము (3) ధాన్య, అవరాదులు దానము (4) అన్నదానము (5) పంచ భక్ష్యాదులు దానము (6) జలదానము (7) నవకాయ కూరల దానము (8) కంద మూల ఫలాదుల దానము. 9 సువర్ణదానము (10) ధనదానము (11) గోదానము (12) వస్త్రదానము. (13) గృహదానము. (14) గజదానము(15) అశ్వదానము ఈ దానములు రెండున్ను పాత్రాపాత్ర మెఱింగి నడువ వలయును. (16) బీదలకు వివాహ నిమిత్తమైన ధనసహాయము (17) పాఠశాల దానము (18)

బీదబాలురకు బాలికలకు విద్య ధన సహాయము (19)గురులోభ సహాయము (20) వంశావళి గురువులకు యిచ్చే దానము (21) సద్గురువులని పేరు వహించిన వారు యితరులకు ఉపదేశముచే దానము (22) పుస్తకముల దానము వేకటికి వృత్తులు నేర్పిన దానము (23) తాను భిక్షయిడ శక్తి లేక పోయినను భిక్షయిడే స్థలము చూపిన దానము (24) పాత్రల దానము (25) పనిముట్ల దానము (26) ఔషధముల దానము (27) హరికథ, సంగీత, సాహిత్య, నృత్య, వినోదముల సత్కార్యములకు వినియోగ పర్చిన ద్రవ్య సహాయము (28) మృతి బొందిన శవముకు ద్రవ్యసహాయము (29) కర్మ సహాయము (30) గురువులను వార్కి పెద్దలకు మహనీయులకు స్థలపమాపి దానము (31) ముత్తైదువులకు బాలులకు పసుపు కుంకుమ గంధ, అక్షిత, పుష్ప, ఫలాదులు, పరిమళాదులు, వస్త్ర భూషణ, వగైరాలదానము (32) ఛత్రి, చామర, వింజామర, విసరుకర్రిళ, పాదరక్షల దానము (33) గుళ్లు కట్టించే ద్రవ్య సహాయము. ఇట్టి మొదలైనట్టి దానములు, జనులు వారి వారి శక్తి కొలది ఏదానమైనను "ఈశ్వరార్పణ" "బ్రహ్మార్పణ" "రామార్పణ" "కృష్ణార్పణ" యని ఈ నాలుగింటిలో నొక వాక్యము నోట చెప్పుచు, భిక్షదానము యివ్వవలెను. వీటి వలన పుణ్యలోకములో భోగభాగ్యములు కలిగి మరు జన్మములో స్త్రీ గానో పురుషుడుగానో జన్మించి అష్టైశ్వర్యములను పొందగలరు. తాను కర్తృత్వమునే శ్లాఘు పాత్రత్వము వహించిన యెడల ఫలములేదు, ఫలములేదు. ఫలములేదు ముమ్మాటికి తెలియ చేయదగినది.

526.—పైని ఉదాహరించిన దానములు కన్నిటిలో జలదానము మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది యగును ఎటులనగా జలము దప్పిక తీర్చును. సకల వృక్షాది ఓషధులను అనగా చెట్లు మొక్కలను రక్షిం

వు చున్నది. మఱియన్ని, బావులు చెరువులు, గోపురులు, త్రవ్వించుట ము, చలి పందిళ్లు పెట్టడము, గోవులకు తొట్లు కట్టించి నీరు నివ్వ డము, బాటసారులకు సత్రములు కట్టించడము ఇవి ఉన్నంతకాల ము ఆ జీవికి పుణ్యము పెరుగుచూనే ఉండును. పుణ్యలోకములో భోగభాగ్యములు పొందుచునే ఉండును. ఇవియన్నియు 302 వ సం ఖ్యనందు చెప్పిన పుణ్యకర్మలో చేర్చబడును.

సత్వగుణమనగా.

శాంతగుణ ప్రభావము.

527—శాంతము శిరోభూషణ మన్నమాట మఱచి పోయి దుష్కార్యాచరణమునకు దలపెట్టి దుర్గతి నొందుట కూడదు.

(2) హింస యన్న జంతువులను వధించుటయే కాదు. ఇతరు ల మనస్సు నొప్పించుటయే హింస.

(3) పూజ యన్ననూరక నోటబలుకుట కాదు. మనశ్శుద్ధి కలి గి చేసిన భక్తియే పూజ.

(4) స్నానమన్న గంగలో మునుగుట కాదు. మనస్సున లేశ మైన కల్మషము లేకుండుటే స్నానము.

(5) శుచియన్న మడి బట్టలు కట్టుకొనుట కాదు. బుద్ధిమాం ద్యమును వదలి పరిశుద్ధ చిత్తముతో నుండుటే శుచి.

(6) పాండిత్యమన్న వేద శాస్త్రముల నభ్యసించి వివాద ములకు బూనుకొనుట కాదు. బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది బ్రహ్మానంద ము ననుభవించుటయే పాండిత్యము కాబట్టి. ముఖ్యముగా శాంతచి త్తత గలిగియుండ వలసినది.

(7) విశ్వామిత్రుడు డెంతయుడిసి పడినను, వశిష్టుడెంత మా త్రమును గోపపడక, మనస్సున శాంతతను వహించి యున్నందు వలగదా యతని కాలాంతరమున సులభముగా జయించినది శాంత

మే బ్రహ్మజ్ఞానము శాంతమే శివస్ఫూర్తి. శాంతమునకు సమాన మైన సద్గుణ మొక్కటియు లేదు. శాంతిలేని వాని జన్మము నిరర్థకము. మోక్షాపేక్ష గలవానికి మనస్సులో నహంకార మమకారము లెప్పుడు నుండకూడదు. అహంకారమమకారములను భ్రాంతిగా వదులుకొని నిర్మల చిత్తత గలిగియున్న వాడొక్కడే ముముక్షువుగాని యితరులుగారు అహంకార మమకారములెంత పర్యంతము విడువవో అంత పర్యంతము అజ్ఞానాంధ కూపములోనే బడియుండ వలసి వచ్చును.

528—సత్వగుణము సుఖము నందు గలుపుచున్నది. ముక్తుడగుచున్నాడు.

529—సత్వగుణము రజో గుణమును తమోగుణమును నణచ గలదు.

530—శరీరము నందుండు సమస్త ద్వారములయందుండు ప్రకాశించుచుండు జ్ఞాన మెప్పుడు కలుగుచున్నదో అప్పుడు సత్వగుణము బాగుగా వృద్ధి పొందియున్నదని తెలిసికొనవలెను.

531—శాంతగుణము పుణ్యమునకు కుదురు కోపము కలుగకుండుట.

532—శాంతమే బ్రహ్మజ్ఞానము.

533—శమమనగా మనోనిగ్రహము.

534—దమ మనగా ఇంద్రియ నిగ్రహము మంచిగుణము.

తమోగుణ ప్రభావము.

535—తమోగుణము వలన కోపము కలుగును. కోపము వలన అహంకార మమకారములు కలుగును. అవివేకము కలుగును, పరాకు, పొరపాటు నిద్ర, మొదలగు వానిచే బంధించును. అత

మానము ప్రాణహాని కలుగును. వీటిని నివర్తించుకొని శాంత శమదమాది గుణములను పొందిన మొదల మోక్షమార్గమును కనుగొన శక్తి కలుగును. తమోగుణముచే కలుగు కర్మమునకు అవివేక ఫలము కలుగును. యీవిషయమైన పాపపుణ్యములకు ఈ గ్రంథమునందు 71 వ పత్రము 59 వ సంఖ్యను చూడుము.

536—కోపము పాపమునకు కుదురు.

రజోగుణ ప్రభావము.

537—రజోగుణము వలన రాగాదులతో గూడుకొనినదని యు అభిలాషను, అభిమానమును, గలుగ జేయును. రాగమనగా పరస్త్రీ విషయముగా గలిగెడు చిత్తవృత్తి. యిందువలన ప్రాణహాని కలుగును. అవమానము గలుగు ఈ రజోగుణము వృద్ధిని బొందిన దగుచుండగా పరద్రవ్యము స్వీకరించుట యందు కనబడు ప్రతివస్తువు సంపాకయును గలుగును. యిందువలన రావణుడు నశ్చె ను గనుక వీటిని నివర్తించుకొని, శాంతి, శమ, దమాదిగుణములను పొందిన మొదల మోక్షమార్గమును కనుగొన గల శక్తి గలుగును. రజోగుణముచే కలుగు కర్మమునకు దుఃఖఫలము గలుగును. ఈవి షయమైన పాప, పుణ్యములకు ఈ గ్రంథమునందు 71 వ పత్రము 59 వ సంఖ్యను చూడుము.

538—రజోగుణము పాపమునకు కుదురు.

539—తమో—రజో—గుణములను బొత్తిగా వదులుకొని శాంతగుణము కలిగి నిర్మల చిత్తత గలియున్న వాడొకడే ముము క్షువుగాని యితరులు గారు.

540—ముముక్షువు అనగా మోక్షము కలుగవలయునని యెడు కోర్కెగలవాడు సకలమునకును నిర్విఘ్నగలవాడు.

ముఖ్యతాత్పర్యము.

541-(1) శాంతగుణము వలన జ్ఞానము కలుగును.
(2) రజోగుణము వలన విషయాసక్తి కలుగును.
(3) తమోగుణము వలన విపరీత జ్ఞానమును • అవివేకమును క లుగుచున్నది.

542-(1) ఇంద్రియముల కంటె విషయములు శ్రేష్ఠమైనవి యగును.
(2) ఆశబ్దాది విషయముల కంటె మనస్సు శ్రేష్ఠమైనది య గును.
(3) ఆమనస్సుకంటె బుద్ధి శ్రేష్ఠమైనది యగును.
(4) ఆబుద్ధికంటె క్షేత్రజ్ఞుడనెడి ఆత్మ శ్రేష్ఠుడగును.
(5) ఇతర వస్తువులయందు గలబుద్ధికంటె ఆత్మ బుద్ధి శ్రేష్ఠమై నది యని లోక ప్రసిద్ధమైయున్నది.

543—ఇందుకు ఇతిహాసము కలదు అదిఎటనగా

శ్లో॥ ఆత్మబుద్ధిస్సుఖంచైవా.
గురుబుద్ధి ర్విశేషతః
పరబుద్ధి ర్వినాశాయ
స్త్రీబుద్ధిః ప్రళయాంతకః

అన్నశ్లోకము చెప్పిన ఆత్మబుద్ధివలననే భక్తిసంగతులు తె లిసికొని ఆత్మలో ఊహించి పరమార్థమును కనుగొనవలయును. ఈ రహస్యమును కనుగొనినవాడే ధన్యుడు వీడె విముక్తుడు.

మాయమాటలు విషయమై

544—నా॥ పురుషులన్నను, స్త్రీలన్నను, మాయమాటలు, ద బ్బులమాట లాడకూడదు. అడినవాక్కు తప్పకూడదు. సా॥ "మా టతప్పిన వాడు 'మాలవాడు" అను శ్రుతిని బట్టి మాయమాటలం

ది ఏ విషయ మున్నదైనను అడినమాట తప్పకూడదు. వాగ్దత్తము త
ప్పిన మొదల పాపమునంభవించును. ఇది సత్యము ఇది తెలియక
మానవులలో కొందరు యోచించక విజ్ఞప్తిగు మాటలాడెదరు త
రువాత పశ్చాత్తాపమును తెచ్చుకొనెదరు ఇందువలననే మాట
లాడునప్పుడు యోచనచే మాటలాడవలయును. ఒకరిచేత చిక్కు
పడకూడదు. చిక్కు పడిన మొదల అప్రతిష్ట కలుగును. భూమియందు
తిలమాత్రమైనను మనకు హక్కు లేదు. నాపొలం నా ఇల్లు నాసొ
త్తు నాతోటలనివాదాడెదరు తుదకు భూమియందున్నంత మట్టుకే
గాని (తల్లి గర్భమునుంచి జననమైనప్పుడు తెచ్చినదేమియు లేదు.)
అంత్యకాలములో యమచంచులు చేత బడినప్పుడు పట్టుకపో యేది
యేమీ లేదు. ఈ రెండున్ను పుట్టం కేయని, జనులందరికి తెలిసేయున్న
ది. తెలిసిన్ని అందులో కొందరు అజ్ఞానములో పడి జనులను దుః
ఖంచెదరు. రారాజులకు సహా ఉన్నంత మట్టుకే గాని ఎందునమున్ను
హక్కు లేదు. తుదకు యోచించగా భూమికి కర్త భగవంతుడే గాని
మరి యొకడు లేడు మనము చూచుచుండగా జనులు చేతులు చాచు
కు రిక్తహస్తములతో పరలోకమునకు వెళ్లుచున్నారు. జనులుచూచు
చుండగా మనము చేతులు చాచుకు రిక్తహస్తములతో పరలోక
మునకు వెళ్లుచున్నాము. స్థూలశరీరమును ఈ లోకములోనే దహిం
ప చేయుచున్నారు. ఇంతమాత్రమునకై, మిట్టి పడనేల! మిడిసిరా

మానవపాపములు

లనేల! తుళ్లిపడనేల! ప్రజలను దుఃఖంచనేల! దౌర్జన్యముచేయనే
ల! ఇతరులను బాధపెట్టనేల! అవగా రుణములు తీర్పకపోవుట,
దొంగపనులు చేయ తలంచుట, ఇతరుల కిబ్బంది కలుగచేయుట ఇత
రులసొమ్ము హరించుట స్త్రీ—పరపురుషుని గమనించుట పురుషుడు

పరస్త్రీని గమనించుట వ్యవహారములలో మోసపుచ్చుట దురాలోచనచేయుట (క్రమము దప్పుట అక్రమముగా నడుచుట చండప్రచండముగా కోపము దెచ్చుకొనుట పాపకార్యములకు సమ్మతించుట ఇట్టివి మొదలైనటువంటివి మానస పాపము లనబడును.

చేతులతో చెయ్యబడిన పాపములు.

545—పరస్త్రీలతో భోగించుట, నరహత్యచేయుట కొట్టుట తన్నుట కట్టివేయుట దొంగిలించుట తన పశువుల నితరుల చేలలోనికి విప్పివేయుట చేలగట్లు దున్నుకొనుట ఇతర భూము లపహరించుట ఈశ్వరునితో సమానమైనటువంటి తరాజుతో తక్కువ తూనిక తూచుట తాను ఎక్కువ తూనికె తూచుకొనుట 80 తులములకు తగ్గుగల సేరుతో తూనికతూచుట తాను రయితులవద్దనెక్కువ వీసెతో తూనిక తూచుకొనుట తక్కువ తూము తక్కువ కుంచము తక్కువ సేరుతో కొలత కొలుచుట తాను రయితుల వద్ద ఎక్కువ తూము ఎక్కువ కుంచము ఎక్కువ సేరుతో కొలతకొలుచుకొనుట సిసలుకానిపిచ్చపడులు కొలతలు నుపయోగించుట కొలతలో మోసపుచ్చుట ఇట్టివి మొదలైనటువంటివి చేతులతోచేయు పాపము లనబడును. లేక కాయపాపము లనబడును. కాయమనగా దేహము సిసలుగా తూనిక తూచడము సిసలుగా కొలతలు కొలవడము ధర్మమార్గమగును.

నోటివాచక పాపములు.

546—అసత్యము చెప్పుట అబద్ధము చెప్పుట కఠినముగా మాట్లాడుట దుర్భాషలాడుట దొమ్మి జరిగించుట అడిన మాట తప్పుట యిస్తానని ఆశపెట్టుట ఒట్టుపెట్టుకొనుట ఇట్టివి మొదలైనటు

వంటివి పాతకపాపములనబడును. నోటిమాట పాపములనబడును.

547—ఇట్టి చెడుకార్యములను చేసి, తరువాత పశ్చాత్తాపము పడనేల? ఇడుములు పడనేల? శిక్షలు పడనేల? చింతించనేల? ప్రాణమును అపాయములో తెచ్చుకొననేల? తుదకు అధికారుల యెదుటకు పోనేల, శిక్షలు పొందనేల? ఇహలోక శిక్షలుగాక పరలోకములో యమదండన కూడాకలదు. ఇందుకు సాక్ష్యము—

548—ఈ మాయ ప్రపంచములో జన్మించి కండకావరము వల్ల ఇట్టి తంత్రములచే అపకీర్తి బాధలు నొందుటకంటె, తత్వం "మురహరి నామము ముదముతోడలచుచు ముక్తి బొందవే మనసా" అనిపాడినట్లు ఈ గ్రంథము నందున్న మురహరి నామమును సంతోషములో భజించుచు ముక్తినొందడము ఉత్తమమగును. తంత్రమనగా—మాయ—మాయ—అనగా—లేనిది—రాని—పోనిది.—

తలిదండ్రులు మొదలైనవారి ప్రభావము.

549—(1) మొదటిది తల్లి (2)వ వాడు తండ్రి (3)వ వాడు గురుడు (4)వ వాడు దైవము.

550—(1) దైవముకంటె పదిమడుగు లెక్కువ గురువు గురువు అనగా (1) వంశావళి గురువు (2) బాల్యములో విద్య నేర్పినవారు గురువు (3) వృత్తిపనులు నేర్పినవారు గురువు (4) కారణమిచ్చినవారు గురువు.

(2) గురువుకంటె పదిమడుగు లెక్కువ తండ్రి.

(3) తండ్రికంటె పదిమడుగు లెక్కువ తల్లి.

(1) కనిపెంచినందున తల్లి మొదటి దైవము.

(2) పాలి పంతరించినందున తండ్రి రెండవ దైవము.

(3) సన్మార్గములోనికి తెచ్చినందున గురువులు మూడవ దైవము.

(4) మోక్షమునిచ్చుట వలన దైవము నాలగవ దైవము నిపెద్దలు చెప్పుదురు.

551—నవమాసములు మోసి ప్రసవవేదనచే బాధ పడి తుదకు మహాకష్టముతో కనిపెంచిన తల్లినిన్నీ, నానావిధములైన వ్యధలకు తలయిచ్చిన తండ్రినిన్నీ ఎల్లప్పుడు భార్యయు తానును వారిని సంరక్షణచేసి పూజించుట,ఇహలోకమున కీర్తియు పరలోకమునందు భోగభాగ్యములు కలుగును. ఇట్లునడవని వారికి ఇహలోకమున నపకీర్తియు పరలోకమున యమదండన గలుగును. ఇందుకు సందేహము లేదు.

552 మంచిగుణములు గలవారు.

	పురుషులు.	స్త్రీలు.
(1) భగవత ధ్యానముచేసేవారు.	భక్తుడు.	భక్తురాలు.
(2) సత్యముగా ప్రవర్తించువారు.	నీతిమంతుడు.	నీతిమంతురాలు.
(3) మంచికార్యముల గ్రహించువారు.	బుద్ధిమంతుడు.	బుద్ధిమంతురాలు.
(4) శాంత శమ దమ గుణములు గలవారు.	ధీరశాంతుడు.	ధీరశాంతురాలు.
(5) మంచి చెడ్డలు గ్రహించువారు.	తెలివి పరుడు.	తెలివిపరురాలు.
(6) ఆత్మానాత్మలు గ్రహించువారు.	వివేకి జ్ఞాని.	వివేకి జ్ఞాని.

	పురుషులు.	స్త్రీలు.
(7) అహంకార మమకారములు లేనివారు.	శాంతుడు.	శాంతురాలు.
(8) ఒకరి యందు ప్రేమ గలిగినవారు.	దయాపరుడు.	దయాపరురాలు.
(9) ఓర్వంచనలేక పలుకువారు.	నిష్కపటుడు.	నిష్కపటురాలు.
(10) అందరిని సమముగా చూచువారు.	సమదృష్టి.	సమదృష్టురాలు.
(11) ఆపత్కాలమందు ఆదుకొన్నవారు	ఆపద్బాంధవుడు.	ఆపద్బాంధవురాలు
(12) ఒకరి యిబ్బందిని తలంచేవారు.	కనికరుడు.	కనికరస్తురాలు.
(13) సమముగా పంక్తిభోజనము పెట్టువారు.	పక్షపాతము లేనివాడు.	పక్షపాతము లేనిస్త్రీ
(14) న్యాయముగా ప్రవర్తించే వారు,	న్యాయస్థుడు.	న్యాయస్థురాలు.
(15) సంకల్పము వికల్పము కోరికలు లేనివారు.	జ్ఞాని.	జ్ఞాని.
(16) తప్పిదము పొందనివారు.	నిర్దోషి.	నిర్దోషి.
(17) పరులకు ఉపకారముచేయువారు	ఉపకారి.	ఉపకారురాలు.
(18) మనస్సునందు కపటముంచనివారు.	నిష్కపటి.	నిష్కపటి.
(19) పుణ్యకార్యములు చేయువారు.	పుణ్యాత్ముడు.	పుణ్యాత్మురాలు.

పురుషులు స్త్రీలు ఇష్టానుకూలురై ఫలితము గలిగే ద్వంద్వములను వర్జించిన వారు ఇహలోకమునందు పరిశుద్ధి క్రియు పరలోకమునందు మోక్షభోగ భాగ్యములును పొందగలరు.

553 చెడుగుణములు గలవారు.

	పురుషులు.	స్త్రీలు.
(1) భగవద్ధ్యానము చేయనివారు.	పామరుడు అజ్ఞాని	పామరురాలు.
(2) దూషణస్వభావముగలవారు.	అపకృతి.	అపకృతురాలు.
(3) చెడుకార్యమును పూనువారు.	దురాత్ముఁడు.	దురాత్మురాలు.
(4) మనస్సునందు కపటముంచువారు.	కపటుఁడు.	కపటురాలు.
(5) ఇతరుని గొంటిమాటలాడేవారు.	క్రూరుఁడు.	క్రూరురాలు.
(6) న్యాయమును తలంచనివారు.	నీతిలేనివాఁడు.	నీతిలేనిస్త్రీ.
(7) తప్పితమును పొందినవారు.	ద్వేషి.	ద్వేషి.
(8) ఒకరియందు ప్రేమలేనివారు.	నిర్దయుఁడు.	నిర్దయురాలు.
(9) పంక్తిలోపలి పక్షము చేసేవారు.	పక్షపాతకుఁడు.	పక్షపాతకి.
(10) మనస్సునందున్న సంగతి తెలుపనివారు.	కుచ్ఛితుఁడు.	కుచ్ఛితురాలు.

(11) పదులు చేసిన మేలు మరచిన వారు.	విశ్వాసఘాతకుడు.	విశ్వాసఘాతకి.
(12) సత్యముతప్పి మాట లాడేవారు.	అసత్యుడు.	అసత్యురాలు.
(13) దుడుకు పనులు చేసే వారు	దుష్టుడు తుంటరి.	దుష్టురాలు.
(14) కొంటె మాటలాడేవారు.	పలుగాకి.	పలుగాకి.
(15) పోకిరి మాటలాడేవారు.	లుచ్చా	లుచ్చా.
(16) ఘడియకు ఒకతరహా గామాటాడు వారు.	చపలచిత్తుడు.	చపలచిత్తురాలు.
(17) అసత్యముగా ప్రవర్తించేవారు.	అసత్యుడు	అసత్యురాలు.
(18) ఒకరికి అపకారముచేసేవారు.	కఠినచిత్తుడు	కఠినచిత్తురాలు.
(19) ఒకరితో నొకరు మాట్లాడునప్పుడు క్లేశము తెచ్చువారు.	కల్మషుడు.	కల్మషురాలు.
(20) ఖరీదు తెచ్చిన వస్తువును నమ్మనివారు.	అనుమానికుడు అనుమానం	అనుమానకురాలు పెనుభూతము.
(21) పాపకార్యములు చేయువారు.	పాపాత్ముడు.	పాపాత్మురాలు.

పంచమహాపాతకములు.

22—(1) స్వర్ణస్తేయము (2) సురాపానము (3) గురుపత్నీగమనము (4) బ్రహ్మహత్య (5) మహాపాతక సహవాసము యీ 5ను పంచమహాపాతకములనబడును

23—పురుషులు స్త్రీలు ఇట్టి చెడ్డచేష్టలు మొదలైనటువంటివి పూనుకొన్నవారికి భూలోకములో శిక్షయు యమలోకములో నరకదండనకలుగును.

విషజంతువులు.

(24)—వృశ్చికస్యవిషంపుచ్ఛం (2) మక్షికస్యవిషంశిరః (3) తక్షకస్యవిషందంష్ట్రా (4) సర్వాంగందుర్జనేవిషంతో (1) తేలుకు తోకయందును (2) ఈగకు తలయందును (3) పాముకు కోరలయందును (4) దుర్జనునకు సర్వాంగములయందు విషమునుండును జంతువులకు వీటివలన మృత్యువుగలుగును జంతువులవలన వీటికిమృత్యువు గలుగును వీటికిన్ని జంతువులభయముగలదు. జంతువులకున్ను వీటి భయముగలదు.

పరువువిషయమై.

4—జనశృతి॥ (1) పరువుపోగొట్టెదను—స్త్రీ
(2) పరువులేవదను—స్త్రీ.
(3) పరువుపోవదను—స్త్రీవల్ల
(4) పరువురావదను—స్త్రీవల్ల

5—అది గ్రహించి పరువుతోనున్నవారే స్త్రీలు. ఈ జగమునందు పరువు అనేవస్తువే మహాగొప్పదియగును. ఇట్టి పరువును సంపాదించుకొన్నవారే ధన్యులు జగమునందు పరువుగలవారన్ని ఆరిందాలు అన్ని పేరు వహించినవారే ధన్యులు.

6—పరువు పురుషులేనివారు జగమునందుండి ప్రయోజనము లేదు.

7—పరువుపోవడం క్షణమాత్రం పరువురావడం దినాలకొరటు.

8—పరువు ఎట్లువచ్చును. మంచి నడతవల్ల వచ్చును.

9—అతిరంజా అనే పేరుపెట్టబడ్డది. సద్గుణ సాంగత్యముచే గ్గబడ్డది.

పుత్ర—పుత్రి—సంతానము విషయమై

10 జనులలో సంతానములేదని కొందరు వ్యసనమునొందుచున్నారు. కొందరికిసంతానము కలిగినందుకు సంతోషించుచున్నారు. కొందరికి సంతానము కలిగి దుఃఖము నొందుచున్నారు. తలిదండ్రులకు సంతానము వలన హీన మృత్యువు కలుగుచున్నది. ఇట్టి సుఖదుఃఖములు మనము చూచుచున్నాము గదా? ఇందుకు స్మృతి—

11—శ్లో॥ ఏకోపి గుణవాన్ పుత్రో దుర్గుణైః న శతైరపి॥

12—టీక॥ తలిదండ్రులను పోషించను ఆయుష్షు కలిగిన కుమారుడొక్కడే చాలును కీర్తివహించను కుమారుడైనను ఒక్కడే చాలును దురాత్ములైనవారు నూరుగురున్నను నేమి ప్రయోజనము ఇట్టివారివల్ల తలిదండ్రులకు హీన మృత్యువు కలుగును ఇందుకు నిదర్శనము.

13—ఏకచంద్ర ప్రకాశేన నక్షత్రైః కిం ప్రయోజనం॥

14—టీక॥ ఒక చంద్రుడుదయమైన లోకమంతా ప్రకాశింపుచున్నది. అదృశ్యుడు లేక నక్షత్రము లెన్నియున్నను ప్రయోజనమేమి యుండదు ఇది యంతయు తలిదండ్రుల ప్రారబ్ధకర్మమని ఎంచవలెను.

శ్లోకము.

[illegible]—శ్లో॥ వేదమూలమిదం బ్రాహ్మణ్యం భార్యామూలమిదం గృహం కృషిమూలమిదం ధాన్యం ధనమూలమిదం జగత్॥

తా॥ బ్రాహ్మణ్యమునకు వేదమే మూలము. గృహమునకు భార్యమూలము. ధాన్యమునకు కృషిమూలము. జగత్తునకు ధనమే మూలమని యభిప్రాయము.

శ్లోకములు

556—శ్లో॥ అనభ్యాసేవిషంశాస్త్రం అజీర్ణే భోజనంవిషం। దరిద్రస్యవిషంగోష్ఠీ. వృద్ధస్యతరుణీవిషం.

తా॥ అభ్యాసములేనివానికి శాస్త్రమేవిషము. అజీర్ణముగా యున్నప్పుడు భోజనమేవిషం. దరిద్రునకు వినోదగోష్ఠియేవిషము. ముసలివానికి పడుచుపెండ్లామేవిషము.

557—శ్లో॥ కోకిలానాంస్వరోరూపం, పాతివ్రత్యంతుయోషితా విద్యారూపంకురూపిణాం, క్షమారూపంతపస్వినాం.

తా॥ కోకిలకు స్వరముగారూపము. స్త్రీలకు పాతివ్రత్యమురూపము. కురూపికి విద్యరూపము. తపస్వులకు క్షమరూపము.

విద్యార్థులవిషయమై.

558—(105వ పత్రము 160వ సంఖ్యనందు చెప్పినప్రకారము తల్లిగర్భమునుంచి శిశువుగాజనిస్తూచి తల్లిపాలుత్రాగి పెరిగి బాల్యావస్థనుంచివెడలి యవ్వనదశపొంది తలిదండ్రులు అన్నదమ్ములు అప్పచెల్లెళ్లు ఇంటాబంటబద్ధబంధువులు మొదలైనవారితోనున్ను పాఠశాలకువెళ్లుచు పాఠశాలలోనున్న ఉపాధ్యాయునితోనున్ను బాలురతోనున్ను కలహించక వారికిఅనుకూలముగా ప్రవర్తించుట విద్యనేర్చుకునే విద్యార్థులకు విధాయకమైయున్నది. ఇట్లుప్రవర్తించినవారు దేశ మంచిసుగుణముగల విద్యార్థులనేపేరుపొందగలరు. విద్యార్థి అనగా బడిలోచదువుకునేచిన్నవాడనిఅర్థము. విద్యార్థులనగా బడిలోచదువుకునే చిన్నవాళ్లనబడుదురు [illegible] 565వ సంఖ్యలో చెప్పినప్రకారం ఉపాధ్యాయునివల్ల సకల విద్యలునేర్చి సంపన్నులై వర్ధిల్లుదురు ఇహలోకమునందు కీర్తిపొందగలరు. ఇందుకొక పద్యం. గీ॥ విద్యవలనను [illegible] [illegible], [illegible] గూర్చు [illegible] ముఖమున। [illegible]

కవరచు। గానమనుజుడు విద్యావై కడగవలయు॥ శ్లో॥ శ్లో॥ విద్యాగురాగాం పన్నిధానహారంబను శ్లోకము చొప్పున విద్యయందుగాని శుగ్రంథమునందున్న బ్రహ్మజ్ఞానము యందుగాని అపేక్ష గలవారు నిద్రాహారములందు అంతగా ప్రేమింపరు. ఇట్లా కష్టపడి విద్యనేర్చిన మొదల ఇహిహా ముక్తి సుఖము లనుభవించగలరు. అనగా ఇహ పరలోకము లందుగల భోగభాగ్యములు పొందగలరు. ఇందుకునిదర్శనము ॥శ్లో॥ అభ్యాసానుసారీవిద్యా। బుద్ధి కర్మానుసారిణీ ఉద్యోగా। నుసారీలక్ష్మీ। ఫలంభాగ్యానుసారిణీ ॥తా॥ అభ్యాసము వలన విద్యవచ్చును. కర్మానుసారముగా బుద్ధికలుగును. ఉద్యోగాను సారముగా నైశ్వర్యము వచ్చును. భాగ్యానుసారముగా ఫలముగలుగును. గనుక ఈగ్రంథమును నమ్మిన వారు పావనులగుదురు. మోక్షమటచేరె నుందురు. ఇందుకు సందేహమేమియు లేదు.

గురుబోధ

జీవియొక్క లక్షణము.

559—సింహోత్పత్తిలో 60 వ పత్రం 49 వ సంఖ్యయందు వివరించిన ప్రకారం తల్లిగర్భములోనున్న పిండమునందున్ను గుడ్డలోనున్ను మృగములలోనున్ను పక్షులలోనున్ను ఇతరపురుగుల స్వరూపములలో నున్ను స్త్రీ—పురుష నపుంసక స్వరూపములు కలిగియున్నవి. జీవి పూర్వజన్మ ప్రారబ్ధసంచిత కర్మములను బట్టి గూడుమార్చి గూటిలో ప్రవేశించినపుడు దేహమందు గల స్త్రీ—పురుష నపుంసక రూపములను తానని గ్రహింపకొనునుగాని ॥జీవి॥ మాత్రం స్వరూపములు లేవు.

560—॥జీవి॥ విషయములు 20 వ పత్రం 28 వ సంఖ్యయందు వివరించిన ప్రకారం పరమాత్మ ప్రతిబింబమగును.

జీవియొక్క నామములు.

561—(1) జీవి (2) చిత్తుజీవాత్మ జ్ఞానస్వరూపము విద్యయనబడును

562—(1) జీవాత్మ (2) పరమాత్మ (3) అంతరాత్మ (4) చిదాత్మ (5) కమలాత్మ (6) నిర్మలాత్మ (7) ఆత్మ—బుధ్ధాత్మ—జీవుడు—ముక్తాత్మ—శివుడు.

563—(1) ఆపోజ్యోతి (2) జీవనజ్యోతి (3) పరంజ్యోతి (4) జ్యోతి.

564—(1) రాజహంస (2) హంస (3) జీవహంస (4) పరమహంస, (5) రాయంచ.

565—(1) ప్రాణము (2) ప్రాణవాయువు (3) ఉచ్ఛ్వాస (4) నిశ్వాసలు ఇవియన్నియు లెక్కించగా 22 నామములగును.

లక్ష్యార్థము కనుబడని వస్తువ.

566—"జీవి" శరీరము నంతటా వ్యాపించియుండును. ఘటము ప్రకృతి కాయము స్థూలశరీరము శరీరము అనగా దేహము "ఓం" కారస్వరూపము అవ్యక్తమని చెప్పబడును.

567—ఈ జీవి ఏ తాను చేసిన పాపపుణ్యములు అంత్యకాలమందు తాను సాక్షిరూపముగా యముని ఎదుట నిలవబడి తెలియచేయును. అందుకు తగిన ఫలములు అనుభవించును.

568—సాంఖ్యమన్న శరీరలక్షణమునందు 17 వ పత్రిములో 7 వ సంఖ్యయందు వివరించిన ప్రకారము "అవ్యక్త" తత్వమువల్ల ఏర్పడిన 25 తత్వములతో "సత్తు" "చిత్తులు" రెండున్ను చేరి శుక్లమునకు వ్యాపించి "పిండోత్పత్తిలో" చెప్పినట్లు స్త్రీ మర్మస్థానము నుంచి పురుష రూపముగానో స్త్రీరూపముగానో జన్మించి తాను తల్లిగర్భములోనుండి ధ్యానించిన పరాత్పరుని దివ్యజ్ఞానమును మ

అది 69 వ పత్రములో వివరించిన ప్రకారం పసితనములో 5 సంవత్సరముల ప్రాయములో ఉండగా గురువు వలన విద్యాభ్యాసముపొంది పూర్వజన్మములో తాను చేసిన ప్రారబ్ధసంచిత కర్మములు బట్టి సకలవిద్యలు నేర్చి సంపన్నుండై గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గము నమిత పవిత్రముగా సంచరించుచు "వేదపారాయణ విప్రాణాం" అన్నశ్లోకము చొప్పున యిందున్న వేదాంత వాక్యములను గ్రహించి "బ్రహ్మజ్ఞానంతు బ్రహ్మణః" అన్నశ్లోకము చొప్పున అమనస్కమనే బ్రహ్మజ్ఞానము సద్గురువు వలన పొంది బాల్య యౌవన కౌమార వార్ధకములలోగాని "విద్యాతురాణాం ననిద్రా నహారం అన్నశ్లోకముచొప్పున విద్యయందు అపేక్షగలవాడు నిద్రాహారములు తలంచ నటువలె ఇవి అన్నియు గ్రహించి తనను పుట్టించిన భగవంతుని తలంచుచు బ్రహ్మమును కనుగొనినవాడే మానవుడనబడును బ్రహ్మప్రాప్తి కలుగగలదు.

569—దూషణ, భూషణ తిరస్కారములు రక్తమాంసములు గల మానవ శరీరమునకేగాని "జీవిఅనే ఆత్మకులేవు అయితే" "జీవిఅనే ఆత్మ" పుణ్య—పాప—కర్మములనుబట్టి (1) పరలోకమునందు 5 మోక్షలోకములు గలవు అందున భోగ, భాగ్యములును, (2) యమలోకమునందు 5 గలవు అందున యమదండనయున్ను, (3) ఇహలోకమునందు అనగా ఈ భూలోకమునందు జనన మరణములు రెండున్ను దుఃఖ సుఖములు రెండున్ను, గలవు. ఇవిమూడియుతప్పవు అయితే "జీవి" తనపుణ్యాధిక్యముచేత బ్రహ్మములో ఐక్యమైనమొదల జనన మరణములు దుఃఖ సుఖములు, నశించును.

570—కొందరు మానవులు, దేహము దహనమై పోయున్నదనిన్ని, శ్వాస, గాలిలో కలిసి పోవునని చెప్పుదురు. ఇది పిచ్చిమాటలు, వీరే పామరులనబడుదురు. పైని ఉదాహరించిన పటిలో

కములు ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించబడెను. తరచి చూడుము.

571—నానావిధ శాస్త్రములను చదువవలయు ననెడి భ్రాంతిని విడిచిపెట్టి తత్త్వవిచారణముచేసి ఆత్మయేసత్యమను పరబ్రహ్మమని తెలియగవలయును.

572—యజన, యాజన, అధ్యయన, అధ్యాపన, దాన ప్రతిగ్రహ, స్నాన, సంధ్య, జప, తపహోమ—వేద—యాగ—తీర్థయాత్రాది సకల సత్కర్మములు చేయుట వలన తత్త్వజ్ఞానము కలుగజాలదు. ఆత్మానుభవము గలుగజాలదు.

573—సకలవిద్యలు చదివినందున ఉదరపోషణ గాని ముక్తిపొందజాలరు. ఈ దేహమునందున్న ఆత్మను అంతరంగ దృష్టివలన కనుగొనినయెడల ముక్తిపొందగలరు. అంతరంగ దృష్టి అనగా ఆత్మలోతఊహించి చూచుట. మరిన్ని మనోనేత్రమనబడును.

574—దేహమునకే బాహ్య శౌచమనే స్నానాదులు కావలయునుగాని "జీవిఅనే ఆత్మకు శౌచమనే స్నానాదులతో పనిలేదు. దీనికి అంతర పరిశుద్ధజ్ఞాన స్నానమే ఉచితమైయున్నది. దేహస్నానాదుల వలన ఆత్మ పరిశుద్ధుడగుచున్నాడనుట వృథా భ్రమ స్నానములు బాహ్య దేహశౌచ్యమునకేగాని అంతరాత్మ శౌచ్యమునకుకాదు. "జీవిఅనే ఆత్మకు" జ్ఞానశౌచమే ముఖ్యము. మరిన్ని ఆత్మజ్ఞాన శౌచమువలననే పరిశుద్ధుడగుచున్నాడు. ఇందుకు సాదృశ్యము॥

575 శ్లో. "శౌచములు రెండు తెరగులై యుండు బ్రసిద్ధి,
మృత్తికాజలముల చేత నొండు బాహ్య
మునుపు సాభ్యంతరము శౌచమనుగ భావ,
శుద్ధియని తగ వచియింతు రిద్ధయోగులు".

576—తా॥ బాహ్య పరిశుద్ధమని అంతర పరిశుద్ధ మని శే
ష భావపరిశుద్ధమని రెండు విధములు.

577—తా॥ బాహ్య పరిశుద్ధమనగా మృత్తిక అనగా విభూ
తిచేతను జలముచేతను చేయబడునది బాహ్య పరిశుద్ధము. అంతర
పరిశుద్ధమనగా కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మాత్సర్య,
రాగ, ద్వేష 'దంబములతోనున్ను, ఆవగ, కార్మిక, మాయిక,
మాయేయ త్రికోదినములనెడు పంచమలములు మొదలైన దుర్గుణ
సంఘములతోడను కూడక, మనస్సు నిర్మలమైయుండుటే అంతర
పరిశుద్ధమని విజ్ఞానసంపన్నులగు పండితులు పలుకుదురని తాత్ప
ర్యము.

578 శ్లో॥ ఆశయాబద్ధతే లోకః । నిరాశా పాశబంధకః॥
అత్యాశా పరమందుఃఖం । నిరాశా పరమం సుఖం॥

అనుశృతివలె భ్రిష, భ్రాంతి, వాంఛ, ఆశ, వీటియందు
మితప్రమాణముగా సంచరించినవారే ధన్యులు లేక వీటియందు మి
తప్రమాణము తప్పి అక్రమమునుబట్టి అధికముగా దురాశ వాం
ఛ చేసినయెడల కలిగేనష్టము యింతంత యనిచెప్పుటకు అలవికా
దు. స్వల్పవిషయములలో పైతము యథార్థముగా నుండవలయును.

579—ః జీవుడు॥ తనపుణ్యాతిశయమువలన తన్నుతానెరిగి
నవుడు సంసార—సుఖ—దుఃఖములు నిత్యములుగావనియు, సక
లప్రపంచ పదార్థములు అనిత్యములనియు, చెడుకర్మలను చేయుట
అజ్ఞానమనియు అట్లు ఊహించి, ॥శృతి॥ ॥అజ్ఞానతిమిరాంధస్య
జ్ఞానాం జనశలాకయా॥ అనునట్లు అజ్ఞానమనే చీకటిని జ్ఞానమనే వె
లుతురువలన పోగొట్టుకొని మోక్షమును కోరువారు సంసార సము
ద్రమునందు పునఃప్రవర్తనగా సంచరించుచుందురు.

580—అవివేకమువలన అజ్ఞానము, అజ్ఞానమువలన నేను, నాది అనెడి కర్తృత్వ జ్ఞాన ప్రాధాన్యములనెడి అభిమానము, అభిమానమువలన కామ, క్రోధాదులు, రాగద్వేషములు వీటివలన అనేక చెడుకర్మములు చేయుచు "జీవాత్మ" జనన, మరణములను బొందుచుండును. ఇట్లు అనేక జన్మములు ఎత్తుచు దుఃఖించుచుండును. ఈ దిగువ నుదహరించిన నరక ప్రభావము చూచుము.

నరక ప్రభావము.

581—నరకముల వివరణము.

(1) రౌరవము.
(2) మహారౌరవము.
(3) కంటకావనము.
(4) అగ్నికుండము.
(5) పంచకష్టము.

582—అనియిట్లు అయిదు నరకములు గలవు.

ఈ నరకములలో మొదటి దానికంటె రెండవ దానియందు నధికదుఃఖము గలిగియుండును. ఈ ప్రకారమే రెండవదానికంటె, మూడవదానియందును, మూడవనరకముకంటె, నాల్గవ నరకమందును, నాలుగవనరకముకంటె అయిదవ నరకమందును, అధిక దుఃఖములు కలిగియుండును.

533—(1) రౌరవమనునరకము భూమికిక్రింద నుండును.
(2) రౌరవముక్రింద మహారౌరవముండును.
(3) మహారౌరవముక్రింద కంటకావనమనెడి నరకముండును.
(4) కంటకావనమనెడి నరకము క్రింద అగ్నికుండముండును.
(5) అగ్నికుండముక్రింద పంచకష్టమనెడి నరకముండును.

584—ఇట్టి అయిదు నరకస్థలములకును పాపకార్యముల కారతమ్యములను తెలిసికొని యముడు ఆయాపాపాత్ములను పంపించుచుండును. అంతట పాపులను యమభటులు తీసికొని పోయి ఆయానరకములయందుంచి అగ్నిచేత కాల్చుచు కత్తులచేతకోయుచు త్రాళ్లచేతను సర్పములచేతను కట్టివేయుచు కొట్టుచు పాపులను బాధింపుచుందురు. మరియు అట్టినరకస్థలములయందు ప్రాణులను కుక్కలు కరుచుచు పురుగులు దేహమును తొలుచుచు గ్రద్దలు ముఖమును పొడుచుచు బాధింపుచుండును. మరియు యమదూతలు నానావిధములగు కష్టములు కలిగించుచు బాధింపుచుందురు. ఈ ప్రకారము జనులు తాముచేసినపాపములప్రకారం పైనిచెప్పబడిన అయిదువిధములగు నరకములయందుపడి తమతమ పాపకర్మములకు ననుభవింపదగిన దుఃఖము లనుభవించి అటుపిమ్మట క్రమముగా మనుష్యులుగాను పురుగులుగాను పక్షులుగాను మృగములుగాను పుట్టుచు చచ్చుచు పిమ్మట మనుష్యులై పుట్టుదురు. ఈ ప్రకారము ఇనుము అగ్నియందుకాల్పబడి తనకల్మషమునువిడిచినట్లు పాపులునరకములచేతను పురుగు, పక్షి, మృగములు మొదలగునవిగా పుట్టుటచేతను తమ తమపాపకాఠిన్యమును పోగొట్టుకొని తుదకు మనుష్యులై పుట్టుచుందురు. ఇట్లు చెప్పుటచేత మనుష్యజన్మమందుచేయబడిన పుణ్యపాపములవలననే స్వర్గనరకములను పొందునట్లు ఏర్పడుచున్నదేగాని యితరజన్మములయందుచేయబడిన పుణ్యపాపములనుబట్టి స్వర్గనరకములుకలుగనట్లు స్పష్టమగుచున్నది.

585—ఈ విషయమై ఈ గ్రంథమునందు 25 వ పత్రం 28 వ సంఖ్యక్రింద వ్యాఖ్యాతాత్పర్యము చూడుము.

586—పైనిఉదాహరించిన పాములు కుక్కలు పురుగులు, గ్రద్దలు కాకులు మొదలైనవి నరకస్థానములలోనున్న పాపులను

హింసించ నున్నయించిన వారా! లేక నరకకూపములో పడ్డినపాపాత్ములలో వారేనా? అని అడుగగా.

587—నరకకూపములో పడ్డిన పాపాత్ములలో వున్నవారే యగుదురనవచ్చును.

588—ప్రాణులను ప్రాణులే హింసించేలాగు యమునిఆజ్ఞ ప్రకారం జరిగించుచుందురు.

స్వర్గనరకములవిషయమై

భక్తులవాక్యము.

589—కొందరు భక్తులు స్వర్గలోకమున్ను యమలోకమున్ను లేనేలేదనిన్ని ఈజగమందే పుణ్యాపాపకర్మలు ప్రాణులనుభవించవలయునని "తత్వములు" పాడి ప్రచురపరచియున్నారు.

590—కొందరు భక్తులు స్వర్గలోకమున్ను యమలోకమున్ను వున్నవనిన్ని ప్రాణులుఅందున పుణ్యపాపకర్మములు అనుభవించి శేషించిన పుణ్యాపాపములు మరుజన్మమందు మానవజన్మము గానో మృగములుగానో పక్షులుగానో పురుగులుగానో జన్మించి అనుభవించుదురని తత్వములు పాడి ప్రచురపరచియున్నారు.

591—కొందరు భక్తులు పునర్జన్మము నున్నదని "తత్వములు" పాడి ప్రచురపరచి యున్నారు.

592—ఈమూటియందున్న నిజము కనుగొనుటకు ఎవరికిశక్యము కాదు. అన్నిసృష్టించిన సృష్టికర్తకే గోచరముగా నుండునుగాని ఎవరున్ను కనుగొనలేరు.

593—ఎటులైనను మనము చేసేపనులన్నియు యుక్తమైనవి చేయవలెనుగాని అయుక్తమైనవి తలంపులోకి తేకూడదు.

594—॥సామెత॥ ,,ఎవరికి వారే యమునాతీరే'' అనునట్లు సంసార సముద్రములో పామరులుగానుండి మునిగి తేలుతూ తుదకు 193వ పత్రము 544వ సంఖ్యయందు చెప్పినప్రకారం ॥శృతి॥ ఉ॥ ,,ఎన్నియుగంబులేగె నరు లెందరు పుట్టిరో వానిలోన సంపన్నులు బుద్ధిమంతులును పండితులెందరు గిట్టిరందు లో। కోన్నతికై పరోపకృతి సొప్పడు ధన్యులు కీర్తినొందగా। నున్నదె పుట్టుగిట్టునటు లూరును పేరునుతక్క వారికిన్'' అనుశృతిచొప్పుననున్ను ॥కం॥ "మనసాటి వారలెందరొ। మనయెదుటనె మరణమొంద మహిగనలేదే?। తనవారెవరో? తానెవరనియెడు వాక్యంబువినమె యార్యులు దెలుపన్'' అనునట్లు అంత్యకాలమునందు రిక్తహస్తములతో ,,జీవి'' యమభటులతో స్వర్గనరకాదులకుంజేరిన పిదప ఇహలోకములో విశ్వాసముతో కేశవుని పొగడని పురుషులు స్త్రీలు ఏగతి అగుదురో ఈ గ్రంథమును తరచి చూచినయెడల గ్రహింపులోకి రాగలదు. గనుక బాల్యయౌవన కౌమార వార్థక్యములోనున్నవారు 1 వ పత్రమునుంచి 14 వ పత్రమువరకు ప్రపంచ సృష్టిక్రమమున్ను 15 నుంచి 40 వ పత్రములలో వివరించిన ప్రకారం ,,సాంఖ్యయోగము నుః గ్రహించినయెడల బ్రహ్మము-ఇట్టిదని తెలిసికొన్నవారనబడుదురు. మరిన్ని 41 వ పత్రముమొదలు ఈ తారకమనే పూర్వయోగము యొక్క అఖరు పత్రమువరకు వున్నసంఖ్యలను దృష్టినిలిపి చదివి జనన మరణములను పునర్జన్మఫలములను పుణ్యపాపములు మొదలైనటువంటివి తెలిసికొన్నయెడల అధ్యాత్మజ్ఞానమనే తత్వజ్ఞానము తెలిసినవారనబడుదురు. మరిన్ని ॥పద్యం॥ తారకంబు మనశ్శుద్ధికారకంబు అనునట్లు తారకమువలన మనస్సు పరిశుద్ధిచేసికొనినవారగుదురు. ఇందుకు సమ్మతి.

595—గీ॥ తరవతరవంగ బుట్టును తరులనగ్ని। తరవతరవంగ బుట్టును దధిని ఘృతము। తనువు నీకితిదరిచియా తత్వకాంగి। నిత్య ముగ నీవు సుఖయింపు నిర్మలాత్మ!

596—"చిన్నతనమునుండి చదువు పెక్కులు చదివి చిత్తునుగనలేక చెడుట. ఛీ—ఛీ"—అన్నవచనము చెప్పిన 9 వ పత్రము 12 వ సంఖ్యలలోనున్న 21 వ పత్రము 31 వ సంఖ్యలోనున్న 60 వ పత్రము 46 వ సంఖ్యలోనున్న చెప్పిన ప్రకారము "సత్తు" "చిత్తుల" ప్రభావమును గ్రహించి రాబొయ్యే అమనస్కమనే పరయోగము యొక్క జ్ఞానమును పొంది సచ్చిదానందము పొందడముకంటె సర్వోత్తమ మయిన సుఖము మరిఒకటి ఎల్లించి వెదకినను కనుబడలేదు.

పక్షులు భగవంతుని స్తుతించడము.

597—(1)పక్షులలో రాయంచ లేక హంసబృందావనము వద్ద చల్లని జలము గాలి అనుభవించుచు దైవమును తలచి పాడడము మహావినోదముగా నుండునని పెద్దలు చెప్పుదురు. ఇందుకు సాదృశ్యము.

598—(2) వృక్షములు చిగిరించిపుష్పించేవసంత ఋతువుకాలములో చెట్ల కొమ్మలమీద చాతకమనే కోయిల కూర్చుని మహాసంతోషముతో సన్నగొంతుక స్వరముతో భగవత్ స్మరణచే కూయునపుడు వినినవాడు ఎవరైనను భగవత్ స్మరణచేయు గానములలో కోయిల కంఠమువలెనే యున్నదని జనశృతి చెప్పుచున్నది ॥శృతి॥ "అత్తవారి ఇంటివద్ద నోరుమూసుకొని పుట్టింటికివచ్చిన పంతోపపాటు" అనిఆడు సామెతచెప్పునను ॥శృతి॥ శ్లో॥ "కోకిలానాం స్వరోరూపం" కోకిలకు స్వరమే రూపము గనుక అపాడే "కూత" (శబ్దము) మహావిన సొంపుగానుండునన్నది; ఇటువలెనే.

599—(3) చక్రవాకమనే బ్రహ్మ లేతు సూర్యకాంతితో రుసటునలె.

600.—(4) పూర్ణచంద్రుని వెన్నెలకాంతి యందు చకోరమనే పక్షి మంచి చల్లని స్థలమందు నివసించి భగవంతుని మీాద పాడేటటువంటి పాటవిని సందున ఆనందకరముగా నుండునని పెద్దలు చెప్పెదురు. ఇందుకు నొక ఇతిహాసముకలదు. అదిఅనగా.

ఇతిహాసము.

601 (1)సీ॥ మందార మకరంద మాధుర్యమున దేలు మధుపంబు తో
వునే మదనములకు,

(2) నిర్మల మందాకినీవీచి కలదూగు రాయంచ చనుని తరంగి
ణులకు,

(3) లలిత రసాల పల్లవఖాదియై చొక్కు కోయిల చేరునే కుట
జములకు,

(4) బూర్ణేందు చంద్రికా స్ఫురిత చకోరక మరుగునే సాంద్ర
నీ హారములకు,

(5) గీ॥ నంబు జోదరు దివ్యపాదారవింద। చింత నామృత పాన
విశేషమత్త। చిత్త మేరీతి నితరుల జేరనేర్చు। వినుత గుణశీ
ల ! మాటలు వేయునేల.

602—పక్షులు ఇటువలె భగవంతుని స్తోత్రముచేయుచుండగా. మానవులలోకొందరు భూరివిద్యలునేర్చిన్నీ అవ్యక్తించిన సృష్టికర్తయిన భగవంతుని స్తోత్రముచేయకపోవడము అద్భుతముగానున్నది. పాముల విషయమై మరి చెప్పనేల ?

603—పా॥ పరము సాధించును బ్రహ్మవిద్యయే విద్య।

604—ఇహము సాధించును హేమవిద్యయే విద్య।

అన్నసామెతను బట్టి:—

605—పరమనగా—మోక్షముకొరకు బ్రహ్మవిద్యయనే విద్యయును:—

606—ఇహమనగా:—భూలోకముకొరకు హేమవిద్యయనే ద్రవ్యసంపాదనయున్న "ధనమూల మిదం జగత్" అన్నట్లు. ఈ రెంటిని మరువక సాధింపుకొనుచు "రామనామంబు మూ॥ రాజపదము" అనునట్లు ఆశ్రితవత్సలుని భజించుటవలన మోక్షముతప్పక లభించును. మరియిన్ని:—

607—"సంసారసాగరందుఃఖం" అనునట్లు ఇందు "జీవితకాలమంతయుప్రొద్దుగడిపె" "అనునట్లుగాక దీనదయాపరధ్యానంబు నిత్యజీవనంబు" అనురీతి ననుసరించి, భగవంతునిమీదనె ధ్యానముంచి ఏప్రొద్దు ఇదె దృష్టిగా సంసారమందు మితవర్తనగా గడుపుకొనుచుండక అనిత్యమైనట్టి తదితర భాధలనే వ్యవహారముల జనుపుకుంటూఉన్నయెడల ॥సా॥ "అనిత్యాని శరీరాణి" అన్నవచనము చొప్పుననున్ను సా॥ "నిత్యం సన్నిహితో మృత్యుః" అనిన్ని సా॥ "దినదిన గడం నూరేండ్లు ఆయుసు" అనునట్లున్ను ॥సా॥ "కాలము వ్యర్థంబాయె మృతికాలము సమీపం బాయె" అమనట్లు కాలముతటస్థించి నప్పుడు ఏమిచేయగలరుగావున ॥జనశృతి॥ "గాలి ఉన్నప్పుడే తూర్పుకోవలయు" నని వ్యవసాయదారులు చెప్పినట్లున్ను సా॥ "శుభస్యశీఘ్రః" అన్ను ప్రమ వచనము చొప్పున నెప్పుడు చేయవలసిన పనుల నప్పుడే చేయుచు రేపుమాపని జాగుచేయక ॥సా॥ "ఘటము పగిలి ఘటాకాశములో చేరకముందే" అనగా "జీవి" ఘటములో ఉండగానే పైని ఉదహరించినప్రకారం గృహస్థమార్గమునమంచి సా॥ "రామనామకీర్తనం పాపవినాశకారణం" అను వాక్యా॥నిబట్టి భగవంతుని స్తుతించుచు, జనన మరణములు నశించే మార్గమును కన్నవారు పరిశుద్ధులగుదురు. అంతట నిశ్చల చిత్తులై ఉండవచ్చును.

608—ఆర్యోక్తిని బట్టి అనగా అభిమాన మాన్యులై వైరాగ్య సంపన్నులై తిఖ్య వేత్తలై తమ్ముతాము తెలిసికొని ధన్యులైనవారే గదా ఆర్యులనబడుదురు.

609—తమ్ముతాము తెలిసికొనిన వారనగా సాంఖ్య తారకములగ్రహించినవారే తమ్ముతాము తెలిసికొనిన వారనబడుదురు. కాబట్టి ఈ బ్రదుకు అశాశ్వతమని తత్వజ్ఞానమువల్ల కనబడుచున్నది. 70 వ పత్రమునందు చెప్పినప్రకారం ఏక్షణములోనైనను ఈ ఇహలోకమును విడిచి పోవలసివచ్చునని జ్ఞాపకముంచుకొని పరలోకమునకు పోవుటకు సిద్ధముగానున్నవారు మాత్రమే ధన్యులనబడుదురు.

కలియుగమంత్యకాల

జలప్రళయమువిషయమై

610—త్రిమూర్తులలో ప్రథమదేవత యైన (బ్రహ్మ) ఏర్పర్చిన కలియుగ మంత్యకాలమున జలప్రళయ మునకుఅధిపతియైన త్రిమూర్తులలో శివ దేవత(రుద్రుని) ఆజ్ఞవల్ల అర్ణవమనే సముద్రము చండప్రచండముగా పొంగినజలప్రళయము కలియుగమునంతానశింపు చేయువనిన్నీ, అనశించిన—చరా—చరములను అనంతుండై పోషించిన త్రిమూర్తులలో రెండవదేవత ఏకోనారాయణ మూర్తి గర్భమునందు ఇమిడి యుండుననిన్నీ, ఆఏకోనారాయణ మూర్తి ఆజలప్రళమునందు వటపత్రశయనుడై యుండుననిన్నీ ఆశయనించిన ఏకోనారాయణమూర్తి (సుషుప్తి) నిద్రనుంచి జాగ్రదవస్థలోకి ప్రవేశించి నపుడు, త్రిమూర్తులలో ప్రథమ దేవతయైన (బ్రహ్మ) ఎట్టియుగమును ఏర్పర్చునో ఆబ్రహ్మకే గోచరముగా నుండునని ఆర్యుల వాక్యము.

శ్లో॥ "ఏకో దేవః కేశవోవా శివోవా" అనుశ్రుతివాక్యానుసారముగ త్రిమూర్తులు ఒకరే బ్రహ్మయని అర్థమగును. బ్రహ్మచర్యులవల్ల అన్యులు ఉత్పన్నమైరి. అనంత నామములు కల్పితనామ రూపములే యనబడును.

611—జనులారా! (1) భూమికంటె జలభూతము శ్రేష్టమగును (2) జలముకంటె అగ్ని అధికమగును. (3) అగ్నికంటె వాయువు అధికమగును (4) వాయువుకంటె ఆకాశమధికమగును (5) ఆకాశముకంటె అహంకార తత్వము అధికమగును. (6) అహంకార తత్వముకంటె బుద్ధి అధికమగును, (7) బుద్ధికంటె ప్రకృతియనెడి అవ్యక్త తత్వము అధికమగును. (8) వీని అన్నిటికంటె ఆత్మయనెడి పురుషుడు అధికమగును. ఈప్రకారము భూతతత్వములయొక్క హెచ్చు తక్కువులను గ్రహించినవారలు పరంజ్యోతి స్వరూపుడగు పురుషుని తెలిసికొని శాశ్వత సుఖముగల మోక్షమును పొందగలరు.

612—తారకముయొక్క ప్రభావము ముగిసెను.

613—భూతదయా పరుడైనట్టి

పరాత్పరునకు.

నమః నమస్కారము.

614—ఓం శ్శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః

5 వ పీఠిక.

అమనస్కయోగము ఆరంభము.

శ్రీమదఖిలాండ కోటిబ్రహ్మాండనాయకా ఆదిమధ్యాం
తరహితా ఆనందరూపా అనాథరక్షకా ఆపద్బాంధవా సదా
నందా సచ్చిదానందా జనార్దనా నిరాకారా నిరంజనానిర్గుణా
అంతములేనివాడా శాశ్వతముగానుండువాడా సజాతీయవి
జాతీయస్వగతభేదము లేనివాడా 'శివ,విష్ణు,మతస్తుల మధ్య
ద్రిపుముగానున్న ఈశ్వరా మునిజనవందితా ముక్తిప్రదా
యకా నిర్మలనామా సర్వేశ్వరా సత్యసంకల్పా సత్యజనకా
శ్లో॥ 'దైవాధీనంజగత్సర్వ' అనునట్లు జగత్తుకంతా అధిపతివైన
వాడా సర్వలోక పూజ్యుడా దీనునియందు కటాక్షించి తారం
కయోగమును సంపూర్తిగావించి నటువలె 3 వది అమనస్క-
మనే బ్రహ్మజ్ఞానమును తెలిచిరచియించుటకై భారతీదేవిని
నాహృదయమునవిల్పి సత్యవాక్యములచే రచియింపంజేసి
తత్వజ్ఞానులును బ్రహ్మజ్ఞాలుగామ్మార్చి రక్షింప సదానిన్ను
వేడుచున్నాను. గురువు కుంకమశోభితు రాలైన వందిగాం
తులకమ్మ గారికి నేనుసదాకృతజ్ఞుడనై యున్నాను. ఇందలి
తప్పులుమన్నించ పండితులు ప్రార్థితులు.

సృష్టికర్తకు
నమః నమస్కారము.

విధేయుడు
యర్రా రామస్వామి,
హెడ్ జమాదారు.
అలకట్టుతోట,
రాజమండ్రి,

4 వ ప్రకరణము.

అమనస్కము అనగా:

బ్రహ్మజ్ఞానము.

శ్లో॥ గురుర్బ్రహ్మా గురుర్విష్ణుః । గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరం బ్రహ్మ । తస్మై శ్రీ గురవే నమః ॥

ఓం ప్రణవము	అనే శబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనే శబ్దము	ఓం అర్థమగును
హంసోహం	అనే శబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనే శబ్దము	హంసోహం
శివోహం	అనే శబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనే శబ్దము	శివోహం
హరిఓమ్	అనే శబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనే శబ్దము	హరిఓమ్.
బ్రహ్మ	అనే శబ్దము	సృష్టికర్త	సృష్టికర్త	అనే శబ్దము	బ్రహ్మ
శివుడు	అనే శబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనే శబ్దము	శివుడు
రుద్రుడు	అనే శబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనే శబ్దము	రుద్రుడు
మహేశ్వరుడు	అనే శబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనే శబ్దము	మహేశ్వరుడు
ఈశ్వరుడు	అనే శబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనే శబ్దము	ఈశ్వరుడు
సదాశివుడు	అనే శబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనే శబ్దము	సదాశివుడు
విష్ణువు	అనే శబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనే శబ్దము	విష్ణువు.
నారాయణుడు	అనే శబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనే శబ్దము	నారాయణుడు
రాముడు	అనే శబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనే శబ్దము	రాముడు
కృష్ణుడు	అనే శబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనే శబ్దము	కృష్ణుడు
భగవంతుడు	అనే శబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనే శబ్దము	భగవంతుడు
దేవుడు	అనే శబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనే శబ్దము	దేవుడు
త్రిమూర్తులు	అనే శబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనే శబ్దము	త్రిమూర్తులు
అష్టమూర్తులు	అనే శబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనే శబ్దము	అష్టమూర్తులు

2—ఈ బ్రహ్మ పుట్టముదట ప్రపంచము నంతను సృష్టించను కడపట సర్వమును హరించను కర్తగా నున్నాడు.

3—పద్యం॥ శివకరలీల ప్రాణుల సృజించు నెడఁ కమలాసనుండవై। యనవినమ స్తజంతు నిహంబుల శ్రోవగవచ్యుతుండవై ప్రవిమల జీవసంఘముల ప్రాణుల జంప హరింప రుద్రుడై। యవశి త్రిమూర్తులొక్కరగు నార్యుననంతుని మ్రొక్కెవేడెదఁ.

4—భూతములను సృజించను పోషించను చంపను కర్తగా నున్నాడు.

5—బ్రహ్మఅనగా దుష్టభంజన లేక దుష్టసంహారణ సృష్టి రక్షణ లేక భక్తరక్షణ యనబడును.

ప్రణవము అనగా

6—ఓం అనే శబ్దమని అర్థమగును.

సప్తకోటిమంత్రములకు "ప్రణవమే తల్లి" సనకనందన సనత్కుమారనారదాది యోగులు అట్టిప్రణవముతో చేరిన మంత్రములను పఠించుట చేతనే త్రిలోకపూజ్యులైరి.

7—ప్రణవప్రభావము వర్ణింప నెవరికిశక్యముగాదు. ఈదిగువ నుదహరించిన 271 వ సంఖ్యను చూడుము

(1) వేదాంతము,

8—వేదాంతమనగా వేదములందు కడపటజ్ఞాన కాండంబున బ్రహ్మజ్ఞానమును దృఢముగా బోధించువాక్యములే వేదాంతములనియు ఉపనిషత్తులనియు చెప్పబడును.

(2) ఉపనిషత్తు.

9—ఉపనిషత్తు అనగా బ్రహ్మమిట్టిదని తెలియవచ్చి అజ్ఞానమును పారద్రోలి బ్రహ్మైక్యమును బోధించునది ఉపనిషత్తు అనబడును,

10—ప్రపంచకమునందున్న మానవులు (1) బ్రహ్మచర్యాశ్రమము (2) సన్యాసాశ్రమము (3) వానప్రస్థాశ్రమము (1) తీర్థయాత్రలు (2) గంగాస్నానములు (3) వ్రతఉపవాసములు (4) భోగములు (1) యోగములు (2) మానయోగములు, (3) పంచముద్రలు (4) త్రివిధ దృష్టులు ఇట్టిమొదలైనట్టివి తెగద్రుంచి ॥పాటతెక్కిగన॥ "ఉన్నతావున అత్మఉండేది తెలిసితే ఊరూరు, తిరుగనేలా" అన్న తత్వజ్ఞాము చెప్పున ఉన్నతావుననే గృహస్థమార్గమునుండి కష్ట—నష్ట—ద్రవ్యవ్రయము కలుగకయే సునాయాశముగా ఈ గ్రంథము ననుసరించి బ్రహ్మజ్ఞానము వలన మోక్షమార్గము కనుగొన గలరు.

బ్రహ్మజ్ఞానముఅనగా.

11—బ్రహ్మ—ప్రపంచ, సృష్టిక్రమము. మొదటిప్రకరణము 13 వ పేజీలో చెప్పిన ప్రకారము (1) విద్యలలో శ్రేష్టమైనవాడు (2) రహాశ్యములో శ్రేష్ఠమైనవాడు (3) ఉత్కృష్టమైనవాడు (4) స్వానుభవమును కలుగచేయువాడు (5) ధర్మమార్గమును తప్పనివాడు (6) స్తుతించుటకు మిక్కిలిమలభమైనవాడు (7) పతిశుద్ధమైనవాడు (8) నాశములేనివాడే! "బ్రహ్మ"

జ్ఞానమః

12—ఈగ్రంథము నందున్నవాక్యము లన్నియు "బ్రహ్మజ్ఞాన" మనబడును—మఱియిన్ని—:

13—బ్రహ్మజ్ఞానం—రాజ యోగానందము అనగా బ్రహ్మజ్ఞానయోగమునుండి గృహస్థాశ్రమధర్మ మార్గమును వదలక ఆత్మజ్ఞానమువలన ప్రపంచ మాయాశక్తిని మఱచి సదా భగవంతునిప్రార్థించేటనదమే బ్రహ్మజ్ఞానందము రాజయోగానందమున బ

మును. సాంఖ్య, తారక, అమనస్కములచే ముత్తెరంగులుగా శోభి ల్లుచుండును. రెండవది కులభేదములు లేవనుట—"అభేదం"

ధ్యానయోగమనగా

14—ధ్యానసమయమున నిశ్చలభక్తిని గురిగా మనస్సునియం దుస్థాపించి సకలబాహ్య విషయముల తోసివేసి ఈశ్వరతత్వము నే మాత్రము—"స్ఫురింప"—చేసికొనునో వాడే ధ్యానయోగు లలో నుత్తముడగును—"స్ఫురింప"—అనగా—బంగారపు వస్తు వులలో నవరత్నమును స్థాపించినటువలె—మనస్సునందు—ఈశ్వర తత్వమును స్థాపించుకొనుట అని అర్థమగును—ఇందుకుసమ్మతి ॥గీ॥ తరవతరవంగ బుట్టును తరులనగ్ని। తరవతరవంగ బుట్టును దధిని ఘృ తము।తనువు తాకీలి తరచియూ తత్వమెరిగి। నిత్యముగ నీవు సుఖయిం పుదిరమలాత్మ !

ముక్తివిషయము.

15—వేలం వెర్రివలె గురువులవారి వద్ద ఉపదేశముపొందిన ను భూరివిద్యలు అధిక ప్రశ్నలుచూపన్న భావలు, సకలశాస్త్రము లు సంస్కృతములు మొదలైనటువంటివి నేర్చి నప్పటికిన్ని విగ్ర హారాధనలు దేవతార్చనలు చేసినప్పటికి శక్తి బలిఆరాధనలుచే సినప్పటికి యోగము మౌనము సాధించినప్పటికి ప్రపంచసృష్టిక్రమ ము బ్రహ్మలక్షణము సాంఖ్య తారకఅమనస్కయోగములు చూ డక్రొ మొదల ముక్తుడుకానేరడు.

16—నానావిధములైన గ్రంథములను చదువలేనిదని భ్రాంతిని విడచి పద్యం॥ "నికరమైన మంచి నీల మొక్కటిచాలు తళుకు బెళుకురాళ్లుతట్టెడేల"అనునట్లు ఈగ్రంథము ననుసరించి బ్ర హ్మజ్ఞానము పొంది అజ్ఞానము వలన గలుగు నరకదుఃఖ తాప ములకు మూలమైన చీకటిని నివారణచేసికొని జ్ఞానమనే దేదీప్య

మోహనమైన తెలుకురు వలన. ఆనందబాష్పములను విడుచుట ఎంత మేలో గ్రహించుడి.

షోడశ కళలు,

17—ఓంకారం 16 విధములుగా భాగింపబడుచున్నది.

(1) అవిద్యాపాదము.

1/1 జాగ్రతలో జాగ్రత.

18—గురు సన్నిధానమున శాస్త్ర శ్రవణము చేయు సమయమున నడుగవలసిన విషయముల నెల్లనడిగి తెలిసికొని మరల మరవకుండుట.

2/2 జాగ్రతలో స్వప్న.

19—గురువుల నాశ్రయించి శాస్త్ర విషయముల నాలకించునపుడు ప్రమాదవశమున నావిషయములు జ్ఞప్తిలోనుండియు నందకపోవుట.

3/3 జాగ్రతలో సుషుప్తి.

20 గురువుల వద్ద సద్విషయములను వినవలెనన్న కుతూహలములు గలిగియు శకిని పూనుకొన్న మీదట నెచ్చరిక తప్పుటచేత విన్నవిషయము లేమియును జ్ఞప్తిలో నిలవక పోవుట.

4/4 జాగ్రతలో తురీయము.

21—గురువులవద్ద శ్రద్ధతో శ్రవణముచేసినందున వస్తుతత్వ జ్ఞానము కలిగి తెలిసికొన్న వస్తువు నెప్పుడు చింతించుట.

(2) సువిద్యాపాదము.

5/1 స్వప్నములో జాగ్రత.

22—కలగని మేల్కొని కలలో కాగన్నవాని నెల్ల దప్పక

6/2 స్వప్నములో స్వప్నము.

23—కలగని మేల్కొన్న తరువాత, కలయందు కన్న విష యములను మరచియు మరవకుండుట.

7/3 స్వప్నములో సుషుప్తి.

24—కలగని మెలుకువ వచ్చినప్పటికి కలలో గన్నసంగతి ని మఱచి పోవుట.

8/4 స్వప్నములో తురీయము.

25—కలయందు గన్న విషయములను బట్టి కష్ట సుఖములు కలుగు నన్న ఫలము నందలి విచారము మాని ఇవియంతయు మనః ప్రవృత్తిగాని మరియొకటి కాదని నిశ్చయించుకొని బ్రహ్మను సంధానమున నిలకడ గలిగియుండుట.

(౩) ఆనందపాదము.

9/1 సుషుప్తిలో జాగ్రత.

26—సుఖముగా నిద్రపోయి లేచిన తరువాత నిద్ర సుఖ మిట్టిదని తెలియజేయుట.

10/2 సుషుప్తిలో స్వప్నము.

27—సుఖనిద్రచేసి లేచినను దాని సుఖమిట్టిదని తెలిసియు దెలియకుండుట.

11/3 సుషుప్తిలో సుషుప్తి.

28—నిద్రపోయిలేచిన పిమ్మట తత్సుఖమిట్టిదని తోచకుం డుట.

12/4 సుషుప్తిలో తురీయము.

29—సుఖముగా నిద్రపోయినను నిద్రావస్థ యజ్ఞానవిష యమేగాని ప్రజ్ఞానఘనప్రత్యగాత్మయైన తనకు విషయముకాదని తెలిసికొనుట.

(4) తురీయాపాదము.

13/1 తురియములో జాగ్రిత.

30—బ్రహ్మను సంధానముగ నున్నప్పుడు జాగ్రిదవస్థయొక్క వృత్తులైన క్షుత్పిపాసలు తోచి ప్రపంచ వృత్తికలుగుట.

14/2 తురియములో స్వప్నము.

31—బహ్మ నిష్ఠయందున్నప్పుడు జాగృతవస్థావ్యాపారములకు క్షుత్పిపానలుతోచి ప్రపంచ వృత్తినే కలిగి కలగికుండుట.

15/3 తురియములో సుషుప్తి.

32—బ్రహ్మనిష్ఠయందు వికల్ప రహితముగా నుండుట.

16/4 తురియములో తురీయము.

33—జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తులవలన, కలుగు భేదములను అఖండ పరిపూర్ణ సచ్చిదానంద పరబ్రహ్మము తనకంటె అన్యముగాదను వృత్తి భేదమును లేక పరబ్రహ్మమైన తానే తానయుండుట. మఱియును, పైచెప్పిన 15 భేదములు ఏదిన్ని లేక అఖండ సచ్చిదానంద సర్వ పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము తానే కాని తనకంటె వేరుగా లేదని నిశ్చయ జ్ఞానము కలిగి తాను తానై యుండుట. ఈ 16 వ భాగమే అన్నిటికంటెను ఎక్కువైన స్థితి. ఇంతకంటె ఎక్కుడు అనుభవములేదు. ఇట్లు 15 భాగములలో నుండు ''ఓంకారమొ'' ప్రకృతియనియు పరాపరబ్రహ్మమనియు చెప్పబడును.

34—పైనిచెప్పబడిన వాటిలోచతుష్పాదములు నాలుగు—స్వప్న అవస్థలునాలుగు—అవిఅనగా,—

(1)—అవిద్యాపాదము (2) సువిద్యాపాదము (3) ఆనందపాదము (4) తురీయపాదము—ఈ 4 గున్నుచతుష్పాదములనబడును.

(1)—జాగ్రదవస్థ (2)స్వప్నావస్థ (3) సుషుప్త్యవస్థ (4) తురీయావస్థ—ఈ 4 గున్నుస్వప్నావస్థలనబడును.

35—అవస్థాత్రయములవివరము.

(1)—జాగ్రదవస్థ—మెలుకవలో చేయుపనులు.

(2)—స్వప్నావస్థ—కలలోకనుబడేవన్నియు.

(3)—సుషుప్త్యవస్థ—సుఖనిద్ర.

(4)—తురీయము—బ్రహ్మనిష్ఠ.

36 అవస్థాత్రయములవివరము దిగువనుదాహరించబడ్డయినది.

(1) జాగ్రదవస్థ.

(37)—జాగ్రదవస్థఅనగా మెలకువలో చిదాభాస రూపముగల జీవునకు (1) నేత్రము—స్థానము. మేలుకొని ఉన్నప్పట్లో ఆవిశరీరము నంతటా వ్యాపించియున్నను దానివిశేషభాగము నేత్రమునున్నందున నేత్రమేస్థానమని ఎన్నబడ్డది. (2) వైఖరి—అనగా—వాక్కు; (3) స్థూలమనగా—భోగం; (4) క్రియ—అనగా శక్తి; (5) గుణము—అనగా—సాత్వికము; జాగ్రతాభిమానము వల్ల విశ్వుడనిన్నీ, వివరించేజీవుడనిన్నీ పేరు; (7) వీటికిఅక్షరము—అ—కారము; ఈఅక్షరమునకు దేవత విష్ణువట.

(2) స్వప్నఅవస్థ.

38—స్వప్నావస్థ—అనగా—నిద్ర కల మెలకువలో జీవునకు (1) కంఠము—స్థానము; (2) మధ్యమము—అనగా—వాక్కు (3) సూక్ష్మము(వాసనామయము) అనగా—భోగము; (4) జ్ఞానము—అనగా—శక్తి; (5) గుణముఅనగా—రజోగుణము; (6) స్వప్నాభిమానమువల్ల తైజసుడనిన్నీ, ప్రాదిపాసికజీవుడనిన్నీ, స్వప్నకల్పితుడనిన్నీ పేరు; (7) వీటికి—అక్షరము—ఉ—కారము; (8) ఈ అక్షరమునకు దేవత బ్రహ్మఅట.

(3) సుషుప్తి.

39—సుషుప్త్యవస్థ—అనగా—సుఖనిద్రచీకటిలో జీవు

నకు (1) హృదయము—స్థానం; (2) పైపంది—అనగా—వాక్కు (3) ఆనందము—అనగా—భోగము; (4) ద్రవ్యము—అనగాశక్తి (5) గుణము—అనగా—తామసము; (6) సుషుప్త్యాభిమానకుడవల్ల ప్రాజ్ఞుడనిన్ని పారమార్థికజీవుడనిన్ని పేరు; (7) వీటికి—అక్షరము మ—కారము; ఈఅక్షరమునకుదేవత రుద్రుడట.

(4) తురీయవస్థ.

40—తురీయమనగా—బ్రహ్మనిష్ఠ ఈ పైనిచెప్పబడ్డమూడవస్థలను అధిగమించే నేభావము తెలిసికొని బ్రహ్మనిష్ఠయందుండుట పరమాత్మతో జీవుడు కలసిపోవుచున్నాడు. ఇట్టివారికే విజ్ఞానులమనిఅనుకోవచ్చును.

41—పైని ఉదాహరించిన—అ—కార—ఉకార—మకారములనే మూడుఅక్షరములు చేరి "ఓం" అనేప్రణవమాయెను ఈ ప్రణవము త్రిమూర్తుల స్వరూపము.

42—ఈ ఓం కారము నుండి, భూర్భువస్సువర్లోకములున్ను సకల చరా—చరములు స్వరమున్ను బుట్టెను. కాబట్టి ఓం కారమే సర్వము దేహమున్ను జీవుడున్ను ఓం కారస్వరూప మగును.

43—(1) నానాజీవ వాదకట్టళ (2) వేదాంతచూళామణి అనే అరవ గ్రంథములలో పైని ఉదాహరించిన ప్రకారం అ—కారమునకు దేవత విష్ణువనిన్ని ఉ—కారమునకు దేవత బ్రహ్మఅనిన్ని చెప్పియున్నది.

44—తెనుగు గ్రంథములలో అ—కారమునకు దేవతబ్రహ్మ అనిన్ని—ఉ—కారమునకు దేవత విష్ణువనిన్ని చెప్పియున్నది.

45—ఈ రెంటియందున భేదా భేదములు చదివినవారు నిశ్చయము తెలిసికొన వలయునని ప్రార్థన.

46—ఓం కారంబు ప్రణవము శిరంబు శిరస్సు త్రిసత్రిం

ము మూడవ కన్ను. అనగా జ్ఞాననేత్రము. జ్ఞాన నేత్రము అనగా మనో నేత్రము.అంతరంగ దృష్టియనబడును. అంతరంగ దృష్టియనగా ఆత్మలో ఊహించి చూచుట,

భక్తి మార్గములు.

47—భక్తి—అనగా—రెండు, మార్గములు.

(1)—జ్ఞానముతో కూడుకొనునది—భక్తి

(2)—అజ్ఞానముతో కూడుకొననది—మూఢభక్తి

48—జ్ఞాన—మనగా—ఎనిమిది విధములు.

(1)	ఆత్మజ్ఞానం	(5)	జ్ఞానం
(2)	దేహజ్ఞానం	(6)	సుజ్ఞానం
(3)	తత్వజ్ఞానం	(7)	విజ్ఞానం
(4)	బ్రహ్మజ్ఞానం	(8)	అజ్ఞానం

49—ఆత్మజ్ఞానం—ఆత్మ అనగా (1 వది) బ్రహ్మము (2 వది) జీవుడు (3 వది) మనస్సు జ్ఞానమనగా చదివినది, విన్నది, మనస్సునందు ఊహించి మంచి చెడ్డలు తెలిసికొనడము (తెలివి)

ముఖ్యతాత్పర్యము.

50—(1) ఆత్మజ్ఞానమనగా—మనస్సునందు ఏఒక్క సంగతి, ఊహించి, మంచి, చెడ్డలు, తెలిసికొనడము. ఆత్మజ్ఞానమువలన, దేహజ్ఞానము కలుగును. దేహజ్ఞానమువలన తత్వజ్ఞానముకలుగును. తత్వజ్ఞానమువలన బ్రహ్మజ్ఞానము కలుగును. బ్రహ్మజ్ఞానమువలన పరిపూర్ణము చెందగలరు.

51—(2) దేహజ్ఞానమనగా దేహమురొక్క నరములు కల్యములు రక్తమాంసము తెలిసికొనడము. బ్రహ్మ ఇట్టిశక్తి కలవాడని తెలియబడును, ఈ గ్రంథమునందు 2 వ ప్రకరణ సాంఖ్యమును చూచినదే దేహజ్ఞానము.

52—(3) తత్వజ్ఞానమనగా జనన మరణములు సుఖ, దుఃఖములు మొదలైనటువంటివి తెలిసికొనడము. మనస్సు పరిశుద్ధమగును. 3వ ప్రకరణ తారకమును చూచినదే తత్వజ్ఞానము.

53—(4) బ్రహ్మజ్ఞానమనగా మోక్ష (పదవులు) స్థావరములు గ్రహించడము 3వ ప్రకరణ అమనస్కమే బ్రహ్మజ్ఞానము.

54—(5) జ్ఞానమనగా—దేహజ్ఞానములో 25 తత్వములయందు 26వ తత్వము, ఆత్మపరమాత్మ, పరమాత్మ ఆత్మయని ఆత్మజ్ఞానమువలన తెలిసికొని, తనవల్ల ఎఱుగబడిన దేహేంద్రియాది నానా విధ నామరూప ప్రపంచంబు(దృశ్యం)అనగా చూచినదంతా కల్లనియు, సర్వప్రపంచంబును ఎఱుగుచుండెడు జ్ఞానానందమయుండగు తాను (దృక్కు)అనగా శాశ్వతుడు గాడనియు ప్రపంచంబు, అసత్యంబనియు ఆత్మస్వరూపుడగు తానుసత్యజ్ఞానానందపరబ్రహ్మమయనియు ఎరింగి సకలసందేహములు మాని నిష్కామ్యుండై నిర్వికల్పుండై, ఏతలంపులు లేక కేవలసాక్షి మాత్రుండై ఆత్మధ్యానపరుండై ఆనందించుట జ్ఞానమనబడును. ఆత్మధ్యానమనగా ధ్యానించడము.

55—(6) సుజ్ఞానమనగా—సాలోక్య, సామీప్య, సారూప్య, సాయుజ్యములు నాలుగింటిని స్వాధీనము చేసుకొన్నయెడల సుజ్ఞానులగుదురు, మఱిన్ని.—

56—(7) విజ్ఞానమనగా—అగ్నితో సమానమైనటువంటిదిఅరిషడ్వర్గములు ఆరింటిని రాగద్వేషములపదింటిని మలములుమూయిదింటిని అంటని వారేవిజ్ఞాన సంపన్నులనబడుదురు. ఇట్టిసుజ్ఞాన, విజ్ఞానులకే ముదిమిచావులు మొదలగు దుఃఖములు లేనిఅమృతరూపమగు మోక్షస్థానములభించి పునర్జన్మము అనేజనన మరణములు నశించును ఈక్రిగువ నుదహరించిన మంత్రముల సాధనము 264 సంఖ్యను చూడుము.

57—(8)అజ్ఞానము—అనగా దేహాజ్ఞానములో 25 తత్వము లందును 26వ తత్వములైన ఆత్మపరమాత్మ పరమాత్మే ఆత్మయని ఆత్మ జ్ఞానము వలన తెలిసికొనలేక దేహమే తానని తలంచి దేహాభిమానము గలవారై కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మాత్సర్య, ఈర్ష్య అసూయాది "అవిద్య" అనేదుర్గుణములు గలవారై వ్యభిచార పరహింస చోరత్వ అనే "నిషిద్ధకర్మలు"నాచరించి పాప కార్యములు చేయుచు, ధన, మద, గాఢాంధకార, తాపత్రయములచే దుఃఖించుచుండుటే అజ్ఞానము. దీనివలన జనన మరణములు తప్పక గలుగును.

పామరుల ప్రభావము.

58—శ్లో॥ పునరపి జననం పునరపి మరణం
పునరపి జననీ జఠరే శయనం

అన్నవచనము చొప్పున పలుమారు చచ్చుచు పుట్టుచుందురు. తమ కాయుష్కాల మింకను విశేషముగా నున్నదన్న భావముచేత నింత వేగిరముగా మోక్షము కొరకు పాటుపడవలసినదేమని యుపేక్షగా నుందురు. పామరులుగా నుండడము యుక్తముకాదు. "అనిత్యాని శరీరాణి" యన్నవచనముచొప్పున ప్రాణమును కుదిరికగాని నిలుపుకొని శరీరాభిమానమును వదిలి ధర్మార్థ కామమోక్షములనెడు గ్రంథమునందున్న చతుర్విధ పురుషార్థములను గ్రహించవలసినది.

59—మందమతులు కొందరు, "నిత్యం సన్నిహితో మృత్యు" అన్నవచనమును మరచి నేడు చేయవలసిన పని రేపుచేయవచ్చుననియు రేపుచేయవలసిన పనిని ఆమరునాడు చేయవచ్చుననియు కాలము వ్యర్థపుచ్చుచుందురు.

60—అట్టివారు తమకు తాముచేయవలసిన కార్యములను ఈ గ్రంథమునందు నుచ్చరించిన త్రికాలములయందు చేయక మృ

ఇష్టదేవత ప్రత్యక్షమైవచ్చి నపుడు సత్కార్యముల నేమియుం జే యక పోతిమిగదా యని విచారపడుదురు. కాబట్టి యెవ్వడు చేయవల సినపని నప్పుడే చేయుట యుక్తము.

61—పాపములనగా—అజ్ఞానములనబడుదురు. కారణమున లన అజ్ఞానము నశించి జ్ఞానముకలుగును. జ్ఞానమువలన దేహజ్ఞాన ము కలుగును. దేహజ్ఞానమువలన జీవజ్ఞానము కలుగును. జీవజ్ఞా నమువలన ఆత్మజ్ఞానము కలుగును, ఆత్మజ్ఞానమువలన బ్రహ్మజ్ఞాన ము కలుగును. బ్రహ్మజ్ఞానమువలన మోక్షము లభించును. ఇది యం తయు మనస్సునకే గల్గుచుండి ఈ గ్రంథమునందున్న ప్రపంచసృష్టి క్రమము, పరబ్రహ్మలక్షణము, సాంఖ్య, తారక, అమనస్క పరి పూర్ణములవలన తెలిసికొనును. తెలిసికొనిన వారే ధన్యులు. మరి న్ని తె. గీ. "చెడ్డవారితో స్నేహంబుచేసిరేని। చెడునప్పక సరులకు హాని యుండు" అనుశృతిని చెడ చెవిని బెట్టి తె. గీ. మంచివారితో మైత్రిఘటించిరేని। మేలు జనులకుకలుగును చాలగానుయను శృతిని మరిచి నిలిపి దుఃఖసాగరములో మునుగుట కంటె సంతోషసాగరం బున మునుగుట ఎంత మేలు కలుగునో గ్రహించుడి.

పురుషార్థముల వివరణము.

62—(1)పురుషార్థము (2)పరమపురుషార్థమని రెండువిధములు.

63—పురుషార్థమనగా ధర్మ, అర్థ, కామములు, మూడును పురుషార్థములుగా చెప్పబడును.

64—పరమపురుషార్థమనగా మోక్షమని చెప్పబడును.

65—పైని ఉదాహరించిన పురుషార్థము, పరమ పురుషార్థ ములలో చేరిన ధర్మము అర్థము కామము మోక్షములనే నాలుగు పురుషార్థములలో సకల ప్రాణికోటులచే ఆచరింపదగినవి మూడు అనగా ధర్మము, అర్థము, కామము.

66 — ఈ మూటిలో ఒకదానిని గ్రహించినవాడు అధముడనియు రెంటిని గ్రహించినవాడు మధ్యముడనియు మూటిని గ్రహించినవాడు ఉత్తముడనియు చెప్పవలయును.

67 — ధర్మము ధనమునకు ఆధారము. ధనము ధర్మమునకు ఆధారము. ధనమునకు కామము వెంటనే దగిలియుండును. కనుక ధనము శ్రేష్ఠమైనదని కొనియాడ దగియుండును.

68 — ఈ గ్రంథములో ఉదాహరించిన మంత్రములను గురువులవలన ఉపదేశము పొందినను గాని లేక పొందియున్నను గాని లేక గురువుల ననుసరించుటకు సామర్థ్యములేని మానవులు ఆమంత్రములను తమ యిష్టప్రకారం గురిగా త్రికరణశుద్ధిగా మనస్పూర్తిగా మనోభేదములేక పఠించిన మొదల మోక్షము లభించుటకు సందియంబు లేదు. త్రికరణశుద్ధి అనగా ఇతర తలంపులుమాని ఏకాగ్రమగును.

69 — శ్లో॥ ॥ఆహారనిద్రా, భయమైథునాని,
సమానమేతత్పశుభి, ర్నరాణాం,
జ్ఞానం నరాణా, మధికో విశేషో
జ్ఞానేన హీనః పశుభిస్సమానః॥

70 — టీ॥ మానవజన్మము గిట్టినందుకు ఫలమేమనగా జ్ఞానము పొందిమోక్షము సంపాదించుటయే ఫలము. అట్టిజ్ఞానములేని మానవులు పశుప్రాయులనిచెప్పబడుదురు.

(1) మోక్షపదవుల వివరణము:

71 — (1) సాలోక్యము (2) సామీప్యము (3) సారూప్యము (4) సాయుజ్యము అనినాలుగు విధములు.

72 — ఈ మోక్షపదవులు ప్రాప్తించుటకు సాధనాంతరముల వివరణము.

73—(1) భక్తి (2) వైరాగ్యము (3) యోగము (4) జ్ఞానము అని నాలుగువిధములు.

(4) భక్తివైరాగ్యములవల్ల పొందదగినవి.

74—(1) సాలోక్యమనగా శ్రీహరిలోకమందు నుండుట.

75—(2) సామీప్యమనగా శ్రీహరిసాన్నిధ్యమును పొందుట.

76—(3) సారూప్యమనగా శ్రీహరిచతుర్భుజాదిచిహ్నములు కలవాడై యుండుట.

77—(4) సాయుజ్యమనగా శ్రీహరి యందైక్యమగుట.

(3) భక్తియొక్క విధములు.

78—(1) బాహ్యభక్తి (2) అనన్యభక్తి (3) ఏకాంతభక్తి

79—మఱి "తనుహృద్భాషల సఖ్యమున్ శ్రవణమున్, దాసత్వమున్, వందనార్చనమున్, సేవయు నాత్మలో నెఱుకయున్, సంకీర్తనల్, చింతనంబును నీతొమ్మిది భక్తిమార్గముల సర్వాత్మున్, హరిన్ నమ్మి సజ్జనుడై యుండుట భద్రమందు దలతున్ సత్యంబు దైత్యోత్తమా!" అన్నవచనము చొప్పున:—

(1) బాహ్యభక్తి

80—(1) బాహ్యభక్తి అనగా (1) సఖ్యము (2) శ్రవణము (3) దాసత్వము (4) వందనము (5) అర్చనము (6) సేవయు (7) ఆత్మనివేదనము (8) కీర్తనము (9) చింతనము అనెడి తొమ్మిది విధములు.

నవభక్తుల వివరణము.

1 సఖ్యమనగా.

81—(1) అనేకవిధి. భగవంతునియందు భయభక్తులు కలిగి శ్రద్ధతో భగవత్స్మరణ చేయుట.

2 శ్రవణమనగా.

82—(2) దేవుని చరిత్రములు ప్రీతిచే విని ఆనందించుట

3 దాస్యమనగా.

83—(3) ఊడిగము. కొలువు. భగవంతునికి ఊడిగముచేయుట. అయ్యనను భక్తిశ్రద్ధలతో మననధ్యానమువల్ల స్మరించుట.

4 వందనమనగా.

84—(4) ప్రార్థించుట. నమస్కరించుట. ముక్కలిఅడకువగా భగవంతుని ప్రార్థించుట.

5 అర్చనమనగా.

85—(5) మానసపూజ చేయుట.

6 సేవయనగా.

86—(6) పాదయుగళమున భగవంతుని సేవించుట.

7 ఆత్మనివేదనమనగా.

87—(7) తనచిత్తమును భగవంతుని యందు అర్పణచేసి ఇతర సంకల్పము లేమియు లేక నిస్సంకల్పుడై తదేకధ్యానముగా నుండుట.

8 కీర్తనమనగా.

88—(8) శ్రీహరి లీలావినోద చరిత్రము అత్యాసక్తితో పాడునపుడు దేహపులకాంకురుండై నేత్రములందు ఆనంద బాష్పము లొలుకుచు గద్గదస్వరముతో కీర్తనలు పాడునపుడు భగవంతు డానందభరితుడై వారితో తాండవమాడుచుండునట.

9 చింతనం అనగా.

89—(9) శ్రీభగవంతుని అనంత నామములు అత్యంత చింతతో స్మరించుట.

90—ఈనవ విధ భక్తులు బాహ్య భక్తిలక్షణములైయున్నవి. వీటిలో నేదైనను ఒకటి దృఢముగా ఆచరించినయెడల సంసారసాగరమును దాటి కడతేరవచ్చును. ఇట్టిబాహ్యభక్తి శ్రద్ధతో జరుపుచు రాగా అనన్యభక్తికి సాధనమై అట్టి అనన్యభక్తి లభ్యమగుచున్నది.

2 అనన్యభక్తి

91—అనన్యభక్తి అనగా—ప్రపంచమునందున్న సకల—చరా—చరము—లందును భగవంతుడే జీవస్వరూపంబుగా నున్నాడని తెలిసి సదా భగవంతుని భక్తి శ్రద్ధలతో ధ్యానించుట.

92—శ్లో॥ "ఈశ్వరస్సర్వ భూతానాం హృద్దేశే౽ర్జున! తిష్ఠతి,
భ్రామయన్ సర్వభూతాని యంత్రారూఢాని మాయయా"

93—తా॥ ఈశ్వరుడు సర్వభూతముల హృదయమున వసించి సూత్రధారి బొమ్మలనాడించు నట్లు సకలప్రాణులను తనమాయ చేత భ్రమింపజేయుచున్నాడు.

94—ఆ.వె. "నాకు మేలుగోరు నాథ భక్తుడగువాడు.
భక్తజనులకేను పరమగతియు,
భక్తుడెందు జనిన బరతెంతు వెనువెంట,
గోవువెంట దగులు గోవత్సమట్లు."

95—తా॥ ఈ గీతముయొక్క అన్వయం స్పష్టముగా తెలియుచున్నది.

96—ఇట్టి అనన్యభక్తి ఏకాంతభక్తికి సాధనమగుచున్నది.

3 ఏకాంతభక్తి.

97—ఏకాంతభక్తి అనగా—చరా—చర—ప్రపంచమున కధిపతియగు పరబ్రహ్మమును ఏకాంతముగా నిశ్చలమైన [illegible]

లయును కూర్చుని ధ్యానంబు చేయుచు తన్నేకమయు స్వాంతుడై యుండుట.

98—ఇట్టి ఏకాంతభక్తి వలన బ్రహ్మానందమును అనుభవించుచు శిష్యుల జ్ఞానము కలిగియుండును.

1 త్రివిధభక్తి మార్గములలో మోక్షపదవులు.

ముక్తివివరణము,

99—(1) బాహ్యభక్తి సాలోక్య, సామీప్యంబులనిచ్చును. అనగా శ్రీహరిలోకమందుండుట శ్రీహరి సాన్నిధ్యమును పొందుట.

100—(2) అనన్యభక్తి సారూప్యంబునిచ్చును. శ్రీహరివలె చతుర్భుజాది చిహ్నములు కలవాడై యుండుట.

101—(3) ఏకాంతభక్తి—సాయుజ్యంబు నిచ్చును. అనగా శ్రీహరి యందైక్యమగుట.

102—(1) "బ్రహ్మానందం పరమ సుఖదం కేవలం జ్ఞానమూర్తిం
(2) ద్వంద్వాతీతం గగనసదృశం తత్వమస్యాదిలక్ష్యం
(3) ఏకం నిత్యం విమలమచలం సర్వధీసాక్షిభూతం
(4) భావాతీతం త్రిగుణరహితం సద్గురుం తం నమామి."

103—కావున బాహ్యభక్తి అనన్యభక్తికి సాధనము అనన్యభక్తి ఏకాంతభక్తికి సాధనము. అట్టి ఏకాంతభక్తి వలన బ్రహ్మానందమును పొంది సుఖము ననుభవింపగలడు.

104—శ్లో॥ "అచ్యుతుడేకలంబుని కృపాపాత్రుడై నటువంటి ముక్తుడై చచ్చుచు బుట్టుచు మరల జర్వక చన్నవాడైన వానికిం జచ్చుటబుట్టుటనే పనులు చెప్పవలెనా నిశ్చయమైన సేవించినవాడైన గానలేనివాడైన వానివ్యర్థబోధనల॥"

105—కాబట్టి సంసారవిముక్తులయందు మిక్కిలి ప్రీతి వుంచి గానందరేచుచు నిరంతరము భగవంతుని స్మరించుచుండ వలయును.

106—శా. నిన్నుం గానక నీకథల్ వినక నిస్స్వార్థ క ర్తం
ములో నిన్నుం జాలక నిన్ను గొల్వక నిన్నే వేళ భావింపలే కన్నా!
యా ర్తనికేతనాంగనానిధీ! యుష్మత్పదము వారధీ! యెన్నెన్నిం దిన
ముల్ గ్రమించితి వృథాయేషంబు వాడ్డనై.

1 బాహ్యార్థి కలవారు చేయుకర్మ.

107—వర్ణాశ్రమోచితమైన సకల కర్మలను యథావిధి
గా అనుష్ఠించి ఈశ్వరార్పణ చేయుచు ఫలాకాంక్షియై యుండును.
ఇది ఫలముకోరుటచేత సకామ కర్మమగుచున్నది. ఇట్లు సకామ క
ర్మలు చేయు బాహ్యార్థకులకు మనశ్శుద్ధిని పొందుట కష్టము కాబ
ట్టి అట్టివారు మనశ్శుద్ధి లేక పోయినను భక్తితో భగవన్నామో
చ్చారణ పఠనాదులు చేయుచుండవలెను. ఇందుకు సమ్మతి

108—క॥ కర్మములు కొల్లచేయుదు
మర్మము దెలుసంగ లేము మధురిపు పేరి
పేర్మిని గోడుపుచ్చంగను
దుర్మదముక్షేత్రమెన్ని తో ప్రేలనుసర్గ

109—తా॥ ఇట్లు బాహ్యార్థి చేయుచు రాను రాను క్ర
మముగా వృద్ధియై అవస్థార్థికి దారితీయుచున్నది.

2 అవస్థార్థి కలవారు చేయుకర్మ

110—వర్ణాశ్రమోచితకర్మలను శ్రద్ధతో క్రమముగా
ఆచరించి కర్మఫలమును కోరక తానుచేయు సకల కర్మలు ఈశ్వ
రార్పణముని సంగరహితుడై చేయుచుండును.

111—క॥ వర్ణాశ్రమధర్మములు
నిర్ణయకర్మముల విడక నిఖిలజగత్పం
పూర్ణుడు హరియను వాడై
వర్ణింపగ భాగవతుడు వసుధాధీశా!"

112—శా॥ వారి వారి కులధర్మములు తప్పక చేయుచు స
కు స్తకర్మలు పాదికర్పణచేయువాడు భాగవత శ్రేష్టుడగును.

113—ఇట్టి అవస్థభక్తుడు కర్మఫలత్యాగముచేసి లోకలు
శేనివాడై పరిశుద్ధుడగుచున్నాడు. ఇదే నిష్కామకర్మలక్షణము.

114—గ॥ "కరణత్రియంబువేరను
జరుధే కర్మంబు సేయునయ్యెవేళా
హరికర్పణమని పలుకుట పదు
పడి సుజ్ఞానమందుఱ్ఱ పరమును నీంద్రులు"

115—శా॥ మనోవాక్కాయములచే నరుండేకర్మంబు చేసి
నను ఈశ్వరార్పణచేయుటే నిర్మలమైన జ్ఞానమని పెద్దలు చెప్పుచు
న్నారు.

3 ఏకాంతభక్తిగలవాడు చేయుకర్మ.

116—కర్త ఈశ్వరాజ్ఞ గావున యథా—"విహిత" అన
గా విధింపబడిన కర్మలను (ఫలకాంక్షిగాక) ఈశ్వరార్పణచేయుచుం
డును.

117—గృహస్థాశ్రమధర్మ మార్గమునవుండి అందున అం
టి అంటక సంచరించుచు భక్తిసంపాదించినవారే ధన్యులు. భక్తి
అన్నిమార్గములలో గొప్పది. ఇందుకు సమ్మతి:—

118 సీ. (1) "జలజపత్రముః ందు సలిలమంట నియట్లు,
అద్దమందున గూపమంట నట్లు,
(2) బురద యాకుమ్మరపురుగు కంటని యట్లు,
నాట్యంబు జిహ్వాయందంట నట్లు,
(3) భువిచింతపండుపై బొబ్బరంటనియట్లు
బలుచేల్లతో తెన్నగలయనట్లు

(4) భిత్తిలోనుండు చిత్రంబుని యట్లు
నాకాశమున వాయువుంట నట్లు

(1) బ్రహ్మవేత్తలు మాయా ప్రపంచమందు
(2) నఖిల వ్యవహారములు జేసి యంటకుంద్రు
(3) దివ్యగుణ ధామ ! భద్రాద్రిరామ ! సత్య
కామ కరుణాలలామ ! లోకాభిరామ !

119—తా॥ బ్రహ్మవిదుడు ప్రపంచ జ్ఞానము గలవాడైన ప్పటికి బ్రహ్మజ్ఞానమును విడువక దిగువ నుదాహరించిన లౌకిక కర్మములలో నిషిద్ధకర్మ మొకటి మిగత మూడుకర్మలు చేయుచు ఆ కర్మఫలములయందు అభిలాష లేక భక్తితో భగవన్నామోచ్చా రణ విడువక చేయుచున్న పెద్దల మోక్షమార్గము కనుగొనగలరు.

120—గీ॥ విద్యచే భూషితుండై వెలయుచున్న దొడరి వర్జం పదగు సుమీ దుర్జనుండు చారుమాణిక్య భూషిత మస్తకం బైన పన్నగము భయంకరముగాదె !

121—తా॥ శృంగారమైన మాణిక్యమును శిరస్సున ధరించిన సర్పమువద్ద జేరుటకు భయపడులాగుననే కేవల అహంకారముతో నుండు దుర్జనుడు విద్యచే ప్రకాశించుచున్నవాడైనను అట్టివాని వి విద్యను మనము గ్రహించరాదు.

122—కాబట్టి కర్మలతో ప్రయోజనము లేదని తలచరాదు. కర్మవలననే జ్ఞానమును పొందవలయు. కర్మాచరణము వలన జ్ఞానము కలుగుట ఎటులనగా పాలలో నెయ్యి కలదు. చెరుకులో పానకము కలదు. నువ్వులలో నూనె కలదు. పాలు పెరుగుచేసి కవ్వముతో చిలుకుటయను కర్మచేయుటవలన వెన్నయు తద్వారా నెయ్యియు దొరుకుచున్నది.

123—చెరుకును గానుగలో నాడుటవలన పానకము దొరకుచున్నది. నువ్వులను గానుగలో ఆడుటవలన నూనె దొరుకుచున్నది. అట్టి ప్రకారముగానే కర్మాచరణమువలన అంతఃకరణమందు నిగూఢముగానున్న జ్ఞానము సంప్రాప్తమగును. కాబట్టి ఫలాభిసంధి రహితముగా కర్మనాచరింపవలెను.

124—బాహ్యభక్తివలన సాలోక్యమును, నీభక్తి దృఢముగా నున్నయెడల సామీప్యంబును నిచ్చుచున్నది.

125—అనన్యభక్తి సామీప్యమును నిచ్చుచున్నది.

126—ఏకాంతభక్తి సాయుజ్యమును నిచ్చుచున్నది. కాబట్టి భక్తి అన్నివిధములలో గొప్పది. అట్టి భక్తిని బాగుగా సంపాదించవలెను. భక్తుల సాంగత్యము సదా చేయుటవలన భక్తి వృద్ధియగుచున్నది.

127—సాధుసంగతి సకల శుభముల నిచ్చుచుండును.

ప్రారబ్ధకర్మములు.

128—(1) స్వేచ్ఛ—స్వయముగా చేయుకర్మ.

129—(2) పరేచ్ఛ—పరులవల్ల కలిగినకర్మ.

130—(3) అనిచ్ఛ—తెలియక వచ్చుకర్మ.

(1) శాస్త్రకర్మములు.

131—కర్మఅనగా పుణ్యకర్మములు పాపకర్మములని రెండు. అవి అనగా మంచి చెడ్డలు లేక పుణ్య, పాపములు (1) శాస్త్రకర్మ

(2) లోకకర్మ

132—వ్యవహార కార్యములన్నియు లోకకర్మములని చెప్పబడును.

(3) వైదికకర్మమనగా.

133—(1) నిత్యకర్మ (2) నైమిత్తికకర్మ (3) కామ్యకర్మ (4) నిషిద్ధకర్మ (5) ప్రాయశ్చిత్తకర్మ.

(1) నిత్యకర్మమనగా.

134—స్నాన, సంధ్యావందన, జపః తప, హోమ, దేవతర్పణ, వైశ్వదేవ, అతిథిపూజ, మొదలగునవి,

(2) నైమిత్తికకర్మమనగా

135—ఒకనిమిత్తమును అనుసరించి చేయునది అనగా సంక్రాంతి, ఉత్తరాయణ, దక్షిణాయన, అర్ధోదయ, మహోదయము లు మొదలగు పర్వదినములయందు కాలము తప్పకుండా, స్నాన జపాదులు చేయుట.

(3) కామ్యకర్మమనగా.

136—అశ్వమేధ, రాజసూయ, పౌండరీక హోమము మొదలగు యజ్ఞములను చేయుట.

(4) నిషిద్ధకర్మమనగా.

137—శాస్త్రములయందు నిషేధింపబడ్డది అనగా పరద్రవ్యాపహార, పరనింద, పరదారగమన, పరహింస, మద్యపాన, చోర, అన్యాయాదులు ఈ కర్మచేసినట్టయితే నరక ప్రాప్తికలుగును.

(5) ప్రాయశ్చిత్తకర్మమనగా.

138—శాస్త్ర, నిషిద్ధకర్మ లాచరించినందువలన వచ్చిన దోషములను పరిహరించుటకై చేయు కర్మలనగా అరణ్యవాసము జలభక్షణ, వాయుభక్షణ పర్ణభక్షణ తీర్థయాత్ర, చాంద్రాయణ, పంచగవ్యాదికర్మములు చేయుట.

139—ఇట్టి కర్మలాచరించి నందువలన కలుగు ఫలము అనగా.

140—(1) నిత్యకర్మ (2) నైమిత్తిక కర్మములు యావజ్జీవపర్యంతం చేసినట్టయితే ప్రారబ్ధకర్మములు నశించును

141—(3) కామ్యకర్మములవల్ల స్వర్గాది భోగములు కలుగును గాని విదేహకైవల్యము దొరకదు. తిరిగి జన్మమరణము గలుగును.

142—(4) నిషిద్ధ కర్మచేసినట్టయితే నరక ప్రాప్తి కలుగును.

మూఢభక్తి.

143—మూఢభక్తి అనగా ఏకులములో నైనను ఉన్న మనుజులు మూఢులుగానున్నవారు పెద్దలవల్ల వాక్యములుగా అనగా నోటిమాటలవల్ల విని పదవిని అనగా భగవంతుండొక్కడే యని అందుకు తగిన మంత్రములను ఎల్లప్పుడు ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలు వదులుతూ ఉన్నటువలె స్మరించినయెడల తప్పక మోక్షములభించును ఇందుకు సందేహమేమియు లేదు. అనేకమంది మూఢులు ఒకని అడగా, ఆయన నామమును స్మరించినవారు కడతేరియున్నారు.

144—ఈ కలియుగమునందలి జనులెల్లరును అల్పమతులు నల్పాయుష్కులు గనుక తపోయోగధ్యానధారణలచేత కడతేరుట దుర్లభము, గనుక మోక్షము పొందుటకు భక్తి, జ్ఞానము, ఈ రెండును ముఖ్యసాధనములయియున్నవి, అందులో పూర్వులైన నారదులు భక్తిసాధనము నవలంబించి ప్రసిద్ధిగాంచిరి. శుకాదులు కేవలము జ్ఞానంబున ప్రసిద్ధిపొందిరి. కాబట్టి మనుజులు తమ అధికారానుసారముగా ఈ రెంటిలో [illegible] భక్తియైనను నోటి [illegible] సాధింపవలెను. భక్తి [illegible] గాక [illegible] ఏదియును సాధించుటకు సాధ్యము కాదు.

145—క. చిక్కఁడు భక్తియముల గ్రాహ్యు
చిక్కఁడు దానములకొంచ కీలకమునుం
దక్కఁడు వ్యక్తిని భక్తిని
చిక్కని భక్తియుత ద్యుతుండు సిద్ధమునుండీ!,

కాబట్టి భక్తి శ్రేష్ఠమైనది,

146—భక్తి అనునది (1) బాహ్యభక్తి (2) ఆభ్యంతరభక్తి (3) ఏకాంతభక్తి అని మూడువిధంబులు గనుక నే మానవులు శాంతిగుణములను నున్న భగవద్భక్తిలనన్ను ముక్తి పొందవలెను. ఈ రెంట నొకటి లేకున్న యెడల ముక్తి పొందరు,

147—సీ. సర్వభూతమయుండైన సరసిజాక్షుఁ
డంతట నంతరాత్మయందుండెననెడి వాడు
శంఖచక్రధరుండంచు ననెడి వాఁడు
భక్తిభావాభిరతుఁడువో భాగవతుఁడు.

148—తా॥ సమస్త భూతముల యందుండు, పరమాత్మ తన యందును నున్నవాడనియు ఆయనతప్ప వేరేమియు లేదని అభేదబుద్ధితో వర్తించు విశ్వలభక్తిగలవాడే, భాగవతుడని చెప్పబడుచున్నాడు. ముఖ్యతాత్పర్యములు. మాయాకాంతను జయించినది విరక్తాంత, విరక్తికాంతను జయించినది భక్తికాంత. భక్తికాంతను జయించినది ముక్తికాంత యనాలుగింటిని భుజించినవారలే సద్భక్తులనబడుదురు.

ముఖ్యతాత్పర్యము

149—(1) భగవద్భక్తియు (2) శాంతగుణము యివి గలవారి మనస్సునందు భగవంతుండు నివసించును.

150—(2). ఈ రెంటిలో నొకటి లేకున్నను అజ్ఞానమను సంసారము [illegible]

151—(8) ఈగ్రంథమును పఠించి ఈరెంటినిస్వాధీనముగాక తెచ్చుకున్నవారు వైకుంఠవాసులు.

152—భక్తి అనగా హరిసేవ అని అర్థమగును.

153—శ్లో॥ జిహ్వే కీర్తయ కేశవం మురరిపుం చేతో భజ శ్రీధరం
పాణిద్వంద్వ సమర్చయాచ్యుతకథాః శ్రోత్రద్వయ త్వం శృణు
కృష్ణం లోకయ లోచనద్వయ హరే ర్గచ్ఛాంఘ్రియుగ్మాలయం
జిఘ్ర ఘ్రాణ! ముకుంద పాదతులసీం మూర్ధన్ నమాధోక్షజం.

154—తా॥ అనగా నాలుకచే కేశవుని కీర్తింపుము. మనస్సుచే మురవైరిని భజింపుము. చేతులతో శ్రీధరుని నర్చింపుము. చెవులతో నచ్యుతుని దివ్యచరిత్రములను వినుము. కన్నులతో, శ్రీకృష్ణుని దర్శింపుము, పాదములతో శ్రీహరిసన్నిధికి నడచిపొమ్ము ముక్కుతో ముకుందుని పాదతులసిని అఘ్రాణింపుము, శిరముతో నధోక్షజునికి వందనములు చేయుము.

155—భక్తి మార్గము చూపును భక్తి చింతించు భోగభాగ్యము లిచ్చుగా భక్తి బ్రహ్మైశ్వర్యము చెందించును భక్తినిచేకొని నవారే ధన్యులనగుదురు. తా॥ భక్తిమార్గము మార్గము చూపును. భోగభాగ్యములిచ్చును. బ్రహ్మైశ్వర్యము చెందించును. జనన మరణములు నశింపచేయును. బ్రహ్మైశ్వర్యమనగా వైకుంఠమని అర్థమగును.

భగవంతుని విషయమై

156—భగవంతుడు గుణరహితుడా? గుణసహితుడా? మాయారహితుడా? మాయాసహితుడా? అనిశంక రాగా 83 పత్రి 105 వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారము మానవులగువారము అన్నిటిం చే సృష్టికర్తను స్మరించిన కడతేరవలసిన వారమేగాని అమహానుభావుడు గుణరహితుడా? గుణసహితుడా? మాయారహితుడా?

మూర్ఖునిసహితుడా ?. అని వ్యాఖ్యానించే అవసరములేదు. అలవికా డు. ఈ విషయములనుగురించి తెలిసికొనవలయునని అపేక్షగలిగిన ట్లయితే ఆత్మజ్ఞానమువలన సాధించినమొదల బోధపడును. ఇందు కు సమ్మతి:—

157—. వాదభేదములుమాని, బ్రహ్మజ్ఞానముచే బూని అన్నసత్ప్రవృత్తినిబట్టి ఈ విషయములో వాదభేదములు నివర్తించి, ఆ త్మజ్ఞానమువలన తెలిసికొనడమే ఉత్తమము.

158—సమాధిలక్షణము.

(1)—సమాధి—ఆత్మస్వరూపుడగు నేనేబ్రహ్మము అని ఐక్యా భావము దృఢముగా గలిగి సకల మనోవృత్తులు శూన్యమై తలం పులులేక సకల దృశ్యములు మఱచి నిద్రాదిగా తాను తానై సా క్షిమాత్రముగా నుండుటే సమాధియనబడును.

(2)—నిష్ఠసమాధి—నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమే నేను అని ధ్యానించువాడు, ధ్యానము. ఈ రెంటినీ మఱచి గాలిలేనిచోట క దలక మెదలక యుండు దీపమువలె సకలసంకల్పములు నశించి బ్ర హ్మమునందు మనస్సులయించి తాను బ్రహ్మాకారముగానుండునిష్ఠ యే, సమాధియనబడును.

(3)—సవికల్పసమాధి—నేనే బ్రహ్మము, బ్రహ్మమే నేను అని ఏకాంతస్థలమునందు గూర్చుండి చిత్తము నానావిధముల పోకుం డ తదేక ధ్యానముగా ధ్యానించుట సంప్రజ్ఞాత సమాధియనియు సవికల్పసమాధియనియు చెప్పబడును.

(4)—నిర్వికల్పసమాధి—నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమే నేను అనెడు ధ్యానమున్ను మఱచి మనోబుద్ధులు రెండున్ను శూన్య మై సకలతలంపులు మఱచి దేహాదిప్రపంచము మొదలగు సకలదృ

ర్యములు మాని తాను తానై తన్మయుండుగా కేవల చిన్మాత్రుడై సాక్షిగా నుండుట అసంప్రజ్ఞాత సమాధియనియు, నిర్వికల్పసమాధియనియు చెప్పబడును.

(5)—నిర్వికల్పసమాధి—నిష్ఠాభ్యాసముచేత అజ్ఞానమయ మగు సమస్తహృదయ గ్రంథులు నశించి, అనగా సంకల్పవికల్పములు నశించి కేవల అద్వయ బ్రహ్మమగు ఆత్మసాక్షాత్కారము కలుగును.

(6)—సదా, నిర్వికల్పసమాధి నిష్ఠాభ్యాసము చేయుచు నిర్వికారముగా నుండుటకు ప్రయత్నపడుచుండుము.

(7)—ఈ నిర్వికల్పసమాధిని, ధర్మమేఘమని పెద్దలు చెప్పుదురు. దీనివలన, స్వానుభవానందామృతము అమితముగా వర్షించి దేహవాసన శాస్త్రవాసన ప్రపంచవాసనలనెడు వాసనాత్రయము లనెడి తాపము చల్లారును.

వాసనాత్రయములు.

159—శ్రు॥ వాసనా ద్వివిధా ప్రోక్తా । శుద్ధాచ మలినా తథా
మలినా జన్మహేతుస్స్యాత్ । శుద్ధా జన్మవినాశినీ.

శుద్ధవాసన మలినవాసన అని రెండువిధములు.

(1) మలినవాసన.

పాపకార్యములు చేయుట వలన జననమరణములు కలుగుటకు కారణముగా నుండును.

(2) శుద్ధవాసన.

సదా యెల్లప్పుడు భగవత్స్మరణ చేసినందువలన జననమరణములు లేకుండ చేయును.

160—శ్లో॥ లోకవాసనయా జంతో । శాస్త్రవాసనయాపి చ
దేహవాసనయా జ్ఞానం । యథావన్నైవ జాయతే॥

161—లోకవాసన అనియు శాస్త్రవాసన అనియు దేహవాసన అనియు మూడువిధములు.

(1) లోకవాసన.

162—లోకములో తాను చేయు సత్కార్యములవలన తన పేరు ప్రఖ్యాతి పొందవలయుననెడు తలంపే లోకవాసన లేక ప్రపంచ వాసన యనబడును.

(2) శాస్త్రవాసన.

163—తానే సకలశాస్త్రములు చదివినానని గర్వించడమే శాస్త్రవాసన.

(3) దేహవాసన.

164—దేహ పటుత్వము చెడకుండవలయుననియు వృద్ధాప్యము, వ్యాధులు, చావు, మొదలైనవి రాకుండవలయుననియు, వనమూలి కౌషధములు మొదలైనవి భక్షించి కాయసిద్ధి పొందవలయుననెడి దేహాభిమాన తలంపే దేహవాసన యనబడును.

165—పైన ఉదాహరించిన వాసనలు నశించువరకు ఆత్మజ్ఞానము కలుగ జాలదు.

166—గీ॥ జాతిభేదంబు లెన్నుట నీతిగాదు.
జ్ఞానవంతుల జన్మము జాతకంబు
అదియు లేకున్న సన్నియు వ్యర్థమగును
జ్ఞానశీలంబు నెఱుగుము విశ్వలోత్త !

టీ॥ కులాభిమానము మతాభిమానము దేశాభిమానము ఈ మూటిని సమముగా చూచినవారే భిన్నభావము లేనివారనఁబడు

దురు. (జపశ్రుతి॥ శ్లో॥ అన్యథాచింతితంకార్యం ద్రవమన్యత్రచింతయేత్। తా॥ తాను నొకటితలపద్రవ మొకటి తలచును.

167—పైని ఉదాహరించిన లోకవాసన, శాస్త్రవాసన, దేహవాసన, అనెడు మూడువాస నాత్రియములు బంధములనబడును. గనుక నిర్వాసనగానుండుట వలన ముక్తిబొందగిలరు.

పంచముద్రిలు

168—(1) భూచరీముద్రి (2) ఖేచరీముద్రి (3) అంతర్లక్ష్యముద్ర (4) షణ్ముఖముద్ర (5) శాంభవిముద్రి.

169—కొన్ని గ్రింథములలో వీటిచర్యలు వివిధములుగానున్నవి. ఐనను ఈ ముద్రిలు పట్టినందున నేత్రిదృష్టి తగ్గి దేహము శుష్కించును. వీటివలన ముక్తి పొందలేరు.

త్రివిధ దృష్టులు.

170—(1) అమావాస్య దృష్టి (2) పాడ్యమి దృష్టి (3) పౌర్ణమిదృష్టి ఈత్రివిధదృష్టులవల్ల నేత్రిదృష్టితగ్గిదేహము శుష్కించును. వీటివల్ల ముక్తి పొందనేరరు.

ఆకాశములు.

171—(1) ఘటాకాశము (2) చిదాకాశము (3) ధారాకాశము (4) మహాకాశము (5) హృదయాకాశము. ఈఐదును పంచాకాశములనంబడును.

ఆధారములు.

172—(1) మూలాధార (2) స్వాధిష్ఠాన (3) మణిపూరక (4) అనాహత (5) విశుద్ధ (6) ఆజ్ఞేయములని ఆధారము లారు విధములు.

శరీరములు.

173—(1) స్థూలము (2) సూక్ష్మము (3) కారణము (4) మ

ఛాయాకారము (5) సమ్మరసము (6) వ్యక్తము. అని లక్ష్యములు (శరీర రహిత) అరువిధములు. 71 వ పేజీలో 58 వ సంఖ్యచూడుము.

174—(1) మంత్రయోగము (2) లయయోగము (3) హఠయోగము (4) రాజయోగము. అని యోగములు నాల్గువిధములు.

175—(1) అణిమ (2) మహిమ (3) గరిమ (4) లఘిమ (5) ప్రాప్తి (6) ప్రాకామ్యము (7) ఈశత్వము (8) వశిత్వము. అనునవి అష్టసిద్ధులు.

176 తా॥ (1) అణిమాదిసిద్ధి యనగా లేశముకంటె లేశముగానుండువాడు. బ్రహ్మ

(2) మహిమసిద్ధి యనగా గొప్పవానికంటెగొప్పగానుండువాడు. బ్రహ్మ

(3) గరిమసిద్ధియనగా గొప్పతనముగా నుండుటకంటెగొప్పగానుండువాడు బ్రహ్మ

(4) లఘిమసిద్ధియనగా తేలిక తేలికకంటె తేలికగానుండువాడు. బ్రహ్మ

(5) ప్రాప్తిసిద్ధి యనగా అనుభవము. అనుభవించేవానికంటె అనుభవించేవాడు భాగ్యవంతుని కంటె భాగ్యవంతుడు చక్రవర్తి కంటె చక్రవర్తి సూర్యచంద్రాదులకంటె తేజోరూపమైనవాడు. బ్రహ్మ

(6) ప్రాకామ్యసిద్ధి అనగా ఇష్టము. బ్రహ్మ తనకోరిక ప్రకారము నిరాటంకముగా విచిత్రముగా జరుపుట.

(7) ఈశత్వమనగా ప్రభుత్వ. సంపన్నులలో ప్రభావసంపన్నుడగు బ్రహ్మ.

(8) వశిత్వమనగా అధీనము. స్వయంభువుడైన బ్రహ్మ తాను సృష్టించిన చరాచరప్రపంచమంతయు తనయధీనముగా నుంచుకొనుట.

అష్టాదశయోగముల పేర్లు

177—విషాదయోగం (2) సాంఖ్యయోగం (3) కర్మయోగం (4) సన్యాసయోగం (5) అభ్యాసయోగం (6) విజ్ఞానయోగం (7) అక్షరపరబ్రహ్మయోగం(8) రాజగుహ్యయోగం(9) విభూతియోగం (10) విశ్వరూపసందర్శనయోగం (11) భక్తియోగం (12) ప్రకృతిపురుషవివేక యోగం (13) గుణత్రయ విభాగయోగం (14) పురాణపురుషోత్తమ విరక్తియోగం (15) దైవాసురసంపద్విభాగయోగం (16) శ్రద్ధాత్రయవిభాగయోగం (17) జ్ఞానయోగం (18) సకలోపనిషత్ప్రతిపాదన మోక్షయోగం ఈ 18 న్ని అష్టాదశయోగముల పేర్లు.

షడ్విధసంబంధములు:

178—జన్యజనకత్వము (2) ప్రాప్య ప్రాపకత్వము (3) ఆధిపత్యదాసత్వము (4) ప్రేర్యప్రేరకత్వము (5) వేద్యవేదకత్వము (6) అంశాంశికత్వము అను నీయారు సంబంధములు గలిగి భక్తిచేయవలయును.

తాత్పర్యం.

179—(1) జన్యజనకత్వమనగా ఆనారాయణుడు మనలను పుట్టించువాడు. మనము అవిద్యావృత్తి అనగా అజ్ఞానము వలన తల్లి గర్భమునుండి బుట్టినవారమనుట.

(2) ప్రాప్యప్రాపకత్వమనగా జ్ఞానభక్తివైరాగ్యము వలన మన మతని చేరవలసిన వారము. అతడు మనలను తనలో చేర్చుకొనువాడనుట.

(3) ఆధిపత్యదాసత్వమనగా మనము అతని సృష్టికి లోబడిన వారము కావున అతడు మనలను రక్షించు ప్రభువు, మనము అతని యాజ్ఞకు లోబడినవారమనుట.

(4) ప్రేర్యప్రేరకత్వమనగా మనము చేయు పుణ్యపాపకర్మ ములకు తగినట్లుగా మనమున్స్వర్గ నరకములను, జేరువారము. అతడు మనలను స్వర్గనరకములందు మన కర్మానుసారముగా జేర్చువాడ నుట.

(5) వేద్యవేదకత్వమనగా మనము మన నేత్రములకు కర్ణ ములకు గోచరించు పదార్థములను ఎరుగువారము. అతడు ఆపదార్థ ములను ఎరుగుజ్ఞానమును మనకు గలిగించు వాడనుట.

(6) అంశాంశకత్వమనగా మనము అతని యంశముగా బు ట్టినవారము. అతడు మనజన్మములకు ఆశ్రయమయిన వాడనుట. ఈనవవిధ సంబంధములను దెలిసికొని ఆ భగవంతుని మనము భ క్తిచేసిన తొదల అతని యనుగ్రహమువలన మనము బ్రహ్మజ్ఞాన ము గలిగి ముక్తిపొందగలము.

బోధ.

180—బోధ అనగా ప్రపంచము సర్వము మిథ్యఅనియు ఆ త్మస్వరూపుడగు తానే సత్యమయిన బ్రహ్మమనియు తత్వప్రచార గావల్ల తెలిసి ఆనందించుట.

ఉపరతి.

181—సకల సంకల్పములు నశించిన పిమ్మట మరల ఏ సంక ల్పమున్ను పుట్టకుండా సదా జాగ్రతగా ఆత్మానుసంధానము చే యుటే ఉపరతి యనబడును. ఈ వైరాగ్యబోధ యుపరతులు కలిగి చంచలము లేనట్టి ప్రజ్ఞగలవాడే బ్రహ్మానందమును అనుభవించును.

ఉపనిషత్తు

182—ఉపనిషత్తు అనగా మృత్స్నలయందు నూనె ఉండునట్లు

వేదములందు కడపట జ్ఞానకాండంబున బ్రహ్మజ్ఞానము ప్రధానముగా బోధించు వాక్యములే వేదాంతములనియు ఉపనిషత్తులనియు చెప్పబడును.

183—ఉపనిషత్తు అనుశబ్దమునకు అజ్ఞానబీజమగు సంసారవృక్షమును నిర్మూలముగా ఖండించి బ్రహ్మలక్షణమున్ను తద్వైక జ్ఞానమునున్ను బోధించి జననమరణములులేక చేయునది అని వ్యుత్పత్తి అర్థము.

184—బ్రహ్మమిట్టిదని తెలియవశచి అజ్ఞానమును పారద్రోలి బ్రహ్మైక్యమును బోధించునదే ఉపనిషత్తు అనబడును.

185—వేదాంత విచారణయందు అధ్యారోపయుక్తి అపవాదయుక్తి అని రెండుయుక్తులుగలవు. అధ్యారోపము బంధమును అపవాదమును మోక్షమును పొందజేయును. ఇవి విచారించుటవల్లనే తన నిజస్వరూపం తెలిసి ముక్తుడగుచున్నాడుగాన జగత్తు జీవుడు బ్రహ్మము వీని లక్షణంబుల బోధించు నీ రెండుయుక్తులున్ను సదా విచారించుచుండవలయును.

అధ్యారోపయుక్తి.

186—రజ్జువు సర్పముగా దోచునట్లు ఒకవస్తువు మరియొక వస్తువుగా దోచుట అధ్యారోపమనబడును.

అపవాదయుక్తి.

187—కారణము వినా కార్యము లేదనియు కారణమే కార్యముగా తోచుచున్నదనియు చెప్పుట అపవాద యుక్తియనబడును.

బ్రహ్మసాక్షాత్కారము.

188—దేహమే నేను అనెడి అజ్ఞానమున్ను నాకన్న నాను క్క- నాదేహమనెడి దేహాభిమానమున్ను బ్రహ్మజ్ఞాని ముఖ్యముగా

విడిచిపెట్టవలయును. మానగా, భానగ తిరస్కారములు కులగోత్రములు జాతినీతులు సుఖదుఃఖంబులు శరీరమునకే గాని ఆత్మస్వరూపమగువానికి నెంత మాత్రములేదు, స్త్రీకాదు పురుషుడుకాదు. దేహమునకే కన్ను ముక్కు చెవులు మొదలగు అవయములు గలవుగాని ఆత్మస్వరూపుడగువాడు అవయములులేనివాడగును సుమా?

189—యోగములకన్నిటికి జ్ఞాన అష్టాంగములు ఉచితమైనవి యగును.

190—(1) యమము (2) నియమము (3) ఆసనము (4) ప్రాణాయామము (5) ప్రత్యాహారము (6) ధారణ (7) ధ్యానము (8) సమాధి.

యమము.

191—(1) దేహేంద్రియంబు లందు వైరాగ్యము అనగా యంబులను దాని దాని యిష్టప్రకారము విడిచి పెట్టక జాగ్రతగా నుండుట. ఇదే యమము అనబడును.

నియమము

2 సదా పరబ్రహ్మమునందు ప్రియముగా నుండుట నియమము అనబడును.

ఆసనము.

192—(3) సకలవస్తువులందును ఆశ లేకుండుట ఆసనము అనబడును.

ప్రాణాయామము.

193—(4) జగత్తు సర్వము స్వప్నమువంటి దనియు మిథ్యయనియు, దృఢముగా తలంచుట ప్రాణాయామము అనబడును.

ప్రత్యాహారము.

194—(5) చిత్తమును బాహ్య వ్యాపారములందు పోనియ్యక సదా అంతర్ముఖమున త్రిప్పుట ప్రత్యాహార మనబడును.

ధారణ.

195—(6) చిత్తమును చలింపక నిశ్చలముగా నిలుపుట ధారణ అనబడును.

ధ్యానము.

196—(7) సత్యజ్ఞానానంద మయమయి సర్వసాక్షిగా నుండు పరబ్రహ్మము నేను నేనే అపరబ్రహ్మమనెడు (సోహంభావమే) ధ్యానము అనబడును.

సమాధి.

197—ధ్యానమున్ను సకల తలంపులున్ను సకలదృశ్యములున్ను మఱచి తాను తానై కేవల సాక్షిమాత్రముగా నుండుటసమాధిఅనబడును. ఇవియే జ్ఞాన అష్టాంగములు.

198—పూజవిషయమై

(1) పృథివీ తత్వాత్మనే శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః గంధం పరికల్పయామి నమః

(2) ఆకాశ తత్వాత్మనే శ్రీరామచంద్ర పుష్ప, అక్షతా, పరికల్పయామినమః

(3) తేజస తత్వాత్మనే శ్రీరామచంద్రదీపం దర్శయామి నమః

(4) వాయుతత్వాత్మనే శ్రీరామ చంద్ర ధూపం సమర్పయామి, నమః

(5) అమృతతత్వాత్మనే శ్రీరామచంద్ర, అమృతమహానైవేద్యనారికేళం సమర్పయామి నమః

(6) నక్షత్రతారాన్విత (శ్రీరామచంద్ర) తాంబూలాది దక్షిణ సకలోపచారాన్ పూజాం సమర్పయామి నమః పంచామృత స్నానం సమర్పయామి నమః

(7) ఋగ్వేదమునందున్న 361–362 సంఖ్యనందున్న 41–44 సంఖ్యలనున్న మంత్రములనుపఠించుచూ అభ్యంగన స్నానముగా శిరస్నానము చేయించి పైన ఉదహరించిన ప్రకారము దేవునికి పూజానమస్కారము చేసి బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్య శూద్రాదులలోనున్న జనులు పైన ఉదహరించిన పూజలో 10వ సంఖ్యయందు తాము వండుకున్న అన్నము కూరలు పండ్లు ఫలహారము పక్వాన్నాలు దేవునికి అర్పణ చేయునది 364 సంఖ్యయందున్న 45–46 సంఖ్యలనున్న మంత్రములు పఠించి అన్నపదార్థములు భుజించినవారికి మోక్షము చేకూరును.

జ్ఞానపూజ.

119 (1) ధ్యానము (2) ఆవాహనము (3) ఆసనము (4) పాద్యము (5) అర్ఘ్యము (6) స్నానము (7) గంధము (8) అక్షతలు (9) జ్ఞానా[illegible] (10) పుష్పము (11) జ్ఞానాగ్ని (12) ధూప దీపము (13) నైవేద్యము (14) ప్రదక్షిణము (15) నమస్కారము (16) స్తుతి. వీటి అన్వయం దిగువ నుదహరించబడినది.

(1) ధ్యానము—నిశ్చింతగానుండుటే ధ్యానము.

(2) ఆవాహనము—సర్వకర్మములను విడచిపెట్టుటే ఆవాహనము.

(3) ఆసనము—బ్రహ్మము సత్యము, జగత్తు మిథ్య. అనెడు నిశ్చలజ్ఞానమే ఆసనము.

(4) పాద్యము—ఆనందభావమే పాద్యము.

(5) అర్ఘ్యము—సదా అమనస్కభావమందుండుటే అర్ఘ్యము.

(6) స్నానము—సదా జ్ఞానాకారముగా నుండుటే స్నానము.

(7) గంధము—సర్వము బ్రహ్మమని భావించుటే గంధము.

(8) అక్షత—దృష్టి సదా బ్రహ్మమందు చెదరకుండా ఉండుటే అక్షతలు.

(9) జ్ఞానాసక్తి—ఆత్మదర్శనము చేయవలయునను తలంపే జ్ఞానాసక్తి.

(10) పుష్పము—ఈజ్ఞానాసక్తియే పుష్పము.

(11) జ్ఞానాగ్ని—ఆత్మదృష్టియందు బుద్ధి ఇట్టట్టుకదలక స్థిరముగానుండుటే జ్ఞానాగ్ని.

(12) ధూపము—ఈజ్ఞానాగ్నియే ధూపము—దీపము—(నేతి నేతి)అని నేను దేహముకాదు. నేను మనస్సు జీవుడుకాదు ప్రపంచము సర్వము నేనుకాదు. ఇన్నిటిని ఎరుగుచుండెడి సర్వసాక్షియగు ఆత్మయే నేనని ఎఱింగెడు తత్త్వవివేకమే జ్ఞానసూర్యుండనబడును. ఈజ్ఞానసూర్యుడే దీపము.

(13) నైవేద్యము— నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమే నేనని సర్వపరిపూర్ణమగు పరబ్రహ్మమందు ఐక్యభావమే నైవేద్యము.

(14) ప్రదక్షిణము— చలనము లేక నిస్సంకల్పముగా నుండుటే ప్రదక్షిణము.

(15) నమస్కారము— సోహంభావమే నమస్కారము.

(16) స్తుతి—నిర్వాసనా మౌనమే స్తుతి. సర్వసంతోషమే విసర్జనము. ఇవియే జ్ఞాని చేయునట్టి షోడశోపచార ఆత్మపూజయనబడును.

బ్రహ్మకు శిష్యులు చేయు శుశ్రూషణలు

1 స్థానశుశ్రూష.

200 ఎరుకమరుపులు లేని యునికితో విచారణ చేయుటయే స్థానశుశ్రూష.

2 అంగశుశ్రూష.

201 సూర్య, చంద్ర, బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్రులనే, కన్నులు మొదలగు నవయవములని నిర్ణయించియుండుటయే అంగశుశ్రూష.

3 భావశుశ్రూష.

202 పరబ్రహ్మము, త్రికాలసాక్షియైనది. అపరబ్రహ్మమే తానని భావించుటయే భావశుశ్రూష

4 ఆత్మశుశ్రూష.

203 కూటస్థాభిన్నమగు బ్రహ్మమైన తనయందు ఆత్మప్రతి ఫలించి తాను గానున్నాననియుతలచుటయే ఆత్మశుశ్రూష.

గృహకృత్యబంధములు.

---

204 శ్రుతి॥ చిత్తం సంజాయతే — జన్మ జరామరణ — కారణం అనునట్లు మనస్సే జనన మరణములు కలిగించుచుండును.

జననమరణములే బంధము. బాల్య, యౌవన, కౌమార, వార్ధకములేబంధము. సకలవ్యాపారములు కలుగిచేసి కొనడమేబంధము. తండ్రి, తల్లి, అన్నదమ్ములు, అప్పచెల్లెళ్ళు, భార్య, బిడ్డలు, బంధు, మిత్రులు, ధన, ధాన్యములు, మేడలు, గృహములు, పొలములు, తోటలు, గ్రామములు, వస్తువాహనములు మొదలయినటు వంటివి ఇన్నిగల సంసారిగాతలంచుటే బంధము: నేను—నాది—అ

నెకీ అహంకార మమకారములు గలిగి నేనే యజమానుడను నేనే వారాశ్రితులు మొదలయినవారిని పోషించువాడనను సంకల్పమే బంధము. [illegible] కర్తృత్వమే బంధము. దానధర్మపరోపకారములు చేయువాడనను తలంపు బంధము. కులగోత్రములు, వర్ణాశ్రమాచారములు గలదను సంకల్పమే బంధము. సంకల్ప వికల్పములే బంధము. ఆకలి, దప్పికే బంధము. జననమరణములు గలవని భయపడుటయే బంధము. "నేను అజ్ఞానిని. నాసాటివారులే"రనుటయంతయు బంధము. అరిషడ్వర్గములు రాగద్వేషములు ఈషణత్రయములు గుణములు, ఆశాపాశములు, పంచమలములు షట్కర్మలు అష్టమదములు, దశవ్యసనములు మొదలయిన యీవంటివి బంధము. ఈవిషయము 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 176, 179, 180, పత్రములను చూడుము.

(2) శ్రుతి "బంధాయ—విషయాసక్తం" అనునట్లు మనస్సువిషయములందు తగులబడుట వలన పైనిఉదాహరించిన బంధములు ప్రాప్తించును.

(3) శ్రుతి "ముక్త్యై—నిర్విషయం—స్మృతం" అనునట్లు మనస్సు విషయాదులందు తగులుపడకుండుట వలన బంధము ప్రాప్తించదు. గనుక పైని ఉదాహరించిన వాటియన్నిటియందు అంటిఅంటక నిమిత్తమాత్రుడుగానుండి నిగ్రహము ననుసరించి జ్ఞాన, భక్తి, శాంతి శమదమాది గుణములను బ్రహ్మజ్ఞానానందమును సాధించి జననమరణములు నశింపుచేసికొన్న వాడే బంధరహితుడయి ముక్తి పొందగలడు.

యోగబంధములు.

205 తీర్థయాత్రలు, గంగాస్నానములు వ్రతఉపవాసములు భోగములు నారదీయోగములు మౌనయోగములు పంచముద్ర

లు త్రివిధ వృత్తులు వాసనాత్రయములు షట్కర్మలు అనగా యజన యాజన, అధ్యయన అధ్యాపన, దాన, ప్రతిగ్రహ. ఇవి ఆరు షట్కర్మలు. స్నాన, సంధ్య, జప, తపహోమ సేవ— దాన తీర్థయాత్రాది సకల సత్కర్మములు మొదలయినట్టివి బంధములు, ఈ విషయమై 207—221—247—248— ప్రశ్నలను చూడుము.

యోగ బంధరహితము.

206 పైనుదాహరించిన వాటియందు దృష్టినిలుపక గ్రంథమునను సరించి బ్రహ్మజ్ఞానానందమును సాధించి— సునాయాసముగా జనన మరణములు నశింపచేసికొన్న యోగియే బంధరహితుడయి ముక్తి పొందగలడు.

యోగములవిషయమై.

207 ఉ॥ వారధికట్టవచ్చు భగవంతుని కన్నులజూడవచ్చు వ్యా
ఖ్యానము చేయవచ్చు బడబాగ్నిగణంబుల మ్రింగవచ్చు సం
సారము నీదరాదు జలజాక్షిద నాకిక త్రోవజూపవే
ధారుణి కాళహస్తి ధరణీశ్వర సాంబశివా మహాప్రభో॥

అని చెప్పినదానిలో బ్రహ్మమేర్పర్చిన సంసారములో మితప్రవర్తనగా సంచరించుచు వాచామాత్రముగా గ్రంథమునందున్న సాంఖ్య తారక అమనస్కములనుచదివి దేహమునకు. అలవడగలిగే యోగములు మానయోగములను తెగదుంచి రాజయోగాఖండమనే బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది ఆభగవంతుని ప్రార్థించి కడతేరినవారే ధన్యులు.

2 మూగవాడు వాక్కుకొరకై భగవంతుని ధ్యానించుచుండును. ఇట్లుండగా భగవంతుడు ఇచ్చిన వాక్కును బంధించకూడదు. వాక్కును బంధించి మౌనముగా భగవంతుని ధ్యానించినందున మోక్షము పొందజాలరు.

3 దేహమునకు శ్రమగలిగే యోగసాధనము గారడీవిద్యయ నబడును. దేహమును బలపరచును. శుష్కింపచేయును. గాని మోక్షముపొందజాలదు.

4 ఈకలియుగమునకు రాజయోగానందమునే బ్రహ్మజ్ఞానము ప్రధానమైనదని వేదములు ఘోషించుచున్నవి. మరి తెలిది చెప్పనేల. యిందుకు సమ్మతి—శివగీతాంశమునందు249పత్రిం 174 వ సంఖ్యను చెప్పినప్రకారం (1) మంత్రయోగమనియును (2) లయ యోగమనియును (3) హఠయోగమనియును (4) రాజయోగమని యును నాలుగువిధములయిన యోగములుగలవు. ఆనాలుగు యోగములలో నీరాజయోగమే శ్రేష్ఠము. ఈరాజయోగమును రెండు విధములుగా పెద్దలుచెప్పుదురు. రాజయోగమనియును. మానరాజయోగమనియును రెండువిధములుగలవు. ఈరెంటిలో రాజయోగమే విశ్రాంతిమార్గము—ఇట్టివిశ్రాంతి మార్గమును నవలంబించిన వారు పరమపదము చెందగలరు. పరమపదమనగా వైకుంఠము.

5 మానరాజయోగమనగా అభగివంతుని ఆత్మలో నూహించడమేకాని వాక్యబంధనకాదు. వాక్యబంధన చేసుకొని చేతులతోసైగచేసినందున ఫలమేమి!—వాక్యబంధనమున మోక్షమార్గముకలుగనేరదు. పరమపదము కలుగదు. యోచించుడి— ఈవిషయమయి నాలుగవప్రకరణము పూర్తిగాచూడుము.

వేదవాక్య శ్లోకములు.

228 శ్రుతి॥ వేదాంతసారం ప్రథమ స్స్వరాణాం। తృతీయ తత్వసారం ప్రణవ నమామి॥

టీక॥ వేదములకు స్వరాక్షరము. "ఓం" అనే బీజము ప్రథమాక్షరమైయున్నది. "హరిః ఓం"యనినాద బ్రహ్మమైన ఓం కారమాది స్వరమునెత్తుకొని శ్రుతులు జదివెదరుగదా? ఆ ఓం కారమందే

వేదములు పుట్టెను. రెండవది—త్రియతత్వ సారం అనుటకు—త్రియు—మూడుతత్వములతో కూడినది. ప్రణవము అనేమూర్తి త్రిగుణమైనది. ఆ వేదసారమనెడి త్రిమూర్తులను పఠనచేసి గ్రాహ్యము చున్నాము.

మఱియు బాల్యమునందే గురుసమక్షముగా నక్షరాభ్యాసముచేసినప్పుడే "ఓం—న—మః—శి—వా—యః—సి—ద్ధం—న—మః—" యని తెలుగులోనున్నవాక్యము యెట్టిదనముగానున్నదో బాగుగ ఆలోచించండి—నాడే అక్షరాభ్యాసము చేసినప్పుడు చెప్పినపదం బట్టియే మరచిపోక యుంటిమి. అసలే ఈగ్రంథమువలన గురుసాక్షంబుగా తెలుసుకొన్న మహాత్ములు మోక్షమార్గం కనుగొనగలరు. గనుక నిందుకై వేదములు చదివిగ్రహించుకొన వచ్చును.

గీ. విద్యనొసఁగుమ్ము యోగ్యత వెలయఁజేయు
బంధులనుగూర్చు స్నేహితప్రకరముసగు
నైహికాముష్మికసుఖంబులధికపఱచు
గాన మనుజుఁడు విద్యకై గడగవలయు॥

శ్లో॥ కోకిలానాం స్వరోరూపం।పాతివ్రత్యం తు యోషితాం। విద్యారూపం విరూపాణాం। క్షమా రూపం తపస్వినాం॥

తా॥ కోకిలమునకు స్వరమేరూపము—స్త్రీకి పాతివ్రత్యమే రూపము—కురూపికి విద్యయే రూపము—యతికి (తేక) తపసికి శాంతియేరూపము. గనుక విద్యాభ్యాసముపొంది జ్ఞానము అనతెలివినిదెచ్చుకొని బ్రహ్మజ్ఞానము ననుసరించి గృహస్థాశ్రమధర్మమార్గమునందుండి అంటిఅంటక మోక్షమార్గమును కనుగొనినవారేధన్యులు.

209 జ్ఞానవేద సారసంగ్రహము.

శ్లో॥ ఉల్లంఘ్య వేదవాక్యాని కారణం నరకం వ్రజేత్

టీక॥ వేదవాక్యములను ఎవరు ఉల్లంఘనచేయుచున్నారో వారు రౌరవాది నరకప్రాప్తి నొందుచున్నారు.

(2) శ్లో॥ వేదశబ్దమహావాక్యం । విశ్వాసీ పాపనాశనం॥

టీక॥ వేదవాక్యము ఉత్కృష్టమైనటువంటిది గనుక ఆవేదమును ఎవరు విశ్వసిస్తున్నారో వారికి పాపములు నాశనమౌచున్నవి.

(3) శ్లో॥ తద్వేద వేదవిశ్వాసః । కర్తవ్యం జ్ఞానబోధనైః॥

టీక॥ ఆవేదమును ఎవరుబోధపడుచున్నారో వారు జ్ఞానబోధచేత కర్తవ్యం గలిగినవారౌచున్నారు.

(4) శ్లో॥ పరార్థ్యరం పరం వేదా వేదాంతో । పరబ్రహ్మణాః॥

టీక॥ ఈవేదం పరార్థ్యముయొక్క పరమైనది. ఆవేదంయొక్క సారమే పరబ్రహ్మమని చెప్పబడుచున్నది.

(5) శ్లో॥ వేదోక్తాచారహీనశ్చ । వృథావాగ్వాద దుర్గుణః॥

టీక॥ వేదంయొక్క ఆచారం లేనివారు వృథావాగ్వాదము చేత దుర్గుణంగలవారిని చెప్పబడుచున్నది.

(6) శ్లో॥ జ్ఞాతవ్యం వేదవాక్యంచ । బుద్ధిస్సర్వప్రయత్నతః॥

టీక॥ వేదవాక్యమును ఎవరుబోధపడుచున్నారో వారు సర్వప్రయత్నములయందున్న బుద్ధిగలవారని చెప్పబడుచున్నది.

శ్రీమత్సద్గురుశివానందస్వామిః శ్చిదానందవిద్యార్థ్యాం నమో నమః

అభేదదర్శనమ్.

210 వస్త్రమునకంచి పొట్టునురాలకొట్టుటవలనవానియందు మురికతొలగి శక్తి అణగి పోయినట్లు మాయాసంబంధమగు పంచకోశాత్మకమయిన శరీరత్రయ అవస్థాత్రయముల యందు నామనమ్మనవాసనలతోగూడ చలించనీయక విజ్ఞానస్వరూపినిగా చేసిన హేగురు

స్వామి పరబ్రహ్మబోధక నామ తెలియుచున్నది. బ్రహ్మనామముచే వాచ్యుఁడని శ్రుతి, స్మృతి, పురాణములు బాహాటముగా ఘోషించు చున్నవియు పరమాత్మ బ్రహ్మ మొదలగు ముప్పదిమూడుకోట్ల దేవ తలనియు వారిలో త్రిమూర్తులు శ్రేష్ఠులనియు ఆ త్రిమూర్తులలో నారాయణనామధేయుఁడగు శ్రేష్ఠుఁడని వైష్ణవులు శివనామధేయుఁడు శ్రే ష్ఠుఁడని శైవులు చెప్పెదరు. మరియు శైవ వైష్ణవ భక్తులును కొందరు పరస్పరముగా కలహించుకొనుచున్నారు.

211 అనేక నామముల మహిమయు అర్థభాగంబులున్న పరబ్రహ్మోపాసనము లేదని ఘోషించు శ్రుతి, స్మృతి తాత్పర్యము నా బ్రహ్మవేత్తలు సమన్వయపరచుకొని ఆనందించుచున్నారు.

“బ్రహ్మ” అను ఇత్యాది శ్రుతివాక్యంబుల వలననే వదది లేని పర మాత్మస్వరూపులముగా నుండియు 'మరది వేరుగా పరివర్తించుటచే కలుగు అనర్థములను గాలి మబ్బును చెదరఁగొట్టినట్లు పారద్రోలి “అద్వ యబ్రహ్మము నుద్బోధించుశక్తుల చేయునవియు అయిన శ్రీమ న్నారాయణ శివరుద్రాది నామముల మహిమ యేమనిపలుకుదును? ఆమహిమలిట్టివని నిరూపింప వాఙ్మనసంబులకలవి గావు. వేదశాస్త్రముల కగోచరమైనను “ఈదివ్యనామములలో నొ క్కటియే భవసాగరము నింకఁజేయు”నని వేదశాస్త్రములు మొఱపెట్టుచు న్నవి.

212 నారాయణ పరబ్రహ్మ—నారాయణ నమోస్తుతే—

213 ...... (మహానారాయణోపనిషత్తులో) రామ ఏవ ప రబ్రహ్మ—

214 (రామరహస్యోపనిషత్) శివ ఏవ స్వయం సాక్షాద్వేరి యంబ్రహ్మ—

215 (మహోపనిషత్) పురాణాని సమస్తాని—బుధాస్తాత్రమాస్తథా—శైవాశ్చవైష్ణవాశ్చైవ—యదుక్తాలగమాలః—తేనాసౌ—ఇత్యాద్యనేకశృతి స్మృతులచే, "నారాయణుడే పరబ్రహ్మము" "శివుడే పరబ్రహ్మము" "రాముడే పరబ్రహ్మమని" ఇట్లుబహుముఖములుగా బ్రహ్మత్వమును ప్రతిపాదించుచున్నవి.

216 సమస్తశాస్త్రములను క్రోడీకరించి మాటిమాటికి విచారించగా నారాయణుడొకడే ధ్యానింపబడువాడుగా నిశ్చయబడుచున్నాడని వేదవాక్యందు మహాభారతాంతరమందు, "ఆలోక్య సర్వశాస్త్రాణి, విచార్యచపునః పునః ఇతి కుక్షిసునిష్పనం, ధ్యేయోనారాయణస్సదా" అని చెప్పియున్నారు. ఇట్లనే ప్రకృతియీరి మహత్తుకంటె, మహత్స్వరూపముగా వెలుగునట్టి పురాణపురుషుడయిన, శివస్వరూపమును, సమస్తదేవతలు ఉపాసించుచున్నారు. అట్టిదేవదేవుడయిన పరమేశ్వరుని సదా ధ్యానించవలెననుటకు, ప్రమాణములు.

217 శ్లో॥ పరాత్పరం యన్మహతో మహాంతం
స్వరూపతేజోమయశాశ్వతం శివం
కవిం పురాణం, పురుషం సనాతనం
మహేశ్వరం, సర్వైరుపాస్యం.

(మహోపనిషత్)

సతతం ధ్యాయేద్దేవదేవం సనాతనం,

(శాండిల్యోపనిషత్)

మరియు!— నారాయణఅనెడు మంగళనామమువినవాక్యయం దుంకునో వానివెంట నారాయణుడు, గోవు, దానిదూడను, అను

వర్ణించినట్లు, అనుసరించియుండునని. అనగా, సర్వాభీష్టములను లొసగ చేయునని కైలాసశాస్త్రియుంను, శ్రీమహేశ్వరుడు.

శ్లో॥ "నారాయణేతి యస్యాస్తి । దశేం నామ మంగళం ।
నారాయణ స్తమస్యామి । వర్ణ్యం గోపి పలాశభ్యః॥"

అని చెప్పియున్నారు.

218 మరియు —

"శివుడు పరాత్పరమూర్తియైనసర్వరూపమునుగలిగినట్టిన్నిలేని మనోవాంఛా ఫలదాయకుడనియున్ను, యెవరియొక్క చిత్తము పద్మములవంటివాని. సాధువులయొక్క సేవచేయుచున్నదో అట్టిభక్తునకు యీలోకమంతయు, సర్వమును స్వాధీనమాయియుండునను —

—

శివానందలహరియను గ్రంథమునందుండు శ్రీవత్స కంఠకశగవత్పాదాచార్యుల వాక్యములు —

219 "ప్రసన్నమూర్తిః అనేకఫలదాయకః ఓంనమో నారాయణాయ ఇతిమంత్రోపాసకః వైకుంఠ భవనమ్ గమిష్యతి" అను నారాయణోపనిషద్వాక్యరీతిని, "ఓంనమోనారాయణాయ" అను మంత్రము నుపాసించువాడు వైకుంఠమునుపొందును. అనగా మోక్షములభించును. కలిసంతారణోపనిషత్తులో, "ఆదిపురుషుడయిన, భగవంతుడయిన, నారాయణునియొక్క నామము నుచ్చరించిన మాత్రమున కలిదోషమునుపారదోలినవాడగునని బోధించుచున్నది —

220 ఇట్లనే శరభోపనిషత్తులో "ఓంమహాగ్రాసాయ మహాదేవాయ శివః" అని సదాస్మరించుటచే మోక్షములభించుచున్నదనియుం

ము వాక్యము — ఓంనమః శంకరాయ మహాదేవాయ శూలినే మహే
శ్వరాయ మృత్యుంజయాయ త్రిపురాంతకాయనమో అస్తు శివమేవసదా శ్వే
యః [illegible] మంత్రః।

221 మంత్రము —

శ్లో॥ "హరే రామ హరే రామ। రామ రామ హరే హరే।
హరే కృష్ణ హరే కృష్ణ। కృష్ణ కృష్ణ హరే హరే॥"

శ్లో॥ ఇతి షోడశకం నామ్నాం। కలికల్మషనాశనం।
నాతః పరతరోపాయః। సర్వవేదేషు దృశ్యతే॥

ఇతి షోడశకలావ్యాప్తస్య। జీవస్యావరణవినాశనం తతః॥
ప్రకాశతే పరబ్రహ్మ। మేఘాపాయే రవిరశ్మిమండలీవ (ఇతి)॥

"హరే రామ హరే రామ" అను పదియారు నామములు కలి దోషమును నాశనము చేయును. ఇంతకన్న యెక్కువ ఉపాయము సమస్త వేదములయందును లేదు. ఈ పదియారు నామములు పదియారు కళలచే చుట్టబడియుండు జీవునియొక్క ఆవరణమును నాశనము చేసి, మేఘావరణము పోయిన వెనుక సూర్యమండలము ప్రకాశించునట్లుగ పరబ్రహ్మప్రకాశము కలుగజేయును.

222 ఈవిధముగనే

"శ్రీమద్రుద్ర జపేన్నిత్యం। యస్తు బ్రాహ్మణో విచక్షణః।
కీర్తనాత్సర్వదేవస్య। సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే॥

223 రుద్రహృదయోపనిషత్తులో—

శ్లో॥ అచింత్యమవ్యక్తమనంతరూపం।
శివం ప్రశాంతమమృతం బ్రహ్మయోనిం।
తమాదిమధ్యాన్తవిహీనమేకం।
విభుం చిదానంద మరూప మద్భుతం।

ఉమాసహాయం పరమేశ్వరం ప్రభుం।
త్రిలోచనం నీలకంఠం ప్రశాంతం।
ధ్యాత్వా మునిర్గచ్ఛతి భూతయోనిం।
సమస్తసాక్షిం తమసః పరస్తాత్

కైవల్యోపనిషత్.

శ్రీరుద్ర రుద్ర రుద్రా యని ధ్యానించువారు సమస్త పాపములనుండి విముక్తులగుదురని, సమస్త జీవులను పోషించినవాడనుకొనిన్నీ, చింతించుటకు, చూచుటకు శక్యముగానివాడును, అంతములేని రూపముగలవాడుగానున్న (ఏకదేశమందున్నను వేరుపరుపడక, అఖండమైయున్నదో అది అనంతం) మంగళస్వరూపిగాను, ఆదిమధ్యాంతరహితుడుగాను మోక్షస్వరూపుడుగాను, మాయాస్పృష్టాకారుడుగాను, అద్వితీయుడుగాను, సర్వవ్యాపకుడుగాను, జ్ఞానానందరూపుడుగాను. ప్రకృతిసంబంధరూపములేనివాడుగాను, అవ్యక్తవిగ్రహుడుగానున్న, ప్రభువుగాను, త్రినేత్రములు నీలకంఠము గలిగి పార్వతితోగూడియుండెడు పరమేశ్వరుని ధ్యానముచేసి మునీశ్వరులు సమస్తమునకు ఉపదేష్టయు, అజ్ఞానమునకు పరుడై సమస్తభూతములను సృష్టించియుండు పరబ్రహ్మమును పొందెదరు.

---

224 మరియు శ్లో॥ నేహ ఏకోనారాయణః। నద్వితీయోస్తి కశ్చిత్।
నారాయణునికన్న వేరే దేవుడు రెండవవాడు లేడు.

2.5 (నారాయణోపనిషత్)

శ్లో॥ ఏకోవా రుద్రో నద్వితీయాయతస్థు।

రుద్రు డద్వితీయుడగుటవలన బ్రహ్మవేత్తలు, వేరొకవస్తువ కొరకు నిలువకపోయిరి.

226 (శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్).

శ్లో॥ ఏక ఏవశివోనిత్య। స్తతోన్యత్సకలంమృషా॥

నిత్యుడగు శివుడొక్కడేను. వానికన్యమంతయు లేనిది.

---

227 (శరభోపనిషత్)

అతఃపరంనాన్యదణీయసంహి।

పరాత్పరం యన్మహతోమహాన్తం

యదేకమవ్యక్తమనన్తరూపం

విశ్వంపురాణంతమసఃపరస్తాత్ ॥

ఏది పరాత్పరమై మహత్తుకంటె మహత్తైనదియో అదిగాక సూక్ష్మముకంటె సూక్ష్మమైనది దీనికంటె సూక్ష్మమైనది మరేది యులేదు. అది అజ్ఞానముకంటె పరమందుండునదియును ఇంద్రియ ములకగోచరమును అనన్తస్వరూపమును ప్రపంచరూపమును ఒక్కటి యునైయున్నది.

228 (కఠోపనిషత్)

శ్లో॥ ఏకస్తథాసర్వభూతాన్తరాత్మరూపం

రూపం ప్రతిరూపోబభూవ

సమస్తభూతములయందుండు ఒకటియైన పరమాత్మ ప్రతి ఆకారమునుగురించి సమానరూపముగలవాడై యున్నాడు.

శ్లో॥ నిత్యోనిత్యానాంచేతనశ్చేతనానామేకః॥

నశించేవాటిలో నశించనివాడై బ్రహ్మాదిసర్వజీవులకు చేతన స్వరూపుడై యుండు పరమాత్మయొక్కడు రెండవది లేనివస్తువుకటే.

229 శ్లో॥ ఏకోదేవ స్సర్వభూతేషుగూఢః

స్వయంప్రకాశ మానుడగు పరబ్రహ్మ మొక్కడే సర్వ భూతములయందు రహస్యముగానున్నాడు.

230 శ్లో॥ ఏకోవిష్ణుర్గతేకేషు । జంగమస్థావరేషు చ
తైలంతిలేషు కాష్ఠేషు । వహ్నిః క్షీరే ఘృతం యథా॥

తా॥ నువ్వులయందు నూనె—అగ్ని మథనకాష్ఠములయందు నిప్పు—క్షీరమందు నెయ్యివలెనే ఒక్కడగు విష్ణువు జంగమస్థావరములయందున్నాడు.

231 (వాసుదేవోపనిషత్॥)

శ్లో॥ ఏకఏవహి భూతాత్మా భూతే భూతే వ్యవస్థితః॥ఏకధా బహుధా చైవ
దృశ్యతే జలచంద్రవత్

తా॥ సర్వస్వరూపుడగు నొక పరమాత్మ ప్రతిభూతమందున్నవాడు, జలమందుండు చంద్రునివలెను, ఏకవిధముగాను బహువిధములుగా చూడబడుచున్నాడు.

232 శ్లో॥ ఏకమేవాద్వితీయం బ్రహ్మ॥

తా॥ సజాతివిజాతి స్వగతభేదరహితముగ ప్రకాశించునది పరబ్రహ్మమొక్కటేను.

233 (అధ్యాత్మోపనిషత్.)

శ్లో॥ సర్వభూతేషు యేనైకం । భావమవ్యయమీక్షతే
అవిభక్తం విభక్తేషు । తజ్జ్ఞానం విద్ధి సాత్వికమ్॥

తా॥ ఏజ్ఞానముచేత సమస్తభూతములయందు అఖండమయినట్టిన్ని, నాశనరహితమైనట్టిన్ని, ఏకమైనపరమాత్మస్వరూపమును ఎవ్వడుచూచుచున్నాడో ఆజ్ఞానమును సత్వగుణమువలన, పుట్టినదానినిగాను తెలియుము.

234 శ్లో॥ ఏకస్సర్వేద భగవాన్ । భూతానారాయణప్రభుః

తా॥ సమస్తమువిష్ణు ప్రభువగు భగవంతుడయిన నారాయణుడొక్కడేయని తెలిసికొనుము.

235 (మహాభారతము.)

శ్లో॥ ఏకఏవపరోహ్యాత్మా। భూతేష్వాత్మన్యవస్థితః

తా॥ సమస్తభూతములయందును శివునియాత్మగ చేసెను.—

236 (శ్రీవిష్ణుపురాణము) ఇత్యాదిశ్రుతి స్మృతిపురాణములు శివప్రధానపరబ్రహ్మమైన శివుడొక్కడేయని నిస్సంశయముగా బోధించెను.—

237 (నిరాలంబోపనిషత్.)

శ్లో॥ శివాయవిష్ణురూపాయ । శివరూపాయవిష్ణవే
శివస్యహృదయంవిష్ణు । ర్విష్ణోశ్చహృదయంశివః
యథాంతరంనపశ్యామి । తథామేస్వస్తిరాయుషి
యథాంతరంనభేదాస్స్యు । శ్శివకేశవయోస్సదా॥

తా॥ విష్ణురూపముగానుండు శివునిగురించిన్నీ, శివరూపముగానుండు విష్ణువునుగురించిన్నీ—నమస్కారము. శివునియొక్కహృదయమే విష్ణువు. విష్ణువుయొక్క హృదయమే శివుడు. ఎట్లు యిరువురిలో భేదము నాకగుపడదో అట్లు నాకు సంతోషము, ఆయుస్సు కలుగు. గాక శివ కేశవులలో భేదము లేదు.

238 శ్లో॥ విష్ణోరన్యంతుపశ్యంతి। యేమాంబ్రహ్మాణమేవచ
కుతర్కమతయోమూఢాః । పచ్యంతే నరకేష్వధః
యేచమూఢాదురాత్మానో । భిన్నంపశ్యంతిమాంహరేః
బ్రహ్మాణంచతథాతేషాం । బ్రహ్మహత్యాసమంత్వఘం॥

తా॥ నన్నైనను బ్రహ్మదేవునైనను, విష్ణునికంటె, అన్యముగా యెవరు జూతురో॥ మరియు॥ మామువ్వురకు భేదంబెవ్వరు కల్పింతురో వారలు మహానరకంబులం బొందుదురనియు బ్రహ్మహత్యాదోషమును బొందుదురనియు శ్రీమహేశ్వరుండు చెప్పియున్నాడు.

239 (భవిష్యత్పురాణం॥)

శ్లో॥ హరిరేవశివస్సాక్షా । చ్ఛివఏవహరిస్స్వయం
తయోర్భేదం ప్రకుర్వాణః । రౌరవంనరకం వ్రజేత్॥

తా॥ మహామోహాత్ శివుడు విష్ణువనియుం వారిద్దరా మును ఇరువురకుభేదం బెవరుకల్పింతురో వారు, రౌరవనరకము పొందుదురు.

శ్రీ

వినాయకచవితిపద్యములు.

240 విఘ్నేశ్వరషోడశనామశ్లోకాః.

(1) సుముఖశ్చైకదంతశ్చ కపిలో గజకర్ణకః।
లంబోదరశ్చ వికటో విఘ్నరాజో గణాధిపః॥
(2) ధూమ్రకేతుర్గణాధ్యక్షః ఫాలచంద్రో గజాననః।
వక్రతుండశ్శూర్పకర్ణో హేరంబస్స్కందపూర్వజః॥
(3) షోడశైతాని నామాని యః పఠేచ్ఛృణుయాదపి।
విద్యారంభే వివాహే చ ప్రవేశే నిర్గమే తథా॥
సంగ్రామే సర్వకార్యేషు విఘ్నస్తస్య న జాయతే॥

విఘ్నేశ్వరషోడశనామావళిః.

(1) సుముఖాయనమః
(2) ఏకదంతాయనమః
(3) కపిలాయనమః
(4) గజకర్ణికాయనమః
(5) లంబోదరాయనమః
(6) వికటాయనమః
(7) విఘ్నరాజాయనమః
(8) గణాధిపాయనమః
(9) ధూమకేతవేనమః
(10) గణాధ్యక్షాయనమః
(11) ఫాలచంద్రాయనమః
(12) గజాననాయనమః

(13) వక్రతుండాయనమః (15) హేరంబాయనమః
(14) శూర్పకర్ణాయనమః (16) స్కందపూర్వజాయనమః

ఇతిషోడశనామావళి సమాప్తం.

---

241 భగవంతునిస్మరించే పద్ధతులు

(1) దీక్ష— మనస్సు పట్టుదలగానుంచుట.

(2) నిష్ఠ—శుచిగానుంచుట.

(3) దృష్టి—ఏవస్తువుమీదనైనను భ్రూమధ్యమునందు నాసాగ్రములనుగురిగానుంచుట.

(4) అంతరంగదృష్టి— } అగ్నిలో లేక "మనోనేత్రదృష్టి"
(5) మనోనేత్రదృష్టి-- } మనోనేత్రముచే చూచినచో మనోనేత్రమనబడును. మంటేన్ని అగ్నిలో ఊహించుట.

(6) నేత్రదృష్టి—ఏవస్తువునైనా కన్నులతో చూడడము.

(7) జ్ఞానదృష్టి—తెలివితో చూచుట.

(8) ధ్యాన—తలచుట.

(9). అద్వైతమంత్రము—పరమరహస్యమైనమంత్రము రాజయోగము.

(10) ద్వైత తిరుమంత్రము—పరమ రహస్యమైన మంత్రము.

(11) విశిష్టాద్వైతమంత్రము—పరమరహస్యమైనమంత్రము.

(12) నీమము—నీతి—తిన్నటిమార్గము మంచినడత సత్యప్రవర్తనగానడుచుట.

(13) జపము—108 పూసలుగల తులసిమాలతో పరమరహస్యమైన మంత్రమును నేత్రములను మూసుకొని కుడిచేతి అంగుష్ఠము పవిత్రపువేలు అనగా నడిమి పెద్దవేలు మధ్యనుంచి అరచేత నునిచి రెండువేళ్లతోల్లకలిపి త్రో

మధ్యనుండి చిన్న వ్రేలు మధ్యనుండి చిన్నవ్రేలులో ఒక ఒక వ్రేలు మొదటివ్రేలు మొదలుకొని తుదివ్రేలువరకు ఒకపర్యాయము [illegible]ను వ్యాపకముగా నుచ్చరించుచు జ[illegible] జపము చేయదగును.

(14) ప్రార్థన—పొగడదము—భగవంతుని వేడుకొనుట.

(15) నుతి—
(16) స్తోత్రము—
(17) స్తవము—
} కీర్తి-విష్ట-దృష్టి-ధ్యాన-వీటిని మనస్సు యందు నిలిపి భగవంతుని కొనియాడుట.

(18) స్మరించు—స్మరించు—ఒక వస్తువును తలంచడము. జ్ఞాపకము చేయుట.

(19) స్మరణము భగవంతుని పలుమారు లేక వేమారు జ్ఞాపకములోనికి తెచ్చుకొనుట.

(20) మనోధ్యానము—మనస్సునందు తలంచుట

(21) ఆత్మధ్యానము—ఆత్మలో తలంచుట

(22) వాగ్రూపముగా ధ్యానించుట—నోటిలో తలంచుట—ఉచ్చరించుట.

(23) మౌనము—గృహస్థమార్గమునందుండి కొంత సేపు పెదవి తెరవక మనస్సున ధ్యానించుటే గాని వాక్కు బంధనకూడదు.

(24) విగ్రహారాధన—విగ్రహమునకు శుద్ధోదక గంధ పుష్ప దీప ధూప అక్షత నారికేళ తాంబూల దక్షిణ పంచామృత పండ్లు ఫలహార అన్నము కూరలు వగైరాల నైవేద్యముల పూజతో 197 వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారం స్వామికి అర్పణచేయుట.

(25) కత్తి—అమ్మవార్లు—పోతురాజు మొదలైన విగ్రహారాధన విగ్రహములకు పైన ఉదహరించిన ఆరాధనలతో సహా హింస అనగా దున్నపోతులను మేకలను కోళ్లను బలియిచ్చుట.

(26) కాళి—కుంభములో దున్నపోతులను మేకలను కోళ్లను నరబలి యిచ్చుట. భరతఖండమునందు ఇప్పటిరాజధానిలో నరబలి నివర్తించినారని స్పష్టముగా చెప్పవచ్చును. మరియిన్ని ఈరాజధాని మహా (Highness) గొప్పరాజధానియగునని జనులు పొగడుచున్నారు. గనుక ఈరాజధాని ఈ యుగము మారేవరకు స్థిరముగనుండునని నమ్మవలసినదే!

(27) (1) దేవాలయములకుగాని (2) గొప్పగొప్ప ప్రభువుల దర్శనమునకుగాని (3) గురు సన్నిధానమునకు వెళ్లినపుడుగాని (4) బంధువర్గ సమూహములకు వెళ్లినప్పుడుగాని (5) స్నేహితుల కలువబోయినపుడుగాని (6) వేశ్య గృహములకు వెళ్లునపుడుగాని రిక్త హస్తములతో వెళ్లుట ఉచితము గాదు. ఎవరి వారి వారి అంతస్థును బట్టి నడువవలెను. గొప్ప ప్రభువులకు పుష్పబంతిన్ని నిమ్మపండున్ను వారి చేతికి యిచ్చుట మహాగొప్పమర్యాదయగును.

మంత్రములనుజపించేవిధము.

343 ఈకలియుగమునందలి జనులెల్లరును, నల్పమతులునల్పాయుష్కులు గనుక, తపో యోగ ధ్యాన, ధారణలచేత కడతేరుట దుర్లభమని యోచించి కలిసంతారోపనిషత్తు అనేమొదలయిన వేదములనునిర్ణయించబడ్డవి—ఆవేదములనుగ్రంథమునందు ముద్రించబడెను. వేదములను చదివిన మొదటి మోక్షము అతి చేతనుండునని యోచించుకొనవలయును.

244 అథర్వణంబుని అనంతనామములకు ఈగ్రంథమునందు ముద్రించిన మంత్రములే ప్రధానమైనవి. అనివేదములు ఘోషిం చుచున్నవి—గనుక వాటినిపఠించి మోక్షమార్గము నెరుగవలెను. గాని యింతకన్న యెక్కువ ఉపాయము సమస్తవేదములయందు జల్లించి వెదకి చూచినను కనుపడలేదు.

245 సప్తకోటిమంత్రములలో ఈదిగువముద్రించిన మంత్ర ములే కలిమానవులు పఠించి కడతేరుటకు సులభమయినవని వేద ములు తెలియ పఱ్చుచున్నవి. గనుక కలియుగమునందు ఈమంత్ర ములేపఠించి చాలాభక్తులు కడతేరియున్నారు.

మంత్రములను జపించేవిధము.

246 నానావిధగ్రంథములను చదువవలయుననెడి భ్రాంతిని విడిచిపెట్టి భగవత్స్మరణచేయుటకు ఆధారమైనట్టి, దీక్ష, నిష్ఠ, ధ్యా న,దృష్టి, ఈనాలుగింటిని మనస్సుయందునిలిపి దిగువనుదహరించిన ప్రకారం మంత్రములను పఠించవలెను.

247 మానవజన్మమందు పుట్టినజనులలో పామరులు గార్హ స్థ్యమనగా గృహస్తుడగువాడు, తన, భార్య, పుత్ర,బంధువులయం దు లీలగా సంచరించుచు వ్యాపకములవల్ల తగనిబాధలుపొందుచు న్నవారున్ను, మరిన్నిపైని ఉదాహరించిన ప్రకారం కలియుగమునం దున్న జనులందరు, అల్పమతులు, స్వల్పాయుష్కులు, గనుక, తపో యోగ, ధ్యాన, ధారణలచేత కడతేరుట యుకాదుగనుక, దిగువనుద హరించినమంత్రములను, దీక్ష, నిష్ఠ, ధ్యాన, దృష్టి, ఈనాలుగింటిని నిపూర్ణమనస్సుయందు నిలిపి భక్తి శ్రద్ధలతో త్రికరణశుద్ధిగా అవ గా—యితర తలంపులుమాని— చెవులతోవినినదుగాని, చదివి వాక్కువల్ల ఉచ్చరించుటవల్లగాని మనసధ్యానమువలనగాని, ఏ స్త్రీ

ముండయినా పులిచర్మముగాని, కృష్ణాజినము అనే లేడిచర్మముగాని; చితాజినమనగా, వెంట్రుకలతో చేసిన చిన్న ఆసనముగాని లేదా తెల్లని ఱువాలుమీద పద్మాసనమువలె మఠము వేసుకొని కూర్చుని 108 తులసిపూసలుగల జపమాలతో 242వ పద్ధతి 12వ సంఖ్యలో వివరించిన ప్రకారము జపించవలెను. ఉత్తభూమిమీద కూర్చుని జపించకూడదు. గృహస్థాశ్రమస్థులకు పద్మాసనము శ్రేష్ఠమయినదియగును. అనగా బాసికపట్టు అనబడును.

248 శివమంత్రమున్నూ, విష్ణుమంత్రమున్నూ వీరియిద్దరకు భేదమెంచక, సమముగా స్మరించిననుగాని, లేక వారి—వారి—ఇష్టానుసారమైన మంత్రములను త్రికాలములయందు అనగా ప్రాతఃకాలమున్ను మధ్యాహ్నకాలమున్ను, సాయంకాలములయందుగాని, లేక తీరుబాటున సమయములయందు ధ్యానించిననుగాని మోక్షము కరస్థమైయుండును. అనగా అరచేతనుండును. ఇందుకు సందేహమేమియు లేదు.

249 శివకేశవులలో భేదమేమియు లేదు.

శ్లో॥ శివాయవిష్ణురూపాయ । శివరూపాయవిష్ణవే
శివస్యహృదయంవిష్ణు । ర్విష్ణోశ్చహృదయం శివః
యథాంతరంనపశ్యామి । తథా మేస్వస్తిరాయుషి
యథాంతరంనభేదశ్చ । చ్ఛివకేశవయోస్సదా॥

250 శ్లో॥ ఏకోదేవః కేశవోవా । శివోవాఏకఏవనః॥

తా॥ విష్ణువయినను శివుడయినను నొకడేదేవుడని తలంచుము. వీరియిద్దరకు భేదమెవరు కల్పింతురో వారు రౌరవనరకముం బొందుదురని భవిష్యత్పురాణమునందు చెప్పియున్నది. మంత్రములు పఠించేవిధము ముగించబడినది.

251 శ్లో॥ (1) క్షుధాతురాణాం న రుచి ర్న పాకం
(2) కామాతురాణాం న భయం న లజ్జా
(3) నిద్రాతురాణాం న సుఖం న శయ్యా
(4) విద్యాతురాణాం న నిద్రా న హారిః॥

---

252 శ్లో॥ జన్మనా జాయతే శూద్రః । కర్మణా జాయతే ద్విజః ।
వేదపాఠం తు విప్రాణాం । బ్రహ్మజ్ఞానాత్తు బ్రాహ్మణః ॥

253 శ్లో॥ ఆత్మబుద్ధిస్సుఖం చైవ । గురుబుద్ధిర్విశేషతః
పరబుద్ధిర్వినాశాయ । స్త్రీబుద్ధిః ప్రళయాంతికః ॥

254 ఈశ్లోకములను పఠించి అన్వయమును గ్రహించినవారు పూర్ణులగుదురు.

౬౫.

పరబ్రహ్మోపాసనము.

255 శ్లో॥ దైవాధీనం జగత్సర్వం
మంత్రాధీనంతు దైవతం
తన్మంత్రం బ్రాహ్మణాధీనం
బ్రాహ్మణో మమ దేవతా॥

256 తా॥ ఈలోకమంతయు దైవాధీనమై యుండును.
ఆదైవము మంత్రాధీనమైయుండును.
ఆమంత్రము బ్రాహ్మణాధీనమై యుండును.

257 కాబట్టి బ్రాహ్మణులు నాకు దైవమని కృష్ణమూర్తి ఆనతిచ్చెను.

258 బ్రాహ్మణులనగా—శ్రుతి॥ శ్లో॥ బ్రహ్మజ్ఞానాత్తు బ్రాహ్మణః అనునట్లు బ్రహ్మక్షత్రియ వైశ్య శూద్రాదులు ఈనాలుగు వర్ణములలో ఎవరైనను బ్రహ్మజ్ఞానము పొందినవారె బ్రాహ్మణులనబడుదురు.

259 శ్రుతి శ్లో॥ "అభ్యాసానుసారే విద్యా" అనునట్లు అభ్యాసమువలన విద్యవచ్చును. గావున ఈదిగువనుదాహరించిన మంత్ర మంత్రార్థ మంత్రమూల మంత్రసారములనెడి మంత్రములను సాధనముచే పఠించినయెడల మోక్షము చేకూరును.

260 శ్రుతి॥ శ్లో॥ "అనభ్యాసే విషం మంత్రం" అనునట్లు అభ్యాసము లేనివారికి మంత్రమే విషముగానుండును గావున చదువరులకు ముఖ్యముగా మంత్రసాధనము నభ్యసించి మోక్షము చెందినవారు ముక్తులగుదురు. వైకుంఠము చేరుదురు.

మంత్ర మంత్రార్థ మంత్రమూల మంత్రసారములయొక్క అర్థము దిగువ నుదహరించబడినది.

261 "మంత్ర మంత్రార్థ" మనగా॥ శ్లో॥ "మంత్రాధీనంతు దైవతం" అను వేదశ్రుతినిబట్టి అద్వైతము మంత్రాధీనమై యున్నది. ఆ యన్న దైవమే మంత్రమనబడును. ఇట్లు వివరించి చెప్పడమే అర్థమగును"

262 "మంత్రమూల" మనగా అద్వైతముయొక్క చర్యలనబడును.

263 "మంత్రసార" మనగా "మోక్షవైకుంఠము లే" మంత్రసారములనబడును.

మంత్రములయొక్క సాధనము.

264 ఈదిగువ నుదహరించిన మంత్రములు మరణకాలమునందు పఠించినయెడల పుణ్య పాపములు రెండున్ను నశించి బ్రహ్మ

షయముకలుగుచున్నది. సాధారణముగా మంత్రములు మరణకాలమందు వాక్కు-యందు రావేరవు గనుక-శ్రుతి—అభ్యాసాను సరివిద్యా"

తా॥ "అభ్యాసమువలన విద్య వచ్చును" గావున, శ్రీ విష్ణు మంత్రముల సాధనము నభ్యసించవలయును. శ్రుతి॥ "అనభ్యాసే విషం శాస్త్రం"—తా॥ "అభ్యాసము లేని వానికి, శాస్త్రమే విషముగా నుండును." గావున ముఖ్యముగా మంత్రసాధనము నభ్యసించవలయును. లేనియెడల పట్టుబడ నేరదు. శ్రుతి॥ "అభ్యాసంతూ బిన విద్యా" అనగా లిప్తలో చేతికి అందే మార్గము.

265॥ కలియుగమునందున్న జనులు కుక్షి కొరకు పాటుపడి ద్రవ్యము సంపాదించితేగాని జరుగదు. గనుక ఎప్పుడైతే తీరుబాటు సమయము కలుగున్నదో ఆయా వేళలయందు మంత్రములను సాధనము చేయవలయును.

266 ఎటువలె ననగా—నీ—మెలకువలో—నీ—ఉచ్ఛ్వాస-నిశ్వాసముల-మార్గముగా "హంసోహం"మని అజపగాయత్రియనెడి ప్రాణగాయత్రి జీవాత్మ తనకు తానే—"నేనే—బ్రహ్మము-నేనే బ్రహ్మము—అని (నీవు ఎంతపనిలో ఉన్నప్పటికి) ఎట్లు జపించుచుండునో అటువలెనే నీమనస్సు మంత్రములను జపించుచున్న యెడల మరణకాలమున నీబంధుజనముల, నీవ్యాధిని మరిపించి, నీవాక్కు-మంత్రములు పలుకును.

267 నీవు నిద్రించుచున్నప్పుడు నీ—జీవాత్మ—సయిత శ్రద్ధాహారించిన ప్రకారము ఎడతెగక జపించుచునే యుండును.

268 అటువలెనే—నీమనసు—నీమూలము నిద్రయందున్న, మరణకాలమున—నీ—నిజ నిద్రలో నున్న, మంత్రములను జపించుచున్న యెడల (1) నీ జీవాత్మ (2) నీ పుణ్యాత్మ

(గా) పాపకర్మ (4) నీవు పఠించుచున్న మంత్రములు ఈనాటివున్న
పరలోకమునకు నెన్నెను. అప్పట్లో నీ భక్తివల్ల పఠించిన మంత్రములే జల
ముచే నీ పుణ్య పాపములు నశించి యున్నమొదల బ్రహ్మైక్యమును
పొందుచున్న జనన మరణములు నశించి శాశ్వతమునందే యుందువు
కాబట్టి—

269 ఇదిగువచున్న మంత్రములను ఏదివమునుంచి పఠించు
చున్నావో అప్పటినుంచి మరణాంత కాలమువరకు పఠించుచున్నమొదల
నీ సాధనముచే—నీ మనస్సుయందే—ఆ మంత్రములు నిలిచి
మరణానంతరములో పఠించుచూ (పైనుదహరించిన ప్రకారము) పరలో
కమునకు జేరి చేయును. ఈవిషయమై 154 పత్రము 373వ సంఖ్యను
చూడుము.

270 ఏమో వ్రాసినాను అనే తలంపు తలుచుకుడి. సమ్మతి
"భగవంతునివాచ"

గీ॥ "నన్ను చేరంగ దలంచెడు నరులకెల్ల
కర్మలేపంబు గూడదు గాన తని
కర్మముంతయు జేసిన గాత్మునను
కాచియుంటిని కర్మముల్గడచిచని యొ॥"

అను శృతి చెప్పిన మానవుడు పూర్వజన్మ కర్మవశంబున సుఖ దుః
ఖములు పొందును పైని 264-265-266-267-268-269 సంఖ్యలలో
ఉదహరించియున్న ప్రకారం భగవత్స్మరణ స్ఫురింప చేసికొని ఈజ
న్మమునందు చేసిన పుణ్యపాప కర్మలు భక్తి వలనే నశింపుచేసుకొనిన
మొదల పైని భగవంతుని పోవలో ఉదహరించిన ప్రకారము అభగ
వంతుడు కా[illegible] మానవుడు పరలోకము చెందినప్పుడు మాన
వుడు చేసిన భక్తి విషయమై అమానవునకు బ్రహ్మైక్యము కలుగ
చేయును.

క॥ భక్తి మార్గంబిచ్చును
భక్తి దిరించు భోగభాగ్యమునిచ్చు
భక్తి బ్రహ్మైక్యంబిడు
భక్తి నిచేకొనినవారె సర్వులు ధరణిన్.

ఈవిషయము శ్రీరంగనుండా చెందుచున్నదిగాన శ్రీరంగుల యీ గ్రంథమునందున్న మంత్రములను సాధకములోనిదే చెప్పకొనినారు పదవి చెందవచ్చును.

మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రమూల—మంత్రసారము.

తారకమంత్రమనగా.

ఓమ్

—ప్రకాశి—

271 సర్వోత్తమంత్రములకు ప్రణవమే శ్రేష్ఠము: సనకసనందన సనత్కుమార నారదాది యోగులు అష్టాక్షరముతో చేరినమంత్రములను పఠించుటచేతనే. త్రిలోకపూజ్యులైరి. ప్రణవప్రభావము వర్ణింపనెవరికి శక్యముకాదు

272 సకలమంత్రములకు మొదట ప్రణవమనే ఓమ్కారము ప్రధమస్వరముగానున్నది. ఒకపర్యాయము ఓంకారము నుచ్చరించినమాత్రమున—హరి—హర—బ్రహ్మలను—ధ్యానముచేసినట్లగును. వేదములయందు ప్రతిపాదింపబడి యున్నది. అజపగాయత్రిమహామంత్రమగును. అజప అనగా. ప్రకృతి—గాయత్రి—అనగా—ఓం—కారమును యెవ్వరు జపించుచున్నారో వారిని రక్షించు పదనిధానము.

273 అద్వితీయ బ్రహ్మ భగవంతుడని నిశ్చయింపబడినది. ఆభగవంతుడే ఓంకారస్వరూపుడని చెప్పబడును, ఆ ఓం కారము

[మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రమూల—మంత్ర సారము.]

"అ-కార-ఉ-కార-మ-కారములు" చేరి ప్రణవమాయెను. అ-కార మనగా-బ్రహ్మ, ఉకారమనగా విష్ణు. మకారమనగా మహేశ్వరుడు. దీనినే పెద్దలు ప్రణవమని చెప్పుదురు. ప్రణవమనే ఓంకారమును పరబ్రహ్మమని వేదములు ఘోషించుచున్నవి.

274 అఖండ ప్రపంచ నిర్మాణమునకు నాధారాధేయ రూపమున నున్నదియు, ప్రణవమే ప్రణవార్థము నెరిగినవారే బ్రహ్మజ్ఞానులనియు మంత్ర తంత్రములెల్ల ప్రాణమైయున్న ప్రణవముయొక్క అర్థమును దెలిసికొనక యాచరించిన జప తపో యోగ ధ్యాన మౌనాది సాధనము లెల్ల నిష్ఫలమగుననియు పెద్దలు చెప్పుదురు.

275 తరువులకు జలమును వనితలకు పాతివ్రత్యమును పురుషులకు వివేకమును గృహములకు బునాదియు నాధారముగా నున్నట్లు. సకల మంత్రములకును ప్రణవమనే ఓంకార మాధారముగా నున్నది. ఇందుకు సమ్మతి:—

276 శ్లో॥ ఓంకారం ప్రణవో దేవ ఓంకారం ప్రథమస్వరం
ఓంకారాత్ ప్రభవం సర్వం త్రైలోక్యం సచరాచరం.

277 తా॥ ఈ చరాచరాత్మకంబగు త్రిలోకములున్ను, సమస్తమైన వేద వేదాంగాది శాస్త్రంబులును, ఓంకారమువలనే జనియించెను. ఈ ప్రణవ స్వరూపుండగు పరబ్రహ్మ పంచముఖములై, పంచకర్తలై, పంచభూతములై, పంచవర్ణములై యున్నాడు.

278 శ్లో॥ పంచబ్రహ్మ పరబ్రహ్మ పంచరూపం తు ఈశ్వరం
పంచభూతాత్మకో ఈశ । పంచవింశతి తత్వతః."

అనియున్నది గనుక సమస్తమునకు సృష్టిస్థితిలయముల కు కారణభూతుండు సర్వేశ్వరుండొక్కడే యని భావము.

279 శ్లో॥ బ్రహ్మవిష్ణుశ్చరుద్రశ్చ। ఈశ్వరశ్చసదా శివః॥

తా॥ బ్రహ్మ విష్ణు, రుద్ర, ఈశ్వర, సదాశివులు అన దగుచున్న పంచభూత అధి దైవతములని తెలిసికొనవలయును.

280 తత్వం॥ నాదంబతి జాగ్రితిగా విను మనసా,
ప్రణవానాదం స్వాదంబతి జాగ్రితిగా వినుమనసా॥"

అని పాడినటువలె, ప్రణవనాదము ఎటువలె ధ్వని నిచ్చుననగా:—
ఇందుకు సమ్మతి:—

281 పద్యం॥ "కీటకమును దెచ్చి భ్రమరము
పాటవమున పరిభ్రమింప భ్రాంతంబై
తత్కీటకము భ్రమరరూపము
పాటించి వహించు గాదె భవయోగమునన్."

అను శృతిసోప్పన 35 వ పత్రి 65 వ సంఖ్యయందు చెప్పినప్రకారం భ్రమరమనే తుమ్మెద కీటకములు అనేపురుగులను దెచ్చి తాను చేసిన మట్టిగూటియందు నునిచి చుట్టూతలుకొప్పి ప్రతిదినము ఆగూటిచుట్టు తిరుగుచు ప్రణవనాదం అనగా తనయందున్న ఓం అనే ఝూంకారనాదమును ప్రయోగించినమీదట పక్వదినములు కాగానే పురుగులు తుమ్మెదస్వరూపముల బొంది ఎగిరిపోయినటుకలె ప్రణవమనే ఓంకారనాదము జీవమిచ్చునదని భావము. ఓం-రక్షించునని అర్థమగును.

282 శ్లో॥ "అకారోవహ్నిరిత్యుక్తం। ఉకారస్సూర్య ఉచ్యతే।
మకారశ్చంద్రయిత్యుక్త। ఏతత్తారక లక్షణమ్."

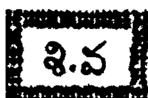
283 తా॥ బ్రహ్మప్రణవమందలి అకార ఉకార మకారములచే అగ్ని సూర్య చంద్రుల గాభున ఆమండలత్రయ మధ్యగతంబై వెలుగునది తారకము అనగా ప్రణవము॥

[మంత్ర-మంత్రార్థ-మంత్రముఖాల-మంత్ర్యసారము]

284 శ్లో॥ అకారం బ్రహ్మరూపంచ
ఉకారం విష్ణురూపికం
మకారంరుద్రరూపంచ
త్రిమూర్తి ప్రణవాత్మకం

టీక॥ ఈబ్రహ్మ విష్ణు రుద్రాదులయందు అంగమైన విరాట్ అనే ప్రణవము ఓం కారమాయెను.

శ్లో॥ అకారాత్ప్రభవేత్ బ్రహ్మ జాంభవానసంఖ్య ఉకారాత్ప్రభవే దుపేంద్రోహరినాయకః మకారాత్ప్రభవేత్ శివస్తు హనుమాన్ స్మృతః॥

(1) ద్వ్యక్షరి-రెండు అక్షరముల మంత్రము

285 శివ—అనగా—భువనేశ్వరి—లక్ష్మి—పార్వతి యని అర్థమగును.

286 లోకములో శివ—శివ—యని అందురు. పార్వతియు నైనటువంటి వారిని తలంచినట్లగును.

287 (2) శ్లో॥ "శివరూపాయ విష్ణవే" యని వేదములందు చెప్పబడియున్నది గావున నిది శివుడనికూడా భావించుకొన వచ్చును. శివగా పైని ఉదాహరించిన ప్రకారం లోకములో "శివ-శివ" యని కలసి ఎవరైతే పలుకుచున్నారో వారు ఈశ్వరుని పార్వతి మొదలైనటువంటి వారిని కూడా తలంచినవారగుదురు.

288 (3) శివ అనగా శుభప్రదమైనట్టువంటి స్వరమగును.

బ్రహ్మ.

(2) ద్వ్యక్షరి. రెండుఅక్షరముల మంత్రం.

289 బ్రహ్మ—అనగా త్రిమూర్తులలో మొట్టమొదట ప్రపంచమునున్ను, భూతములనున్ను విచిత్రముగా సృష్టించిన వానిని భావము. శివుడు. లోకేశుడు. భువనత్రయుడు—మూడు లోకములకు కర్త.

విష్ణు.

(3) ద్వ్యక్షరి. రెండుఅక్షరముల మంత్రం.

290 విష్ణు—అనగా—త్రిమూర్తులలో 2వ దేవత. అనంతుడయి అసృష్టించిన భూతములను పోషించు వాడనబడును. విష్వక్సేనుడు.

రుద్రుడు.

(4) త్ర్యక్షరి మూడుఅక్షరముల మంత్రం.

291 రుద్రుడు—అనగా—త్రిమూర్తులలో 3వ దేవత. జీవములను చంపను కడపట జగమును హరించువాడునని భావము. శివుడు. సాంబమూర్తి.

292—త్రిమూర్తుల ఒక దేవుని భావము.

[మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రమాల—మంత్రసారము.]

ఈశ్వర

(5) త్ర్యక్షరి. మూడుఅక్షరములమంత్రం.

293 ప్రణవ శబ్దమందలి ఈశ్వర ప్రభువులైన బ్రహ్మ విష్ణు రుద్రేశ్వర సదాశివులనబడుదురు. సర్వవ్యాపి అంతటా నిండియున్నవాడు. ప్రపంచమందు అంతరాత్మ అంతర్యామి యైనవాడు.

294 ఈశ అనగా ప్రభువు.

295 పరమేశ్వరుడు అనగా కేవలము జగత్తుకుప్రభువనే అధిపతి శివుడు.

296 పరమేష్టి అనగా కేవలము సాక్షాత్కారముగా బ్రహ్మ

297 కేవలుడు అనగా పరమాత్మ

298 ఇట్టి సుగుణమైనట్టి నామములుగల ఈశ్వరునిధ్యానించినవారల మోక్షము అతిచేరనుండును.

శివుడు

(6) త్ర్యక్షరి— మూడుఅక్షరముల మంత్రం.

299 శివుడు—అనగా—త్రిమూర్త్యాత్మకనులో రుద్రుడై జగమును లయింపుచేయువాడని భావము. మరియొన్ని. ప్రసాదోన్ముఖమైన స్వభావమును కలిగినట్టిన్ని, లెక్కలేని మనోవాంఛాఫలదాయకుడన్ని, ఎవనియొక్క చిత్తము పద్మమువలవంటి వాని పాదములయొక్క సేవచేయుచున్నదో అట్టిభక్తునకు ఈలోకమందు, సత్యమును స్వాధీనమై యుండుననుట. శివానందలహరియనుగ్రంథమునందుండు శ్రీమత్ శంకరభగవత్పాదాచార్యుల వాక్యములు.

శివోహం

(7) త్ర్యక్షరి — మూడక్షరముల మంత్రం.

300 శివోహం — అను పదమును హల్లులతో విడగా సంధి వశమున ఓం అనే శబ్దము మిళితమైయున్నది. అక్షరత్రయ మహామంత్ర మనును.

శ్లో॥ "శివఏవసదా ధ్యేయః । శివస్సంసారమోచకః॥"

అను శ్రుతిప్రకారం "శివోహం" అనే మంత్రమును పఠించినవా డల మోక్షము లభించును.

నమశ్శివాయ

(8) పంచాక్షరి — ఐదక్షరముల మంత్రం.

301 నమశ్శివాయ అనగా జాతమైన పంచాక్షరములనబడును. శివాయ — అనగా — శుభప్రదస్వరూపమైనటువంటి శివునకు నమః నమస్కారమని భావము.

302 (9) "ఓం మహాగ్రాసాయ మహాదేవాయ శివాయ" అనిసదా స్మరించుటచే మోక్షము సంభవించు చున్నదనియుండు వాక్యము:

303 (10) "ఓం మహాగ్రాసాయ మహాదేవాయ, శూలినే, మహేశ్వరాయ, అమృతాయ, తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు॥ శివఏవసదా ధ్యేయః శివస్సంసారమోచకః॥ ఇట్లు శరభోపనిషత్తులో చెప్పియున్నది.

[ముద్ర — మంత్రార్థ — మంత్రమూల — మంత్రసారము.]

జగద్బ్రహ్మాహం

304 "జగద్బ్రహ్మాహం" అను పదములో వాల్గులో సంపగానర్థము "అహం" అనే శబ్దము మిళితమైయున్నది. జగత్తునకంతా బ్రహ్మకే గ్రయుం అర్థమగును. ఇట్టి బ్రహ్మమంత్రమును పఠించిన యెడల మోక్షములభించును.

305 శ్లో॥ శృతి॥ "దైవాధీనం జగత్సర్వం
మంత్రాధీనంతు దైవతం॥"

అను శృతివాక్యప్రకారము—

306 తా॥ ఈలోకమంతయు దైవాధీనమైయుండును. దైవము మంత్రాధీనమైయుండును. గనుక ఆమంత్రమును పఠించిన వానికి మోక్షము చేకూరును.

శ్రీ రుద్ర రుద్ర రుద్రాయ

(12) అష్టాక్షరి—ఎనిమిదక్షరముల మంత్రం

307 "శ్రీ రుద్ర రుద్ర రుద్రాయ" అని ధ్యానించువారు సమస్త పాపములనుండి విడుదలబడుదురు అన్నీ సమస్త దేవతలను పొగడినవారగుదురు నిన్ను చింతించుటకు చూచుట కలవిగానివాడును, అంతరములేని రూపముగలవాడుగానున్ను, ఏది దేనివల్లనున్న వేరుపడుపలక అఖండమైయున్నదో? అది అనంతమంగళ స్వరూపిగాను, ఆదిమధ్యాంత రహితుడుగాను, సాక్షిస్వరూపుడుగాను, మూలోత్పత్తి కారణుడుగాను, అద్వితీయుడుగాను, జ్ఞానానంద స్వరూపుడుగాను, ప్రకృతిసంబంధరూపములేనివాడుగాను, అద్భుతవిగ్రహుడుగానున్న

ప్రియుఁడగును. త్రిమూర్తులు నిలకంఠుముగలిసిన పరమేశ్వరుని ధ్యానము చేసి మానవులు సమస్తమైన ఐశ్వర్యము లక్ష్యము పకించి ఇహమున సమస్త భూతములయందు ప్రీతిచేయుండు పరబ్రహ్మ మాత్రముగు పొందుదురు; అద్వైతవర్యాయమని చెప్పనున్నది.

309 (13) హర హర—శంభో- మహాదేవ. } (శివపంచాక్షర
310 (14) హరహర ఉమాపతి త్రిపురారి. } మం.)

అని స్మరించినవారలు మోక్షము లభింతురు.

మ|

(15) శ్రీరామ-రామ నామములమంత్రి.

310 “రా”—యన్నమాత్రమున సకల పాపంబులు బైటికి పోవుననియు —“మ”—యన్నమాత్రమున అవి లోనికి పోకుండ పాపములు మరల ప్రవేశింపవనియు పెద్దలు చెప్పుదురు. ఇదిసత్యమనుటకు — “రా”—యన్ననోరు తెరచబడుటయు “మ”—యన్న నోరుమూయఁబడుటయు ముఖ్యనిదర్శనముగా నున్నది. (2) “రా”—యన్నమాత్రమున యముడు గడ గడ వణకును. (3) “మ”—యన్నమాత్రమున సకలపాపము తొలగిపోవును. (4) “రామ”-యన్నమాత్రమున భవబంధములునశించును. (5) “రామా”—యన్నమాత్రమున సమస్త కర్మలు భస్మమగును. (6) “రామ”—యన్నను సర్వసంపదలుకలుగును. (7) రామ నామస్మరణచేసినవారికి మోక్షము కరతలమైయుండును.— అనగా అఱచేతిముత్యమై యుండును. (8) తారకనామవ్యాపనము లోకములో వెల్లడిపఱచి పామరులనెల్ల నుద్ధరించుట ఉత్తమము గదా!! ధర్మ—అర్థ—కామ—మోక్షములనిచ్చునది.

కృష్ణ.

16 ద్వ్యక్షరి—రెండక్షరముల మంత్రం.

311 కృష్ణా—యని పదాధ్యానించుటచే మోక్షములభించును. పద్మనేత్రములు ఘనమగు కృష్ణుని పదములు మనస్సునందు తలంచువారలకు అట్టి జనులకు అసాధ్యకార్యములయందయినను ఏ కాలమందయినను భయముగలుగ జాలదు. నల్లనిఛాయగల వాడ యగుటచే కృష్ణుడని చెప్పబడును.

క. హరియను రెండక్షరములు
హరియించును పాతకంబు లంబుజనాభా
హరి నీ నామ మహత్త్వము
హరియని పొగడంగ వశమె హరిశ్రీకృష్ణా.

గోవింద

17 త్ర్యక్షరి—మూడక్షరముల మంత్రం.

312 గోవిందా—యని పదాధ్యానించుటచే మోక్షము లభించును: భూమినిపడిపోకుండునట్లు ఎత్తుటచేత గోవిందుడని చెప్పంబడును.

రంగ

(18) ద్వ్యక్షరి—రెండక్షరముల మంత్రం.

313 రంగ అనగా విష్ణు, పోషించువాడు. రక్షించువాడు, ఆనందము అని అర్థమగును.

పద్యం: శ్రీరంగ రంగనాయక, శ్రీ రంగేశ్వర రంగధామ, రంగనివాసా, రంగప్ప రంగమందిర, శృంగారరంగయ్య మమ్ము రక్షింపగదే అనునట్లు రక్షించు వాడనబడును. శ్రీరంగపట్టణమునందు గొప్పదేవాలయములోనున్న శ్రీరంగనాయకులు అనబడును.

దేవుడు

(19) త్ర్యక్షరి—మూడక్షరముల మంత్రం.

314 దేవుడు అవ్యక్తముగా ఉత్పత్తి కానివాడనబడును. స్వయంభువు: స్వప్రకాశకుడు జగత్తుకలుగజేసినవాడు పరిపూర్ణుడు భేదము లేనివాడు. (త్రిమూర్తులు.)

315 ఈ గ్రంథము యావత్తు ఈ పరిపూర్ణుని యొక్క మహిమతో ప్రకాశించుచున్నది.

వరద

(20) త్ర్యక్షరి—మూడక్షరముల మంత్రం.

316 వరద—అనగా విష్ణు. వరమునిచ్చువాడని అర్థమగును. కంచిఅనే పట్టణమందున్న గొప్పగోపురముగల దేవాలయములోనున్న వరదరాజులు అనబడును. సంవత్సరమునకు ఒకపర్యాయము గరుడసేవఅనే ఉత్సవము 10 రోజులవరకు జరుగును. గరుడుఅనగా గరుత్మంతుడు, శ్రీకృష్ణుని వాహనము. ఈ ఉత్సవమునకు అనేక జనులువచ్చెదరు. చెప్పతరముగాదు, చూచితీరవలెను.

[మంత్ర-మంత్రార్థ-మంత్రమాల-మంత్రసారము]

హంసోహం

(21) త్ర్యక్షరి—మూడక్షరముల మంత్రం.

317 'హంసోహం' అనే శబ్దములో హల్లులు లోపింపగా సంధి వశమున ప్రణవమే ప్రధానమైయున్నది. ఆ జపగాయత్రీ మంత్రము. జీవియే హంస-హంసయే జీవి అనగా కొంగనున్న హంసనున్న సమముగానుండు ననిన్ని భేదముచిక్కదనిన్ని పెద్దలు చెప్పెదరు. నీరున్ను పాలున్ను కలిపి వాటిముందు పెట్టినయెడల పాలనుపీల్చి నీటినివేరుచేయగలశక్తి హంసముక్కుయందున్నది. గనుక హంస పక్షియనబడెను. కొంగకు అంతశక్తి లేనందున కొంగయనబడెను. హంసప్రభావము చెప్పుటకు అలవికాదని పెద్దలు చెప్పుదురు.

318 ఇడానాడి పింగళనాడులనే రెండునాడులుగలవు. అవి అనగా:—

319 ఇడానాడి అనే చంద్రనాడి ముక్కుకు ఎడమభాగద్వారమనబడును.

320 పింగళనాడి అనే సూర్యనాడి ముక్కుకు కుడిభాగమనబడును.

321 రేచకపూరకంబులనెడు నిశ్వాస ఉచ్ఛ్వాసలు ఏదో యొక ముక్కు రంధ్రముగుండా వెళ్లుచు వచ్చుచుండును. గాని రెండు ముక్కు రంధ్రములగుండా కలిసి వెళ్లుచువచ్చుచుండవు.

322 కుడిముక్కు రంధ్రమునుంచి ఎడమముక్కు రంధ్రముకు ఎడమముక్కు రంధ్రమునుంచి కుడిముక్కు రంధ్రముకున్ను ఇటుల కుడి ఎడమలకు మారి మారి తిరుగుచుండును.

323 శ్లో॥ "ఉచ్ఛ్వాసంచ అకారం" అను శృతి చెప్పిన ప్రకారము లేక ఉచ్ఛ్వాస వెలుపలనున్న వాయువు ఊర్ధ్వరూపముగా అనగా ముఖ్య-రంధ్రముగుండా పైభాగముగా గర్భములోకి లాగునపుడు హాం అనేశబ్దమునిచ్చును.

324 శ్లో॥ "నిశ్వాసంచ సాకారం" అను శృతి చెప్పిన ప్రకారము లేక నిశ్వాసే అధోరూపముగా అనగా ముఖ్య రంధ్రముగుండా గర్భములోనున్న వాయువును క్రిందికి విడుచునపుడు సః అనే శబ్దమునిచ్చును.

325 శ్లో॥ "శ్వాసనిశ్వాసహంసశ్చ" అనుశృతి చెప్పిన ప్రకారము ఉదహరించిన "హం" అనే ఉచ్ఛ్వాసశబ్దమునున్నూ "సో హం" అనే నిశ్వాసశబ్దమునున్నూ ఈ రెంటినికలిపిన మొదట హంసోహం అనే అజపగాయత్రి మహామంత్రమగును. ఈ హంసయే జీవి ఈ జీవియే హంసోహం అనే అజపగాయత్రి మహామంత్రమును పైని చెప్పిన ముఖ్య-ద్వారములలో వకముఖ్య-ద్వారముగా రేచక పూరకంబు లనగా నిశ్వాస ఉచ్ఛ్వాసలుగా శ్లో॥ "జీవస్సర్వదపేకృతిం" అను శృతి చెప్పిన జీవి తనకు తానే నేనే బ్రహ్మం నేనేబ్రహ్మంఅని(హంసోహము) జపించు కొనుచుండును. కుడియెడమలకు మారుచుండును.

326 ఈ "హంసోహం"అనేశబ్దము బ్రహ్మమని అర్థమగును. అట్లు జపించుచు బెడచెవినిబెట్టి మోహాంధకారములో జిక్కి 2 వ ప్రకరణసాంఖ్యమనే శరీరలక్షణము 20వ పత్రము 27వ సంఖ్యయందు చెప్పినప్రకారం జనన మరణములకు లోబడుచున్నది.

327 ఈ హంసోహం—అనేమంత్రమును జపించిన మొదల దేహాకయివల్యంబును పొందుదురు

328. శ్లో॥ అకారం నాదరూపంచ। సాకారం బిందురూపకం॥

నాదబిందుశ్చ హంసశ్చ । జీవస్సర్వదపేకృతం॥

[మంత్ర-మంత్రార్థ-మంత్రమూల-మంత్ర సారము.]

329 శ్లో॥ ఆకారం శివరూపంచ। సాకారం శక్తిరూపకం।
శివశక్త్యౌ హంసశ్చ। జీవసర్వాత్మకేశ్వరం॥.

తా॥ నాదబిందుకళలు రెండున్ను, శివశక్తిరూపములు రెండున్ను, హంసయందు కలిసిన హంసను చేరి జీవి జపించుకొను చుండును.

క. ఉపదేశమ్మున పొందక్కిన
త్రిపుటీమధ్యంబునందు దీపముతో నా
జపియించుము రామ మంత్రము
తపియించిన నిత్యవాడు ధన్యాత్ముడగున్.

హరిహోం

(22) త్రిపుటి—మూడక్షరముల మంత్రం.

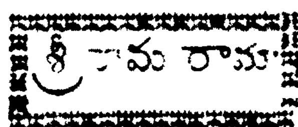
330 హరిహోం—అను పదము పల్లులు లోపింపగా సంక్షిప్తమున ఓం అనే శబ్దము మిళితమైయున్నది.

హరి—యనగా, హేయగుణముల నిర్మూలించు నిమిత్తమై "అపహతపాప్మా" అను శ్రుతిచొప్పున పాపములనుహరించువాడని అర్థమగును. "హరిహోం" అను మంత్రమును పఠించినమొదల మోక్షపదవి కలుగును. "హరిఓం" అను మంత్రవాక్యమున, శబ్దము తెలిసికొన్నమీదట మరిచదివి తెలిసికొనవలసిన రహస్యము మరి యుకటియున్నదా? లేదు.

నారాయణా

(23) చతురక్షరీ—నాలుగక్షరముల మంత్రం.

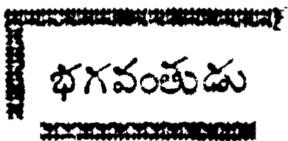
331 నారాయణా—యని స్మరించిన మాత్రమున [illegible] మును దాటఁదోలిన వాడగునని "ఉపసంహారణోపనిషత్తులో" బోధించు చున్నది. నారాయణుడనే శబ్దమునకు నారములనగా జలమగును. అయన మనగా స్థానమగును జలమునందు నివసించుటకు ప్రీతిగల యున్నందున జనులు నారాయణుడని చెప్పెదరు.

24 పంచాక్షరీ—ఐదక్షరముల మంత్రం.

332 శ్రీరామరామ—యని తలంచిన మొదల చేసిన పూర్వ కర్మములు "కారాకులు రాల్చినట్లు" అనునట్లు నశించిపోవును.

333 "శ్రీరామ రామ"యనుచుండుటే [illegible] మదిలో ఆ రాముని దలంచిన కారాకులవలె కర్మములు [illegible]

25 పంచాక్షరీ—ఐదక్షరముల మంత్రం

334 భగవంతుడు అనగా మంగళకరమైనటువంటి పంచాక్షర ములవాడును. లోకములను సృష్టించినకర్తయగును-(శ్రీమూర్తులు.)

[మంత్ర-తంత్రార్థ-యంత్రయోగ-మంత్ర సారము]

ఓం, హ్రీం, శ్రీం, హాం, సం

28 హంసపంచాక్షరి.

335 ఈ 'హంసపంచాక్షరి' సాధారణముగా పఠించుటకు అలవి కాదు.

న మో నా రా య ణ

(27) షడక్షరి—ఆరక్షరముల మంత్రం

336 నమోనారాయణా—అని ధ్యానించుచు, నమస్కరించుచున్నవారు తప్పక మోక్షపదవి చెందగలరు.

న మో నా రా య ణా య

(28) సప్తాక్షరి—ఏడక్షరముల మంత్రం

337 నమోనారాయణాయ—అని మరణకాలమందు పలికిన కొడల సట్టిజనులకు పుణ్యపదమునుగలుగుచున్నవి. అట్టి నారాయణ పదమును మాటిమాటికి వినుచున్నను, తలచినను, పొగడినను ముక్తిఫలము కలుగఁ గలదు. గనుక సర్వదా నారాయణ పదము స్మరించుచుండవలెను. ఆనారాయణునకు భక్తవత్సలుండని పేరు గలిగియున్నది. అందుచేత భక్తులకు కనఁబడఁగలఁడు.

ఓం నమోనారాయణాయ

(29) అష్టాక్షరి—ఎనిమిదక్షరముల మంత్రము.

౩౩౮ ఓం నమో నారాయణాయ—అని సదా జపించుటచేత జననమరణములు లేని బ్రహ్మత్వమును విదేహముక్తి బొందుచున్నారు. మఱియు నీమంత్రమును నిత్యము ప్రసిద్ధముగా జపించుచున్నారో వారు పూర్ణాయువును బొంది ప్రజాపతిత్వమును బొందుచున్నారు. ఇట్లు సామవేదమందలి యుపనిషత్తు బోధించుచున్నది.

౩౩౯ సాక్షి—కూట—స్థాంతర్యామి—ప్రత్యగాత్మలు "నా" లుగురు—చేతనా చేతనలు—అనగా—జీవేశ్వరులు—అంతర్యామి జీవేశ్వరులకు నాధారమైనవాడు—శ్రీమన్నారాయణమూర్తి యొక్కడే యని యున్నదిగావున నైనని నుదాహరించిన అష్టాక్షరీమంత్రము జపించుచున్నవారికి మోక్షము చేకూరును.

ఓం నమోనిరంజనాయ నమోస్తుతే

30 ద్వాదశాక్షరి—పండ్రెండక్షరముల మంత్రం

౩౪౦ ఓం నమో నిరంజనాయ నమోస్తుతే—అని పఠించువారల మోక్షము తప్పక కలుగును. "ఓం" త్రిమూర్త్యాత్మకమైనటువంటిన్ని—"నిరంజనాయ" చింతలేనటువంటిన్ని నిరాకారుడైన భగవంతునకు "నమోస్తుతే" నమస్కారమని భావము.

[సూత్ర—శాస్త్ర—మంత్రముల—మాత్ర సారము]

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

(31) ద్వాదశాక్షరి—పండ్రెండక్షరముల మంత్రం.

341 ఓం నమః భగవతే వాసుదేవాయ—అని సదాస్మరించినవారికి విదేహకైవల్యము లభించును. ఈస్తోత్రము విష్ణుదేవుని మనస్సునకు ప్రియమైయుండును.

342 ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ—అనగా—ఓం త్రిమూర్త్యాత్మకమైనటువంటిన్నీ, ప్రణవస్వరూపమైనటువంటిన్నీ, భగవతే, మాయకు నిగళింపనటువంటిన్నీ, వాసుదేవాయ, సకలలోకములు భగవంతునియందు నివసించియున్నందునను సకలలోకములయందు భగవంతుడు నివసించియున్నందునను, వాసుదేవుడని చెప్పబడ్డ భగవంతునకు, నమః నమస్కారమని భావము.

343 ద్వాదశాక్షరియనగా—శరీరరహితులయి, కర్త, కర్మ, క్రియలంబారమక, సంకల్ప, వికల్పములు లేని వారయి, కలిగిన ఇష్టము, భుజించుచు, ధరించుచు పరుండుచు, కోరికలు లేనివారయి, యుండుట, అనగా—శాంతము, శమము, దమము, ఉపరతి, తితిక్ష, శ్రద్ధ, సమాధానం, అనేకింటిలో—శాంతము—శమము-దమము మొదలగుసుగుణములు కలిగి సర్వసములయి యుండుట.

నిర్మలమేకదాజానా । శ్శరీరం నాస్తి కేవలం।
నిరాధరణ పరిపూర్ణం । పరశివోహమస్మి ।।

(2) షోడశాక్షరి — పదునారక్షరముల మంత్రం.

344 శ్లో॥ ఈ మూలంబైన [illegible] శక్తిగలదు. ఈ దశాక్షరియగు గో—[illegible]—నాథ—[illegible]—[illegible]—[illegible]—అనునా. కష్టములను పడక సులభ సాధ్యమైన భావములను విడుచుట పరమ పదము.

345 (16 నామములు 32 అక్షరములు మంత్రం)	శ్లో॥ "హరే రామ హరే రామ, రామ రామ హరే హరే. హరే కృష్ణ హరే కృష్ణ, కృష్ణ కృష్ణ హరే హరే."

యను పదునారు నామములు కలిదోషములను నాశనము చేయును. ఇంతకన్న మెరుగైన ఉపాయము సర్వ వేదములయందు లేదు. ఈ పదియారు నామములు పదియారు కళలచే చుట్టబడియుండు జీవుని యొక్క ఆవరణమును నాశనముచేసి మేఘావరణము పోయిన వెనుక సూర్యమండలము ప్రకాశించునట్లు పరబ్రహ్మము ప్రకాశము కలుగజేయును. ఇట్లు కలిసంతరణోపనిషత్తులో చెప్పియున్నది.

346 (శివుడు — కలియుగమునందు జనులు మితమైన ఆయుష్షులు అల్పమతులు గనుక [illegible] భారము గలవారు గనుక మిక్కిలి సులభముగ మనసెంచి యీ పదునారు నామములను భక్తితో నుచ్చరించిన మాత్రమున భవసాగరమును దాటి పరమ పదమునొంద ననుగ్రహించితినని భగవానులు ప్రత్యక్షమై, కబీరుదాసునకు చెప్పిరని కబీరుదాసుచరిత్రలో వ్రాయబడియున్నది.

347 (34) శ్లో॥ అష్టాక్షరో నామ [illegible] । [illegible] ధ్యాంతరచక్రివ [illegible]। అనంతకోటి ప్రభ సూర్యరూపం ధ్యాయేత్ శివం శాంత ముకుంద దేవం। ఓం నమో నారాయణాయ। ఓం నమశ్శివాయ॥ "హరే రామ—హరే రామ. రామ రామ హరే హరే—హరే కృష్ణ

[మంత్ర-మంత్రార్థ-మంత్రమూల-మంత్రసారము]
హరే కృష్ణ కృష్ణ కృష్ణ హరే హరే" యని చెప్పినపుడు త్రికరణ శుద్ధిగా నిర్మల మనస్సుతో నేకమనస్సుగా ఈ మంత్రములను పఠించినవారు మోక్షపదవి సిద్ధించును.

35 మంత్రం.

349 "రామకృష్ణ గోవింద నారాయణా" అని ప్రాతఃకాలము ఎవరు పఠించుచున్నారో వారు తప్పక పరలోకపదవి చెందుదురు. సందేహము లేదు.

పార్వతీదేవికి ఉపదేశించిన

36 తారక మంత్రం

349 "రామ రామ రామ రామ—రామ రామ యంచు శ్రీ
(2) రామ రామ రామ రామ—రామ రామ యంచు శ్రీ
(3) రామ రామ రామ రామ—రామ రామ యంచు ద
(4) న్నామకీర్తనంబు జేసిన గలుగు మోక్షము.

(ఈ మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రాధిమాన దేవతాస్వరూపంబును నీకు సోదాహరణముగ నుపదేశమిచ్చితి నింతకంటె ఘననిదానంబు లేదు నా మనమునందు.

350 తా॥ ఓ పార్వతీ! నీకు నేను ఈ రామమంత్రముయొక్కయు ఆ రామ మంత్రాధిమాన దేవతయగు పరబ్రహ్మయొక్కయు, స్వభావములను చాలక బోధించితిని. నా మనస్సునం దింతకంటె గొప్పనిక్షేపమేదియును లేదని పార్వతీదేవితో నీశ్వరుడు చెప్పెనని తాత్పర్యము" సీతారామాంజనేయ సంవాదము చూడుము.

37 మహాజపమంత్రము.

శ్రీకృష్ణుడు ధర్మరాజునకు ఉపదేశించిన మంత్రము.

శ్లో:—

1 నమో భగవతే వాసుదేవాయ.
2 నమః పురుషోత్తమాయ.
3 నమ స్సర్వలోకగురవే.
4 నమ స్సర్వలోకపితే.
5 నమ స్సర్వలోక పితామహాయ.
6 నమ స్సర్వలోక ప్రపితామహాయ.
7 నమ స్సర్వలోకప్రధానాయ
8 నమ స్సర్వలోకేశ్వరాయ.
9 నమ స్సర్వలోకవిశిష్టాయ.
10 నమ స్సర్వలోక సుఖప్రదాయ..
11 నమ స్సర్వలోకకర్త్రే.
12 నమ స్సర్వలోక భర్త్రే.
13 నమ స్సర్వలోక హర్త్రే.
14 నమ స్సర్వలోక నిధయే.
15 నమ స్సర్వలోక నిదానాయ.
16 నమ స్సర్వలోక హితాయ.
17 నమ స్సర్వలోక హితకరాయ.
18 నమ స్సర్వలోకోద్భవాయ.
19 నమస్సర్వలోకోద్భవకరాయ.
20 నమో విష్ణవే.
21 ప్రభవిష్ణవే" అని ఇట్లు పఠించుట మహాజపమగును.

351 ఈమహాజపమువలన, సకలపాపములును, భయములును, ఆపదలును, నశించుచున్నవి. శ్రేయములును, ధర్మసిద్ధియు, కలుగుచున్నవి.

38 ఆపత్కాలమందు పరమేశ్వరుని నమస్కరించువిధము.

352 (1) పరమేశ్వరా, పార్వతీమనోహరా, త్రిపురహరా, స్మరహరా, పాపవిదూరా, పరమకళ్యాణగుణాకరా, దయామయా, ధర్మనిలయా, భవబంధవిమోచనా, భక్తవత్సలా, చంద్రచూడవతంసా, భక్తజనరక్షకా, నీకు నమస్కారము, నమస్కారము.

353 (2) పరమదయాళో, ఆపద్బాంధవా, పరమేశ్వరా, నీకు నమస్కారము, నమస్కారము.

[మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రమూల—మంత్ర పారము.]

354 శుక్రవారము ప్రాతఃకాలము నిద్రించి లేవడముతోనే పఠించుచున్నవారికి అపత్కాలములు తొలగిపోవును. సందేహము లేదు. మోక్షము లభించును.

355 వ॥ కబీరుదాసుగారు రామదాసుగారిని ప్రతిదినము రేలు—పగలు—"రామా, రామా" యనిపలుకుమని బోధించిన శ్లోకము.

39 శ్లో॥ శ్రీరామ రామరామేతి । రమేరామే మనోరమే
సహస్రనామతత్తుల్యం । రామనామవరాననే॥

356 వ॥ కబీరుదాసుగారు రామదాసుగారికి నుపదేశించిన రామమంత్రంబును ఇట్లని కొనియాడుచున్నారు.

40 (1) దశరథసుతమంత్రం—దైత్యసంహారమంత్రం.
(2) విబుధవినుతమంత్రం—విశ్వవిఖ్యాతమంత్రం.
(3) మునిగణనుతమంత్రం—ముక్తిమార్గైకమంత్రం.
(4) రఘుపతినిజమంత్రం—రామరామేతిమంత్రం.

357 వ॥ రామదాసుగారు రాములవారిని స్తోత్రించిన శ్లోకము దిగువనుదాహరించడమైనది.

41 శ్లో॥ (1) సకలసుకృతరత్నం । సత్యవాక్యార్థరత్నం
(2) శమదమగుణరత్నం । శాశ్వతానందరత్నం
(3) ప్రణవనిలయరత్నం । ప్రస్ఫుటజ్యోతిరత్నం
(4) పరమపదవిరత్నం । పాతుమాంరామరత్నం॥

42 క. యిలలోన రామనాము
సులభంబై వెలుగుచుండ జాలక గుబులుక
గలనాళ్లు గలుగగా
కల్లలు మన్నక నరకములను కొందురు కటా॥

శా॥ లోకమందు శ్రీరామమంత్రము. సుసుసంగ్రహ ములయిన కష్టములు లేకనే సులభముగ దొరకుచున్నది. పలుక నాలుకకు చులకనగానున్నది. అయ్యో యిట్లుండినను మూఢులు శ్రీరామనామ స్మరణచేయక పాపులుమారి వ్యర్థముగ నరకములపాల గుచున్నారని తాత్పర్యము. (సీతారామాంజనేయసంవాదము)

358 ఇప్పైని ఉదాహరించిన శ్లోకములనుమంత్రములనుభక్తి శ్రద్ధలతో జపించుచుండువారికి తప్పక మోక్షములభించును.

(42) రామకోటి వ్రాయుటకు ఆరంభము.

(1) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ
(2) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ
(3) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ
(4) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ
రామకోటి వ్రాసినంత రాదె మోక్షమెదురుగా.

359 ఇట్లు నిశ్చయ మనస్కులై రామకోటి వ్రాసి భద్రాచలములో స్వామివారిగుడిలో సమర్పింతపెట్టు వారికి మోక్ష మఱి చేకూరును.

360 స్నానము చేయునప్పుడు జపము

361 (43). శ్లో॥ అంబ! త్వద్దర్శనాన్ముక్తిః న జానే స్నానజంఫలం।
స్వర్గారోహణసోపాన। మహాపుణ్య తరంగిణీ॥

శ్రీవిష్ణు పాదోదకం, పావనంశుభం, గంగాస్నానం క్షేత్రాది కావేరి రంగ మందిరం, పరవాసుదేవ ప్రత్యక్షం గోవిందం, గోవిందం.

362 (44) కేశవా, మాధవా, మధుసూదనా, గోవిందా,

[అనువాకము మంత్రమంత్రార్థ మాలికాయూ మంత్ర పాఠము.]
అచ్యుతా, పన్నగశాయీ, భక్తవత్సలా, అనాథరక్షకా, అపరిమేయనర
దా, హరిముకుందా, దీనరక్షకా, దీనపోషకా, [illegible], స
కలనుభావా, సర్వేశ్వరా, సాంబశివా, ద్రౌపదీ మానరక్షకా, [illegible]
టను రక్షించినటువలె నన్నురక్షింపుము, అనాథ [illegible]కును దర్శ
నమిచ్చినటువలె నాకుదర్శనమీయుము. కరిరాజవరదా కాపాడుము, [illegible]
ము. ఈదిగువ నుదహరించిన స్నానములుచేయుము.

363 (1) అభ్యంగస్నానము—శిరస్స్నానము

(2) కంఠస్నానము—మెడదగ్గరనుంచి పాదములవరకు

(3) నాభిస్నానము—బొడ్డునుంచి పాదములవరకు

(4) పాదప్రక్షాళనము—మోకాళ్లనుంచి పాదములవరకు

364 అన్నముభుజియించేవిషయము.

విస్తరియందు వడ్డించిన అన్నము—కూరలు—పచ్చడ్రాలు—దేవునికి అర్పణచేయకనే—భుజించుట—పాపమగును. గనుక ఈదిగువ నుదహరించిన మంత్రమును మూడుపర్యాయములు స్మరించి భుజింపవలెను.

మంత్రము.

45 శ్లో॥ అన్నం బ్రహ్మా రసోవిష్ణుః భోక్తా దేవో మహే
శ్వరః

46 ॥వ॥ సకలదోషనివారణ సకలపాపనివారణ, సర్వేశ, సాంబశివా, సకలమునీవేగనుక నీకేఅర్పణ చేయుచున్నాను. నామనస్సు నీకేసమర్పించెదను.

మంత్రములపరిభాషము

ముగిసెను.

365 ఓం శాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిః అనెడి మంత్రార్థములు ప్రతి కథలు చదివి ముగించినను ప్రసంగించిన వాలో చదివి ముగించినను ప్రశ్నార్థముల్ని సామాన్యముగించినను అవలంబించువన్నియును ఇట్టి విషయములు ముగించినప్పుడు ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః అని మూడుమార్లు చెప్పిన మాత్రమున సకలదోషములు శమించునని ప్రసిద్ధము.

366 ప్రత్యేకముగా వ్రాసిముగించిన సమయే ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః అని వ్రాయవలెను.

367 సంస్కృతమునందున్న అన్నిగ్రంథములలో సమస్త వాక్యములను మనస్సునకున్న పద మార్గము చదువలెను. అట్టి మార్గము నిత్యము సాధ్యమగును సామాన్యముగా లోకము తప్ప తాత్పర్యము సాధ్యముగాదు.

368 మోక్షపదవుల వివరము.

(1) నిత్యసూరులతో నివసించుచున్న వైకుంఠము.

(2) ప్రమథగణములతో పరిధవిల్లుచున్న కైలాసము.

(3) బ్రహ్మర్షులతో శోభిల్లుచున్న సత్యలోకము.

(4) దేవతలతో భాసిల్లుచున్న స్వర్గలోకము.

(5) యక్షకిన్నరులతో నలరుచున్న అలకాపురము.

369 ముఖ్యమైనట్టి తీర్థయాత్రలు
హిందుస్థాన దేశ ప్రాంతము.

1—అయోధ్య
2—మథుర
3—బృందావనం
4—గయా
5—చిత్రకూటం
6—హరిద్వారం
7—బదరీనారాయణం

ఈ పట్టణముల యందున్న దేవతలను సేవించుటకై, సన్యాసులు, సాధువులు, వైరాగులు, పండారులు నానావిధ దేశస్థులు కోటానకోట్లు ఎడతెగక వెళ్లుచుందురు.

8—కాశీ—కాశీవిశ్వనాథుని సేవించుటకై కోటానకోట్ల జనులు ఎడతెగక వెళ్లుచుందురు.

9—జగన్నాథం
10—శోనగిరి

జగన్నాథ స్వామిని సేవించుటకై కోటానకోట్లుజనం ఎడతెగక వెళ్లుచుందురు. అలాగుననే శోనగిరి దేవశివలింగమును సేవించుదురు. మహా గొప్పలింగమని చెప్పుదురు.

370 మరాటిదేశ ప్రాంతము.

11—పంఢరపురము—విటోబా అను శ్రీకృష్ణమూర్తిని సేవించుటకై కోటానకోట్లుజనం ఎడతెగక వెళ్లుచుందురు.

12—రామటెక్ కొండ—రాములవారిని సేవించుటకై మితములేనిజనం వెళ్లుచుందురు. గొప్పతీర్థము జరుగును.

13—మహాదేవుపాడ్—మహాదేవుల అనే శివుని సేవించుటకై సంవత్సరమునకు ఒకపర్యాయము జరిగేఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనంవెళ్లుదురు. ఆకొండనిలువుగానుండును. ఎక్కడానికి మహాశ్రమ [illegible] కాబట్టి ఆకొండ ఎక్కి స్వామిని సేవించుకొని ఆకొండ దిగువస్తారు. రామేశ్వరుని అర్ధనారీశ్వరుని వారి ప్రతి ...

దులకు గొప్పగింత పెట్టి వారిబంధువులు వగైరాలకు భోజనములు పెట్టి వారివద్ద సెలవు పుచ్చుకొని వెళ్లుదురు.

371 తెలుగుదేశ ప్రాంతము.

14—సింహాచలం—అప్పన్న అనే వరాహావతారమును సేవించుటకై ఆ ప్రాంతము జనము అప్పుడప్పుడు యాత్రకు వెళ్లుచుందురు. సంవత్సరమునకొక గొప్పఉత్సవం జరుగును. ఆ వరాహావతారమునకు పక్కలో వక బల్లెపుపోటువున్నది. ఆగాయమునకు ప్రతిరోజు గంధము అంటించుదురు.

15—భద్రాచలం—రాములవారిని సేవించుటకై సంవత్సరమునకు వకపర్యాయము జరిగేఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనం వెళ్ళుదురు. ఎన్నతరముగాదు.

16—అంతర్వేది సముద్రతీరము కృష్ణాడిస్ట్రిక్టు } నృసింహ స్వామి గొప్ప దేవాలయము గలదు. జనులు సముద్రస్నానములు చేసికొని కోవెలలో నున్న నృసింహ స్వామిని సేవించుటకై సంవత్సరమునకొక పర్యాయముజరిగే ఉత్సవమునకు కోటాన కోట్లు జనం వెళ్ళుదురు. ఎన్నగరము గాదు. రథఉత్సవము జరుగును.

17—శ్రీకాళహస్త్రి—సాంబశివాలయముగలదు. ఇందుకేసమస్త ఉదక్షిణ కాసిగంగ యనదగు సువర్ణముఖ మహానదిని యశ్లుడు దానసాధ్యముని యక్షులు తుంబురునారదాదులును, దత్తుల్యమైరి సిద్ధులు కృతార్థులు నైన మహాస్థలంబు పంచాక్షరి మంత్రపూరితరసామృతపాత్రిల దివ్యక్షేత్రము దక్షిణకాళహస్త్రి ధరణీశ్వర సాంబశివా మహాత్రిశూలనిష్కృతిచే వ్యవగాఢపుణ్యక్షేత్రమగును. సంవత్సరమునకొక గొప్పఉత్సవంజరుగును.

18—తిరుపతికొండ—వెంకటేశ్వరుని సేవించుటకై మాడుపులు చెల్లించుటకై కోటానకోట్లు జనంవెళ్ళుచుందురు.

19—కంచి—మూలవిగ్రహము వరదరాజులు కయునించియుండును. సంవత్సరమునకు నొకపర్యాయముగా జరిగే గరుడసేవకు కోటానకోట్లుజనం వెళ్ళుదురు. 10రోజులుఉత్సవము జరుగును. శివేశ్వరుడు. ఏకాంబ్రేశ్వరుడు వీరికి 10రోజులుఉత్సవముజరుగును.

372 చెన్నపట్నము జిల్లా ప్రాంతము.

20—అహోబిలం—నృసింహస్వామిని సేవించుటకై సంవత్సరమునకొక పర్యాయము జరిగేఉత్సవమునకు కోటానకోట్లుజనం వెళ్ళుదురు. నృసింహస్వామి స్తంభమునందు జనించి హిరణ్యకశిపుని సంహారించి ప్రహ్లాదునిరక్షించెను.

21—శ్రీశైలం—మల్లికార్జునస్వామిని సేవించుటకై సంవత్సరమునకు వచ్చేశివరాత్రి పండుగ ఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనం వెళ్ళుదురు.

22—శ్రీరంగము—శ్రీరంగనాయకులను సేవించుటకై కోటానకోట్లుజనం ఎడతెగక వెళ్ళుచుందురు. ఆసేతు బ్రాహ్మణులకు సంతర్పణ ప్రతిరోజు జరుగును. సంవత్సరమున కొకపర్యాయము గొప్ప ఉత్సవము జరుగును. అన్నదానదేవాలయమగును. భూలోకవైకుంఠమనబడును.

23—జంబుకేశ్వరం— అప్పలింగమును స్వామిని సేవించుటకై సంవత్సరమున కొకపర్యాయము జరిగేఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనం వెళ్ళుదురు.

24—త్రిచనాపల్లి—తాయుమానస్వామి ఆనేలింగమును సేవించుటకై సంవత్సరమునకొకసారి జరిగేఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనంవెళ్ళుదురు.

25—కుంభకోణం—సార్ఙంగపాణి, చక్రపాణి, కుంభేశ్వరుడు. వీరిని సేవించుటకై సంవత్సరమునకొక పర్యాయము మహామఖోత్సవము నకు కోట్లు కోట్లుజనం వెళ్ళుదురు.

26—తిరువణామలై—అరుణాచలస్వామి అగ్నిలింగము సంవత్స రమున కొకపర్యాయము బ్రహ్మోత్సవము జరుగును. చాలాజనం వెళ్ళుదురు.

27—[illegible]—తిరుపతి శ్రీముఖ విష్ణువు సంవత్సరమున కొకపర్యాయము బ్రహ్మోత్సవము జరుగును.

28—తిరువేంకటము—శ్రీవేంకటేశ స్వామి విష్ణువుసంవత్స రమున కొకపర్యాయము బ్రహ్మోత్సవము జరుగును.

29—మదురై—[illegible]స్వామి, శివుడు, ఎల్లప్పుడు ఉత్సవ ములు జరుగుచుండును.

30—మధుర—[illegible] విష్ణువు సంవత్సరమున కొకసారి బ్రహ్మోత్సవము జరుగును.

31—మధుర—సుందరరాజస్వామి, విష్ణువు, సంవత్సరమున కొకసారి బ్రహ్మోత్సవము జరుగును.

32—చిదంబరము— } నటేశమూర్తి శివుడు. తిల్లగోవింద
33—చిదంబరము— } రాజులుస్వామి విష్ణుపురకు. సంవ త్సరమునకొక పర్యాయము బ్రహ్మోత్సవముజరుగును.

34—రామేశ్వరం—రామలింగస్వామిని సేవించుటకై [illegible] దేశములోని అన్నిదిక్కులనుంచి కోటానకోట్లుజనం సదావచ్చుచుందురు. కాశీగంగాతీర్థమున్ను గోదావరిగంగనున్నుకలిపి రామేశ్వరలింగస్వా మికి అచ్చటతీర్థముతో అభిషేకము చేయించెదరు. అచ్చోటనే ధనుష్కోటి శ్రీరాములవారి[illegible] సేవించెదరు.

35—శ్రీవిల్లిపుత్తూర్—వటపత్రశాయి, విష్ణుచిత్త, వటపత్రశాయి సన్నిధియందును గొప్ప గోపురముగల దేవాలయము. అక్కడ తోటయందు, పెరియాళ్వార్—శ్రీఆండాళ్—వీరిరువురు అవతరించిన స్థలము.

36—శ్రీరంగము—శ్రీరంగనాథుడు విష్ణువు ప్రతిరోజున గొప్ప పాలతో అభిషేకమగును. సంవత్సరమున కొక పర్యాయము గొప్ప ఉత్సవము జరుగును.

37—ఆళ్వార్ తిరునగరి—నమ్మాళ్వార్ అవతరించిన స్థలము. సంవత్సరమున కొకపర్యాయము వైశాఖమాసమందు జరిగే ఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనం వెళ్ళెదరు.

38—అనంతశయనము—అనంతపద్మనాభస్వామి దేవాలయమందు ప్రతిరోజున సుమారు వెయ్యి బ్రాహ్మణులసంతర్పణ జరుగును. ఇది మహా పుణ్యక్షేత్రము.

39—కంచికామాక్షి—మధుర మీనాక్షి, వీరిరువురు అప్పచెల్లెళ్ళు అవుదురు.

పుణ్యనదులు.

40 (1)గంగ (2)యమున (3)సరస్వతి (4)గౌతమి (5)నర్మద (6)కావేరి (7) గోదావరి (8) కృష్ణ (9) తుంగభద్ర (10) ఐరావతి (11) సింధు (12) శోణ (13) తామ్రపర్ణి (14) పుష్కరిణి (15) సువర్ణముఖి (16) పెన్న (17) మహానది (18) తపతి. ఈ పదునెనిమిదియున్ను పుణ్యనదులనబడును.

41 శ్రీరాములవారి జననము.

అయోధ్యాపురియందు ఇక్ష్వాకువంశ ప్రసిద్ధమైన రఘువంశమున శ్రీరాముడు పుట్టుటయును, విశ్వామిత్రునకు తోడుపడి తన [illegible]

గమును కాపాడించుటయును, అహల్యాదేవిశాపమును తీర్చి శివుని విల్లువిఱిచి మాయాసీతను పెండ్లాడుటయును, పరశురామునిభంగ పెట్టి అయోధ్యానగరమున ప్రవేశించుటయును, దండకారణ్యమునకు పోయి విరాధునివధించి చుప్పనాతియొక్కముక్కును చెవులు కోయుటయును ఖరుండు దూషణుండు త్రిశిరుండు మొదలయినరాక్షసులను చక్కు చేయుటయు, మాయారూపమైన మారీచుని హింసించుటయును, రావణుండుమాయాసీతను కొనిపోవుటయును, జటాయువునకును కబంధునకు మోక్షమిచ్చి శబరిచేత పూజింపబడుటయును, సుగ్రీవునితో స్నేహముచేసి వాలివధించుటయును, వానరులుమాయాసీతను వెదుకుటయును, సముద్రమునకు వారధికట్టి లంకాపురమును ముట్టడించి ఘోరయుద్ధమందు తోడబుట్టినవారు కొడుకులు మంత్రులు చుట్టములు స్నేహితులు మొదలయినవారితోడ రావణునివధించుటయును, విభీషణునకు లంకారాజ్యమున పట్టముకట్టి పుష్పకవిమానమెక్కి సీతతోడ అయోధ్యాపురమునకువచ్చి శ్రీరాముడు పట్టముకట్టుకొనుట మొదలయిన పనులన్నిటిని నేనేచేసితిని. అట్లుండగా జననమరణాది వికారములు లేనివాడును సర్వలోకవ్యాపకుడును అయిన యీశ్రీరాముడే రావణసంహారాదికార్యములన్నిటిని చేసెనని మూఢులుపలుకుదురని తాత్పర్యము.(సీతారామాంజనేయము చూడుము.)

374 సగుణారాధన, నిర్గుణారాధన వివరము.

1 సగుణారాధన అనగా, విగ్రహారాధన.

2 నిర్గుణారాధన అనగా, విగ్రహారాధన విసర్జించుట.

375 సగుణారాధనలో మూడువిధములు గలవు. అవి ఏవనగా:

(1) శివ ఆరాధన } శిష్టదైవములు.
(2) విష్ణు ఆరాధన }
(3) శక్తి ఆరాధనము — క్షుద్రదైవములు.

376 పీటివిషయమై అన్యులైనవారు ఘోరా—వార—ధర్మం కరముగా నుండేటట్టు గొప్పగొప్ప గోపురములతో దేవాలయము లను సదాచార సంపన్నుల కొరకు కట్టించి యున్నారని అనుకొన వచ్చును. ఇప్పటికి యింకా అన్యులైన వారు గుళ్లు కట్టించు చునే యున్నారు. ఇట్టిదులకు ఇతిహాసములు గలవు-అవిఏవనగా.

377 శ్రీ కృష్ణునకు గలదంచు లేదని సందేహమువలదుచక్రిసర్వోప గతుండెందెందు వెదకిచూచిన నందందే కలడు దానవాగ్రణీ! వింటే అన్న వాక్యోక్తి నిబట్టిన్నీ:—

కీర్తన॥ అందిందవకన్ను ఎంచనజూచిన అందం దనుడుం డెడునీ మం॥ అన్నబ్రహ్మజ్ఞానము చెప్పుచున్నను॥ వ॥ ఆపరాత్ప రుడు అన్నిటియందు అమరి యున్నట్లుశ్రుతివల్ల తెలియబడుచున్నది గనుక—

378 శిష్టదైవములకొరకై కట్టించిన దేవాలయములలో ఉన్న శిష్టదైవములు.

379 (1) శివదేవాలయములో శివ లింగాకారము ఏర్పర్చి

380 (2) విష్ణుదేవాలయములలో విష్ణువిగ్రహములు ఏర్పర్చి ధూప దీపఫల నైవేద్యాదులతో విగ్రహారాధన చేయుచుండ్ర"గాం నమర్పయామి" అన్న వచనమునొప్పక అందువచ్చే కానుక ఫల ములు ప్రాణాల్లోనొకనైవహారలు అనుభవించు చున్నారు.

దుష్ట దైవములు.

(3) దుష్టదైవములకొరకై కట్టించిన దేవాలయములలో వివిధము లయిన శక్తులను,

(4) వివిధములైన ఆత్మలవాళ్లు మొదలగు నటువంటివారిని ఏర్ప ర్చుచు, దీప, ధూప, ఫల నైవేద్యాదులను కర్మ ప్రవృత్తి అనగా [illegible] ఫలమనుభవించు చున్నారు.

381 ఆ భగవంతుడు, సర్వాంతర్యామి శక్తి రూపుడు ఆయన స్వరూపము ఇట్టిదని తెలుపుటకు అసమర్థుడు. ఇట్టిచోగా ఆయనకు కల్పితవిగ్రహ స్వరూపముగా పేర్కొనుట కేవల అసత్యముగా నున్నది. ఎట్లనను.—

382 పారంపర పరంపరముగా "విగ్రహారాధనమున్న" "శక్తిముక్తమైన ఆరాధనలనున్న" ఇట్టి ఆరాధనలను చేసేవారికి ఆటంకము పరచకూడదు. వారి వారి ఇష్టానుసారముగా జరిగించుకొననివ్వవచ్చును. మరియు, వారి వారి సంప్రదాయములననుసరించి, వారు వారు చేసే, పూజ, నిష్ఠలు, ముక్తమైనటువంటి వాటినిగురించి భేదాభేదములు ఎంచకూడదు.

విగ్రహారాధన నిషేధించే విషయము.

383 పారంపర పరంపరముగా విగ్రహారాధనవలన ఫలమనుభవించేవారు విగ్రహారాధన నిషేధించి నిర్గుణారాధనమునకు రావడమునకు మహాకష్టమగును.

384 భూలోకమంతమయ్యేవరకు విగ్రహారాధన నిషేధించుట కానేరదు.

385 ఈ విషయమై ఎంతటి చలనలేని మనస్సు స్థిరముగా నిలుపుటకు సామాన్యులకు సాధ్యము కాదు.

386 మనస్సు నొక చోట కుదురుగా నిలుపువరకు విగ్రహారాధన నిషేధించే ధ్యానము పట్టుపడదు.

387 భరతఖండములో నున్న జనులందరికి నిర్గుణారాధనము పైకి తేవడముకు, అవతరించిన సృష్టికర్తకు విశేషమైన వాటిలో ఉన్న జ్ఞానులు ఎందరో వాటిని బోధించినను, విగ్రహారాధన ఫల మనుభవించేవారికి వారిబోధ ఏదీ అంటజాలదు.

388 కారణమునను మహాకార్యము ధనాగదస్నట్టుపోముయు తెలి. తెమ్ము్ఘటుకే, దేహేంద్రియములను కట్టించి, అందుల వారి వేగములనువిడి, పాపములవల్ల ప్రాణంమున ఉండిన విధము, కొంత కాలమునకు నన్నా తెలిపి తెమ్ముకొని బ్రహ్మజ్ఞానమును పొంద గలిగిని పూర్వపు ఆశ్యాలనువారు అలోచించి చేసినవనిగాని మాతపకట కానని లంచు మన్నారు.

389 గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గములో నున్నవాడు, బ్రహ్మజ్ఞాని వరకు మొదల వారిని అంతే అనుకుని ప్రేమ గా సంచరించుచు తనభార్యా పుత్రమిత్ర బంధువులు మొదలయిన వారిచేసే ఆశ్రయములను విస్తరించేట్లుచేయు లలుగుటలో నారాయణ, కులమునుగోవిందా యనుచు ఉగ్రింపమూలో నున్న బ్రహ్మజ్ఞానమును వారికి బోధపరిచి సన్మార్గము లోనికి వచ్చేలాగు చేసిన యెడల, వారికి వారే ఆత్మజ్ఞానముపొందినను, జ్ఞానారాధన, శ్రద్ధా భక్తి ముల తెలిసికొని, పామరత్వమునువిడిచి జ్ఞానారాధనలో నికి క్రమ క్రమముగా ప్రవేశించగలరు.

390 చిత్తశుద్ధి లేనియెడల విగ్రహారాధన నివర్తించేటంత శక్తి కలుగదు.

391 కలకాలము విగ్రహారాధన మునసే ఉన్న యెడల, కవ తేరుట దుర్లభము.

392 జీవుడు తన పుణ్యాతిశయముచేత తన్ను తా నెరిగినపుడు దేహ మనిత్యమనియు, సకల పదార్థములన్నియు అనత్యమని"నిషిద్ధ కర్మ అనగా, పాపకర్మములు" చేయుట అజ్ఞాన మనియు, అట్లు ఊహించి తనకుకల్పిత అజ్ఞానమానికి చీకటినిపోగొట్టుకొని ఇంద్రియ నిగ్రహమనగా. చెవులను, దేహముమీద కప్పినచర్మమును, నేత్రములను, జిహ్వను, ముక్కును, ఈ ఐదింటిని దుర్వ్యయములయందు

షోడశవ్యాధి, పురుషుని వశము చేసుకొని వ్యవహరించుట ఇంద్రియ నిగ్రహ మనబడును.

303 శాంతి, శమ దమాదిగుణముల విషయము.

(1) శాంత మనగా— కోపము రాకుండుట.

(2) శమ మనగా— మనోనిగ్రహ మగుట.

(3) దమ మనగా— ఇంద్రియ నిగ్రహమున్ను, మంచిగుణము.

304 అన్ని ఆశ్రమములకు ధర్మపద్ధతి, శాంతము, ఈ రెండున్ను ముఖ్యములైయున్నవి.

శాంతి శమ దమాది, గుణములు గలవారే యోగారూఢులగుదురు.

305 ఏకాంతిక ధర్మమునకు "అహింసా పరమో ధర్మః" అన్న శ్రుతినిబట్టి అహింసయే మూలమని యున్నది.

306 అన్ని ఆశ్రమములకున్ను శాంతము ముఖ్యమై యున్నది. గనుక శాంతిగుణమును అభ్యసించి, భక్తి శ్రద్ధలతో సత్కర్మములు చేసి, మనస్సు చక్కగా కుదిరియుండి, నారాయణుం దా జేయని తలంచినవారికి సర్వార్థ ప్రాప్తి యగును.

307 "శాంతిం భూషణం" అన్న శ్రుతినిబట్టి, శాంతము అనే విధానమును అభ్యసించిన సాత్త్వికులు స్వర్గలోకము చెందగలరు.

308 "దురితం మరణం, శౌర్యం సదాచరణ" అన్న సాక్షినిబట్టి దురితము అనే తోడనను అభ్యసించిన దురాత్ములు నరకలోకము చెందగలరు.

309 సారాసార వివేచనముగా, విగ్రహారాధన చేయువారు, దాని కీడు మేలు తెలియంగ ఇహ పరము లనిత్య మనిన్ని, శ్రు॥ "బ్రహ్మసత్యం జగన్మిథ్యా" అను శ్రుతి చొప్పున, సత్యమైన పదార్థమును దెలిసికొని, అహంకారమును విడిచి, దేహాభిమానములను పరిత్యజించిన వారలే నిర్గుణారాధనమునకు అర్హుడగును.

ముఖ్య తాత్పర్యము.

400 సగుణారాధన, నిర్గుణారాధనలలో మేలు, కీడు, వివేకించి వారి వారి యిష్టానుసారముగా నడుచుకొనవచ్చును.

401 కలకాలము విగ్రహారాధనలో నున్నవారు కడతేరని తెలిసికొనుడు.

402 పంచామృతము.

(1) గోమూత్రము. నీరుడు—లేదా తేన
(2) గోమయం—పేడ—లేదా—చక్కెర
(3) గోఘృతం— గో నెయ్యి
(4) గో దధి—గో పెరుగు
(5) గో క్షీరము — గోవు పాలు

హిందూమతస్థులలో పిండప్రదానము మొదలైనవి చేయునప్పుడు బ్రాహ్మణులు ఈపంచామృతమును తీర్థముగానిచ్చెదరు.

అభ్యంతరభక్తి పదవులు.

404 (1) సద్భక్తి (2) వైష్ణవభక్తి (3) అవధానభక్తి (4) అనుభవభక్తి (5) ఆనందభక్తి (6) సమరసభక్తి ఈఆరున్ను అభ్యంతరభక్తుల నబడును.

(1) సద్భక్తి వివరము.

4[illegible] పూర్వోక్తమైన తనయిష్టదేవతను తనహృదయకమల కర్ణికమధ్యంబున నిలుపుకొని యామూర్తియందు భావంబునిల్పుటే సద్భక్తియనిపించుకొనును.

(2) వైష్ణవ భక్తివివరము.

4[illegible] బహిర్ద్వార వ్యాపారములను వర్జించి అంతరంగంబున స్నానసంధ్యావందనంబులగునిత్యకర్మంబు లంగీకరించుటయే వైష్ణవ భక్తియనిపించుకొనును.

(3) అవధానభక్తి వివరము.

406 ఆమూర్తి పాదశిరోవధానపూజాదిభావములం జేసి యూహాపోహలాంబులు లేక స్వధచిత్తమైయుండుటయే అవధానభక్తి యనిచెప్పుకొనును.

(4) అనుభవభక్తి వివరము.

407 దృఢచిత్తంబునందుండి యామూర్తి శ్రీవిశేషములతో అవయవ సౌందర్యాకారములను హృదయకమలంబున నిల్పి ప్రపంచ వ్యాపారంబులు మరచియుండుట అనుభవభక్తి యనిపించుకొనును.

(5) ఆనందభక్తి వివరము.

408 ఈ ప్రకారంబుగా ప్రపంచకం బేమియు దోచకుండునప్పుడు ఆనంద సాగరమున మునిగి తన మేనుమఱచి యుండుటే ఆనంద భక్తి యనిపించుకొనును.

(6) సమరసభక్తి వివరము.

409 తన శరీరంబు తానెఱుంగకయున్నప్పుడు మొదు లేగియుండు మూర్తియందలి తానేకస్వాపమై పూజ్యపూజకుండను భావంబు లేకయుండుటయే సమరసభక్తి యనిపించుకొనును.

410 ఇాత్తెరంగున నం గలసి యుండిన ఈశ్వరుండే బ్రాహ్మణ సందాచారరూపంబై సమస్తబంధంబులం బరిహరించును.

వైరాగ్యముల, యొక్క వివరణము.

1 పరినామవైరాగ్యము.

411 స్త్రీ ఐనది పరిసవవేదనపుమనూత్రములున స్త్రీ శరీరమం లామున కాముకు పూనుకొంటివ నియము మువ్వది ముక్కోటి దేవతలను, వేడుకొనుచు ఇక నే గంసముగ దిచింతమూలైటపడలిక్కుట సుఖం చిన్నవాండం పురుష సాంగత్యము చేయకూడ దని తలంచు యులాంగి చింతించుచు ప్రసవవేదనను తప్పించుకొని సకలపుణ్యత్త

దేవతను జయించుకొని తనకు బ్రాహ్మణస్త్రీవలన గల్గిన ఆశిషువును దూరాచి
వంతోవమువారెది ఎప్పటివలెనె సంసారబాధములోపడి సుఖించుచు
న్నా. (సా॥ "మూఢుని వదవదత్రాభులు నమువశయుందురు" అనునట్లు భోగ
ములే ఇచ్ఛయించుచుందురు. బ్రహ్మప్రాప్తి మోహపాశమును
మూర్ఖకాంతమువలె భరింపలేకుండును.

2 పురాణవైరాగ్యము.

412 పురాణశ్రవణము చేయునప్పుడు మాత్రము(పురుషులు,
స్త్రీలు)చెప్పినమునిభాగ్యమును పొందవలెననియు, భగవద్ధ్యానమును మ
రువక్షూడదనియు తలంతురు. ఆకాలక్షేపముగడచిన పిమ్మట (సా॥
"యథాప్రకారం తథాస్తు అన్నట్లు [illegible]
తోనె కొందరు అతిలంపటులు గా వర్తింపుదురు.

3 ఉపదేశవైరాగ్యము.

413 ఉపదేశముపొందవలయునని కోరికగలవారై గురువులగువా
రి శుశ్రూషలు చేసి ద్రవ్యము వ్యయపరచి ఉపదేశము పొందిన వా
రిలో కొందరు (సా॥ "దంభిగ గురుడుపదేశించె యుండి పాపాలను
ములు ఖండన చేయును" అన్నట్లు తమనమునందుంచి యున్న
కామక్రోధ రాగద్వేషములను మరియు అజ్ఞానమువలన ఖండన చేయు
మహాయుక్తులుగా గురుడొసంగిన పరమవాక్యమును త్రికరణశుద్ధి
గా వరన చేయకపోవుటచే వెల్లి తమవల్లఉపదేశముపొందినవారల
బడుదురు.

4 గ్రంథవైరాగ్యము.

414 గ్రంథములు చదువవలయునని కోరికగలవారై ద్రవ్య
మువెచ్చించి కొనినవారిలో కొందరు అందున్న సారాంశముల గ్రహిం
చక బుద్ధిలే ఆలంబన వైరాగ్యము మహాభాగ్యమనుకొనను

శ్మశానవైరాగ్యము.

415 శవమును మోసికొని కాటికి పోవునప్పుడుమాత్రము ఎందుకు వచ్చినబ్రతుకు ఎక్కడిసంసారము ఎక్కడిధనధాన్యములు ఎక్కడిజీవితము ఎక్కడిసుఖదుఃఖములు శాశ్వతముగాయుండ జాలను పొందరా జాలమువంటిది. ఇంకమాత్రమునకు వనములు కల్గిన దుపకరించదు మనముకూడా ఒకదినము పోవలసినవారముగదాయని వినయముతో తీసుకతో నడచెదరు, శవముదహించి పోయినపిమ్మట ఎవరివారిని వారు ఒకరికొకరు చెప్పక పోవుదురు. సాయంత్రా కాలా, అంటే, ఎప్పటిలాగే తాతా!! అనుకొనుచుండగనే వచ్చేసరికిలో కొందరు భార్యాపుత్రాదులు ధాడియుదురో ఆ—కనిపెట్టుచుండి యే ధ్యానప్రకారముగా నడుచుకొని యుందురు. "బ్రతికియుండగా బట్టుకూడ లేదు బ్రతికినయడల" మన్న సామెతనుబట్టి, ప్రాణమును అంతమట్టిగా కాపాడుకొనియుందురు.

416 ఇట్టివిధములనుబట్టి వైరాగ్యములు చాలాగలవు.

417 ఏప్రాణిఎట్టికార్యములవలన నరక కూపమ్ములో ప్రవేశించుచున్నదో ఎట్టికార్యములవలన మోక్షలోకమును ప్రవేశించుచున్నదో, గ్రహించినవారేజ్ఞానులు.

418 కరతలామలకముగా అనగా అఱచేతిలో ఉసిరికఫలమును పెట్టినట్టుఅయితే ఆఫలముయొక్క గీతలుఎటువలె స్పష్టముగాకూచుటకును బడుచున్నవో అటువలెనే భక్తిమార్గము కనుగొనుచుండిన్నా, ధీరంచుటక్కు అరటిపండు ఒలిచిఅరచేత పెట్టినటువలె మరి

పదములచేతను తెల్లముగా తెలియపరచియున్న మధురమైనటువంటి వేద శాస్త్రము, అనుగ్రహించుటకున్ను. ఈ రెంటిని అనుభవములోనికి తెచ్చుకొని ఈ అమనస్క ముద్రలను గడతేరినవారే ధన్యులు.

అమనస్క ప్రకరణము

ముగిసెను.

420 భక్తులనుపాలించే ప్రభువకు

నమః నమస్కారము.

ఓం శ్శాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిః.

ఉపపీఠిక.

పరిపూర్ణయోగము అనంతము.

శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకా, యోగీశ్వరా గుప్తవస్తూ విశ్వనేత్రా విమలచరిత్రా జేజే శివ! శ్రీమాన్య కల్పా నిష్కళంకా దివ్యప్రకాశ! సదా జీవాత్మగానుండువాడా వ్యక్తముగానుండువాడా అవ్యక్తముగానుండువాడా తైజసుడుగానుండువాడా ఈశుడుగానుండువాడా అతీతుడుగా నుండువాడా విరాట్టుగానుండువాడా పరిపూర్ణజ్ఞానప్రకాశ! నీ తలకృపచే బ్రహ్మజ్ఞానానందములో చేరిన బ్రహ్మజ్ఞానమును సంపూర్తిగావించి నటుపిదప అందుచేరిన పరిపూర్ణముసు తరచిరచియుంచుటకై "వాణీదేవిని" స్వాజిహ్వయందు నిలిపి వేదాంతవాక్యములచే రచియింపజేసి బ్రహ్మజ్ఞానులను పరిపూర్ణులుగా గావించుమని సదా నిన్ను ఆత్మధ్యానముచే యాచుచున్నాడను.—నాకుపదేశమిచ్చిన గురువు కుంకుమతోట రాజైన పందిగాం తులశమ్మగారికి సదా కృతజ్ఞుడనై యున్నాడను.—ఇందలి తప్పులు మన్నింప పండితులు ప్రార్థితులు.—

భగవంతునకు నమః నమస్కారము.	యల్లా రామస్వామి హెడ్ జమాదారు. అలకట్టుతోట. రాజమండ్రి.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

5 వ ప్రకరణము.

4 వ పరిచ్ఛేదము.

శ్లో॥ అచింత్యావ్యక్తరూపాయ। నిర్గుణాయ గుణాత్మనే।
సమస్తజగదాధార। మూర్తయే బ్రహ్మణే నమః॥

శ్లో॥ అజ్ఞానతిమిరాంధస్య। జ్ఞానాంజన శలాకయా।
చక్షురున్మీలితం యేన। తస్మై శ్రీగురవే నమః॥

పరిపూర్ణము.

2 పరిపూర్ణ మనగా— అంతటా చక్కగా నిండియుండునది. మరియొక, తాను, నేను, అని చెప్పకుండుటయే (అహం భావము) పరిపూర్ణమనబడును. జననమరణము లేని పరిపూర్ణము చలన మేమియు లేక స్థిరముగానుండును. పెరుగుట, విరుగుట, ముడుగుట, తగ్గుట, కరుగుట, మొదలగు అవస్థలేమియు లేవు. చలికి వణకదు, ఎండకు మాడదు, వానకు తడవదు, చెదరదు, ఎల్లప్పుడును నొకటేరీతిగా నుండును. తన శక్తిని నితరులకు తెలుపదు. తన్ను నితరులు దూషించినగాని పూజించినగాని బదులు పలుకదు. విగ్రహముల నారాధించుట, జపతపములు, తీర్థస్నానములు, ఇట్టి ప్రపంచ సంబంధమైన విశేషము లేదు. కావున దానికి నేను, నీవు, అను భేదబుద్ధి లేదు. అది సర్వత్రా వ్యాపించియున్నది. దానికి, 148 వ పత్రం, 352 వ సంఖ్యను వివరించిన ప్రకారం (1) అస్తితె, (2) జాయతె, (3) వర్ధతె, (4) పరిణమతె, (5) అపక్షీయతె, (6) వినశ్యతె, అను షడ్భావవికారములు, స్థూల శరీరము మొదలగు శరీరములు లేవు. నిద్రాభావములు లేవు. 107నుండి 174 పత్రములలో 437 నుండి 458 సంఖ్యలలో వివరించినప్రకారం

కానుపర్తృత్వ (1) అరిషడ్వర్గములకు (2) రాగద్వేషములకు (3) ఈషణత్రయములకు (4) గుణములకు (5) ఆశాపాశములకు, పంచక్లేశములకు లోబడదు. పుణ్యపాపములు దానిని అంటవు. అన్ని చోట్లయందును, అన్ని ప్రాణులయందును, ఒకటే విధముగా సర్వత్ర వ్యాపించియుండుట వల్ల పరిపూర్ణమును ఈపాటిదని చెప్పుటకు అలవి కాదు.

బ్రహ్మలక్షణము.

3 అఖండ జ్ఞాన దివ్యజ్ఞాన చిన్మయ సద్భావ చిద్రూప చిత్ప్రకాశ తేజోమయమైనట్టిన్ని, సర్పము శిరస్సునందు ధరించిన శృంగారమైన మాణిక్యప్రకాశముకన్నను, వైశ్వానరుడనే అగ్ని, చీకటియందు ఎట్టికాంతి యిచ్చుచున్నదో, అట్టికాంతికన్నను, సూర్యజ్యోతికన్నను ప్రకాశుండైన భగవంతుడే బ్రహ్మ. ఆబ్రహ్మ ఎట్టివాడనగా:—

వేదశ్రుతి॥ స్వయంభూ శ్శ్రుతురానన॥ అనునట్లు, ఆ॥ చతురతగలవారికంటె, చతురతగలవాడు, ప్రకాశముకంటె, స్వప్రకాశకుడు (ఉపమయుక్తి 249వపత్రం 176వ సంఖ్యనుచూడుము) మఱిన్ని నామరూపములేనివాడు, కల్పితనామరూపములు గలవాడు బ్రహ్మ అని అనగా, ముఖ్యమైనవి:—

అవ్యయుడు— లింగదేహ త్రిరూపనామక్రియలులేనివాడు
అక్షరుడు— నశింపనివాడు, నిష్కాముడు, కోరికలేనివాడు
అతీంద్రియుడు— ఇంద్రియములకగపడనివాడు
తైజసుడు— సగుణబ్రహ్మము, బంగారు పెంకిలో నుండు ధాతుద్రవ్యము
ఈశుడు— పరమేశ్వరుడు, శివుడు, స్వామీశుడు

విరాటు— ఆదిదేవుడు, నిర్గుణాకారుడు
అచేలుడు— కదలనివాడు, పరబ్రహ్మము
అతీతుడు— కొంకలేనివాడు, లోకాతీతుడు, శుద్ధ, నిర్గుణ, నిరాకార, అద్వితీయ, పరబ్రహ్మస్వరూపుడు.
అమలుడు— నిర్మలుడు
నిష్కాముడు— కోరికలేనివాడు
అజుడు— జనన మరణములు లేనివాడు
అకర్త— ఒక కార్యమును చేయనివాడు.
అభోక్త— కర్మానుభవము లేనివాడు
నిర్వికారుడు— రాగాది వికారములు లేనివాడు
నిరామయుడు— అశరీరుడు
అసంగుడు— దేనియందు ఇష్టతలేనివాడు
నిరాకారుడు— ఆకారము లేనివాడు
నిరంజనుడు— ఎంతను అంటనివాడు, దోషము లేనివాడు
నిర్వికల్పుడు— ఎందున కల్పము లేనివాడు
ధ్రువుడు— శివ, విష్ణు, మతస్థుల మధ్యమున్నవాడు.

4 సప్త మహా ఋషులు.

(1) కశ్యపుడు (2) అత్రి (3) భరద్వాజుడు (4) విశ్వామిత్రుడు (5) గౌతముడు (6) జమదగ్ని (7) వసిష్ఠుడు ఈ యేడుగురున్నూ సప్త మహాఋషులు.

5 షట్చక్రవర్తులు.

శ్లో॥ హరిశ్చంద్రో నలో రాజా పురుకుత్సః పురూరవః।
సగరః కార్తవీర్యశ్చ షడైతే చక్రవర్తినః॥

(1) హరిశ్చంద్రుడు (2) నలుడు (3) పురుకుత్సుడు (4) పురూరవున్ను (5) సగరుడు (6) కార్తవీర్యుడు, ఈఆరుగురున్ను షట్చక్రవర్తులు.

6 షోడశ మహారాజులు.

(1) గయుడు (2) అంబరీషుడు (3) శశిబిందువు (4) అంగుడు (5) పృథువు (6) [illegible] (7) మరుత్తు (8) సహోత్రుడు (9) పరశురాముడు (10) శ్రీరాముడు (11) దిలీపుడు (12) నృగుడు (13) రంతిదేవుడు (14) యయాతి (15) మాంధాత (16) భగీరథుడు ఈ 16 గురున్ను షోడశ మహారాజులు.

7 వేదముల వివరణము

శ్లో॥ ఋగ్వేదోథ యజుర్వేద, స్సామవేదో హ్యథర్వణః॥

(1) ఋగ్వేదం (2) యజుర్వేదం (3) సామవేదం (4) అథర్వణ వేదం

8 ఈ వేదములలో మొదట ఏర్పడిన ఋగ్వేదము ముఖ్యమైనదన్ని, ఈ వేదముచే ఇతరవేదములు పుట్టబడ్డవన్ని తెలియబడు చున్నది.

9 ఋగ్వేదము ప్రాచీనమైన నిశ్చయమైన వేదమని యనిన్ని, పూర్వీకులు ఈ ఋగ్వేదమునే నమ్మియుండిరని గ్రంథములవల్ల తెలియబడుచున్నది

10 మొదట ఋగ్వేదమును ఏర్పరచిన ఋషులపేర్లు.

(1) వేదవ్యాస (2) గృత్సమాద (3) విశ్వామిత్ర (4) వామదేవ (5) అత్రి (6) భృగు (7) భరద్వాజ (8) వసిష్ట (9) కణ్వ (10) అంగీరస. వీరితోనున్నవారు—(1) అగస్త్య (2) కశ్యప (3) జమదగ్ని (4) పరాశర (5) గౌతమ (6) బృహస్పతి (7) నారద (8) మధుచ్ఛంద్ర (9) నద్యాసిప (10) కట్సా (11) హిరణ్యాస్తప (12) వాల్మీకి

11 వేదములు—మహావాక్యములు.

1 ఋగ్వేదమందు 1 ప్రజ్ఞానంబ్రహ్మమనియు.

2 యజుర్వేదమందు 2 అహంబ్రహ్మాస్మియనియు.

3 సామవేదమందు 3 తత్త్వమసి, యనియు.

4 అథర్వణవేదమందు 4 అయమాత్మబ్రహ్మయనియు.

12 ఇట్లుపరబ్రహ్మమును తెలియజేయునవియై పరబ్రహ్మమువలన గలిగినవియే ప్రకాశించు నాలుగువేదములలో నీనాలుగు మహావాక్యములు వచించియున్నరు.

13 ఇవిగాక చిత్తశుద్ధికలుగుటకు(1)కర్మకాండమును, గురువులయందును, జ్ఞానశాస్త్రములయందును, నమ్మకముగలుగుటకొరకు.(2)భక్తి కాండమును.బ్రహ్మసాక్షాత్కారజ్ఞానము కొరకు (3) జ్ఞానకాండమును అనెడుమూడుకాండములుగానున్నవి.

14 నాలుగువేదములలో ఒకటైన ఋగ్వేదమందే వేదపురుషుని యొక్క ప్రాయమంతయును ముగియునందున తొలుత ఋగ్వేదమందు ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మయను, సాక్షాత్కారవాక్యమును నిరూపించి, దానిచేత అనుభవము గలుగనందున యజుర్వేదవాక్యమున అహంబ్రహ్మాస్మి యను మహావాక్యములచేత అనుభవమును చూపెను.

15 అయ్యర్థముచక్కగా తెలియుటకు మూడవదియగు సామవేదమందలి తత్త్వమసియను మహావాక్యముచేత ఉపదేశక్రమమును తెలిపెను. అదే సంపూర్ణమని సమాప్తినిపొందుటకు, అథర్వణవేదమందు అయమాత్మబ్రహ్మయను మహావాక్యము వచించెను గనుక వేదములు నాలుగే అయ్యెను.

16. శ్లో॥ ఋగ్వేదోథ యజుర్వేద
స్సామవేదోప్యథర్వణః॥

1 ఋగ్వేదమందు ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మయనెడుసాక్షాత్కారమహా వాక్యమును—

2 యజుర్వేదమందు అహంబ్రహ్మాస్మి యను అనుభవ మహా వాక్యమును—

3 సామవేదమునకు తత్త్వమసి యను ఉపదేశ మహావాక్యమును—

4 అథర్వణ వేదమునకు అయమాత్మ బ్రహ్మయను సమాప్తి మహావాక్యమును చెలిపెనుగనుక వేదములు నాలుగవ్వటకు కారణమైనది.

17 ఋగ్వేదమునకు.

(1) (1) ప్రజ్ఞానం(2) బ్రహ్మ—అని 2 రెండు పదములు. ప్రజ్ఞాన మను పదమును సర్వవిషయములను సాక్ష్యంగ చూచు ఎరుక యున్నదో— అజ్ఞానమే ప్రజ్ఞానమను పదమునకు అర్థము. ముఖ్యతాత్పర్యం—నేనే బ్రహ్మమని నిశ్చయము. 25—26 తత్త్వం.

18 యజుర్వేదమందు.

(2) 1అహం 2బ్రహ్మ 3అస్మి యనుమూడు పదములు. అహం అనేపదమునకు—నేనే—బ్రహ్మమనియు—అస్మి—అనేపదమునకు ఐక్యమును ప్రతిపాదించుచున్నది. గనుక ముఖ్యతాత్పర్యం. నేనే బ్రహ్మమని నిశ్చయించుకొనుము.

19 సామవేదమందు

(3) 1తత్త్వమసి, తత్పదము, త్వం, పదము, అసిపదము అని మూడు పదములు.

తత్ అనుశబ్దమును బ్రహ్మము—త్వం—అనుశబ్దమునకు జీవుడు అనియును అసియనుశబ్దమునకు ఈరెంటియందు నైక్యమును పొందించును. ముఖ్య తాత్పర్యం—జీవుడు—బ్రహ్మములో నైక్యమైయున్నట్టు అర్థము.

20 అథర్వణవేదమందు.

(4) అయమాత్మబ్రహ్మ అయం ఆత్మ బ్రహ్మ యనిమూడు పదములు గలవు. అయం—అనుపదమునకు ప్రత్యక్షమై నిత్యాపరోక్ష

స్థైర్యము, దుఃఖ ఆది అనాత్మయే యని చెప్పబడుచున్నది. సత్యమును, జడము, దుఃఖము నానాదేహమని తెలిసికొని చైతన్యమగు ప్రత్యగాత్మస్వరూపము. బ్రహ్మమనెడి శబ్దమునకు తనకుతాను పరిపూర్ణమయిన పదార్థ—మనియర్థము. అన్నిరకముల దృశ్యాదివికారములు లేక నిర్వికారముగా సాక్షిమాత్రముగానున్నది. అని యర్థమగుచున్నది.

21 ఇట్టి ప్రత్యగ్బ్రహ్మములు. తెలియజేయునది యైన పరబ్రహ్మము వలన కలిగినవియై ప్రకాశించు నాలుగు వేదములలో నాలుగు మహావాక్యములు వసియించియున్నవి.

22 చైతన్యం బ్రహ్మ యనుట, జడమునకు, నిర్వికల్ప, శుద్ధజ్ఞానమే పరబ్రహ్మము అని అర్థమగును.

(1) శబ్దార్థం—శ్రుతి, (3) బాహ్యార్థము—బహిరంగము
(2) వాచ్యార్థం—గురు, (4) లక్ష్యార్థము. అంతరంగము }
స్వానుభవము }

23 ప్రత్యగాత్మయే—పరమాత్మ. పరమాత్మయే ప్రత్యగాత్మగాను సమరసైక్యమును బొందుచుండును;

మాయా ప్రతిబింబమగు ఈశ్వరునికి అధిష్ఠానమయి సాక్షిగానుండు చైతన్యమే పరమాత్మ అనబడును. అంతఃకరణ ప్రతిబింబమగు జీవునకు అధిష్ఠానమయి సాక్షిగానుండు చైతన్యమే ప్రత్యగాత్మ అనబడును. ఒక్క ఆకాశమే ఘటోపాధివలన ఘటాకాశమనియు, మఠోపాధివలన మఠాకాశమనియు, గృహోపాధివలన గృహాకాశమనియు, గోపురోపాధివలన గోపురాకాశమనియు, నానావిధములుగా చెప్పబడినట్లు, పరబ్రహ్మమగు ఆత్మ ఒక్కటే, జీవజంతువుల శరీరములందు వసించుటవలన ప్రత్యగాత్మయనియు, బ్రహ్మరుద్రేంద్రాది దేవశరీరము లందు వసించుటవలన, పరమాత్మయనియు చెప్పబడును. మహాకాశమే ఘటాకాశమయినట్లున్ను, ఘటాకాశమే, మహాకాశమైనట్లున్ను, ప్రత్యగాత్మయే పరమాత్మగాను, పరమాత్మయే ప్రత్యగాత్మగాను సమ

బ్రహ్మైక్యమును పొందుచుండును. ఈరెంటియొక్క సత్యజ్ఞానానంద లక్షణ
స్వరూపములుగాక సవికల్పముగాని ఎంతమాత్రమున్ను భేదము లేదు.

24 శాస్త్రములయొక్క అర్థము తెలిసికొనుట పరోక్షజ్ఞానము అనబడును. ఆ జ్ఞానములవలన విచారణచేసి బ్రహ్మమే నేనని తెలుసుకొనుట అపరోక్షజ్ఞానమనబడును. ఈ అపరోక్షజ్ఞానమే విజ్ఞానమనబడును. ఈ జ్ఞాన విజ్ఞానములు రెండును మోక్షసాధనములగును. మోక్షమార్గమును కోరినవాడు ఈరెంటివలననే బ్రహ్మైక్యము పొంద గలడు. ఇందుకు ప్రమాణశ్రుతి:—

25 శ్రుతి॥ అస్తి, బ్రహ్మేతి, విజ్ఞానం।పరోక్షజ్ఞానముచ్యతే।
బ్రహ్మేతి, విజ్ఞాన।మపరోక్షజ్ఞానముచ్యతే

26 ద్వైతం॥ పరోక్షజ్ఞానమనగా తనకంటె వేరుగా బ్రహ్మము కలదని దానినుపాసించుమతము దానివలన జన్మాంతరంబున ముక్తికల్గును. అనెడుమతము.

27 అద్వైతం॥ అపరోక్షజ్ఞానమనగా బ్రహ్మము నేను—నేనే బ్రహ్మమని తెలిసి ఐక్యభావముపొందుట. దీనివలన ఈ జన్మమందే ఇప్పుడే ముక్తి కలుగును అనెడుమతము. ఇటువలె ఒక గ్రంథమునందు చెప్పియున్నది.

జీవైక్యసంధానము

28 బ్రహ్మైక్యమును పొందించునట్టి నాలుగువేదములతో చేరిన నాలుగు మహావాక్యములవల్ల జీవియొక్క విచారణచేయుటవలన జననమరణములు లేనివాడై బ్రహ్మైక్యమును పొందిముక్తిపొందునుగాని ఇతరవాటివల్ల ముక్తి కించిత్తున్ను కలుగనేరదు.

29 పైని ఉదాహరించిన, ఋగ్వేదం, యజుర్వేదం, సామవేదం, అథర్వణవేదం, ఇవి (1) విధివాదం (2) అర్థవాదం (3) మంత్రవాదం (4) నామధేయమనెడు నాలుగు విధములుగా, సమస్తధర్మములను బోధించును.

30 (1)వీటిలో రాజాగ్నిచయని సున్నరుసమూలను, నిషేధకర్మము లనుచేయక నిత్యకర్మములు చేయ విధించునదే, విధివాదమనబడును.

31 (2) వేదములయొక్క మహిమలనుస్తుతించునదే అర్థవాదమనబడును.

32 (3) ఆచార్యులచే జరిగినది ఇదియని తెలుపునదే మంత్రవాదమనబడును.

33 (4) జననీ జనకులవలె యాగాదికులకు పేరుపెట్టునది నామధేయమని చెప్పను.

34 ఈనాలుగున్ను కర్మకాండప్రతిపాదకమగును.

ఉపవేదములు.

35 ఆయుర్వేదం—(2) అర్థవేదం (3) ధనుర్వేదం (4) గాంధర్వ వేదములని నాలుగు.

36 (1) వ్యాధి నిదానమున్ను (2) వ్యాధిచిహ్నలున్ను తెలిసికొని మంత్రఔషధాలతో చికిత్సవల్ల ఆయురారోగ్యములను చెప్పునదే,ఆయుర్వేదం.

37 (2)దక్షిణమునందుండు ఉపాకాలములు నిర్మించి ధర్మాదిచతుర్విధ పురుషార్థములకు స్వాధీనముగా ఉండునదే—అర్థవేదము.

38 (3)మంత్రప్రయోగములను చెప్పునదే—ధనుర్వేదము

39 (4) స—రి—గ—మ—ప—ధ—ని—స—యనుసప్త స్వరగీతప్రబంధనలు ,వివరించునదే గాంధర్వవేదము.

40 స్మృతిధర్మములు.

(1) కృతయుగమునందు మనుస్మృతిధర్మమున్ను,
(2) త్రేతాయుగమునందు గౌతమస్మృతి ధర్మమున్ను,
(3) ద్వాపరయుగమునందు శంఖలిఖితస్మృతిధర్మమున్ను,

(40) కలియుగమందు పరాశర స్మృతి ధర్మమే ముఖ్యముగా నున్నది.

(41) ఈస్మృతులు మూడుకాండములుగా చెప్పబడ్డవి—అవి అనగా:—(1)కర్మకాండము (2)వ్యవహారకాండము (3)ప్రాయశ్చిత్త కాండము.

42(1) జాతి—వర్ణాశ్రమాచారము మొదలైనటువంటివి చెప్పేది కర్మ కాండము.

43 (2)విగ్రహ, దండన, దాయాదిభాగములు మొదలైన భేదములు చెప్పేది వ్యవహార కాండము.

44(3)బ్రహ్మహత్యాదంచమహాపాతకములు మొదలైనమహాపాతకములకు శిక్ష చెప్పినది ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

45(1)జాతి అనగా కర్ణాట, కన్నడ, ఆంధ్ర, ద్రావిడ,మని నాల్గు ఇవిగాక (1) వేదాంతవాక్యములు (2)సంస్కృతవాక్యములు (3) ద్రావిడ వాక్యములు (4) ఆంధ్ర వాక్యములని ఇవిగాక వ్యాకరణ (శబ్దములు) ఒకటి.

వర్ణాశ్రమములు రెండువిధములు.

46 వర్ణములనగా (1)బ్రహ్మ (2)క్షత్రియ (3)వైశ్య (4)శూద్రములని నాలుగు.

47 ఈనాలుగు వర్ణములలో గ్రంథములయందు దైవ భక్తి కొరకు ఆచారములకొరకు ఉదరపోషణకొరకు చెప్పబడిన చర్యల ప్రకారం, కృతయుగం త్రేతాయుగం ద్వాపర యుగముల యందు జరిగి యుండును.

48 శ్లో॥ కలౌ పాద సహస్రాణి జాయతే వర్ణసంకరః॥ అను శ్లోకముచొప్పున వారి వారికి, తగినట్టుగా దైవభక్తి ఆచారములున్ను ఉదరపోషణకొరకుఉద్యోగములున్ను చేయుచున్నారు. ఇవియు ధర్మమార్గముగానే యున్నవి.

49 భక్తులలో కొందరు కలియుగమునకంటె సమానమైన యుగము లేదని చెప్పుచున్నారు.

50 వర్ణాశ్రమములు.

1 గృహస్థాశ్రమము (2) బ్రహ్మచర్యాశ్రమము (3) వానప్రస్థాశ్రమము (4) సన్యాసాశ్రమము. ఈవర్ణాశ్రమముల విషయమయి 165, 166, 167, వ పత్రములలో 427, 428, 429, 430, 431 సంఖ్యలయందు చూడుము.

51 జ్ఞానబోధ నేర్చుకొనేవారు.

1 అభ్యాసుడు / అభ్యాసులు } జ్ఞానబోధ నేర్చుకొనేవాడు, నేర్చుకొనేవారు.

జిజ్ఞాసువు— తెలియ నిచ్ఛగలవాడు.

2 సాంఖ్యుడు— ఇంద్రియజ్ఞానము తెలిసికొని పరబ్రహ్మస్వరూపము ఇట్టిదని తెలిసికొనేవాడు.

3 తారకుడు— జననమరణములు గ్రహించి మనస్సును పరిశుద్ధము చేసికొనేవాడు.

4 అమనస్కుడు— బ్రహ్మతారకమైన జ్ఞానమును పొందేవాడు.

పరిపూర్ణుడు— బ్రహ్మమును తెలిసికొనినవాడు.

సకలం తెలిసినపిమ్మట.

6 ఆర్యుడు / ఆరూఢులు } సకలం తెలిసినవాడు. సకలం తెలిసినవారు. అభిమానశూన్యులై, వైరాగ్య సంపన్నులై తన్నుతా తెలిసికొనినవాడు (ప్రాజ్ఞుడు పండితుడు)

7 వ్యష్టి — నీవు నేను అని భిన్నభావముకలిగినవాడు.

8 సమష్టి — భిన్నభావము లేనివాడు.

9 విలక్షణుడు— అన్నిటియందు విరక్తి పొందినవాడు.

10 నిర్మలుడు— లౌకిక కర్మలయందు అపేక్ష లేనివాడు.

11 దాసుడు — జ్ఞాని. అభేదముగా[illegible] కొనువాడు.

12 సుమతు — భక్తిమకు వశలించు శర.
13 ముముక్షు — శాంతగుణములుగలవాడు. భక్తుడు సుజ్ఞానుడు.
14 ముముక్షువు — మోక్షము కలుగవలయు ననిమోక్షకోరికగల వాడు. సకలము విడువనిచ్ఛగలవాడు. విజ్ఞానుడు.
15 శివయుడు — పరమాత్మతో సమానము.
16 జీవన్ముక్తుడు — బ్రహ్మలో ఐక్యమయ్యె వాడు. అనగా, వైకుంఠముచేందువాడు.

52 ఇట్టి మొదట చెప్పినవన్నియు గ్రహించి సకలం మనోత్యాగముచేసినవారు సిద్ధులును. ముముక్షువు. జీవన్ముక్తుడు.

53 ప్రపంచమును విడచినవాడు. వాడే పరిపూర్ణుడు.

54 జ్ఞానమార్గములో రెండువిధములు.

1 సకలం త్యాగం చేసినజ్ఞాని

2 గృహస్థమార్గమునున్న జ్ఞాని.

55 గృహస్థ మార్గమున నుండి, సకలం త్యాగంచేసిన జ్ఞాని లేదు.

56 "గృహస్థధర్మమేవాచ" అన్న వచనముచొప్పున, గృహస్థుండగువాడు తనకుల వృత్తివల్లగాని, లేక ఉద్యోగమువల్లగాని, వ్యవసాయమువల్లగాని, కూలిపనుల వల్లగాని, తాను కష్టపడి ద్రవ్యమును సంపాదింపుచు, పుత్రమిత్రాదులతో అంటిఅంటక అనగా, తామరాకులయందు జలం అంటనట్లున్న, బురద నుండి వచ్చినకుమ్మరి పురుగువలెనున్న, భూదింత పండుపై బొబ్బరంటనట్టువలె, భార్యాభర్తలు వీరిద్దరు సంసారమునందు మిత ప్రవర్తనగా సంచరించుచు, వీరిద్దరుగాని. వీరిద్దరులో ఒకరుగాని, బ్రహ్మజ్ఞానముపొంది,సంసారమునందుండి ముక్తిపొందినమొదల ధన్యులగుదురు.

57 ఇట్లుండక "బ్రహ్మజ్ఞానాత్తు బ్రాహ్మణః" అన్నట్లున్న, "తొండముదరి ఊసరవెల్లి అయినట్టు" వీరిద్దరుభార్యాభర్తలుగాని,

(లేక వీరిలో నొకరుగాని) బ్రహ్మజ్ఞానులై బహిరంగముగా. అభేద
ముగా సంచారమునుండి తొలంగిపోవుదురు. మహాత్ములు ఒకవేళ
వారి పుణ్యాధిక్యమునుబట్టి ఈశ్వరాజ్ఞవలన వారిసంసారమునుండి
బ్రహ్మజ్ఞానులై బహిరంగములో అభేదముగాచరించి పోయిన మొదల
వారి ననుసరించియున్న పుత్రమిత్రాదులు పోషించు కర్తలేదని
చింతించుచున్న విషయములో అందుకు ఒక దృష్టాంతము కలదు.

శ్లో॥ ఎవ్వడుసృజించువాఁడు॥ నెవ్వడుగ్రసించు మరియు
నెవ్వడనంతుం॥ డెవ్వడు విభుఁడెవ్వడు॥ వాడీశ్వరుఁడున మనుదు హేతువను
హేతుహారమ్ము॥

(1) సీ॥ ప్రసవము వీనైబడిన ద్రావకశంబున నుండు బొమ్మలను
మున్నెన్నడవి రక్షలేని యడవులుండు వృక్షములు రక్షితుండు వందరకు
దయ్య॥ అన్నపద్ధతిని... పైని ఉదాహరించిన పుత్రమిత్రాదులను
పోషించు కర్తలేదని చింతించుచున్న విషయములో వారిని సృష్టించిన
సృష్టికర్త అనంతుండై, వారి వారి, ప్రారబ్ధకర్మానుసారమును
బట్టి వారిని సంరక్షణచేయను దుంచనుదలంచినవాడై యుండగా
వారు చింతించ నవసరము లేదు.

59 భార్యాభర్తలు ఏకీభవించి భగవంతుని ప్రార్థించిన
మొదల వారి పుణ్యమేమనవచ్చును.

60 భార్యాభర్తలు బ్రహ్మజ్ఞానముపొంది వీరుభయులుబహి
రంగముగా బ్రహ్మజ్ఞానులై సంచరించిపోవదమునకే లేదా, వారి
పుణ్యాధిక్యమువలన, ఒకరికి లభించిన వస్తువు, ఒకరికి లభించక
పోవడమువల్ల ఒకరుబహిరంగముగానంచరించిపోవడము వీరుగృహ
కృత్యములో యుండడమువల్ల వారి వారికి తగిన ఫలము కలుగును.
అయినను కాలము గడపించవలెనుకే వీరియుభయులలో ఒకరినొకరు విడ
నాడిన మొదల, దోషమునంభవించును. ఆదోషఫలము అనుభవింప

వర్ణనమును. ఈవిషయమై దిగువ నుదాహరించిన 119 వ సంఖ్యను చూచునది. అట్టి తృప్తి నైనటువంటి బ్రహ్మజ్ఞానికి మొదల నొకక్షణము నుండదు. శరీరముగల దీశాదని ముక్తుడగు చున్నాడు. వసిష్ఠ. పరమాత్మ స్వరూపమును పొందక యున్న వాస్తవమైన శబ్దార్థమును ఎవడు తెలిసికొను చున్నాడో అట్టివాడే జీవన్ముక్తుడు. దిగువనున్న 67 వ సంఖ్య చూడుడు.

61 ఇట్టి పరిపూర్ణతను చెందినవారే ఈ కలియుగమునందు గురువులు. వీరు ప్రత్యాలింపించి పరలోకమున బ్రహ్మైశ్వర్యము పొందుదురని శాస్త్రమందు బోధింపబడుచున్నది.

62 ఇట్టి జ్ఞానులు నేను కర్తనుగాను, ఏమియు చేయుటలేదు. నేను భోక్తనుగాను. ఏదియు కోరికతో అనుభవించుటలేదు. నేను ఇతరులను అనుభవింపజేయు వాడనుగాను. కేవల సాక్షిమాత్రుడను. అకర్తను, అభోక్తను, అని విశ్వసించుకొని కర్తృత్వ అహంకార మమకారములులేక జ్ఞానిగానుండును. ఇట్టి జ్ఞానులు బాలోన్మత్తపిశాచాదుల రీతిగా నుందురు. ఒకప్పుడు పిచ్చివాని వలెను, ఒకప్పుడు బాలునివలెను, ఒకప్పుడు ఎవరు పిలిచినను వినక యున్నను ఉండును. ఇట్టు చిత్రవిచిత్రములుగా గనబడుచుండును. ఇట్టివారిని చూచి ఆక్షేపించ కూడదు.

63 శ్రుతి: గురువును పూజించుటలో, గురుపుణ్యము పంచుకొను శిష్యుండి అనునట్లు పైవిధమున పూజించిన జ్ఞానిని ఎవరైనను పూజించిన మొదల అతనికున్న పుణ్యమును పంచుకొని పొదరు.

64 శ్రుతి: గురునిను దూషించుటలో, గురుపాపము పంచుకొను శిష్యుండి అనునట్లు దూషించిన మొదల అతనికున్న పాపమును పంచుకొని పొదరు.

65 ఇట్లు అతని పుణ్యపాపములను పంచుకొనిన యెడల, అజ్ఞాని ముక్తుడగుచున్నాడని శ్రుతులు చెప్పుచున్నవని యాచార్యులు చెప్పియున్నారు.

66 భగవానువాచ— శ్లో॥ సన్న్యాసేరంగదలచెనిసకలకర్మ కర్మక్లేశంబుగూడదు గానవలని। కర్మమంతయు దీర్చి గాతుననుచు కాచియుంటివి కర్మము గడచినదియు॥ అను శ్రుతి చెప్పిన రామదాసు గారి కర్మములన్నియు, దొలగే పర్యంతము కనిపెట్టి కాచియుంటి కర్మము లన్నియు దొలగిన పిమ్మట రామదాసుగారిని వైకుంఠము చెందించెను. గాన, ప్రతిజ్ఞానికిని అంత్యకాలములో, పాపపద మున కేగునప్పుడు పరిశుద్ధుడుగా వెళ్ళవలెను లేదా, అజ్ఞానిలో కర్మము లున్నయెడల ముక్తుడు కానేరడు, కర్మము లున్నయెడల, వాటిఫలము లనుభవించుటకై పుణ్యలోకము, లేక నరకలోకము జేరును. పుణ్య లోకము చెందిన యెడల భోగము లనుభవించి, మరల పుణ్యజన్మములో పురుషుడుగానో, స్త్రీగానో, జన్మించి గొప్ప ఐశ్వర్యమును పొందును. లేదా—నరకలోకము చెందినయెడల కష్టమనుభవించి మరల పాప జన్మములో ఏదో ఒక జన్మము ఎత్తి మిక్కిలి కష్టమనుభవించును.

శ్లో॥ ఈశ్వరానుగ్రహాదేవ పుంసామద్వైతవాసనా। మహాభయకృతత్రాణా ద్విత్రాణాముపజాయతే॥ తా॥ ఈశ్వరానుగ్రహము లేనట్టి వారలకు బ్రహ్మాద్వైత జ్ఞానము గలుగజాలదు. బ్రహ్మ జ్ఞానము లేనియెడల జననమరణముల ప్రవాహంబును దాటి మోక్షం బును జేరుటకు సాధ్యపడదు.

67 శ్రుతి॥ జ్ఞానాదేవతు కైవల్యం— శ్లో॥ భక్త్యావినా—బ్ర హ్మజ్ఞానం భక్తిమార్గేయాభక్తిర్నిష్ఠాభవ। భక్త్యాసర్వసిద్ధయస్సిద్ధ్యం తి। భక్తి కథేవ—వక్య—విజ్ఞానం—(పాఠ్య అనుశ్రుతివిబట్టి కారణము లేనట్టి కార్యోత్పత్తి లేనట్లు, భక్తి లేక బ్రహ్మజ్ఞానము గలుగ

దాలము. భక్తిచిహ్నములుగా నౌను. గృహస్థమార్గమునందుండి భక్తివల
ననే సకలసిద్ధులు పొందవలయును. గాన సమస్తఉపాయములను వదలి
భక్తిశాస్త్రమును. సమస్తఉపాయములను వదలి అనగా ఉపాయ
ములనగా—సామము, సామము అనగా వేదము, దానము—దానమ
నగా దానధర్మములు. భేదమనగా—భేదాభేదములు ఇవియన్నియు
వదలుట అని అర్థమగును. భక్తిచే సాధించు సౌభాగ్యము కొంచమైనను
లేదు. భక్తియే ఉదయముచేసి జ్ఞానము లభించును గాన బ్రహ్మ
యందు దృఢభక్తి గలిగిన వైరాగ్యము గలుగునని. అట్టి వేళల
విజ్ఞాన ప్రాప్తి యున్న అవిజ్ఞానము క్రమముగా నశించును. అవి
జీవన్ముక్తునకున్న శ్రుతి॥ అభ్యాసా—త్ప్రీ—జ్ఞానం—క్రమా
దపకర్షోదయతి। పక్వవిజ్ఞానం—జీవన్ముక్తో భవతి॥ అను శ్రుతి ప్ర
అభ్యాసమువలన జ్ఞానం క్రమముగా వృద్ధియగును. జ్ఞానమువలన
క్రమముగా విజ్ఞానం వృద్ధియగును. విజ్ఞానమువలన క్రమముగా జీవన్ముక్తు
డగునని శ్రుతులు పలుకుచున్నవి—గాన.—

63 పద్యం॥ భక్తిమార్గము చూపును
భక్తి చింతించెడి భాగ్యములిచ్చు
భక్తి బ్రహ్మత్వము నొందించును
భక్తిచేత నిర్వాణకథ్యమనుకుము.

69 భక్తివిషయము గ్రంథమునందు 223వ పత్రము మొదలుకొని 244వ పత్రమువరకు చూడుము.

జీవన్ముక్తుడు— విషయాస్తి.

70. శ్రుతి॥ ప్రారబ్ధకర్మపర్యంతం। దేహావిరోధ్యవత్॥ అను
ట్లు ప్రారబ్ధకర్మము నశించువరకును ఎట్టివానికైన దేహము నశించదు
గాన జ్ఞానికి ప్రారబ్ధకర్మము నశించువరకును దేహధారుడైయుండును.
అయితే జ్ఞానికి ప్రారబ్ధముల్ బాధలు మూల [illegible]

ముత [illegible] జ్ఞానాగ్నివలన ఇకమీఁద కలుగు [illegible] కర్మములు కాలిపోయినవి [illegible]
వర్తమానదేహము [illegible] నిర్మింపఁబడినదయి ఏదో గతమున్ను లేనివాఁడై
[illegible] కర్తవ్య [illegible] కృత్యములనెడు అహంకార శూన్యుఁడయి సంకల్పహీ
నుఁడై [illegible] క్షరపురుషునకు [illegible] కట్టున్ను
25వ పత్రిక 118వ సంఖ్యయందు చెప్పినప్రకారమున్ను సంసారము
నుండియు దానికంటె అంటక నిర్లిప్తమాత్రుఁడుగానుండి సకలము
లను [illegible] అతిదయాళుత్వముగలవాఁడయి ఓర్పుగలవాఁడయి
కోపతాపములు [illegible] మిగులసుఖవిశేషము [illegible] లేనివాఁడై
[illegible] దేశసంచారి [illegible] జనులకు స్వా
ర్థ [illegible] తనకు నిష్టమగు పదార్థములు లభించుటవలన సం
తోషమున్ను తనకు నిష్టము లేని పదార్థములు లభించుటవలన దుఃఖ
మున్ను లేనివాఁడయి [illegible] పూర్వకర్మానుసారముగా ఏదియేది ప్రా
ప్తమగునో దానితో తృప్తిఁ బొందుచు తనకు లభించనివస్తువులకుగాను
దుఃఖించక దూషణ భూషణములు సమముగా తలచుచు సదా బ్ర
హ్మాత్మానుసంధానము చేయుచుండును. ఇతఁడే జీవన్ముక్తుఁడు. ముఖ్య
తాత్పర్యం [illegible], ప్రారబ్ధంబగు [illegible]
[illegible], [illegible] మనుజుడు సప్త ద్వీపంబులందు చ
క్రవర్తి [illegible] ఆయా వేళలయందు రాగలవన్నిటిని
భరించి ధీరత్వముగా నున్నవాఁడే జీవన్ముక్తుఁడు.

71 పైనుదాహరించిన అంశములలో సరూపమనోనాశన
మనియు, అరూపమనోనాశనమనియు రెండు విధములుగా గలవు.
జీవన్ముక్తునియందు సరూపమనోనాశనమున్ను, విదేహముక్తునియందు
అరూపమనోనాశనమున్ను గలుగును.

సరూపమనోనాశనము.

72 [illegible] అహంకారమమకారములు, సంకల్పవికల్పములున్ను
మనోవికారములని యెఱుఁగుము. ఇవియుల్లనటించి [illegible] నిర్వికారముగా

కర్తృత్వ శూన్యమై జీవకారుణ్య మైత్రి మొదలగు సద్గుణములు గలిగి పరమశాంతిని బొందియుండుటే సరూప మనోనాశన మనబడును.

— గ్రాసా॥ అగ్నియందు కాలినగుడ్డ మునుపటిరూపుతో గనబడుచున్నను ఉపయోగపడనట్లు జ్ఞానులగువారు సకలగృహకృత్య కార్యములు చేయుచున్నను వారి మనస్సు బ్రహ్మనిష్ఠ జ్ఞానాగ్నియందు దగ్ధమై యుండుటవలన నిర్వికారమై కర్తృత్వ శూన్యమైయుండును. కాబట్టి అదిసరూప మనోనాశనమును బొందియుండును. ఇందువలన వారికి పునర్జన్మములు లేకపోవును.

అరూపమనోనాశనము.

73 పైనిఉదాహరించిన కాలినగుడ్డ మడతచేతితో నలిపినది వస్త్రమే రూపులేక ధూళిగా నెగిరి పోవునట్లు మనస్సు రూపులేక బొత్తిగా నశించిపోవుట. ఇదివిదేహముక్తియందు గలుగును. ఎటులనగా ప్రారబ్ధము నశించినంతనే జ్ఞాని 24 తత్వములున్ను దేహత్రయమున్ను రూపులేక బొత్తిగా నశించిపోవును గాన అటువలెనే జీవబ్రహ్మైక్యము బొందుచున్నది. ఇదే అరూపమనోనాశన మనబడును.

74 (25) వ తత్వముగా జీవాత్మగానుండెడు తాను దేహేంద్రియాది 24 తత్వములుతాను గాదనుచు వాటియందలి భ్రాంతినివిడిచిపెట్టి 26 వ తత్వమైన పరబ్రహ్మమే తానని దృఢనిశ్చయము గలయోగదే జీవన్ముక్తుడు ఈగ్రంథమునందున్న 17 వ పత్రము 6,7,8, 13, 14, 15 సంఖ్యలను చూడుము.

జీవన్ముక్తి విషయమై—

75 సకలవ్యాపారములు నశించిన మొదల, చింతలేకుండును. చింతలేకుండుటవలన వాసనాత్రయము నశించును. అట్లునశించుటే జీవన్ముక్తి యనబడును.

జ్ఞాని. దేశసంచారవిషయమై.

76 శ్రుతి॥ పరమాత్మగగనేబంధుః॥ అనుశ్రుతివిధ్యర్థ. [illegible] బట్టబయలైన బ్రహ్మము యందే బుద్ధినిలిపిన. శ్రుతి॥ సర్వదేశసంచారిణః॥ అనునట్లు, యథేచ్ఛగా. నిర్భయముగా సర్వదేశ. సంచారులుండై॥ శ్రుతి॥ సర్వదేశజ్ఞానబోధః॥ అనునట్లునెల్లదేశస్థులకు జ్ఞానబోధ తెలిపినవాడై॥ శ్రుతి॥ సర్వదేశస్తుతిపాత్రః॥ అనునట్లు సర్వదేశస్థులచేత స్తుతింపబడినవాడై సహజ అమనస్కయోగనిష్ఠాపరుండై సదా అఖండజ్ఞానానంద వృత్తితోనుండునట్టి యాతడే జీవన్ముక్తుడు. అతడే దేశసంచారజ్ఞాని యనబడును. అట్టిజ్ఞాని గృహస్థ ధర్మమార్గముననుండి దేశసంచారముచేయవచ్చును.

బట్టబయలు విషయమై.

77 బట్టబయలుఅనగా (బయలు బయలు) వింకబయలు. (బట్టబయలు, విశాలబయలు) మరియన్నిఎటులుండునవగా భూమ్యాకాశములకు మధ్యనున్నదే బట్టబయలు. ఆబట్ట బయలైన భూమి, యందు సకల చరా—చరములు నివసించుచున్నవి.

బట్టబయలు అనే.శబ్దమునకు సాదృశ్యము.

78(1)సూర్యకిరణములవల్ల వెలిగె వేడిగల తెలుపురంగగల పగలుగానున్న (2)చంద్రకిరణములవల్లవెలిగె చల్లనివెలుతురుగల రాత్రిగానున్న (3). నల్లనిచీకటిఛాయగల, రాత్రిగానున్నదే బట్టబయలు. బ్రహ్మ సృష్టించినదేయగును. అస్సృష్టించిన బట్టబయలులోనే అవిభ హ్యాంతరరహితుడుగా బ్రహ్మ ప్రకాశించు చున్నాడు. ॥శ్రుతి॥ పరమాత్మగగనేబంధుః॥ అన్నశ్రుతి లో॥ అపరమాత్మ బట్టబయలైనట్టి బ్రహ్మమని అర్థమగును. భూమ్యాకాశములు సృష్టించకుంటే బట్టబయలు లేనేలేదు. ఈవిషయమై॥ శ్రుతి॥ [illegible]

అనుశ్రుతిని బట్టి 11వ పత్రం 15 వ సంఖ్యనుంచి 29 వ సంఖ్యవరకు చూడుడు.

భగవంతుని తెలియుట.

79 సాంఖ్య, తారక, అమనస్క, పరిపూర్ణ యోగాభ్యాసులై నను తెలిసికొనుచున్ను, నిశ్చయము లేక యుండు లోకులెట్టివారు భగవత్ స్వరూపమును యెరుగజాలరు. మరియు అజ్ఞానమనెడి బురదయందు మునిగినవారు ఉపవాసముల చేతను, వ్రతముల చేతను, గాని శీతయోగముల చేతను భగవంతుని తెలియజాలరు. ఈగ్రంథమునందున్న 234 వపత్రం 87వ సంఖ్యయందును 236వ పత్రము 101 సంఖ్యలలో చెప్పిన ప్రకారం యోగాంతక ధ్యానపరులను అద్వైతజ్ఞాన భక్తుల ఈయుగమునందే భగవంతుని తెలియగలరు.

భగవంతుని స్వరూపము.

వాసుదేవనామము చేత—చిత్తముగాను,
సంకర్షణనామము చేత—బుద్ధిగాను,
ప్రద్యుమ్ననామము చేత—అహంకారముగాను,
అనిరుద్ధనామము చేత—మనస్సుగాను,

ఇట్టినామములు గల విధములుగా విభజింపబడియున్నాడు, గావున పైన దాహరించిన ఏకాంత ధ్యానపరులగు అద్వైత జ్ఞానభక్తులు, అట్టి స్థూల స్వరూపమును తెలుసుకొనగలరు.

ముక్తుల చర్యల విషయము

81 పద్యం॥ నీ కర్మ చేసినను, నీ అవస్థ పొందినను, సూక్ష్మ లచిత్త మందు [illegible] నుండు, విజ్ఞాననారి అటలాడుచు వలుకక్కల [illegible] [illegible] మందున్న మునుకుటమునందు అనుమానము లేదు బట్టి— [illegible]

మాటలాడుచు, కథలు చెప్పుచు, నవ్వుచు, చేతులు ఏమైనను చేయుచున్నను, వారిచిత్తము అఖండమునందుండుటచేత బ్రహ్మవిదుడు ప్రపంచజ్ఞానముగలవాడై జనసాధారణమువలె ప్రవృత్తిచేయుచున్నను, పరిస్థితులు పడుచున్నను ముక్తుల చిత్తము శాంతమున నుండును. దోషము లేదు.

౬౫ (1) బ్రహ్మజ్ఞానము వచ్చినవారికి కామక్రోధాదు లన్నియు నశించును.

(2) బ్రహ్మజ్ఞానులు నిష్కాములై సకల కోరికలను విడిచిపెట్టి సదా పరబ్రహ్మముగు తమ ఆత్మస్వరూపమందే జ్ఞప్తిగలవారై యుందురు.

(3) బ్రహ్మజ్ఞానులు పక్షపాతములేక సర్వమును తమవలెనే చూచుచుందురు.

(4) బ్రహ్మజ్ఞానులు ఆకలిదప్పులు మఱచి నిత్యానందులై నిత్యతృప్తులుగా నుందురు.

(5) దైవాధీనముగా తమకు లభించిన వాటిని అనుభవించుచు, తమకు లభింపని వాటికొఱకు కించపడకయుండి నిరాశగా నుండువారిని జ్ఞానులని యందురు. ఇటులగాక భోజనమందు రుచులు కోరువాడు జ్ఞానికాడు.

(6) ఇసుక చక్కెర చేరియున్న యెడల చీమ చక్కెరను గ్రహించి యిసుకను త్రోసివేయునుగదా! అటుల జ్ఞానులు ఇతర దోషములను త్రోసివైచి సత్యాదిగుణముల గ్రహింతురు.

(7) శివప్రాయముగా నుండువారే జ్ఞానులు. గర్వముగా మర్యాద విచారింపక మాటలాడెడువారు జ్ఞానులుకారు.

(8) దీపస్తంభము క్రింద నీడగానే యుండును. అది దూరముగా నున్న వస్తువులను కనుపెట్టును. గాని దానిక్రింద నున్న వస్తువులను

కనుపర్చెదరు. అటులొస్వాముల వదలకయుండ నుండవలెను, వారి వాక్యములు కన్నుగొనకేరు. దూరముగా నుండువారలకు, గా కలిగి పర మార్థము పొందుదురు.

84 శ్లో॥ ఉత్తమా క్షణకోపంచ॥ అనునట్లు సత్పురుషుల కోపము నీటిమీది గీతవలె క్షణమాత్రముండునని యర్థము

(2) మధ్యమం ప్రహరద్వయం—మాధ్యమునికి జాములు, 6గం. అంతసేపు కోపము ఉండునని అర్థము.

(3) అధమం అహోరాత్రించ॥ అనునట్లు దుష్టుల కోపము, ఒక రాత్రింబగలున్నూనుండునని అర్థము.

(4) కపటః మరణాంతకః॥ అనునట్లు కపటము కలిగినవానికోపం చచ్చేవరకు ఉండునని అర్థము.

85 శ్లో॥ అగ్నికుండ సమానారీ। ఘృతకుండ సమానరః।
జానుబంధు పశ్యోస్త్రీణాం। కన్య నిశ్చలతో మనః।

86 శ్లో॥ మతాపితృభ్రాతృవేశ్యానాం। పితామహం సహాచారః॥
ఉభయోర్వర్య సంబంధే। కన్యనిశ్చలతో మనః॥

87 శ్లో॥ కోకిలానాంస్వరోరూపం। పాతివ్రత్యంతుయోషితాం॥
విద్యారూపంగురుమూర్తి। సదాచారిత్యంతు పురుషః॥

యీశ్లోకముల భావము గ్రహించినవారే జ్ఞానులు.

88 బ్రాహ్మణః॥ జ్ఞాన యోగమునుబట్టి బ్రహ్మమును తెలిసికొని అటులనే నడచినవాడే బ్రాహ్మణుడు.

89 వారము గానిదిగానున్న. శ్రేష్టముగా వున్నటు వంటి బ్రహ్మము ఏదో ఆబ్రహ్మమును సూత్రముగా(నూలుపోగును జన్నిదముగా) ధరించుకొనవలెను. ఏర్పాటుగా(గురిగా) కనుపర్చు చున్నందున సూత్రమని చెప్పుచున్నారు. సూత్రమునేది పరమపదము, (ఉత్తమమైన బ్రహ్మము) అనుకలమాత్ర భావమును కనిపెట్టి

శ్రోత్రియః। నారదమునివారిని గోపదృష్టితో చూచిన శ్రుత దేశమంతు చెప్పుచున్న దానిని వినిందవలసినది. (మూర్తి మనగా మూలువాడు. దర్శనము, వాదుకమూర్తి దండిరూ— వగైరాలు)

౯౦ (శ్రుతి) బ్రహ్మజ్ఞానాత్తు బ్రాహ్మణః అన్నట్లు ఎవరైతే బ్రహ్మమును స్పష్టముగా తెలిసికొనుచున్నారో, వారే బ్రహ్మత్వము పొందిన వారగుచున్నారు. గనుక, జన్మము అవసరము లేదన వచ్చును.

కామగురువుల లక్షణము.

౯౧ బ్రాహ్మణులైనవారు వారి పుణ్యాతిశయము వలన వారి స్వగృహము మాత్రముగా ఏర్పరుచుకొని యుండినను గాని లేక ఇతరస్థలమునందు మాత్రముగా ఏర్పరుచుకొనినను గాని భగవత్ స్మరణ చేయుచు జనులకు గురుబోధ చెప్పుచున్నా॥ "కారణమే గురుధర్మ" మనునట్లు ఉపదేశమిచ్చుచు అందుకుతగిన పూజాద్రవ్యాలు ఒసరించుచున్న మొదల ఇహలోకములో విహితగురువులని పేరుగలిగియున్న పరలోకములో భోగభాగ్యములు లేక, బ్రహ్మత్వమును పొందగలరు.

౯౨ గురువులైనవారలు పురుషశిష్యుని సుతునిగానున్న, అనగా కుమారునివలెనున్న, స్త్రీశిష్యురాలును సుతసీగానున్న అనగా కుమార్తెవలెనున్న భావించుకొని శిష్యపాదములను నొసగవలెను. ఇట్టివారు విహిత గురువులనబడుదురు.

శ్లో॥ శరణాగతుడగు శిష్యుని కరుణించియు సాంఖ్యతారకము నన్యంబులలోనగు మనముకు గుణీభావని గురువులు కామ్యగురువులే గాని విహితగురువులుగారు

౯౩ విహితగురువులనగా శిష్యులకుగలిగినట్టి సకలసందేహ

ములను పోగొట్టి నిరతానంద కైవల్యమును పొందునట్లు చేసిన కొందఱు విఖ్యాతగురుపుత్రులనబడుదురు.

94. స్మృతి॥ శ్లో॥ "విద్వాన్ సర్వత్ర పూజ్యతే"॥ అను స్మృతిని బట్టి విద్వాంసుడు సకలదేశములయందును పూజింపబడును. అటువంటి విఖ్యాతగురుపుత్రులనువారే సకలదేశములయందును పూజింపబడుచున్నారు. గురుపుత్రులనువారలు గ్రామాంతరములకు గాని లేక ఒక సంవత్సరమునకుగాని శిష్యులను చూచి వారి క్షేమసమాచారములను విచారించి అచ్చటచ్చట పూజా పురస్కారములు శిష్యులవల్ల జరిగించి అందుకు రావలసిన గురుకట్నములు శిష్యులిచ్చినంత పొందవలయును ధర్మము. శిష్యులు గురురాకకెదురుచూచుచున్న వారే శ్రేష్ఠులైన గురుశిష్యులనబడుదురు.

శివమతము.

తీర్థప్రసాదముల వివరణము.

95. గురువులనువారలు శిష్యులకు తీర్థప్రసాదములిచ్చునప్పుడు పరిశుద్ధమైనట్టి భగవంతుని యుత్పత్తిచేసిన వారములనే జలమును పంచామృతమును ఫలగవ్యములను పరమాన్నము పాయసము పండ్లు ఫలహారములు అన్నము సరకాయ కూరలు తింపిదంటలు మొదలైనవి శివునికర్పణచేసి శిష్యులకు తీర్థప్రసాదములుగా నిచ్చుట ధర్మమైయున్నది. ఇది శివమతపూజయనబడును. స్మృతియైనట్టి తీర్థప్రసాదములకు ఏదైనను మలినము చేసినయెడల అనర్థమగును. పాపము పొందగలరు.

విష్ణుమతము.

తీర్థప్రసాదముల వివరణము.

96. గురువులనువారలు శిష్యులకు తీర్థములిచ్చునప్పుడు పంచామృతము (భక్తి చేయవలయును మొదల మధురపదార్థములనే

శ్వరకం, మాంసాదులు నివేద్యములు మొదలైనవి వండినకూరలు మరాపానకముతో ఒట్టులు,) సంప్లి ఫలాహారములు పుణగము వర మాన్నము పాయసము మొదలయినటువంటివన్ని అన్నము. నవకాయ కూరలు పిండివంటలు మొదలయినటువంటివన్ని విష్ణువునకర్పణచేసి శిష్యులకు తీర్థప్రసాదములుగా ఇచ్చుటధర్మమార్గమగును. ఇది విష్ణు మతపూజ యనబడును. మధుశివ నారాయణ ప్రీతమగు తీర్థములో జలమువినా ఏవస్తువయినా మితముచేసినమొదల పాపాత్ములగుదురు.॥ శ్రుతి॥ దానరిపాట్లు పెరుమాళ్లకారు కనుకట్లు గాక ఏవస్తువునైనా మితముగాభుజించడము ఉత్తమము—ఏమో వ్యాసభాగవత తలంపుతలచకుడి—శ్రుతి—"శివాయవిష్ణురూపాయ।శివరూపాయవిష్ణవే" అన్న వేదశ్రుతిచొప్పున శివుడేవిష్ణువు। విష్ణువేశివుడు గనుక భుజించేవారయిన మొదల విష్ణుపూజ శివపూజకు ఒకటింతత్త్వమ్ము. ఇందుకునమ్మతి—

97 మనముచేస్న వంటలన్నియు పాపియము అన్నియు ప్రతి దినము దేవునికర్పణచేయక భుజించడము పాపమగును.

98 మనముకట్టుకొనే వస్త్రము అన్నియుదేవునికి అర్పణము చేయక కట్టుకొనడము పాపమగును,

తీర్థప్రసాదముల విషయము.

(1) పైనివాహరించిన 96—98వసంఖ్యలలో చెప్పిన తీర్థప్రసాదములు శివ—కేశవులకర్పితమైనందున శ్రేష్ఠమైనవియగుగును. మనకు శివకేశవులు ఒకటేయగుదురు, వినను మనమునీకున్న మనదోమున్న [illegible] ఉరుకలదు. మాంసాదులలో బ్రిమమగలదు. మధు మరా, పానముచేయకమునుపు [illegible] పాపముచేసినమ్ము మారిపోవును. ఇది గ్రహించి మానవులలో కొందరు సారంపబ్బయున్న

మాంసాదులు భక్షించుట మానుకొన్న వంశములుగలవు. వారిం
వార్లు మధు, సురా, మాంసాదులు భక్షించేవంశములు గలవు. వా
రిలో కొందరు విహారులు మధుసురామాంసాదులు భక్షించుటమా
నుకొనుచున్నారు. వీరు శ్రోత్రియులు. బ్రాహ్మణులలో కొందరు
మధు సురా మాంసాదులు భక్షించనివారున్నారు. కొందరు మధు
సురా మాంసాదులు భక్షించేవారున్నారు. ఐతే మధు సురా
మాంసాదులు భక్షించనివారికి మోక్షముగలదనిన్నీ భక్షించేవారికి
మోక్షముగలుగదనిన్నీ చెప్పుటకు అలవిగాదు. ఎవరైనను దైవ నామ
త్రికరణ శుద్ధిగా ధ్యానించిన యెడల మోక్షము గలుగుటకు సంది
యంబులేదు. గనుక మానవుల యిష్ట పద్ధతిని శివపూజ చేకొనిన వా
రు శివపూజ నిర్గుణారాధనగా చేసికొనవచ్చును. కేశవుని పూజ భక్తిం
చేవారు కేశవుని పూజ నిర్గుణారాధనముగా చేసికొనవచ్చును. తుదకు
శోధించగా శివకేశవులు ఒకటేయగుదురు. గాని యిరువురుగారు
గనుక ఈరెండు పూజలున్నూ ఇహాపరలోకములకు పూజ్యమైన
శ్రీ స్వయంభూశ్రుతురానవారనుశ్రుతినిబట్టి అస్వయంభువైన
ఈశ్వరునికి చెందును. ఈరెంటియందున మోక్షముగలదు. గనుక
గృహస్థ ధర్మమార్గములోనున్న బ్రాహ్మణులు వారి వారి స్వంత
గృహములలో వారి, వారి, స్వంత గురువును రక్షించుకొని ఈపూ
జలు నెరవేర్చుకొనవచ్చును. గురువును రక్షించుటకు శక్తిలేనియెడల
నున్ను, గురువు గతించిపోయినను, గురువులేని యెడలను ఈగ్రంథ
మునుబట్టి స్వయముగా అప్పుడప్పుడు 95,96వ సంఖ్యలలో చెప్పినట్లు
నై వేద్యతీర్థ ప్రసాదములుగా సమర్పించి 254వ పత్రములో 198వ
సంఖ్యలో చెప్పినట్లు పూజ నెరవేర్చుకుంటూ శక్తికొలది గృహస్థ
మార్గమును తప్పకుండనులన్నూగాని, ఇతరభిక్షుకులన్నూగాని స్వతుష్టిపర
చుచున్న యెడల మోక్షము చెందుటకు సందియ్యంబులేదు.

అఖండజ్ఞానిగురుపూజ.

2 అఖండజ్ఞానిగురుపూజ అనగా బ్రహ్మజ్ఞానులందరును అద్వైతులు సమూహముగా చేరి, నిర్గుణారాధన నవలంబించి పూజచేయుటు ఎట్లనగా పైని 95, 96వ సంఖ్యలలో చెప్పినప్రకారం నైవేద్యతీర్థప్రసాదములుగా వర్ణించి 264వ పత్రములో 198 సంఖ్యలో చెప్పినప్రకారం పూజనుచేసి బ్రహ్మజ్ఞానులందరు సమిష్టిగాభుజించి ఆస్వాదించదగు అఖండజ్ఞానిపూజ యనబడును. ఈపూజలో నుండు వారికి మోక్ష మందుచేత నుండును.

సమిష్టివిషయము.

3 సమిష్టిలో రెండువిధములు గలవు. అవియనగా:—

4—(1)అంతరంగసమిష్టి (2)బహిరంగసమిష్టి

—అంతరంగసమిష్టి—

5 గృహస్థమార్గములోనున్న బ్రహ్మజ్ఞానులు రహస్యఅంతరంగసమిష్టిగా నుండవలెను. వీరు అంతరంగసమిష్టులనబడుదురు. బహిరంగములో వ్యష్టి అనబడుదురు. అనగా భేదముగా నుండువారు. మోక్షముగలదు.

— బహిరంగసమిష్టి —

6 గృహస్థమార్గమును విడిచినజ్ఞానులు బహిరంగసమిష్టిగా నుండవలెను. వీరుబహిరంగసమిష్టులనబడుదురు. బ్రహ్మజ్ఞానులలో ముముక్షువులనబడును. అనగా సకలము త్యాగముచేసినవారు. అభేదముగానుండువారు. మోక్షము గలదు. ఇందుకుపద్యము:—

ముముక్షువులు.

7 గీ॥ జాతిభేదంబు లెన్నుటయేటిగాదు
జ్ఞానవంతులబ్రహ్మమేజాతికులము

అదియు లేకున్న సన్నియు వ్యర్థమగును
జ్ఞానశీలంబులుంగుము నిర్మలాత్మ!
కనుక ముముక్షువులగువారు ఈవిధముగానుందురు.

9 రహస్య అంతరంగ సమష్టిలోనున్న గురువులున్ను బ్రహ్మజ్ఞానులున్ను బహిరంగ సమిష్టిలోనికి రాగలరు. ఇందుకు సమ్మతి తొండ ముదిరి ఊసరవెల్లి యగును.

10 ముముక్షువులకు అఖండజ్ఞాని గురుపూజలు అవసరము లేదు.

ఉపదేశ పద్ధతులు.

11—గురువువద్ద ఉపదేశము పొందతలంచువారు ఉపదేశమియ్యు సమయమున శిరస్స్నానము చేసికొని, పట్టుపీతాంబరముగాని, లేక క్రొత్తవస్త్రమునుగాని మడికట్టుకొనవలయును.

గురు శుశ్రూషలు.

12—(1) గురుస్థానమందు గురుపీఠమొకటి యేర్పర్చి, ఆపీఠము మీద క్రొత్త వస్త్రమును పరుచవలెను. (2) గురువుకు స్నానము చేయించి (3) పట్టుపీతాంబరముగాని, లేక క్రొత్తకావి వస్త్రమును గాని లేక క్రొత్తదన్న తెల్లటి వస్త్రమునుగాని, ధరియింపంజేయించి (4) గంధ పరిమళాదులు గురుదేహమునకు పూసి (5) గురువుకొరకు ఏర్పరిచిన గురుపీఠముమీద కూర్చుండబెట్టవలయును. ఒక బ్రహ్మజ్ఞానిని సాక్షి మాత్రుడుగానుండుటకున్ను, ఉపదేశపద్ధతులు ఆశిష్యునకు నేర్పుటకున్ను, గురువువద్దకూర్చుండ పెట్టవలెను. శ్రుతి: "తాంబూల దక్షిణాం సమర్పయామి" అనునట్లు తాంబూలముతో గురుకట్నం, తనద్రవ్య సంపాదనకొలది సమర్పించవలెను. గురుమూర్తిని సదా ధ్యానించుచుండవలెను.

తీర్థ ప్రసాదములు.

13 శిష్య ఉపదేశము పొందే మొదల పైనుదాహరించిన, 95 వ సంఖ్యలో చెప్పిన పద్ధతిగానున్న శిష్యుని ఉపదేశము పొందే మొదల 96 వ సంఖ్యలో చెప్పిన పద్ధతిగానున్ను, తీర్థప్రసాదములు సమర్పించవలెను. పిమ్మట గురువగువారు "నిర్గుణారాధనగా" 254 వ పుటలో 197 వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారం శిష్యుని చేత బోధపర్చి పూజా పునస్కారములు చేయించి శిష్యునకు ఉపదేశమిచ్చి తీర్థ ప్రసాదములు నొసగవలెను. గురువు, శిష్యుడు, సాక్షి ఈ ముగ్గురు లోనే ఈ యుపదేశపద్ధతులు జరుగవలెను. గురుమూర్తి రహస్యముగా ఉపదేశించిన మూలమంత్రమును సదా ధ్యానించు చుండవలెను.

14 స్త్రీ—శిష్యురాలైన మొదల గురువునకు శుశ్రూషలు ఈ పైన ఉదాహరించిన పద్ధతిగానే జరుపవలెను. గురువుపైనుదహరించిన ప్రకారం శిష్యురాలకు ఉపదేశమిచ్చి తీర్థప్రసాదములనొసగవలెను.

గురువులు.

15— గురువులలో, స్త్రీలు—పురుషులుగలరు. పామరులుగానున్న స్త్రీలుగాని, పురుషులుగాని వీరిరువురిలో ఎవరి వద్దనైననొకరివద్ద ఉపదేశము పొందవచ్చును.

ధర్మమార్గము.

99 అనేకవిధములుగా అనేకధర్మములు గలవు. అట్టిధర్మముల కన్నింటికిగల ఫలములున్న వేగాని ఫలములేనిధర్మమింతవరకులేదు. ఈఫలములననుభవించుటకై పునర్జన్మముగలదు. జలదానమునకు పునర్జన్మము అగుదు. 188—189—190 పత్రములందు చూడుము.

100 అట్టి ధర్మములకంటె ఆత్మజ్ఞానమార్గము కలుగజేసెడి ధర్మములు శ్రేష్ఠమైనవియగును. అవిఎవనగా—

101 విషయములవలన కలిగెడి సుఖదుఃఖములను బహిస్సునందు (నిశ్చలశక్తివలన) తేర్చుకొనుటయే మోక్షధర్మమగును. గ్రహించుడి—

శిష్యులవిషయమై.

1వ పద్ధతి

102 గృహకృత్యములలో నున్నవారు గురుబోధ పొందినను ముఖ్యమరుదు గనుకనే అనేకులు పామరులుగానున్నారు. ఉపదేశము పొందినాననే పేరు వహించుటకాదు. బ్రహ్మజ్ఞానమునే బోధకావలసియున్నది. ఉపదేశముపొందినవారైనను ఉపదేశముపొందనివారైనను ఈ గ్రంథమును బట్టి ఇందులోనున్న బ్రహ్మజ్ఞానమున్ను, మంత్రములనున్ను, గురిగా పఠించినయెడల కడతేరగలరు. ఇందుకు సందియంబు లేదు.

2వ పద్ధతి.

103 ఈగ్రంథమున్ను లెస్సచూచి బ్రహ్మజ్ఞానము పట్టుబడిన పిమ్మట గురూపదేశము పొందుటయు మహోచితమగును.

104 పామరులుగానున్నవారు గురువును ఏవిషయమైన అడుగగలరు వారు ఏవిషయమునుగురించి చెప్పగలరు. వినను వారు యోచించి ఎంతని చెప్పగలరు. అట్లుచెప్పినయెడల యెంతని గ్రహించగలరు. "శృతి" అడిగినవారికిస్తురు అడగనివారికెట్లు ఇచ్చు అనునట్లు కాబట్టి ఈగ్రంథమును పఠించి అందున విషయములను గ్రహించని వారు అప్పుడప్పుడు గురువులనుగాని పెద్దలనుగాని విచారించినయెడల సంశయము తీరుచుండును. అట్టిసంశయములు ఉండనేవుండవు.

105 పురుషులుగాని, స్త్రీలుగాని, గురువులను, పెద్దలను, దూషించకూడదు. దూషించిననుగాని నిందించినను గాని రౌరవాది నరకములను పొందుదురు.

106 గురువుల సమస్యంధించినయెడల వారివారికి తగిన మర్యాదలు చూపవలయును. గురురాశి గోరుచుండవలయును.

శిష్యులిరుతెగలుగా నున్నారు.

107 ఇహామూల్యమైన యుపదేశమును స్వసుఖాపేక్షప్రకారము తమంతటనుంచుకొను వారుశిక్షులనబడుదురు.

108 ఇహామూల్యమైన యుపదేశమును తమంతటనమభవింప కొరక బహిరంగపఱచి అందరు సత్పదగతి పొందేటట్లు చేయు పరోపకారులు అవతారపురుషులనబడుదురు.

109 ఇట్టి యాత్మోద్ధారకమగు విషయమును గురుఆజ్ఞపొంది మతివంతులకు ఉపదేశమివ్వవచ్చును.

శిష్యులవిషయము.

110 శిష్యులగువారు గురువును నాశ్రయించి భక్తిశ్రద్ధాయుక్తులతో పరమార్థముకొరకై తపనమనస్కులై యున్న శిష్యులకు పరిపూర్ణములోకివచ్చేమార్గమును గురువు కనుపర్చనియెడల ఆశిష్యులు ఇతరగురువులను నాశ్రయించి కడతేరవచ్చును. గాని గురునిందచేయ కూడదు. అట్లుగురునింద చేసినయెడల ప్రాయశ్చిత్తము పొందగలరు.

111 శిష్యులగు వారు గురువునకు భిక్ష జరిపించవలెను.

శిష్యులగువారు మతములో నిష్టావస్తువు ఉపయోగించకూడదు,

112 శిష్యులగువారు గురుమతమును ప్రబర్చిదానిని వృద్ధిపొందించినవారికిఇహలోకములోకీర్తియు పరలోకమున మోక్షపదవియు గలుగును.

113 శిష్యులగువారు గురుమతమునందు సంశయమునకు పాలు ద్రావి ఆమతమును భ్రష్టుచేసినవారు రౌరవ నరకంబునకుం బోదురు.

114॥ సూ॥ శ్లో॥ మాతృవత్పరదారాంశ్చ। అనుష్ఠాయీ శిష్యకః
లుగాని ఇతరులుగాని పర—స్త్రీని—తల్లివలె భావించుకొనవలెను.

115॥ సూ॥ పితృవత్పరపురుషాంశ్చ। అనుష్ఠాయి—స్త్రీలు—పరపురుషుని తండ్రివలె భావించుకొనవలెను.

శిష్యులారా!

116 జగమునందు గురుబోధకంటె మించినబోధ మరి యొకటి చూచినను మరియొకటిలేదు. గురువుగౌరవ గలవాడనబడును. గురువు కంటె గౌరవ గలవారులేరు. విహితగురువైన మొదల మోక్షమార్గము చూపును. దైవము మోక్షమిచ్చును. ఈ విషయమై 190వ పేజీని 540వ సంఖ్యనుచూడుము.

117 ॥శ్లో॥ గుకారోఅంధకారశ్చ

రుకారో తేజముచ్యతే.

అనుకృతిచొప్పున—గు—అనేశబ్దము అజ్ఞానమనే చీకటిని రు—అనే శబ్దముహరించి జ్ఞానమనే వెలుతురును కలుగ చేయును గురువుయందు ఇంత శక్తి కలిగియున్నది.

118 శ్లో॥ గురుతీర్థోదకంపీత్వా। గురోరుచ్ఛిష్టభోజనం।
గురుమూర్తేస్సదాధ్యానం। గురుమంత్రంసదాజపేత్॥

119 తా॥ గురుతీర్థప్రసాదమును భుజించుచు గురుమూర్తిని సదా ధ్యానించుచు గురుమంత్రమును సదాజపించుచుండవలెను.

శిష్యులనువారలు గురువుకుచేయవలసిన

—శుశ్రూషలు—

(1) స్థానశుశ్రూష.

120 గురుగృహకృత్యములు వగైరాలు రక్షించుటకు తలంచుట.

(2) అంగశుశ్రూషి.

121 దేశికునకుఅభ్యంగస్నానము లు మొదలైనవి చేయించుట.

(3) భావశుశ్రూషి.

122 గురుడు విద్య మోక్షమార్గముచూపునని మనస్సునందు గలంచుట.

(4) ఆత్మశుశ్రూష.

123 గురువునకు కొరత లేకుండా ఇష్టమైన పదార్థము లను దెచ్చియిచ్చి తృప్తి బొందించ తలంచుట.

124 గురువునకు ఈచతుర్విధశుశ్రూషలు అనగా శుశ్రూషలను చేసి గురువును ఆనందముపొందించిన వారే శిష్యులు.

125 బ్రాహ్మమత ధర్మములు:

(1) పుట్టించువాడును రక్షించువాడును ముక్తినిచ్చువాడు నగు సర్వేశ్వరు డొక్కడే కలడు. అతడు పరమాత్మ అతని కద్వితీయ మగు శక్తి, బుద్ధి, ప్రేమ, న్యాయము, పవిత్రత గలవు. అయన సర్వ వ్యాపి, ఆద్యంతరహితుడు, ఆనందమయుడు.

(2) మానవుని యాత్మకు గూడ వినాశము లేదు. ఆయాత్మకు గూడ హద్దులేని వ్యాప్తి కవకాశము గలదు. తనయాచరణమున నా యాత్మ పరమాత్మ కుత్తరవాదియై యున్నది.

(3) భగవంతుడు సత్యస్వరూపుడనియు పరమాత్మయనియు నారాధింపబడదగినవాడు. పరమసుఖాను భూతికిని మోక్షప్రాప్తికిని భగవంతుని యారాధన మవసరము.

(4) భగవంతుని ప్రేమించి తనయాజ్ఞయందన్ని విషయముల నాతనిచిత్తిననుసరించుటయే నిజమైనభగవ దారాధనము.

(5) ప్రార్థనము చేయుట. భగవంతునే నమ్ముకొనియుండుట. భగవత్సన్నిధానమును నిరంతరమును గమనించుట యనునవియే ఆముష్మిక వాంఛాభివృద్ధికి ముఖ్యసాధనములు

(6) పరమేశ్వరునిచే సృష్టింపబడిన ఏపదార్థమునుగాని భగవంతునిగ నెంచి పూజింపగూడదు. ఏ యొకానొక గ్రంథముగాని ఎవడైన నొక పురుషుడుగాని పరిపూర్ణతను కలిగియుండు నట్లుగాని ముక్తికి ముఖ్యసాధనమగునట్లుగాని తలంపగూడదు. గాని అన్నిమత గ్రంథములలోను అందరు మతకర్తలవలనను అని దేశములలోను వ్రాయబడినయంశములలో సత్యపరములగునట్టి యంశములను భక్తిపూర్వకముగ నంగీకరింపవలయును.

(7) సర్వేశ్వరుడు జగత్పిత. మానవులందరును సోదరులు. సమస్త జీవకోటిని ప్రేమించ వలెను. అనునవియే నిజమైన మతము యొక్క ముఖ్యధర్మములు.

(8) భగవంతుడు పుణ్యమును బహూకరించును. పాపమును శిక్షించును. ఆయన శిక్ష పాపపరిహారార్థముగాని నిరంతరసంతాపార్థము కాదు.

(9) పాపి తానొనరించిన పాపకార్యములకు పరితాపముచెంది అదిమొదలు పాపకార్యములను చేయకుండుటయే ప్రాయశ్చిత్తము. బుద్ధియందును యోగ్యతయందును పవిత్రతయందును భగవదైక్యము నిత్యమైనముక్తి అనుసిద్ధాంతమాదియును బ్రాహ్మ మతధర్మములు.

128 బ్రాహ్మలమతము బ్రాహ్మ్యమతము. బ్రాహ్ముల మతము బ్రాహ్మమతము. బ్రాహ్మము అనగా సర్వేశ్వరుడు. బ్రహ్మము నెరిగినవాడు బ్రాహ్మ్యుడు. బ్రాహ్మ శబ్దముకూడ బ్రహ్మమునుండి వచ్చినదియే. బ్రాహ్మ్యులనునది యుచ్చుట. సద్వైతపరము బ్రాహ్మ్యులనుగూడ భగవంతుడు నిరాకార నిర్గుణుడు పరమాత్మ యనియే

కావింది. అతనినే బ్రహ్మమని పిలుచుచున్నారు. కాని అద్వైతులు బ్రాహ్మణులు వేదము లాధారముగలవి యొప్పుకొను చున్నారు. బ్రహ్మజ్ఞానియగువరకును జాతి మతభేదమును కర్మయును అవశ్యక మనుచున్నారు. సోహం బ్రహ్మయను జ్ఞానము స్వానుభవమునకు వచ్చినపిమ్మట కర్మలతోను జాతి మతభేదములతోను, అవసరము లేదని (అద్వైతులు) బ్రాహ్మణులనుచున్నారు. వారికి వేదములతో పని లేదు.

127 సర్వేశ్వరుడుగంగ్రి. మానవులందరును సోదరులు. జీవకోటులనన్నిటిని ప్రేమించవలెను. అహింస పుణ్యము. అసత్యమాడరాదు. వ్యభిచారము చేయరాదు. స్వార్థత్యాగము, పరోపకారము, భూతదయ, ఇంద్రియనిగ్రహము నిర్దాంభికత్వము, కలిగి యుండవలెను. శౌచముండవలెను. కాని షట్కర్మలతో పనిలేదు. (షట్కర్మలనగా యజనయాజన అధ్యయన అధ్యాపక దానప్రతిగ్రహ) స్నానము పరిశుభ్రతకొరకు, పశ్చాత్తాపమే పాపమునకు ప్రాయశ్చిత్తము ప్రార్థనమే భగవంతుని కరుణపడయుటకు సాధనము. భగవంతుడు రూపరహితుడు, సర్వశక్తిభరితుడు, కరుణామయ విగ్రహుడు. సర్వపరిపూర్ణుడు, సర్వవ్యాపి సర్వసమర్థుడు న్యాయైకరతుడు పుణ్యాత్ములవారలను గౌరవించును, పాపయుతులవారలను శిక్షించును. అశిక్షతైన హరినిరాకారవాది మహానరకములు పాల్పడుటకాదు. వారికి పరితాపము కలుగుటకు, వారికి పశ్చాత్తాపము కలుగుటకు, వారి తప్పువారికి తెలియుటకు, వారిబుద్ధిపాపములనుండి మరలుటకు మాత్రమే భగవంతుడు పాపులను శిక్షించును. తండ్రి తప్పుచేసినబిడ్డను శిక్షించినటులనే, రాజ ద్రోహిని శిక్షించినటులనే శిక్షించును. కాని పగచేతగాదు.

128 పరిపూర్ణభక్తిగలవానికి జాతి భేదము లింగభేదములు

దలచువానితో కలియుటపనిలేదనియుగూడ భక్తులంగీకరించియున్నారు. కాని అట్టిసంపూర్ణభక్తి కలుగువరకును కర్మలును జాతిభేదములును అవశ్యకమని భక్తులనుచున్నారు. భక్తి కుదిరెడివరకును భక్తులకును బ్రహ్మజ్ఞానము కుదిరెడువరకు అద్వైతులకును కర్మలును జాతిభేదములును అవసరములు.

(ఇట్లుగుటకు మద్రాసులో ప్రసంగించినారు.)

129 శ్లో॥ అమృతేనతృప్తస్య పయసాకింప్రయోజనం।
ఏవంస్వాత్మానంజ్ఞాత్వా వేదైః ప్రయోజనంకింభవేత్॥

(1) తా॥ అమృతపానము చేసినవానికి జలపానము చేయుట వలన ఫలములేనట్టు వేదాంతవిచారణచే ఆత్మానుభవము బొందినవానికి వేదములతో పనిలేదు.

బొట్టువిషయము

130 అడ్డబొట్టు, నిడివిబొట్టు, చుక్కబొట్టు, జన్నిదమువేసగా త్రములతోపనిలేదు. ఇవి జాతి, మత, భేదములుకనుపర్చుచున్నవి. ఇవి లేగాని మరివకటిగాదు. గనుక సర్వవ్యాపకబ్రహ్మజ్ఞానికి, జాతి, మత, భేద, కులగోత్రములు కర్మలు దేహాభిమానములు వుండవు. గనుక వీటితోపని వుండకూడదు. మానవులు వేదాంతవిచారణ చేసేవరకు నివి యున్నయు అవసరములు. ఈగ్రంథమును పరిశీలించి చూడుము

131 ఎవనియొక్క మనస్సు చంచలములేక వాక్కు కాయమానసముగా ఇంద్రియములు స్వేచ్ఛగా విహరింపక పరిశుద్ధముగానుండు వాడే వేదాంతమునందు చెప్పబడిన ఆత్మానుభవమును పొందును. యితరులు పొందజాలరు. శుద్ధనిర్గుణపరబ్రహ్మము తానని తెలిసికొనిన వాడే జ్ఞాని. కర్తృత్వ, అహంకార, మమకారములు, శ్లాఘాపాత్రత్వములులేక రాగద్వేషరహితముగా నుండువాడేజ్ఞానియిట్టివాడే జ్ఞాని

స్వేచ్ఛాన్నమును చేయుచున్నను లోకమాయచే [illegible] మంత్రి యుండు ను. బాలోన్మత్త, పిచ్చి, పిశాచాదుల రీతిగానుండును. పరిపూర్ణుడు రాజ [illegible] గానుండును. [illegible] శాస్త్రవేదాంతాల దుర్మార్గము, [illegible] సర్వ వాక్యములు బోధపడుచును [illegible] నవ్వలేదు అటులనంతోషిగానుండును. [illegible] ఏకడి [illegible] లోన నానుండును. దోషము లేదు. మాయచే [illegible] బంధించిన ఇది [illegible] అగ్నిహోత్రము ఇవిరాజుల, వైశ్య, శూద్రులపీనుల [illegible] ఇది మొదలగు [illegible] లేక సర్వము సమముగా అకేనముగానుండును. దోషము లేదు. సత్యజ్ఞాని [illegible] పడి [illegible] వరి దోషము లేదు. అట్టివారి [illegible] జ్ఞాని [illegible] శరీరమును ఎట్టివర్ణస్థులైనను సమాధి చేయవచ్చును. దోషము లేదు. గాని దహింపకూడదు. ఇతని దేహము జ్ఞానాగ్నివలన దహింపబడుచుండు ను. ఇందుకు స్మృతి:—

132 కుత్రాపి న వ్యవహారం వా స్తిరశేషస్య ప్రవేశయంతథా।
జ్ఞానాగ్నిదగ్ధదేహస్య న చ శ్రాద్ధం న చ క్రియా॥

133 తా॥ జ్ఞాని, జ్ఞానాగ్నిదగ్ధ శరీరుడని యందురు. అగ్నిలో కాలి బూడిదగా పోయినవస్తువును మరల కాల్చుట లేదు. అట్లు జ్ఞానాగ్నివ లన దేహము కానని భ్రాంతి నశించిన జ్ఞాని మరణించిన తర్వాత అతని స్థూలశరీరమును మరల [illegible] జ్ఞానాగ్నిలో దహనము చేయరాదు. అయితే అతని శవమును భూమిలో సమాధిచేసి సమాధిక్రియలు చే యవలయును గాని [illegible] శ్రాద్ధం న చ క్రియా అనునట్లు అత ని శిలోదకదానమ్ము, పిండప్రదానమ్ము మొదలగు కర్మక్రియలు [illegible]

మూడుమాసములైన సరిచేయరాదు. సమాధిక్రియలు మొదలైన ఈ గ్రంథ[illegible] ముగా చేయవలెను.

184 సమాధిక్రియలనగా మూడువిధములు. అవియెవనగా (1) శివపూజ (2) అన్నదానము (3) వస్త్రదానము, వీటిలో శక్తికొలది ఏదియైనను చేయించవచ్చును. ఎటులనగా:—

185 బ్రాహ్మణులలో నెవ్వరైనను గాని శూద్రులలో నెవ్వరైనను గాని వీరశైవులలో జ్ఞాని పూజచేసినవారిలో నొకరు సమాధి చేసిన రెండవదినముగాని మూడవదినముగాని ఉదిగువను దాపారించిన ప్రకారం జ్ఞాని పూజసమాధివద్ద శివపూజ చేయవలయును.

—శివపూజ—

186 స్నానం సమర్పయామి, (2) గంధం సమర్పయామి (3) అక్షతాన్ సమర్పయామి (4) పుష్పం సమర్పయామి (4) దీపం సమర్పయామి (6) ధూపం సమర్పయామి (7) పంచామృతస్నానం సమర్పయామి (8) నైవేద్యం సమర్పయామి (1) వస్త్రం సమర్పయామి (10) నారికేళం సమర్పయామి. ఇటుల పూజచేసి శక్తి కలిగివున్నటైతే అన్నదానం, కలిగివున్నటైతే వస్త్రదానం చేయించవలెను. ఇటుల సమాధిక్రియలు చేయించిన పుణ్యాత్ములకు గాని లేక పుణ్యాత్మునకు గాని ఇహలోకమునందు కీర్తియు, పరలోకమునందు భోగభాగ్యములు కలుగును.

దానములవిషయమై.

187 సమాధి స్థలం దానము చేసిన వారికి (2) సమాధి కట్టించిన వారికి (3) సమాధి పూజలు చేయు వారికి (4) గుళ్లలో దీపములు పెట్టు వారికి (5) సమాధుల గూళ్లలో దీపములు పెట్టువారికి (6) మఠములలో దీపములు పెట్టుటకు చందా సాయమిచ్చిన వారికి పైన యీయబడిన ఘనముంతు చేసినదాని పుణ్యములు వచ్చిన · శుగంథములో చెప్పిన ప్రకారం వైకుంఠపదవి పొందగలరు. నమ్మవలసినది.

138 సుశీలురగు వారలు పెద్దయుండునంతవఱకు స్మృతికాలమందిప్పటి స్థితివాదాలంబనప్రకారం శిష్యులుగాని పుత్రులుగాని, యితరులు గాని చేసి సమాప్తిచేసి సమాప్తి క్రియలు జరుపవలయును. ఈగురుపత్ని గారిస్థానే వారివారి సత్వమ్ము గలవారినిగాని లేక శిష్యులతో గురువంశులుగాని వారిని నేర్పాటుచేయవచ్చును

ద్వైత మతములు.

139 హిందూ మతములలో మూడు విధములు— అవి అనగా—

(1) ద్వైతము (2) విశిష్టాద్వైతము (3) అద్వైతము ననువిధములు. అవి ఏవనగా—

1. ద్వైతము.

140 భగవంతుడు వేరు, జీవుడు వేరు, జగత్తు వేరు, ఈ మూడు స్వరూపములకు భేదమున్నదను మతము,

2 విశిష్టాద్వైతము.

141 జీవుడు, జగత్తు, ఈశ్వరుడు వస్తువులను మతము.

142 ఈ రెండు మతములవారిలో కొన్ని అభిప్రాయభేదములు తప్ప తక్కిన అంశములన్నియు సమములుగానే యున్నవి—

143 ఈ రెండు మతములవారును భగవంతుని జగత్కారణ మనుటవలన ఆస్తిక మతము అనబడును.

144 శ్రుతి: అస్తి బ్రహ్మేతి చేద్వేద,
పరోక్షజ్ఞానమేవతత్—

145 అను శ్రుతి చే ఆస్తిక మతమును పరోక్ష జ్ఞానమనగా తనకంటె వేరుగా బ్రహ్మమొకటి యున్నదని దాని నుపాసించు మతము. దానివలన జన్మాంతరంబున ముక్తి యగునని మతము, ఇది ఆస్తిక మతమని తెలియును.

౨ అద్వైతము.

146 సూత్రః (ఏకమేవాద్వితీయం బ్రహ్మ) అనునట్లు బ్రహ్మం వినా అన్యవస్తువేదియు లేదు. శ్రుతి, సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ అను వస్తువేమ యేదియు బ్రహ్మమని మతము అభేదము. భేదము లేదనుట శ్రుతి, బ్రహ్మేతి విజ్ఞాన, మనో బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్, అను శ్రుతిని బట్టి ద్వైతమతస్థాపక అహం [illegible] నుండగా బ్రహ్మము—నేను—నేను—బ్రహ్మము అని వాక్యార్థము [illegible] కలు. దీనివలన మనస్త్వము దే ఇప్పుడే ముక్తినొందునని మతము. ఇ. బ్రహ్మజ్ఞాన [illegible] రాజయోగానంద మార్గమని అనబడును.

147 మతముల సిద్ధాంతములు.

1 సర్వజ్ఞత్వ—సర్వలోక వ్యవహారములను తెలియుట

2 సర్వేశ్వరత్వ—సకలచరా—చరములకు అధిపతిగానుండుట.

3 సర్వాంతర్యామిత్వ—త్రిలోకములయందు వ్యాపించియుండుట

4 సర్వభోక్తృత్వ—త్రిలోకములయందు పూజించే పూజా పురస్కారములు తాను పొందుట.

5 సర్వస్వతంత్రత—అన్నిటియందు స్వతంత్రుడై యుండుట.

6 సర్వసృష్టిత్వ—సకలచరాచరములను విచిత్రముగా కల్పించుట

7 సర్వపాలకత్వ—సకలచరా—చరములను రక్షించుట.

8 సర్వసంహారకత్వ—లోకములను లయము చేయుట.

9 సర్వసమత్వ—అన్నిటియందు సమముగా నుండుట.

10 సర్వజీవదయాపరత్వ—అన్ని జీవములయందు దయాళుడుగా నుండుట.

11 తత్క్రియా శూన్యత్వ—తత్క్రియలయందు శూన్యముగా నుండుట.

12 నిస్సంగత్వ—దేనియందు అంటకయుండుట.

13. నిరస్త—అష్టగుణాలు లేనివాడనుట

148 అనశ్వరుడు ఎన్నగనని శాశ్వతగుణములు గల
యును ఎందువలనంటే నిజ స్వాభావికముగానున్నాడు. యీతని లీలా
వినోద మందలి యిచ్ఛచే జగము దగిత్తును నంతర్యామియు. ప్రకృ
తి యిందుగని యిచ్ఛానుసారము గాని జరుగుచున్నది. ఆయన ప్రకృ
తియిట్టిదని నిశ్చయింపశక్యముగాదు. ఆయన హేయగుణరహితుడును
దుఃఖశూన్యుడును సర్వదా యానందముగల వాడయియున్నాడు.

149 ఈశ్వరుడు శుద్ధసత్వోపాధి గలవాడును జీవుడుమలిన
సత్వోపాధిగలవాడునగుటవలన సర్వజ్ఞత్వ జ్ఞానాదిభేదములకు
కారణమనదని అద్వైతమతమువారు చెప్పుదురు. ఈవిషయము పైగ్రం
థమునందు 159 వ పత్రము మొదలు 161 వ పత్రమువరకు చూడ
నగును.

150 జీవులకు అంతఃకరణోపాధులును ఈశ్వరునకు ప్రకృ
తియు స్థూలశరీరములయియున్నవని ద్వైతులు చెప్పుదురు. ఈవిషయ
మై పైగ్రంథమునందు 36 వ పత్రము 37. వ పత్రము చూడుము.

151 ప్రళయకాలములో యీశ్వరుని యందు జీవులీనమై
యుందురు. సృష్టియందుస్థూలశరీరములనుధరించి జనన మరణములనొందుచుం
దురు ఈవిషయమై పైగ్రంథమునందు 216వ పత్రము 610వ సంఖ్యను
చూడుము.

152 బంగారము నగా బంగారు కడ్డీయొకటనుండు బంగరు తీగలాగున
తన ముందటి కడ్డీపరిణామమును వెనుకటి కడ్డీపరిణామమును వదలివేయు
నో యాలాగున నే జీవులునూత్నమూ ముందటిశరీరము నవలంబించి
వెనుకటిశరీరమువిడిచిపెట్టును. దీనికే పునర్జన్మమని చెప్పుదురు.
ఈవిషయమును 71 వ పత్రము మొదలు 76 వ పత్రము వరకు
చూడుము.

153 ఇట్టిశరీరమును పొందిందుకొరకే ఈశ్వరుడు అయినా ప్రేయమునుగాదరించుచున్న జీవులకు వారు వారు చేయు పుణ్యపాపములకు తగినట్టు సుఖదుఃఖముల నిచ్చుటకై శరీరములను కలుగజేయుచున్నాడని చెప్పుదురు. తత్త్వత్రయ గ్రంథమునందున్న పుణ్యపాప ప్రయుక్తము-71వ పరిచ్ఛే.

154 మోక్షము సర్వకర్మ చరణము చేసిన ఈశ్వరుని తన శాశ్వత సుఖములను గోరిన యతని దయచే ప్రాప్తించుచున్న జనన మరణములు లేని నిత్యపదవిని పొందించును ఇదే మోక్షము.

155 ఇట్టిమోక్షము నందలి భేదములు.

(1) ద్వైతులు—సాలోక్య, సామీప్యములు. ఈశ్వరుని సాన్నిధ్యము కలుగు నందురు.

(2) విశిష్టాద్వైతులు—సారూప్యముగలిగి ఈశ్వరాంశులయి యుందురందురు.

(3) అద్వైతులు—సాలోక్య, సామీప్య, సారూప్య, సాయుజ్యములు నాలుగింట యుందురందురు. ఈవిషయమై [illegible] ప్రశ్నము మొదలు 241వ ప్రశ్నమువరకు చూడుము.

156 నాస్తిక మతములు. [1 బౌద్ధమతము.]

(1) జ్ఞానము వస్తువు కూడా కలదను వారిమతము.

(2) జ్ఞానము మాత్రమే కలదనువారి మతము [illegible] తి—ప్ర[illegible] నాశము గలదని చెప్పుదురు.

(3) జ్ఞానవస్తువులు రెండును లేదను వారిమతము.

2 చార్వాకమతము.

157 ఐదుభూతములలో నాలుగు [illegible] నిత్యమని చెప్పు

పంచభూతసమాశేశమే జగత్కారణమను మతము.

ఇది కేవల నాస్తిక మతము.

3 యోగసాంఖ్య మతములు.

158 మాయా జగత్కారణమనునది.

(1) పతంజలియోగము, ఆస్తిక సాంఖ్యము. ద్వైతయోగ మతము.

(2) కపిలసూత్రము. నాస్తిక సాంఖ్యము ద్వైత సాంఖ్యమతము

4 శైవశాక్త మతము.

159 ఇది చిచ్ఛక్తి జగత్కారణమనునది.

160—(5) తార్కిక మతములు, పరమాణువులు జగత్కారణ మని వాదించు వారి మతములు.

(1) నైయాయిక మతము గౌతమ సిద్ధాంతము.

ఇది నాస్తిక తర్కము.

(2) వైశేషిక మతము— కణాదసిద్ధాంతము. ఇదియు నాస్తిక తర్కము.

6 ఆర్హత మతము.

161 యిది జైనుల సిద్ధాంతము. ద్విపంచపదార్థములు జగత్కారణమగునట్టివి.

7 పూర్వమీమాంస.

162 కర్మ జగత్కారణమనునట్టిది. ఇది ప్రవృత్తిశాస్త్రక మతము.

163 అన్నిమతములలో, బద్ధులు, ముక్తులు, నిత్యులు, కేవలులు, నాలుగువిధములుగ విభజింపబడిరి—వీరివివరణము.

(1) బద్ధులనగా—అసత్యమును ననుసరించు వారు.

(2) ముక్తులనగా — శాంతిగుణములను మాత్ర మనుసరించు వారు.

(3) నిత్యులనగా— ఎల్లప్పుడు [illegible] ననువర్తించువారు.

(4) కేవలులనగా— మనస్సు పరిశుద్ధము చేసుకొనిన వారు. పరమాత్మ [illegible] సేవా [illegible].

164 యీభూమి యందు [illegible] గ్రహించిన మనుష్యు లే విలాసము పొందువారు బద్ధులనబడుదురు. అనగా ప్రకృతిసంబంధ మగు [illegible] అనిత్యమును [illegible] వారనబడుదురు [illegible] [illegible] [illegible] లేదు.

హరినామస్మరణ

165 శ్లో॥ ప్రహ్లాద, నారద, పరాశర, పుండరీక, వ్యాసాంబ రీష, శుక, శౌనక, భీష్మ, దాల్భ్యాన్, రుక్మాంగద, [illegible], వసిష్ఠ, [illegible], [illegible], పుణ్యానిమాన్ పరమ భాగ వతాన్ స్మరామి. వీరందరును [illegible] నారాయణనామము పఠించి [illegible].

166 [illegible]

[illegible]

167 [illegible]

1 [illegible] దేవులన్నియు,

2 [illegible] లన్నియు,

3 [illegible] నియు,

. . [illegible] ఆచార్యులు మధ్వాచార్యులు [illegible] మొదలైన [illegible]
. . [illegible] శిష్యులు పండరిపురమునందు నామదేవుడు [illegible]
[illegible] అనేకస్థలముల యందు నామములతో సంచరించి [illegible]
కృత్యములు [illegible] చేసి జనుల హృదయములందు [illegible]
యున్న అజ్ఞానాంధకారములను తొలగించి ధన్యులుగా చేసి ధర్మ
మును లోకమునందు స్థిరముగా నిలిపి పిదప భగవంతుని ఆజ్ఞప్రకార
ముగ వారి వారి నివాసస్థానములకు వెళ్ళిపోయిరి.

168 యుగముల పరిమాణము.

1 కృత యుగమునకు— పదియేడు లక్షల యిరువది యెనిమిది
వేల సంవత్సరములు. (17 28 000) సం॥ లు.

2 త్రేతాయుగమునకు—పన్నెండు లక్షల తొంబది యారు వేల
సంవత్సరములు. (12 96 000) సం॥ లు.

3 ద్వాపరయుగమునకు—ఎనిమిది లక్షల అరువది నాలుగు వేల
సంవత్సరములు. (8 64 000) సం॥ లు.

4 కలియుగమునకు—నాలుగు లక్షల ముప్పది రెండు వేల సంవ
త్సరములు. (4 32 000) సం॥ లు.

169 ముక్తివిషయము.

1 కృతయుగము నందలి జనులు అనేక సహస్ర సంవత్సరములు
పంచతపములను ధరియించి అష్టాంగయోగములను సాధించి అణి
మాది సిద్ధులను గాంచి జ్ఞానులై ముక్తి ప్రయాసతో పొందిన
వారట.

2 త్రేతాయుగమునందు జనులు గొప్ప గొప్ప యాగములు అనేక
ములు చేసి ముక్తి కష్టముగ సద్గతి నొందినవారట.

3 ద్వాపరయుగమునందలి జనులు [illegible]
ములు, తీర్థయాత్రలను చేసి, [illegible] గాంచినవారట.

4 కలియుగమునం దీశ్వరుని మహిమ ప్రదీప కీర్తనలను చెందక
కేవలము, భగవంతుని సుగుణములను కీర్తించుటవలననే ముక్తిని
బహు సులభముగా పొందిరని కొందరు భక్తులు కలియుగమున
సమానమైన యుగము లేదని నిశ్చయించినారు.

170 రామాయణము.

1 పరస్త్రీల నపేక్షించకూడదని రామాయణము బోధించు
చున్నది.

171 భాగవతము.

2 భగవంతునియందు నెల్లప్పుడును ధ్యానము గలిగి యుండవల
నని భాగవతము బోధించుచున్నది.

172 భారతము.

3 నీతిమార్గముగా ప్రవర్తించుటకును, భగవంతుని స్మరించుట
కున్ను అన్నదమ్ముల మానవుచ్చుట యున్నటికిగూడదని భారతము
బోధించుచున్నది.

173 భగవంతుడు వైకుంఠమునందుగాని, లేక యోగిజనుల
హృదయకమలములయందు గాని యుండడనియు, భక్తులెచట
భగవన్నామ సంకీర్తన జేయుదురో యచ్చట ప్రకాశించునట్లుల
స్పష్టముగనున్నది. గనుక నటువంటి పరమాత్ముని యెట్లు కనుగొన
వచ్చునని యడుగగా భగవంతుని జ్ఞానమువలన గాని, స్మరణవల్లగాని, భగ
వన్నామ పరవశుడై యానందనృత్యము సేయుటవలన కనుగొనవ
చ్చును.

174 మఱియొక్క, మొదటనైతే భగవన్నామమును చేయదలచి
తంబురయొక్కగాని, లేక మృదంగముయొక్కగాని ధ్వనిని మొదట
చేయుదురో యాధ్వనిని వినిన తోడనే భక్తులను కాపాడ భగవం
తుండప్పుడు ప్రవేశించి కాపాడుచుండును.

175 యట్టము భగవన్నామ కీర్తన చేయువారల అనగా, దేహము పులకాంకురంబులును నేత్రములందు ఆనందబాష్పంబులు రాలుచును గద్గదస్వరంబు గలిగి మైమరచి భగవన్నామకీర్తన చేయుచున్న సమయమున అభక్తజనులు నిలువబడి నృత్యము చేయుచుందురు.

176 యిహలోకమునను భగవత్స్మరణ చేయుచున్న నోపకలి పామరులు అస్మరణపరులై వచ్చువారు అస్మరణవిని అందువలన గలిగే ఫలమును అనుభవించ నేరక అనాదియైన భోగముఖ్యాంశ్ల నాట్యమాడుచున్న యెడల (అశబ్దము విన్నమాత్రమున నే దీపమును చూచి పతంగములు అనగా రెక్కలుగల మిడతలు వగయిరాలు భ్రమపడి నశించునటువలె) నాట్యముచూచుటకై వెళ్ళి మోహాంధకారములో ప్రవేశించి "కృతిః కించిత్ భోగం భ్రష్టాకారత్వం" అనునట్లు, కించిత్ భోగము అనుభవించి, అందుచే కలిగినట్టి కష్టములకులోబడి దుఃఖించుదురేగాని ముందు హరిభజనవలన కలిగే ఫలమును అనుభవించక పోతిమని చింతించజాలరు. గనుకనే పామరు లిట్టివారని గ్రహించవలెను—యిదిన్నిగాక గ్రామాదుల వీధులయందు భజనభక్తులు హరిస్మరణ గానవినోదములచే నృత్యము సలుపుచు ఆనంద భరితులై వెళ్లుచున్న యెడల అభజనభక్తులే యుందురు గాని మరియితరులు నెవ్వరు వారితో నుండరు. వారివెనుక భోగము వాళ్లు నాట్య మాడుచు వెళ్ళుచున్న యెడల, వా. "పిలువనిపేరంటమ"న్న వచనము చొప్పున ఆభోగము వాళ్ల చుట్టు యెంతమంది జనం గుమిగూడియుందురో చెప్పుటకలవిగాదు.

భగవానువాచ.

177 గీ॥ నాకు మ్రొక్కెడు నాభక్తుడగువాడు
భక్తజనులకెన్న పరమగతియు

భక్తాధీనుడనని బలుకెందు వెనువెంట
[illegible] దగులు గోవిందుండు॥

తా॥ సత్పురుషులైతే, ఇతరాపేక్ష లేక స్వతంత్రులై యుండి భగవంతుని [illegible] ఉన్నారో, అట్టి అచంచల భక్తులయొక్క వెంట [illegible] వహించుచున్నాను. అని కృష్ణ పరమాత్మ చెప్పుచున్నాడు.

178 భగవద్విలాసము.

1 భగవంతుని భక్తి యేలాగున సాధించిన, తాను ఆలాగు నాడుచుండును.

2 భక్తులు సంతతము, భగవంతునకు మేలుకోరుచుందురు. భగవంతుడు సంతతము భక్తులకు మేలుకోరుచుండును.

3 భక్తు డెక్కడకు పోయినా భగవంతు డక్కడకు పోవుచుండును.

4 భక్తుల హృదయము భగవంతునిది, భగవంతుని హృదయము భక్తులది.

5 భగవంతుని భక్తు లెరుగుదురు, భక్తులను భగవంతు డెరుగును. గనుక ఏకప్రకారముగా గొనియాడేవారి చిద్విలాస మునే అనంత మనవచ్చును. చెప్పతరముగాదు.

6 ఒక భక్తుడు యింకొక భక్తునితో చేరుటవలన నిరువురు ముఖ్యముగా భగవత్కథలను తెలిపించుకొనుచు కాలక్షేపము చేయుదురు. ఒకరినొకరు వదులుటకు సమ్మతించరు.

7 తామెవరైనా వేనవేలు సంవత్సరములు నీటియందున్నను, తనయందుండు జ్యోతిగల దివ్యమణి పోగొట్టుకొనదు గనుక అట్టి జ్యోతి వంటి అభేద్య [illegible] భగవంతుని స్మరించు భక్తులు ముక్తి పొందగలరు, పరమపదమనే బ్రహ్మానందములో ఐక్యము కాగలదు. [illegible]

మునిగియుండు పఠించి భక్తి చేయువారు యందు నిర్మలులై వైకుంఠ ప్రాప్తులై యుందురు. బ్రహ్మైక్యముగా వైకుంఠ మునిఖర్తుని.

179 ఉపరి పూర్ణానంద రహస్యమును తెలిసికొన్న వారు ఇందు చెప్పబడిన పూర్ణఫలమును పొందగలరు.

180 ఇంతటి టిప్పణము మన్నించవ పండితులు పాత్రులు.

181 ఓం శాంతి శ్శాంతిః

182 పరిపూర్ణము ముగిసెను.

యర్రా రామస్వామి దాసు.

హెడ్ జమాందార్

ఆలకట్టు తోట

రాజమండ్రి.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము

వేదములు మొదలైనటువంటి వాటివివరణములు.

183 పైనిచెప్పబడిన నాలుగువేదములలో శ్రేష్ఠమైనది సామవేద మనవలెను. యిందులో 4 మహావాక్యములు, 3 కాండములు గలవు. ఇదిగాక 6 శాస్త్రములు, 18 పురాణములు భాగవతం, భారతం, రామాయణము, చౌపన్నభాషలు, మన్వాదిధర్మశాస్త్రములు, శిల్పశాస్త్రము, కోకశాస్త్రము, సాముద్రికము, యింద్రజాల మహేంద్రజాల గోకర్ణ గజకర్ణవిద్యలు, అరువదినాలుగువిద్యలలో శ్రేష్ఠమైన అధ్యాత్మవిద్యయును, బ్రహ్మవిద్యయును. అను వేదాంగములును అనగా (1) శిక్ష, (2) వ్యాకరణము, (3) ఛందస్సు (4) నిరుక్తము (5) జ్యోతిషము (6) కల్పము ఇవి ఆరువేదాంగము లనబడును. ధర్మవేత్తలు చెప్పబడిన ధర్మశాస్త్రములు, మీమాంస శాస్త్రములు, వైద్యశాస్త్రములు, మనువు చెప్పిన భక్తిజ్ఞానభావములు, తర్కశాస్త్రములు, బ్రహ్మతత్వవిచారణరూపమగు వేదాంత శాస్త్రములు, ధనుర్వేదము ఆయుర్వేదము గాంధర్వవిద్య అర్థశాస్త్రమగు నీతివిద్య అనీతివిద్యకు సహాయముగానుండెడి నీతిశాస్త్రములు ద్వైతము విశిష్టాద్వైతము అద్వైతము ఉపనిషత్తులు 28 అంగములు సప్తకోటి మంత్రములు అనంతనామములు పంచముద్రలు త్రివిధ దృష్టులు ప్రాణాయామ లక్షణము అంతఃప్రాణాయామ లక్షణము సమాధిలక్షణము సల్లక్షణసారము నవరసాదులు తపోయోగములు

వైరాగ్యములు వేదాంత సంస్కృత చారిత్ర, ఆంధ్ర వ్యాకరణ కావ్య కన్నడ గాన భాషాంత్రయాది శాస్త్రములు సుభాషితలు కీర్త కములు చరిత్రములు కథలు ఇట్టి మొదలైనటువంటివిద్యాలాగలవు. ఇవి సాధించుటకు గృహస్థధర్మమార్గములోనున్న మానవులకు అలవిగాదు. కనుక గ్రంథములోనున్న జ్ఞానమార్గములను ముఖ్యముగా గ్రహించవచ్చును. మరియు, ఇందున్న మంత్రములను పఠించుటకై ప్రాణాయామస్నానములు మొదలైనటువంటివి చేయుటకై మూడుకాలములు గలవు. అనగా ఉదయం, మధ్యాహ్నము, సాయంకాలము, ఇవి భగవంతుని స్మరించుటకై ఉచితకాలములగును. త్రికాలములందును అనగా మూడుకాలములలో త్రికరణశుద్ధిగా అనగా,-భగవంతుని స్మరించునపుడు ఇతరితరములు మాని అనగా వ్యవహార వ్యాపకములను మనస్సునందు రానీయక వాక్—కాయ—ఇష్టానసారముగా గ్రంథమునందున్న మంత్రములను మనస్ఫూర్తిగా స్మరించిన మోక్షఅధికఫలము కలుగును. ఇంతకంటె మరియొక ఫలము వేదములయందు కల్పించి వెదకిచూచినను లేదు.

184 గ్రంథమును బాల్య, యౌవన, కౌమార, వార్ధక్యములుకల పురుషులు, స్త్రీలు, వారివారి కరమున(అనగా చేతియందు) నుంచుట మహా ఉచితమగును.

185 మరియు బంగారువస్తువులలో వజ్ర, వైఢూర్య, గోమేధిక, పుష్యరాగ, మరకత, మాణిక్య, నీలములు మొదలైనటువంటివి స్థాపించినటువలె ప్రపంచ సృష్టి, సాంఖ్య, తారక, అమనస్క, పరిపూర్ణములలోనున్న అమృతగుటికలతో సమానమైనటువంటి వాక్యములను చదివి వారిమనస్సునందు స్థాపించుకొన్న వారలకై ముక్తిపదవి పొందుటకు సందేహము లేదు.

186 శ్రీ బ్రహ్మజ్ఞానానందమును భక్తి శ్రద్ధలతో చదివిన వారును విశ్వనాథుని జగద్గురుని కటాక్షంబున ముక్తిజెందగలరు. (ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః)

గ్రంధరచన యిదే ప్రథమప్రయత్నము గనుక ఇందలి తప్పులు మన్నింప పండితులు ప్రార్థితులు.

యిట్లు రామస్వామి దాసు

పెన్షన్ జమాదార్.

ఆలకట్టుతోట

రాజమండ్రి

ప్రపంచ సృష్టికర్తయైన
ఈశ్వరునకు
నమః నమస్కారము.

7వ పీఠిక

6 వ ప్రకరణము

[illegible]

నిరామయుని ప్రార్థన.

—:(o):—

188(1) శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకా [illegible] గర్భ [illegible] మార్కండేయునిపధించిపట్టుదనివాపాడిన [illegible] (2) శివలింగముకు పూజచేసిన మార్కండేయునకు యమునిపాశమును త్రుంచి యెల్లప్పుడు 16 సంవత్సరముల చిరంజీవిత్వమునిగా నుండునట్లు వర మిచ్చిన దాతువుగావా (3) అశ్వమేధయాగములో అనంగుడైన శ్రీ రాములవారి పాదస్పర్శ తగిలినంత మాత్రమున శిలఅనగా రాతినుంచి శాపవిమోచనమై వెడలిన మునిభార్యఅయిన అహల్యకు మోక్షమిచ్చిన శ్రీరాములవారవుగావా(4)ఆనాడు రామ లక్ష్మణ [illegible] యూశీతమ్మ ముగ్గురు వనములో శబరితెచ్చిన [illegible] పండ్లను భక్షించి ఆశబరిఅనేమాలదానికి మోక్షమిచ్చిన శ్రీరాములవారవుగావా (5) రావణాసురునిజంపి శరణుజొచ్చిన విభీషణునకు పట్టముగట్టి ఆ రావణ కుంభకర్ణాదులతో యుద్ధములో జచ్చినవారందరికీ మోక్షమిచ్చిన పదునాలుగు లోకములకు కర్తవైన శ్రీరాములవారవుగావా (6) కౌరవయుద్ధములో అర్జునునకు రధసారధివై [illegible] గమున నిర్వక లోభగుణముగలిగిన దుర్యోధనునితో సహా యుద్ధములో చనిపోయినవారికి మోక్షమిచ్చిన శ్రీకృష్ణమూర్తివిగావా

(7) ఘోరారణ్యమున్ గడచిన భారతివిగావా? (8) పంచపాండవులకు ద్రౌప దితో వివాహ మొనర్చియున్న మహోన్నతభావమవుగావా? (9) అనాథ ద్రౌప దికి వలువ మానమున గాచిన వస్త్రమవుగావా? (10) ధర్మరాజునకుపదేశమి చ్చిన తీవ్రమనస్కుడు సూక్ష్మమగు ముక్తిమార్గమిచ్చిన శ్రీకృష్ణుడవుగావా? (11), కాపాడుమని శరణుజొచ్చిన గజేంద్రుని గాచి రక్షించిన దాతవుగావా? (12) ద్రౌపదీదేవి ప్రార్థనకు మాయమైన అక్షయపాత్ర, అతిథి పూజగల ధర్మనందనుని యింట అన్నపానాదులు భక్షించిన కృష్ణమూర్తివిగావా? (13) అనాథ వానరసంబంధించినపుడు సహాయము చేసిన దశరథ పుత్రుడై ప్రేమ తో దున్నిన శ్రీరాములవారవుగావా! (14) నీతో విద్యార్థిగాను న్న కుచేలుడు నీవు వస్త్రాన్నములకు గోపురపు కుచేలునితో నన్ను మరువ కుమని ఆనతిచ్చిన ప్రకారము కుచేలుడు స్వస్థానమునకు వెళ్ళి దా రాపుత్రాదులతో మిక్కిలి పేదరికముగా నుండినపుడు, భార్య, నాథా! "బాల్యస్నేహితుడు కృష్ణుడు సకలైశ్వర్యకరుడు అతని చెంత కేగిన మన దారిద్ర్యము నశించునని తోచుచున్నది. అట్లు చేయుము" అని చెప్పగా మిత్రదర్శనమునకు వెళ్ళునపుడు రిక్తహస్తములతో వెళ్ళరాదని భార్యయిచ్చిన గుప్పెడు అటుకులు బట్టచెంగున మూటగ ట్టుకొని కుచేలుడు ద్వారకాపురము చేరి కృష్ణుని దర్శనము చేయగా కృష్ణుడు "రాతో? మింద నీకు పెండ్లియైనదా? భార్య గుణవతియేనా! పిల్ల లు గలరా? మనము గురుకులములోనున్న నాటి చేష్టలు జ్ఞాపకమున్నవా!" అని క్షేమసమాచారములు అడుగగా కుచేలుడు పెండ్లియైనది పెక్కుం డ్రు పిల్లలుగలరు. భార్య గుణవతియే! బాల్యావస్థయంతయు జ్ఞాపకము న్నది నిజముగా. మిత్రుడా! చాలా కాలమునాటికి నన్ను జూడవచ్చితివి గదా! నాకేమైనా తెచ్చితివా! అని అడిగి బట్టచెంగున నేదో మూటయున్నది అనిచూచి అటుకులున్నవని యిచ్చి గుప్పెడు తిని మరల గుప్పెడు తినబోగా రుక్మిణి, నాథా! (రహస్యముగా) మాకు తిన

సుప్రసిద్ధములైన [illegible] శ్రీకృష్ణుని [illegible] అని చెప్పగా కృష్ణుని [illegible] [illegible] శ్రీకృష్ణా [illegible] అని [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] గావా?—

దశావతారములు.

(1) మత్స్యావతారమునందు [illegible] వేదములను హరించిన [illegible] దేవతలను రక్షించిన కృష్ణుడవుగావా? (2) కూర్మరూపమునొంది దేవదానవులు [illegible] మందరపర్వతమును [illegible] సముద్రమును మథించి దేవతలకు అమృతము పంచిపెట్టిన కృష్ణుడవుగావా? (3) వరాహరూపమునొంది [illegible] సముద్రమునందున్న భూమిని ఎత్తి [illegible] వరాహరూపుడవు గావా? (4) నృసింహరూపమునొంది హిరణ్యకశిపుని గోళ్లచేత చీల్చి భక్తుడగు ప్రహ్లాదుని రక్షించినట్టి నారసింహరూపుడవుగావా? (5) వామనరూపము నెత్తి [illegible] త్రివిక్రమరూపము వేసి మూడు లోకములను ఆక్రమించుకొని బలిచక్రవర్తిని అణచి దేవేంద్రుని రక్షించినట్టి వామనరూపుడవు కృష్ణుడవు గావా? (6) పరశురామావతారమునొంది జమదగ్నిమహాముని గర్భమందు పరశురాముడై పుట్టి రాజుల నిరువది యొక్కమార్లు వధించిన క్రోధరూపుడైనట్టి పరశురాముడవు కృష్ణుడవుగావా? (7) శ్రీరామావతారమునొంది దశరథుని గర్భమందు శ్రీరాముడనెడి నామమున జన్మించి దేవశత్రువగు రావణాసురుని సంహరించినట్టి శ్రీరామరూపుడగు కృష్ణుడవుగావా? (8) బలరామ

అవతారము గొంది రోహిణీదేవి గర్భమున బలరామరూపమున జనించి నాగేటిని రోకటిని ఆయుధములుగా ధరించి భోగరూపులైన దుష్టులను గాదనా జేసిన కృష్ణదవుగావా! (15) కృష్ణావతారము నొందియాదవవంశమందు శ్రీకృష్ణుడుగా దేవకీదేవి గర్భమున బుట్టి సకల రాక్షసులను దండించి అర్జునునకు సారథియై సకల రాజులను సంహరించి భారతయుద్ధమందు భూభారమును పోగొట్టినట్టి కృష్ణదవుగావా! కల్కి అవతారము నొంది కలియుగాంతమునందు ధర్మమార్గము ప్రవర్తింపజేయుటకయి కల్కిరూపము నొంది గుఱ్ఱమునెక్కి సకలమ్లేచ్ఛులను సంహారింపబోయెడి కల్కిరూపుడవు కృష్ణదవుగావా! (16) ఈ అవతారములన్నియు నీయొక్క అంశ (కళ)గా ఉద్భవించిన వారికి నీవు ఆత్మగానుండి వారి కార్యములను నెరవేర్చిన వాడవుగావా! ఇట్టి తెలియని జనులు (జననమరణాదివికారములు లేని వాడవు, సర్వలోక స్వరూపుడవు) నీవు ఉద్భవించినావు అని పలుకుదురు.

అనాదికాలమునుండి ముక్తిని పరబ్రహ్మ తేజోమయమైనట్టి చక్రముతో ఖండించి అసురులకు మోక్షమిచ్చిన ప్రభుడవుగావా! (17) కృతయుగ, త్రేతాయుగ, ద్వాపరయుగములలో, ఒక్కొక్క క్రమముతో అనగా జనులు పంచముద్రలు అష్టాంగయోగములు అణిమాదిసిద్ధులనుగాంచి గొప్పగొప్ప యాగములనేకులు చేసి భూప్రదక్షిణములు తీర్థయాత్రలు చేసి జన్మరాహిత్యమును గాంచినారు. (18) కలియుగమునందు ఈ పైని ఉదాహరించిన క్రియలను ఎందరు చేసినను భగవంతుని గుణగణములను కీర్తించుటవలననే ముక్తి బహుసులభముగా పొందిరని కొందరు భక్తులు కలియుగముతో సమానమైన యుగములేదని నిశ్చయించియున్నారు. (19) మరియు ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించిన మంత్రములు నష్టకోటికములలో ప్రాధాన

త్మికమైన వేదములుఘోషించు చున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివి పూర్వకాలపు కొన్ని వందల సంవత్సరముల నుండి వ్యాసవాల్మీకి నారదాదులు, మునులు, యోగులు, సురలు, కిన్నెర కింపురుషులు, దేవతలు, ముదలైన వారెందరో వ్రాసినారట. (20) గాని నేను స్త్రీలుగను ఒంటి మహాయోగిని నందిగాం తులశమ్మగారి బ్రహ్మజ్ఞానోపదేశమును బ్రహ్మజ్ఞానబోధను నాగముగ్రోయించి ప్రాంతిసాని—నీవు నాల్గు కలామములవలన— శారద, శ్రీలక్ష్మి, సావిత్రి, భారతి, వాణి, ఇట్టి ముదలైన పేరులుగల సరస్వతీదేవివి నా వాక్కుయందు నిలిచి ఈ కలియుగమునందున బ్రహ్మజ్ఞానానందమునే గ్రంథమును సంపూర్తిగావించి ప్రచురింప చేయించిన మహాసాధ్వీ (21) ఈ గ్రంథమును చదివి జీవన్ముక్తమును పొందినస్త్రీ పురుల అంత్య కాలములో నీవు వారిని పంపి వారిజన్మములనుమనాయాసముగారక్షించు దాని బ్రహ్మైక్యమునగా వైకుంఠము చేర్చుటకై మిక్కిలి వినయముతో నా అంత్యకాలమువరకు పూర్ణదయాదృష్టి గలదానవు చేయుచు త్రిలోకములను ప్రేమించు సర్వేశ్వరిమునియుండు టవలన నీవాక్యమే ప్రధానమైన దైవమని నమ్మి త్రికరణశుద్ధిగా అత్యంత నిశ్చలభక్తితో నిన్ను ప్రార్థించుచున్నాను.

189 వాక్యోపదేశమిచ్చిన గురువుకుంతుమహాయోగినీ తులశమ్మగారికి—నేను—నా—కృతజ్ఞతనే యున్నాను మరియు—ఈ గ్రంథములోనున్న జ్ఞానమార్గము గాక, నీతి, ధర్మముల యందున్ను, పునర్జన్మ, పాపపుణ్యముల యందున్ను, పుణ్య, పాప, కర్మముల యందున్ను, వేదాంత వాక్యముల యందున్ను, ఇంకాయెంతయో సాధారణమైన, వాక్యముల యందున్ను, ఈ గడచిన మూడు సంవత్సరములనుండి, గ్రంథ మెత్తుగాని—నా చేత తెల్లముగా—తెలియపర్చి నయమున మహా గా భక్తిని

మద్రా మజీదార్ నందిగాం రామస్వామి నాయుడుగారున్ని, అన్నద ప్రియులు, శ్రీగురువరులు సముద్ధరించిన ప్రకారం వారిశిష్య జనులకున్ను ఆ శ్లోకములుగల సుమనసులకు మంగళము వినయపూర్వకముగ సమర్పించుచున్నాను. ఇందుకు సమ్మతి:—

100 శ్లో॥ గురుమూర్తింసదా ధ్యాయేత్ । గురుమంత్రం సదా జపేత్ । గురువేద బ్రహ్మ స్వరూప: । తా॥ గురుమూర్తిని సదా ధ్యానించు । గురుమంత్రమును సదా జపించు చున్నామను.

101 ఇందలి తప్పులు మన్నింప పండితులు ప్రార్థితులు.

102 గ్రంథపూర్తి యగుచున్నది.

శుభము.

ఉల్లా రామస్వామిదాసు, ... జమా దార్, ఆంధ్ర ...లు, రామమంత్రి.

103 బ్రహ్మానందము.

సంపూర్ణము.

104 ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః

105 ఈ గ్రంథమును

అచ్చువేయించి

పూర్తిగావించి

ప్రకటనం చేయించినట్టి

... ...

... నమస్కారము.

106 జ్ఞానశీలగల సుబ్బులక్ష్మి శ్రీరామార్పణ వందనాం తులకమ్మగారు ఈగ్రంథము వ్రాసి ముద్రించిరి [illegible] విజ్ఞానబోధ వలన ఈగ్రంథము సంపూర్ణమాయెను.

విధేయుడు.

యద్దనపూడి రామస్వామిదాసు, [illegible] జమీందారు

అలకట్టుతోట, రాజమండ్రి.

ఇట్లు.

జ్ఞానశీలగల సుబ్బులక్ష్మి శ్రీరామార్పణ

వందనాం తులకమ్మగారు

[illegible]

ఈగ్రంథమును చదివినవారును, విన్నవారును, సర్వైశ్వర్య [illegible] బొందుదురు. గారి (గురువాక్యము.)

సమాప్తము.

పరిపూర్ణము యొక్క ముఖ్యలక్ష్యము

1 వ్యాఖ్యానములు పెంచుకొని గోచరముగావలెననియు మనోవాక్కులచే తెలిసికొనవలెననియు, మనో [illegible] వేదాంత [illegible] పరిపూర్ణముకుటమును. నానారూపములతో గూడిన ప్రపంచమున యొక్క పరిపూర్ణము తెలిసి అది వివేకమును, యుక్తిని వదులును.

2 అపరిగ్రహము, నిరావరణమని రెండుగలవు. అపరిగ్రహమునే వాక్యకమనియు, నిరావరణమును పరిపూర్ణమనియు మహాత్ములు చెప్పుదురు. అపరిగ్రహము వ్యాఖ్యానములకు గోచరముగా నుండును. నిరావరణము వ్యాఖ్యానములకు గోచరము కాదు. మనోవాక్కులకందనిది. నిరావరణమని అనేకములవలన నిరావరణమను పరిపూర్ణమును తెలిసికొని అపరిగ్రహమును పొరపోలుదురు.

3 పరిపూర్ణము తనకు [illegible] వివరముగ తెలుపదు. అది పరబ్రహ్మ [illegible] బడదు. ఇట్టిదని [illegible] చెప్పుటవలన తెలియునటువంటి స్థానములు దానికి లేవు. తన్ను వారలు దూషించినను, పూజించినను [illegible] మములు పలుకదు. అట్టిపరిపూర్ణము దేవతలందరి పూర్వాంతమున. అది [illegible] ప్రాణులు [illegible] అది [illegible] లేదు.

4 [illegible] పరిపూర్ణము [illegible]

5 ఏకాగ్రాన్నమైతే శరీరమెల్లను దైటను బట్టబయలై వ్యాపించి యున్నదో పరిపూర్ణము ప్రపంచముయొక్క లోపలను వెలపలను నిండి యున్నదని తెలిసికొనవలెను. పరిపూర్ణజ్ఞానము తెలిసినపిదప, శరీరప్రపంచములు రెండును లేకపోవును.

6 మానవులైన పతివ్రతకు మాంగళసూత్రి మొలాడు ప్రధాన భూషణమగునట్లు పురుషులకు స్త్రీలకు పరిపూర్ణజ్ఞానమే ఉత్తమ భూషణము.

7 ఈ శరీరమునకు నవరంధ్రములు గలవని పిండోత్పత్తిలో తెలియజేయడమైనది. అవిఅనగా ముక్కురంధ్రములు 2, నేత్రరంధ్రములు 2. చెవిరంధ్రములు, 2, నోరు 1, గుదరంధ్రము 1, మర్మస్థానము 1, వీటిలో నేత్రరంధ్రములు రెండింటికి నాలుగు తుల్కులు. అనగా పూలకుల్లు—అనగా—కండ్లకు నాలుగుమారిలు రెక్కలిలుపు లనబడును. వాటిలో మొదటిది మొట్టది అనగా, కంటిరెప్పలు రక్తనాళము [illegible] యొత్తుఘాతలు. రెండవది తెల్లదిఅనగా కంటిచుట్టు నుండు తెల్లపొర. మూడవది నీలపుగుడ్డు. నాలుగవది, నలుపుగ్రుడ్డులో [illegible] దానిఎదుట ఏవస్తువుకనుబడినను ఆవస్తువేకనుబడును. ఆకోవడ అద్దమువంటిది. ఈనాలుగింటికి పైనుండు నాళమునే విశేషముతో చేరిక దృష్టి(చూపు)అదృష్టియందు తాంసయుండును. అహంనమ్మే— [illegible]— అమనస్కే—ముక్తకాంత— అముక్తకాంతే —శశ— [illegible]— పినమయ— ఇకలేకనుండున్నది. ఇది మహా రహస్యమైనవస్తువు—ఈగుట్టు కనుగొనుటకు ఎవరి శక్యము గాదు. సద్గురువు వలన [illegible]

8 [illegible] శక్తియుక్త [illegible] అత్యంతమైన [illegible] చెప్పుదురు. [illegible] వ్యవహారము గాదు. [illegible]

పరుస సృష్టికల్పమైయున్నది. పెనుమాయయని తెలిసికొనుము. [illegible] నుమాయ లోకమునంతటా వ్యాపించియున్నది. [illegible] చిక్కకుము.

9 పరిపూర్ణమునిత్యము. పరిపూర్ణమునందు మాయలేదు. ఈ మాయ దరిద్రముగా నుండలేదా! మాయయొక్క పుట్టినచోట మాయ తప్ప యింకేదియు నెరుగజాలదు. తనమూలమును తెలియగలిగినప్పుడే, తానే మాయమైపోవును. ఈమాయ [illegible] యనే [illegible] మునందు కూడియున్నది. మహా[illegible]యనే[illegible]తో అమ్మాయను పారవోలుము.

10 దేవుడెట్టివాడో నీకు తెలియదు. నీవు ఎట్టివాడవయినది నీకు తెలియదు. ఈగ్రంథమును తెరచి దేవుని చూడుము. నిన్ను[illegible] చూడుము.

11 ప్రకృతిద్వయమొకటి, పరిపూర్ణమొకటి, రెండుగలవు. ఈ రెంటిభావము తెల్పినవారే సద్గురువులు.

12 ఈగ్రంథములోనున్న గ్రంథ ప్రభావములో చెప్పినప్రకారము, పరమపదము, బయలు, గుహ్యము, అనంతము, గోప్యము, పరమాత్మ, పరిపూర్ణము, అచలము, యింకా ఉండబడ్డ అనంత నామములు, [illegible] పర్యాయనామములుగా గ్రహింపుము. పర్యాయ నామములనగా శ్రేష్ఠమైన కల్పిత నామము అనబడును. నీటిని [illegible] బుద్ధితో నెలకొని[illegible]విచారమును వదలిపెట్టుము. [illegible] మాయ—మెరపులు లేనిదియానైన యుత్కృష్టవస్తువే పరిపూర్ణ[illegible]

13 లోకపెనుమాయ అనగా (పెనుభూతము ప్రకృతిద్వయము) [illegible] గారడీవిద్యల కాంపత్యములు [illegible] సనాతన సద్గురువు పరిపూర్ణబోధవలన విడిచి [illegible] పరిపూర్ణమును పొందినవారు [illegible] తెలుసుకొను[illegible]. [illegible]

సద్గుణసంపన్నులైన మహాపురుషులగుదురు. అట్టి మహాపురుషులు అంత్యకాలమున కూడ అభ్యాసము—పునరభ్యాసము లేక, బ్రహ్మైక్యము నొందుదురు. పరిపూర్ణమును సేవించిన వారికి, జనన మరణములు లేకుండుటయే యుండును. లక్ష్య పక్షములను వదలి రాజయోగానందమనే, బ్రహ్మజ్ఞానమును సంపాదించి సద్గురువు కటాక్షమువలన పరిపూర్ణము నొందుదురు.

14 శివపక్షమునగా బ్రహ్మజ్ఞానమునకు వెలుపలనున్న పక్షములందు.

15 ప్రకృతి ద్వయమునకు అనేక అర్థములు గలవు—ప్రకృతి అనగా—మాయ—స్వభావము—శరీరము, మూలము లేనిది. ప్రకృతిద్వయమునగా రెండు చేతనది. ప్రయత్నరహితము.

16 పరిపూర్ణమునకు గల అనంతనామములు "బ్రహ్మయే" కల్పితనామము అని అర్థమగును.

17 శ్రుతి "నామరూపము లేనిది. అది నాశనము గానిది." అను శ్రుతినిబట్టి అదిని నామరూపము లేనివస్తువుగా నుండెను. నాశము కానిది.

18 పరిపూర్ణముయొక్క పుట్టుక పరిపూర్ణము తప్ప ఇంకేదియూ తెలుపజాలదు.

19 శ్రుతి: న్యాయంభా కృతురావః అను శ్రుతిని బట్టి బ్రహ్మ వ్యాప్యముగా లేదు కానే పుట్టెడి.

పరిపూర్ణబోధ

సమాప్తము.

20 ఈ ప్రపంచమునందున్న భక్తులలో కొందరు విగ్రహారా
ధనలయందును, మరికొందరు వారి గురువులను కొలుచుట
యందును, కొందరు ఆకాశమునందును, సముద్రమునందును, గంగా న
దులయందును, అగ్నియందును, సూర్యచంద్రులందును, నాగేంద్రుని పుట్టలో
పాలు పోయుటయందును, కొందరు గాఢ నిద్రావస్థలయందును,
మౌన యోగములందును, పరమాత్మ ధ్యానమునందు ఉపాసనయందును,
దశవిధ నాదములయందును అనగా (1) ఓం అనే ప్రణవనాదము (2)
భ్రమరమనే తుమ్మెద నాదము (3) ఘంటానాదము (4) శంఖనాద
ము (5) వీణానాదము (6) తాళనాదము (7) వేణునాదము (8) భేరీ
నాదము (9) మృదంగ నాదము (10) మేఘనాదము అనుదశనాదముల
యందును, ఇట్టి దశవిధ నాదములను వివిధములుగా భక్తులు వారివారి
అనుభవస్థితిని ఏర్పరచియున్న వాటి సాధనలందును, కొందరు
పంచ ముద్రలయందును అనగా (1) ఖేచరి (2) భూచరి (3) మధ్యచరి (4) ష
ణ్ముఖి (5) శాంభవి అనుపంచముద్రలయందును, ఇట్టి పంచముద్రలను
వివిధములుగా భక్తులు వారివారి అనుభవస్థితిని ఏర్పరచియున్న ము
ద్రలయందును కొందరు వివిధములైన వ్రతములు వాహనముల యందును
పొద్దు ఒంటిపూట ఉపవాసములయందును, వాయుభక్షణయందును ప
చ్చికందమూల పదార్థముల భక్షణయందును చెట్ల ఆకుల భక్షణ
యందును కొందరు పాలు, పెరుగు, పండ్లు, ఉంచిపాలల ఫలహార
ములు మొదలైనటువంటి వాటియందును బుద్ధినిలిపి ధారణచేసి
చుందురు. అవన్నీ మీద దేహము కష్టించుటగాని ఫలములేదు
ఓం అనే ప్రణవనాదమును భ్రమరమనే తుమ్మెద పట్టుకొనవలె
న్నను.

21 కొంతకు తృప్తులయందును అనగా నేత్రముల ప్రక్కం ను ప్రస్ఫుటించి కోలాటముల ప్రదేశమునందుంచి యుక్తమయుండు భ్రూ యుగము కనుపించునట్లుండగా బ్రహ్మమునుచూచుచుందురు. ఇట్టివి అనే క దృష్టాంతముల చెప్పియున్నారు. వీటియందు శరీరకష్టమనుభవించుటయే కాని ఫలములేదు. ఇవిఅనుభవములో తెచ్చినవారు అనిత్యము లనియూహించి పరిపూర్ణబోధలో ప్రవేశించియున్నారు.

22 కొందరు ఆత్మసాక్షాత్కారం అనుభవమాయగా—ఆత్మను దెలు సుకొనుటయే మోక్షమందురు. కాదు, తత్త్వజ్ఞాను లనబడుదురు.

కొందరు తన్నుదా దెలుసుకొనుటయే మోక్షమని చెప్పుదురు. కాదు, ఇంద్రియజ్ఞాను లనబడుదురు.

23 షట్బోధలన్నియు తెరువయని దెలుసుకొనుము. ఇవియ న్నియు గణేశ—గౌరీశ—యంత్రముల—మహేంద్రజాల—గా రుడమంత్రములు—మాయా—తనువులు—మంత్రమనే జాలవిద్య తంత్రమనే మాయ—వీటివలన మోక్షము తెంచనేరదు. షట్బోధ లను నమ్మకుము.

24 ముందుచెప్పినటువలె తెరువవలన పరిపూర్ణబోధ సద్గు రువులవలననున్న వారుచేసిన పరిపూర్ణ గ్రంథములను చూచి నమ్మ కము కల్గొందుము. క్రింద నుదాహరించిన ఇతిహాసములను చూడు ము.

25 "పద్యం. చూపుచేతను రూపముల్ దోచుచుండు। చూ పులోకం రూపము పాయునదు। చూపులేనట్టివారలు మధనులర ..." అనుభవజ్ఞ—దూపే—తెరువ—తెరువ అబద్ధము—నిజ ము పరిపూర్ణము గాబట్టి పరిపూర్ణమును షగ్రంథముగో అనుభ వములో నున్న పంచాక్షరి—ద్వాదశాక్షరి, అష్టాక్షరి—షోడశా క్షరి—అనే మంత్రములను పఠించుట తెరువు—త్రిమూర్తులు ఓ

కవితాపూర్ణమని తెలుసుకొనుము—అవల మొదటి [illegible]
యుండు నా స్వప్న దీక్ష వహించి [illegible] కొనుము.

26 కందార్థము. సేనాధిపతి యెందుకు [illegible] చెప్పరాదు.
వినరాయన్యా. సేనాధిపతి [illegible] మహాత్మను శ్రీనివాసా! మరియింత
నీకు, సాధనలందు మరిగి తెలియరాదు. సేనాధిపతి [illegible]
ఆసకేసినిచేసి పరిపూర్ణ [illegible] మనసుకు, సాధనలందుమ్మరిగి తె
రాదు. అను కందార్థము చెప్పిన పైని గ్రహించి [illegible]
మొదలయినటువాటివలన ఉపయోగములేదని అనుభవజ్ఞానులు చె
ప్పియున్నారు. గనుక తొలుత, సాంఖ్య, తారక, అమనస్క యోగ
ములు ఈ గ్రంథమునందున్నవి. వాటినిచూచనగా వారికి అతిగా
చాల తెలుసుకొని—తేలికైన పరిపూర్ణ బోధకూడా గ్రంథ
మును అనుసరించి అనుభవముల్ని తెచ్చుకొనుము. కాదు, వివర
శోధము లేకయుండు పరిపూర్ణులైన ఈ గ్రంథమును [illegible] నారాయణుడు
కాగుగా గోలును. ఇదినిశ్చయము. ఈ గ్రంథమందు యోగరత్న
గూఢార్థముగా తెలియచేయుటైనది. గూఢార్థముగా రహస్యము
మరిన్ని తెలిసి తెలపవద్దు అనికూడా అర్థమగును.

27 పద్యం. కర్తచేతను కర్మయగుచుండు । కర్త తె
లుప్త కర్మయందుగానరాదు । చిత్తమయములందు జాతిము, కర్తలేదు
కర్తలేకున్న కర్మముల్ దొలగిచనము ।

28 తా॥ మొదట, చూపి, కన్పించని అర్థమగును.

29 కందార్థము—పంచాక్షరములోగల పదమ్ముల హంసా [illegible]
మరిగి వస్తుయుక్తాప్తే, పదియూరక్షరములు [illegible] "దధమ్యోద" [illegible]
నని యుతదేవద్గురుము। ఈ రెండెరిగినతడే ధీరుడు" అనుకొను [illegible]
[illegible] తా॥ పంచాక్షరి అనే అయిదక్షరములతో కూడిన నిర్మల
మయిన మంత్రమును మరిగి షడక్షరోపాసన కదనా తక్షరము [illegible]

[illegible]ప్రాదిత మంత్రిము ఈ రెంటి శుభాశుభములను చెప్పిన యాతడే సద్గురుడు. పరిపూర్ణమైన [illegible] ఇట్టి సద్గురువువలన పరిపూర్ణతా[illegible] ను పొందుము.

30 ॥ కీర్తన. మనోవాక్కాయ కర్మలచే. మొదటి మాత్రిక భావము। ఈ భావము [illegible] లేక గలిగిన ప్రశ్న[illegible] మనేనామము।

2 ఆది మధ్యాంతములు లేనిదే ద్వాదశ [illegible] న్యాయము। వా[illegible] ముఖదములేక నిలచిన వేదసాగరములు॥ మా॥

3 [illegible] తెలియచేసే షోడశ [illegible] భావము। ఇది ఉండగా[illegible]యము [illegible] విస్తారము। మా॥

4 ప్రపంచము [illegible]ననదే। పంచదశ భావము। కల జగము[illegible] నిలిచిపోవు [illegible]న్యాయము। మా॥

5 స్థిరముగాను [illegible] మానములున్నవి। గురు కరుణచే [illegible] జనన మరణములు లేవు। మా॥

31 శా॥ [illegible] అమావాస్యలో వున్న మంత్రి[illegible] భావములో తరచి చూడుమా.

32 కీర్తన. ఏమూర్తి జనులకు అచలభావము। సూక్ష్మమార్గంబై యున్నది। ఈ సారము తెలియనివారికి చాలగాఢగా యున్నది। మా॥

2 నిత్యమై యున్నది—ఏదినన్న శక్యముగానిది। సత్యవంతుల కే వేద్యమైనది। నిత్యపదమై యున్నది। మా॥

3 కంటిలో నుండున్నది—కండ్లుండినవారు యున్నది। ఈ [illegible]—[illegible] దండిగా నిలచున్నది। మా॥

4 [illegible]వచ్చిన [illegible]పోయిన। [illegible] యున్నది। [illegible] యున్నది—అది [illegible] లేనిది। మా॥

5 ఎంత వెంతయో—దాని [illegible] అలవటమింతా లేనిది। నిత్యశ్రీ [illegible] తెలిసికొందువారికి [illegible] యున్నది। మా॥

6 నామరూపములేనిది అదివాక్కుమనస్సులకుగానిది [illegible]
ని ఉపచారమాత్రమే అవనిలో చెప్పబడ్డది॥ సూ॥

7 అది అంగములేనిది అది అవయవముగనరానిది। పట్టుబడదు
[illegible]యున్నది—అది భయము—భ్రాంతులులేనిది॥ సూ॥

8 చావుపుట్టుక లేనిది—అది సత్యమై యున్నది। సాక్షికారి
తత్త్వమైనది పెరుగుభేదము లేనిది॥ సూ॥

9 రత్నములను మీరినది—అది—[illegible]మైయున్నది
దీనిమహిమను గనినవారికి భ్రాంతిపదమై యున్నది॥ సూ॥

10 కొండవలెనిన్న అచలమై పరిపూర్ణమైయున్నది। మంత్ర
బుద్ధివిధి [illegible] ముందుగానే యున్నది॥ సూ॥

11 స్థిరముగనుండని [illegible]—జనన—మరణములున్నవి.
సుముక్తుడుగావి ఇది గనినవారికి జనన—మరణములు లేవు॥ సూ॥

33 తా॥ పరిపూర్ణము ఇట్లు వర్ణింపబడుచున్నది గావున
ఈ గ్రంథమునందున్న పరిపూర్ణమంత్రములను సదా ధ్యానించి
మోక్షము పొందుము.

34 (1) మొదటిపువ్వు—అహింస చేయకుండ వర్తించుట.

(2) రెండవపువ్వు—ఇంద్రియనిగ్రహము అనగా కర్మేం
ద్రియములను, జ్ఞానేంద్రియములను అవి యధేచ్ఛగా వ్యవహారములు
చేయకుండా పాపకార్యములకు పోకుండా నిగ్రహించుట.

(3) మూడవపువ్వు—పశ్చాత్తాపము. దుష్ట జంతువులను
[illegible] భూతదయ పశ్చాత్తాపముగా నుండుట. అన్నిజంతువుల యం
దు కృపకలిగి దీన భిక్షకులకు అన్నపానాదుల నిచ్చుట. దుర్గుణము
లను ప్రవహింపచేసేవారికి విశ్రయించకుండుట. వాటిఫలం [illegible]
నించి వాటియందు ద్రోహబుద్ధి లేకుండుట పాపాత్ములగుదురు.

(4) నాలుగవపువ్వు—[illegible] శాంతి [illegible]

[illegible]గలుగుట, మైత్రి గలిగియుండుట, క్షమించుట.

(5) అయిదవ పుష్పము—శాంతి—తాను చేసిన పాపములను మన్నింపుమని ఈశ్వరుని వేడుకొనుట.

(6) ఆరవ పుష్పము—తపస్సు—సదా బ్రహ్మ విచారము చేయుచుండుట—దేవోపాసన చేయుట.

(7) ఏడవపుష్పము—ధ్యానము—సదా బ్రహ్మమును మానసమున ధ్యానించుట.

(8) ఎనిమిదవ పుష్పము—సదా సత్యవాక్యము లాడుట—పక్షపాతము లేక—తీర్పు చేయుట.

(9) తొమ్మిదవ పుష్పము—తలిదండ్రులను పూజించుట.

(10) పదవపుష్పము—గురువచనము మరవకుండుట.

(11) పదకొండవపుష్పము—ఏకపత్ని సదాచారిగా నుండుట.

(12) పన్నెండవ పుష్పము—సదా భక్తను పూజించుచు [illegible] సత్యధర్మమును విడువకుండుట.

(13) పదమూడవ పుష్పము—పరుల ద్రవ్యము అపహరించకుండుట.

(14) పదునాలుగవ పుష్పము—సాధు సజ్జనుల భగవద్భక్తుల నింద [illegible]ట.

(15) పదియేనవపుష్పము—దైవవస్తువులను నివర్తించుట.

(16) పదునారవపుష్పము—పరదార—పరపురుష గమనమును నివర్తించుట.

(17) పదియేడవ పుష్పము—[illegible] హారములు నివర్తించుట.

(18) పదునెనిమిదవపుష్పము—పెద్దలనిందించకుండుట—పెద్ద[illegible] తెలిసినవారు—వయస్సు జ్ఞానాదుల బుద్ధిమంతులు,

శ్లో॥ పూర్వజన్మకృతంపాపం। వ్యాధిరూపేణబాధతే
తచ్ఛాంతిరౌషధైర్దానై। ర్జపహోమ[illegible]॥

తా॥ పూర్వజన్మమందు చేయబడిన పాపము ఈజన్మమందు రో
గరూపమై బాధించుననియు — ఆపాపరూపవ్యాధి అయినా ఔషధ [illegible]
గదనియు స్పష్టపరుచుచున్నది. కావున పరిపూర్ణమును పొందిన [illegible]

1 శ్రీగిరిశిఖరదర్శనము చేయుజనంబుల పాపకర్మ ద్రు
ర్భోగదరిద్రదుఃఖములు రూపిగ నశ్యముచేసి, మోక్షసం
భోగముసంగి బ్రోతువని భోగిధరుండు ప్రతిజ్ఞచేయ
జాతవేలకంధరుని సన్నిధిజూడవె మూఢచిత్తమా॥

2 కాయముబలిమి యౌవనము కలిమియు సంపద తల్లిదండ్రు(లే
పాత్రియముసోదరుల్మిగుల బాంధవవర్గము ఆప్తకోటిమి
త్రాములుపుత్రపంచములు గారడితంత్రము కల్లగాని యీ
మాయనునమ్మరాదు పరమార్థము శివుడని సన్నుతించు చిత్తమా

3 కామమదంబుపౌరుషము కామము క్రోధము లోభమోహ
క్రూరత [illegible] మత్సరము కీచకవృత్తి దురాభిమాన
జారగుణంబు తస్కరము చంచలబుద్ధి దురాశ తమకముల్
గోరకుయీవికారములు కూడవు పురహరు జేరు చిత్తమా॥

4 చామకెలుమాంసఖండలును బొక్కలుమురిగినరక్తపుగు
జ్జమజము లాతురక్తమును, చీముదరాలు పురీష మూత్రము
అమరినతోలుబొమ్మ ఘనగౌరవమైన సువర్ణఘటంబుగాదు
క్రిమిపుష్టిమీనపోక్రిమి తిరుగాడనిగోర్పే తరించు చిత్తమా॥

5 మితముగ కాయమంచు పరమేష్టిలిఖించిన కల్లవ్రాత
గ్రహించగల్గు వ్యర్థముగ కాలముపోకడపెట్టి మత్తవు
ద్ధతినిచరించి సద్గతిమార్గముగానక పోయి నీవధో
గతిని [illegible] చిత్తమా॥

6\. కాలము మీరిపోయెను గగ కాలగు మేలని తోచదాయె నీ
[illegible] కలికాయము సంకరవస్త్రగాత్రము నీ
కాలము [illegible] యొక కామునిరాముని కేసుచి త్తమా!!

7 వితబద్ధిగ్రామము దుర్భవయ స్వర్తి నిమారి భవాంబురాసిలో
కడబడబట్ట లేక ధుమబాధ గనాక బహుప్రయాసచే
ఇనఁదిబతికి ద్వారప్రతిత్య ధనవాంఛను జిక్కి చెనంగనేల
అన్నదువసిగూడిదింక శివనాథుని గొల్చి తరించు చిత్తమా!!

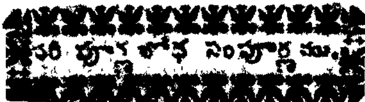
8 స్నానములు పితృతర్పణము సంధ్యజపంబులు బ్రహ్మయజ్ఞముల్
గానము వేదశాస్త్రములు కావ్యపురాణము యోగసాధనల్
దానము యాగమార్గములు ధర్మగుణ సత్యవ్రతంబులన్ని సు
జ్ఞానము నాటిరావు శివనాథుని గొల్చి తరించు చిత్తమా!!

9 ఎవ్వరు నీకు దిక్కు మరి యెవ్వరు నీకొక గూర్చు వా
రెవ్వరు లేరు భోగములు ఎవ్వరికిన్ స్థిరము దీర్చువారు యిం
కెవ్వరు నీదు కోర్కె ఫలియింపగ జేసెడి బాంధవాళి వా
రెవ్వరు లేరు శివుడ గతి యంచు జపించు తరించు చిత్తమా!!

36 ఈ పైని ఉదహరించిన యితిహాసములను బట్టి గృహస్థులు శాస్త్రమార్గమున నుండి వృత్తిపనులు నెరవేర్చుకొనుటూ శివపూర్ణము నొందికడ తేరుదురు. పిదప వారివారి యిష్టానుభవము నొప్పన—(1) బ్రహ్మచర్యాశ్రమ (2) వానప్రస్థాశ్రమ (3) సన్యాసాశ్రమములు పొందగలరు.

37 ఈ శివపూర్ణబోధ గొన్నవారు జనన—మరణరహితుల గుదురు.

38 ఈ గ్రంథమునందలి సారాంశమును గ్రోలిన చిన్న—పెద్దలు అంత్యకాలమున మోక్షము నొందుదురు. ఈ భూమియందున్నంత కాలము కీర్తి వహించి సుఖపడుదురు.

www.mohanpublications.com

మోహన్ పబ్లికేషన్స్‌లో లభించు

పుస్తకముల పట్టిక

(Book List)

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆయుర్వేద, మంత్రశాస్త్రాది
అనేక విషయాలు తెలుసుకోండి...
ఫేస్‌బుక్ **మోహన్ పబ్లికేషన్స్** పేజ్ లైక్ చేయండి.

Like us to follow :

MOHAN PUBLICATIONS

Rajamahendravaram

28.	తులసి నిత్యపూజ, తులసీఉపయోగాలు	10-00
29.	శ్రీ చక్ర రహస్య విజ్ఞానమ్	36-00
30.	శ్రీచక్ర పూజావిధానం(పెద్దది)	36-00
31.	లక్ష్మీ - గౌరీ నిత్యపూజ	10-00
32.	శ్రీ సరస్వతీ నిత్యపూజ	10-00
33.	శ్రీ దుర్గానిత్యపూజ	10-00
34.	కాలభైరవ నిత్యపూజ	10-00
35.	శివపూజ	10-00
36.	వీరభద్ర పూజ	10-00
37.	ఆంజనేయ నిత్యపూజ	10-00
38.	నాగేంద్ర స్వామి పూజ	10-00
39.	సుబ్రహ్మణ్య నిత్యపూజ	10-00
40.	రామదేవుని కథ	10-00
41.	శివదేవుని కథ	10-00
42.	లక్ష్మీనరసింహపూజ	10-00
43.	వేంకటేశ్వరపూజ	10-00
44.	బ్రహ్మంగారి నిత్యపూజ	10-00
45.	సూర్య నిత్యపూజ	10-00
46.	నవగ్రహ నిత్యపూజ	10-00
47.	రుక్మిణీ కల్యాణం	25-00
48.	ఉమామహేశ్వర వ్రతం	36-00
49.	శ్రీ కామేశ్వరీ వ్రతం	36-00
50.	16 సోమవారముల వ్రతము	25-00
51.	పార్వతీకల్యాణం	25-00
52.	సహస్రకమలవర్తి వ్రతము	25-00
53.	పంచముఖ ఆంజనేయ పూజావిధానము	36-00
54.	అష్టనాగపూజ	36-00
55.	పూజలు ఎందుకుచేయాలి ?	36-00
56.	ఏ దేవునికి ఏపుష్పాలతో పూజించాలి?	36-00
57.	ఏ దేవునికి ఏప్రసాదం నైవేద్యం పెట్టాలి?	36-00
58.	ఏదేవునికి ఏవిధముగాదీపారాధనచెయ్యాలి?	36-00
59.	ఏదేవునికి ఎన్ని ప్రదక్షిణలుచేయాలి ?	36-00
60.	హనుమద్ వ్రతం	36-00
61.	పంచాయతన పూజ	63-00
62.	28 వ్రతములు	120-00

63.	కలశపూజలు (9ఒకేసారి)	150-00
64.	కలశపూజలు (విడివిడిగా) (ప్రింటులో)	....
65.	హ్రీంకార మహాయజ్ఞం (ప్రింటులో)	....
66.	గోమాత	40-00

2. స్తోత్రాలు-సుప్రభాతములు సహస్రనామములు

1.	శ్రీ లలితా విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు పురాణపండ రాధాకృష్ణమూర్తిగారి సంకలనం	45-00
2.	లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (హిందీ) ,,	50-00
3.	లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (ఇంగ్లీషు) ,,	50-00
4.	స్థూలాక్షరిలలితావిష్ణుసహస్రనామస్తోత్రములు(పత్రికసైజ్)	99-00
5.	లలితావిష్ణు (కేస్ బైండ్) 1/8 డెమ్మి	63-00
6.	స్థూలాక్షరీ లలితావిష్ణు (క్రౌన్‌సైజు)కేస్‌బైండ్	108-00
7.	సర్వదేవతా స్తోత్రమంజరి	120-00
8.	సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళిః (63)	24-00
9.	విష్ణుసహస్రనామస్తోత్రమ్ (క్రౌన్)	25-00
10.	లలితా సహస్రనామ స్తోత్రమ్ (క్రౌన్)	36-00
11.	లలితా సహస్రనామములు	24-00
12.	లక్ష్మీ సహస్రనామములు	24-00
13.	దుర్గా సహస్రనామములు	24-00
14.	ఆంజనేయ సహస్రనామములు	24-00
15.	శివ సహస్రనామములు	24-00
16.	విష్ణు సహస్రనామములు	24-00
17.	గణపతి సహస్రనామములు	24-00
18.	సుబ్రహ్మణ్య సహస్రనామములు	24-00
19.	గాయత్రి సహస్రనామములు	24-00
20.	లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు	24-00
21.	శ్రీరామా సహస్రనామములు	24-00
22.	సరస్వతి సహస్రనామములు	24-00
23.	సూర్యసహస్రనామములు & ఆదిత్యహృదయం	24-00
24.	శ్రీవేంకటేశ్వరసహస్రనామములు	24-00
25.	మణిద్వీపవర్ణన (పెద్దది)	24-00
26.	సంధ్యావందనం	24-00
27.	మంత్రపుష్పమ్	....
28.	త్రిభాషా హనుమాన్‌చాలీసా	15-00
29.	హనుమాన్ చాలీసా	10-00

30.	మణిద్వీపవర్ణన (పాకెట్)	10-00
31.	ఆరు చాలీసాలు	10-00
32.	శివారాధన (శివస్తోత్రాలు)	10-00
33.	వేంకటేశ్వర సుప్రభాతం (పాకెట్)	10-00
34.	ఆరుదండకాలు	5-00
35.	వేంకటేశ్వర గోవిందనామములు	5-00
36.	అష్టలక్ష్మీ స్తోత్రమ్ కనకధారాస్తోత్రమ్	10-00
37.	దేవీఖడ్గమాలాస్తోత్రమ్ (మహిషాసురమర్దనీస్తోత్రంతో)	10-00
38.	సుందరకాండ (పాకెట్)	10-00
39.	భగవద్గీత మూలం	27-00
40.	రామరక్షాస్తోత్రమ్	15-00
41.	స్తోత్ర రత్నావళి	36-00
42.	పురాణపండ లలితా-విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
43.	పురాణపండ లలితాసహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
44.	పురాణపండ విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్	10-00
45.	పురాణపండ ఆదిత్య హృదయం	10-00
46.	మంత్రపుష్పం (మినీ)	10-00
47.	శివానందలహరి-సౌందర్యలహరి	36-00
48.	కుజదోషం	10-00
49.	కాలసర్ప దోషం	10-00
50.	మీ అప్పులు తీరాలా?	10-00
51.	దృష్టిదోషాలు నివారణ	10-00
52.	పంచసూక్తములు	10-00
53.	సంధ్యావందనం	10-00
54.	రుద్రనమకమ్-చమకమ్	10-00
55.	గాయత్రీమంత్రాలు	10-00
56.	హయగ్రీవ స్తోత్రమాల	10-00
57.	దక్షిణామూర్తి స్తోత్రమాల	10-00
58.	ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగాలు - పంచారామాలతో	10-00
59.	శ్రీసూక్తం పురుష సూక్తం	10-00
60.	నవగ్రహస్తోత్రమాల	36-00
61.	మహాన్యాసమ్	36-00
62.	సుందరకాండ గానామృతం	36-00
63.	గోమాతపూజావిధానము	10-00
64.	ఆనందసిద్ధి - 1 శ్రీదేవీ స్తోత్రమాల	108-00

65.	ఆనందసిద్ధి - 2 ఏ సమస్యకు ఏ స్తోత్రమ్ పారాయణచేయాలి	108-00
66.	ఆనందసిద్ధి-3 మానసదేవీ స్తోత్రమాల	108-00
67.	శ్రీ కాలభైరవ రక్షా కవచమ్	63-00
68.	అర్చన	40-00
69.	నిత్యదేవతార్చన	40-00
70.	సర్వదేవతా స్తోత్ర నిధి	99-00
71.	శ్రీచక్ర నవవరణార్చన	63-00
72.	చండీ సప్తశతి పారాయణ క్రమం	99-00
73.	శ్రీదేవి స్తోత్ర రత్నావళి 32 దేవి స్తోత్రాలకు తాత్పర్యంతో	99-00
74.	వనదుర్గా మంత్రానుష్ఠాన క్రమమ్	63-00
75.	శ్రీ కాలభైరవ వ్రతము	63-00

3. శ్రీ సాయి దత్త గ్రంథములు

1.	శ్రీ సాయిబాబా సచ్చరిత్ర	120-00
2.	సంపూర్ణ శ్రీ గురు చరిత్ర	120-00
3.	శ్రీ సాయిఆరాధన-షిర్డివైభవం	120-00
4.	శ్రీ సాయిబాబా జీవిత చరిత్ర (క్రౌన్)	63-00
5.	శ్రీ గురుచరిత్ర (క్రౌన్)	63-00
6.	నవనాథ చరిత్ర	99-00
7.	శ్రీసాయిచరిత్ర (బైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
8.	శ్రీగురుచరిత్ర (బైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
9.	సత్యదత్తవ్రతం దత్తాత్రేయపూజాకల్పం,సహస్రంతో	30-00
10.	అనఘాదేవీ వ్రతం	30-00
11.	భక్తుల ప్రశ్నలకు బాబా జవాబులు	30-00
12.	శ్రీ సాయిపూజాకల్పం (సహస్రంతో)	25-00
13.	శ్రీ సాయిభజనమాల	20-00
14.	శ్రీ సాయి భజన్స్	20-00
15.	శ్రీ సాయిభక్తి గీతాలు	20-00
16.	శిరిడిహారతులు (భావంతో)	20-00
17.	"శ్రీసాయి"కోటి	27-00
18.	"శ్రీసాయిరామ్"కోటి	20-00
19.	శ్రీ సాయినాథ స్తోత్రమంజరి	10-00
20.	శ్రీ సాయివేయినామాలు	8-00
21.	శ్రీ సాయి హారతులు (పాకెట్)	15-00
22.	శ్రీ సాయి స్తవనమంజరి	10-00
23.	హిందీ శ్రీ సాయి హారతులు	15-00

24.	శని సింగణాపూర్ క్షేత్రమాహాత్మ్యం	63-00
25.	ఇంగ్లీషు శ్రీ సాయిహారతులు	15-00
26.	షిరిడి దర్శనం-శ్రీసాయి వైభవం	99-00
27.	సాయిసత్యవ్రతం	30-00
28.	సాయి అనుగ్రహమ్	120-00
29.	నవగురువారాల వ్రతకల్పము	15-00
30.	శ్రీదత్తలీలామృతము	99-00
31.	హృదయంలో సాయి	15-00
32.	శ్రీషిరిడీసాయి లీలామృతం(శ్రీసచ్ఛరిత్ర)	120-00
33.	గజాననమహారాజ్ చరిత్ర	99-00

4. జ్యోతిషాలు

1.	'కాలచక్రం' గంటలపంచాంగం (గార్గేయ)	72-00
2.	గ్రహభూమి పంచాంగము (గార్గేయ)	108.00
3.	ఆనందసిద్ధి పంచాంగం (వై.వి.శాస్త్రి)	63.00
4.	ములుగు వారి రాశిఫలితాలు (12రాశులువారికి)	50.00
5.	ములుగు వారి రాశిఫలితాలు విడివిడిగాఒక్కొక్కటి	12.00
6.	కాలచక్రంజ్యోతిషక్యాలండర్	25.00
7.	గ్రహబలం క్యాలండర్ (శ్రీనివాసగార్గేయ-భక్తిటివి)	25.00
8.	శుభమస్తు (పిడపర్తి) క్యాలండర్	25.00
9.	సాదా క్యాలండర్	5.00
10.	పాకెట్ క్యాలండర్	15.00
11.	తాజకనీలకంఠీయమ్	100-00
12.	కేరళ జ్యోతిష రహస్యాలు	180-00
13.	జ్యోతిష బ్రహ్మ రహస్యాలు	180-00
14.	మానసాగరి జాతకపద్ధతి	180-00
15.	వరాహమిహిర జాతకపద్ధతి	180-00
16.	వధూవర వివాహమైత్రిద్వాదశకూటములు	99-00
17.	సింపుల్ రెమిడీస్	180-00
18.	శంభు హోరప్రకాశిక	250-00
19.	పూర్వ పరాశరి	100-00
20.	పరాశర జ్యోతిషవిజ్ఞాన సర్వస్వం	200-00
21.	ప్రశ్న సింధు	99-00
22.	నక్షత్ర విశేష ఫలితాలు	63-00
23.	సూర్యసిద్ధాంతపంచాంగగణితంచేయడంఎలా?	180-00
24.	దృక్సిద్ధాంతపంచాంగగణితం చేయడంఎలా?	180-00

25.	ఆయుర్దాయ నిర్ణయం	63-00
26.	జాతక గణిత ప్రవేశిక	63-00
27.	జ్యోతిషమర్మబోధిని	63-00
28.	జ్యోతిష ప్రశ్నోత్తరమాల	63-00
29.	ముహూర్తం నిర్ణయించడంఎలా?	63-00
30.	జాతక మకరందం	63-00
31.	జ్యోతిష సరస్వతి	63-00
32.	మీజననకాల విశేషాలు	63-00
33.	ముహూర్త విజ్ఞాన భాస్కరం	63-00
34.	జ్యోతిష స్వయంబోధిని	63-00
35.	శుభముహూర్త శిరోమణి	63-00
36.	నక్షత్ర ఫలమంజరి	36-00
37.	పంచాంగం చూసే విధానం	36-00
38.	సర్వార్థ జ్యోతిషం	36-00
39.	ప్రాథమిక జ్యోతిషం	36-00
40.	నవరత్నములు శుభయోగములు	36-00
41.	శుభశకునాలు	30-00
42.	హస్తరేఖాఫలితాలు	36-00
43.	సంఖ్యల్లో భవిష్యత్	36-00
44.	ముహూర్త దీపిక	99-00
45.	పుట్టుమచ్చలు ఫలితాలు	30-00
46.	కలలు ఫలితాలు	30-00
47.	జాతక చక్రం వేయడం ఎలా?	36-00
48.	మానసాగరి (ప్రాచీనజ్యోతిషగ్రంథం) -పుచ్చాశ్రీనివాసరావు	250-00
49.	జ్యోతిషశాస్త్ర చిట్కాలు	120-00
50.	గుప్తా శతాబ్ది పంచాంగం (1940-2050)	999-00
51.	ప్రశ్నచండేశ్వరమ్	63-00
52.	ద్వాదశభావ ఫలచంద్రిక	250-00
53.	జ్యోతిష శతయోగరత్నావళి (నూరుయోగాలఫలితాలు)	120-00
54.	అంగసాముద్రికం	36-00
55.	హస్త సాముద్రికం	63-00
56.	లాల్ కితాబ్	99-00
57.	శకునశాస్త్రం	63-00
58.	ఆధునికప్రశ్నశాస్త్రం	120-00
59.	పరాశరజ్యోతిష ప్రశ్నజ్యోతిషం	180-00

60.	అష్టకవర్గు (కొండపల్లి)	63-00
61.	బృహత్‌జాతకం (ప్రాచీనప్రతికిపునర్ముద్రణ)	250-00
62.	లగ్నరత్నాకరం	63-00
63.	షట్పంచాశిక	120-00
64.	40 రోజుల్లో జ్యోతిషంనేర్చుకొనండి	270-00
65.	40 రోజుల్లో సాముద్రికంనేర్చుకొనండి	180-00
66.	40 రోజుల్లో సంఖ్యాశాస్త్రం	180-00
67.	40 రోజుల్లో నక్షత్ర (నాడీ) ఫలితములు	270-00
68.	40 రోజుల్లో వైద్యజ్యోతిషం నేర్చుకోండి	250-00
69.	మీ పుట్టినతేదీ అద్భుతరహస్యాలు (సాయిగణపతిరెడ్డి)	270-00
70.	కె.పి.జ్యోతిషం (పరిచయం)	63-00
71.	ముహూర్తచింతామణి	99-00
72.	సూర్యచంద్ర గ్రహణములు	63-00
73.	ప్రసిద్ధవ్యక్తుల జాతకాలు (వేరేకొండప్ప)	180-00
74.	అదృష్టరెమెడీస్	144-00
75.	గ్రహసంచార ఫలనిర్ణయదీపిక	63-00
76.	జ్యోతిష రెమిడీస్	300-00
77.	జాతకమార్తాండం పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
78.	జ్యోతిషవిద్యాప్రకాశిక పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
79.	నాడీజ్యోతిషం	63-00
80.	నక్షత్రపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
81.	లగ్నపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
82.	గౌతమసంహిత	63-00
83.	హోరరత్నమాల	63-00
84.	జాతకఫల మణిమంజరి	200-00
85.	పుష్కర పంచాంగం (2013-14నుండి 2024-25)	560-00
86.	దశాభుక్తిఫల నిర్ణయం	250-00
87.	వింత జోష్యములు	63-00
88.	షోడశవర్గులు	200-00
89.	రవిగ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
90.	చంద్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
91.	కుజ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
92.	బుధ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
93.	గురు గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
94.	శుక్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00

95. శని గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
96. రాహు & కేతు గ్రహముల సమస్త ప్రభావములు	99-00
97. ఆధునిక గ్రహములు-ఉపగ్రహములు సమస్త ప్రభావములు	99-00
98. ముహూర్తమార్తాండం	63-00
99. లఘుజాతకం	63-00
100. జాతకాలంకారము	63-00
101. మేషలగ్న ఫలితములు	99-00
102. వృషభ లగ్న ఫలితములు	99-00
103. మిధున లగ్న ఫలితములు	99-00
104. కర్కాటక లగ్న ఫలితములు	99-00
105. సింహలగ్న ఫలితములు	99-00
106. కన్యలగ్న ఫలితములు	99-00
107. తుల లగ్న ఫలితములు	99-00
108. వృశ్చిక లగ్న ఫలితములు	99-00
109. ధనుస్సు లగ్న ఫలితములు	99-00
110. మకర లగ్న ఫలితములు	99-00
111. కుంభ లగ్న ఫలితములు	99-00
112. మీన లగ్న ఫలితములు	99-00
113. నారద సంహిత	200-00
114. పంచాంగపీఠికలేఖకాగణితం	250-00
115. తారాబలం - చంద్రబలం (వేరే కొండప్ప)	99-00
116. సులభలగ్న సాధన (చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	200-00
117. రాహు కేతువుల యోగము	99-00
118. ఛాయాగ్రహములు	99-00
119. జ్యోతిషవిజ్ఞాన దీపిక	63-00

బి.వి.రామన్ గారి గ్రంథములు

120. జ్యోతిష విద్యారంభం	50-00
121 గ్రహభావ బలములు	50-00
122. కాలచక్రదశ	50-00
123. అనుభవ ప్రశ్నాజ్యోతిషం	50-00
124. జ్యోతిషశాస్త్రంలో వాతావరణ భూకంపాలు	50-00
125. పురోగామి జాతకం	50-00
126. భావార్థరత్నాకరం	75-00
127. భారతీయజ్యోతిష సర్వస్వం	75-00
128. అష్టకవర్గ పద్ధతిః	75-00

129.	జ్యోతిషశాస్త్రంలో సందేహాలు,సమాధానాలు	75-00
130.	ప్రశ్నతంత్ర	75-00
131.	ముహూర్తం	75-00
132.	విశిష్ట జాతకములు	125-00
133.	భారతీయఫలితజ్యోతిషం	125-00
134.	300 ముఖ్యమైన యోగములు	125-00
135.	జాతకంపరిశీలించడంఎలా ?	300-00

రాష్ట్రపతి అవార్డుగ్రహీత, మహామహోపాధ్యాయ, వాచస్పతి
శ్రీ మధురకృష్ణమూర్తిగారి గ్రంథములు

136.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-1	200-00
137.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-2	200-00
138.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-3	200-00
139.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-4	200-00
140.	భావార్థరత్నాకరము	100-00
141.	ముహూర్త చింతామణి	100-00
142.	ముహుర్త చింతామణి-పార్టు2	200-00
143.	స్వప్న శాస్త్రము	36-00
144.	శతయోగమంజరి	50-00
145.	వ్రతనిర్ణయకల్పవల్లి	250-00
146.	దైవజ్ఞవల్లభం	75-00
147.	వసంతరాజశకునమ్ (బృహత్శకునశాస్త్రం)	250-00
148.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-1	100-00
149.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-2	200-00
150.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-3	100-00
151.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-4	200-00
152.	అనుభవసులభవాస్తు - 1	50-00
153.	అనుభవసులభవాస్తు - 2	100-00
154.	పంచాంగ వివేకము	99-00
155.	వశిష్ఠ సంహిత	360-00
156.	పంచపక్షి శాస్త్రం (కేస్బైండ్)	200-00

5. వాస్తులు

1.	40 రోజుల్లో "వాస్తువిద్య" నేర్చుకొనండి	180-00
2.	వాస్తుశాస్త్ర రహస్యములు	200-00
3.	వాస్తునుబట్టి మీ ఇల్లు	63-00
4.	మీరూ మీ వాస్తు	63-00

5.	గృహవాస్తు చిట్కాలు	63-00
6.	వాస్తు పూజ	63-00
7.	వాస్తు సూత్రములు	63-00
8.	వాస్తుశాస్త్ర రహస్యాలు	63-00
9.	గృహవాస్తు వర్గులు	99-00
10.	విశ్వకర్మవాస్తు శాస్త్రరీత్యా మీ ఇంటి ప్లానులు	63-00
11.	విశ్వకర్మ వాస్తుశాస్త్రరీత్యా మీఇండ్లఆయములు	99-00
12.	విశ్వకర్మ వాస్తు శాస్త్రం(చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	180-00
13.	ఆధునిక గృహవాస్తు	99-00
14.	శుభవాస్తు	270-00
15.	వాస్తుయంత్ర రత్నావళి	120-00
16.	వాస్తుశాస్త్రం	120-00
17.	హౌస్ ప్లాన్స్	63-00
18.	గృహనిర్మాణ వాస్తు	63-00
19.	వాస్తు రెమెడీస్	63-00
20.	గృహవాస్తు దర్పణం	63-00
21.	జ్యోతిష-గృహవాస్తుచంద్రిక	200-00
22.	వాస్తురత్నాకరం (కొండపల్లి)	63-00
23.	వాస్తుశిరోమణి ,,	120-00
24.	వాస్తుసంగ్రహమ్ ,,	63-00
25.	పంచవాస్తు పారిజాతం ,,	120-00
26.	వాస్తుడిండిమమ్ ,,	63-00
27.	వాస్తుదుందిభి ,,	120-00
28.	విశ్వకర్మవాస్తుప్రకాశిక (కేస్‌బైండ్)	250-00
29.	కృష్ణవాస్తుశాస్త్రము	63-00
30.	జలవాస్తు,శల్యవాస్తు (దంతూరిపండరీనాథ్)	99-00
31.	మయవాస్తు (గోరసవీరభద్రాచార్య)	120-00
32.	వాస్తు జ్యోతి	63-00
33.	మన ఇల్లు-మనవాస్తు	99-00
34.	వాస్తవ వాస్తుపూజావిధానము	108-00
35.	వాస్తు దర్పణం	120-00

6. మంత్రశాస్త్రాలు

1.	మంత్రసాధన	63-00
2.	తంత్రజాలం	63-00
3.	మంత్రశక్తి	63-00

4.	దత్తాత్రేయ తంత్రవిద్య	63-00
5.	దత్తాత్రేయ మూలికాతంత్రమ్	63-00
6.	తాంత్రిక పంచాంగం	63-00
7.	యక్షిణీ తంత్రం	63-00
8.	మంత్రానుష్ఠాన చంద్రిక	63-00
9.	సర్వదేవతా మంత్రకవచములు	63-00
10.	మంత్రాక్షరాలరహస్యం (బీజాక్షరనిఘంటువు)	63-00
11.	సర్వదేవతా మంత్రరత్నావళి	63-00
12.	సదాచార దీపిక	63-00
13.	యోగినీ-వామకేశ్వరతంత్రం	63-00
14.	ప్రపంచసారతంత్రం	63-00
15.	బదనిక తంత్రమ్	63-00
16.	ఉచ్ఛిష్ట గణపతి తంత్రమ్	63-00
17.	గుప్త సాధన తంత్రం	63-00
18.	గంధర్వ తంత్రమ్	63-00
19.	సౌందర్యలహరి (మంత్రయంత్రరత్నావళి)	63-00
20.	యంత్ర మంత్ర తంత్ర	63-00
21.	పాశుపత తంత్రం	99-00
22.	పంచదశ మహాఖడ్గ తంత్రం	99-00
23.	రుద్రాష్టాధ్యాయః	99-00
24.	మంత్రసిద్ధి	120-00
25.	పరశురామతంత్రమ్	108-00
26.	శ్రీలలితావిలోమ పంచదశీ	108-00
27.	శ్రీ గురు తంత్రం	108-00
28.	గాయత్రీ తంత్రమ్	108-00
29.	మహాశక్తి మంత్ర తంత్ర రహస్యాలు	150-00
30.	శ్రీ దుర్గ తంత్రమ్	200-00
31.	మహామృత్యుంజయఅమృతపాశుపతమ్	200-00
32.	సర్ప (నాగ)తంత్రం	250-00
33.	హవన తంత్రం	250-00
34.	షోడశనిత్యతంత్రం	250-00
35.	శాక్తేయతంత్రం	250-00
36.	రుద్రయామళతంత్రం	250-00
37.	లక్ష్మీప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
38.	హిరణ్యశూలినీ తంత్రమ్	250-00

39.	మాయాప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
40.	శ్రీ విశ్వరూప ప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
41.	స్వర్ణాకర్షణభైరవతంత్రం	250-00
42.	కాశీవిశాలాక్షి తంత్రం	250-00
43.	శాంతితంత్రమ్	250-00
44.	యంత్రసిద్ధి	360-00
45.	శ్రీ లక్ష్మీతంత్రమ్	360-00
46.	మంత్రమహోదధి (స్త్రీదేవతాఃకల్పమ్)	360-00
47.	మంత్రమహోదధి (పురుషదేవతాఃకల్పమ్)	360-00
48.	మంత్రశాస్త్రం (గ్రంథము)	360-00
49.	ప్రత్యంగిరాకృత్యాతంత్రం	360-00
50.	కామధేనువు తంత్రం	360-00
51.	శూలినీదుర్గాతంత్రం	360-00
52.	శ్రీవిద్య రహస్యం	290-00
53.	కులార్ణవ తంత్రమ్	150-00
54.	ఆచార్య సిద్ధ నాగార్జునతంత్రం (ఒరిజనల్)	390-00
55.	సిద్ధమూలిక రహస్యం (మంత్ర,యంత్రసహితం)	63-00

7. గ్రంథాలు - ఆరాధనలు

1.	భగవద్గీత శ్లోక తాత్పర్య సహితం	54-00
2.	భగవద్గీత (వచనం)	99-00
3.	భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యం-కేసుబైండింగ్	72-00
2.	గణేశ ఆరాధన 1	99-00
3.	గణేశోపాసన 2	99-00
4.	నవగ్రహవైభవం	99-00
5.	నవగ్రహ రెమెడీస్	99-00
6.	నవగ్రహ వేదం	99-00
7.	శనిగ్రహారాధన	99-00
8.	ఆదిత్యారాధన	99-00
9.	సుబ్రహ్మణ్యారాధన	99-00
10.	శ్రీ శివ ఆరాధన	99-00
11.	లక్ష్మీ ఆరాధన	99-00
12.	హనుమదారాధన	99-00
13.	లలితారాధన	99-00
14.	శ్రీ చక్రారాధన	99-00
15.	గాయత్రీ ఆరాధన	99-00

16.	వీరభద్రారాధన	99-00
17.	కుజగ్రహారాధన	99-00
18.	భైరవారాధన	99-00
19.	దైవారాధన	99-00
20.	గీతారాధన (భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యసహిత)	99-00
21.	శ్రీవేంకటేశ్వరాధన	99-00
22.	హయగ్రీవారాధన	99-00
23.	లక్ష్మీనరసింహారాధన	99-00
24.	శ్రీ బాలాత్రిపురసుందరీ స్తోత్ర కదంబం	99-00
25.	దేవీ లీలామృతం	99-00
26.	పురాణపండ సుందరకాండ వచనం	99-00
27.	పురాణపండ రామాయణం	99-00
28.	పురాణపండ భారతం	99-00
29.	పురాణపండ భాగవతం	99-00
30.	(సూరి) వాల్మీకి రామాయణం	99-00
31.	కాలసర్ప యోగం	99-00
32.	నిత్య జీవితములో రుద్రాక్షలు	99-00
33.	నిత్య జీవితములో నవరత్నాలు	99-00
34.	వేదసూక్తములు	99-00
35.	వేమన పద్యసారామృతం	99-00
36.	పండగలు పర్వదినాలు	99-00
37.	సూక్తిరత్నాలు	99-00
38.	హనుమచ్చరిత్ర	99-00
39.	నవగ్రహ దర్శనమ్	99-00
40.	నిత్యజీవితంలో నవగ్రహాలు	99-00
41.	సాలగ్రామములు	99-00
42.	గురుశుక్ర ప్రభావము చంద్రకళానాడీ	99-00
43.	శనిగ్రహరెమిడీస్	99-00
44.	జాతకసుధాసారము-జాతకమోక్షప్రదాయిని	99-00
45.	వివాహజ్యోతిషమంజరి-మ్యారేజ్‌మ్యాచింగ్‌గైడ్ (సాయిగణపతిరెడ్డి)	99-00
46.	మీపుట్టినతేదీనిబట్టి మీజీవితరహస్యాలు (న్యూమరాలజీ లైఫ్‌గైడ్) ,,	99-00
47.	మీఅదృష్టానికి (పేరు) నేమ్‌కరక్షన్ ,,	99-00
48.	న్యూమరాలజీ రెమిడీస్	99-00
49.	మూకపంచశతీ	99-00
50.	శ్రీరామకర్ణామృతం	99-00

51.	రహస్యకుక్కుటశాస్త్రం	300-00
52.	ఉపాసన విధానం	99-00
53.	పంచమవేదం మహాభారతం	99-00
54.	దేవుళ్ళు డాట్ కామ్	99-00
55.	గణపతిభాష్యం	99-00
56.	యజుర్వేద ఉపనయనవివాహప్రయోగమంజరి	99-00
57.	నవయోగులు	99-00
58.	ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనిదర్శించవలసిన ప్రముఖదర్గాలు	99-00
59.	సకలదేవతాఅష్టోత్తరాలు(పెద్దది)-(180అష్టోత్తరశతనామావళులతో)	99-00
60.	సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళులు (కేస్‌బైండింగ్)	216-00
61.	సకలదేవతా సహస్రనామములు	99-00
62.	ఆధ్యాత్మిక సూక్తి నిధి	99-00
63.	బ్రాహ్మణులు గోత్రాలు,ప్రవరలు	99-00
64.	సర్వదేవతాస్వరూపుడు శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు	99-00
65.	శ్రీ లక్ష్మీసన్నిధి	99-00
66.	శ్రీలక్ష్మీగణపతి హోమకల్పం	99-00
67.	మార్షల్‌ఆర్ట్స్ (కరాటే,కుంగ్‌ఫూనేర్చుకోండి)	99-00
68.	మ్యాజిక్‌గైడ్	99-00
69.	చదరంగం	99-00
70.	పంచముఖ హనుమత్ వైభవం	63-00
71.	గరుడపురాణం	40-00
72.	మాఘపురాణం	36-00
73.	శివపురాణం	36-00
74.	వైశాఖపురాణం	36-00
75.	కార్తీక పురాణం	36-00
76.	కార్తీక పురాణం (చిన్నది)	25-00
77.	సర్వకార్యసిద్ధికి రామాయణపారాయణ	63-00
78.	పెద్దబాలశిక్ష	50-00
79.	గాయత్రీ మహిమ	36-00
80.	వృక్షదేవతలు	63-00
81.	యాజుష స్మార్త సంస్కార చంద్రిక	200-00
82.	సనాతనవైదిక బ్రాహ్మణస్మార్తాగమకల్పమ్	150-00
83.	చతుర్వేదములు	120-00
84.	నవగ్రహారాధన	120-00
85.	తాళపత్ర సమాహార గోపురం	120-00
86.	మనుధర్మ శాస్త్రం (వచనంలో...) (కేస్‌బైండు)	250-00

87.	మానవధర్మములు		120-00
88.	వేదమంత్ర సంహిత		120-00
89.	సహస్రలింగార్చన		120-00
90.	శ్రీ శివగీత		120-00
91.	ద్వాదశఉపనిషత్తులు		120-00
92.	పురాణపండవారి సౌందర్యలహరి	(కేస్‌బైండ్)	250-00
	(శ్లోకతాత్పర్యసహిత విపులవ్యాఖ్యతో)	సాదా	120-00
93.	బృహత్ శివ స్తోత్ర రత్నాకరము		200-00
94.	బృహత్ దేవీ స్తోత్రరత్నాకరము		200-00
95.	బృహత్ విష్ణు స్తోత్రరత్నాకరము		200-00
96.	కేదారనాథ్ బదరీనాథ్ యాత్రాగైడు		63-00
97.	దక్షిణావృత శంఖములు		63-00
98.	108 దివ్యదేశాల విష్ణుక్షేత్రదర్శని		36-00
99.	ధర్మసింధువు(కేస్‌బైండింగ్)		270-00
100.	భారతీయ శైవక్షేత్రయాత్రాదర్శిని		99-00
101.	చిలుకూరి బాలాజీచరిత్ర		36-00
102.	భగవత్‌స్తుతి		63-00
103.	సూర్యోపాసన		36-00
104.	కాశీఖండం		250-00
105.	దేవీభాగవతం		360-00
106.	శ్రీ ఆంజనేయం		216-00
107.	ధర్మసందేహాలు		216-00
108.	ఆధ్యాత్మిక దైవిక వస్తువులు		250-00
109.	రామాయణం		600-00
110.	పోతన భాగవతం		900-00
111.	శివమంత్రములు		63-00

8. వైద్య గ్రంథాలు

1.	ఆహారం ఆరోగ్యం	36-00
2.	మూలికావైద్య చిట్కాలు	36-00
3.	ఆయుర్వేద వైద్య చిట్కాలు	30-00
4.	గృహవైద్య రహస్యాలు	36-00
5.	గృహవైద్యసారం	36-00
6.	హోమియోవైద్యం (ద్వాదశలవణచికిత్స)	63-00
7.	ప్రకృతివైద్యం	36-00
8.	ఆహారం-వైద్యం	99-00

9.	సంపూర్ణ ఆయుర్వేద-చిట్కా వైద్యం	99-00
10.	ఆయుర్వేదమ్	36-00
11.	ఆయుర్వేద మూలికావైద్యదీపిక	99-00
12.	దుంపకూరలు, ఆకుకూరలు, కాయగూరలు (వాడకం - ఉపయోగాలు)	99-00
13.	ఏకమూలికావైద్యం	99-00
14.	అష్టాంగ హృదయం (4భాగాలు)	1200-00
15.	రహస్యసిద్ధయోగవైద్యసారమ్	99-00
16.	ప్రాథమిక హోమియోవైద్యం	99-00
17.	ఒబెసిటి	99-00
18.	హెల్త్‌గైడ్	99-00
19.	ఆయుర్వేదం-జీవనవేదం	99-00
20.	ఫుడ్‌థెరపి	63-00
21.	న్యాచురల్‌థెరపి	99-00
22.	సంపూర్ణఆరోగ్యానికి 20ని॥	63-00
23.	కీళ్ళనొప్పులు మీ సమస్యలైతే...	99-00
24.	యోగామంత్ర	63-00
25.	యోగా మండే టు సండే	63-00
26.	హెర్బల్ మెడిసిన్-హెల్త్‌టుడే	99-00
27.	హెల్త్‌ఫైల్	108-00
28.	వస్తుగుణపాఠం	250-00
29.	రసాయన వాజీకరణ తంత్రం	150-00
30.	వస్తుగుణ మకరందం	400-00
31.	నాటువైద్యం -(కేస్‌బైండ్)	360-00
32.	నాటువైద్యం (చిన్నది)	99-00
33.	ప్రాణాయామము-యోగ	63-00

9. అయ్యప్ప - భవానీ రకాలు

1.	శ్రీ అయ్యప్ప లీలామృతం	30-00
2.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనపాటలు	63-00
3.	శ్రీ అయ్యప్ప పూజాకల్పం	20-00
4.	శ్రీ అయ్యప్ప భక్తి గీతాలు	20-00
5.	హారతిగైకొనుమా	40-00
6.	శ్రీ అయ్యప్ప దీక్ష F	10-00
7.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనమాల F	10-00
8.	శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యపూజ P	10-00

9.	శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యనియమావళి P	10-00
10.	భవానీదీక్ష (శ్రీ భవానీ లీలామృతం)	36-00
11.	దేవీలీలామృతం	99-00
12.	శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	20-00
13.	దేవీ భక్తిగీతాలు	20-00
14.	భవానీదీక్ష P	10-00
15.	దేవీ భక్తిమాల F	10-00
16.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనావళి	120-00
17.	అయ్యప్పపూజావిధి (జేసుదాసుసాంగ్స్‌తో)	24-00

10. భజనలు - కీర్తనలు

1.	అన్నమయ్య కీర్తనలు	20-00
2.	శ్రీరామదాసు కీర్తనలు	20-00
3.	సర్వదేవతా మంగళహారతులు	20-00
4.	వసుంధర మంగళ హారతులు	25-00
5.	సౌభాగ్య దేవతా మంగళహారతులు	36-00
6.	సర్వదేవతా భజనలు	36-00
7.	చిట్టి పొట్టి పాటలు	10-00
8.	జాతీయ గీతాలు	10-00
9.	దేశభక్తి గీతాలు	36-00
10.	పండుగలు-పుణ్యక్షేత్రాలు భక్తిగీతాలు	36-00
11.	గొబ్బిళ్ళపాటలు,లాలిపాటలు,కోలాటపాటలు	36-00
12.	అన్నమయ్య సంకీర్తనలు	99-00
13.	పెళ్ళిపాటలు-స్త్రీలపాటలు	36-00
14.	భక్తానంద భజనకీర్తనలు(ఓల్డ్‌సినీస్టైల్)	36-00
15.	సర్వదేవతాభక్తిమణిమాల	36-00
16.	బతుకమ్మ ఉయ్యాల పాటలు	36-00
17.	అన్నమయ్య సంకీర్తనానిధి(1000కీర్తనలు)	270-00

11. హిట్స్ సాంగ్స్

1.	ఘంటసాల భక్తిగీతాలు-భగవద్గీత	36-00
2.	ఎస్.పి.బాలు భక్తిగీతాలు	36-00
3.	ఘంటసాల సుమధురగీతాలు	99-00
4.	పి. సుశీల సుమధురగీతాలు	99-00

5.	ఎస్.పి. బాలు సుమధురగీతాలు	99-00
6.	ఎస్.జానకి సుమధురగీతాలు	99-00
7.	వేటూరి సుందరరామమూర్తిహిట్స్	99-00
8.	సర్వదేవతా సినీభక్తిగీతాలు	99-00

12. స్త్రీలకు ఉపయుక్త పుస్తకములు

1.	శ్రీకాంతామణి వంటలు (వెజ్)	63-00
2.	శ్రీకాంతామణి వంటలు (నాన్‌వెజ్)	63-00
3.	శాకాహార వంటలు	30-00
4.	మాంసాహారవంటలు	30-00
5.	చిట్టిచిట్కాలు	30-00
6.	అందానికి చిట్కాలు	30-00
7.	పిల్లల పేర్లు (పెద్దది)	30-00
8.	పిల్లల పేర్లు (చిన్నది)	10-00
9.	లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ శాలీబోర్డర్స్	36-00
10.	లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ డిజైన్స్	36-00
11.	చిన్నారులకు చిరుతిళ్ళు	30-00
12.	పసందైన ఫాస్ట్‌ఫుడ్ వంటలు	30-00
13.	పలావ్‌లు, ఫ్రైడ్ రైస్‌లు, వెరైటీరైస్‌లు	30-00
14.	వేపుళ్ళు-ఇగుర్లు	30-00
15.	బ్రేక్‌ఫాస్ట్ వంటలు	30-00
16.	పండుగలలో చేసుకొనే పిండివంటలు	30-00
17.	మైక్రోవేవన్ వంటలు	99-00
18.	సర్వదేవతాభక్తిమాల	36-00
19.	పిల్లలపేర్లు (బాబు)	36-00
20.	పిల్లలపేర్లు (పాప)	36-00
21.	మోడ్రన్ మెహంది (గోరింటాకు డిజైన్స్)	36-00
22.	మోడ్రన్ పిల్లలపేర్లు	99-00
23.	నోరూరించే నాన్‌వెజ్‌వంటలు	99-00
24.	మోడ్రన్ టైలరింగ్ (లేడీస్ & జంట్స్)	99-00

వివిధ రకాలు

ఎందరోమహానుభావులు	270-00
యోగాసనాలు	36-00
సూర్యనమస్కారములు	36-00
పొడుపు కథలు (చిన్నవి)	10-00

హిందీ-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
ఇంగ్లీషు-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
జనరల్ నాలెడ్జ్	20-00
నూరు ఎక్కాలు	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్	10-00
1-100 టేబుల్‌బుక్ (క్రౌన్‌సైజు)	4-50
శ్రీరామకోటి	27-00
శ్రీశివకోటి	27-00
మేజిక్	30-00
అంకెలతో గారడీ	30-00
హృదయస్పందన (కవితలు)	30-00
వాత్స్యయన కామసూత్రాలు	36-00
ఎ.పి.టూరిస్ట్ గైడు	36-00
ఇంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
మహేంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
శరీరభాష (బాడీ లాంగ్వేజ్)	99-00
క్రియాయోగం	36-00
ఆనందంగా జీవిద్దాం	99-00
హరిశ్చంద్ర నాటకం	50-00
వాత్సాయనకామసూత్రాలు	99-00
పంచసాయకం	99-00
రతిరహస్యాలు	99-00
అనంగరంగం (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
శృంగారకేళి (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
గాయత్రీవిజ్ఞాన్	99-00
చింతామణి (నాటకం)	50-00
బాలనాగమ్మ	50-00
కాళహస్తి స్త్రీల వ్రతకథలు	36-00
కాళహస్తి రామాంజనేయ యుద్ధం(బదిరెడ్డి)	50-00
కాళహస్తి గోవింద నామాల భగవద్గీత	36-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు చింతామణి	99-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు మర్మాలు (బైండు)	63-00
రామరాయవాస్తుశాస్త్రం(ముద్రగడరామారావు)	90-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.హనుమాన్‌చాలీసా	10-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.సుందరకాండ	80-00
బ్రహ్మంగారిజీవితచరిత్ర (జవంగుల)	125-00
శ్రీ ఆదిశంకరాచార్య దివ్యచరితామృతం	40-00

కాశీరామేశ్వర మజిలీ కథలు	63-00
శ్రీలలితాసహస్రనామము(భాస్కరభాష్యం)	600-00
ప్రకృతిసిద్ధాంతములు-వేదవిజ్ఞానము-ఫలితజాతక సూత్రములు	595-00
ముదుండి విశ్వనాథరాజుగారి గ్రంథములు	
విశ్వకర్మ ప్రకాశము	80-00
ప్రాచీనవాస్తుశాస్త్రాలు-ఆధునికవాస్తుపరిశీలన ,,	250-00
నారద సంహిత ,,	150-00
వాస్తురాజవల్లభము-మూలానువాదము ,,	60-00
మయమతము - వచనము ,,	80-00
బృహత్సంహిత - వచనము ,,	160-00
వాస్తువిజ్ఞానజ్యోతి	......
పురోహిత దర్శని (గోరసవీరభద్రాచార్య)	....
విశ్వకర్మవాస్తువిద్యారహస్యములు ,,	....
వాస్తు విజ్ఞాన చంద్రిక ,,	....
మహాదశా పారిజాతం ,,	....
వాస్తు నారాయణీయం ,,	120-00
యోగావళీఖండం ,,	120-00
ముహూర్తసింధువు	150-00
సర్వార్థచంద్రిక (4భాగాలు)	1208-00
మీరే న్యూమరాలజిస్ట్ (దావూద్)	370-00
నిర్ణయసింధు (2భాగాలు)	590-00
సాయి... ,,	45-00
శ్రీ దుర్గానందలహరి ,,	200-00
ఆరతిసాయిబాబా ,,	11-00
ప్రతిష్ఠకల్పః(సాగి నరసింహమూర్తి)	500-00
తాజుద్దీన్‌బాబా సచ్చరిత్ర	100-00

సుమారు 100 సం॥రాలునాటి ప్రాచీన ప్రతులు తిరిగి
ఈ క్రింది గ్రంథములు ప్రచురించబడినవి.

శ్రీరామ మంత్రానుష్ఠానము	300-00
శ్రీరామనవరాత్రోత్సవకల్పః	300-00
సీతారామ కథా సుధ అయోధ్యకాండ	200-00
సీతారామ కథా సుధ బాలకాండ	150-00
అరణ్యకాండ	100-00
శ్రాద్ధము ఎందుకు పెట్టాలి ? షోడశ సంస్కారములు	200-00
స్మార్త కాపర్ది కారికలు	200-00
నపుంసక సంజీవనము, వైద్య శిరోమణి	200-00
విషవైద్య చింతామణి	200-00

హేమాద్రి సూరిణా ప్రాయశ్చిత్తాధ్యాయః	300-00
సర్వమూలికా గుణరత్నాకరం	300-00
ఆపస్థంబీయ ధర్మసూత్రాలు	300-00
సర్వశాంతి దర్పణం - అపర ప్రయోగ దర్పణం	200-00
గణకరంజని	200-00
సంతాన దీపిక	200-00
తిథినిర్ణయ కాణ్డః	250-00
ముహూర్త దర్పణం	200-00
జ్యోతిష శాస్త్ర రత్నము (శ్రీపతిజాతక పద్ధతి)	250-00
లఘుతాచకము	200-00
శ్రీ వైఖనస పైతృమేదిక ప్రయోగః	300-00
స్మృతి రత్నాకరము (ధర్మశాస్త్రం)	400-00
జాతకామృతతసారం	300-00
జాతక బోధిని	300-00
సంగీత విద్యాదర్పణం	300-00
సంగీత సర్వార్థసారసంగ్రహం	300-00
ముహూర్త మార్తాండం(టీకతాత్పర్యం)	450-00
జాతకరహస్యం	200-00
రాజమార్తాండం	200-00
ఆయుర్దాయదీపిక	200-00
వైద్యామృతం	200-00
అనుపానమంజరీ	200-00
నవగ్రహశాంతి విధానం-ఉదకశాంతి విధిః	200-00
చికిత్సరత్నము	200-00
స్వరచింతామణి	200-00
ద్వాదశలోహ భస్మవిధానం	200-00
దైవజ్ఞయశో విభూషణం	200-00
అనుపాన రత్నకరము	200-00
కాలామృతము	250-00
దైవజ్ఞకర్ణామృతము	300-00
రసేంద్ర చింతామణి	300-00
రసరత్న సముచ్ఛయం	300-00
వస్తుగుణరత్నాకరము	300-00
హోరానుభవదర్పణము	360-00
విశ్వకర్మ ప్రకాశిక వాస్తుశాస్త్రము	250-00
స్త్రీజన కల్పవల్లి	450-00
సంగీత సర్వార్థ సంగ్రహం	300-00
సంగీత సుధాసంగ్రహము	250-00
అర్క ప్రకాశము	200-00
సంగీత మార్తాండము	200-00
సంగీత ప్రథమబోధిని	200-00

వైద్యకల్పతరువు	200-00
రసప్రదీపిక	250-00
గణకానందము	250-00
శ్రీ లలితాసహస్రనామావళిః-వివరణాత్మక భావంతో	200-00
నవచండీ వేదోక్త శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	200-00
శ్రీ గాయత్రీ అనుష్ఠాన తత్త్వప్రకాశిక	360-00
సంగీతమార్తాండము	250-00
సారావళి	360-00
భేషజకల్పము	200-00
గురుశిష్య ఆయుర్వేద వైద్యచింతామణి	360-00
జాతకమణి	200-00
సర్వశకున ప్రకాశిక	200-00
యాజుష ప్రయోగ చంద్రిక	250-00
శిక్షావల్లీ-ఆనందవల్లీ-భృగువల్లీ	300-00
వసంతరాజ శకునము	250-00
తొట్టి వైద్యం	450-00
జ్యోతిష సిద్ధాంత సంగ్రహము (పంచాంగ గణితం)	300-00
సహస్ర యోగప్రకాశిక	300-00
శ్రీవిద్యారహస్యం	290-00
మహర్షుల చరిత్ర 1,3 300+300	
వేంకట సోమయాజీయం అను ధర్మశాస్త్రకాండము	250-00
శ్రీఆంజనేయం	216-00
రాశితుల్యవత్సర ఫలితం	200-00
నాడి జ్యోతిష విశ్లేషణ	400-00
రహస్యకుక్కుటశస్త్రం	300-00
స్త్రీ ధర్మరత్న బాండాగారము	200-00
శైవోత్సవరత్నాకరం	300-00
యాజుషప్రయోగ చిన్తామణి	300-00
సుస్వర ఋగ్వేద ప్రయోగదర్శిని	300-00
ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహం	300-00
వశిష్ఠ సంహిత	360-00
హోమియోపతి గృహవైద్యం	200-00
వ్రతచూడామణి	300-00
వైశ్యధర్మప్రకాశిక	300-00
ఆలయ నిత్యార్చన పద్ధతి	200-00
స్మృతిముక్తాఫలం	300-00
ఆపస్థంబయల్లాజీయమ్	300-00
జ్యోతిషశాస్త్రసంగ్రహము	200-00
కర్మవిపాకాఖ్యయం	360-00
ముహుర్త రత్నావళి	250-00
సుదివిలోచనం	300-00
ఉత్తర కాలామృతం	200-00
సర్వవిషయ సర్వస్వసంగ్రహం	200-00